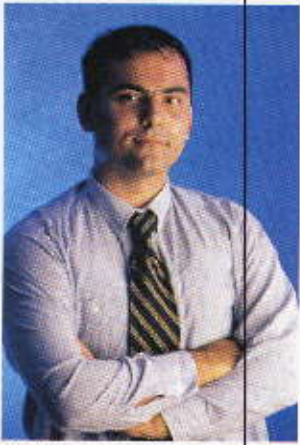

Seyir Defteri

Standart PC Sorunları

Ufuk Yamankılıçoğlu uyaman@chip.com.tr
Yazı İşleri Müdürü

■ Öncelikle "Yeni CHIP"e gösterdiğiniz ilgi için teşekkür ederek yazıma başlamak istiyorum. Eylül 2000 sayımızla yine ilklerc imza atarak Türkiye'de dergiciliğin nasıl yapılması gerektiği konusunda çok iyi bir örnek verdik. Zengin içeriginden, tasarımına kadar her seviyede kullanıcının beğenisini kazanan dergimiz, en az yurtdışındaki örnekleri kadar başarılı. Bilgisayar sektörüne ve dergiciliğine böyle bir ürünle hizmet ettiğimiz ve okurlarımızın haklı beğenisini kazandığımız için gurur duyuyoruz.

Bu sayımızda ağırlıklı olarak yine bilgisayar kullanıcılarının ihtiyaçlarına cevap verecek, günlük çalışmalarındaki işlerini kolaylaştıracak pratik yazılara ve ürün incelemelerine yer veriyoruz. Bilgisayarı ile problemi olmayan kullanıcı herhalde yoktur. Çoğumuz en azından bir defa meşhur "mavi erkan"la karşılaşmışsındır. Ya da bir aygıt çalışmamakta ısrar ediyor, ya da bir çalışıp, bir çalışmıyordur. Bu tip problemlerin sonu yok, ve bize de çeşitli yollarla ulaşan okurlarımızın tamamına yakını için bunlar artık alışıldık sorunlar. Donanım, sürücü, işletim sistemi ve yazılım arasındaki uyum çok çeşitli nedenlerle bozulabiliyor. Tüm bu problemlerin nedeni PC bileşenlerinde bir standardın olmaması. Apple Macintosh gibi sistemler standardizasyon sayesinde daha sorunsuzlar. Ülkemizde özellikle OEM pazarında satılan ucuz PC parçaları da çoğunlukla hatalı sürücüler ve kalitesiz donanımlarla sıkça problemlere neden oluyorlar. Kapak konumuzda her bir PC bileşeni için ayrı ayrı hata arama ve düzeltme çözümlerine yer veriyoruz. Buradaki bilgilerle, biraz da şansımız varsa problemlerinizi büyük ölçüde çözebilirsiniz.

PC'ler aslında hiçbir zaman bu kadar problemli olmamıştı, gelişen teknoloji ve artan ürün çeşitleri, rekabet baskısının da sonucunda, uyumsuz veya henüz tam anlamıyla hazır olmayan ürünlerin ortaya çıkmasına neden oluyor. Oysa çoğu kullanıcı ve hatta teknik servis için bu problemlerle uğraşmak çok zahmetli ve zor bir iş. Bu açıdan daha sorunsuz ve uyumlu sistemler için standardizasyon çözümleri kaçınılmaz görünüyor. Özellikle ülkemizde "2 saatte bilgisayar montajı ve teslimi" sloganıyla satılan sistemler, eve getirilip açıldığında çoğunlukla kullanıcılar için büyük bir kaosun da başlangıcı oluyor. 2 saatte toplanan ve hiçbir testten geçirilmeyen bilgisayardaki hatanın tespiti ve düzeltilmesi günlerce sürebiliyor.

Sorunsuz bilgisayarlarda, daha huzurlu ve verimli çalışmanız dileğiyle...

Ufuk Yamankılıçoğlu

Complex ve VOGEL

Vogel Medya Yayımcılık olarak 4-8 Ekim tarihleri arasında yapılacak olan Complex 2000 fuarında ziyaretçilerin karşısına iki yayınlı çıkıyoruz. İlki, fuara katılan firmaların bilgilerinin yer aldığı, detaylı ve kolay kullanıma yönelik tasarlanan COMPEX fuar kataloğu. İkinci yayını ise sadece COMPEX'e özel günlük bir gazete olacak. 5 gün boyunca, fuara gittiğinizde her gün bu gazete ile karşılaşacaksınız. Gazeteden o günün programını, seminer, panel ve etkinlikleri, ürün bilgilerini ve kampanyaları öğrenebileceksiniz. COMPEX fuar gazetesi 20.000 adet basılıp, ücretsiz olarak dağıtılacak.

Whistler Geliyor mu?

Microsoft Windows ME'yi daha yeni çıkarmışken, şimdi de yeni işletim sistemi "Whistler" için ilk resmi olmayan çıkış tarihleri ortalarında dolaşıyor. Onaylanmamış dedikodulara göre Gold sürümün 18 Nisan 2001 tarihinde hazır olması bekleniyor. Yeni işletim sistemi Whistler, Windows 2000'in yerini alacak. Ancak Whistler'da öyle çığır açacak bir yeniliğin olmayacağı şimdiden belli. Sadece Microsoft'un propagandasını yaptığı .Net teknolojisine bağlı bileşenler ağırlıklı olarak yer alacak. Kullanım ve yönetim de kullanıcılar için geliştirilecek ve daha da basitleştirilecek.

Önemli yenilikler ve ilk ".Net" uygulamaları ilk olarak "Blackcomb" ile karşımıza çıkacak, Microsoft başkanı Steve Ballmer'a göre bu bileşenler en erken iki ila üç sene sonra pazarda olacaklar. "Blackcomb", Ballmer'in ifadelerine göre kullanıcılara yepyeni bir kullanıcı arayüzü de sunacak. Ballmer ayrıca ".Net'in Microsoft'un geleceği olduğunu da açıkladı: "Windows ve PC'ler ortadan kalkmayacak. Ancak Internet realitesini yansıtabilecek bir platforma ihtiyacımız var. ".Net" teknolojisi bizim için büyük bir şans sunuyor ve bunun üzerinde daha çok çalışmamız gerekiyor." Bill Gates ise Microsoft'un, milyarlarca dolarlık bütçesinin %80'ini .Net stratejisinin araştırma ve geliştirme masraflarına ayırdığını açıkladı.

Read.me

Seyret, Tıkla ve Satın Al

Gökhan Sungurtekin sgokh@chip.com.tr
Genel Yayın Yönetmeni

« Dijital TV'nin sağladığı etkileşim imkanı sayesinde, reklamını seyredip beğendiğiniz bir ürünü, sadece ekran üzerinde birkaç yere tıklayarak anında satın alabilmeniz mümkün. »

■ Aldığımız herhangi bir hizmet etkileşimli hale dönüştür dönüştürmez, çeşitli alışveriş imkanlarıyla donatılarak çıkıyor karşımıza. Mobil Ticaret stratejilerinin, Mobil Internet'in başlamasını sağlayan WAP teknolojisiyle birlikte vakit kaybedilmeden uygulamaya konulmaları bunun en önemli göstergelerinden biri. Şimdi sırada dijital TV var...

Dijital TV hakkında bilgi edinmeye başladığımda aklıma gelen ilk şey, bu teknolojinin müthiş bir pazarlama gücünü beraberinde getireceği oldu. Klasik pazarlama yöntemlerinde ürün reklamları ve çeşitli tanıtım faaliyetleriyle potansiyel müşterilere gösterilir ve daha sonra onların bu ürünü satın almaları beklenir. Bu noktada dağıtım ve ürünün satış noktasındaki sunuluş biçimi de oldukça önemli. Zira kimse televizyonda bir ürünün reklamını gördükten sonra, hemen evden çıkarak onu satın almaya gitmez. Dağıtım kanallarıyla müşteriye en yakın noktalara kadar ulaşmak ve bununla birlikte ürünün satış noktasında müşteri tarafından görülmesini sağlamak gerekir. Yapılan reklamlar ve yürütülen tüm o tanıtım faaliyetleri ancak tüm bunlar yapıldıktan sonra etkilerini gösterirler. Sonrası müşteriye kalmış: Satın almak ya da almamak...

Gelecekte televizyonda gördüğümüz her ürünü anında satın almamız mümkün olacak

Dijital TV ise pazarlama ve satış konularında bambaşka imkanlar sunuyor. Etkileşim imkanı sayesinde, reklamını seyredip beğendiğiniz bir ürünü, sadece ekran üzerinde birkaç yere tıklayarak anında satın alabilmeniz mümkün. Böylece üreticilerin, müşteri satın alma kararını verdiği anda orada olabilme hayali gerçekleşmiş oluyor.

Biraz daha geniş düşünüldüğünde, ileride televizyonda yayınlanacak her türlü programın bir "hipermarket"e dönüştürüleceğini tahmin etmek hiç de zor değil. Örneğin izlediğiniz filmdeki jönlün takım elbisesini beğendiyseniz, hemen bir tane de kendinize sipariş edebileceksiniz; hem de sizi tüketime yönlendirmek için her türlü yolun denendiği filmi seyretmeye devam ederken. Eğer haber spikerinin saç stilini beğendiyseniz, o da kolay; saçını tıklayın ve aynı kuaförden hemen bir randevı alın. Spikerin kullandığı şampuan ve saç spreylerini de sipariş etmeyi unutmayın tabii ki.

Aslında Internet üzerinden yapılan Elektronik Ticaret sayesinde bu kolaylıkların çoğu günümüzde de hizmetimizde. Ancak Internet'te çarpıcı ve insanları cezbeden reklamlar yapmak mümkün değil. Bu konuda TV'nin üstünlüğü tartışılmaz; en azından şimdilik.

Bununla birlikte, IP üzerinden TV yayını da bu yeni pazarlama biçimini evlerimize taşıyacak gibi görünüyor. Sonuçta amaç aynı: Göster, tıklat ve sat...

İçindekiler

- 16 Bilişim 2000 Fuarı haberleri
- 20 PC'niz Sorunsuz Çalışsın

Korsan Yazılım

Internet'te Yazılım Korsanları

Microsoft korsan program dağıtan 7500'ü aşkın web sitesi hakkında yasal işlem başlatacağını duyurdu. Olayın perde arkasında bir kampanya var.

İnternette illegal program sunan kişi ve sitelerinin başları ağrıya-
cağa benziyor. Microsoft bu tür
korsan programların bulunduğu
7.500'ü aşkın websitesi hakkında
yasal işlem başlatıyor.

Microsoft internetteki yazılım
korsanlarına karşı savaş açıyor.
Olayın perde arkasındaysa dün-
ya çapında başlatılan bir kam-
panya var. Bu kampanya, korsan
yazılımların durdurulmasını
amaçlıyor. Fakat Microsoft, izin-
siz yazılım yayınlayan tahminen
iki milyonu aşkın siteyle uğraş-
mak durumda. Şimdiye dek 27

ülkede bu tür korsan yazılım su-
nan kişiler hakkında yasal işlemler
başlatıldı.

Bu izinsiz yayınları belirleye-
bilmek için Microsoft, 24 saat ça-
lışan bir denetleme programını
devreye soktu. Bu program sa-
yesinde günde yüzlerce sitenin
denetlenmesi otomatikleştirilmiş
oluyor ve illegal yazılım yayınlayan
siteler tespit ediliyor. Bu si-
teler daha sonra Microsoft tara-
fından İnternette uzaklaştırılıyor.
Bu gibi 64 olayda ev arama-
ları, 17'sinde de sivil soruştur-
malar devreye girdi.

Bu yıl sadece Avrupa, Orta do-
ğu ve Afrika'da 700 site İnternet-
ten uzaklaştırıldı. 2200'ü aşkın e-
posta hesabı, account ve server
da kapatıldı.

İllegal sitelere bir başka örnek
de, bu programları bedava değil
de ucuz fiyatlara İnternette
pazarlayanlar. Bu sayede kaçak
olarak kazandıkları paralar karşı-
lığında kullanıcılara kopya CD
satmaktalar. BSA (Business Soft-
ware Alliance) yetkilileri, "Bu
kopya yazılımlar kullanıcılar ve
tüm sektörü tehdit ediyorlar," di-
yorlar.

Korsan kopyalar:
Microsoft
ürünlerinin
yasadışı kopyaları
birçok şekilde
karşımıza çıkıyor.

GeForce 2 GTS ULTRA

Yeni GeForce: Çok Hızlı ve Çok Pahalı

Grafik chip'i üreticisi nVidia GeForce 2 GTS Piksel hızlandırıcısını daha yeni piyasa sunmuştu. Onun ardından piyasaya çıkan GeForce 2 GTS Ultra ise, şimdi-
den sıranın başına geçti. 460 MHz'e overclock edilebilen 250 MHz hızı ve 64 DDR-RAM'i ile yeni GeForce çipayı yükseltiyor. Fakat kartın hemen göze çarpan bir eksisi, bu gibi çok ısınan bir işlemciye takılan yetersiz soğutucu. Kart, 460 MHz'e overc-

lock edilebilmesi sayesinde 3D hızlandırıcısı maksimum olarak 1 Gigahertzlik bir piksel doldurma hızı yakalıyor. Bu da kartın önceki modellere oranla yüzde 20 daha hızlı olmasını sağlıyor.

CHIP Testinde GeForce 2 Ultra, çözünürlükte tatmin edici sonuçlar elde etti. 1600x1200'e 32bit çö-

zünürlükte normal bir GeForce 2 kartını yüzde 30 oranında geride bırakıyor. Q3A testinde 54,3'lük frame/saniyelik bir sonuç elde etti ki bu değer, daha önceki lider kartların sahip olduğu değerlerinin hayli üstündeydi. Örneğin, GeForce 2 GTS, saniyede 36,1 frame/saniye sonucu almıştı.

Bu yenilikler nVidia'nın yeni kartını ne yazık ki fiyat açısından da etkilemiş gözüküyor. Kartın fiyatının yaklaşık 600-700 dolar civarında olması bekleniyor.

GeForce 2 GTS Ultra
şimdi sıranın
başında.

Bluetooth Teknolojisi

Bluetooth Benimsendikçe
Rekabet Artıyor

Bluetooth teknolojisi kablo kullanmadan kişilerin cep telefonlarını, çağrı cihazlarını, avuçlu ve dizüstü bilgisayarlarını kişisel alan ağıyla birbirine ve oradan da internete bağlıyor. Ama maalesef

Bluetooth sayesinde kablo kullanmayacağız.

bu teknolojiyle çalışan ürünler pek de hızlı üretilmiyor.

Bu arada yeni bir radyo frekansı teknolojisi geliştirilmiş durumda. Pek de ilgi çekici bir ismi olmamasına rağmen, 802.11B donanım üreticileri tarafından çoktan kabullenilmiş ve şu anda bazı dizüstü bilgisayarların içinde kullanılıyor. Aslında her iki teknoloji de farklı fonksiyonlara sahip ve birbirlerini tamamlıyor.

Bluetooth aslında ürkütücü bir teknoloji. Radyo dalgaları kullanılarak veriler bir yerden başka bir yere transfer edilebiliyor. Yetkililer 2001'in Bluetooth yılı olacağını ifade ediyor. Önümüzdeki 1-2 yıl içinde Bluetooth teknolojisi den bahsedildiğini pek de duymayacağız. Bluetooth kullanan ürünler piyasaya ilk çıkmaya başladığında tüketicilerden çok talep görmeyeceği tahmin ediliyor.

Elektronik Kitap

Elektronik Kitapla
Koltuğunuzda Kıvrılamazsınız

Amerika'daki yayınevlerinin büyük bir kısmı şimdiden eBook çıkarma konusunda hazırlıklara başladılar. Aslında bu konuda okurlardan gelen talepler teknolojinin hızının çok daha gerisinde kalacak gibi görünüyor.

Simon & Schuster bu sonbaharda yayınlanacak elektronik kitapların listesini şimdiden duyurdu. Listede Stephen King, V.C. Andrews and Howard Kurtz'un eserleri var. Okurlar bu kitapları Microsoft Reader, Glassbook, Gemstar's Rocket eBook ve SoftBook ile Softlock.com gibi birbirinden farklı platformlarda bulabilecekler. Yayınevleri klasik okur kitlesinin de elektronik kitaplara ilgi duyacağını iddia ediyor. Onlara göre başlı kitapların dışında bir de elektronik ortamda da kitapların bulunması okur sayısını artıracak ve böylelikle pazarı da epey genişletecek.

Bu arada bazı kitapçıları ISS'lerle anlaşma yapıyorlar. Bunların ilki Penguin Putnam. Yayınevi Lightning Source isimli ISS ile anlaşmış durumda.

Bazı yayınevleri ise elektronik kitaba tümüyle karşı. Bunu yaparken de bazı araştırma kuruluşlarının yaptığı anketlerin sonuçlarını örnek olarak gösteriyorlar. Okur kitlesinin büyük bir bölümü hiçbir şeyin ellerine okumak istedikleri kitabı alıp kanepede battaniyeye sarınmanın ve sayfaları çevirmenin yerini tutamayacağını ifade ediyor. Tabii bir de elektronik kitaplar asla kokmayacak. Özellikle de eski basım kitapları ve müthiş "eski" kokularını sevenler asla elektronik kitap okumayacak.

Yayınevleri e-Book konusunda hazırlık yapıyor.

Çevre

Eski Bilgisayarlar Yeni
Sorunlarla Karşımızda

Her geçen gün daha hızlı bir işlemci ve çok daha keskin görüntü veren düz ekran monitörler piyasaya çıkıyor. Bunlar da birçok ev ve ofiste anında kullanılmaya başlıyor. Bu hızlı teknolojik tüketim karşısında da yeni bir tür geridönüşüm ortaya çıkıyor. Çünkü tüm bu ürünler içinde toksik maddelerden bolca var. Bu yüzden de kullanmadığınız monitörünüzü kapı önüne koymanız ya da kapalı garajın bir kenarına bırakmanız pek de doğru bir tavır olmayacaktır.

Kişisel ve kurumsal kullanıcılar bir süre sonra eski bilgisayarlarından kurtulma kararı aldılar ama bunu yaparken de genellikle eski sistemlerini satmayı planladılar. Tabii satamamaları durumunda ortaya çıkacak atık maddeleri düşünmediler. 2004 yılında tam 315 milyon bilgisayarın atık hale geleceği tahmin ediliyor ve işin kötü yanı da o tarihte bu bilgisayarları koyacak yer de olmayacak.

Silicon Valley Toxics Coalition adlı bir grup Silikon Vadisi'ndeki atık suda birtakım ölçümler yapmış. Yaptıkları araştırmanın sonuçlarından çıkan verilere göre 2004 yılında 315 milyon bilgisayarın atık duruma gelmesiyle 2.5 milyon kurşun, 4 bin ton kadmiyum, 800 ton civa ve 2400 ton hek-

savalent krom doğaya karışacak.

Kuzey Pennsylvania'da bulunan Envirocycle adlı kuruluş geridönüşüm işiyle uğraşıyor ve bilgisayardan elektrikli taşı makine-

Eski bilgisayar parçaları çevre için sorun teşkil ediyor.

sine kadar birçok ürünü dönüşüm-lerce alanda biriktiriyor. Şirket yetkilileri her yıl atık bilgisayar miktarının yüzde 50 kadar arttığını ve haftada 20 ila 30 kamyon dolusu bilgisayar taşıdıklarını anlatıyorlar. Şirket 1998 yılında 550 bin ton ağırlığında bilgisayar çö-ğü taşımış. Amerika'da eyaletler bilgisayar atıkları konusunda kendi tedbirlerini alıyorlar. Massachusetts bu konudaki ilk adımı attı. Eyalet kanunlarına göre monitör, TV ya da tüpe çalışan ve görüntü sağlayan herhangi bir cihaz açık araziye atılamayacak ve atanlar da cezalandırılacak.

Quantum Mekaniği

İşlemler Quantum'a Dayanacak

"Gelecekte quantum mekaniği kanunları üzerine temellendirilmiş işlem çeşitleriyle karşı karşıya kalabiliriz." diyor Avrupa'daki birçok üniversitenin profesörü.

Quantum mekaniği kanunlarına göre madde ve taşıdığı bilgi birçok farklı durumda ve birçok farklı yerde bulunur. Benzer şekilde quantum işlemlerinde bir quantum biti ya da qubit aynı anda 1 ya da 0'ı veya evet ya da hayır'ı temsil edebilir. Bu durum da sadece alan ve yollayan taraflar tarafından bilinir. Aslında bunun bir çeşit şifreleme olduğu da söylenebilir.

Quantum işlemleri kriptograf-

lar açısından bakıldığında da son derece faydalı bir yöntem. Herhangi bir mesaj iletilirken araya karışılması durumunda mesaj okunmaz hale gelir. Bunun yanı sıra mesajı yollayan ve alan kişiler bir müdahaleyle karşı karşıya olduklarını anlarlar.

Yakın zamanda yapılan bir deneyde, quantum işlemleri kullanarak dijital yayından alınan bir görüntü şifrelendi ve network üzerinden başka birine yollandı. Bu deney aslında bize quantum kriptografisinin günümüz fiberoptik kablolu network'leriyle uyum içinde çalışabileceğini gösteriyor.

Silikon Vadisi'nden

İnternet'in Neresindeyiz?

Türkiye'de internet kullanıcılarının sayısı hızla artıyor. Ancak hala gelişmiş ülkelerin gerisindeyiz.

Metin Kadester
metink@
sfsu.edu

Acaba sanal Türkiye, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerle kıyaslandığında sıralamada nereye düşüyor? Yapılan bir araştırmaya göre, Haziran 2000 itibarıyla Türkiye'de, 750.000 civarında internet abonesi var. Yıl sonunda bu rakamın 1.3 milyona yaklaşması bekleniyor. Her bir abone bağlantısını en az 2 kişinin kullandığını düşünürsek 2000 yılı sonu itibarıyla Türkiye'de internete bağlanabilen 2.5 milyon kişi olacak. Bu rakama internet kafelerden ve şirketlerden bağlanabilenler dahil değil. Ancak bu rakam Türkiye nüfusunun sadece yüzde 3.7'sine karşılık geliyor. Yani oldukça düşük. Oysa örneğin komşumuz Yunanistan'da internete bağlanabilenlerin toplam nüfusa oranı yüzde 13'e karşılık geliyor. Bu oran Amerika'da yüzde 50, Kanada'da yüzde 45, Norveç'te yüzde 50, İngiltere'de yüzde 35, İsveç'te yüzde 45, İtal-

ya'da yüzde 19 ve Almanya'da yüzde 20. Tabii bu noktada sadece kullanıcı sayısı değil tescilli yapılan domain sayısı da önemli. İnternette domain tescilli işlemlerini yürüten Network Solutions firmasının 2000 yılı Mayıs ayına kadar saptanan rakamlarına göre, Amerika dışındaki tüm ülkeler arasında Türkiye, domain tescilli toplamı sıralamasında Belçika ve Norveç'in arasında 17. sırada yer alıyor. Bu listede Kanada, İngiltere ve Almanya ilk 3 sırada yer alıyor. Ayrıca Network Solutions'ın tahminlerine göre Türkiye 2001 Ocak ayından itibaren aylık tescil sayısı sıralamasında ilk 10'a girecek.

Silikon Vadisi'nde elektrik kesintileri

Evet, biraz da Silikon Vadisinde neler oluyor şöyle bir bahsedelim. Şu günlerde özellikle Kaliforniya'da elektrik kesintileri Silikon Vadisindeki high-tech şirketlerini çileden çıkartıyor. Kaliforniya'da 2002 yılına kadar elektrik kısıntısının sürmesi söz konusu. Eskiden komşu eyaletlerden elektrik alabilen Kaliforniya, artık bu eyaletlerin de elektrik sıkıntısına düşmesi sebebiyle iyice zor duruma düştü.

Kaliforniya'da yıllık talep artışı yüzde 2. Bu oran, Silikon Vadisinde yüzde 5'e çıkıyor. Tahminlere göre elektrik kesintilerinin Silikon Vadisine günlük zararı 75 milyon dolar. Gözükün o ki 2001 yılı sonuna kadar elektrik üretiminin artması mümkün değil. Oracle gibi bazı büyük şirketlerse, çözümünü kendi santrallerini kurmakta bulmuş. Bu imkanı olmayan diğer pek çok şirket içinse uzmanlar kullanılmayan monitörlerin kapatılması şeklinde çözümler öneriyorlar. Biraz komik bir çözüm gibi gözüksün de, herkes dikkatli davranırsa aslında işe yarayabilir.

BrightMail.com:

Spam'e karşı etkili bir yol

Bugünlerde tartışılan başka bir konuya "spam". ABD'de spam'in pek çok çeşidi var. Eve postayla gelen gereksiz reklamlarla dolu broşürler, mektuplar ya da bütün gün sizi arayıp rahatsız eden ve bir şeyler satmaya çalışan şirketler veya e-posta kutunuza gönderilen gereksiz saçma sapan onlarca e-posta. Spam'in ilk 2 türü için bir şey yapmak mümkün değil. Henüz telefon çılmadan aramayı filtre eden bir telefon yok. Eve gelen mektupları da postacılar sizin için önceden ayırmıyorlar. Ama

e-posta kutumuza gelen gereksiz mesajlardan kurtulmak mümkün. Gartner Group'un yaptığı araştırmaya göre en yaygın olanlar "Zengin olmanın yolları" ve "Erişkin içerikli site tanıtımı" başlıkları altında toplanıyor. İşin kötü yanı her geçen sene e-posta kutumuza gelen bu tür mesaj sayısı artıyor. Her ne kadar kullandığımız bazı programlarda çeşitli filtreleme yöntemleri bulunsun da, "spam" bu filtreleri aşmanın bir yolunu buluyor. Neyse ki artık bizim de spam'e karşı etkili bir silahımız var. BrightMail.com, San Francisco'da kurulan yeni bir startup. E-posta kutunuz için spam'e karşı yüzde 70 ila yüzde 100 oranında koruma sağlıyor. Yöntem oldukça basit bir şekilde işliyor. www.brightmail.com adresinden üye olduktan sonra e-posta uygulamanızda gerekli konfigürasyon değişikliğini yapıyorsunuz. Daha sonra, e-posta hesabınızı her kontrol ettiğinizde yeni mesajlar brightmail.com'un süzgecinden geçiyor. Ayrıca brightmail.com bu mesajları sadece spam'e karşı değil virüslere karşıda çek ediyor. Bu oldukça önemli bir artı; ne de olsa yeni çıkan virüslere karşı sistemlerimiz genelde korumasız kalıyor.

Ananova

Sanal Spiker Ananova Hem Güzel Hem Akıllı

Dünyanın ilk sanal spikeri olan Ananova www.ananova.com adresinde haber sunmaya başladı. Bilgisayar kullanıcıları farelerini bir kere tıklatarak birçok enteresan haberi yeşil saçlı iri gözlü haber spikeri Ananova tarafından dinleyebilecek. Sanal spiker yaratılırken bazı mimikler de eklenmiş. Ananova'nın yaratıcıları bunun daha başlangıç olduğunu ifade ediyor. Sanal spiker bize başka sürprizler de hazırlıyor. Ananova'nın kendine has bir cazibesi olduğunu kabul etmek gerekiyor. Birçok kişi onu Spice

Girls üyelerinden Victoria Beckham'a benzetiyor. Ama yaratıcı-

ları Ananova'nın Lara Croft gibi sanal güzellerden biri olmadığını

Ananova sadece güzel değil, aynı zamanda son derece akıllı.

belirtmeden geçmiyor.

Ananova'nın yaratıcıları çalışmaya başlamadan önce bir anket düzenlemişler. Bu anket sonucunda insanların haberleri bir erkekten değil, bir kadından duymak istedikleri ortaya çıkmış. Aslında spiker hem kadın hem de erkekler tarafından çok beğenilmiş çünkü güzellikten çok akılla ön plana çıkan bir bilgisayar sistemi. Sanal spikerin yaratıcıları Ananova sayesinde bazı e-ticaret ortaklıkları kurmayı ve böylelikle biraz da maddi kazanç sağlamayı hedefliyor.

Bilişim 2000 Fuarı'nın Ardından

Bilişim 2000'i 185 Bin Kişi Gezdi

6-10 Eylül tarihleri arasında düzenlenen Bilişim 2000 rekor sayıda ziyaretçiyi konuk etti. Bilişim 2001 ise 5-9 Eylül tarihlerinde düzenlenecek ve yabancı katılımcının çok daha fazla sayıda olacağı tahmin ediliyor.

Bilişim 2000

■ 6-10 Eylül arasında düzenlenen Bilişim 2000 Fuarı rekor sayıda ziyaretçiyi konuk etti. Fuarda birçok yeni teknoloji sergilendi, farklı konularda seminerler düzenlendi. Her geçen yıl artan ziyaretçi sayısı, teknolojiye ne kadar hızlı adapte olduğumuzun bir kanıtı sanki.

Bilişim 2000 A CeBIT Event 6-10 Eylül tarihleri arasında Tüyap Beylikdüzü Kongre ve Fuar Merkezi ile Lütfi Kırdar Kongre ve Sergi Sarayı'nda düzenlendi. 185.398 kişi tarafından ziyaret edilen fuar, bu konuda rekor sahibi oldu. Uluslararası boyutu ile de dikkat çeken Bilişim 2000 A CeBIT Event'e 11 ülke stant ve temsilcileri ile katıldı.

Fuarı değerlendiren HİP A.Ş. Genel Müdürü Erdem Özel yaptığı açıklamada, bu yıl fuarı yurt dışından 500'ü aşkın kişinin ziyaret ettiğini ve 2001'de katılmak üzere stant rezervasyonu yaptıklarını belirtti. Bu gelişmeler karşısında önümüzdeki yıl yurtdışından 100'ü aşkın şirketin ve 3

bin kişinin katılımı bekleniyor.

Bilişim sektörünün sorunlarını ve gereksinimlerini masaya yatıran, aynı zamanda uluslararası bir tartışma platformu yaratan Bilişim 2000 Etkinlikleri'ne ise 3 bin bilişim profesyoneli ve akademisyeni katıldı.

Katılımcı ve delegeler son derece memnun

Bilişim 2000 Etkinlikleri'ne katılım hakkında bilgi veren Interpro A.Ş. Genel Müdürü Zafer Kurdakul katılımcılar ve delegelerin son derece memnun olduklarını ifade etti. Toplantı içeriklerinin son derece zengin ve ileriye yönelik hazırlanmış olduğunu ifade eden delegelerin tek şikayeti zengin içeriği takip edememiş olmaları. Özellikle risk sermayesi oturumu ve eğitim seminerlerine katılım, yetkililerin tahmin ettiğini çok üstündeydi.

Özellikle hafta sonu ziyaretçilerin epey arttığı fuarda bilişim şirketleri birbirinden ilginç ürünlerini sergileme fırsatı buldular.

Bilişim 2001, Bilişim 2001 A CeBIT Event olarak yine Tüyap Beylikdüzü Kongre ve Fuar Merkezi'nde 5-9 Eylül tarihlerinde ve Bilişim 2001 Etkinlikleri 5-8 Eylül tarihlerinde Lütfi Kırdar Kongre ve Sergi Sarayı'nda gerçekleştirilecek.

Ürünlerin prototip halleri de sergilendi

Cep telefonu konusunda da ima son teknolojileri kullanan Siemens, fuar sırasında SX45 modelini tanıttı. "Geleceğin telefonu" olarak nitelendirilen telefon, kullanıcıyı parmak izinden tanıyor ve görüntülü görüşme imkanı sağlıyor. Henüz prototip olarak üretilen ve

yakın tarihte piyasaya sürülmesi beklenen ürün, tasarım açısından da diğer telefonlardan farklı. Köstekli saat biçimindeki SX45, iki parçadan oluşuyor. Parçalardan birinde tuş takımı, diğerinde ise telefonun ekranı yer alıyor. Siemens stantında tanıtılan bir başka telefon ise S40. Yıl sonunda Türkiye'de satışa sunulacak olan telefon ile 6 kütadan konuşulabiliyor. WAP ve HSCSD teknolojisiyle donatılan telefon, böylelikle zengin grafik animasyonlar içeren internet sayfalarına daha hızlı ulaşım sağlıyor. S40'da Microsoft Outlook ile uyumlu çalışan takvim ve adres defteri de

Siemens SX45 köstekli saat görünümünde

mevcut. Yetkililer telefonun özellikle çok sık seyahat eden yönetici ve işadamlarına yönelik olarak hazırlandığını belirtiyor.

Siemens fuarda bir de parmak iziyle açılan bilgisayarları tanıttı. Parmak izine sahip ID mouse ile sadece bilgisayarın sahibi ve sisteme tanıtılan parmak izlerine sahip kişiler bilgisayarı kullanabilecek. Bunu yapan teknoloji ise Fingertip olarak adlandırılan algılama sistemi. Bir sonraki adım ise kişiye özel bilgileri içinde barındıran chip'e sahip olan Smart Card entegrasyonu.

Fujitsu Siemens ise fuarda 5 grup altında topladığı ürünlerini sergiledi. Bunlardan birincisi kişisel bilgisayarlar. Bu grupta Scovary xS, Calvin ve Activity en ilgi çekici ürünler olma özelliğine sahip. Örneğin Calvin bilgisayarın sıkıcı renklerinden kurtulmak isteyenler için iyi bir seçim. İkinci grupta ise notebook'lar var. Sonbaharda notebook pazarına hızlı

W-CDMA teknolojisi görüntülü telefona taşıyor.

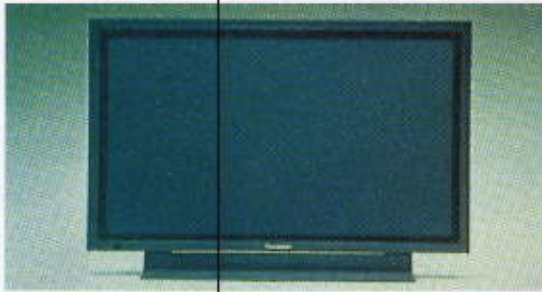
64 MB

bir biçimde girmeyi planlayan şirket, Bilişim 2000'de Lifebook B serisinde yer alan dokunmatik ekranlı notebook'u tanıttı. Fuarda tanıtımı yapılan diğer ürün grupları ise, iş istasyonları, UNIX ve Intel tabanlı sunucular idi.

Uydu terminalleri de fuardaydı

İletişim sektöründe hizmet veren şirketlerden biri olan Interline, distribütörlüğünü aldığı Audiovox'un ürünlerini tanıttı. Fuarda tanıtılan bir başka ürün ise Telt Sat 600. Dual modlu SAT 600, ikinci nesil bir uydu terminali olma

faaliyet gösteren Romar, Bilişim 2000'de Türkiye'de genel distribütörlüğünü yaptığı ürün gruplarını sergiledi. Bunların birincisi Ev Sineması. Grup, yüksek ışık gücüne ve netliğe sahip bir video projeksiyon, bir DVD player ve Dolby Digital Surround ses sisteminde oluşuyor. Standta bu ürünler ev dekoru içinde sunuldu. Diğer grup ise Romar Foto Stüdyo idi. Bu sistemde Epson dijital fotoğraf makineleri ve dia tarayıcılar, Gateway bilgisayarlar ve Epson tarafından geliştirilmiş 4 yerine 6 renk kullanan Photo serisi yazıcılar bulunuyor. Bunların di-

Plasmath-42
PWA
gürültü
türkliliğine
ayarlı,

özelliği taşıyor. Kolay ve rahat iletişim sağlayan kullanıcı dostu dual modlu bu telefon, Globalstar uydu şebekesiyle çalışmak üzere hazırlanmış. Kullanıcının değiştirebileceği ayarları temel alan telefon, kullanılabilecek şebekeye göre uydu ya da hücresel modlardan hangisinde çağrı yapması gerektiğini belirliyor. Hem GSM hem de uydu hizmetleri için dual modlu terminal tek bir abonelik kullandığı için, SAT 600 sahipleri tek bir fatura ödüyor.

19 yıldır bilişim sektöründe

şında, prova ve profesyonel baskı sistemleri de Romar'ın standında yer aldı.

Türkiye'de faaliyet gösteren İSS'lerden biri olan VestelNet ise hem Lütfi Kırdar Kongre Sarayı'nda hem de Tüyap'taki standında etkinlikler düzenledi. Lütfi Kırdar'da 6 Eylül tarihinde düzenlenen "Türkiye'nin Yeni Ekonomiye Geçişinde e-iletişimin Önemi" konulu panelde iş dünyasından ve akademik çevreden birçok katılımcı Türkiye ve yeni ekonomiye geçiş sürecini tartıştı. Paneli, gazeteci yazar Meral Tamer yönetti.

Bilişim'de tropik bir ada: Hawa-e

Bilişim 2000'e alışılmadık bir içerikle katılan IBM Türk'ün standı tropik bir ada havasındaydı. "Hawa-e" olarak adlandırılan standta IBM'in en son yenilikleri sergilendi. PC ürünleri Türkiye distribütörü Bilgitaş'la birlikte fuara katılan IBM, fuarın eğlence merkezi

Lifebook B
serisi
notebook
dokunmatik
ekranlı.

oldu. Şirket aynı zamanda "eytürkiyem" konulu açılış oturum programının sponsorluğunu da üstlendi. IBM standta NetVista, ThinkPad A, T, ve i serilerini tanıttı.

EMPA ve Intel aynı standta

Empa ise distribütörlüğünü yaptığı şirketlerin yeni ürünlerini tanıttı. Aynı zamanda, daha sosyal konularla da ilgilendi. Şirket standında Melodi Net ve Creative yetkilileriyle bir araya gelinerek MP3 ve telif haklarının geleceği hakkında sohbet edildi. Toplantı sırasında, Mesam Yönetim Kurulu Başkanı Atilla Özdemiroğlu yeni teknolojinin müzik konusunda birçok alışkanlığı değiştirdiğini ve aslında MP3'lere de para ödenerek hem müzikseverlerin istedikleri parçalara daha ucuza kavuşacaklarını hem de telif haklarının ödeneceğini ifade etti. Daha sonra da Empa'dan Emre Hantaloğlu ve

Creative'den Darly Han Creative Nomad Jukebox'ı tanıttı.

PC Çılgınları da Empa standında bulundu. Empaİtlab web sitesinde sorulan üç soruya doğru cevap veren web topluluğu üyeleri Bilişim 2000'e davet edildi.

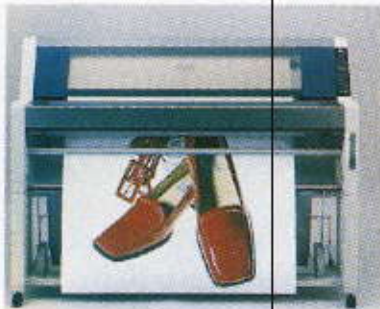
Anadolu'daki PC çılgınlarından 30 kişilik bir ekip, hem İstanbul'u hem de Bilişim 2000'i gezme şansını elde etti.

Intel ise yeni ürünlerini Empa standında sergiledi. Şirket e-iş'e yönelik çözümlerini fuar boyunca tanıttı. Bunun dışında, Türkiye'de ilk defa kullanıcıların beğenisine sunulan Pentium IV'e ek olarak e-ev ve son kullanıcılara yönelik mikroskop da Bilişim 2000'de sergilendi. Intel aynı zamanda konu başlıkları "Intel ve İnternet Ekonomisinin Yapıtaşları" ve "Yeni Ekonomi ve İnternet'te Intel Teknolojisi" olan iki seminer düzenledi.

Fuarda yer alan şirketlerden biri olan APC ise, ölçeklenebilir ve yedeklilik özelliklerini taşıyan ve hem verileri hem de raf tabanlı kullanılan donatıları korumak için geliştirilen güç koruma çözümünü duyurdu. Symmetra RM, elektrik dalgalanmalarında ve güç kesintilerinde ortalama olarak 5-20 sunucuyu koruyabilecek ve tümleşik bir Web/SNMP yönetim kartı üzerinden tam olarak yönetilip denetlenebilecek.

Turkport standı en ilgi çekici olanlardan biriydi.

Pou Plotter'lar Romar standında sergilendi.

Mail'ler Artık Ev Telefonunuzda

İletişim için telefondan çok e-posta mı kullanıyorsunuz? Herhangi bir konuda bilgi ihtiyacınız olduğunda ansiklopediye bakmak yerine internete mi bağlanıyorsunuz? O zaman e-posta telefonu ya da internet telefonu olarak adlandırılan bu iletişim aracı tam da size göre.

Bu cihaz aslında telefon ve bilgisayarın biraraya getirilmiş hali olarak nitelendirilebilir. Bu cihazı kullanarak e-postalarınızı okuyabilir, cevap yazabilir, ev ödeviniz için internetten araştırma yapabilirsiniz. Tabii aynı cihazı telefon olarak da kullanabilirsiniz.

Bu telefon türü aslında son derece yeni, ama daha şimdiden kullanıcıların birçok seçeneği var. Alcatel, Northern Telecom ve Philips fiyatları 300 ila 650 dolar arasında değişen modellerini piyasaya sürdüler bile. Bu telefonların en önemli dezavantajı henüz hiçbir modelinde e-postaya dosya ekleme ya da eklenmiş dosyayı alma desteğinin bulunmaması. Özellikle ev kullanıcıları e-postalarına resim ekleyip yollama özelliğini çok fazla kullanıyorlar.

Asansörden İnternete Bağlanacaksınız

Asansörün içindeyken sakın sakın yukarı çıkmayı ya da inmeyi sevenler için haberlerimiz var. Eğer yanınızdakileri süzmeyi, saçlarını düzeltmeyi ya da sadece ayakkabınızın burnuna bak-

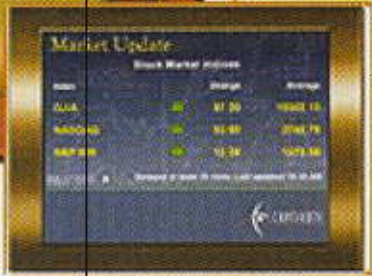
mayı sevenlerdenseniz, artık asansör yerine merdiven kullanmanızın zamanı gelmiş demektir. 21. yüzyıl her daim aynı kalan asansörlerde bile değişiklikler yaptı. İki maceracı ruhlu şirket kule ve otellerde de teknoloji çağının yakalanacağını ifade ediyor.

Bu şirketlerin ilki Captivate Network Inc. Küçük bir medya şirketi kendi içinde bir değişikliğe girdi ve asansörlere internete bağlanan araçları monte etmeye başladı. Şirketin amacı 2000 yılının sonuna kadar 300 adet binayı internet bağlantı cihazlarıyla do-

natmak.

Otis Elevators ise kendi ekranlarını Mart ayı içinde New York, Paris ve Sydney'deki gökdelenlere takacak. Şirket bu konuda IBM ile ortaklık yapmış durumda.

Captivate ilk internet ekranını Mayıs 1998'de Boston'daki bir asansöre yerleştirmiş. Captivate'in 10 inç'lik ekranlarını kullanarak haberleri okuyabilir, spor karşılaşmalarından haberdar olabilir, borsada neler olup bittiğini öğrenebilir, hava durumu ve yol raporlarını alabilirsiniz. Ekranda aynı zamanda reklamlar da yer alıyor.

Artık asansördeki aynaya bakıp saçınızı düzeltmek yerine borsa haberlerini alacaksınız.

Artık Kamera Arkası Yok!

İnternet üzerinden izlenmek üzere hazırlanmış 4 dakikalık bir film olan "The New Arrival" izlerken tüm ekranı görmeniz mümkün. Filmi çekerken kullanılan iVideo teknolojisi sayesinde 360 derecelik bir açıyla olup bitenleri izleyebilir, her saniye her yönü takip edebilirsiniz. Yani bu tür teknoloji ile film sırasında gerçekleşen bir olay ya da hareketi kaçırmazsınız pek de mümkün olmayacaktır.

Örneğin filmin birinci sahnesinde kamera hareket halinde olan bir arabanın camını gösterir. Arka koltuktan sesler gelir ve mouse'un imlecini ileri geri hareket ettirerek orada neler olduğunu, kimin konuştuğunu görebilir, arabanın sürücüsüne

yenilerin bulunduğu yerde kör noktalar yaratıyor. Böylelikle bu kişileri ortalıkta dolaşırken görmüyorsunuz. Filmi görmek isteyenler AtomFilms'in web sitesini ziyaret edebilirler.

Film Fragmanları Size En Yakın ATM'lerde

Amerika'daki Wells Fargo adındaki banka, ATM'lerin klasik yüzünde değişiklikler yaptı. Aslında bu

değişiklik ATM'lerin para veren makineler olmaktan çıkıp multi-media merkezleri haline gelmeye başladıklarının en önemli olarak nitelendirilebilir.

Wells Fargo müşterileri bundan sonra ATM'leri aracılığıyla vizyona girecek filmleri ve haberleri takip edebilecek ve istedikleri zaman da son çıkan ürünlerin reklamlarını izleyebilecek. Yeni makinelerin ekranı eslında dokunmatik bir PC ekranı gibi çalışıyor. Parmağınızın bir dokunuşuyla yeni pencereler açabiliyor ya da farklı grafikleri görüntüleyebilirsiniz.

Net Appliance'lar Windows Kullanmayacak

Bu sonbaharda bilgisayar satan mağazalarda yeni bir bilgisayar çeşidiyle karşılaşacağız: Net Appliance...

2001 yılının ilk aylarında Intel'den America Online'a kadar birçok şirket bu düşük fiyatlı araçları tüketicilerin beğenisine sunacak. İnternet üzerinden tarifi aramak ya da hava ve trafik raporlarına bakmak gibi işlerde kullanılmak üzere tasarlanan Net Appliance'lar, farklı şekil ve ebatlarda piyasaya sunulacak. Aynı şekilde fiyatlarında da farklılık olacak. Net Appliance'ların 500 doların altında fiyatlarla müşteri bulacağı tahmin ediliyor. Net Appliance'ların birçoğunda Windows kullanılmayacağı ise şimdiden açıklanmış durumda. Intel Dot.Station, IBM NetVista Personal Internet Device ile America Online ve Gateway'in tasarladığı araçlar Linux işletim sistemi kullanacak.

EKİM 2000 **CHIP** 21

RAKS®

12x

MOSS

Rapido

Manyetik Optik Saklama Sistemleri Tic. Ltd. Şti.
Perpa İş Merkezi B Blok Kat: 10/11 No:1755
Okmeydanı - İstanbul/TÜRKİYE
Tel: (0212) 320 12 00/2 hat
Fax: (0212) 320 12 05
e-mail: moss-tr@superonline.com

Trouble-Shooting

PC'niz Artık Sorunsuz Çalışacak

Genel koruma hatası! Windows ile içli dışlı olan herkes bu mesajı bilir. Bilmece gibi sistem kilitlenmeleri ve diğer tipik bilgisayar problemleri halen kullanıcıların başını ağrıtmaya devam ediyor. CHIP, baş belası "mavi ekrana" karşı en iyi çözümleri açıklıyor.

■ Her PC kullanıcısının başına şöyle bir olay gelmiştir: Bilgisayar başında çalışırken birdenbire ekranda kullanıcıların korkulu rüyası mavi ekran belirir ve Windows şöyle bir mesaj verir: "XYZ dosyasında, xxxzz adresinde XY özel durumu oluştu... Güncel uygulama sonlandırılacak."

Microsoft'un teknik desteği bile bu tip ne olduğu belirsiz hata mesajlarında ne yapması gerektiğini nadiren bilebilir. Mavi ekranlarda her zaman aynı modülün gösterildiği fark edilince sorunun belirli bir aygıttan veya sürücüden kaynaklandığı tespit edilebilir. Ancak genel olarak bu gibi durumlarda sadece tüm sistemin sistematik olarak kontrolü, problemin çözümünde yardımcı olacaktır.

İlk hareket noktası: Sürücülerin kontrolü

Windows 98 altında sürücü konfigürasyonunun merkezi Aygıt Yöneticisi'dir (en çabuk şekilde masaüstündeki Bilgisayarım simgesine sağ tuşla ve açılan menüden Özellikler'e tıklanarak açılabilir).

Aygıt Yöneticisi'nde daha ilk bakışta birçok konfigürasyon hatası açıkça tespit edilebilir. Bir aygıt simgesi sarı ünlem veya soru işaretine sahipse ya da kırmızı bir çarpı işareti ile işaretlenmişse, Windows ya aygıtı tanınamamıştır veya aygıt düzgün çalışmıyordur, ya da iptal edilmiştir. Özellikler düğmesine tıkladığınızda kısaca problemin nedenini açık-

layan bir pencere ile karşılaşsınız. Birçok aygıtın aynı Interrupt'ı (IRQ) kullanması gibi kaynak çakışmaları burada tespit edilebilir.

Ancak "Bu aygıt düzgün çalışmıyor" veya "Aygıtın sürücüsü doğru yüklenmemiş" gibi bir hata mesajı ile de karşılaşabilirsiniz. Çok fazla bilgi vermeyen bu kadar çok hata mesajında sürücüyü yeniden kurmak çoğunlukla tüm problemleri çözecektir.

Burada fırsattan istifade en yeni sürücülerini üreticilerin Web sayfalarından çekip kurmanız yararınıza olacaktır. Yeni bir sürücünün kurulumu için maalesef standart bir işlemler dizisi söz konusu değil: Kurulmadan önce eski sürücülerini sistemden çıkartmak veya Aygıt Yöneticisi'ndeki aygıt simgesini kaldırmak gerekebilir. En doğrusu üreticinin kurulum yönergelerine uymaktır. (Bu yönergeler genellikle sürücü paketi ile birlikte gelen bir "readme" text dokümanında anlatılırlar.)

Aygıt sürücülerinin bitmeyen güncellemesi

Aygıt Yöneticisi hiçbir kurulum hatası göstermese bile sürücüler sistemdeki hatalı bir fonksiyonun (ve sistem kilitlenmelerinin) kaynağı olabilir. Çoğunlukla çakışmalar ve uyumsuzluklar Windows altında çalışırken ortaya çıkar, bu yüzden Windows açılış sırasında bunları otomatik olarak tespit edemez. Çoğu üretici işlerini ihmal etmiyor ve bilinen bug'ları çabucak sürücü güncel-

Panik yok: PC'niz sağlamlamaya başlarsa sınırlarınıza hakim olun ve sistematik bir şekilde hareket edin, böylece problemi kolayca çözebilirsiniz.

lemeleri ile ortadan kaldırıyorlar.

Hatalardan en çok nasibini alan sürücüler ekran kartı ve anakart chipset sürücüleridir, ancak prensip olarak her bir sistem bileşeni her türlü kilitlenmeden sorumlu olabilir. Bu yüzden mümkün olduğunca her aygıt (anakart, ekran kartı, ses kartı, ethernet kartı gibi) için en yeni sürücülerini üreticilerin web sayfalarında arayın.

Özel bir durum olan anakartlarda (bakınız sayfa 30) beş ve hatta altı değişik sürücü paketini (IDE Controller, AGP desteği, USB vesaire için) birden kurmanız gerekebilir. Anakart veya ekran kartının üreticilerini bilmiyorsanız veya üretici güncel sürücü güncellemelerini sunmuyorsa bunun yerine chipset üreticisinin referans sürücülerini (anakartlar için Intel, VIA, ALI veya SiS, ekran kartları için mesela NVidia veya 3D)

kayıt yazılımı kullanılmamasına rağmen bir CD'ye 74 dakika /650 MB'dan daha fazla yazılamıyor.

ÇÖZÜM: Bir kaydedilebilir CD'ye kapasitesinin üzerinde kayıt yapabilmek için şu üç noktaya dikkat etmelisiniz: Yazılım (oversize/overburn fonksiyonuna sahip olmalı), kaydedilebilir CD (sistem alanında doğru lead-out kaydına -80 dakikalık CD-R'lar- sahip olmalıdır) ve son olarak da CD yazıcı (Overburn işlemi için uygun olmalıdır. Özellikle 2X sınıfındaki eski aygıtlarda bu özellik genelde bulunmaz).

Yaygın CD yazıcıların ve özelliklerinin (overburn özelliklerini de) geniş bir listesini www.feurio.com adresinde bulabilirsiniz. Aynı sayfada ayrıca çoğu kaydedilebilir CD'yi ve kapasitelerini gösteren bir listeyi bulabilirsiniz. 74 dakika kapasiteli normal kaydedilebilir bir CD'ye bile genelde birkaç MB daha fazla veri kaydedebiliyorsunuz.

5 Audio ve data karışık CD-R Player'da problem çıkıyor

PROBLEM: Ses ve veri izleriyle kaydedilmiş bir CD-R, CD player'da sorunlara neden oluyor.

ÇÖZÜM: Müzik ve veri içeren Mixed mode adı verilen CD'lerde veri izi daima Track 01'de bulunur. Bazı CD player'lar bu yüzden CD'nin içeriğini (table of contents, TOC) okuyamazlar veya veri izlerini yanlışlıkla audio verisi olarak yorumlarlar. En iyi durumda ilk "title"ı manuel

olarak atlayabilirsiniz. Aksi halde sadece CD-Extra formatında kayıt, problemi çözebilir. Bu formatta veri izleri CD-R'in en son track'inde ayrı bir session olarak bulunur, bu da CD player'ları hiçbir şekilde rahatsız etmez. Kayıt programının dokümantasyonunda CD-Extra formatında nasıl kayıt yapabileceğinizi okuyup öğrenin. Prensipte olarak burada multisession (çok defada) CD yazmanız ve normal verileri ikinci session'da kaydetmelisiniz.

6 Sadece CD yazıcı kaydedilen CD'yi okuyor

PROBLEM: CD yazıcı kendisinde yazılan bir CD-R'ı problemsizce okuyabiliyor, ancak CD-ROM sürücüsünde CD tanınmıyor.

ÇÖZÜM: Bunun birçok nedeni olabilir. En sık rastlanana şudur: CD kaydedildikten sonra "kapatılmamıştır" (close disc). Zira Multisession CD'lerde kaydedilebilir CD kayıt işleminden sonra "açık" bırakılabilir, böylece daha sonra başka veriler de ikinci defada CD'ye eklenebilir.

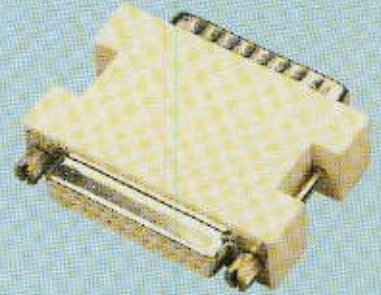
Sadece CD-R kapatıldıktan (veya ilgili session kapatıldıktan sonra) normal sürücüler de bu CD'ye erişip kullanabilirler.

Düşük bir ihtimalle de olsa sorun CD yazıcıdan kaynaklanabilir. Eski ve sık kullanılan aygıtlarda yazma optiğinin ayarı değişebilir. Kaydedilebilir CD'ler bu durumda "yamuk" yazılabilirler, ve ancak yazıcı tarafından tam olarak aynı sapma açısı ile okunabilirler. Yazma optiğini yeniden ayarlamak ise genelde bir işe yaramaz.

"Geçici" ayar değişmesinin çözülebilir nedenlerinden biri de aşırı ısınan bir CD yazıcıdır. Aygıt etrafında yeterli bir soğutma sağlayın ve cihazı mümkün olduğunca sabitdiskten uzağa monte edin. Bazı bilgisayarılarda sürücü yuvalarına uyan özel soğutucular da satılıyor.

Renk cümbüşü: Bazı yazıcılar çok seçici davranırlar ve sadece belli bir renkteki kaydedilebilir CD'lerde iyi sonuçlar verirler.

ÇOK GEÇ OLMADAN YAZILIMINIZI KORUYUN !

HYPER-LOCK™

TEKNİK ÖZELLİKLERİ

- Mikro-İşlemci tabanlı tasarım
- Çift yönlü haberleşme desteği
- Değiştirilebilir dongle erişim kodu
- 240 byte yazılabilir/okunabilir hafıza
- Güçlü yapay random üretici
- Programlama için özel cihaza ihtiyaç yoktur
- Kontrol/okuma/yazma işlemleri çok hızlıdır

YAZILIM ÖZELLİKLERİ

- Koruma .EXE ve .COM dosyalarına uygulanır
- Overlay formundaki dosyalar korunabilir
- Bütün yaygın programlama dilleri için hazırlanmış Linkable Protection Modülleri ile program içersinden kontrol/okuma/yazma işlemleri yapılabilir
- Bilgi iletiminde değişken cevaplı şifreli haberleşme kullanılır
- Kendisi ve fonksiyonları simüle edilemez

DESTEKLENEN BİLGİSAYARLAR

- Bütün PC uyumlu bilgisayarlar

DESTEKLENEN İŞLETİM SİSTEMLERİ

- DOS, WINDOWS ve NETWORK ortamları

NETWORK DESTEĞİ

- Bir tanesinin herhangi bir terminale veya server'a takılı olması, tüm network sisteminde koruma için yeterlidir

UYGUN FİYATLAR

- Yüksek kalite uygun fiyata
- Ücretsiz Development Kit

www.hyper-lock.com

GÜVEN

BİLGİSAYAR LTD.

Spor Cad. Talimyeri Sk. 7/3
80680 Macık-İstanbul
Tel : 212-236 10 07
Fax : 212-260 36 46

Sistem: Anakart ve BIOS

11 Bilgisayar durup dururken kilitleniyor

PROBLEM: Aktiviteler ve uygulamalarla bir bağlantı olmaksızın bilgisayar durup dururken çalışırken kilitleniyor (komple reset veya kilitlenme).

ÇÖZÜM: Bu hatanın birçok nedeni olabilir. Biraz şansla şu ipuçlarından biri sorununuzu çözebilir:

Çoğunlukla ısınma problemleri bu gibi sorunlara neden olabilir – işlemci aşırı derecede ısınabiliyor. CPU fanı halen çalışıyor mu? Özellikle ucuz modeller yıpranmış veya kirlenmiş ortamlarda çabucak bozulabilirler. Bazen fanı bir fırça ile temizlemek işe yarayabilir. Yenisi gerekirse biraz daha fazla ödeyip daha kaliteli bir fan alabilirsiniz. Chip yüzeyi ve soğutucu plakayı birbiriyle tutturmak için ısı ileten tutkallardan kullanın.

Kısa bir zaman önce belleğinizi terfi mi ettiniz? Bazı anakartlarda değişik üreticilerin bellek modülleri birbirleriyle uyumsuzluk gösterebilirler. En iyi örnek KX chipsetli Athlon anakartlarıdır. Sonradan taktığımız ek belleği çıkarın: Bilgisayar tekrar sorunsuz olarak

Tozlu fanlar: Toz ve kir zamanla en güçlü fanları bile frenleyebilir.

çalışmaya devam ediyorsa hatalı olan modülü buldunuz demektir. Şüpheli durumlarda bellek zamanlarını (memory timing) BIOS'tan düşürebilirsiniz.

Kısa bir süre önce ek bir genişleme kartı taktıysanız veya işletim sistemi güncellemesi kurduysanız, varolan BIOS sürümüyle ilgili bir uyumsuzlukla karşılaşmış olabilirsiniz. Böyle bir durumda anakart üreticisinin Web sayfasında bulabileceğiniz en yeni BIOS güncellemesini yüklemelisiniz.

12 Anakart üreticisi kendisini saklıyorsa

PROBLEM: Anakartının üreticisini tespit edemiyorum.

ÇÖZÜM: Özellikle OEM anakartlarda çoğunlukla üreticinin adı hiçbir yerde belirtilmez. Burada arama makinaları ve AMI'nin (www.ami.com) veya Award'ın (www.phoenix.com) web sayfalarındaki arama listeleri size yardımcı olabilir.

Bir diğer çözüm yolu da FCC-ID'dir. Bu kimlik numarası Amerikan kayıt kurumu tarafından elektronik cihazlar için verilir. FCC'ye ait arama makinası ile www.fcc.gov/oet/fccid adresinden numaraya (aygıtın üzerinde etiket veya basılı olarak) göre bir cihazın üreticisini tespit edebilirsiniz.

Hatanın İzinde: Anakart

- ✓ **"Biliip" tonları belli bir bileşene işaret ediyor:** BIOS, bilgisayarın klavye, sabitdisk, bellek veya ekran kartı gibi ana bileşenlerini tanımiyorsa spesifik "biliip" sesleri verir. Bu "biliip" kodlarının anlamı üreticiden üreticiye göre değişir. AMI ve Phoenix BIOS için mesela internet'te http://canquest.bc.ca/learn_bios_beep_codes.html adresinde ayrıntılı bir açıklama listesi bulabilirsiniz.
- ✓ **PC'den ses çıkmıyor:** Bilgisayardan buna karşın en ufak bir çıt çıkmıyorsa ilk olarak CPU'nun doğru olarak oturup oturmadığını kontrol edin.
- ✓ **Kasa gerilimleri kontakt problemlerine yol açıyor:** Tüm kartların slot kapağı vidalarını çıkarın. Bazen eğilmiş bir slot kapağı kasa gerilimlerine ve en kötü durumlarda da kontakt hatalarına neden olabilir.
- ✓ **Herşey dışarı:** Ekran kartına kadar tüm ek kartları sökün ve bilgisayarı yeniden başlatmayı deneyin. Sistem şimdi açılıyorsa söktüğünüz kartları teker teker tekrar takın ve bu şekilde sorunlu kartı tespit edin.
- ✓ **Ekran kartını da sökün:** Şimdi BIOS en azından akustik bir hata kodu (yukarıya bakınız) vermelidir.
- ✓ **Anakart, güç kaynağı veya CPU'yu değiştirin:** Şimdi geriye sadece güç kaynağının veya anakartın değiştirilmesi kalıyor. Güç kaynağı maalesef güvenli bir şekilde analiz edilemez (mesela: disk çalışıyor, güç kaynağında bir problem yok demektir, zira modern devre parçaları hemen her türlü hatada tüm hatları keserler).

Isı iletken: Termal yapıştırıcılar CPU ve fan arasındaki bağlantının daha iyi olmasını sağlarlar.

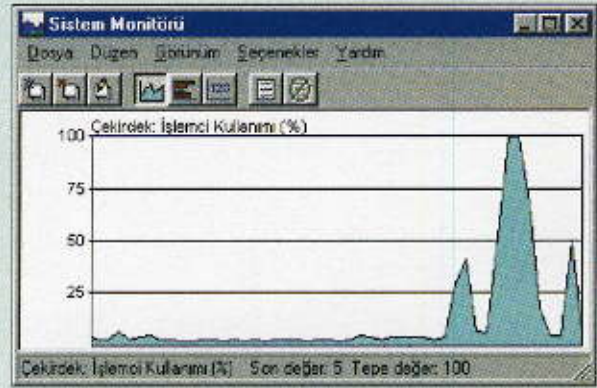
Multimedia: Ses, TV ve Video

13 MP3 dosyaları çalınırken takılmalar veya atlamalar

PROBLEM: MP3 dosyaları çalınırken sürekli olarak atlamalar ve kesilmeler meydana geliyor.

ÇÖZÜM: MP3 dosyalarının çözülmesi (sıkışmış haldeki verinin açılması) CPU'nun tam olarak kullanımını gerektirir. Buna paralel olarak çalışan uygulamalar MP3 player'dan hesaplama süresi çalarlar. Windows sistem monitöründe müzikteki takılmalar ve maksimum CPU kullanımı arasındaki ilişkiyi görebilirsiniz. Bu gibi durumlarda size yardımcı olabilecek tek şey şudur: daha hızlı bir CPU alın, daha fazla anabellek takın (takas dosyasına daha az başvurulur bu durumda) ve hesap yoğunluklu uygulamaları PC'de müzik dinlerken kullanmaktan kaçının. Bir de kontrol olsun diye Windows Sistem Monitörü'nde sadece MP3 dinlerken (ve PC'nin başka hiçbir işi yokken) CPU kullanımını izleyin. CPU kullanımının değeri çok yükseğe bir de test için başka bir MP3 player programı kullanmayı deneyin.

CPU kullanımı: Resimde bir MP3 parçasının çalınması (işlemciye fazla yük bindirmiyor) sırasında sadece bir program çalıştırıldı (bu işlem sırasında gördüğünüz gibi işlemciye tam olarak yükleniliyor).

14 Software Player'da DVD seyredirken atlamalar

PROBLEM: Software Player ile oynatılan DVD filmlerinde görüntüler akıcı değil veya çoğunlukla takılıp kalıyor.

ÇÖZÜM: Burada da MP3 dinlemedeki gibi bir durum söz konusudur. Sadece CPU ve ekran kartına binen yük çok daha fazladır.

Celeron 500'ün altındaki bir sistemde yazılımla akıcı bir görüntüye sahip olmayı beklemeyin. Ancak her halükar-

da deneyebileceğiniz bir çözümü var: Windows'un Aygıt Yöneticisi'nde DVD sürücünüzün DMA modunda çalıştığından emin olun. Gerekirse bu modu etkinleştirin.

Ayrıca ekran kartı ve ses kartı için en güncel sürücüler yüklemeyi ihmal etmeyin ve ses kartınızın da mümkünse PCI veriyolunu kullanan bir ses kartı modeli olmasına dikkat edin. Ayrıca en yeni DirectX sürümünün de sisteminizde yüklü olmasını sağlayın (güncel sürüm 7.0a).

Ekran kartı veya DVD yazılımı üreticisinin web sayfasında Player yazılımının güncel bir sürümünün var olup olmadığını da kontrol edin. Tüm bunlar bir işe yaramazsa bilgisayarınızı terfi etmenin zamanı gelmiş demektir, bütçeniz sınırlıysa DVD/MPEG decoder kartı çözümünü de tercih edebilirsiniz.

15 Ses kartımdan hiçbir ses alamıyorum

PROBLEM: Bir müzik CD'si dinlerken, WAV dosyası çalarken veya oyun oynarken hoparlörlerimden hiçbir ses çıkmıyor.

ÇÖZÜM: Bu problem için birçok neden olabileceğinden sistematik bir hata arama gereklidir. Öncelikle problemin ses kartından mı, yoksa hoparlörlerden mi kaynaklandığını tespit etmeniz gerekiyor.

► Hoparlörlerin açık olması gerektiğini söylemeye gerek yok. Güç beslemesi ve kablo bağlantıları da elbette kontrol edilmelidir. Hoparlörler ses kartının doğru çıkışına bağlanmış mı? (Line-out veya Speaker) Bir de kulaklık ile deneyin. Şimdi ses geliyorsa ya hoparlörler, dahili güçlendiricileri veya bağlantı

Hatanın İzinde: Multimedia

- ✓ **Kaynak çakışmalarını gidermek:** Windows Aygıt Yöneticisi üzerinden elle kaynakları (Interrupt, I/O adresleri gibi) kendiniz vermeye çalışın. BIOS'un Plug and Play Setup'unda istediğiniz Interrupt'ları ayırın ("Legacy/ISA" için rezerve edin).
- ✓ **Slotları değiştirin:** İlgili kart için bir de başka bir yuva deneyin. İpucu: Ekran kartı için AGP yuvasının yanındaki ilk PCI slot'unu boş bırakın.
- ✓ **DMA modunu etkinleştirin:** DMA (Direct Memory Access) açıkken mesela DVD sürücüler doğrudan anabelleğe erişebilirler, böylece CPU'yu gereksiz yere meşgul etmezler.
- ✓ **Sürücülerini güncelleştirin:** Ekran, ses ve diğer multimedia kartları için en yeni sürücülerini kurun. Önceden mutlaka ilgili kurulum talimatlarını okuyun! Bazı sürücü güncellemeleri önceden eski sürücülerin sistemden kaldırılmasını gerektirebilirler, bazıları ise bunu istemezler. Eski sürücülerin kurulu olması da gerekebilir.
- ✓ **DirectX sürümünü güncelleyin:** DirectX'in en son sürümünü kurun (güncel olanı 7.0a). Donanım sürücülerini ve DirectX arasındaki uyum çok önemlidir, zira çoğu multimedia uygulaması bu kombinasyon üzerinden çalışır.
- ✓ **Windows'u yeniden kurun:** Yanlış sistem dosyaları veya bozuk DLL dosyalarından tamamen kurtulmak için aslında Windows'u komple yeniden kurmaktan başka çare yoktur. Verilerinizi yedekleyin, sabitdiskinizi formatlayın ve en baştan başlayın.

kablosu bozuk demektir.

► Windows'un Media dizinindeki bir WAV dosyasını üzerine çift tıklayarak çalın. Media Player açıyorsa ve herhangi bir hata mesajı verilmiyorsa bir sonraki adımı atlayın.

► Bir hata mesajı ile karşılaşıyorsanız büyük olasılıkla bir donanım veya sürücü hatası söz konusudur. Bunun için 36. sayfadaki Hatanın İzinde adlı kutuyu okuyun.

► Bir Midi dosyası ve müzik CD'si çalın. Hiçbir ses çıkmıyorsa, Başlat/Programlar/Donatılar/Eğlence/Ses Denetimi'ndeki Windows Mixer'inde (Karıştırıcı) ses ayarı için Tümü sessiz seçeneğinin işaretli olmamasına dikkat edin.

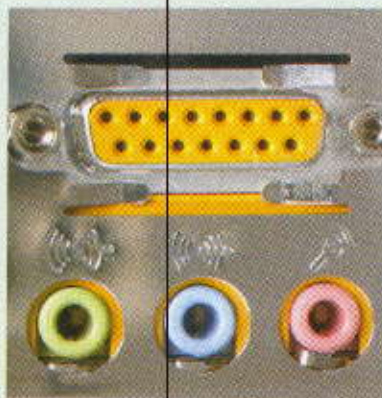
► Dikkat! Bazı ses kartlarında tüm girişler aynı anda etkinleştirilemez, Line In ve CD-Audio bazen birbirlerini karışıklı olarak kapatırlar.

Sadece müzik CD'lerini dinleyemiyorsanız ses kartı ve CD sürücüsü arasındaki dahili ses kablosunun düzgün olarak takılıp takılmadığını kontrol etmelisiniz.

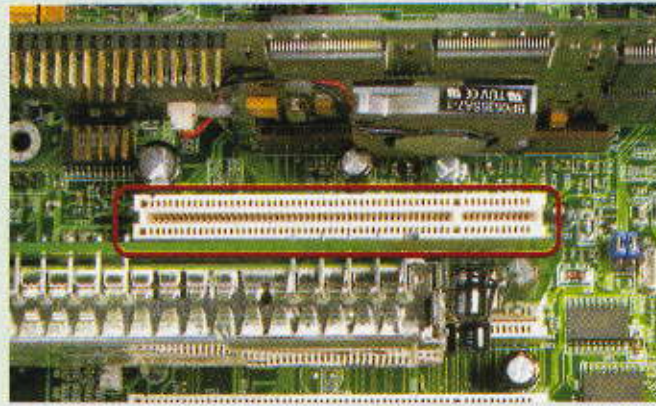
16 Yeni ses kartını sistem tanımlıyor

PROBLEM: Yeni bir ses kartını monte ettikten sonra Windows'un Plug&Play (tak ve çalıştır) desteği tarafından aygıt tanımlanmıyor. Ses kartı sürücüsünün manuel olarak zorla kurulumu da bir işe yaramıyor.

ÇÖZÜM: Nadir de olsa bazen ses kartları ve anakart/chipset arasında bir uyumsuzluk söz konusu olabilir. Böyle bir

On-board ses: Anakart üzerindeki hoparlörler için uygun bir bağlantı varsa anakartınız üzerinde entegre bir ses chip'i var demektir.

Bir slot boş: AGP ve yanındaki ilk PCI slot'u aynı interrupt'ı paylaştıkları için, AGP ekran kartı ve PCI TV kartı arasında bir PCI slot'u boş bırakılmalıdır.

durumda ses kartı üreticisinin Web sayfasındaki teknik destek bölümlerini araştırın veya anakartınız için bir BIOS güncellemesine cesaret edin. Bazen ses kartının başka bir slot'a takılması da problemi birdenbire ortadan kaldırılabiliyor.

Çoğunlukla anakart üzerine entegre edilmiş bir ses chip'i oyunbozanlık yapıyordur. Onboard ses chipine sahip olup olmadığını öğrenmek için anakartın bağlantı plakasındaki çoğunlukla renkli giriş ve çıkış yuvalarının (hoparlör ve mikrofon için) olup olmadığını bakabilirsiniz.

Anakartınızın kitapçığı onboard ses chip'inin BIOS Setup'tan mı, yoksa bir jumper ile mi iptal edilebileceğini söylemelidir. Kitapçıkta bununla ilgili bir bilgi yoksa onboard ses kartınızla yetinmeye çalışmalı veya başka bir anakart temin etmelisiniz.

17 Win-TV televizyon kartlarıyla problemler

PROBLEM: TV kartı overlay penceresinde ya hiçbir şey göstermiyor, ya renkli bir artalan resmi veya sabit bir görüntü gösteriyor.

ÇÖZÜM: Anlatacağımız çözümler genel olarak Hauppauge TV kartları (Win-TV32, Win-TV 2000) için geçerli, ancak başka TV kartları için de uygulanabilirler.

► TV kartı, AGP ekran kartının yanındaki ilk PCI slotunda bulunmamalıdır. Her iki slot da genelde aynı interrupt'ı paylaşırlar, bu da TV kartında problemlere neden olabilir.

► Güncel bir DirectX sürümü (DirectX 7.0a) kurun. Hemen hemen bütün TV kartları overlay görüntüsünü doğrudan ekran kartının frame buffer'ına yazmak için direct draw'ı kulla-

nırlar.

► Güncel bir ekran kartı sürücüsü kurun. Dikkat: Bazı eski ekran kartlarıyla Hauppauge TV kartları uyumlu değildir. Uygun olan kartların listesini üreticinin web sayfası olan www.hauppauge.com/html/vgalist.htm adresinde bulabilirsiniz.

► Gigabyte marka GA-586S2 veya GA-586ST model bir anakart kullanıyorsanız büyük ihtimalle bir BIOS güncellemesine ihtiyaç duyacaksınız demektir.

18 Kartın TV çıkışından görüntü alamıyorum

PROBLEM: Ek bir TV çıkışı olan bir ekran kartında bu çıkış konfigürasyon penceresinden etkinleştirilemiyor; seçenek sadece gri ile işaretlenmiş veya tamamen iptal edilmiş.

ÇÖZÜM: TV çıkışı olan çoğu ekran kartı sistem açılışında TV bağlantısının direncini ölçerler ve böylece TV çıkışına bir televizyonun bağlı olup olmadığını anlarlar. Dual-mode (aynı anda monitör ve TV gösterimi) desteği olmayan kartlarda sadece monitör bağlı olduğunda ve görüntü çıkışı televizyona ayarlandığında bunu siyah bir ekran engeller.

Bazen direnç ölçümünün tolerans alanı çok dardır. Araya bağlanmış SCART dönüştürücüleri, Macrovision decoder veya benzeri adaptörler bu değeri öylesine değiştirebilirler ki, ekran kartı kendisine bağlı olan televizyonu "göremeyebilir".

PC'nin açılışında bu yüzden önce ekran kartı ve televizyonu dolambaçlı yollara girmeden doğrudan birbirleriyle bağlayın ve gerekli olan adaptörleri, dönüştürücüleri ve decoder'leri daha sonra araya bağlayın.

Çevrebirim: Fareler, Yazıcılar, USB ve SCSI

19 Fare takılıyor, atlıyor veya doğru hareket etmiyor

PROBLEM: Fare imleci başına buyruk hareket ediyor veya belirli bir yöne de doğru artık hareket etmiyor.

ÇÖZÜM: Çoğunlukla bu gibi problemlerin nedeni kirlenmiş bir fare iç mekanizmasıdır. Zamanla hareketli silindirlere ve plastik fare topunda kirler birikir. Farenin altındaki kapağı çıkarmak için doksan derece çevirin, kapağı sökün ve topu çıkarın. Topu en iyisi sıcak suda yumuşak bir fırça ile temizleyin ve kurumaya bırakın.

Farenin içinde üç tane dönen parça göreceksiniz: iki tane geniş bir tane de ince. Tüm döner parçalardaki siyah kir birikintilerini (plastik yüzük gibidirler) dikkatlice ince bir cımbız, pense veya tornavida ile temizleyin ve kalan artıkları üfleterek farenin dışına atın.

Nadiren de olsa kalitesiz farelerde dışarıdan gelen ışık problemlere neden olabilir. Fareyi komple elinizle gelen ışığa karşı koruyun. Fare bu durumda çalışıyorsa en iyisi daha kaliteli bir fare satın alın. İnfrared ve kablosuz fareler-

Tökezleme yeri: Fareler sihirli bir şekilde tüm kırıntılarına çekerler ve düzenli aralıklarla temizlenmeleri gerekir.

de ise pil değişikliklerini dikkate alın ve alıcıyı gerekirse başka bir yere yerleştirin.

20 Mürekkep püskürtmeli yazıcı kağıdı almıyor

PROBLEM: Mürekkep püskürtmeli yazıcı, tepside yeterince olmasına rağmen kağıdı almıyor.

ÇÖZÜM: Tepsieye daha fazla kağıt yerleş-

tirmeyi deneyin. Bu işlem kağıdı içeri çeken döner parçalara binen yükü artırır. Çok pürüzsüz veya çok ağır kağıtlar kullanmayın. Kağıtları yerleştirmeden önce parmaklarınızla kağıt tomarını ayırıştırın. Zamanla kağıdı içeri çeken rulolar çok kayganlaşabilir ve bu yüzden düzgün olarak kağıtları kavrayamazlar. Bu gibi durumlarda ince bir zımpara kağıdı ile dikkatlice ruloları zımparalayın.

Bir diğer neden de azalan mürekkep rezervi olabilir. Bazı yazıcılar mürekkep tankı boşaldığı veya azaldığı için kağıdı içeri çekmezler ve çoğunlukla da bir hatayı belirten "biip" sesleri duyarsınız. Yazıcı sürücüsüne bağlı olarak bu tip durumlarda olay tamamen yanlış anlaşılabilir ve tepside kağıt olmadığı gibi yanlış bir hata mesajı verilebilir.

Çok nadir durumlarda da yazıcı kablosundaki bir arıza bu gibi problemlere neden olabilir. Özellikle eski yazıcılarda tepside kağıt olmadığı, bilgisayara yazıcı arabirimindeki bir hat tarafından iletilir. Kablodaki veya fişteki ilgili damar kırılmışsa, her zaman böyle bir durumla karşılaşabilirsiniz.

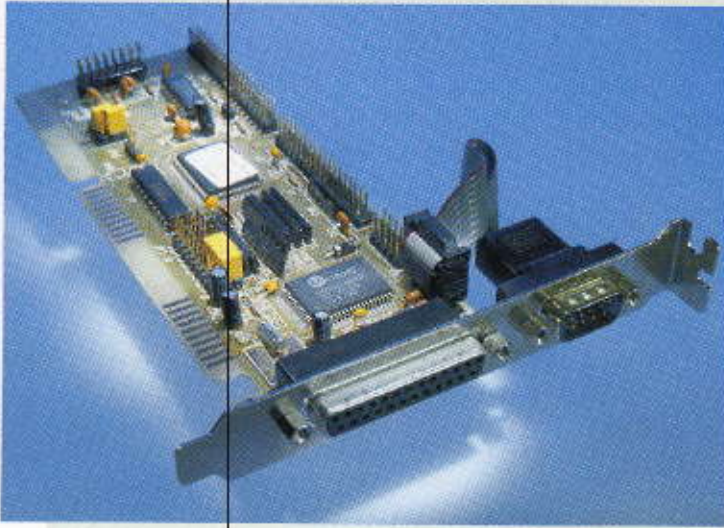
21 Yazıcı bazen çalışıyor bazen de hiç çalışmıyor

PROBLEM: Kağıt, mürekkep veya tonerle bir problem yok, ancak yazıcı sürücüsü durup dururken yazıcının hazır olmadığını ilgili bir mesaj veriyor. Başka bir seferde ise birdenbire yazıcı sorunsuz olarak çalışabiliyor.

ÇÖZÜM: Burada özellikle iki neden söz konusudur:

Hatanın İzinde: Çevrebirimler

- ✓ **Bağlantıları kontrol edin:** "Çevrebirim aygıtı"nın da ifade ettiği gibi bu tip aygıtlar bilgisayardan biraz uzakta bulunurlar ve çoğunlukla bir kablo üzerinden birbirleriyle iletişim kurarlar. İşte burada çoğu problemin kaynağı ortaya çıkar. Her iki taraftaki bağlantıları kontrol edin, mesela kablolar bükülmüşse kontakt problemleri olabilir. Gerekirse deneme amaçlı olarak kabloyu başka bir tanesiyle değiştirin.
- ✓ **Aygıttaki arızanın tespiti:** Aygıtı deneme olsun diye bir de başka bir bilgisayara bağlayıp çalıştırın. Burada çalışıyorsa sizin bilgisayarınızda bir sorun var demektir.
- ✓ **Self-testi çalıştırın:** Yazıcılar kendi diyagnoz fonksiyonlarına sahiptir, bu sayede PC bağlantısına gerek yoktur. Yazdırılan resimlerin kalitesi düşükse temizleme fonksiyonunu birkaç defa devreye sokmak sorunu çözebilir.
- ✓ **Aygıtları tek tek bağlayın:** Çoğu aygıt, mesela modemler, kaynaklar konusunda çok problemlidir ve inatçıdır. Aygıtları tek tek ve çift çift bağlayıp, olası çakışmaları bu şekilde tespit edin.
- ✓ **Sürücülerini güncelleyin:** Burada da çoğu durumda olduğu gibi internetten en güncel sürücülerini çekip kurmak mucizevi bir şekilde tüm sorunları bir anda ortadan kaldırabilir.
- ✓ **USB'de kurulum sırasında dikkat:** Bazı USB aygıtları (mesela Logitech Webcam'ler), cihaz bağlı değilken sürücünün kurulumunu gerektirirler. Yani önce aygıtı söküp, sürücüyü kurun ve aygıtı tekrar bağlayın. Windows bunun üzerine sürücülerini kendiliğinden etkinleştirecektir.

Çakışmalara son: İkinci bir paralel port'un takılması yazıcı ve tarayıcı arasındaki problemleri çözecektir.

► Yazıcı seri olarak başka bir aygıtla (tarayıcı, ZIP drive gibi) paralel port'a bağlanmıştır. Bu iyi olabilir, ama sıkça da problemlere neden olabilir, mesela yazdırma sırasında bir dosyayı ZIP sürücüsüne yedeklemek istediğinizde. Bazen aynı arabirime bağlı olan diğer aygıtı kısa bir süre için açıp kapatmak (acil durumlarda gerekirse güç kablosunu sökebilirsiniz) işe yarayabilir. Ancak daha iyisi ikinci bir paralel port kartı satın almak veya ikinci aygıtı USB-paralel port dönüştürücüsü ile USB port'una bağlamaktır.

► Yazıcı arabirimi kullandığı IRQ'yü başka bir aygıtla paylaşıyordur, çoğunlukla ses kartı ile. Ses kartlarında ise bu interrupt sadece DOS uygulamalarında Soundblaster uyumluluğunu sağlamak için kullanılabilir, Soundblaster Live'da olduğu gibi. Aygıt Yöneticisi'nde bu sürücü için başka bir kesme isteği (IRQ) ayarlayın veya DOS altında Soundblaster desteğine ihtiyaç duymuyorsanız tamamen kaldırın.

sonraki boot sonrası Windows yeni bir sürücü kurmaya çalışacaktır, ve büyük ihtimalle de orijinal Windows kurulum CD'sine ihtiyacınız olacaktır, hazzırlıklı olun.

23 SCSI aygıtlar çalışmıyor ya da problemliler

PROBLEM: Harici (veya internal) SCSI cihazlarını sistem ya hiç tanımıyor, ya da aygıtlar problemliler olarak ve zaman zaman çalışıyorlar.

ÇÖZÜM: SCSI'de en çok karşılaşılan hata kaynağı halen doğru sonlandırmadır. SCSI zincirindeki ilk ve son cihaz mutlaka bir sonlandırıcı (terminator) ile kapatılmalıdır. Burada çoğunlukla ilgili dirençleri içeren bir fiş, jumper veya DIP-Switch söz konusudur.

Sadece harici veya sadece internal SCSI aygıtları kullanıyorsanız sadece zincirinin son aygıtı sonlandırılmalıdır. Zira SCSI denetleyicisinin kendisi de SCSI zincirinde (ilk) aygıt olarak

sayılır ve standart olarak zaten sonlandırılmıştır. Dahili aygıtların yanında ayrıca hariciler de (ZIP drive, tarayıcı gibi) çalıştırıyorsanız, SCSI Controller birdenbire zincirin ortasında bulunacaktır. Böyle bir durumda son dahili ve son harici (tek bir aygıt da olabilir) aygıtı da sonlandırın ve kontrol kartının üzerindeki sonlandırıcıyı çıkarın.

Burada da en güncel sürücülerini kurmak (SCSI denetleyicisi, tarayıcı sürücüsü) çoğunlukla bazı problemleri ortadan kaldıracaktır.

24 USB arabirimine bağlı aygıtlar çalışmıyor

PROBLEM: Bir veya daha fazla USB aygıtı problemlere neden oluyor, zaman zaman iletişim kesiliyor veya aygıtlar hiç çalışmıyor.

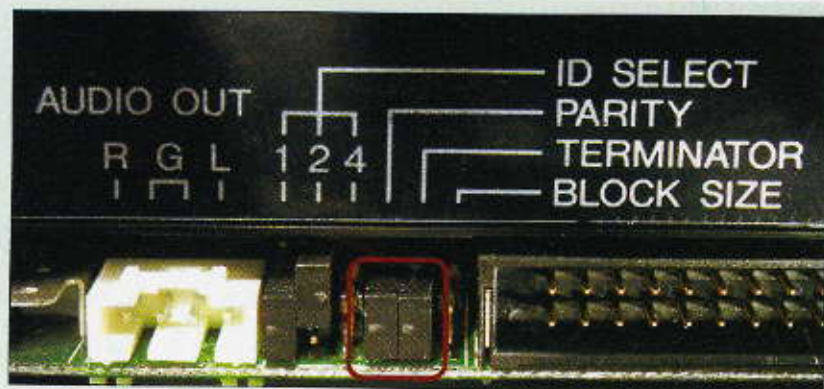
ÇÖZÜM: İşletim sistemi desteği (Windows 95b'den sonrası) ve eksik veya hatalı sürücülerini bir kenara bırakırsak bu problemlerin iki yaygın nedeni olabilir:

Öncelikle BIOS Setup'ta, USB portunun etkinleştirilip etkinleştirilmediğini kontrol edin, gerekirse aktif hale getirin. İkinci olasılık da şudur: USB portu uyumsuz bir aygıtla aynı IRQ'yu paylaşıyordur. Bu durumda diğer aygıta başka bir IRQ vermeli veya ilgili Interrupt'ı BIOS Setup'taki PnP ayarlarında rezerve etmelisiniz. Bazı USB aygıtları (tarayıcı, CD yazıcı gibi) diğerlerinden daha fazla güce ihtiyaç duyarlar. Bu aygıtlar enerjilerini USB port'undan çekiyorlarsa zorluklar çıkabilir. Çözüm olarak kendi güç kaynağına sahip aktif bir USB Hub (dağıtıcısı) tavsiye edilebilir, bu Hub her bir aygıtı yeterince gücü kullanıma sunacaktır.

22 Paralel porta bağlı çalışan aygıt çok yavaş

PROBLEM: Kayıt cihazları (Zip Drive, CD-ROM gibi), tarayıcı veya başka bir aygıtı paralel port'ta çalıştırıyorsunuz, ancak cihaz çok yavaş çalışıyor.

ÇÖZÜM: Büyük ihtimalle paralel portu uni-directional standart modunda (compatibility mode) çalıştırıyorsunuzdur, ECP veya EPP modunda (Enhanced Communication Port, Enhanced Printer Port) değil. Paralel portun işletim modunu BIOS Setup'ta en iyisi ECP+EPP moduna getirin. Dikkat! Bir

Sonlandırma: SCSI zincirindeki ilk ve son aygıtın bir sonlandırma direncine ihtiyacı vardır.

Internet: Erişim ve Modem

25 Internet bağlantısında ISS problemleri

PROBLEM: Başka bir Internet Servis Sağlayıcı'nın erişim yazılımını kurduktan sonra diğer servis sağlayıcıların internet bağlantıları bazen kullanılamaz hale geliyor ve kesiliyor.

ÇÖZÜM: Öncelikle Denetim Masası'nda ayarlanmış olan modem hızını kontrol etmelisiniz. Burada bir problem yoksa ancak radikal bir müdahale problemi-nizi çözebilir.

Denetim Masası'nda "Ağ" altında tüm TCP/IP protokollerini kaldırın ve bilgisayarınızı yeniden başlatın. Şimdi TCP/IP protokolü Windows CD'sinden tekrar yüklenmelidir. Bunun için tekrar Denetim Masası'ndaki Ağ konfigürasyonuna girin. Burada "Ekle" düğmesi ile eski TCP/IP protokolünü tekrar sisteme ekleyebilirsiniz.

26 Erişim yazılımı olmadan Internet'e bağlanmak

PROBLEM: Bazı servis sağlayıcılar müşterileri istese de istemese de kendi erişim yazılımları üzerinden internete bağlanmalarını öngörüyorlar.

ÇÖZÜM: Başlat/Programlar/Donatılar/İletişim menüleri üzerinden Çevirmeli Ağ'a ulaşabilirsiniz. Burada Yeni Bağlantı Yap simgesine çift tıklayın. Kullanacağınız modemi seçip bağlantı için bir isim verin. Bir sonraki menüde internet servis sağlayıcınızın telefon numarasını girmelisiniz. Eğer numarayı bilmiyorsanız, ISS'nizin teknik desteğini arayabilirsiniz.

Çevirmeli Ağ'da oluşturulan yeni kayda çift tıkladığınızda Windows size erişim bilgilerini soracaktır. Kullanıcı Adı alanına size verilen kullanıcı adını (username) girin. Parola bölümüne ise şifrenizi girmelisiniz. Parolayı Kaydet seçeneğini işaretleyerek her defasında kullanıcı adı ve şifre bilgilerini tekrar tekrar girmekten kurtulabilirsiniz. Artık internete erişim yazılımının dışında da bağlanabilirsiniz.

27 Modem yüzünden telefon çalışmıyor

PROBLEM: Modem ve telefonu aynı kutuya bağladığınızda hiçbir şey çalışmıyor.

Hem telefon hem de modemden hiçbir ses alamıyorum, bağlantı kurmak ise mümkün değil.

ÇÖZÜM: Bu problemin nedeni yan bağlantı yeri desteği olmayan bir uzatma kablosu olabilir.

Kablolamada bir problem yoksa, ama modem ve telefon çalışmamakta inat ediyorsa bir gerilim problemi de söz konusu olabilir. Zira modem kablosunu bilgisayar bağlantısından söktüğünüzde telefon hattının gerilimi değişebilir. Böyle bir durumda değiştirmek-ten başka çareniz yoktur.

Ancak bunlarla da problemlerin kaynağı bitmiyor. Bazı modemler modem kablosu bağlantı kutusunda olduğu sürece aynı zamanda telefonun da paralel bağlanmasını tamamen imkansız hale getirebilirler.

Bu problemin nedeni telefon prizindeki devreden kaynaklanır, zira priz, kablo bağlı olmadığında sinyal bir yay tarafından iletilir. Bu sinyali uygun şekilde aktaramayan bir modem bağlandığında ise sinyal ve bağlantı kesintiye uğrar.

Bu problemin çözümü de ek yan bağlantılar sunan bir adaptör fişi kullanmaktır.

28 FTP sitelerine Browser kullanarak bağlanmak

PROBLEM: Şifre ile korunmuş olan FTP sitelerine Browser üzerinden bağlanmak mümkün olmuyor.

ÇÖZÜM: Şifre isteyen FTP sitelerine normal bir URL adresiyle (örneğin ftp://ftp.domain.com) bağlanmak

Bağlantıyı kesin: 30 dakika boyunca veri akışı olmazsa, internet bağlantısı otomatik olarak kesilecek.

mümkün değil. İki nokta ile birbirlerinde ayrılmış olan kullanıcı ismi ve şifrenin de sunucu ismine eklenmeleri gerekiyor. Uygun adres örneğin şu şekilde olmalı: ftp://kullanıcı_ismi:şifre@ftp.domain.com/mydir.

Erişim yazılımı olmadan da: Internet bağlantısını kendiniz de resimdeki gibi yapılandırabilirsiniz.

29 Internet bağlantısının otomatik olarak kesilmesi

PROBLEM: Çalışma sırasında çevirmeli ağ üzerinden internete bağlanılıp, istenilen bilgiler alındıktan sonra, bağlantının kesilmesi unutuluyor ve bu nedenle boş yere bağlantı ücreti ödeniyor.

ÇÖZÜM: Bu sorunu çözmek için özel bir ipucuna gerek yok, zira Windows'un çevirmeli ağ fonksiyonu bu problem için bir çözüm sunuyor. Ancak gerekli olan ayarları çevirmeli ağ bölümünde bulmak mümkün değil, bunlar internet simgesinin altında yer alıyorlar.

Şimdi Denetim Masası'nda bulunan Internet Seçenekleri üzerine çift tıklayın. Açılan pencerede, kullandığınız çevirmeli ağ bağlantısını seçtikten sonra Ayarlar'ı seçin. Sonraki pencerede Gelişmiş seçeneğini tıklayın ve "Bağlantı dakika boş kalırsa kes" ifadesinin

yanındaki kutucuğu işaretledikten sonra, istediğiniz süreyi belirleyin (örneğin 30 dakika). Böylece 30 dakika boyunca bir veri akışı olmazsa, çevirmeli ağ internet bağlantısını otomatik olarak kesecek.

kopyalarını alıp almayacağını Ayarlar menüsünde belirleyebilirsiniz. Burada ayrıca log dosyasına da (günlük dosyası) bir bakabilirsiniz.

32 Windows kapanırken bazen kilitlenip kalıyor

PROBLEM: Windows 98, oturum kapatıldığında bazen takılıp kalıyor ve hiçbir tepkide bulunmuyor.

LÖŞÜNG: Windows 98'de hızlı kapatma fonksiyonu ("fast shutdown") standart olarak etkinleştirilmiştir ve normalde yaklaşık beş saniye içinde sistemin kapatılmasını sağlar. Bu, Windows 98 hafızaya yüklenmiş olan Protected Mode aygıt sürücülerini kapatırken normal bir şekilde deinitialize etmeyip sadece bellekten silmesiyle gerçekleşebilir.

Windows problemlerine köklü çözüm: Sadece kutuları işaretleyerek problemleri çözebilirsiniz.

("controlled crash" deniliyor buna).

Windows kapatılırken bazen takılıp kalabilir, bunun nedeni işte bu seçenektir. "fast shutdown" özelliğini iptal etmek için Başlat menüsünden Programlar/Donatılar/Sistem Araçları/Sistem Bilgisi seçeneğine tıklayın. Microsoft Sistem Bilgisi'nde Araçlar menüsünü açın ve Sistem Yapılandırma Aracı'na tıklayın.

Gelişmiş düğmesi ile Gelişmiş Sorun Giderme Ayarları'na ulaşabilirsiniz. Burada hızlı kapatmayı iptal etmek için bir seçenek bulabilirsiniz. Bu seçeneği işaretleyip iki defa Tamam düğmesine tıklayın ve Windows 98'i yeniden başlatın. Şimdi sisteminiz kapatılırken kilitlenip kalmamalı.

MJ-MS-SR-BW / Ufuk Yamanlıçoğlu (uyamanli@chip.com.tr)

BOOT SIRASINDAKİ PROBLEMLER

Windows İçin Açılış Yardımı

İşletim sistemi, bilgisayar açıldıktan sonra yüklenmiyorsa ne yapmalı?

İşletim sistemi bulunamıyor:

PC açıldıktan sonra "Invalid system disk. Replace the disk, and then press any key" gibi bir hata mesajı ile karşılaşsanız sistem boot partitionunun parametrelerini "unutmuş" demektir.

Bu hatanın değişik nedenleri olabilir. İlk olarak bir donanım arızasının mı söz konusu olduğunu, yoksa bilgisayarınıza virüs mü bulaştığını tespit etmelisiniz.

► Açılış problemi ne bir donanım arızasından, ne de bir virüsten kaynaklanıyorsa sisteminizi yazmaya karşı korumalı bir sistem disketi ile açın. Denetim Masası/Program Ekle/Kaldır seçenekleri ile oluşturabileceğiniz bu başlangıç disketini her zaman hazır bulundurmalısınız.

► DOS komut isteminde sabitdisk sürücünüze geçin. Bu mümkün değilse disketten FDISK programını çalıştırın. Bu araçta C: sürücüsü mantıklı değerlerle gösteriliyorsa programdan çıkın ve DOS komut satırından FDISK /MBR komutunu girin. Şimdi Master Boot Record (MBR) yeniden yazılacaktır, ancak varolan boot manager'lar bu komutla silinecektir.

► Daha sonra sabitdiskten boot sırasında yine geçerli bir işletim sisteminin bulunamadığına dair bir mesaj alırsanız sistem disketini tekrar sürücüye yerleştirin ve DOS komut isteminde A:\sürücüsüne geçin. SYS C: komutunu girdikten sonra bir sonraki açılıшта en azından bilgisayarın normal bir durumda DOS arayüzü ile açılması gerekir. Daha sonra Scandisk'i çalıştırmalı ve disk yüzeyindeki olası hataları bulmalı ve tamir etmelisiniz. Bu işlemden sonra WIN yazarak Windows'u yükleyebilirsiniz.

Windows açılıшта takılıp kalıyor

Windows açılmıyorsa bunun tek suçlusu "unutulmuş" bir sabitdisk veya virüs değildir.

Hatalı sürücüler ve son olarak kurulmuş bir yazılım da boot işleminin bir noktada takılıp kalmasına veya korkutan mavi ekranın çıkmasına neden olabilirler. Böyle bir durumda sadece

Reset düğmesine basmak problemi çözebilir. Bilgisayar bunun üzerine standart olarak "Güvenli Kip"i seçili olduğu bir boot menüsü ile açılacaktır. Windows'u bu kipte başlatın, böylece sadece en önemli sürücüler yüklenir. Ancak Windows arayüzünde alışık olduğunuz şekilde kurulu olan veya hatalı olduğu açıkça belli olan sürücüler ve programları kolayca silebilirsiniz.

► Daha sonra Windows'u yeniden başlatın. Sistem açılış sırasında halen takılıp kalıyorsa tekrar reset düğmesine basın ve bilgisayar açıldıktan sonra "Günlük (BOOTLOG.TXT)" açılış kipini seçin. Şimdi açılış işlemi BOOTLOG.TXT dosyasında belgelenir. Windows bu defa da grafiksel arayüzün yüklenmesi sırasında kilitlenirse bu dosyayı C:\Windows\Command\ dizinindeki DOS editörü ile açabilir ve hataya neden olan sürücü veya programı ilgili kayıtlardan tespit edebilirsiniz. Daha sonra güvenli kipten sorunlu sürücü veya programı sistemden kaldırabilirsiniz.

Windows kurulumunu tazeleyin:

Sürücüyü veya programı silerek de Windows'un açılmasını sağlayamazsanız size yardımcı olabilecek tek şey Windows'u tekrar üzerine kurmaktır. Bilgisayarınızı Windows açılış disketinden açın veya sisteminiz destekliyorsa bilgisayarı Windows kurulum CD'sinden başlatın.

► Öncelikle her yeni kurulumda olduğu gibi kurulumu Windows CD'sinden başlatın. Windows şimdi sürüm çıkışmalarında size sıkça kurulu sürücünün veya DLL dosyasının, kurulum CD'sindeki sürümleri ile değiştirilip değiştirilmeyeceğini soracaktır. Hangi Windows modülünün açılış problemine neden olduğunu biliyor veya şüpheleniyorsanız, çıkışmaya neden olan dosyayı kurulum CD'sindeki sürümü ile değiştirerek sorunu ortadan kaldırabilirsiniz.

Windows'u tazelemenin, komple bir baştan kurulumla göre en büyük avantajı ise tüm programların kendilerine ait Registry kayıtları ile birlikte yeni sistemde de mevcut olmasıdır. Aynı şey sabitdiskteki verileriniz için de geçerlidir.

CHIP CD

CHIP CD İçeriği

- Jet Audio
- CHIP CD
- Napster Alternatifleri
- WinBoost 2000
- Inter Quick
- PC ONLINE CD'si
- Kısa Kısa...

Jet Audio

Kendi Home Studio'nuzu Kurun

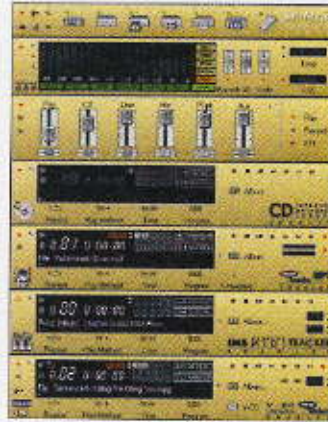
Jet Audio ile tüm multimedya dosyalarını bir arayüzden dinleyebilir, izleyebilir ve kendi Home Studio'nuzu yaratabilirsiniz.

Jet Audio, hemen hemen tüm multimedya formatlarını destekleyen bir multimedya player. Streaming Media, dijital audio ve video desteğine sahip. Home Studio

şeklindeki arayüzü oldukça gerçekçi olan Jet Audio'yu kolayca kullanabilirsiniz. Bu arayüz Ses efektleri, Mixer, Audio CD, Digital Audio (MP3, RA, WAV), MIDI ve Video çalıcısı gibi 6 parçadan oluşuyor. Ana bölümde diğer parçaları kontrol etmenizi sağlayan butonlar bulunuyor. Kullanmak istemediğiniz bölümü görünmez yapılabiliyorsunuz. Ayrıca bu bölümden programın ayarlarına da ulaşabiliyorsunuz.

Ses Efektleri: Dinlediğiniz veya izlediğiniz medya'ların gelişmiş ses ayarını buradan yapabilirsiniz. POP, ROCK, JAZZ, CLASSIC, VOCAL ve FLAT kategorilerinde equalizer seçenekleri bulunan bu bölümde isterseniz kendi equalizer ayarlarınızı da yapabiliyorsunuz. Ayrıca 4 adet 3D ortam ve 11 adet de ses efektiyle değişik sesler yaratabiliyorsunuz.

Mixer: Ses, balans gibi ayarların

Tek arayüzden tüm multimedya dosyalarını yönetebilirsiniz.

yapıldığı bu bölümde Windows'un Ses kontrolü kullanılıyor. Play ve Record seçeneklerinde ayarlar da değişim gösteriyor.

Audio CD: Eğer bilgisayarınız internete bağlıysa 100 binden fazla arşivi bulunan CDDb özelliğinden yararlanabiliyorsunuz. İnternet bağlantınız yoksa da programın albüm yapma fonksiyonuyla parçaların bilgilerini siz girebilirsiniz. Ayrıca bu bölümde Audio CD'leri dijital müzik formatına çevirebiliyorsunuz.

MP3'lerin WAV formatına çevrilmesi

Digital Audio: MPEG (MP3, MP2, MP1), Real Audio (RA, RM, RAM), SUN Audio (AU, SND), MAC Audio (AIF), ve Windows Audio (WAV) formatlarını çalıştırabileceğiniz bu bölümde parçalara efektler verebilir, şarkı sözlerini görebilir, MP3'ü WAV formatına çevirebilir veya Audio CD'ler yapabilirsiniz.

MIDI: Midi dışına bu bölümde Karaoke (KAR) ve Module (MOD, S3M, XM, MTM, IT) dosyalarını çalıştırabilirsiniz. Yine Digital Audio bölümünde olduğu gibi şarkı sözlerini görebilir, kullanılan enstrümanları değiştirebilir ve tempoyu arttırabilirsiniz.

Digital Video: AVI, MOV (QT or AM), MPG (AM), DAT (AM), Real Video formatlarını destekleyen program ile ayrıca Real Video 5.0 makinanızda yüklüyse RM dosyalarını da izleyebilirsiniz. Video fonksiyonları arasında; track2'ler arasında hızlı geçiş, tam ekran izleme, değişik ses efektleri ekleme, hızı arttırma, kare kare izleme ve BMP formatında ekran görüntüsü alma bulunuyor.

CHIP CD

Eylül CHIP CD İçeriği

CHIP CD içindeki programları kurmak için, önce üst kısımdaki ana başlıkların bulunduğu butonlara tıklamanız gerekiyor. Daha sonra o ana başlık altında yine ara başlıklar veya program isimleri göreceksiniz. Buradan da Shareware ve Basic Kit bölümlerinde arabirimim sol tarafındaki program isimlerine tıkladığınızda, sağ tarafta programın açıklaması ve belirleyici özelliklerine erişebilirsiniz.

Eğer programı bilgisayarınıza kurmak isterseniz, "KUR" butonuna tıklamanız yeterli olacaktır.

Arabirim sayesinde istediğiniz program bilgisayarınıza otomatik olarak kurulacaktır.

CHIP CD içerisinde bu ay Napster Alternatifleri konusunun yanı sıra; yi-

ne her bilgisayar kullanıcısının ihtiyaç duyacağı, sisteminiz için gerekli temel programlardan oluşan Basic Kit, bilgisayar kullanıcıları arasında en çok rağbet gören kullanışlı ve ilginç programlardan oluşan Shareware bölümü, ilginç reklamlar ve eğlenceli video kliplerden oluşan CHIP TV, okuyuculara avantajlı ürünler sunmaya devam eden CHIP Club ve her ay olduğu gibi

türk.net internet paketi bulunuyor. Ayrıca bu aydan itibaren CHIP TOP 10 Testlerinin nasıl yapıldığını anlatan Nasıl Test Ettik? bölümü de CHIP CD içinde yer

alacak.

CHIP CD'de yer alan türk.net internet paketi hakkında geniş açıklamayı sayfa 318'de bulabilirsiniz.

Napster Alternatifleri

Napster'in Yerini Dolduracak 20 Programla MP3 Aramaya Devam

Plak şirketleriyle arası pek iyi olmayan Napster'in duruşması hala sürüyor. Bir açılıp bir kapanan Napster sunucuları, hala

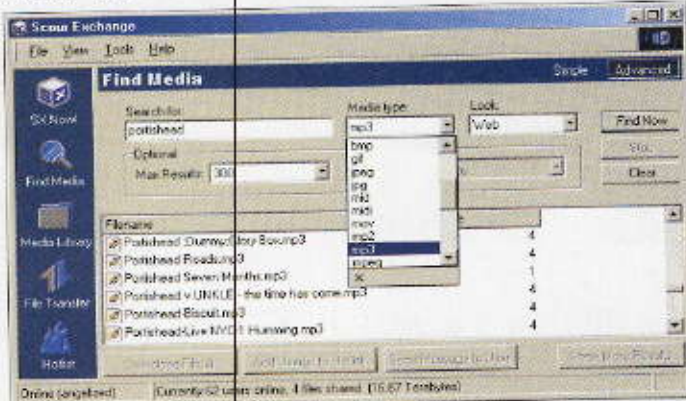
bizlere hizmet vermeye çalışıyor. Fakat biz mahkeme kararını beklerken birçok MP3 arama ve download etme programı piyasada hızla yükselişini sürdürüyor. Programların amaçları birbirlerine göre farklı olsa da, ortak amaç yine, aratılan MP3'lerin bulunabilmesi ve download edilebilmesi.

Scour Exchange Napster'siz kalmayın

Bu alternatif programlardan Napster'a en benzeyeni Scour Exchange. Programın arayüzü ve mantığı hemen hemen Naps-

ter'la aynı. Bunda da kullanıcıların paylaştığı dosyaları aratabiliyorsunuz ve download edebilirsiniz.

Fakat programın Napster'dan iki farklı özelliğinden biri, dosyaları web'den de aratabilmeniz diğeri ise aratmak istediğiniz dosyaların sadece MP3'le sınırlı olmaması. Programın desteklediği dosyalar; asf, avi, bmp, gif, jpg, mid, midi, mov, mp2, mp3, mpeg, qt, rm, ra, viv, vivo, vob, wav ve vma. Programı kullanmak için tek yapmanız gereken şey, kurulumdan sonra adınızı kaydetmeniz.

Scour Exchange, Napster'in yokluğunu aratmayacağı benziyor.

WinBoost 2000

Windows'u Baştan Yaratın

WinBoost Windows 95 ve 98'de kişisel ayarlarınızı yapmanız ve performans arttırmanız için geliştirilmiş bir program. Kolay kullanımıyla Start Menü'den Internet Explorer'a kadar Windows'un yüzlerce ayarını değiştirebilirsiniz. Programın Tips & Tricks bölümünde Windows'un performansını arttırmak ve daha üretken çalışmasını sağlamak için yüzlerce tüyo bulunuyor.

Programı kullanmak oldukça kolay. 6 kategoriden oluşan programda her kategoride değişik Windows ayarlarını yönetebilirsiniz. Sistem & Booting bölümünde logo değiştirme, Güvenli Kip ayarları, bufer, autorun gibi Windows'un açılış ve genel sistem ile ilgili özellikler yer alıyor. Start Menü bölümünde Favorites, Documents gibi istemediğiniz kısayolları kaldırabiliyorsunuz

nuz veya isimlerini değiştirebilirsiniz.

Windows Explorer bölümünde sürücülerini gizleme, simgeleri değiştirme ve CD'lerde autorun'u kaldırma gibi dosya işlemleri bulunuyor. Internet Explorer ile ilgili ayarlarda ise toolbar için arataları, arama özelliklerini değiştirebilir ve birçok buton ekleyebilirsiniz.

Son bölümde ise çeşitli Windows uygulamalarının yerlerini değiştirme ve silme gibi kullanım kolaylığı sağlayacak birçok eklenti bulunuyor.

Ayrıca Winboost 2000 ile yaptığınız değişiklikleri geri alıp Windows'un standart ayarlarını kullanmanız için bir bölüm bulunuyor. Burada ayarları sıfırlayabilir, programla ilgili kontrolleri yapabilir veya bazı özellikleri iptal edebilirsiniz.

WinBoost ile Windows'un yüzlerce gizli ayarını değiştirebilirsiniz.

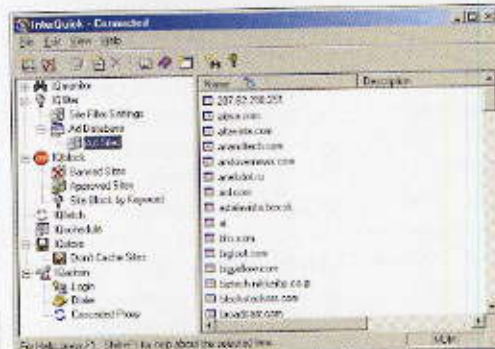

InterQuick

Web'de Gereksiz Öğelerden Kurtulun

Internet artık hayatımızın bir parçası oldu. Sadece e-posta veya chat aracı değil, alışverişlerimizi yapabileceğimiz, çeşitli etkinlik-

boşta kalan bant genişliğini kullanarak o sitedeki diğer linklere giriyor ve cache'e yüklüyor. Daha sonra o sitedeki diğer link-

Microsoft GIF Animator ile resimleri animasyon haline getiriniz veya animasyonları değiştirmeniz çok kolay.

leri ve hatta televizyon ve radyo gibi yayınları takip edebileceğimiz dünyaya açılan pencere olan internetteki insan sayısı hızla artıyor ve böylece bazı sorunlar kaçınılmaz oluyor. Onca iş yapabilmemiz için bağlantımızın da iyi olması gerekiyor. İnternet bağlantısını düzenleyen ve hızlandıran programlar piyasada oldukça rağbet görüyor. Bunlara iyi bir örnek de InterQuick.

InterQuick, gelişmiş araçlarıyla web'de surf yaparken gerçekten memnun olmanızı sağlıyor. Gelişmiş Web ve DNS cache'i ile yapılandırılmış InterQuick içinde IQfetch ve IQschedule adında iki web hızlandırıcısı ile IQfilter ve IQblock adında iki web filtresi de bulunuyor.

IQfetch: İnternette bir web sitesini gezerken kullanmadığınız ve

lere girmek istediğinizde hızlı açılıyorlar ve beklemiyorsunuz. **IQschedule:** İstediğiniz web sitesini programlanmış bir zamanda otomatik olarak download ediyor ve daha sonra girdiğinizde yine hızlı olarak gezebiliyorsunuz.

IQfilter: Web sitelerindeki sesler ve banner'lar gibi gereksiz öğelerin açılmasını engelliyor. Bu, sadece bant genişliğini kurtarmak için geliştirilmiş bir özellik değil. Böylece sayfaları gezerken banner'ların açılmasını beklerken harcadığınız zamanı da geri kazanıyorsunuz.

IQblock: İstenmeyen web sitelerini bloke eden bu özellik sayesinde, çocuklarınızın girmesini istemediğiniz veya ofisinizde gereksiz ve girmemesi gereken sayfaları engelleyebilirsiniz.

PC ONLINE CD'si

Programlar ve Eğlence Birarada

İnternet ekimiz PC ONLINE'da test edilen e-posta programlarını PC ONLINE CD'sinde bulabilirsiniz. Ayrıca kursların devamı ve eğlenceli videolar sizi bekliyor.

PC ONLINE ekiyle CHIP, sizlere internet hakkında daha faydalı olabilecek konularda yardım ediyor. Dergide tanıtılan programların yanı sıra, internet ile grafik kursu, film fragmanları, Beavis&Butthead videoları ve Level'in katkılarıyla hazırladığımız ayın oyunu bölümünü bulabilirsiniz.

Programlar: E-Posta Programları ve Diğerleri

Bu ay programlar kısmındaki konumuz e-posta programları. PC ONLINE ekinde kapak konusu olan ve e-posta hakkında birçok konunun işlendiği yazıda tanıtılan ve test edilen programları CD içerisinde bulabilirsiniz. Bu programlar: @loha @home, Acorn Mail, Check Mail, Eudora 5.0 beta, MailBell, MailRobot, Pegasus Mail, PMMail 2000, Quick Mail, Suumms ve The Bat. Ayrıca kolay kullanımı ve web sitesi yapmanız için gerekli tüm araçların bulunduğu eksiksiz bir HTML editörü olan HotMetal 4.0 ile profesyonel sayfalar yapabilirsiniz. Macromedia Flash 4, Netscape 4.71, Undelete for Win 2000 ve Quicktime 4.1 ise CD içindeki diğer programlar.

İnternet ve Grafik kurslarımız devam ediyor

Geçen ay başladığımız internet ve grafik kursları devam ediyor. Bu ay internet kursunda ISP seçiminde dikkat edilmesi gereken püf noktaları ve Modem ve Browser kurulumu konuları yer alıyor.

Grafik kursunda ise Çizim araçları ve çizgiler, Daha gerçekçi fir-

PC ONLINE CD'sinde programlar, kurslar, film fragmanları, eğlenceli klipler ve ayın oyununu bulabilirsiniz.

çalar için ayarlar ve Yardımcı çizim araçları konuları ele alındı.

Beavis & Butthead:

Çılgın ikilinin maceraları

MTV'nin en ilgi çeken çizgi filmi Beavis&Butthead'in çılgın maceralarından alınmış sahnelerden oluşan onlarca filmi PC ONLINE CD'mizde bulabilirsiniz. Filmler Quicktime formatında olduğu için bilgisayarınızda Quicktime player yüklü olması gerekiyor. Eğer yüklü değilse CD içinde programlar bölümünden yükleyebilirsiniz.

Film Fragmanları:

Ekim'deki yeni filmler

Ekim ayında sinemalarda gösterimde olacak olan filmlerin fragmanlarını daha vizyona girmeden önce CD içindeki sinema sayfalarımızdan izleyebilirsiniz. Bu ay vizyona girecek filmler ise

şunlar: The Flintstones II, The Ninth Gate, Mission to Mars, Gossip, The Million \$ Hotel, Road Trip, Me Myself & Irene, Fantasia 2000, Space Cowboys ve Honest. Film fragmanlarını izlemeniz için bilgisayarınızda Quicktime programının yüklü olması gerekiyor. Yüklü değilse CD içinden yükledikten sonra izleyebilirsiniz.

Ayın oyunu:

Ion Storm'dan Deus Ex

Kardeş dergimiz LEVEL'in katkılarıyla bu ay sizlere Deus Ex adlı oyunu sunuyoruz. Son zamanlarda çıkan her iyi oyundan iyi bir şeyler içeren oyun, dünyamızda, yakın bir gelecekte -50 sene sonrasında geçiyor. Dünya artık çok kirlili ve de insanlar hastalıktan kırılmaktadır. Yeryüzündeki suç oranı aşırı derecede artmış, terör kontrol edilemez hale gelmiştir. Bir çok iş karanlık güçlerin elinde dönmektedir. Bu durumundan kurtulmak için çalışan ulusal örgütler vardır. Fakat ortadaki asıl belirsizlik, bu ulusal örgütlerin mi terör gruplarını engellemek için kurulduğu, yoksa terör gruplarının mı bu örgütlere başkaldırdığıdır. Siz de merak ediyorsanız son günlerin en iyi oyunlarından olan Deus Ex'i mutlaka denemelisiniz.

Kısa Kısa...

Norton Internet Security 2000

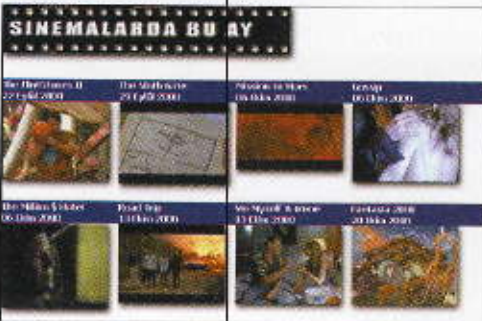
Bilgisayarınızı İnternette gelebilecek zararlılara karşı korumanızı sağlayan Norton Internet Security 2000, ödül kazanmış bir program olan ve bilgisayarınızı virüslere, ActiveX ve Java uygulamalarına karşı koruyan Norton AntiVirus 2000'de içeriyor. Norton Internet Security, sizin izniniz olmadan web'den hiçbir veri almıyor ve sizi, kabul etmediğiniz bir bağlantı olduğunda uyarıyor. "Cookie"leri kontrol ediyor ve hangi sitenin sizin hakkınızda bilgisi olduğunu bildiriyor. Banner'ları bloke ediyor ve download hızınızı artırıyor. Program Windows 2000/NT/98 ve 95 altında çalışabiliyor, 48 MB RAM ve 65 MB sabitdisk alanı gerekiyor. Minimum gerek duyduğu browser'lar ise Internet Explorer 4.0 ve Netscape Navigator 4.0.

Paint Shop Pro 7.0 beta 4

Paint Shop Pro, 30'dan fazla resim formatını tanıyabilen ve birçok çizim ve resim aracı kullanan, ödül kazanmış bir resim işleme programı. Programın 7.0 beta versiyonu birçok yenilikle karşımıza çıkıyor. Yeni özelliklerden bazıları şunlar: Renkleri, ışığı, kontrastı otomatik olarak ayarlama, Edit Path butonu ile daha hızlı ulaşım sağlama, yeni frame wizard özellikleri, gelişmiş renk paleti ve gradient, pattern, texture'ları fırçalarda kullanma. Ayrıca resimler için önizleme ekranı, son yapılan işlemi tekrarlama olanağı, objeleri hizalamak için snap ve grip gibi özellikler ise işlerinizi oldukça kolaylaştırıyor. Program bu versiyonuyla artık resim işlemede bir numara sayılan Photoshop'a oldukça benzemiş ve basitleştirilmiş özellikleriyle son kullanıcıya hitap ediyor. Böylece özellikle web için grafik gereksinimi olanlar, kolaylıkla istedikleri çizim ve efektleri kolayca yapabilecekler.

CHIP TOP 10 Testleri

Bu aydan itibaren Nasıl Test Ettik? bölümü CHIP CD içinde sürekli olarak yer alacak. Yine en iyi satın alma danışmanınız olan TOP 10 testlerini ve tabloları dergi içerisinde bulabilirsiniz.

Ekim ayında sinemalarda gösterimde olacak olan filmlerin fragmanlarını CD içindeki sinema sayfalarından izleyebilirsiniz.

Donanım

İçindekiler

- 62 Donanım İnceleme
- 76 Donanım Testi
- 82 Dijital Kameralar
- 108 PC Çalışmadığında Yapılacaklar
- 112 Sabitdisk teknolojileri
- 116 Test: Mürekkep Püskürtmeli Yazıcılar
- 130 Pentium 4
- 132 Donanım Kursu İşlemciler
- 136 CHIP TOP 10

V92: Yeni Modem Standardı

Daha Çok Hız ve Konfor

V92 standardı eski teknolojiyi yenileyerek V.44 olarak tanıtıyor. Bu standartta 4 adet yenilik bulunuyor.

V90 standardından sonra yeni bir standart geliyor: V92'nin normları belirlendi. Eski teknolojinin geliştirilmesiyle bu standartta 4 yenilik bulunuyor. Bu yeniliklerden birincisi, "Handshake" adı verilen, bağlantının kurulabilmesi için gereken sürenin "Quick Connect" özelliği sayesinde eski hızının yarısından fazla bir süre kısılması. Daha önce 20 saniye kadar uzun süren bu bağlantı, artık 10 saniye gibi bir zaman alıyor. İkinci yenilik, veri transferinin sıkıştırma teknolojisi sayesinde daha hızlanması. Bu sıkıştırma teknolojisi sayesinde kullanıcıya gelen link daha verimli kullanılabiliyor. Bir diğer yenilikse LZJH teknolojisi...

Genel aramalar cevaplandırılıyor

V92'nin en ayırt edici özelliği olan Modem On Hold, internete bağlarken size gelen aramaları cevaplandırmaya ve 16 dakika (ya da servisi sağlayıcınızın size tanıdığı süre kadar) ka-

V.44 HTML yüklemeye hızlı

"V.44" olarak da biliniyor. Bu teknoloji özellikle HTML dokümanlarının yüklenmesinde büyük bir fark gösteriyor. Modeme gelen yükleme oranında bir farklılık yok, gene eskisi gibi 56 Kbit/s. Ayrıca kullanıcıdan servis sağlayıcısına olan bağlantı da PCM-Upstream-teknolojisi sayesinde yüzde 30 oranında hızlanmış, bu da 48 Kbit/s gibi hızı kabul ediyor. Bununla birlikte, şimdiye kadar analog olan sinyalleri dijital sinyallerle değiştiriyor. Bu özellik yollayacağınız büyük boyuttaki e-maillerinize ve upload'larınıza hız katacaktır.

dar internet bağlantınızı koparmadan görüşme yapmanıza olanak tanıyor.

V92 ready'ler baharda piyasada

İlk "V92 ready" modemler baharda piyasaya sunulacak, fakat

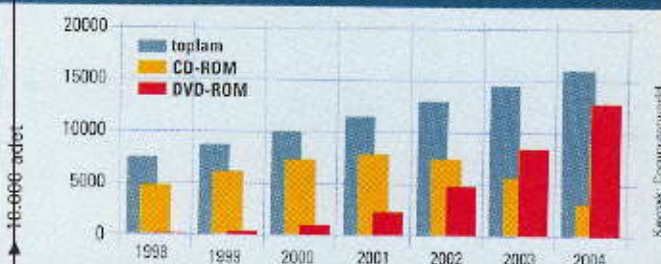
V90'da olduğu gibi bir yama ile bu standarda terfi etmek mümkün olamayacak, ürünü komple satın almanız gerekecek. Fakat firmaların birçoğu, V90 modemlerle yeni V92 modemlerini belli bir ücret karşılığında değiştirmeyi düşünüyor.

Çifte fayda:

V92 standardıyla hem daha hızlı sörf edebilir hem de aynı anda telefon edebilirsiniz.

Pazar Payları: CD Sürücü'lü ve DVD'li PC'ler

DVD-ROM geliyor: 2004 yılına kadar, DVD-ROM'lu PC'lerin sayısı CD Sürücü'lü PC'lerin sayısını geçecek.

In & out

i815e Chipset'li Anakartlar
Intel'in daha önce piyasaya sürmüş olduğu ve bekleneni vermeyen i810 ve i820 Chipset'li anakartlar yerine, yeni çıkan i815e Chipset'li anakartlar gözde.

Vanta ve M64 İşlemciler
Ucuz alternatif olarak satılan Vanta ve M64 işlemcili ekran kartları, Geforce2 MX'in çıkması ile gözden düştü.

Veriton FP2

Acer Veriton FP2 Masanızın Üstünde Çok Az Yer Kaplıyor

Acer, masaüstü bilgisayar kavramında büyük yenilikler yapan Acer Veriton FP2'yi Türkiye pazarına sunuyor. İnce LCD ekran ile sistem kasasının bütünleşik olduğu Acer Veriton FP2, farklı bir tasarıma, renge ve iyi performansla sahip.

Ekran ile kasa birbirinden ayrılabilir

Masa üstünde oldukça az yer kaplayan Acer Veriton FP2'nin, LCD ekranı yine ince ve ilginç bir tasarıma sahip sistem kasasına bütünleştirilmiş durumda. Veriton FP2'nin başka bir özelliği ise, ekran ile kasanın birbirinden ayrılabilmesi. Böylece farklı büyüklükte bir LCD ekrana geçebilir ya da sisteminizi değiştirebilirsiniz.

Mavi ve siyah renklerin ağırlıkta olduğu Veriton FP2'de, 15 inçlik LCD-TFT ekran kullanılıyor. Sistem çalışırken de sürücü değişirmeye olanak tanıyan 'hot-

swap' özellikli iki adet sürücü yuvasına sahip olan bilgisayarın bu yuvalarına CD ya da DVD sürücü, CD yazıcı ya da disket sürücü takma olanağı da mevcut.

Diğer Veriton ailesinde olduğu

gibi Veriton FP2'de de iki adet USB bağlantı noktası ile kulaklık ve mikrofona bağlantı noktaları sistemin ön panelinde yer alıyor. Böylece bu tür aparatları sisteme bağlamak istediklerinde kullanıcıların sistemin arkasına geçmeleri gerekmiyor.

Veriton FP2'de 815e chipset'i kullanılması

Intel'in yeni çıkan 815e chipsetini kullanan sistem, 1 GHz'e kadar Intel Pentium III işlemcilerini destekliyor. Intel'in yeni 815e chipsetinde, ekran kartı, ses kartı ve ethernet kartı bütünleşik olarak tasarlanmış. Ayrıca, 815'de yer alan standart ekran kartının yanı sıra, profesyonel uygulamalar için profesyonel bir ekran kartı isteyen kullanıcılar da düşünülmüş. Veriton FP2'de 4 hızlı AGP ekran kartı için de bir yuva bulunuyor.

Bilgi için: İhlas/Acer
Tel : (216) 317 96 50
Fiyatı: 3699 dolar.

Kısa Kısa

Compaq'tan Süper Bilgisayar

Amerikan Enerji Bakanlığı, 200 milyon dolarlık bir yatırım gerektiren, dünyanın en hızlı ve en güçlü süperbilgisayarını yapması için Compaq'ı seçtiğini açıkladı.

30 TeraOPS'lik süper bilgisayara, 'ASCI Q' adı verildi. Compaq'ın üreteceği süper bilgisayar 'ASCI Q', NNSA'nın, yeraltı nükleer denemeler yapmaksızın, nükleer silahların güvenilirliğini ve güvenliğini test etmek için kullanılacak.

İş istasyonları pazarında dünya lideri Dell, 1 GHz işlemcili Dell Precision Workstation 620 ile iş istasyonu pazarında da hız ve performans sınırını geçti.

Dell'in en yeni iş istasyonu, Intel'in 1 Ghz hızındaki yeni Pentium III Xeon ve Intel Pentium III işlemcilerini kullanarak bir ilke imza atmış oldu.

ScanMaker 3600

Yeni Masaüstü Tarayıcınız

Microtek, yeni giriş seviyesi ScanMaker 3600 masaüstü tarayıcısını piyasaya sürdü. Yeni ürün çift optimizasyon teknolojisi ile 1200 dpi çözünürlükte 42-bit tarama imkanı sağlıyor. Windows 98 ve Apple iMac gibi platformları da destekleyen ScanMaker 3600, 1200x600 dpi'lik optik çözünürlükte kullanıcılarının son derece temiz bir görüntü elde etmesine olanak sağlıyor. Tarama, görüntü düzenleme ve OCR yazılımı ile birlikte gelen ScanMaker 3600 USB bağlantısına sahip. Böylelikle de USB portu ile bir arayüz kartının eklenmesine gerek kalmadan tak çalıştır özelliği ile bilgisayarlara bağlanabiliyor.

Ürün, ScanWizard 5 ile geliyor

3600 modeli, Microtek'in Windows ve Mac için tarayıcı kontrolü ScanWizard 5 ile birlikte sunuldu. Tarama yazılımının son sürü-

münde biri yeni başlayanlar, diğeri ise profesyoneller için olmak üzere iki adet kontrol paneli bulunuyor. ScanMaker 3600, Adobe Photo Deluxe, doküman yönetimi yazılımı Caere PageKeeper ve basılı dokümanları düzeltilebilir metinlere çeviren Caere Omnipage Limited Edition OCR ve Ulead PhotoImpact programları ile birlikte geliyor. ScanMaker 3600'ün bir başka özelliği ise, Microtek'in

kendi geliştirdiği Çift Optimizasyon Teknolojisi (DOT) ile 42 bit'lik renk özelliği sağlıyor olması. DOT, görüntülerin piksel başına 42 bitte düzenlenmesini ve görüntü kirliliklerini yok etmek üzere iki defa optimize edilmesini sağlıyor.

Bilgi için: Ölçsan
Tel. (212) 280 97 81
Fiyatı: 275 dolar + KDV

Toshiba'ya Taksitle Kavuşun

Toshiba dizüstü bilgisayarlara 81 milyondan başlayan taksitler ile kişiye özel ödeme seçenekleri ile sahip olmak mümkün. Empati Bilişim 2390 dolardan başlayan fiyatlarla ürünleri tüketicilerin kullanımına sunuyor. Ayrıntılı bilgi için (212) 213 82 84 numaralı telefonu arayabilirsiniz.

SGI Ordunun Hizmetinde

SGI, Amerikan Hava Kuvvetleri F-16 Misyon Eğitim Merkezleri'nde kullanılması planlanan beş SGI Onyx 3000 serisi yüksek performanslı grafik sistemlerinden ikisini gönderdiğini açıkladı. Ağustos ayında Boeing Aerospace Destek Birimi'ne gönderilen iki SGI Onyx 3400 serisine ek olarak, Temmuz 1999'da yapılan sözleşme gereği, Lockheed Martin Integrated Systems'a da üç SGI Onyx 3400 sisteminin Eylül ayı sonuna kadar teslim edileceği açıklandı.

G4 Ailesinin Yeni Bireyleri Profesyoneller İçin Power Mac'ler

Apple'ın profesyonellere yönelik yeni makineleri, Türkiye'de de piyasaya sunuldu.

Bunlardan ilki olan Power Mac G4 Cube sadece 20 cm. boyutlarında bir küp.

Pek çok PC'nin dörtte biri kadar büyüklükte olan G4 Cube, boyutuna göre epey büyük başarı gösteriyor. Saniyede bir milyarın üstünde işlem yapabilen hızıyla masaüstü yayıncılıktan masaüstü filmciliğe, ultra-gerçeklikte 3D oyunlardan en son DVD filmleri izlemeye kadar bütün istekleri rahatlıkla yerine getiriyor.

G4 Cube, Apple-Harmon Kardon tasarımı hoparlörleri kullanılarak film, müzik ve oyun-

lardaki sesin yüksek kalitede duyulmasını sağlıyor. G4 Cube kullanıcılarına Apple Pro Mouse ve Apple Pro klavye ile birlikte sunuluyor. Yeni çift işlemcili yapı ile Power Mac G4 ise, bir önceki modeline göre iki kat daha yüksek performans sağlıyor. Böyle-

ce çok yoğun işlerin üstesinden rahatça gelmek, sayısal görüntü dosyalarıyla kolayca çalışmak, dinamik web içerikleri hazırlamak ve çok karmaşık matematik problemleri eskisine oranla daha da hızlı bir şekilde çözmek mümkün oluyor.

Bilgi için: Bilkom
Tel: (212) 293 39 40

Fiyatı: Modele göre değişiyor.

e-Vectra

e-Vectra HP'den KOBİ'ler İçin

HP e-Vectra ve Microsoft Windows 2000, özellikle KOBİ'ler için kazançlı bir teknoloji kombinasyonu sunuyor. Bu teknoloji paketi, büyük ölçekli firmalarca da tercih ediliyor.

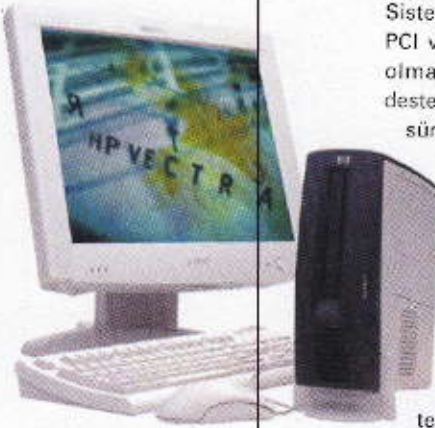
Normal bir masaüstü bilgisayarın sadece beşte biri büyüklüğünde ve 3,8 kilogram ağırlığında olan HP e-Vectra, duvara

HP e-Vectra, büyük ve orta ölçekli işletmelere güvenilirlik, kontrol, arıza giderme kolaylığı gibi 3 önemli özellik sunuyor.

Yaşam boyu garantisi de var

e-Vectra'da, isteğe bağlı olarak, 99 dolarlık yaşam boyu garanti destek paketi bulunuyor. Sistemin disket sürücüsü ya da PCI ve ISA genişletme yuvaları olmadığı için, yüksek oranda desteklenebiliyor ve sistem arıza sürelerini önemli ölçüde düşürüyor. HP e-Vectra üzerindeki port kontrol sistemi sayesinde BT personeli, önceden belirlenmiş çevre bağlantıları ile birlikte belirli masaüstü tasarımlarını seçip kullanabiliyor. Yenilikçi modüler tasarımı sayesinde de sistem teşhisinde kolaylık, hızlı arıza tespiti ve geniş kullanıcı desteği sağlıyor. Sadece üç bileşen ile donanım sorunları, kullanıcının sistem görüntüsü korunarak, anında teşhis edilebiliyor ve hızla düzeltilebiliyor.

Bilgi için: HP
Tel: (212) 224 59 25
Fiyatı: Modele göre değişiyor

monte edilebiliyor. Ürünün taşıyabilir sabit sürücü, güç kaynağı ve kasadan oluşan üçlü mimarisi, PC işlevselliği ile e-services araçlarını ve desteğini biraraya getiriyor. Böylelikle, kullanıcılara ve BT yöneticilerine yüksek seviyede güvenilirlik ve yönetilebilirlik olanağı sağlanıyor.

Linux Kol Saatinde IBM'den Linux Kol Saati

Linux işletim sisteminin ana bilgisayarlardan kol saati gibi küçük elektronik cihazlara kadar çok geniş bir alanda kullanılmasını sağlamak üzere çalışmalarına hız vereceğini açıklayan IBM, Üzerinde Linux çalışan bir kol saatinin tanıtımını yaptı.

"Kol saati üzerinde çalışan Linux, IBM'in işletim sisteminin gömülü sistemler kategorisi içinde değerlendirilebileceğinin en somut göstergesi," diyor IBM yetkilileri. Bu, cep telefonları gibi telsiz internet erişimi cihazlarında Linux işletim sisteminin kullanılır hale getirilebilmesi açısından da son derece önemli bir adım olarak nitelendiriliyor. Böylelikle Linux, IBM'in yaygın bilgi işlem olarak adlandırdığı ve insanların elektronik cihazlar üzerinden internet'e sürekli olarak bağlı olmalarının öngörüldüğü stratejisinin yaygınlaşmasında anahtar rollerden birisini üstlenmiş bulunuyor. IBM'in, bir sonraki Linux projesinin süper bilgisayarlar üzerinde çalışacak Linux sürümü olacağı belirtiliyor.

Bilgi için: IBM Türkiye
Tel: (212) 280 09 00
Fiyatı: Henüz belli değil

Sony VPL-CS1 VPL-CS1'i PC'nizden Yönetin

SONY VPL-CS1 projeksiyon cihazı, Advanced APA, Scan Conversion, Mikro Array lens teknolojileri ile SONY patentli optik sistem sayesinde ekranın her köşesinde yüzde 95 oranında eşit parlaklık; doğal renkler; 600 ANSI lümen ışık gücünde görüntü kalitesi özelliklerine sahip ve Scan Conversion teknolojisi ile tüm çözünürlükleri destekliyor. Cihaz, 37 farklı sinyal standardını otomatik olarak tanıyor.

Ürünün bir diğer özelliği ise, USB bağlantı portları ve Projector Station yazılımlarıyla bilgisayardan yönetilebilmesi.

Bilgi için: Empati Bilgi Merkezi
Tel: (212) 213 82 84
Fiyatı: 2390 dolar+KDV

NEC MultiSpin Writer CD Yazıcılar İçinde Hesaplı Alternatif

NEC'in yeni CD yazıcı NEC MultiSpin 8/4/32X Writer, EMEAA Türkiye tarafından pazara sunuldu.

180 dolarlık fiyatı ile kullanıcıların kolaylıkla alabileceği bir ürün olma özelliği taşıyan CD yazıcısının erişim hızı 100 ms. IDE/ATAPI arabirimlerine sahip dahili CD yazıcı, CD-ROM olarak 32 hızlı, CD yazıcısı olarak da 8 hızlı CD-R; 4 hızlı CD-RW olarak çalışıyor. 1 MB'lık önbelleği bulunan ürün, CD EXTRA, CD TEXT, CD-ROM, CD-ROM XA, CD-I, CD-I Ready, Video CD, Photo CD, CD-Audio, CD-Bridge, Hybrid-CD format ve kodlarını destekliyor.

Sabit veri transfer hızı CD-R için 1200 kB/s, CD-RW için 600 kB/s, CD-ROM için ise 2100 - 4.800 kB/s'dir. Boyutları 149x42,8x198 mm. olan CD yazıcının kullandığı arabirim EIDE (ATAPI), tampon bellek büyüklüğü ise 4 MB. NEC MultiSpin 8/4/32X Writer, 1 yıllık garanti süresiyle birlikte geliyor.

Bilgi için: EMEAA Türkiye
Tel: (212) 210 08 58

HP'den Yeni DesignJet Serisi Yazıcılar

HP Yeni Ürünleriyle Seybold'daydı

27 Ağustos-1 Eylül tarihleri arasında San Francisco şehrinde düzenlenen Seybold, birçok dev şirkete ev sahipliği yaptı. HP de bunlardan biriydi ve birçok yeni ürünü tanıttı.

Fuarda konuşan HP yetkilileri, sadece HP ürünleri hakkında değil, genel olarak yazıcı pazarı, ve yeni teknolojiler gibi konularda da bilgi verdi.

İletişim, yayıncılık ve dijital görüntü konusunda dünyanın önde gelen fuarları arasında olan Seybold, Amerika'nın San Francisco şehrinde gerçekleşti. Hewlett-Packard şirketinin davetlisi olarak katıldığımız fuarda her seviyede tarayıcı, yazıcı ve dijital fotoğraf makinesi gibi donanım konularının yanı sıra, 2D boyama ve illüstrasyon programları, Video Editing yazılımları gibi araçlar hakkında yakın gelecekte olacakları izleme ve değerlendirme fırsatı bulduk. Fuarı düzenleyen Key3Media Group gerçekten başarılı bir iş çıkartmış. Nikon, HP, Olympus, Adobe gibi devlerin katıldığı fuarda tüm aktiviteler oldukça başarılı ve düzenli bir şekilde hazırlanmıştı.

Giriş seviyesi yazıcılar konusunda piyasanın sözü geçen markalarından biri olan HP, afiş, CAD ve profesyonel grafik paza-

rında kullanılan geniş formatlı yazıcılar alanında da önemli bir yere sahip. SeyboldSF2000 fuarında konuşma yapan HP genel müdürü Ignacio Fonts, HP Designjet 500, 800 ve 5000 serisi geniş formatlı yazıcıları tanıtırken HP pazarlama bölümü şefi Enrique Lores HP'nin dünya yazıcı pazarındaki konumu hakkında bilgi verdi.

HP'den yeni DesignJet serisi yazıcılar

Geniş formatlı yazıcılar piyasasına 3 farklı seriyle giren HP bu konuda farklı segmentlere seslenmeyi hedefliyor. DesignJet 5000 serisiyle high end kullanıcılara seslenen şirket oldukça iddialı. 60 ve 42 inch'lik modelleri bulunan bu seri, 1200x600dpi çözünürlüğünde baskı yapabiliyor. 6 ayrı mürekkep kartuşu bulunan 5000 serisi yazıcılar JetDirect

610N 10/100 BaseT ağ adaptörüyle satışa sunuluyor. Yazıcıda network kartının işi ne demeyin. HP, DesignJet 5000 serisiyle Internet print server kavramını ortaya atıyor. Böylece IP adresi verebileceğiniz yazıcınızı Internet üzerinden çalıştırmak ya da fonksiyonlarını kontrol etmek mümkün hale geliyor. 128MB belleğe ve 5GB sabit diske sahip olan 5000 serisi yazıcılar, bütçe sıkıntısı olmadan bu alanda en iyisini arayan profesyoneller için ideal.

DesignJet 5000, 800 ve 500 serisi yazıcılar

Tanıtımı yapılan diğer yazıcılar DesignJet 800 ve 500 serisi ürünler ise 5000 serisine oranla fiyat olarak daha uygun. 42 inch ve 24

serisi gibi internet print server olarak kullanılabilir.

Dijital Fotoğraf Makineleri Gelişiyor

Bir dijital fotoğraf makinesinde fotoğraf kalitesine etkileyen en önemli öğelerden birincisi kullanılan lens, ikincisiyse CCD'dir. CCD (Charge Coupled Device) lensin içinden geçen görüntünün düştüğü görüntü sensörüdür. Bu minik silikon tabaka içinde ışığa duyarlı binlerce minik yarı iletken vardır. CCD'den gelen görüntü bilgisi işlenir ve fotoğraf çekilmiş olur. CCD içindeki ışığa duyarlı piksellerin sayısı fotoğrafın çözünürlüğü ile doğru orantılıdır. 2.1 Megapiksel'lik dijital kameralar 1-2 ay öncesine kadar lüks kabul

HP DesignJet 5000 serisi yazıcılar, zengin baskı özelliklerinin yanı sıra, kullandıkları Internet Printing Gateway teknolojisi açısından da dikkate değer.

San Francisco'nun en büyük fuar merkezi olan Moscone Center'da yapılan Seybold 2000 Fuarı büyük ilgi gördü.

inch baskı yapabilen modelleri kapsayan bu seriler, küçük ve orta boy stüdyolar için tasarlanmış. 4 adet kartuşa sahip olan DesignJet 500 serisi yazıcılar 1200x600dpi çözünürlükte baskı yapabiliyor. Standart olarak 16MB belleğe sahip olan bu seride sabit disk yok. HP DesignJet 800 serisi ise çözünürlük olarak oldukça avantajlı. Bu seri yazıcılar 2400x1200 gibi oldukça yüksek bir çözünürlükte çıktı verebiliyor. 500 serisinden farklı olarak 6GB sabit diskle satışa sunulan 800 serisi yazıcılar da tıpkı 5000

edilirken, Seybold Fuarı'nda 1000 doların altında 3.34 megapiksel'lik birçok fotoğraf makinesine rastladık.

Tabii ki 8 megapiksel'lik profesyonel ürünleri de burada saymak gerek, ama bunların fiyatlarının 5000 doların üzerinde olduğunu da hatırlatmakta fayda var. Fuarda bu konuda en dikkat çeken ürünler Olympus şirketinin standındaydı. 4 megapiksel'lik telefoto özelliği olan model bir yana üzerinde printer olan 2.1 megapiksel'lik dijital fotoğraf makinesi oldukça ilginçti.

İçindekiler

DONANIM İNCELEME

- 62 Siemens Lifebook B
NEC 7500A
- 63 HP Officejet G95
Sony HMD-A100
- 64 Zoltrix Cobra 56K Dual-Mode
Billiontron 56 K USB Modem
- 66 Zoltrix Nightingale Value
Abit SP-50
- 68 Qmatrix SR-T688
Yamaha YST-MS50
- 70 Shuttle Spacewalker AI61
Iwill W02-R
- 72 Abit SE6
Gigabyte GA-6VXD7
- 74 Trancend TS-AVE3
Gigabyte GA-60XMP7E

DONANIM TESTİ

- 58 HP Laserjet 2100M
- 60 Acer 640BU
Acer 640U
- 62 HP Scanjet 3400C
HP Scanjet 4300C
- 62 Aopen CD 952E
Delta QIP CD65200A

NASIL TEST ETTİK

Donanım İnceleme

Donanım İnceleme bölümünde piyasaya yeni giren veya çarpıcı bir özelliği olan ürünleri inceleyip onlar hakkında genel bir yazı yazıyoruz.

Bu bölümdeki incelemeler kendi değerlerini alıyorlar ve CHIP TOP 10 testleriyle bir ilgileri yok:

 çok iyi

Donanım Testi

Donanım İnceleme bölümünün aksine bu bölümde cihazlar daha önce belirlendiğimiz testlere tabi tutularak puanlandırılıyor. Elde ettiğimiz puanlar CHIP TOP 10 bölümünü etkiliyor ve bir önceki ayın CHIP TOP 10 tabloları ile karşılaştırılıyor. Değerlendirme 10 puan üzerinden yapılıyor.

 çok iyi (10,00)

Notebook: Siemens Lifebook B

LifeBook B Geleceğin Teknolojisini Sunuyor

Siemens, size her yerde ve alanda yardımcı olabilecek ve işinizi kolaylaştıracak yeni bir ürün ile piyasaya sağlam girmeyi hedefliyor. Fujitsu ve Siemens işbirliği meyvelerini vermeye başladı: Lifebook adlı notebook'larda kaliteyi önemli ölçüde yükseldi. Öyle ki, performansı, ağırlığı ve alışılmışın dışındaki kalitesi ile bir çok artı özelliği bir ortamda toplamayı başaran cihazın, bu alanda rakipsiz olduğunu söyleyebiliriz.

Cihazın üzerinde daha çok bankalardaki para çekme makinalarından bildiğimiz ufak bir TouchScreen bulunuyor. Ayrıca bu ufaklık, Intel'in SpeedStep™ teknoloji ile yeni Mobile Pentium III işlemcisi-ne sahip. Bunlara ek olarak notebook içerisinde yer alan V.90 Global modem ve ether-

Lifebook dokunmatik ekranı ile gelecek teknolojisini sizlere sunuyor.

net kartı sayesinde, internet veya herhangi bir ağ ortamına sorunsuz bir şekilde bağlanabiliyorsunuz.

CHIP'in yorumu

Siemens'in TFT-TouchScreen-Display özelliği sayesinde, kullanıcılara daha kolay, rahat ve hızlı bir kullanım sağlanmış oluyor. Kalem vasıtasıyla birkaç el hareketini de dahil ede-

rek çok değerli bilgilerinize kolay ve zahmetsiz bir şekilde ulaşabilirken, ayrıca 1.4 kg'lık ağırlığı ve Intel'in 400 MHz'lik Mobile Celeron işlemcisi ile yüksek bir performans değerine ulaşabilmesi de cihazın çok keyifli yanlarından. Sonuç olarak, hafif ve şık bir görünüme sahip ve her evrak çantasına sığabilecek büyüklükteki Lifebook B, güvenilir bir yol dostu olarak biçilmiş kaftan.

Bilgi için: Albim

Tel: (216) 349 33 51

Faks: (216) 347 59 34

Fiyatı: 2190 \$ + KDV

www.siemens.com

+ TFT-TouchScreen-Display'i var

+ Ergonomik yapısı ve ağırlığı

CD-Yazıcı: NEC 7500A

CD-Rom İhtiyacını Ortadan Kaldıran CD Yazıcı

Daha önce monitörleri ile tanıdığımız Nec, şimdi de optik ürünleri ile karşımıza çıkmayı başardı. Bu yüzden Türkiye piyasasına yeni giren Nec'in 7500A model numaralı CD-RW'ını önceden inceleme fırsatı bulduk.

Nec 7500A IDE arabirimini kullanan, Plug and Play özelliğine sahip ve 8x (1200KB/sec) yazma, 4x (600KB/sec) tekrar yazma ve 32x (4,800KB/sec) okuma hızlarını destekleyen bir CD yazıcı. 656 MB Mode1 ve 748 MB Mode2 CD'leri destekleyen cihaz, 1MB'lık bir ön belleğe sahip ve veriye ulaşmak

için yaklaşık 100 ms bir zaman harcıyor. CD-Audio, CD-ROM (XA), CD-ROM, CD-Text, Music CD, Photo CD ve video CD formatlarını destekleyen Nec 7500A, Windows 95 ve Windows 98 işletim sistemlerinde sorunsuzca çalışabiliyor. Bu cihaz ile en sevdiğiniz MP3 formatındaki müzik parçalarınızı müzik setinizdeki CD-Player'e uygun audio CD'lerine dönüştürebilirsiniz. Ayrıca floppy ve Zip drive'lerden hız ve kapasite açısından üstün olduğundan dolayı, Nec 7500A'yi bir back-up ünitesi olarak da çalıştırabilirsiniz.

Başarılı bir okuma performansı ile bu ürünü bir back-up ünitesi olarak çalıştırmanız mümkün.

Chip'in yorumu

Nec 7500A ile verilerinizi 4x, 2x hızlarında CD-RW'lara veya 8x, 6x, 4x veya 1x hızında CD-R'lara yazabiliyorsunuz. Cihazın 32x hızındaki okuma kapasitesi sayesinde, neredeyse ayrı bir CD-Rom'a ihtiyaç kalmıyor. Sonuç olarak Nec 7500A, CHIP test merkezine numune olarak kutusuz geldiği için birlikte verilen kablolar ve yazılımlar hakkında ne yazık ki bir şey söylemek yanlış olur.

Bilgi için: EMEEA

Tel: (212) 210 08 58

Faks: (212) 210 90 76

Fiyatı: 180 \$ + KDV

www.nec.com

+ Yüksek okuma ve yazma hızı

+ Birçok CD formatını okuyor

All-in-one: HP Officejet G95

Tek Başına Tam Teşekküllü Bir Ofis

HP OfficeJet G95, kopyalama, faks, tarama ve network üzerinden baskı işlemlerini kolayca gerçekleştirmenizi sağlayan kombine bir alet. Öyle ki bu cihaz, baskı konusunda kendini kanıtlamış HP Deskjet 970 Cxi'nin baskı teknolojisini kullanmasıyla birlikte yeni jenerasyon HP PhotoREt Precision Teknolojisini de destekleyerek ortalamadan çok üstünde bir foto kalitesine ulaşabiliyor. Cihazın şaşırtıcı bir özelliği ise dakikada 12 sayfa siyah beyaz ve dakikada 10 sayfa renkli çıktı verebilmesi.

Fotoğraf kağıdına 2400x1200 dpi'da baskı yapabilen HP OfficeJet G95, HP Duplex ünitesi sayesinde, arkah önlü baskı da yapabiliyor. HP OfficeJet aynı zamanda faks özelliğini de kullanabilen bir cihaz.

Öyle ki dakikada 10 sayfa faks basabilmesine karşın, 125 sayfa'yı da hafızasında tutabiliyor. 125 numaradan 10 tanesine kısa yol tuşu oluşturabileceğiniz cihazla, aynı zamanda kitap gibi üç boyutlu nesnelerin faksını da çekebilirsiniz.

HP OfficeJet G95, resim kalitesinde dakikada 12 sayfa siyah beyaz veya 9 sayfa renkli kopyalama işlemi de yapabiliyor. CopySmart II teknolojisi sayesinde, gerçek renklerde aynı anda 99 sayfaya kadar dijital kopyalama işlemi yapan cihaz, yüzde 25-400 arasında zoom, A4 boyutlarında otomatik baskı, poster ya da ters baskı da yapabiliyor.

Tüm bu özelliklere ek olarak HP OfficeJet G95 600x3600 dpi'lık bir optik çözünürlükte ve 36 bit renk derinliğinde say-

HP yeni Officejet modeli ile bir ofisin tüm ihtiyaçlarını karşılıyor.

fa tarama işlemini de gerçekleştirebiliyor.

CHIP'in yorumu

Bu cihazın en önemli özelliği ise, birlikte verilen HP JetDirect Printserver 170X cihazı ile onu kendi network'ünüzde bağımsız olarak çalıştırabilmeniz. Ayrıca cihazı isteğe bağlı olarak paralel port'tan veya USB port'undan bağlamanız mümkün. Kurulum içinse birlikte

verilen CD'yi takip HP OfficeJet Manager yazılımını çalıştırmanız yeterli. Bizi şaşırtan bir özellik ise HP OfficeJet G95'in çok hızlı ve temiz baskı yapabilmesi. Baskı kalitesinden memnun kaldığımız bu cihazı tüm küçük ve orta boy işletmelere güçlü bir ofis yardımcısı olarak tavsiye edebiliriz.

Bilgi için: HP

Tel: (212) 224 59 25

Faks: (212) 224 59 39

Fiyatı: 880\$ + KDV

www.hp.com

- + Hızlı ve kaliteli baskı yapıyor
- + Hem USB hem de paralel port'tan bağlanıyor
- Windows Me'de Twain özelliği ile uyumsuz

Monitör: Sony HMD-A100

FD-Trinitron Teknolojisine Sahip 15"lik Monitör

Monitörlerini Designer, Giriş seviyesi, Ofis, Profesyonel ve TFT-Flat gibi çeşitli kategorilere göre sınıflandıran Sony, ilk kez Designer ürünlerinde 15" HMD-A100 modeli ile FD-Trinitron teknolojisini kullanmaya başladı. FD Trinitron teknolojisinin kullanılmasının sebebi ise minimum yansıma ve kayma, yüksek resim kalitesi ve gerçeğe yakın bir renk dağılımı gibi çeşitli avantajlara sahip olması. Buna ek olarak kolay kullanılabilir ekran görüntü ayarları, Plug and Play özelliği ve üzerindeki USB girişleri sayesinde bu monitör ile çalışmak çok daha rahat ve keyifli hale getirilmiş. Monitörün dış görünümüne oldukça fazla önem veril-

miş fakat, dış görünüş her şey demek değil! Bu yüzden Sony, Designer kategorisindeki monitörlerle ergonominin dışında FD Trinitron resim kalitesini de sunuyor.

Sony HMD-A100'e ilk baktığınızda onun gerçeğe yakın renklendirme fonksiyonu ve şık tasarımı ile göze çarptığını fark edeceksiniz. Monitör ile çalışmaya başladığınızda ise DisplayMouse kontrolü saye-

sinde çeşitli ayarları çok kolay bir şekilde yapabileceğinizi de görebilirsiniz. Bunlara ek olarak Sony, üzerindeki USB girişleri sayesinde multimedya genişlemelere imkan sağlıyor. Örneğin bu monitöre USB hoparlörler, dijital kamera, mouse ya da klavyenizi rahatlıkla bağlayabilirsiniz.

CHIP'in yorumu

Sony'nin A serisi monitörlerinde yansımaları ve kaymaları minimuma indiren düz kare ekran tüpleri kullanılıyor. Yatay frekansı 48-120 Hz ve dikey frekansı 30-70 kHz arasında değişen monitörde, 0.24 mm'lik nokta aralığı sayesinde

daha keskin bir görüntüye ulaşmanın yanı sıra Hi-Con yüzeyi ile daha parlak ve canlı bir resim kalitesi elde edilebiliyor. Bu monitör ergonomik yapısı ve multimedya genişleme olanakları sayesinde beğenimizi kazanmayı başardı. Fiyatının diğer 15"lere göre daha pahalı olması ve aynı fiyatta değişik markalarda 17" monitörlerin bulunması Sony için bir dezavantaj sayılabilir.

Bilgi için: Empa

Tel: (212) 599 30 50

Faks: (212) 598 53 53

Fiyatı: 219\$ + KDV

www.sony.com

- + FD Trinitron teknolojisine sahip
- + 0.24 mm. nokta aralığında
- Yüksek fiyat

Sony ilk kez FD-Trinitron teknolojisini Designer kategorisindeki 15" monitöründe kullandı.

Modem: Zoltrix Cobra 56K PCI Dual-Mode

ISS'e Göre Kendini Ayarlayan Modem

Zoltrix 56k WinModem, Rockwell'in en son modem teknolojisi olan Dual-Mode özelliğini üzerinde taşıyor. Bu yeni teknoloji sayesinde Zoltrix Cobra 56K, internet servis sağlayıcı ile bağlantıya geçtiğiniz anda onun desteklediği teknolojiyi sorgulayarak, kendisini otomatik olarak V.90 veya K56 Flex moduna geçiriyor. Belli bir süre sonra kullandığı-

nız ISP'nin K56 Flex'den V.90 standartına geçmesi durumunda ise, Zoltrix Cobra 56K bunu da algılayarak otomatik ayar sistemi sayesinde kendisini yeni standarda göre ayarlayabiliyor. Bu sayede modem üzerinde ayrıca bir upgrade işlemi yapmanıza da gerek kalmıyor. Modem Rockwell'in 56Kbps HSF chipsetini kullanıyor ve 300 bps ile 56.000 bps arasındaki tüm standart endüstri protokolleri-

ni (V.90, K56Flex, V.34+, V.34, V.32bis, V.32, V.22bis, V.22, ve V.21) destekliyor. Kutunun içinde bir faks/modem kartı, kullanım kılavuzu, kablo ve faks, data, voice yazılımları mevcut. Birlikte verilen basit ve kolay kullanımlı faks/voice yazılımları ile 80 numaraya kadar hızlı arama yapabilmeniz yanı sıra gelen verilerin otomatik olarak faks, data ve voice olarak algılamasını sağlayarak sınıflandırılabilirler. Örneğin, size bir voice call geldiğinde onu posta kutunuzun voice mail modülüne otomatik olarak taşımanız mümkün.

CHIP'in yorumu

Yüksek hızlara ulaşabilmesi için Software UART özelliğini kullanan cihaz, Grup III faks cihazlarına gönderme ve alım yapabiliyor ve IRQ 3, 4, 5, 10, 11, 12, 15

ile Com1-Com8 arasında kendisini otomatik olarak tanımlıyor. Zoltrix'in faks özelliğini kullanarak meşgul tonunda tekrar arama, kayıtları hafızada tutma ve birden çok faks gönderme gibi işlemleri kolayca gerçekleştirebilirsiniz. Ayrıca, modem özelliğini kullanarak, veri transferi, e-posta, on-line servislere giriş veya otomatik tekrar arama fonksiyonlarını kullanabilirsiniz.

orta

Bilgi için: Turanlı

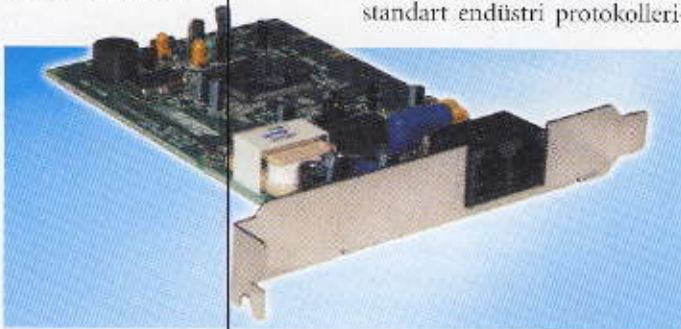
Tel: (212) 216 05 20

Faks: (212) 216 05 25

Fiyatı: 19\$ + KDV

www.zoltrix.com

- + Dual Mode özelliği var
- + Speed Buffering özelliğine sahip

Dual-Mode özelliği ve uygun fiyatı ile Zoltrix Cobra 56K kendi sınıfındaki modemlerden daha avantajlı.

Modem: Billiontron 56 Kbps USB Modem

Gömlek Cebinize Sığabilen Modem

Billiontron 56K, USB arabirimini kullanan 56.000 bps'lik harici bir faks/modem/voice cihazı. Modemin Plug and Play olmasından dolayı Windows'a tanıtılması çok kolay.

Ürün, otomatik telefon şebekesi üzerinden full duplex çalışıyor. Full duplex voice özelliği ise, veri aktarımının yanı sıra ses aktarımına da imkan tanıyor. ADPCM kodlamayı kullanan cihaz, 1200-56.000 bps hızları arasında modem, 4800-24.000 bps hızları arasında faks transmisyon hızına ulaşıyor. MNP5, V.42 bis veri sıkıştırması ve MNP2-4, V.42 hata düzeltmeleri yanı sıra bu modemde DTE hızı (veri alış verişi) 115.200 bps'dir. Modemde tam özellikli tele-sekreter fonksiyonu, seçmeli ses fonksiyonu, hoparlör ve mikrofön çıkışı var. Ayrıca otomatik ara-

ma-cevap verme, seçmeli ton-pulse arama ve otomatik hız ayarlamasını da bu modemle yapabilirsiniz. Billiontron 56 K modemi tanıttıktan sonra, CD ile birlikte verilen faks ve internet kullanımı için gerekli olan temel programları kurabilirsiniz.

Örneğin CD'nin içinde yer alan Super Voice programını kullanarak dilediğiniz kişilere faks çekebilir veya sevdiklerinize mail atarken, internet üzerinde hızla gelişen sesli mail

özelliğini kullanabilirsiniz.

CHIP'in yorumu

USB teknolojisini kullanan modem, CPU ile bağımsız bir şekilde çalışıyor. IRQ Sharing özelliği sayesinde IRQ'sunu kendisi ayarlarken, ayrıca Speed Buffering ve veri akış kontrolü yapıyor. Billiontron 56 K, 33.600 bps ve altındaki bağlantılar için ITU-TSS V.34 protokolünü kullanıyor. Böylece, internet servis sağlayıcısı ile mümkün olan en hızlı bağlan-

tıyı ayarlayabiliyor. Billiontron 56 K'nın sahip olduğu bir diğer önemli özellik de, kesme adresini kendisinin belirlemesi. Bu özellik, Windows 98 ve Windows 2000 işletim sistemlerinde sorunsuz çalışmayı sağlıyor. Sonuç olarak bir genelleme yaparsak; ITU V.90 ve K56 Flex teknolojilerini destekleyen modemlerin sisteminizi yüksek hızlara ulaşabilen bir haberleşme cihazına dönüştürdüklerini söyleyebiliriz.

orta

Bilgi için: Turanlı

Tel: (212) 216 05 20

Faks: (212) 216 05 25

Fiyatı: 61\$ + KDV

www.turanli.com.tr

- + Ergonomik yapısı ve kolay kullanımı
- Birlikte gelen yazılımlar

Billiontron, şeffaf ve ergonomik boyutu ile gömlek cebinize sığabilecek kadar küçük ve ince bir modem üretmeyi başardı.

Ses Kartı: Zoltrix Nightingale Value

A3D, EAX ve DirectSound 3D Ses Standartları Bir Arada

Zoltrix, daha önce tanıdığımız Nightingale ses kartının bu sefer Value modelini çıkararak fiyat açısından daha da uygun bir çözüme imza attı. Zoltrix Nightingale Value, CMI8738 chipsetli 32 bit'lik stereo ve PCI yuvasını kullanan bir ses kartı. Kartın üzerinde bir mikrofon girişi, hoparlör çıkışı, line-in girişi, Rear çıkışı ve bir game port var. Ayrıca bu kartta Aux-in,

SPDIF Digital I/O ve CD audio bağlantıları var. Zoltrix Nightingale Value, Roland MPU 401 UART standardını desteklerken, tüm Midi standartlarına uygun, Microsoft Direct Sound, Microsoft Direct3D ile uyumlu, ve tüm DOS, Windows uygulamalarında da sorunsuzca çalışabiliyor. Kart 16 bit'lik bir Digital Analog Converter'i (analog bir sesi dijital

sese çeviren bir eleman) sayesinde kayıt sırasında veya müzik dinlerken 8-48 KHz arasında bir sese ulaşabiliyor. Zoltrix Nightingale Value, sesi daha net alabilmek için filtreleme yapıyor ve maksimum 120 Db'lık bir sinyal/gürültü oranına ulaşıyor. Kartı Windows'a tanıttıktan sonra CD içinde bulunan gerekli yazılımlarını yükleyebilirsiniz. Bu yazılımlar Midi, Wave'leri karıştıran programlardan ve profesyonel bir Software Wavetable'den oluşuyor.

CHIP'in yorumu

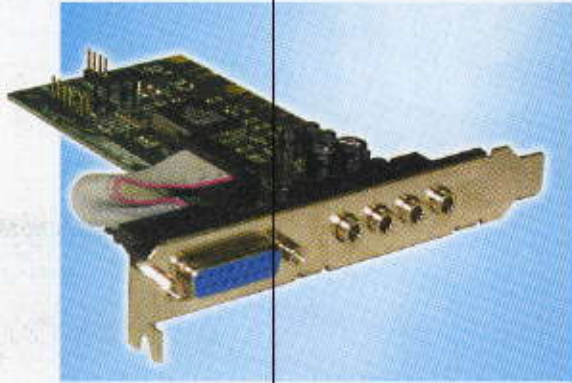
Zoltrix Nightingale Value'nun, HRTF 3D engine ve 4 hoparlör desteği ile ses kaynağından çıkan sesleri gerçeğe yakın bir ses özelliği ile, duyabilmeniz yanı sıra bilgisayarınızı bir Karaoke cihazına dönüştürmeniz de mümkün. Ayrıca, Direct Music

destekli bir DLS (Down Loadable Sound) Wave Table Music Synthesizer'a sahip olan bu ses kartı, Windows 3.1, 95, 98 ve Windows NT 4.0 işletim sistemlerinde çalışıyor. Zoltrix Nightingale Value'nun en ayırt edici özelliği ise, Aztech A3D ve Creative ses kartlarından tanıdığımız EAX standartlarının yanı sıra Microsoft DirectSound 3D standardını da desteklemesi.

Bilgi için: Turanlı
Tel: (212) 216 05 20
Faks: (212) 216 05 25
Fiyatı: 15\$ + KDV
www.zoltrix.com

- + Birden fazla ses standardını destekliyor
- + Uygun fiyat

Daha önce Nightingale modeli ile tanıdığımız Zoltrix, şimdi de Value modeli ile karşımıza çıktı.

Hoparlör: Abit SP-50

5.1'lik Ses Şiddeti Sarsıntısı

Abit, ülkemizde kendisini önce anakartları ile tanıtmış, ardından ekran kartları ile önemli bir çıkış yapmıştı. Abit bunlarla yetinmemiş ve multimedya sektörüne de el atarak, sahip olduğu bu başarıyı, yeni çıkardığı ve kendinden çok söz ettireceğe benzeyen ses sistemi ile pekiştirmek istiyor. Abit SP-50, 5.1 kanal destekli PCI ses kartı, bir adet tam-fonksiyonel uzaktan kumanda aleti ve altı adet speaker setinden oluşan bir ses sistemi.

Oyun ve DVD çalınlarına muhteşem bir çözüm sunan bu sistem, 35 watt'lık tahta dokulu subwoofer ve 10 watt'lık 5 adet uydu hoparlöre sahip. Ayrıca, Surround Sound teknolojisini de destekleyen sistemin kurulumu ve kullanımı çok kolay ve rahat. Kullanımı kolaylaştıran uzaktan kumanda aynı

zamanda dış görünümdeki şıklığın da bir parçası. Abit SP-50'nin en önemli özelliklerinden biri de, ses sisteminin kalbi sayılan Arcadia AU-10 ses kartının birlikte veriliyor oluşu. Arcadia AU-10, ForteMedia FM801 ses chip'ine sahip olan ve 5.1 kanallı bir ses çıkışı sayesinde Dolby Dijital AC3 fonksiyonunu da destekleyen bir ses kartı.

Yüksek ses kalitesi ve mükemmel dizaynı ile oldukça cazip.

CHIP'in yorumu

Bu hoparlör seti, subwoofer'i ve 5 kanal uydu hoparlörleri ile özellikle 5+1 hoparlör sistemini desteklerken, birlikte verilen Abit AU-10 ses kartı ile de mükemmel bir kombinasyon oluşturuyor.

Abit SP-50, alt frekanslardaki bas sesleri tatmin edici bir şekilde veren subwoofer'i ve bu set içerisinde bulunan ve az yer kaplayan uydu hoparlörleri ile her tür masafestü bilgisayara kolayca uyabilecek şekilde tasarlanmış bir sistem. Surround Sound desteği ile, sesi odanın içine bozulmadan yayması bu hoparlör sisteminin en ayırt edici özelliği sayılabilir. Bunun haricinde set içerisinde bulunan subwoofer'in bass desteği

özellikle filmlerde kendini belli ediyor.

Oldukça sık bir dış görüntüye sahip olan setin kurulumunun kolay oluşu bir avantajken, ses kontrolünü subwoofer'in üzerinden yapması bir dezavantaj oluşturuyor. Çünkü, subwoofer'i yere koymak istediğinizde sesi ayarlamak için eğilmeniz gerekebilir.

Bilgi için: GenpaCom/Datagate
Tel: (212) 320 10 50
(212) 288 53 10
Fiyatı: Firmayı arayınız
www.abit.com.tw

- + Sürekli ve net ses veriyor
- + Dijital ses özelliğine sahip
- Uzaktan kumanda alıcısının büyüklüğünün yanı sıra kabalığı

Hoparlör: Qmatrix SR-T688

Evdeki Sinemalara Kaliteli Ses İmkânı

Qmatrix SR-T688, titreşim korumalı ahşap gövdesi ve çok kaliteli ses çıkışı ile bilgisayar kullanıcılarının beğenisine sunuldu. Bir center hoparlör, iki adet surround ve iki adet normal hoparlörden oluşan ve 2500 watt civarında bir PMPO çıkışına ulaşan Qmatrix SR-T688, surround multimedya hoparlörleri arasında, özel amfisi, uygun fiyatı ve şık tasarımı ile dikkat çekiyor. Bu hoparlör sistemini oluşturan beş parçanın ilk bileşeni, titreşim ve manyetik alan korumalı ve çok kaliteli bir ses çıkışına sahip olan Center hoparlör. Sistemin ikinci parçası, iki kabinden oluşan, üzerinde kontrol kumandası olan ve ayrıca bir subwoofer içermeyen hoparlör takımı. Satellite olarak adlandırılan üçüncü grup hoparlör seti ise, alçak ve yüksek ses hoparlörleri-

İşte dev boyutlu bir hoparlör seti. Bu hoparlör seti ile özellikle film seyredirken çok daha fazla zevk alabilirsiniz.

den oluşuyor. Qmatrix SR-T688 hoparlör seti, CD/VCD, DVD, TV/PC ve Aux olmak üzere tam 4 ayrı girişi ve çıkışı bağlantısına sahip. Böylelikle bu hoparlör sistemini hem PC'ye hem ev tipi müzik sistemlerine hem de Home Cine-

ma Surround sistemlerine bağlanarak kullanılabiliyorsunuz.

Bu hoparlör takımının 5+1 kanal surround ses sistemi sayesinde, daha gerçekçi ve daha temiz ses elde edebilirsiniz. Uygulamalarda sesi daha gerçekçi ve temiz alabilmek için hoparlörlerle birlikte uygun çıkışlı bir ses kartı kullanmanız gerekiyor. Sound Blaster Life'in başarılı yapısı ile mükemmel bir şekilde bütünleşen bu 5+1 hoparlör sistemi, oldukça uygun bir fiyata, özellikle film seyredirken daha fazla zevk almanızı sağlayabilir.

Chip'in yorumu

Dolby PRO Logic Surround desteği ile, salon, canlı ve tiyatro gibi ses modlarını çalabilmesi hoparlör sisteminin en önemli özelliği sayılabilir. Bunun haricinde, hoparlör setinin

desteklediği 3D Cinematheque sistemi ile özellikle filmlerden büyük keyif alabilirsiniz. Oldukça şık bir dış görünüme sahip olan setin kurulumunun kolay ve çok fonksiyonlu olan uzaktan kumandası sayesinde, kullanımın da oldukça rahat olması, Qmatrix SR-T688 hoparlör sisteminin artılarından.

Bilgi için: Transdata
Tel: (216) 336 00 20
Faks: (216) 346 97 06
Fiyatı: 339\$ + KDV
www.transdata.com.tr

- + Aynı anda dört adet cihaz bağlanabiliyor
- + İki mikrofon girişi sayesinde Karaoke yapabilirsiniz
- Çok büyük, çok fazla yer kaplıyor

Hoparlör: Yamaha YST-MS50

Güçlü ve Kaliteli Ses İçin

Müziği sadece dinlemekle kalmayıp, ritmi vücudunuzda hissetmek istiyorsanız Yamaha bu isteğinizi yerine getirecektir. Özellikle MP3 biçimindeki parçaların bilgisayar dünyasında önemli bir yer edinmesi ile birlikte, artık kullanıcılar bilgisayarlarından elde ettikleri ses kalitesine daha fazla önem verir oldu. Fazla yer kaplamama ve bunun yanı sıra yüksek bir ses kalitesi, ses sistemi seçimi yaparken göz önünde bulundurulması gereken en önemli noktalardan birkaçı. Yamaha hoparlörler, multimedya PC'ler veya Midi enstrümanlar gibi farklı ses kaynaklarına kolaylıkla bağlanabiliyorlar. Bir subwoofer ve bir çift hoparlörden oluşan Yamaha YST-MS50, multimedya hoparlörleri arasında, performans/fiyat, şık tasarımı ve güçlü sesi ile

dikkat çeken bir ürün olma özelliğini taşıyor. Bu subwoofer sistemini oluşturan üç parçanın ilk bileşeni, titreşim ve manyetik alan korumalı ve çok kaliteli bir ses çıkışına sahip olan 40 Watt'lık (RMS) bir subwoofer. Bu sistemin ikinci parçası olan hoparlör seti ise, sadece iki kabinden oluşan ve ayrıca bir subwoofer içermeyen 20 Watt'lık bir hoparlör ta-

kımı. Yamaha YST-MS50'de beğendiğimiz bir diğer özellik ise, set içerisinde bulunan ve az yer kaplayan iki hoparlörün her tür masafistü bilgisayarlar kolayca uyabilecek şekilde tasarlanmış bir sistem oluşturmaları.

CHIP'in yorumu

Yamaha hoparlörlerin en iyi özelliği, daha çok Hi-Fi hoparlörlerinden bildiğimiz Active Servo teknolo-

Küçük boyutlarına rağmen güçlü ve kaliteli bir ses sunan Yamaha'nın bu modeli ile kendi ses sisteminizi evinize kurun.

jisini kullanması. Bu teknoloji, frekans girişini lineer hale getirerek düşük ses ayarında doymuş bir Bass sesi elde etmek için kullanılıyor. Yamaha'nın yeni YST-MS50 modelinde ise AST teknolojisi daha da geliştirilmiş. ANIC System (Adjustable Negative Impedance Converters) diye adlandırılan bu gelişme sayesinde, bilgisayaradaki ses çıkışını daha kaliteli hale getirmek mümkün.

Bilgi için: SKY
Tel: (212) 225 68 08
Faks: (212) 232 89 26
Fiyatı: Firmayı arayınız
www.yamaha.com

- + Advanced Active Servo teknolojisini kullanıyor
- + ANIC System özelliğine sahip

Anakart: Shuttle Spacewalker AI61

İlk AMD 751 Chipset'li Anakart

Athlon işlemcilerin aynı frekansa sahip Intel işlemcilerden performans ve fiyat bakımından daha iyi olması AMD'nin en büyük başarısı oldu. Ama aynı zamanda 1999'un yazından beri piyasada bulunan Athlon işlemciler için değişik anakart modellerinin çok kısıtlı sayıda olması da tam tersine AMD için dezavantaj oldu.

Shuttle Spacewalker AI61 modeli, AMD K7 500 ile 750 MHz ve üstü işlemcilerini destekleyen ve üzerinde AMD-751 chipseti sahip olan bir anakart. Toplam 768MB SDRAM'ı destekleyen ve üzerinde 3 adet 168 Pin'lik DIMM modülü olan anakartta; 1AGP, 5PCI slotu, PS/2 klavye, PS/2 mouse ve 4 adet USB girişi mevcut. Buna ek olarak Suspend To Ram ve Ultra DMA 33/66 desteğinin yanı sıra

Yeni chipsetli AMD'lerin ilki olan Shuttle Spacewalker ortalama bir performans sergiledi.

2Mbit'lik bir Flash Rom, PC99 uyumluluğu ve ACPI destekli bir Award BIOS'da sahip olduğu özellikler. Athlon destekli anakartlarda en çok dikkat etmeniz gereken şey, kasanızın güç durumu ve kullandığınız RAM'lerinin kalitesi.

Bu şartları yerine getirmerseniz, sisteminizde kilitlemeler oluşabilir. Bu yüzden kaliteli RAM ve gerçek gücü en az 230 watt olan bir power supply kullanmalısınız. Kasa ve Ram konusunda sıkıntı çekiyorsanız size tavsiyemiz <http://www1.amd.com/athlon/config> sitesine bir göz atmaktır.

www1.amd.com/athlon/config sitesine bir göz atmaktır.

CHIP'in yorumu

Günümüzde hızla değişen teknolojiler sayesinde, yeni bir işlemci yeni bir anakart anlamına geliyor. Bu da aslında bilgisayar kullanıcılarını çok zorluyor. Çünkü, epey emek ve zaman harcayarak kazandığınız tecrübeleriniz, yeni bir anakartla yeni baştan tekrarlanmak zorunda. Ayrıca, anakartların performans değerleri birbirine o kadar yakın ki pratik kullanımda aralarındaki fark-

ları kolayca anlamanız pek mümkün değil. Athlon anakartlara gelince, chipseti ister AMD'den isterse VIA'dan gelsin, bu anakartlar hala AGP2X ve PC100 Ram modüllerini destekliyorlar. Oysa ki günümüzün ekran kartları AGP 4X'e ulaşmış durumda. Hatta yeni Ram yuvaları da, 133 MHz'lik bellekleri desteklemeye başladılar bile.

Bilgi için: Gold Bilgisayar
Tel: (216) 418 11 44
Faks: (216) 345 55 36
Fiyatı: Firmayı arayınız
www.goldpc.com.tr

- ⊕ Athlon 750MHz ve üstü işlemcileri destekliyor
- ⊖ AGP 4 X desteği yok
- ⊖ PC133 desteği yok

Anakart: Iwill WO2-R

Daha Hızlı ve Güvenli Disk Veri Transferi

Iwill WO2-R, Intel'in yeni chipseti olan i815e'yi üzerinde taşıyan ve 300MHz ile 1 GHz arasında olan bir çok işlemcilerini destekleyen bir anakart.

Anakart'ın 66/100/133 MHz'lik Front Side Bus'a çıkabilmesi sayesinde, socket 370 Intel Coppermine Pentium III, Intel Celeron ve VIA Cyrix III işlemcileri ile sorunsuz çalışabiliyor. Anakartın bir diğer

özellik ise, üzerinde yer alan AMI MG80649 chipseti sayesinde Ultra DMA 100/66/33 ve IDE Raid 0, 1, 0+1 Modü donanım fonksiyonlarını kullanabilmeniz.

WO2-R'nin Raid özelliği, günümüzde birçok anakartta yayılmaya başlayan disk veri transferlerinin daha hızlı ve daha güvenli bir şekilde yapılması için düşünülmüş bir özellik.

Tabii ki Raid, yeni bir teknoloji değil ama onun anakartlarda entegre olarak sunulması yeni sayılır. Iwill WO2-R, üzerindeki 3x168 pin DIMM soket ile maksimum 512 MB Ram'e ulaşmanın yanı sıra

Ami PnP Bios, 4 MBit Flash EEPROM, Suspend To Ram ve Wake-On-LAN fonksiyonlarının kullanılmasına imkan tanıyor. Anakartın Iwill Smart Setting özelliği sayesinde işlemcinizin saat frekansını ayarlamanız gerekmiyor. Çünkü, anakartın BIOS Setup'una girip işlemci frekansını doğru girmeniz yeterli oluyor.

Iwill WO2-R'nin üzerinde 1 x AGP slotu 4X / 2X, 5 x PCI 2.2 Bus Master slotu, 1 x CNR slotu ve bunlara ek olarak Microsoft DirectSound, 3D positional audio ve 4.1 kanal destekli C-Media CMI-8738 3D Hardware Sound sistemi var.

CHIP'in yorumu

i815e'lerin en belirgin özelliği i810 chip'lerdeki gibi entegre bir ekran chip'ine sahip olması. i810'lardaki gibi bu anakartın

da BIOS'undan ekran belleğini 4 MB'a kadar artırmanız mümkün. Bu yeni i815'lerin yayılması ile birlikte AGP kart yuvasına AIMM (AGP In-Line Memory Module) kartlarını takarak, ek olarak ekran belleğini artırmak da mümkün. Buna ek olarak istediğinizde bu anakarta beğendiğiniz bir AGP ekran kartı da takabilirsiniz.

Bilgi için: Pasifik Bilgisayar
Tel: (212) 212 88 65
Faks: (212) 212 92 36
Fiyatı: 169\$ + KDV
www.iwill.net

- ⊕ Performans/fiyat yüksek
- ⊕ Ultra DMA 100 ve Raid desteği var
- ⊕ Onboard ekran ve ses chip'lerine sahip

Günümüzde giderek yaygınlaşan Raid özelliği Iwill anakartlarında kullanılmaya başlandı.

Anakart: Abit SE6

Ultra DMA 100 Destekli i815

ABIT, Intel'in çok bahsi geçen i815e chipsetine sahip Solano anakartını SE6 adıyla piyasaya sürdü. Flip-Chip Pentium III işlemcilerini kullanmak üzere dizayn edilen SE6, AGP tabanlı bir ATX anakartı olup, Ultra DMA 100 desteğini sağlıyor. SoftMenu II teknolojisini kullanan SE6'da, altı adet PCI slotu, bir adet AGP slotu ve üç adet 168-pin DIMM soketi var.

Ayrıca, anakartın üzerinde bir de, bilgisayarınızın network bağlantı kabiliyetini en iyi şekilde arttırabileceğiniz CNR (Communication Networking Riser) slotu bulunuyor. Medya Access Controller (MAC) özelliği de sunan CNR desteği sayesinde network donanımlarınıza fiziksel bağlantılar da gerçekleştirebilirsiniz. Tüm bunlara ek olarak SE6, aynı zaman-

da altı kanala kadar CNR ses kartlarını da destekliyor. Anakart, Abit SE6 Multi I/O fonksiyonu ve iki adet Bus Master IDE Portuyla birlikte, toplam dört adete kadar Ultra DMA/100 aygıtlarıyla uyumlu çalışabiliyor. Üzerinde Award Plug And Play Bios'u olan SE6, 2000 yılına uyumlu olmasının yanı sıra Write Protect Anti-Virüs fonksiyonu ile sistemini koruma altına alabiliyor. Anakarta multimedya özelliği de katılarak iki kanal soft audio CODEC ile birlikte entegre edilmiş AC'97 dijital audio kontrolörü de dahil edilmiş.

CHIP'in yorumu

Abit, anakartlarında, üzerinde CPU parametrelerini belirleyen ve kullanıcıya kendi bilgisayarlarını kolay ve doğru bir şekilde kurmasını ve daha iyi

hale getirmesini sağlayan Soft Menu II teknolojisini kullanıyor. Anakartta mevcut olan Hardware Monitoring özelliği ile, güç kaynağı gerilim kontrolü, CPU ve sistem fan hızları kontrolü ile CPU ve sistem sıcaklıkları kontrolünü gerçekleştirebilirsiniz. Sonuç olarak Abit'in yeni Solano modeline baktığımızda onun Performans/fiyat oranı ile bizi tatmin etmeyi başardığını söyleyebiliriz.

Bilgi için: GenpaCom / Datagate
Tel: (212) 320 10 50 /

(212) 288 53 10

Fiyatı: 160\$ + KDV

www.abit.com.tw

- + Ultra DMA 100 destekli
- ISA slotu yok

Abit yine bir ilke imza atarak herkesten önce Intel'in i815e chipsetini anakartlarında kullanmaya başladı.

Anakart: Gigabyte GA-6VXD7

Çift Pentium III Destekli Socket 370 Anakart

Yüksek performanslı anakartlar üreten Gigabyte, yine son derece yüksek performanslı ve güvenilir bir sunucu/iş istasyonu platformu olan GA-6VXD7'yi piyasaya sundu. Üzerine toplam iki adet 133 MHz'lık Socket 370 Intel FC-PGA Pentium III işlemci takılabilen bu anakart olabildiğince tatminkar bir çizgi izliyor. Buna ek olarak 2 GB'a kadar yükseltilebilen 133 MHz SDRAM desteği sayesinde Gigabyte GA-6VXD7, kullanıcılarına çok daha güvenilir ve üstün bir performans çözümü sunuyor.

Anakartın çift BIOS tasarımı sayesinde sisteminizi güvenli bir şekilde koruyarak çok daha sağlam hale getirmeniz mümkün. Gigabyte GA-6VXD7 infrared bağlantısı ve Wake-on-Lan özelliği

ile birlikte 4 adet USB Portu, 5 PCI, 1 ISA ve 1 AGP slotu'na sahip bir anakart. Anakartın üzerinde Creative CT5880 ses chip'inin dahili olarak yer almasının yanı sıra, AGP 4X teknolojisi de destekleniyor. Böylelikle bu anakartı satın alanlar, gayet makul bir fiyata, ses ve grafik fonksiyonlarını da edinmiş oluyorlar.

CHIP'in yorumu

Gigabyte'ın yeni anakartını diğer kartlardan ayıran en önem-

li özellik, üzerinde 2 adet socket 370 işlemci yuvasının olması. Bu özellik sayesinde işletim sisteminizi iki adet işlemci ile çalıştırabilirsiniz.

Burada dikkat etmeniz gereken bir nokta ise, kullanacağınız işlemcilerinin aynı sistem saat hızını desteklemesi. Çift işlemci desteğini Windows NT, Windows 2000, Unix ve Linux gibi işletim sistemlerinde fark edebilirsiniz.

Örneğin Windows 98'de çift işlemci desteği olmadığından

bu anakart ile çok yüksek performanslar da beklemek yanlış olur. Sonuç olarak ATX form faktörüne ve yeni çıkan VIA Apollo Pro ailesi chipsetine sahip olan bu anakart, tam hızla çalışan 256KB L2 ön bellekli yeni Intel FC-PGA Pentium III işlemcileri de destekleyerek, kullanıcılarına benzersiz bir teknoloji keyfi yaşatacağı benziyor.

Bilgi için: Empa

Tel: (212) 599 30 50

Faks: (212) 598 53 53

Fiyatı: 269\$ + KDV

www.gigabyte.com.tw

- + İki adet Pentium III işlemci desteği var
- Dip switch ayarı yapmanız gerekiyor

Yüksek kapasiteli bu anakartın en önemli özelliği çift işlemci desteğine sahip olması.

Anakart: Trancend TS-AVE3

Celeron'la Birlikte Pentium III Desteği

Intel'in, i810 ve i820 chipsetleri ile istediği hedefe ulaşamamasının yaşattığı hayal kırıklığı, diğer chip üreticilerinin çok işine yaradı. Çünkü bu hayal kırıklığı, yüksek sistem saat

ken davranarak ürettiği Via Apollo Pro chipseti ile birden değerini yükseltmeyi başardı. Trancend TS-AVE3; Via Apollo Pro (VIA 694X/686A) chipsetine sahip, ISA, PCI ve AGP

maksimum 1.5 GB Ram'e ulaşılabilen Trancend, 5PCI, 1ISA, 1 AMR ve 1AGP slotu olmak üzere toplam 8 adet genişleme yuvasına sahip. Buna ek olarak anakartın üzerinde 4 adet Ultra DMA 33/66 cihazını destekleyen iki hızlı IDE Portu, Award BIOS'u, Wake on Lan, Remote Ring Wake On ve Time Wake Up fonksiyonları mevcut. Trancend TS-AVE3 ile, anakartın BIOS setup'ında işlemcinin ve sistemin ısısını, fanın dönüş hızını, core voltajını ve frekans ve voltaj değerlerini de kontrol edebiliyorsunuz.

CHIP'in yorumu

VIA chipset takımını kullanması ile diğer anakartlardan kendisini ayıran Trancend, CPU için Front Side Bus ayarını üzerinde yer alan jum-

per'larla yapıyor. Cyrix işlemcileri de destekleyen bu anakartta beğendiğimiz bir diğer özellik ise, 133 MHz sistem saat frekansında sorunsuzca çalışabilmesi. Neticede Trancend maliyeti düşük konfigürasyonlar sağlayarak, ev kullanıcılara ya da küçük ofislere yönelik olan temel PC platform grupları için bir çözüm oluşturuyor.

Bilgi için: Net Technic

Tel: (212) 275 46 65

Faks: (212) 272 40 10

Fiyatı: 109\$ + KDV

www.trancednd.usa.com

- + 133 MHz'lik bir Bus hızına ulaşabiliyor
- FSB ayarı jumper'larla yapılıyor

Ortalama bir performans sunan Trancend Via chipseti ile kendisini diğer anakartlardan ayırıyor.

frekansındaki işlemcilerin sorunsuz çalışabilmesi için anakart üreticilerini çeşitli alternatifler aramaya itti. Intel'in anakart konusundaki bu başarısızlığı, kuşkusuz en çok da Via'nın işine geldi. Via bu gelişmeyi takip ederek ve de er-

mimarilerini destekleyen ve Intel PPGA Celeron Socket 370 işlemciler (300-533 MHz) ile Intel FC-PGA Pentium III Socket 370 (500-933 MHz) işlemcilerle sorunsuzca çalışabilen bir anakart. Üzerindeki 3x168 pin DIMM socket ile

Anakart: Commate P3APA

Socket ve Slot Destekli Anakart

Commate P3APA, VIA VT82C694X chipsetli ATX form faktörlü ve AGP/PCI/ISA platformlu bir anakart. Anakart, üzerindeki hem Slot1 hem de Socket370 yuvaları sayesinde Intel Celeron 266-550 MHz, Intel PII 233-450 MHz ve Intel PIII 500-800 MHz işlemcilerini destekleyebiliyor. Commate P3APA, 66/100/133 MHz frekans aralığı ve 3.5-8 arasındaki çarpanı ile gelişen teknolojiye

de ayak uydurabilecek. Çünkü, anakart 66 MHz'e ayarlandığında 233 MHz ile 533 MHz arasındaki işlemcileri, 100 MHz'e ayarlandığında 350 MHz ile 600 MHz arasındaki işlemcileri, 133 MHz'e ayarlandığında 600MHz ile 800 MHz arasındaki işlemcileri destekleyen fonksiyona sahip. Toplam 1.5 GB'a kadar yükseltilebilen 3 adet 168 pin'lik DIMM modül ve Award BI-

OS'lu anakartta; 5PCI, 1 ISA, 1AMR ve 1 AGP slotu'nun yanı sıra üzerinde MPU-401 Midi controller'li ve ALSFM synthesizer'li bir Avance Logic ALS-4000 ses chip'i var. Windows 95, 98, 2000, Windows NT, MS-Dos V6.22, OS/2, Novell, Unix ve Sco Unix işletim sistemlerini destekleyen anakart, uygun fiyatı ile dikkat çekmeyi başarıyor.

CHIP'in yorumu

Commate P3APA'nın üzerinde hem Slot1 hem de Socket 370 yuvaları olmasına rağmen sadece bir tane işlemci takabilirsiniz. Takacağınız slot veya socket işlemciler için de anakartın üzerinde küçük bir jumper ayarı yapmanız gerekiyor. Ayrıca işlemcinin 66, 100, 133 MHz'lik Front Side Bus frekansı için de basit bir jumper

ayarı yapmalısınız. Diğer ayarlamalar ise anakartın üzerindeki jumper'larla yapılıyor. Günümüzde çoğu anakartların işlemci saat frekans ayarlamalarını BIOS setup'ından yapabildiğini düşünecek olursak, anakartta bu özelliğin mevcut olmamasından dolayı bizden bir eksi puan aldığını söyleyebiliriz. Anakartta beğendiğimiz bir özellik ise, socket ve slot işlemcilerini desteklemesi.

Bilgi için: Transdata

Tel: (216) 336 00 20

Faks: (216) 346 97 06

Fiyatı: 92\$ + KDV

www.tcommate.com.tw

- + Hem socket ve slot işlemcilerini destekliyor
- + 133 MHz FSB destekli

Hem socket hem de slot destekli Commate'nin yeni anakartı uygun fiyatı ile dikkat çekmeyi başarıyor.

Yazıcı: HP Laserjet 2100M

Yazıcılarda Kablosuz Erişim

HP kablo bağlantısına gerek kalmadan yazıcı çıktısı almayı mümkün kılan LaserJet 2100M modeli ile kullanıcılara hareket serbestliği kazandırıyor.

HP artık kablosuz veri iletimine olanak veren kızıl ötesi bağlantı noktasını yazıcılara adapte etti.

■ HP Laserjet 2100M, Intel 80960JD RISC tabanlı biçimlendiriciyle 1200x1200 dpi'da dakikada 10 sayfa baskı yapabilen bir yazıcı. Bu yazıcının en iyi baskı kalitesini elde etmek için ayarlanabilme özelliği var. Örneğin kullandığı Resolution Enhancement teknolojisi (RET) ile, sayfa üzerindeki her noktanın boyutunu ve yerleşimini ayarlayarak, düzgün açılar, eğriler ve kenarlar oluşmasını sağlıyor (yanlış 600 cpi).

HP Laserjet 2100M, kullandığı UltraPrecise Toner kartuşu ile metin ve grafiklerin daha net basılmasını sağlayan daha ince bir toner formülü içeriyor. Bu yazıcı başlıklı kağıtlar, zarflar, etiketler, asetatlar, özel boyutlu ortamlar, posta kartları ve yüksek gramajlı kağıtlar için ayarlanabilen tepsil'i kullanıyor. Standart boyutlu kağıtlar içinse, ayarlanabilir 150 sayfalık giriş tepsisini veya kağıt eklemeyen baskıya devam etme süresini artıran, 150 kağıt kapasiteli üçüncü ve opsiyonel olan tepsiyi kullanıyor.

Yazıcı belleği ve bağlantı noktaları

HP Laserjet 2100M yazıcının standart belleği 8 MB ve kullanılabileceği iki bellek yuvası ile bu 40 MB'e kadar artırılabilir. Memory Enhancement teknolojisinin (MEt) yardımıyla, belgelerin çoğu standart bellek miktarını kullanarak basılabilir. MEt, verileri sıkıştırarak yazıcının belleğini neredeyse iki katına çıkarıyor ve mevcut bellekle daha karmaşık baskı işlerinin yapılmasına olanak tanıyor.

Bu yazıcı baskı için çift yönlü ECP B tipi paralel bağlantı noktası (IEEE-1284 uyumlu), LocalTalk bağlantı noktası ve EIO yuvası gibi arabirim bağlantılarını kullanmakta. EIO yuvası, yazıcının HP JetDirect 600N yazdırma sunucularına çabuk ve kolayca bağlanmasını sağlıyor. Böylece karışık platformlu bir ağ ortamında uzaktan erişim, uzaktan yönetim ve gerçek zamanlı hata kontrolü olanakları da sağlanıyor. Ayrıca dizüstü bilgisayarlar, defter bilgisa-

yarlar veya kişisel sayısal yardımcıları gibi IRDA uyumlu aygıtlardan, HP Laserjet 2100M hızlı kızılötesi baskı yapabiliyor.

Tüm bunlar, içerisinde son kullanıcıların ve ağ yöneticilerinin yararlanabileceği yazılım bileşenleri ve sürücüler bulunan, HP LaserJet Baskı Sistemi'ni içeren bir CD yardımıyla gerçekleştiriliyor.

Yazı fontları ve diğer özellikler

Hızlı baskı performansı, yerleşik intellifont ve true type ölçekleme teknolojileri, HP-GL/2 vektör grafiği ve ileri görüntüleme yetenekleri, PCL yazıcı dilinin üstünlükleridir. Bu aynı zamanda, 65 adet ölçeklenebilir TrueType fontunu ve bir bit eşlenikli satır yazıcı yazı tipini içeriyor. Otomatik dil geçişi ile, yazıcı baskı işi için uygun dili otomatik olarak saptayıp o dile geçiyor.

Yazıcı, baskı yapmadığı zaman enerji tüketimini önemli ölçüde azaltarak otomatik olarak enerji tasarrufu sağlıyor. Baskı sırasında 225W, beklemede ve güç tasarruf kipinde ise 12W harcıyor. HP Laserjet 2100M WindowsNT, Windows95, Windows3x, Macintosh ve DOS işletim sistemlerinde çalışıyor.

CHIP'in yorumu

HP LaserJet 2100M'i diğerlerinden ayıran en önemli özelliği kızıl ötesi bağlantısını kullanarak diğer ortamlarla haberleşebilmesi. Bu sayede kablo bağlantısına gerek kalmadan, yine IRDA destekleyen Notebook'lardan doğrudan çıktı alınması mümkün. Macintosh sistemler ile de sorunsuz çalışabilen bu yazıcı, görsel tasarım ile

ÜRÜN BİLGİSİ

Yüksek teknolojiye sahip olan HP LaserJet 2100M, dakikada 10 sayfa baskı hızı ile rakiplerinin gerisinde kalmasına rağmen, kendisinden beklenen performansı sunuyor.

İyi (7,42)

- ⊕ Kızıl ötesi bağlantısına sahip
- ⊕ Kaliteli ağ yazılımları
- ⊖ Dakikadaki baskı sayısı düşük

TEST SONUÇLARI

Office Baskı Hızı(sn): 70
Resim Baskı Hızı(sn): 25
Resim Kalitesi: 80
Dokümantasyon: 85
CHIP Toplam Puanı: 74.27

TOP 10 BİRİNCİSİ

Office Baskı Hızı(sn): 43
Resim Baskı Hızı(sn): 25
Resim Kalitesi: 85
Dokümantasyon: 70
CHIP Toplam Puanı: 81.91

Bilgi için: HP Türkiye
Tel: (212) 224 59 25
Faks: (212) 224 59 39
Fiyatı: Firmayı arayınız
www.hp.com

uğraşan kişilerin taleplerini de karşılayabilecek güçte. Yazıcı bilgisayardan yazdırma görevlerini alırken baskıya başlaması biraz uzun sürebilir; hatta baskıya başladıktan sonra bile daha fazla bilgi almak için arada sırada duraksayabilir. Ama buna karşın yazıcı bir çok baskı işini içerisinde bulunan hafızası yardımı ile aynı anda alabiliyor.

Bu yazıcı kullandığı en son teknoloji ve sunduğu fonksiyonlar ile özellikle orta büyüklükteki işletmelere hitap ediyor. Bütün pozitif özelliklerine rağmen dakikada bastığı sayfa sayısının düşük olması, kendi sınıfı içerisinde alt sıralarda yer almasına neden oluyor. Sonuç olarak, HP LaserJet 2100 M ile birlikte gelen yazılımların ağ kullanımına yönelik olması sayesinde komple bir ağ çözümü sunuluyor.

Tarayıcı: Acer 640BU

ACE Teknolojisiyle Daha Kaliteli Tarama

Acer 640 BU, USB port'tan bağlanabilen, PC'ler için tasarlanmış olan bir tarayıcı. Win 95/98, Windows 2000 ve Twain standartlarına tamamen uyumlu olan tarayıcı, 48 bit renk derinliğinde en uygun taramayı 600 dpi optik yoğunlukta gerçekleştiriyor. Bu tarayıcıyı USB port'una bağladıktan sonra yapmanız gereken tek şey, birlikte verilen kurulum CD'sini takıp onu Windows'a tanıtmak. Acer 640 BU ile birlikte CD'de Photo Express, Fine Reader, Adobe Acrobat Reader, Page Manager, In-

ternet Explorer, Active Share gibi programlar veriliyor. Bu programlar temel ihtiyaçlarınızı karşılamak için fazlasıyla yeterli. Acer 640 BU yatay olarak yükselebilen kapağı, kitap ve 3D objelerinde daha rahat tarama imkanı sağlıyor. Tarayıcının en önemli ve bizim de çok hoşumuza giden bir başka özelliği ise, tarama işlemini cihazın üzerindeki bir düğmeyle anında yapabilmeniz. Bu özellik sayesinde, bilgisayarda başka bir işle meşgul olsanız bile istediğiniz anda tarama işlemini gerçekleştirebilirsiniz. Acer 640 BU, 489 mm.x300 mm.x90

mm. boyutunda ve 3.4 kg. ağırlığında...

CHIP'in yorumu

Acer tarayıcılarında, taranan resimlerin daha canlı ve parlak görünmesi için ACE (Advanced Color Enhancement) teknolojisini kullanıyor. Yazılım destekli kompleks algoritmik chromatology işlemini kullanan ACE teknolojisi, resimlerde renk ve çözünürlüğün daha da zenginleştirilmesini sağlıyor. Öyle ki, tarayıcı ile birlikte verilen MiraScan sürücüler ile 16.7 milyon renkten 281 trilyon renge geçiş imkanı tanınarak, taranan resimlerdeki renk değişimleri ayar edilebiliyor. Tüm bunlar, taradığınız resimlerde, gerçek hayatta gördüğünüz canlı ve parlak görüntüleri bilgisayarınızda da görebilmene nize neden oluyor.

Üzerindeki düğmeler sayesinde istediğiniz an tarama işlemini gerçekleştirebilirsiniz.

ÜRÜN BİLGİSİ

Acer tarayıcılarında kullandığı ACE teknolojisi sayesinde resimlerde renk ve çözünürlük değerlerini önemli ölçüde yükseltiyor

iyi (7,72)

- + 48 bit tarama işlemi yapabiliyor
- + Tek tuşla anında tarama işlemi yapabiliyor

TEST SONUÇLARI

600dpi Renkli Resim H.: 100
300dpi Renkli Resim H.: 44
600dpi Renkli Resim K.: 58,65
300dpi Renkli Resim K.: 75,00
Dokümantasyon: 70,00
CHIP Toplam: 77,28

Bilgi için: İhlas/Acer
Tel: (216) 317 96 50
Faks: (216) 317 96 61
Fiyat: 90\$ + KDV
www.acer.com.tw

Tarayıcı: Acer 640U

Windows ve MacOS Destekli Tarayıcı

Tarayıcı fiyatlarının oldukça düştüğü şu günlerde Acer, 640U modeli ile ev ve ofis kullanımı için oldukça uygun bir seçim sunuyor. Bilgisayarın ve dolayısıyla elektronik ortamın günlük hayatımıza girmesi ve çeşitli verileri saklama şeklinin avantajları sayesinde artık tarayıcılar sadece işyerinde veya ofislerde kullanılan aletler olmaktan çıktılar. Son zamanlarda özellikle ev kullanımı için hazırlanan ve daha az yer kaplayan tarayıcılar, giderek çok yaygınlaşmaya başladılar. Işık kaynağı olarak soğuk katot lamba kullanılan Acer 640U, bilgisayara USB port'u üzerinden bağlanıyor. Plug-in-Scan (Tak&Tara) türünde olan tarayıcı, optik olarak 600x1200 çözünürlük sağlarken bu değer yazılım desteği ile 19.200 dpi'a

kadar yükseltilebiliyor. Twain desteği olan grafik programları ile kullanılabilen Acer 640U, 48 Bit renk tarama sistemi kullanıyor. Tarayıcının kutusundan çok ayrıntılı bir kullanma kılavuzu, tarayıcı yazılımları ve Windows 95/98 ve Mac OS 8.5 için sürücüler çıkıyor.

Chip'in yorumu

Flatbed olarak tekli tarama yapan Acer 640U, ergonomik yapısı ve sessiz oluşu sayesinde, iş-

yerinde veya evde masa üstü kullanım için oldukça uygun bir seçenek.

Acer 640U ile birlikte gelen ücretsiz yazılımları kullanarak resim tarama, resim düzenleme işlemlerini kolaylıkla yapabilirsiniz. Kutu içerisinden çıkan FineReader OCR yazılımını kullanarak, çeşitli biçimlerdeki metinlerinizi rahatlıkla tarayabilir ve daha sonra üzerinde istediğiniz değişiklikler yapabilirsiniz.

Acer 640U hem Windows tabanlı hemde MacOS tabanlı işletim sistemlerinde rahatlıkla çalışabilen uygun fiyatlı bir tarayıcı.

ÜRÜN BİLGİSİ

Acer 640U'nun, kullanım kolaylığı ve performansı ile göz doldurmayı başaran piyasadaki birkaç tarayıcıdan biri olduğunu söyleyebiliriz.

iyi (7,87)

- + iMac ve Power Mac destekli
- + Birlikte verilen yazılımlar

TEST SONUÇLARI

600dpi Renkli Resim H.: 105
300dpi Renkli Resim H.: 40
600dpi Renkli Resim K.: 59,23
300dpi Renkli Resim K.: 75,00
Dokümantasyon: 70,00
CHIP Toplam: 78,78

Bilgi için: İhlas/Acer
Tel: (216) 317 96 50
Faks: (216) 317 96 61
Fiyat: 79\$ + KDV
www.acer.com.tw

Tarayıcı: HP Scanjet 3400C

Tarama, Kopyalama ve E-mail Bir Arada

HP Scanjet 3400C, hem USB hem de paralel port'tan bağlanabilen, PC'ler için tasarlan-

kurulum CD'sini takıp onu Windows'a tanıtmak. Bu tarayıcı ile birlikte gelen CD'de,

gibi unsurları bir arada arayan ev ve ofis kullanıcılarına hitap eden masaüstü tarayıcı, özellikle rahat kullanımı ve kolay yazılımlarıyla ön plana çıkmayı başarıyor.

Örneğin tarayıcıyı kurduktan sonra, birlikte verilen programlarla tarama işlemlerini otomatik olarak ayarlayabilirsiniz.

Buna ek olarak istediğiniz resmi renkli veya siyah beyaz olarak tarayıp sisteminize bağlı olan yazıcıdan anında çıktısını alabilirsiniz. Bu işlemi ister bilgisayarınıza kurduğunuz yazılımlarla, isterseniz de tarayıcının üzerindeki tuşlarla kolaylıkla yapabilirsiniz. Yine tarayıcı üzerindeki kısa yol tuşlarıyla, sevdiğiniz resimleri de kolayca e-postalarınızda kullanabilir veya başkalarına yollayabilirsiniz.

Üzerinde bulunan paralel port sayesinde taradığınız resmin çıktısını herhangi bir yazıcı üzerinden alabilirsiniz.

mış bir tarayıcı. Windows 95, 98 ve Twain standartlarına tamamen uyumlu olan tarayıcı, 36 bit renk derinliğinde en uygun taramayı 600 dpi optik yoğunlukta gerçekleştiriyor. Bu tarayıcıyı paralel veya USB port'a bağladıktan sonra yapmanız gereken tek şey, HP Scanjet 3400C ile birlikte gelen

HP Precision Scan LTX yazılım paketi veriliyor. Verilen bu yazılım paketi ile her türlü resmi veya metni tarayabilir, üzerinde düzeltmeler yapabilirsiniz.

CHIP'in Yorumu

HP Scanjet 3400C, kullanım kolaylığı, kalite ve güvenilirlik

Tarayıcı: HP Scanjet 4300C

İşlemlerinizi Kısa Yol Tuşlarıyla Hızlandırın

HP Scanjet 4300C, isteğe bağlı olarak USB ve paralel bağlantı şeklini kullanabilen, kompakt yapısı ve sessiz oluşu sayesinde işyerinde veya evde masaüstü kullanım için oldukça uygun bir tarayıcı. 216x297 mm'lik (A4) bir tarama alanında 600 dpi ve 36 bit renk derinliğinde tek geçişli tarama yapabilen HP, taranan resim veya metinleri tek bir tuşla faksa, yazıcıya veya e-posta olarak yollayabiliyor. Buna ek olarak kendisiyle birlikte gelen, ücretsiz yazılımları

kullanarak resim tarama, resim düzenleme işlemlerini yapabilmeniz yanı sıra OCR yazılımlarını kullanarak da çeşitli biçimlerdeki metinlerinizi rahatlıkla tarayabilir ve daha sonra üzerinde değişiklikler yapabilirsiniz.

4300C'nin çok ilgi çekici bir özelliği de, kendisinin doğru çalışıp çalışmadığını test etmeye imkan tanıması. Kısaca bu tarayıcı ile birlikte verilen programlar, temel ihtiyaçlarınızı karşılamaya fazlasıyla yeterli.

CHIP'in Yorumu

Bu tarayıcı küçük ofislerde veya evlerinde bağımsız çalışan kullanıcılar için tasarlanmış bir ürün. Daha hızlı tarama yapılabilmesi için üzerindeki tuşlarla tarama işlemini anında başlatabileceğiniz bu tarayıcıda, birlikte verilen yazılım paketinin kolay kullanımı sayesinde tarama işlemlerinizde daha az zaman harcayarak daha çok keyif alacağınız kesin. HP Scanjet 4300C'yi HP Scanjet 3400C ile karşılaştırdığımızda, onun özellikle kopyalama fonksiyonlarında daha gelişmiş bir yapıya sahip olduğunu söyleyebiliriz. Tarayıcının üzerindeki tuş takımı sayesinde, anında yazıcıya yazma komutu göndermeniz mümkün. Böylece bilgisayarınıza dokunmadan birden çok yazma işlemini gerçekleştirebilirsiniz.

Bu tarayıcı doğru çalışıp çalışmadığını kendisi kontrol edebiliyor.

ÜRÜN BİLGİSİ

HP Scanjet 3400C kısıyol tuşlarıyla ve kolay kullanımıyla ön plana çıkmayı başarıyor

çok iyi (8,28)

- + Tek tuşla anında tarama işlemi yapabiliyor
- + Hem USB hem de Paralel arabirimini kullanıyor
- Windows Milenium ile Twain sürücüler uyumsuz

TEST SONUÇLARI

600dpi Renkli Resim H: 69
300dpi Renkli Resim H: 39
600dpi Renkli Resim K: 62,31
300dpi Renkli Resim K: 70,00
Dokümantasyon: 60,00
CHIP Toplam: 82,81

Bilgi için: HP Türkiye
Tel: (212) 224 59 25
Faks: (212) 224 59 39
Fiyat: 110\$ + KDV
www.hp.com

ÜRÜN BİLGİSİ

HP Scanjet 4300C kolay kurulumu, hızlı ve kaliteli tarama yapabilme özelliği ile göze batıyor

çok iyi (9,31)

- + Hem paralel hem de USB bağlantısına sahip
- + Üzerinde taramayı gerçekleştirebilen tarama düğmeleri var
- Windows 2000'de paralel bağlantı ile sorun yaşanabiliyor

TEST SONUÇLARI

600dpi Renkli Resim H: 60
300dpi Renkli Resim H: 29
600dpi Renkli Resim K: 63,71
300dpi Renkli Resim K: 75,00
Dokümantasyon: 60,00
CHIP Toplam: 93,16

Bilgi için: HP Türkiye
Tel: (212) 224 59 25
Faks: (212) 224 59 39
Fiyat: 155\$ + KDV
www.hp.com

CD Sürücü: Aopen CD-952E

Video CD'lerinizi Takılmadan İzleyin

Testlerimizde oldukça başarılı sonuçlar alan Aopen, yeni CD-Rom'u ile yüksek bir hız ve performans yakalayarak, zirve yarışında kendisine sağlam bir yer edinmiş görünüyor. Aopen CD-952E, IDE arabirimini kullanan ve Plug and Play özelliğine sahip 52 hızlı bir CD-Rom. Bu CD-Rom'un ayırt edici bir özelliği, üzerinde 128

Merkezimize incelemek üzere gönderilen ürün, MS-DOS, Windows 3.x, 95, 98, NT ve OS/2 Warp işletim sistemlerinde kolayca kurulurken, aynı zamanda sorunsuz çalışıyor.

CHIP'in yorumu

Bazı CD-Rom'lar yüksek bir hızda olmalarından dolayı tit-reshimler meydana getirirler ve

hatsız edici boyutlara varabilir. Aopen CD-952E'ye denemek amacıyla kendi çizdiğimiz CD'leri taktığımızda, bir takılma meydana getirmeden okuyabildi. Çizik CD testlerimizde, cihazların testi tamamlamasının yanı sıra okuduğu bölge de önem taşır. Örneğin bazı CD-Rom'larda bozuk olan kısım atlanarak CD okunmaya devam eder. Bunu video CD'lerde pek fark etmeyebilirsiniz ama içinde programlar olan CD'lerde bu bir sorun olarak karşımıza çıkar. Yine bir grup CD-Rom'da, özellikle video CD'lerde bozuk olan bölge geçilemeyip, direkt olarak baştan başlanır. Bu sizi yanıltabilir, çünkü film henüz bitmemiştir.

Bu yüzden, özellikle video CD'lerde hiç takılmadığı için Aopen bizim beğenimizi kazandı.

Plug and Play özelliğine sahip Aopen'in yeni CD sürücüsü yüksek performans/fiyat oranı ile beğenimizi kazandı.

KB'lık bir buffer'e sahip olması ve CD'yi taktığımızda veriye erişmesi için geçen sürenin yaklaşık 80ms sürmesi. Test

gereğinden çok daha fazla ses çıkartırlar. Özellikle kopya CD'lerin farklı kalınlıklarda olmasından dolayı bu ses çok ra-

CD Sürücü: Delta QIP-CD65200A

CD-Rom'lar Hız Sınırlarına Dayandılar

Delta QIP-CD5200A, IDE arabirimini kullanan ve Plug and Play özelliğine sahip olan 52 hızlı bir CD-Rom. CD-ROM'un en önemli özelliği, üzerinde 128 KB'lık bir buffer'a sahip olması ve CD'yi taktığınızda veriye erişmesi için geçen sürenin yaklaşık 80 ms sürmesi. Ön panelinde kulaklık girişi, ses kontrol ayarı, CD'nin okuduğunu gösteren bir Led, acil çıkış deliği, Play/Skip düğmesi ve açma/kapama düğmeleri olan cihazın arka panelinde de, dijital audio çıkış konektörü, analog audio çıkış konektörü, master/slave ayar jumperları, IDE interface konektörü ve bir DC girişi mevcut.

MS-DOS, Windows 3.1, 95, 98, NT, Netware, SCO Unix ve OS/2 Warp işletim sistemlerinde kolayca çalıştırılabilen cihaz, yüksek motor dönme hızı saye-

sinde 3300-7800 KB/saniye arasında bir veri transfer hızına ulaşıyor. Bu CD-Rom audio CD, CD-Rom, CD-Rom XA, Photo CD, Karaoke CD, Mixed Mode CD, video CD, CD-I Movie, CD-Extra (CD+) ve I-Trax CD formatlarındaki CD'leri herhangi bir sorun çıkarmadan okuyor.

CHIP'in yorumu

CD-Rom testlerimizde en çok performansla dikkat ediyoruz. Öyle ki veri transfer hızı ve erişim süresi bu performans de-

ğerlerine en büyük katkıyı sağlayan kriterler. Bunun yanı sıra hata düzeltme performansı ve bir müzik CD'sini Wav'a çevirmek gibi kriterler de toplam puanı etkiliyor. Bu kriterlerin sonucunda oluşan puanlarda bazen 48X hızında bir CD-Rom 52X hızında bir CD-Rom'u geçebiliyor. Bu sizi şaşırtmasın, çünkü CD-Rom'lar artık hız sınırlarına dayandılar ve yeni bir teknolojiye geçemedikleri sürece de çok yüksek hızlara ulaşmaları zor görünüyor.

52 hızlı CD sürücülere yeni bir rakip olarak çıkartılan Delta QIP-CD ortalama bir performans gösterdi.

ÜRÜN BİLGİSİ

CD sürücünün düzenli çalışıp çalışmadığını kontrol amacıyla özellikle çizdiğimiz CD'leri takip test ettik. Sonuç tatminkardı.

iyi (7,00)

- + Yüksek Performans/Fiyat oranı
- + 7800 KB/saniye veri transfer hızına sahip olması

TEST SONUÇLARI

HDTach: 27,50
Audio Ripping: 19.1X
Hata Düzeltme Perf.: 136,00
Ergonomi: 65,00
CHIP Toplam: 70,05

Bilgi için: İhlas/Acer
Tel: (216) 317 96 50
Faks: (216) 317 96 61
Fiyat: 41\$ + KDV
www.aopen.com

ÜRÜN BİLGİSİ

Delta QIP-CD, multi CD fonksiyonu ile tüm CD formatlarını rahatlıkla okuyabiliyor.

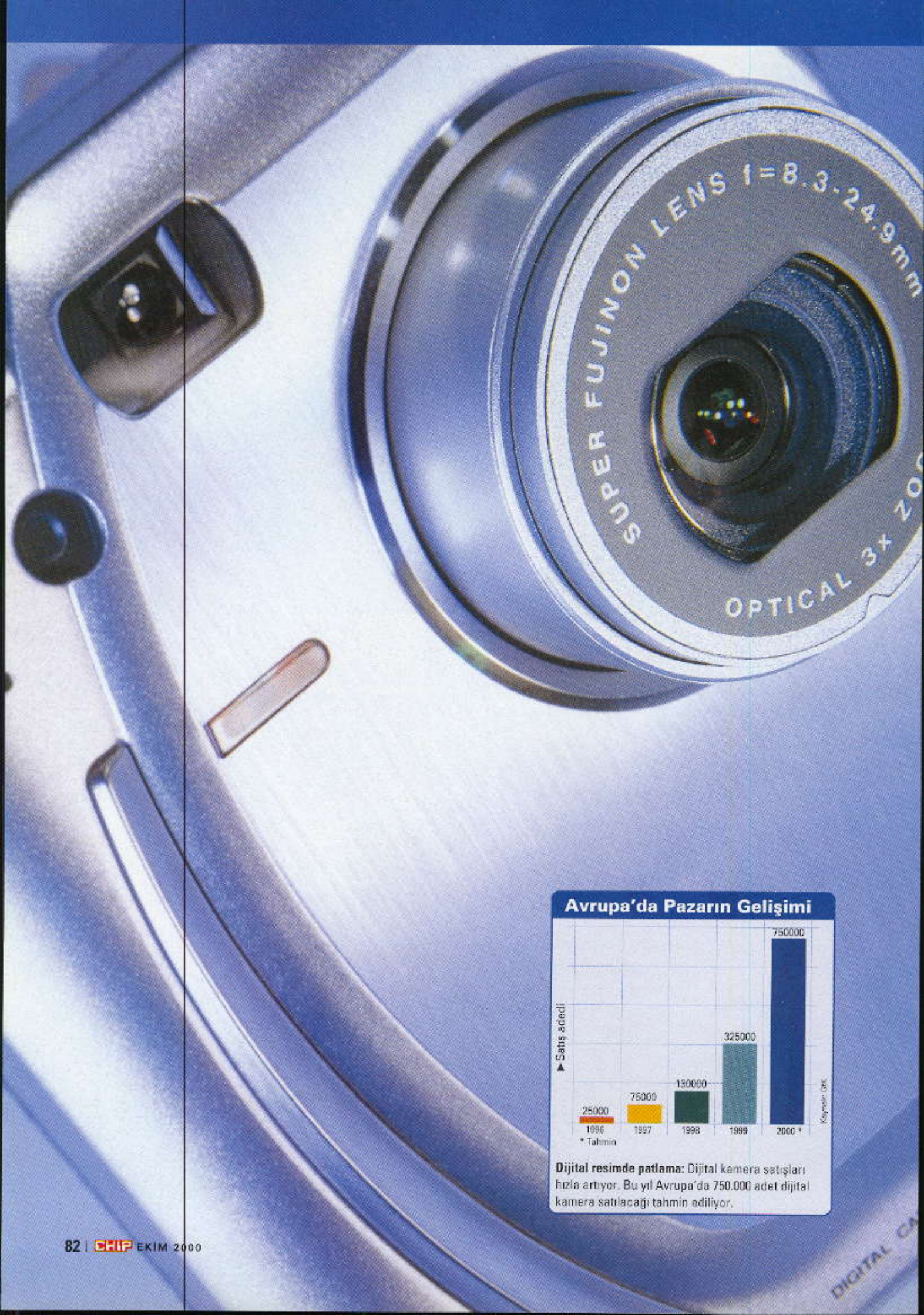
orta (5,10)

- + Maksimum 7800 KB/saniye'lik bir hızla ulaşıyor
- + Çoklu CD formatlarını destekliyor

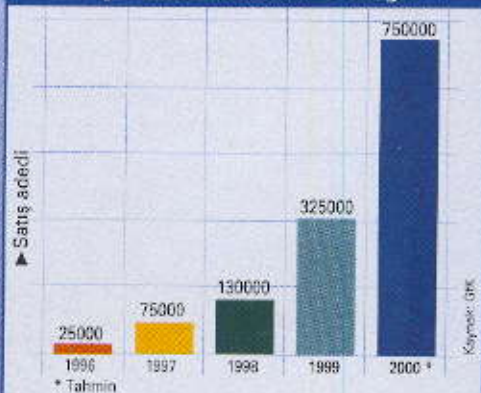
TEST SONUÇLARI

HDTach: 29,66
Audio Ripping: 7.9X
Hata Düzeltme Perf.: 232,50
Ergonomi: 70,00
CHIP Toplam: 51,01

Bilgi için: EMEAA
Tel: (212) 210 08 58
Faks: (212) 210 90 76
Fiyat: 38 \$ + KDV
www.emeaatr.com

Avrupa'da Pazarın Gelişimi

Dijital resimde patlama: Dijital kamera satışları hızla artıyor. Bu yıl Avrupa'da 750.000 adet dijital kamera satılacağı tahmin ediliyor.

Test: Üç Megapiksel ve üzeri 10 dijital kamera

Artık Resimler Gerçekten Kaliteli

Nihayet zamanı geldi: Yeni üç megapiksellik kameralar her türlü küçük boy fotoğraf makinesine meydan okuyor. Resim kalitesi yüksek bir standarda ulaşmış durumda, hata yok denecek kadar az. CHIP tüm güncel makineleri test etti.

■ İster doğada ister stüdyoda çekim yapın; isterseniz aksiyon resimleri ya da aile albümü için hatıra fotoğrafı çekin; yeni 3 megapiksellik kameralar kendilerinden beklenenleri rahatlıkla karşıyorlar. Hatta film ve küçük boy kameraların yetersiz kaldığı elverişsiz ışık koşullarında bile dijital kameralardaki microcontroller sağlıklı resimler oluşturabiliyor.

Dijital kameralar, yalnızca resim kalitesi alanında değil, tüm alanlarda kendilerini yeniliyor. Küçük boy bir fotoğraf makinesinde olduğu gibi dijital kameralarda da yansıma aralığı (diyafram) ile ışıklandırma süresini belirleyebiliyor ve film hassasiyetini uyumlandırabiliyorsunuz. Makro modunda ise çekim nesnesine birkaç cm.'lik bir uzaklığa kadar yaklaşabiliyorsunuz. O halde küçük boy bir fotoğraf makinesine ne gerek var?

Çoğu dijital kamera resimleri sıkıştırılmış JPEG ya da sıkıştırılmamış TIFF formatında CompactFlash ya da SmartMedia bellek kartları üzerinde depoluyor. Yalnızca MemoryStick kullanan Sony bu durumun bir istisnası. Bellek ortamlarından bahsetmenin sırası gelmişken belirtelim: 8 MByte artık görüntü doldurmuş bulunuyor, artık 16 MByte bellek ortamları güncelliğe ve en iyi fiyat-performans oranına sahipler.

Şipşak resimlerin PC'ye transferi için tüm modellerde standart olarak USB arabirimi bulunuyor, seri salyangoz hızına artık paydos. Ama beklentiler bu noktada da büyümeye yüz tutuyor:

Transfer temposu yüksek çözünürlüğe sahip resimlerde yeterliliğinin sınırlarını zorluyor; Firewire kullanımı bu noktada ideal arabirim çözümü olacaktır; Ancak ne yazık ki bu özellik bir kamera kuşağı sonra kullanıma sunulacak.

Transfer yazılımı da iyileştirilmiş ve oldukça kullanışlı bir hale getirilmiş: Yalnızca kamerayı PC'ye bağlamak yeterli, kamera hemen Windows-Explorer'da bir sürücü olarak beliriyor. Sürük&Bırak yöntemiyle resimleri kameranın bellek kartından PC'nin sabit diskine kopyalayabiliyorsunuz.

Pratik: Dijital fotoğraf çekimi için birçok ipucu ve hile

Dijital kameralardan en iyi biçimde yararlanabilmeniz için, CHIP Kasım 2000 CD'si üzerinde PhotoImpact 5.0 (Ulead) programının bir deneme sürümünü sunacak. Workshop bölümünde PhotoImpact ile dört adımda dijital fotoğrafları nasıl mükemmel bir biçimde arşivleyebileceğinizi öğreneceksiniz. Böylece resminiz ister sabitdisk üzerinde isterse de kendi yazdığınız bir CD-R üzerinde depolanmış olsun hiçbir zaman kaybolmayacaktır.

Fotoğraf kalitesinde baskı yapabilen mürekkep püskürtmeli bir yazıcınız yoksa eğer, profesyonel kalitede kağıt baskısını rahatlıkla internet üzerinden de sipariş edebilirsiniz.

Pratik bölümünde bu tip (internetteki) ışıklandırma servislerinin fiyat, kalite açısından değerlendirilmesini ve en iyi

kaydı elde etmek için dikkat etmek zorunda olduğunuz noktaları bulacaksınız. Bundan başka CHIP, daha da iyi dijital fotoğraflar çekmenin ipuçlarını sunuyor. ■

CHIP International Test Merkezi

Pratik: Fotoğraf yönetimi, şipşak resim optimizasyonu ve web'de ışıklandırma

İçindekiler

KARŞILAŞTIRMALI TEST

- 84 Test Galibi: Epson PhotoPC 3000Z
- 84 Fiyat Galibi: Casio QV-3000EX/IR
- 86 Kısa kısa:
Canon PowerShot S20, Casio QV-3EX, Fujifilm Fine Pix 4700, Nikon Coolpix 990, Olympus C3030, Sony CyberShot DSC-S70, Sony DSC-F505, Toshiba PDR-M70
- 90 Sonuç
Tablo: Teknik veriler ve değerlendirme
- 94 Dijital kameraları nasıl test ettik?

PRATİK

- 99 Workshop: Dört Adımda Resim Arşivi
- 101 Mükemmel Resimler Elde Etmenin Yolları
- 102 İnternet'teki Işıklama Hizmetleri

1. Sıra

çok iyi
(1,00)

- + Resim kalitesi mükemmel
- + Renk gerçekliği çok iyi
- + Renk kayması az
- + Kullanım kolay
- + Kullanım yelpazesi geniş

Çözünürlük: 2.048 x 1.536 Piksel

Fiyat: 2.000 Mark

Bilgi için: www.epson.com

İyi menü yönetimi: Tuşların işlevleri ekranda belirgin bir biçimde açıklanmış.

Test Galibi: Epson PhotoPC 3000Z

Olgun ve Ergonomik

Yüksek resim kalitesi ve kolay kullanım kamerasının en önemli özelliklerinden. Yeni başlayanlar bile bu kamerayla hiç zorlanmıyor.

PhotoPC 3000Z'ye bakıldığında Epson ev ödevlerini yapmış görünüyor: Bu kamerasının öncülü olan PhotoPC 850Z ile karşılaştırıldığında, yeni 3 megapikselli kamera daha pratik ve öncelikle daha hızlı. Deklanşöre basıyorsunuz ve bir saniyeden daha az bir zaman içinde otomatik odaklama, diyafram ve ışıklandırma süresi hesaplanıyor.

Kamerasının 16 MByte CompactFlash ile donatılmış olması övgüye değer. Bellek modülü üzerine en yüksek çözünürlükte 12 resim ya da 640x480 piksel formatında 155 kayıt yerleşebiliyor. Sonuncu alternatif öncelikle internetteki homepage için cazip görünüyor.

Kamerasının içine performansı yüksek NiMH-Akü (1.400 mAh) sıkıştırılmış. Bir şarj ile yaklaşık flaşlı 350 resim çekilebiliyor. PhotoPC 3000Z birçok ayar olanağı sunmasına rağmen, bu durum onun kullanımını zorlaştırmıyor. Tuş-

ların işlevleri her seferinde renkli ekranda belirleniyor (bkz. detay resmi). Böylelikle yanlış kullanımın önüne geçilmiş oluyor. Zengin yazılım donanımı (bakınız sayfa 90) kamerasının olumlu olarak değerlendirilmesine katkıda bulunuyor.

Epson'un kamerası teste katılan öteki makineler karşısında üstünlüğünü kolayca kanıtladı. Çözünürlük, renk gerçekliği, kontrast, kullanım ile donanım ve servis değerlerinde "çok iyi" derecesine ulaştı. Yalnızca renk kayması değerinde "iyi" derecesiyle yetinmek zorunda kaldı. Kamerasının kullanım yelpazesi, hobi olarak resim çekmenin yanı sıra şipşak fotoğraftan profesyonel stüdyo kayıtlarına kadar uzanıyor. Küçük boy fotoğraf makinesini rafa kaldırmak ve tümüyle dijital fotoğraf alanına yönelmek isteyenler için PhotoPC 3000Z ideal.

2. Sıra

iyi
(1,73)

- + Uygun fiyat
- + Renk gerçekliği çok iyi
- + Çözünürlük iyi
- + Renk kayması az
- + Kullanım kolay

Çözünürlük 2.048 x 1.536 Pixel

Fiyat: 1.700 Mark

Bilgi için: www.casio.com

Etkileyici: Çoktandır piyasada olmasına rağmen, Casio ışık yönü güçlü 3x züm özelliğiyle ön plana çıkıyor.

Fiyat/Performans Galibi: Casio QV-3000EX/IR

Yine Zafer Kürsüsünde

CHIP'in daha önceki karşılaştırmalı testinde test galibi olan kamera, bu kez de fiyat-performans galibi.

3 megapikselli kameralar arasında Casio kökenli QV-3000EX/IR adeta bir "tarihi eser", çünkü neredeyse yarım yıl öncesinden beri piyasada. Buna rağmen bu alet hala güncel olmayı sürdürüyor, çünkü az paraya çok iyi bir kamera sağlıyor.

Olumlu olarak göze çarpan özellikler arasında ışık yönü güçlü 3x züm merceği, aydınlık LC renkli ekran ve düşük ağırlık bulunuyor. F2.0'dan 8.0'a kadar uzanan geniş yansıma aralığı sayesinde derinlik netliğini yaratıcı bir biçimde kullanmak mümkün oluyor. En ince ayrıntısına kadar düşünülmüş menü yönetimi sayesinde birçok işletim türüne rağmen kamerasının kullanımı zorlaşmıyor. Ancak iki kritik nokta var: Kamerayla birlikte gelen CompactFlash bellek çok küçük, 8 MByte artık günün koşullarına uygun değil. Ayrıca, kamerayla birlikte şarj aleti ve akü yerine 1,5 voltluk piller veriliyor. Görünen o ki, Casio yanlış yerde tasarrufa gitmiş. Ca-

non, Epson, Fuji, Nikon ve Toshiba (bakınız sayfa 90) kameraları 16 MByte bellek modüllerinin yanı sıra akü ve şarj aleti ile teslim ediyorlar.

Bellek genişletmeye gelince, QV-3000EX/IR'in bellek slot'una bir IBM microdrive (küçük bir sabitdisk, fiyatı yaklaşık 1.000 mark) bile yerleştirilebiliyor. Bu çok geniş bir bellek alanına tekabül ediyor, ancak böylelikle her türlü pil setinin normalden çok önce tüketileceğini unutmamak gerek.

Kamerasının güçlü yanları arasında yüksek çözünürlük ve renk gerçekliğinin çok iyi olması bulunuyor. Kamera renk kayması, kullanım ile donanım ve servis gibi test değerlerinde de iyi puanlara ulaşıyor. Bir tek kontrast değerlerinde durum farklı; burada kamera "tatminkar" derecesiyle yetinmek zorunda kalıyor. Yine de ucuz 3 Megapixel'lik bir makine arayanların tercihi QV-3000EX/IR olacaktır.

Kısa Kısa: Teste Katılan Öteki Makineler

İki galip kamerayı daha önce tanıtmıştık. Test edilen öteki cihazlarla ilgili bilgiyi burada alfabetik bir sıralama altında bulacaksınız.

Canon Powershot S20: Canon'un yeni üst modeli ceket cebine sığacak türden. Kamera çok kolay kullanımı ve düzenli menü yönetimi ile artı puanlar toplamayı başarıyor. Arka tarafındaki ekran gerçeği aydınlık ama, biraz daha büyük olabilirdi. Birlikte gelen Li-iyonlu akü ile bir şarjla 137 flaş şipşak resim çekilebiliyor. Alet gerçek bir 3 megapiksellik CCD ile donatılmış olmasına rağmen, resim kalitesi ve renk kayması değerlerinde yalnızca 2 megapiksellik öncülü Powershot S10 ile boy ölçüşüyor.

Casio QV-3EX: Casio'nun bu cep kamerası teste katılanlar arasında optik zum sahibi olmayan yegane kamera. Büyük kardeşi QV-3000EX/IR gibi bu kompakt kamera da yalnızca 8 MByte CompactFlash bellek ile donatılmış. Dolayısıyla cep versiyonu için de "modern bir kamera için çok az bellek alanına sahip" değerlendirilmesi geçerli. Ancak 340 MByte'a kadar varan bir genişlet-

menin önünde hiçbir engel bulunmuyor, çünkü bellek slot'una bir IBM MicroDrive da yerleştirilebiliyor. Karşılaştırmalı testte QV-3EX 258 gramlık ağırlığıyla en hafif kamera olarak beliriyor. Ancak küçük Casio şipşak resim kamerası olarak pek uygun değil: Deklanşör iki saniyenin üzerinde bir sürede çalışıyor. QV-3EX çözünürlük ve renk kayması test değerlerinde iyi ile çok iyi arasındaki derecelere ulaşıyor. Renk gerçekliği ve kontrast ise güçlü yanları arasında degiller.

Fujifilm FinePix 4700: Kamera üzerinde 4,3 yazmasına rağmen içinde yalnızca 2,4 megapiksel barındırıyor. Eksik resim noktaları kameradaki bordcomputer tarafından yuvarlanarak hesaplanıyor; böylelikle yaklaşık resimler oluşuyor. Interpolasyon yoluyla yüksek bir çözünürlük sunmak aldatmacadan başka bir şey değil. Bu resimler 3 megapiksellik bir CCD kökenli resimlerden tabii ki daha düşük enformasyon içeriğine sahip. CHIP Test Merkezi'nin ölçüm yöntemleri bu durumu açığa çıkarıyor. Renklerin aslına uygunluğu ve kontrast gerçek 3 megapiksellik cihazlarla karşılaştırıldığında yeterli ile ye-

tersiz arasında derecelere ulaşırken, çözünürlükte orta karar bir derece ortaya çıkıyor. Buna karşın çok hızlı otomatik odaklama ve arka taraftaki büyük renkli ekran olumlu bir izlenim uyandırıyor. Kameranın kullanımı alanında da durum aynı: Yuvarlak ve aydınlık bir LC ekran çevresine, işlevleri kamera tarafından grafiksel olarak sunulan dört imleç tuşu yerleştirilmiş. Böylelikle karmaşık menü yapısı içinde çok kolay bir seyir olanaklı hale geliyor.

Nikon Coolpix 990: Nikon'un üst modeli birinciliği kıl payı kaçırıyor. Toplam değerlendirmede testin galibi ile Nikon arasında yalnızca dört puanlık bir fark var. Bunun nedeni, renk gerçekliği ve kontrast gibi test değerlerinde Coolpix 990'ın Epson kökenli PhotoPC 3000Z'nin gerisinde kalması. Ama ilke olarak iki cihaz da aynı değere sahip. Nikon'un öteki ürünlerinde de olduğu gibi, kamera profesyonel bir izlenim uyandırıyor. Kameranın objektifi hareketli olduğundan, her pozisyonda resim çekilebiliyor. Basın fotoğrafçıları resimledikleri olaylar sırasında kamerayı basitçe başlarının üstünde tutuyor, ekranla kesiti seçiyor ve sonra da şipşak

REKABET DIŞI

En İyisi: Kodak DC 4800'ün İlk Laboratuar Örneği

Yazımızı tamamlamak üzereyken Kodak kendi ilk modern 3 megapiksellik dijital kamerası DC4800'ün üretimini gerçekleştirdi. Önce bunu da karşılaştırmalı teste dahil etmeyi düşündük. Ancak CHIP Test Merkezi'ndeki ölçümler bunun henüz seri üretim öncesi bir ürün olduğunu ortaya koydu; bu alette firmware (kamera işletim sistemi) ile yüksek çözünürlük sağ ayan resim sensörü henüz birbirleriyle optimal bir uyumluluk içinde değildi. Yine de burada, rekabet dışı olsa da, bu kamerayı tanıtmak istiyoruz. Düğmeler ve kullanım yönü göz önüne alındığında, DC4800 bir dijital kameradan ziyade olağan bir küçük boy fotoğraf makinesini andırıyor. Böylelikle analogdan dijital fotoğrafa geçme konusundaki tedirginliği daha da azaltacağı benziyor. Resim çözünürlüğünden 3,1 milyon (2.160 x 1.440) pikseli bir CCD sensör sorumlu.

3x geniş açılı ve 2x dijital zoom ile üç yansıma aralığı (diyafram) değeri (F2.8, F5.6, F8) ve üç ışık hassasiyeti (100, 200, 400 ASA) geniş bir kullanım yelpazesi sağlıyor. Kodak bellek modülü olarak kameraya 16 MByte CompactFlash dahil etmiş. Işıklama ve derinlik netliği pratiğe uygun olarak kameranın üzerinde bulunan bir döner düğme ile ayarlanıyor. Küçük boy bir fotoğraf makinesinde tüm resim para-

metrelerini elle ayarlayabildiğinize göre, tüm ışık ortamlarının ve kayıt koşullarının üstesinden kolaylıkla gelebiliyorsunuz. Kameranın mercek sistemi üzerine bir adaptör sayesinde ek geniş açılı objektifleri ve teleobjektifler takılabiliyor. PC ya da Mac ile veri alışverişi USB arabirimi üzerinden gerçekleşiyor. Birlikte gelen transfer programı DC4800'ü yeni bir sabitdisk sürücüsü olarak Windows'a bağlıyor. Bu yüzden de özel

Twain sürücülerine gerek kalmıyor. DC4800'ün fiyatı yaklaşık olarak 2.300 mark olacak. Daha fazla bilgi için www.kodak.com adresine bağlanabilirsiniz.

Kodak DC4800: Makine kullanım bakımından bir dijital kameradan ziyade küçük boy bir fotoğraf makinesini andırıyor.

resimlerini çekiyorlar. Zekice tasarlanmış bir enerji tasarruf sistemi sayesinde aküler yaklaşık 360 flaşlı resim için yeterince güç sağlıyor. Menülerdeki işlevler çok kapsamlı; teste katılan başka hiçbir alette daha fazlasına rastlamak mümkün değil. Bu durum belki yeni başlayanları ürkütebilir, ancak profesyoneller için bir sevinç kaynağı.

Olympus Camedia C3030Zoom: Nikon'da olduğu gibi Olympus kökenli dijital kamera da profesyonel bir dizayna sahip. Tüm kullanım öğeleri ergonomik ve ışık yönü güçlü 3x zum objektifi de her türlü dileği karşılayabilecek cinsten. Yeni Olympus profesyoneller ya da daha fazlasını talep eden hobi fotoğrafçılar için gerçek bir çalışma makinesi: Işıklama süresi, yansıma aralığı (diyafram), odaklama, deklanşör ve birçok kalite seviyesi serbestçe seçilebilir olduğundan, resimle ilgili tüm parametreleri etkilemek mümkün. Birlikte gelen uzaktan kumanda cihazı ile deklanşör ve zum yönetilebiliyor ve renkli ekrandaki resimler arasında gezinti yapılabilir. Camedia C3030Z çoğu test değerlerinde iyi ile çok iyi arasında derecelere ulaşıyor. Yalnızca renk kayması ve kontrast alanlarında belirgin bir biçimde iyileştirilmesi gerekiyor.

Fujifilm FinePix 4700: Yuvarlak LC gözü ve dört yön düğmesi kullanımı ve menüler arasında seyri kolaylaştırıyor.

Toshiba PDR-M70: Ekrandaki histogram ile kaydın ışıklamasının gerekenden çok ya da az mı olduğunu çabucak saptayabilirsiniz.

Sony Cybershot DSC-S70: Sony kökenli kamera çok istikrarlı (stabil) bir izlenim uyandırıyor; büyük ve ışık yönü güçlü objektifi gözden kaçırmak olanaksız. Dolayısıyla yansıma aralığı da oldukça bereketli (F2.8'den 8.0'a kadar). Makro modunda nesneye 4 cm.'ye kadar yaklaşılabilir. Ancak bazı noktalarda Sony'nin iyileştirmeye gitmesi gerekiyor: DSC-S70'in otomatik odaklama ve ışıklama ölçümü rakipleriyle karşılaştırıldığında çok yavaş kalıyor. Deklanşöre bastıktan sonra resmin kaydının tamamlanması çoğunlukla yaklaşık 2 saniye kadar sürüyor. Formula 1 yarışlarında Schumacher'in fotoğrafını çekmek isteyenler Sony'yi kullanmayı denememeliler. Bellek ortamı olarak yalnızca 8 MByte kapasiteli bir MemoryStick bulunuyor. Bu çok düşük bir değer; üzerine en yüksek çözünürlükte yalnızca 5 resim sığdırılabilir. DSC-S70 çözünürlük ve renk kayması değerlerinde iyi ile çok iyi arasında derecelere ulaşıyor. CHIP Test Merkezi renk gerçekliği, kontrast ve kullanım değerlerinde ise kameranın "tatminkar" bir test sonucuna ulaştığını saptadı.

Sony DSC-F505V: Zeiss kökenli güçlü bir optik kameranın önemli özelliklerinden biri, 5x optik zum ve 2x dijital zum özelliklerine rakipler ayak uyduramıyor. Diğer bir özellik merceğin üzerindeki ayar halkası. Bununla odaklama olagan olduğu gibi bir motor üzerinden değil, elle ayarlanabiliyor. Harika optik zum özelliği sayesinde kamera basın, hayvan ve doğal manzara resimleri çekmek için çok uygun. Sony de bir etiket aldatmacası yapmadan duramıyor: Üzerinde 3,3 megapiksel yazan kameranın içinde sadece 2,6 megapiksel bulunuyor. Bu kamera da FinePix 4700 gibi eksik resim noktalarını interpolasyonla tamamlıyor. Interpolasyonun olumsuz yanları çözünürlük, renk gerçekliği ve renk kayması gibi test değerlerinde ortaya çıkıyor. Burada DSC-F505 yalnızca ortalama bir sonuca ulaşıyor ve toplam değerlendirmede sekizinci sırada yer alıyor. Kontrast özelliği de bir hayli iyileştirilmesi gereken yanlarından.

Toshiba PDR-M70: Birçok işlev üzerinden menü yönetimi çok basit bir biçimde yapılandırılmış, öyle ki, kullanıcı

Nikon Coolpix 990: Hareketli objekte sahip yegane 3 megapikselli kamera. Bu özelliğiyle basın, spor ve doğa fotoğrafları için ideal.

Olympus C3030Zoom: Uzaktan kumanda ile deklanşör ve zum özelliğini yönetebilir, aynı zamanda ekrandaki resimler arasında gezinti yapabilirsiniz.

cı kameraya çabucak ısınıyor. Ekranda her bir resim için aydınlık dağılımının histogramı (?) görüntülenebiliyor. Bununla yerinde resmin ışıklamasının gerekenden çok ya da az mı olduğunu kestirebilmek mümkün. Işıklama süresi, yansıma aralığı (diyafram), zum faktörü, çözünürlük ve odaklama aynı şekilde ekranda görüntüleniyor. Böylelikle tüm önemli resim parametreleri sürekli göz önünde tutuluyor. Olumlu olan toplam izlenime gölge düşüren bazı dezavantajlar da yok değil: Kamera uzun bir deklanşör gecikmesine sahip; resmin flash kartına kaydedilmesi yaklaşık 1,5 saniye kadar sürüyor. Zum bile 3 saniyeye kadar uzayabiliyor. Bu zaman zarfında tabii bir şipşak resim motifi çoktan kaçırılmış oluyor. PDR-M70 bir noktada teste katılan öteki kameraların önünde yer alıyor: Bu alet tümüyle dijital bir dikte aleti olarak kullanılabilir. Kullanım konsolu ekranda beliriyor ve düğmelerle öne ya da arkaya sarılabiliyor. Bellek kartı üzerine yaklaşık bir saat süreyle ses kaydı yapmak mümkün.

Sonuç

Gerçekten Mağlup Yok

Sevindirici olan tüm 3 megapikselli kameraların olgunlaşmış, üreticilerin hataları bertaraf etmiş ve çocukluk hastalıklarını iyileştirmiş olmaları. Yazılım alanında da bir hayli mesafe kat edilmiş durumda, çünkü Windows 98 ve yeni Windows Me ile kurulum sorunları ortadan kalkıyor. 3 megapiksel iyi resim kalitesi için tek başına bir güvence değil: Canon kökenli Powershot S20 2 megapikselli bir kamera olan öncülü S10'a ayak uyduramıyor. İki 3 megapikselli kamera üzerinde ise içinde olduğundan daha yüksek değerler veriliyor: Sony Cybershot DSC-F505V için 3,3, Fujifilm FinePix için 4,3 milyon resim noktası verilmiş. Gerçekte ise resim sensörleri yalnızca 2,6 ila 2,4 megapiksel değerlerine sahip; geriye kalan resim noktaları kameradaki Bord-Computer tarafından interpolasyon ile elde ediliyor. Interpolasyon ile elde edilen resimler gerçek 3 megapikselli fotoğraflardan kötü olduğu için, söz konusu kameralar test edilenler arasında son sıraya yerleşiyor.

Test Galipleri

Epson PhotoPC 3000Z Casio QV-3000EX/IR

Daha fazlasını talep eden bir hobi için fotoğraf çeken, 3 megapikselli bir kamera

Epson PhotoPC 3000Z ile en iyi sonuçları alırken Casio'nun QV 3000EX/IR modeli ise düşük bir fiyata yüksek resim kalitesi sunuyor.

satın almak istediğinde, öncelikle Epson kökenli PhotoPC 3000Z gündeme geliyor. Bu alet tüm test değerlerinde parlak sonuçlara ulaşıyor ve 2000 marklık fiyatı hak ediyor.

Buna karşılık profesyonel kullanım için Nikon kökenli Coolpix 990 cazip görünüyor. Bu alet gerçi resim kalitesinde Epson kökenli PhotoPC 3000Z tarafından geride bırakılıyor, ancak "döner" objektifi sayesinde pratik kullanımında esneklik sağlıyor. Bir alışveriş volesi yurmak isteyenlerin ilk tercihi ise Casio QV-3000 olacaktır, çünkü bu alet eksik akülere rağmen en iyi fiyat-performans oranına sahip.

1

2

Üretici	PhotoPC 3000Z	Coolpix 990
Toplam puan	10,00	9,40
Fiyat (yaklaşık)	2.000 Mark	2.500 Mark
Üretici/Satıcı	Epson	Nikon
İnternet (www)	epson.com	nikon.de
Donanım ve optik		
Çözünürlük (sensör)	2.048 x 1.536 Pixel	2.048 x 1.536 Pixel
Toplam piksel/İnterpolasyon (milyon)	3,1 / 4,4	3,1 / -
Odak uzaklığı (küçük fotoğraf makinesi)	34 - 102 mm	38 - 115 mm
Zaman/diyafram (yansıma) otomasyonu	• / •	• / •
Kapanma süresi, (geçiş süresi)	8 - 1/750 s	8 - 1/1000 s
Diyafram (lens)	F2.0 - 11.0	F2.5 - 11.0
Asgari uzaklık normal/makro	50 / 20 cm	30 / 2 cm
Işıklama ölçümü (aydınlatma)	otomatik, spot, matrix	otomatik, spot, matrix, Ortaya odaklı
Renk düzeltmesi	otom., manuel, 7 kademe	otomatik, manuel
Araçıcı/ekran	• / •	• / •
Dahili flaş/harici flaş bağlantısı	• / •	• / •
Hassasiyet (ISO)	100, 200, 400 ASA	100, 200, 400 ASA
Dahili bellek	16 MB	-
Birlikte gelen alternatif bellek	16 MB CompactFlash	16 MB CompactFlash
Bellek azami genişletilebilirliği	128 MB CompactFlash	-
Arabirimler	USB, seri, PAL	USB, seri, PAL
Boyutlar (uzunlukxgenişlikxyükseklik)	108 x 89 x 65 mm	149 x 79 x 38 mm
Ağırlık	453 g	458 g
Donanım		
Sürücü	Win 95/98	Win 95/98/2000, NT4
Resim işleme programı	PhotoSuite, PhotoVista	Adobe Photoshop 5.0LE
Öteki yardımcı araçlar	OtomatikDownLoader, File Converter, PhotoPrint, QuickTime	Fotostation 4.0 (tam sürüm), NikonView 3.0
Şarj aleti dahil/fiyatı	• / -	• / -
Birlikte gelen akü/piller	NiMH 1.400 mAh / -	NiMH 1.600 mAh / -
Kablo: USB/seri/video	• / • / •	• / - / •
Servis		
Garanti	12 Ay	12 Ay
Sürücü güncelleme (www)	epson.com	nikon-euro.com
Değerlendirme (test sonuçları)		
Çözünürlük	Puan 0 50 100 98	Puan 0 50 100 98
Renk gerçekçiliği	Puan 0 50 100 94	Puan 0 50 100 78
Renk kayması	Puan 0 50 100 89	Puan 0 50 100 100
Kontrast	Puan 0 50 100 100	Puan 0 50 100 83
Donanım ve Servis	Puan 0 50 100 97	Puan 0 50 100 86
Kullanım	Puan 0 50 100 99	Puan 0 50 100 96
Toplam değerlendirme	96	92

• = evet - = hayır

Tüm ürünlerin genel test alanı — Her bir ürünün test alanındaki yeri

SPECIAL: DİJİTAL FOTOĞRAF

3

4

5

6

7

8

Camedia C3030Zoom

8,98

2.500 Mark

Olympus

olympus.com

2.048 x 1.536 Pixel
3,1 / -
32 - 96 mm
*/•
16 - 1/8000 s
F2.8 - 11.0
80 / 20 cm
Spot, ortaya odaklı, ESP
otomatik, manuel
*/•
*/•
100, 200, 400 ASA
Belli değil
8 MB SmartMedia
64 MB SmartMedia
USB, seri
110 x 76 x 66 mm
385 g

Win 95/98

Olympus CamediaMaster

Olympus Camedia Suite

- / 150 Mark

- / piller

*/• / •, Mac adaptörü

12 Ay

olympus.com

QV-3000EX/IR

1,73

1.700 Mark

Casio

casio.com

2.048 x 1.536 Pixel
3,1 / -
33 - 100 mm
*/•
2 - 1/1000 s
F2.0 - 8.0
30 / 6 cm
Ortaya odaklı, integral
otom., manuel, 4 Kademe
*/•
*/-
Belli değil
-
8 MB CompactFlash
340 MB MicroDrive
USB, seri, IrDA, PAL
135 x 81 x 58 mm
410 g

Win 95/98

PhotoFit 99 SE

Photo Loader,

Panorama Editor

- / 150 Mark

- / •

*/• / •

12 Ay

-

Cybershot DSC-S70

1,82

2.000 Mark

Sony

sony.com

2.048 x 1.536 Pixel
3,1 / -
34 - 102 mm
*/•
8 - 1/1000 s
F2.8 - 8.0
25 / 4 cm
otomatik, spot, integral
otomatik, manuel, 3 kad
*/•
*/•
100 ASA
-
8 MB Memory Stick
64 MB Memory Stick
USB, PAL
117 x 71 x 64 mm
396 g

Win 98

MGI PhotoSuite

MGI-VideoWave SE

*/-

Li-Ion 1.180 mAh / -

*/• / •

12 Ay

-

QV-3EX

1,98

1.700 Mark

Casio

casio.com

2.016 x 1.536 Pixel
3,1 / -
fest 38 mm
*/•
1 - 1/3000 s
F2.8 - 6.6
50 / 20 cm
Spot, ortaya odaklı, integral
otomatik, manuel, 4 kad.
*/•
*/-
Belli değil
-
8 MB CompactFlash
340 MB MicroDrive
USB, seri, PAL
115 x 62 x 35 mm
258 g

Win 95/98

PhotoFit 99 SE

Photo Loader,

Panorama Editor

Li-Ion 570 mAh / -

Li-Ion 570 mAh / -

*/• / •

12 Ay

-

PDR-M70

2,11

2.300 Mark

Toshiba

toshiba.com/consumer

2.048 x 1.536 Pixel
3,1 / -
35 - 105 mm
*/•
8 - 1/1000 s
F2.0 - 8.0
50 / 20 cm
otomatik, Matrix
otomatik, manuel, 5 kad.
*/•
*/•
100, 200, 400 ASA
24 MB
16 MB SmartMedia
128 MB SmartMedia
USB, NTSC
116 x 62 x 76 mm
369 g

Win 98

ImageExpert

-

*/-

Li-Ion 1.300 mAh / -

*/• / •

24 Ay

toshiba.com

Cybershot DSC-F505V

2,62

2.000 Mark

Sony

sony.com

1.856 x 1.392 Pixel
2,6 / 3,7
38 - 190 mm
*/•
8 - 1/1000 s
F2.8 - 8.0
25 / 2 cm
otomatik, Spot, integral
otomatik, manuel, 3 kad.
- / •
*/•
100 ASA
-
8 MB Memory Stick
64 MB Memory Stick
USB, PAL
107 x 62 x 136 mm
446 g

Win 98

MGI PhotoSuite

MGI-VideoWave SE

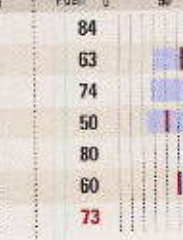
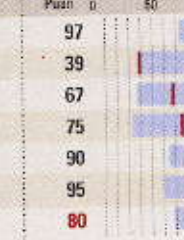
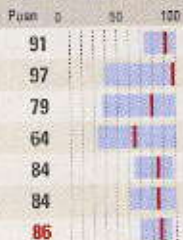
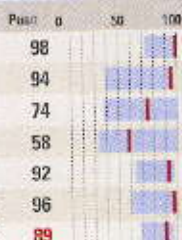
*/-

Li-Ion 1.140 mAh / -

*/• / •

12 Ay

-

BİLGİSAYARINIZI

ÖLÜME

TERK ETMEYİN!

Vakum ve Basıncı Havanın Gerekli Her Yerde...
Teknik Servis Elemanınız!

**VACUUM
COMPRESSOR**

GEN-PAZ BİLGİSAYAR ELEKTRİK SANAYİ ve TİC. LTD. ŞTİ.
Perpa Ticaret Merkezi K.8 A Blok No:700 Okmeydanı / İST.
Tel: (212) 320 06 58 - 59

9

10

Üretici	Powershot S20	FinePix 4700Zoom
Toplam puan	2.80	2.93
Fiyat (yaklaşık)	2.000 Mark	2.000 Mark
Üretici/Satıcı	Canon	Fujifilm
İnternet (www)	powershot.de	fujifilm.com
Donanım ve optik		
Çözünürlük (sensör)	2.048 x 1.536 Pixel	2.400 x 1.800 Pixel
Toplam piksel/İnterpolasyon (milyon)	3,1 / -	2,4 / 4,3
Odak uzaklığı (küçük fotoğraf makinesi)	32 - 64 mm	36 - 108 mm
Zaman/diyafram (yansımaya) otomasyonu	• / -	• / •
Kapanma süresi, (geçiş süresi)	2 - 1/1000 s	3 - 1/2000 s
Diyafram (lens)	F2.0 - 11.0	F2.0 - 10.8
Asgari uzaklık normal/makro	68 / 12 cm	80 / 20 cm
Işıklama ölçümü (aydınlatma)	Spot, ortaya odaklı, integral, TTL	otomatik, spot, multi, ortalama
Renk düzeltmesi	otomatik	otomatik, manuel, 6 kad.
Arayıcı/ekran	• / •	• / •
Dahili flaş/harici flaş bağlantısı	• / -	• / -
Hassasiyet (ISO)	100, 200, 400 ASA	200, 400, 800 ASA
Dahili bellek	-	-
Birlikte gelen alternatif bellek	16 MB CompactFlash	16 MB SmartMedia
Bellek azami genişletilebilirliği	340 MB MicroDrive	64 MB SmartMedia
Arabirimler	USB, seri, PAL	USB, PAL
Boyutlar (uzunlukxgenişlikxyükseklik)	105 x 68 x 34 mm	78 x 98 x 33 mm
Ağırlık	347 g	318 g
Donanım		
Sürücü	Win 95/98	Win 98/2000, MacOS
Resim işleme programı	Adobe PhotoDeluxe 3.0 HE	Adobe PhotoDeluxe 3.0 HE
Öteki yardımcı araçlar	PhotoStitch, ZoomBrowser	EXIF-Viewer, DP Editor
Şarj aleti dahil/fiyatı	• / -	• / -
Birlikte gelen akü/piller	NiMH / -	NiMH 1.600 mAh / -
Kablo: USB/seri/video	• / • / •	• / - / •, Audio
Servis		
Garanti	Belli değil	12 Ay
Sürücü güncelleme (www)	powershot.com	fujifilm.com
Değerlendirme (test sonuçları)		
Çözünürlük	Puan: 98	Puan: 73
Renk gerçekliği	Puan: 55	Puan: 47
Renk kayması	Puan: 37	Puan: 81
Kontrast	Puan: 50	Puan: 33
Donanım ve Servis	Puan: 64	Puan: 74
Kullanım	Puan: 76	Puan: 91
Toplam değerlendirme	70	68
• = evet - = hayır		

Tüm ürünlerin genel test alanı — + Her bir ürünün test alanındaki yeri

NASIL TEST ETTİK?

Dijital Kameralar

CHIP International Test Merkezi'nde dijital kameralar test edilirken altı farklı kriter kullanıldı. Bunlar çözünürlük, kontrast, renk gerçekliği, renk kayması, kullanım, donanım ve servis.

■ Çözünürlük

Çözünürlük birçok değer bir araya gelerek oluşturduğu resim kalitesi yanında önemli kriterlerden biri. Bir fotoğrafın detayları büyütülüp bastırılmak istendiğinde, normal büyüklükteki şipşak resim baskısında olduğundan daha yüksek bir çözünürlüğe ihtiyaç var.

Dijital kameralardaki en yeni resim sensörleri 2.048 x 1.536 piksellik bir çözünürlüğe ulaşıyor; bu da yaklaşık 3,3 milyon resim noktası demek. Değerlendirme sırasında test resimlerini kameranın azami fiziksel çözünürlüğü ile çektik. Bunun sonrasında oluşan hassas paralel çizgilere bakılarak verili çözünürlüğe ulaşıp ulaşılmadığını tespit ettik...

■ Kontrast

Kontrast, nesne ve resim kontrastının bir araya gelmesiyle oluşur. Nesne kontrastı test fotoğrafında fark edilebilecek en küçük aydınlık farkıdır. Resim kontrastı dendiğinde ise işlenmemiş kayıttaki azami olanaklı aydınlık farkı anlaşılır. Bu değerler birlikte kontrastın yansımasını betimlerler.

■ Renk Gerçekliği

Bir kamera renkleri orijinallerine olabildiğince uygun yansıtmalı. Bunun için bir IT8 resmi, yani gün ışığında bir renk kalibrasyon kartı kullandık. Kart 264 renk alanına sahipti. Bunlardan 120 kadarı

Dijital kameralar CHIP International Test Merkezi'nde farklı kriterler gözönünde bulundurularak test edildiler.

renk yansımasının sınaması için kullanıldı. Kırmızı, yeşil ve mavi renklerinden sapışın ortalama değerleri olabildiğince doğrusal bir seyir göstermesi gereken bir diyagram oluşturur.

■ Renk Kayması

Renk Kayması olarak nitelenen şey tek tek piksellerin rastlantı sonucu periyodik olarak ortaya çıkan renk sapışlarıdır. Bu test değerinde kameranın renk kalitesine olumsuz olarak yansıyan elektronikteki düzensizlikler aranır. Renk kayması ne kadar az ise, oluşan şekil o kadar orijinaline yakın olacaktır. Değerlendirmeye ışık hassasiyeti ve sinyal kayma aralığı gibi ölçüm değerleri de katıldı.

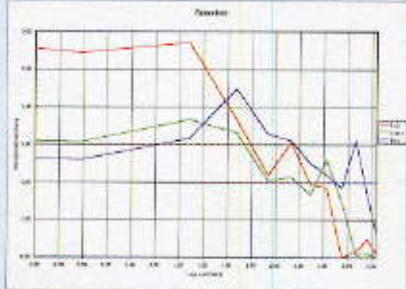
■ Kullanım

Hızlı otomatik odaklama ve kullanımı kolay tuşlar bu değerdeki sonuca etki etmektedir. LC ekranın kayıt sırasında sarılmaması ve kameranın hemen yeni bir çekim için hazır olması da olumlu olarak değerlendirilmektedir. Ayrıca kamera optik bir arayıcıya sahip olmalı ve bu en azından yüksek çevre aydınlığı yüzünden ekran yeteri kadar kontrast sunamadığında kullanılabilir olmalıdır. Öteki noktalar menü yönetimi, bir akü şarjıyla olanaklı kayıt adedi ve PC'ye upload sırasındaki kullanımdır.

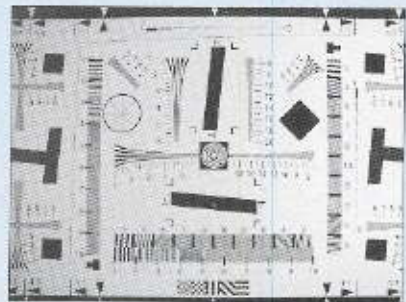
■ Donanım ve Servis

Monitör, arayıcı ve zoom değerlendirme puanı kazandıran öğelerden. Ancak ses kaydı olanağı ve olabildiğince senkroni-

ze harici bir flaşa bağlantı olanağı olumlu özellikler. Elektrik kaynağına bağlantı parçası ve akülerin aslında standart olması gerekiyor; ancak bazı firmalar yalnızca piller sunmakla yetiniyor. Tabii bu durum puan kaybına yol açıyor. Servis ise öncelikle garantiyi kapsıyor. Sürücü ve firmware güncellemelerinin internet üzerinden kullanıma sunulması da olumlu puan getiriyor.

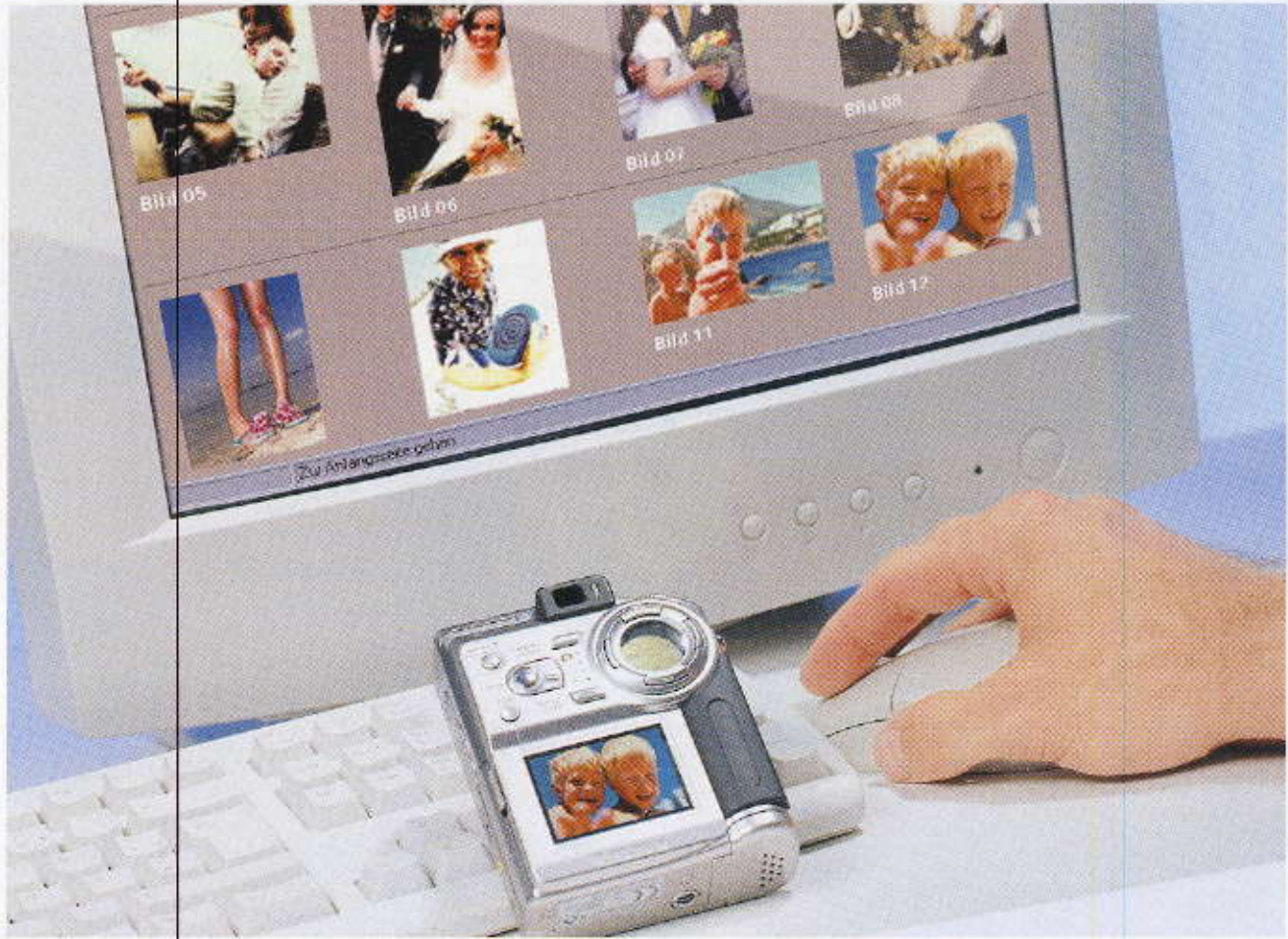
Renk kayması: Diyagram renk sapmalarını gösterir. Düzenli ve yatay eğriler en iyisidir.

Test Resmi: Bu resim azami çözünürlük ayarında kameranın gerçek çözünürlük yeteneğini gözler önüne seriyor.

NASIL DEĞERLENDİRİLDİ?

Pratik

Fotoğrafları Arşivlemek ve İşlemek

Dijital fotoğraf çekimi oldukça zevkli. Ancak resimler birçok kayıt ortamına dağılmışsa, sıkıntılar baş göstermeye başlıyor. CHIP fotoğraf kaosunu nasıl önleyebileceğinizi ve resimlerinizi nasıl daha iyi bir hale getirebileceğinizi gösteriyor.

■ Artık neredeyse her dijital kamerasının standart donanımı içinde bir resim işleme programı geliyor. Bu tip bir programla dijital fotoğraflarınızda retuş, kopyalama ve gerektiğinde gelişkin çizim araçları vasıtasıyla çizim yapabilirsiniz.

Dijital fotoğraflarınızın yönetimi ve kataloglanması da aynı derecede önemli. Çünkü fotoğraflarınız eğer sabitdisk üzerinde ya da kendi yazdığınız CD'ler üzerinde dağınık bir haldeyse, neyin nerede olduğunu kestirmek güçleşecektir. Değer verdiğiniz resimleri yalnızca işleyebilmek değil, aynı zamanda kataloglayabilmek için de Kasım 2000 CHIP-CD'sinde PhotoImpact programının bir deneme sürümünü bulacaksınız. Böylece yaklaşık 25MByte boyutundaki programı inter-

netten indirmeniz gerekmeyecek.

PhotoImpact Album ile ilgili Workshop bölümünde dijital fotoğrafların dört adımda nasıl arşivlendiğini, yönetildiğini, kataloglandığını ya da bir resim veritabanı ile nasıl çalışıldığını göreceksiniz.

İyi dijital resimler elde etmek için çoğu kez birkaç küçük ayrıntıya dikkat etmeniz gerektirir. CHIP size, doğru motif seçimi, panorama fotoğrafçılığının ne olduğu, resim dosyası formatları hakkında bilmeniz gerekenler ve renkleri ışıltılı fotoğrafları nasıl çekebileceğiniz konusunda ipuçları sunuyor.

Her PC kullanıcısı dijital resimleri fotoğraf kalitesinde basacak yüksek kaliteli renkli bir yazıcıya sahip değil. Eğer yeni bir mürekkep püskürtmeli yazıcı satın almak istemiyorsanız, internetteki

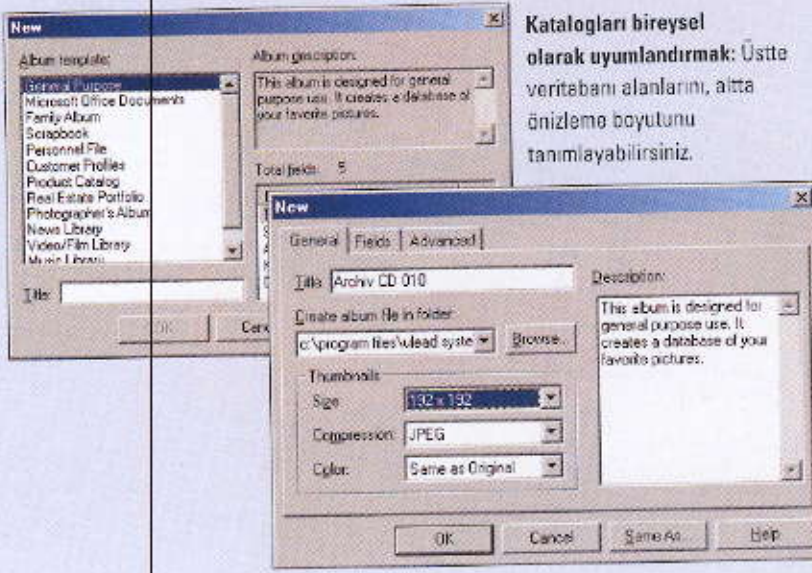
dijital ışıklama servisleri sizin için doğru adres olacaktır. Fotoğraf kağıdı üzerine ışıklamanın fiyatı, sunucuların sağladığı performanslar ve özel formatlarda dikkat edilmesi gerekenler gibi konularda yazımız sizi aydınlatıyor.

İçindekiler

PRATİK

- 113 Workshop: PhotoImpact ile resimleri arşivlemek
- 115 Usta kullanıcılar için ipuçları: Yıldırım hızıyla resimleri kataloglamak
- 116 Hızlandırılmış kurs: Beş adımda mükemmel fotoğraf
- 118 PC'den kağıda: İnternette fotoğraf servisi
- 118 İnternette fotoğraf servisi: Arz ve maliyet
- 120 Doğru çözünürlüğü bulmanın yolları

Workshop: PhotoImpact ile Resimleri Arşivlemek

Katalogları bireysel olarak uyumlandırmak: Üstte veritabanı alanlarını, altta önizleme boyutunu tanımlayabilirsiniz.

dizinler de olabilir. CD oluşurken dizin doğrudan devralınırken, katalog dosyası CD'nin ana dizinine ait olmaktadır. PhotoImpact'ın 5 ve 6 sürümlerini Kasım 2000 CD'sinde bulabilirsiniz.

1 Tüm resimleri başarıyla arşivlemek

Resim yönetiminden PhotoImpact dizindeki ALBUM.EXE programı sorumludur. File/New üzerinden bir katalog dosyası oluşturun. Katalogda önizleme resimleri yanında başka bilgiler de depolayabileceğiniz için, albüm seçiminiz için birçok geçici dosya sunacaktır.

Her seferinde hangi veritabanı kaydının olanaklı olduğunu program sağ tarafa gösterecektir. Yalnızca bir tipte karar kılmanız tavsiye edilir. Çünkü ancak böylece resimler bir albümden ötekine aktarılırken tüm ek bilgiler alanlarında doğru olarak belirecektir.

Şimdi albüme örneğin CD-R'ın adı ya da numarasından ibaret bir başlık koyun. Birinci seferde ayrıca önemli olan, seçenekleri "Customized" altında ayarlamaktır. Burada programın katalog dosyasını nerede depolayacağı tanımlanır. Özellikle önemli olan "Thumbnails" hakkındaki ön bilgilerdir. Eğer resimleri CD-R üzerine kay-

En büyük sabitdisk bile, bir zaman gelecek ve ağızına kadar dolacaktır; bu yüzden de resimlerinizi CD-R, alternatif diskler ya da başka kayıt ortamları üzerine kayıt etmeniz gerekecektir. Bu durum PhotoImpact için bir sorun yaratmıyor, çünkü program her resim için kompakt bir katalog dosyasında öteki bilgiler ile birlikte yönettiği bir önizleme bilgisi yaratıyor. Böylece örneğin bir fotoğrafın hangi CD üzerinde olduğu ve nerede, ne zaman çekildiği gibi bilgiler saklanmış oluyor. Bir kere kaydedildiğinde, tüm bunlar resmin Sürük ve Bırak yöntemiyle başka bir katalog tarafından devralınmasını sağlıyor.

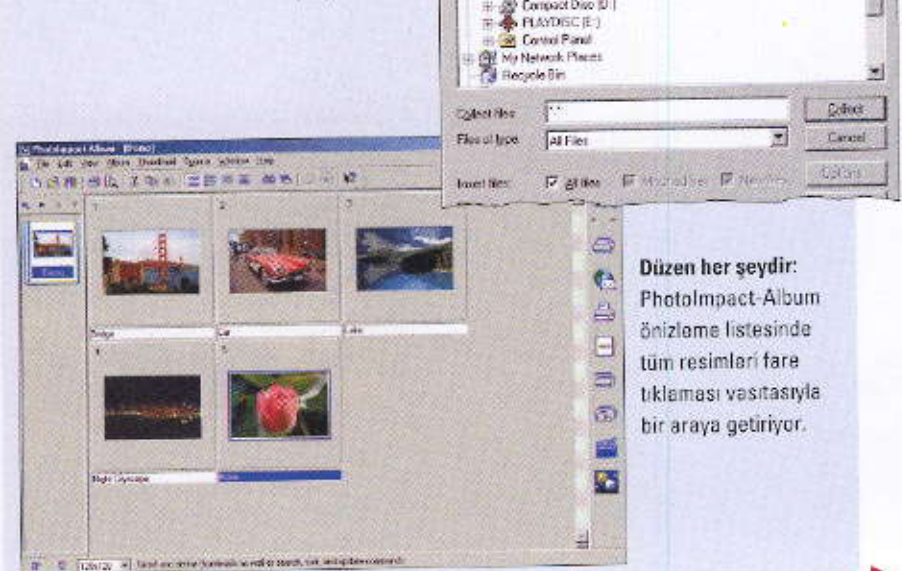
PhotoImpact ile sizlere çifte bir resim yönetimi öneriyoruz. Resim CD'lerinizi sırayla numaralandırın ve katalogları da CD numaralarına göre adlandırın. Sonrasında PhotoImpact'de ek konu katalogları oluşturun. Bundan sonra örneğin aile, hayvanlar ya da mimarlık ile ilgili fotoğrafları kendi konu arşivlerine kopyalayın. Böylelikle belirli resimlerin aranmasında daha fazla esneklik sağlanmış olacaktır.

Konu katalogları sürekli genişletildiği içindir ki, bunların sabitdisk üzerine kaydedilmesi gerekir. Buna karşılık CD kataloglarını resim verileri ile birlikte bir CD-R üzerine yazabilirsiniz. Tabii ki yazdırmadan önce katalog dosyalarını oluşturmanız gerekecek. Burada şöyle bir sorun baş gösteriyor: Sabitdisk ve CD-ROM sürücü farklı sürücü

harfleriyle gösterildiği için, resmin bulunduğu yer hakkındaki bilgiler de çeşitlilik gösterecektir. PhotoImpact bu sorundan şöyle kurtuluyor: CD üzerindeki kataloglarda kaynak hakkındaki bilgileri bir yana bırakıyor ve verileri otomatik olarak CD üzerinde kayıtlı resimlerle ilişkilendiriyor.

Bunu başarmak içinse bir önkoşulun yerine getirilmesi gerekiyor: Yazdırmadan önce tüm resimleri örneğin c:\CD011 gibi doğrudan sabitdiskin ana dizini altında bulunan ortak bir dizine kopyalayın. Bu dizinde başka alt

Resimleri arşivlemek: Bununla tüm JPEG, TIFF ve BMP dosyalarını alt dizinler de dahil olmak üzere bir çatı altında toplayabilirsiniz.

Düzen her şeydir: PhotoImpact-Album önizleme listesinde tüm resimleri fare tıklaması vasıtasıyla bir araya getiriyor.

diriyorsanız, önizleme boyutu en az 192 x 192 piksel olmalıdır. Böylelikle orijinal verilere sahip CD'yi kullanmadan resmi önseçim sırasında değerlendirebilirsiniz.

Hazır katalogdaki özet sunum içinde, ekrana daha fazla resim sığması için, resmin boyutunu ufaltabilirsiniz. Her katalog için aynı önizleme boyutu kullanılmalıdır. Aksi takdirde orijinal fotoğraflar kataloglar arasında kopyalandığında ya da birinden diğerine kaydırıldığında, önizleme resimleri aşırı derecede kalite kaybına maruz kalacaklardır.

Şimdi albüm programı size neyi arşivlemek istediğinizi soracaktır. "Insert files from a folder" doğru seçim olacaktır, bir dizinden yalnızca birkaç resim devralmak istiyorsanız eğer. "Collect files from a folder (and subfolders)" menü seçeneği ise çeşitli alt dizinlere sahip komple bir CD'nin kataloglanmasını olanaklı kılacaktır.

Sonrasında program sürücü ya da bir dizin seçeceğinizi bir Explorer penceresi sunacaktır. Yalnızca "Collect files from a folder (and subfolders)" opsiyonunu seçtiğinizde program alt dizinlerle de ilgilenecektir.

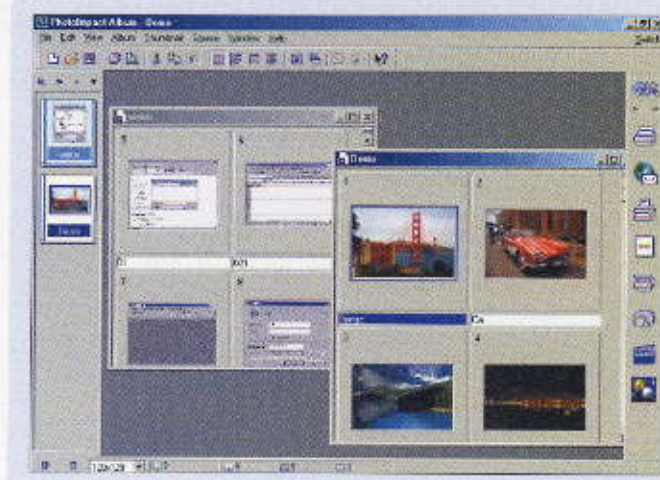
Standart ayar altında ALBUM.EXE metin ve ses dosyaları da dahil olmak üzere tüm dosyaları arşivlemektedir. Önizleme resminin yerine bu durumda uygun bir ikon gösterilecektir. Bu tip dosyaların yanlışlıkla fotoğraf arşivine sızması için, istediğiniz dosya tiplerini belirleyebilirsiniz.

Bundan sonra program, kataloglama işine başlayacaktır. Genellikle 10 bin küçük boy resimli bir CD üç devasa resim dosyasına sahip bir CD'den daha önce tamamlanacaktır. Kaydettikten sonra program yeni katalog dosyasını doğrudan gösterecektir.

2 Fotoğrafları en iyi biçimde kataloglamak

Fotoğrafların arşivlenmesi tamamlandığında, bunları önizleme resimleri sayesinde kolaylıkla bulabilirsiniz. Ama zaman gelecek resim koleksiyonunuz o kadar büyüyecektir ki, önizleme resimlerine rağmen kontrolü kaybedebilirsiniz. Bu sorunun çözümü kataloglamadır. Bunu gerçekleştirmek için fotoğrafları slogan ya da parolalarla ilişkilendirin.

Albüm programı bu iş için özel bir sunum biçimi getiriyor. Sağ resim çu-

Doğru motif seçimi:
Olabilirince büyük bir önplan motifli fotoğrafınız daha iyi görünecektir. Bu hileyi profesyonel fotoğrafçıların da kullandığını unutmayın.

buğu üzerinde küçük bir blok bulunuyor. Bunun üzerine tıklayın, yukarı doğru sürükleyin ve işte, seçtiğiniz resmin tüm veritabanı alanları da dahil olmak üzere ikinci bir görünümü karşınıza. Burada ilk adımda seçtiğiniz veritabanı yapısına göre çekim yeri, kamera ayarları ve telif hakkı gibi veriler kaydedilebilir. Anahtar sözcük alanındaki kayıtlar önemlidir, çünkü daha sonra örneğin "Londra" ya da tatilde çektiğiniz "Tatil 2000" gibi fotoğrafları yalnızca böylelikle bulabilirsiniz.

Ama tabii ki en önemlisi resimlerin üzerinde depolandığı CD-R'in adı ya da numarasıdır. Bu kaydı yapmaksızın üçüncü adıma geçmemelisiniz. Her resimde demin betimlediğimiz türde bir kaydı yinelemek istemeyen usta kullanıcılar 101. sayfadaki kutudaki ipucuna bakabilirler.

3 Konu albümü ile daha fazla düzen

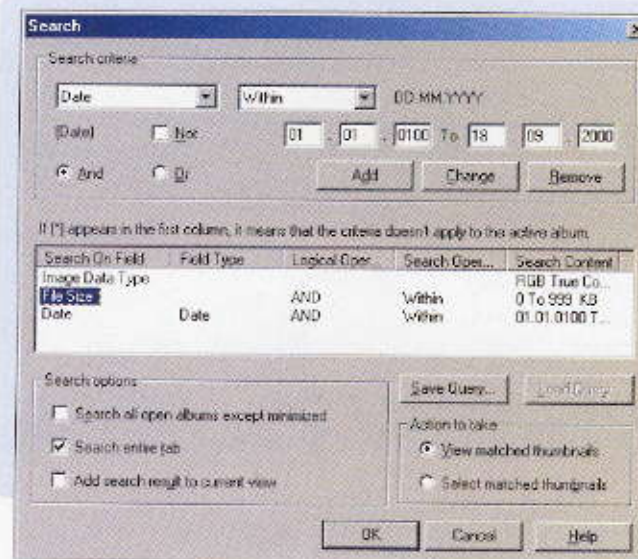
Resim koleksiyonunu yoğun ve etkin kullanmak isteyenler, kataloglama ya-

nında güçlü bir araca daha ihtiyaç duyacaktırlar: Konu Albümü! Neredeyse her çekimde günbatımı, hayvan ya da bina resimleri gibi yan ürünler oluşmaktadır. Buna uygun olarak birçok CD'de arşivlenmiş bu tip resimleri bir konu arşivinde toplamak makul olacaktır.

Bu iş için önce bir katalogun tüm resimlerini seçmeli ve kaynak teşkil eden CD'nin sürücüsünde olmadığından emin olmalısınız. Thumbnail/Relink komutu üzerinden herhangi bir başka sürücüye geçebilirsiniz. Gerçi program bir hata mesajı verecektir, ama siz buna aldırmış etmeyin. "Always confirm" mesajını kaldırın ve "Yes" üzerine tıklayın.

Böylelikle program orijinal dosyaya bağlantısını geçici olarak kaybedecek ve şimdi önizleme dosyalarının başka konu kataloglarına kopyalanması sırasında önizleme resimlerini sürekli yeniden oluşturmaktan vazgeçecektir.

Dakikalarca kopyalama etkinliğini beklemek zorunda kalmak yerine, şimdi saniye hızıyla resim dosyalarını kay-

Tüm fotoğrafları bulmak: Birden fazla arama kriterinin bağlantılandırılmasıyla kesin arama sonuçlarına ulaşırsınız.

dirabilirsiniz. Önemli olan, ilk adımda da olduğu gibi, tüm katalogları aynı önizleme resim boyutu ile tanımlamanız gerektirir. Yalnızca bu durumda Album programı önizleme resimlerini her seferinde yeniden hesaplamayacak ve ilk adımda sözü edilen kalite kaybı gerçekleşmeyecektir.

Bu ön çalışmalardan sonra File/New üzerinden ek konu albümleri yaratabilirsiniz. Ayarlar ilk adımdakilere tekebül edecek, yalnızca albüm tanımının sonunda önerilen resim kaydı cereyan etmeyecektir.

Şimdi programın çalışma alanı üzerinde tüm gerekli albümleri düzenleyin ve [Ctrl] tuşunu basılı tutarak tek tek ya da birden fazla seçili önizleme resimlerini konu albümünün içine sürükleyin. Okun altındaki küçük bir artı işareti bir fotoğrafın bir albüme kopyalandığını ve başka bir albüme kaydırılmadığını gösterir.

4 Her fotoğrafın kesinlikle yeniden bulunması

İlk üç adımı takip etmiş olanlar, resim arama konusunda görece daha az zorlanacaklardır. Thumbnails/Search üzerinden kapsamlı bir arama penceresi açılır. Önce "Search criteria" bölümünde hangi alanı arayacağınızı belirtin. Başka bir seçenek de dosya boyutu, renkler ya da yaratma tarihi gibi alternatifleri kullanmaktır. Add komutu ile arama kavramı arama alanına devralınır.

İstendiğinde örneğin Author ya da Keyword gibi başka arama kriterleri de

verilebilir ve bunlar Ekle işlevi üzerinden Not, Or ve And gibi mantık operatörleriyle bağlantılandırılabilir. Program şimdi yalnızca mantıksal işlemin geçerli olduğu önizleme resimlerini gösterecektir.

Artık her şey çok basit: Önizleme resmi üzerine çift tıklayarak orijinal resmin açılmasını sağlayabilirsiniz. Eğer söz konusu resim bir CD-R üzeri-

ne aktarılmışsa, farenin sağ tuşu ile tek tıklayarak Properties üzerinden CD adını kontrol edin. Söz konusu CD'yi sürücüye yerleştirin ve eğer gerekiyorsa, Thumbnail/Relink üzerinden sürücü atanmasını değiştirin. Başka bir seçenek ise önizleme resmini başka herhangi bir programa sürüklemektir. Bu durumda orijinal resim bu programda açılacaktır.

USTA KULLANICILAR İÇİN İPUCU

Binlerce Fotoğrafı Yıldırım Hızıyla Kataloglamak

Bir katalogun tüm resimlerine aynı kayıtları (Telif hakkı, Fotoğrafçının adı vs.) verilmesi gerekiyorsa, şu yolu izlemek yerinde olacaktır: Edit/Select All/Thumbnail/Export/To File üzerine tıklayın. Export tipi olarak "*.csv" uzantılı "Comma delimited text files" seçin ve bir hedef dizin belirtin. Fields tablosunda tüm alanları işaretleyin. OK komutu üzerine program tüm veritabanı bilgilerini metin dosyası olarak export edecektir. Bu dosyayı Word ile açtığınızda, karşınıza aşağıdaki gibi bir metin çıkacaktır:

Y:\Gallery\Architecture\
AR008ENFEU2-ORTIZ.JPG,....

Baş tarafta dosya yerleşim yolu ile birlikte dosyanın adı bulunacak, bunu her bir veritabanı alanı için bir virgül izleyecektir. Standart veritabanında dördüncü alan "Author" için, altıncı alan ise ek betimlemeler için ayrılmıştır. Word programı çalışırken "...." arama komutunu ve "...CHIP,Archiv CD 007" ek

metnini girin, her satırda yazar ve CD niteliğinin belirdiğini göreceksiniz. Word dosyasını Farklı Kaydet üzerinden ve Salt Metin formatında depolayın. Dikkat: Burada dosya uzantısını "*.txt" den "*.csv" ye dönüştürmeniz gerekiyor.

Album programına geri döndüğünüzde tüm dosyaların seçili olmasına dikkat edin. "Thumbnails/Import/From File" üzerinden önce "*.csv" dosya tipini ve sonrasında dizini seçin. Burada Album programının bir hatası (Bug) olduğunu göreceksiniz, çünkü program Word ile değiştirilmiş dosyayı göstermeyecektir. Format tipinin bulunduğu alandaki veriyi "*" olarak değiştirin, böylece dosya seçilebilir hale gelecektir. Fields tablosunda yine üzerine Import edilecek tüm alanları seçin.

Farenin sağ tuşuyla bir önizleme resmi üzerine tıklayın ve Properties/Field Data sekmesine geçin.

Şimdi "yazar" ve kaynak CD verilerinin tüm resimlerde kaydedilmiş olduğunu göreceksiniz.

Hızlandırılmış Kurs: Mükemmel Fotoğrafa Giden Emin Yol

Kalitesi düşük bir şipşak resmi, en iyi resim işleme programı bile bir şahesere dönüştüremez. Ancak eğer aşağıdaki kurallara uyulursa, iyi fotoğraflar elde etmek işten bile değildir.

1 Resim belleği: "Yedek filmler" planlayın

Dijital kameraların bellek ortamlarına neredeyse her zaman bir film rulosu üzerine sığındığından daha fazla resim sığabiliyorsa da, siz yine de en az bir bellek modülünü yedekte bulundurun. Bu durumda bir motifin her biri başka bir açıdan olmak üzere birden fazla resmini çekebilirsiniz. Bir bellek mo-

dülü dolduğunda, sırayı bir sonraki alacaktır.

Evde sakın kafayla ekran üzerinde en iyi resmi seçin. Profesyonel fotoğrafçıların da en iyi fotoğrafa ulaşmak için bir motifin birçok çekimini yaptıklarını unutmayın.

2 Panorama fotoğrafçılığı: Büyük resim kompozisyonu

Çözünürlük ve resim kalitesi birbirinden ayrı iki noktadır. Küçük boy bir resim filmi gerçi bir dijital kameradan daha yüksek çözünürlüğe sahiptir. Ancak aynı motiften A4 formatında kopyalar oluşturduğunuzda, çoğu kez diji-

tal kamera kökenli resmin kalitesi negatif film kökenli resmin kalitesinden daha iyi görünecektir. Yine de dijital kameranın daha düşük çözünürlüğünün size kötü bir oyun oynayabileceğini unutmayın: Bir motifteki ince ayrıntılar ne kadar çoksa, dijital resmin kararlılığı o denli bozulacaktır. Bu yüzden komple manzaralardan ziyade ilginç kesitler çekmenizi öneririz. Manzara kayıtlarını en iyisi birçok dijital kameranın sahip olduğu panorama işlevi ile gerçekleştirmektir. Yeni kesiti uyumlandırabilmeniz için, detektörde son resmin bir parçası gösterilir. Sonra PC üzerinde birçok parça resimden ▶

harika ayrıntı çözünürlüğü sunan daha büyük bir tımm resim oluşturulur. Kameranin panorama işlevi yoksa, bu görevi resim işleme programı da üstlenebilir.

3 Göz kamaştırıcı ışık: Flaşla fotoğraf çekimi

Göz kamaştırıcı çevre ışığı altında bazı dijital kameraların kontrast kapsamı yetersiz kalmaktadır. Özellikle resmin aydınlık bölümleri soluk olabilmektedir. Böylelikle baskı üzerinde rahatsız edici lekeler olarak algıladığınız saf beyaz alanlar oluşmaktadır. İpucu: Parlak güneş ışığı altında hiçbir motif çekimi yapmaya kalkışmayın. Eğer bunu yapmak zorunda kalırsanız, yakın çekimlerde bir aydınlatmalı flaş kullanmanızı öneririz.

4 Resim Kalitesi: TIFF ve JPEG formatlarının doğru kullanımı

Eğer daha kayıt sırasında söz konusu şipşak resmi bastırmak istediğinizden eminseniz, resim sıkıştırılmayı devre dışı bırakmanız gerekir. Gerçi dijital ka-

Doğru motif seçimi: Olabildiğince büyük bir önplan motifiyle fotoğrafınız daha iyi görünecektir. Bu hileyi profesyonel fotoğrafçıların da kullandığını unutmayın.

mera bu durumda bellek canavarı bir TIFF resmi oluşturacaktır, ama bunun da avantajları yok değildir: Özellikle basamaklı arazi ya da çatı eğrisi gibi eğimli çizgiler, bunun yanı sıra otomobil ya da başka teknik nesnelerin kontürleri söz konusu olduğunda bu yöntemle korktuğunuz "basamak oluşumu" asgariye indirilmiş olacaktır. Tabelalar ve beyaz üzerine siyah gibi yük-

sek kontrasta sahip yazılar da JPEG sıkıştırmasının bir yana bırakılmasından yararlanabileceklerdir.

5 Mükemmellik: Yazılım ile derecelendirme ve kontrast

Dijital fotoğraflar bazen loş ve renksiz görünebilmektedir. Bu sorunun en basit çözümü PhotoImpact gibi bir resim işleme programı tarafından sağlanabilir: Yapmanız gereken tek şey derecelendirme ve kontrastı değiştirmektir. Bu işlem sırasında resimde içerilen renkler daha büyük bir renk alanına açılacaktır. Böylelikle renkler birbirlerinden daha iyi ayrılacak, bu durum da mükemmeliğe daha çok yaklaşmak anlamına gelecektir. Neredeyse tüm grafik programları en iyi derecelendirme ve kontrast ayarını ortaya çıkarmak için özel işlevlere sahiptir. PhotoImpact programında Format/Auto-process/Batch komutunu çalıştırın. Artık resmin iyileştirilmesini adım adım izleyebilir ve gerektiğinde müdahalelerde bulunabilirsiniz.

Panorama: Eğer birçok ayrıntıyı kaydetmek istiyorsanız, birbirinden küçük fotoğrafları birleştirilerek birden fazla fotoğraf çekmeli ve daha sonra bunları bir panorama resminde bir araya getirmelisiniz.

PC'den Kağıda: İnternet'te Fotoğraf Servisi

Mürekkep renkleri gerçek olarak yansıtmaz, renkli lazer yazıcıların baskısı ise çok kabardır. Daha fazlasını talep eden ya da yarı profesyonel fotoğrafçılar dijital fotoğrafları kağıda aktarmak istediklerinde, pahalı bir renk sublimasyonlu yazıcı edinmek zorunda kalacaklardır. Bu işi internette halletmek çok daha ucuz: World Wide Web'de bir düzineden fazla firma dijital fotoğraf baskısı hizmeti veriyor.

Web'teki fotoğraf servisi pahalıya patlayabilir

Reklamlara bakıldığında sunucuların uygun fiyata fotoğraf kalitesinde resim baskısı sundukları görülüyor. Ancak dijital fotoğrafları internetteki e-mail ya da upload programı vasıtasıyla tab ettirmeye kalkışmadan önce, sunucuların sitelerindeki ayrıntılara bir göz atmak yerinde olacaktır: Bu bağlamdaki genel koşullar ilk bakışta elverişli

görünse de, servis size pahalıya patlayabilir. CHIP, 5 sunucuyu yakından inceledi. Sonuçları bir sonraki sayfadaki tabloda bulacaksınız.

Genel olarak şu söylenebilir: Baskıların kalitesi birçok sunucuda aynı seviyede, çünkü fotoğrafın baskısı çoğunlukla Fuji kökenli Pictography-ışıklandırıcısı üzerinden gerçekleştiriliyor. Bununla dijital resim lazer vasıtasıyla ışığa duyarlı fotoğraf kağıdı ►

üzerine aktarılıyor. Kağıt kalitesi, mükemmellik ve dayanıklılık olağan fotoğraf baskılarıyla boy ölçüşebiliyor. Baskının küçük boy bir resimden farklı olup olmayacağını yalnızca dijital fotoğraflarınızın veri kalitesi belirliyor. Ayrıca fiyatı oldukça uygun sunumlar da bulmak mümkün.

Önemli olan doğru servisi bulmak

Tüm sunucular dijital resimleri internet üzerinden devralıyor, ancak izlenen yollar birbirinden oldukça büyük farklar içeriyor. Kodak bir albüm kiralamanızı ve resimlerinizi bu albüme aktarmanızı şart koşuyor. Böylelikle aile içersinden başka şahıslar ya da arkadaşlar da resim siparişi verebiliyor. Bu yönetim ve maliyet yükü olmadan Kodak baskısı edinmek isteyenler fotoğraf ya da elektronik pazarına giderek, oradaki sipariş masasında resimlerini laboratuvarın bilgisayarına aktarmak zorunda.

Buna karşılık PixelNet, aktarmadan önce resimlerinizi döndürmenize, hafifçe işlemenize ve istediğiniz formata göre biçimlendirmenize olanak sağlayan bir internet yazılımı sunuyor.

Resimlerin boyutu ve adedi mail metninde belirtilmek zorunda

Her şeye rağmen çoğu ışıklama hizmetinin klasik internet yapılarıyla çalıştığını unutmamak gerek. Resimler e-mail eki olarak gönderiliyor ve mail metninde resimlerin boyutunun ve adedinin belirtilmesi gerekiyor. Zip disketleri ya da kendi yazdığımız CD'ler bile bellek ortamı olarak kabul

The Gold Standard in Internet Printing

Now it's easy to get top-quality prints over the 'net.

Whether you want prints or personalized picture gifts...

whether your digital picture is from a digital camera, KODAK Picture CD or Kodak PhotoNet™ online...

when you order from Kodak PhotoNet online print service...

Prints
Order photographic prints from your digital pictures that's the same Kodak quality you know and trust in a full range of sizes, from wallets to 8" x 10".

Photo-Greetings
Take a picture and turn it into a personalized greeting, like...

Kodak Photonet: Kodak'ın internet sayfasında (www.kodak.com) yerel sabit diskinizdeki resimleri Kodak sunucusuna gönderip istediğiniz şekilde çıkış alırdabılıyorsunuz.

görüyor. Küçük boy bir fotoğraf filminden baskılar yaptırmak istediğinizde, boyut seçmek ve "parlak" ya da "mat" arasında bir tercih yapmak zorundasınızdır. İnternet'teki ışıklama hizmetinde çok daha net veriler gerekiyor.

Aşağıdaki tablo renk negatifinden yapılan baskılarla karşılaştırıldığında üç olağan resim formatında düşük, orta ve yüksek kalite elde etmek için kaç pikselin gerekli olduğunu göstermektedir. Tabloda kendi kameranızın çözünürlüğünü bulamayacaksınız; bunun nedeni sayfa oranının farklı olmasıdır. Dijital kameralar monitörün 3:4'lük sayfa oranına uyumluyken, klasik kağıt formatları negatif ve diaların 5:7'lik sayfa oranına dayanmaktadır. Bu durum baskıya yalnızca bir kesitin mi alınacağı yoksa fotoğraf üzerinde beyaz, kullanılmamış kenar şe-

ritlerinin göze mi alınacağı konusunda bir karar vermek zorunda olmanız anlamına geliyor.

Resminiz için doğru kesiti saptamak

PhotoImpact gibi bir grafik programıyla kağıt üzerinde ölümsüzleştirilecek kesiti kolayca tanımlayabilirsiniz. Önce fotoğrafı yükleyin ve Standard Selection Tool'a tıklayın. Üst köşede "Shape" seçeneğini "Rectangle" olarak ayarlamaya olanak sağlayan ek bir görev çubuğu belirecektir.

"Fixed size" seçeneğini işaretleyin ve tabloya uygun olarak istediğiniz piksel genişliği ile piksel yüksekliğini belirleyin.

Sonrasında resme tıklayabilirsiniz; bunun üzerine fotoğraf kağıdı üzerine gerçekten uyan kesiti gösteren bir çerçeve belirecektir. Dikkat! Çerçeveyi sa-

İnternet'teki Fotoğraf Servisi: Arz ve Maliyet

Sunucular	Arz	Değerlendirme	İnternet
Kodak PhotoNet online	Negatif ve diapoizitlerin dijitalizasyonu, resimlerin bir internet kataloğunda depolanması. İnternet kullanıcılarının kataloğa serbestçe erişiminin sağlanması, resimlerin e-mail vasıtasıyla gönderilmesi.	Pahalı, çünkü internet albümü zamanla sınırlı, süresi uzatıldığı zaman ek ödeme yapılması gerekiyor.	www.kodak.com/US/en/photoNet/aol
pixel-net.com	Dijital fotoğrafların ve resimlerin sipariş tekibine de olanak sağlayan özel, ücretsiz bir up-load yazılımı ile transferi. 20x30 cm. boyutundaki fotoğraf kağıdına kadar baskı olanağı.	Resim başına uygun fiyat, ücretsiz gönderi.	www.pixel-net.com/
Colormailer	Dijital fotoğrafların ve resimlerin ücretsiz bir internet programı ile transferi. Fotoğraf kağıdı ve poster üzerine ışıklama. 30x90 cm. boyutuna kadar panorama formatı.	Resim başına uygun fiyat, düşük gönderi maliyeti.	www.colormailer.com/
Digicenter	Dijital fotoğrafların ve resimlerin E-Mail vasıtasıyla transferi. 20 x 30 cm. boyutuna kadar fotoğraf kağıdı üzerine ışıklama.	Resimler ancak firma hesabına havesle yapıldıktan sonra tab ediliyor. Pahalı, ama gönderi masrafı yok.	www.digicenter.com/
Koch&Becker	Dijital fotoğrafların ve resimlerin e-internet siparişi üzerinden transferi. Dia, folyo ve fotoğraf kağıdı üzerine ışıklama.	En ucuz sipariş, gönderi masrafı da dahil olmak üzere 17,50 marktan başlıyor. Hesap karşılığında teslimat mümkün.	www.koch-becker.com/

kın kaydırmayın, aksine istediğiniz kesit bulunana kadar her seferinde yeniden fareyle tıklayarak işleyin. Bundan sonra işaret çevresindeki kenarı istediğiniz takdirde kaldırmanıza olanak sağlayan ve araç çubuğunda bulunan "Crop" komutunu çalıştırabilirsiniz.

Bir motif her zaman klasik resim formatıyla sınırlandırılmaya uygun olmayabilir. Vesikalık resimler ve bir resim üzerindeki tek bir gökdelen gibi özel kesitler başka yollar izlemenizi gerektirir. Bir grafik programıyla 20x28 boyutunda ve 300 dpi çözünürlükte yeni bir dosya oluşturun. Artık bu çalışma alanı üzerine istediğiniz kadar fotoğraf ya da kesit kopyalayabilirsiniz. Sonrasında resim kaydedilir ve uygun boyuttaki kağıt üzerine baskı için devredilir. Teslimattan sonra tek tek motifleri usta bir makas kesimiyle birbirinden ayırmanın önünde hiçbir engel yoktur. Ama hesap burada da önemli: 13x18 boyutundaki dört dijital resim çoğunlukla 20x28'lik bir baskıdan daha ucuza mal olacaktır.

Her şey mümkün: Fincan ve T-shirt üzerine fotoğraflar

Sıradışı bir şey arayanlar, internetteki Colormailer sunucusunun panorama formatını yakından inceleyebilirler. Burada azami boyut 30x90 cm. civarında. Bu alan birçok tek tek resimden etkili bir montajla panorama fotoğrafları elde etmek için yeterli oluyor. Ka-

Kesit saptamak:
Fotoğrafın e-mail eki olarak hazırlanması için PhotolImpact çok uygun.

ğıda alternatif olarak internetteki neredeyse tüm tab hizmetleri fincan, mousepad ya da T-shirt gibi farklı baskı ortamları sunuyor. Böylelikle özel ya da ticari hediyeler daha çok kişilikli bir hal alıyor.

Önemli olan veri formatı: JPEG, TIFF'e karşı

Dijital kameralar olağan olarak bir sıkıştırılmış ve bir de sıkıştırılmamış veri formatı sunuyor. Sıkıştırma çoğunlukla JPEG olarak gerçekleşirken, sıkıştırılmamış veriler ise TIFF olarak kaydediliyor. Olabildiğince yüksek kalitede baskılar elde etmek için, fotoğraf sıkıştırılmamış TIFF formatında çekilmelidir. Bu öncelikle, eğer resimlerini zi tabloda belirtilen ideal değerleri aşan bir boyuta büyötmek istiyorsanız geçerli olacaktır.

Ancak TIFF dosyalarında da bazı so-

runlar yok değildir: Örneğin PixelNet tüm TIFF formatlarına uyum sağlayamamakta ve yanlış renkli resimler teslim etmektedir. Bu sorundan kurtulmak için, TIFF dosyalarını her grafik programıyla sıkıştırmayı "sıfır" derece olarak belirleyip JPEG formatında kaydedebilirsiniz. Böylelikle kalite kaybına yol açmayan ve internetteki tüm tab hizmetlerinin sorunsuzca işleyebileceği sıkıştırılmamış bir JPEG fotoğrafı oluşacaktır.

Maliyete ve teslimat süresine dikkat edin

Kağıt formatına ve çözünürlüğe göre baskı başına fiyatlar farklılıklar gösterecektir. Şimdiye kadar süpermarketteki ucuz baskılardan memnun kalanlar, dijital resimlerde de ucuz sunucuların hizmetine başvurabilir. Değeri yüksek ve renkleri gerçek resimleri internetteki ışıkla hizmetleri 1 marktan başlayan fiyatlarla kullanıcıya teslim ediyor.

Gönderi ve sipariş başına maliyet gibi gizli masrafları unutmamak gerekiyor. Önkod aramalı ucuz telefon hizmetlerinde olduğu gibi, burada da fiyatlar sürekli değişiyor; sipariş vermeden önce performans ve güncel fiyatlar açısından sunucuları birbiriyle karşılaştırmak önem kazanıyor. Teslimat süreleri ise internetteki verilere uygun olarak 3 ila 4 laboratuvar günü arasında değişiyor.

CHIP International Test Merkezi

Colormailer-Service:
Bu sunucu dijital fotoğrafların sayfa oranına hakkını veren birçok kağıt formatına sahip.

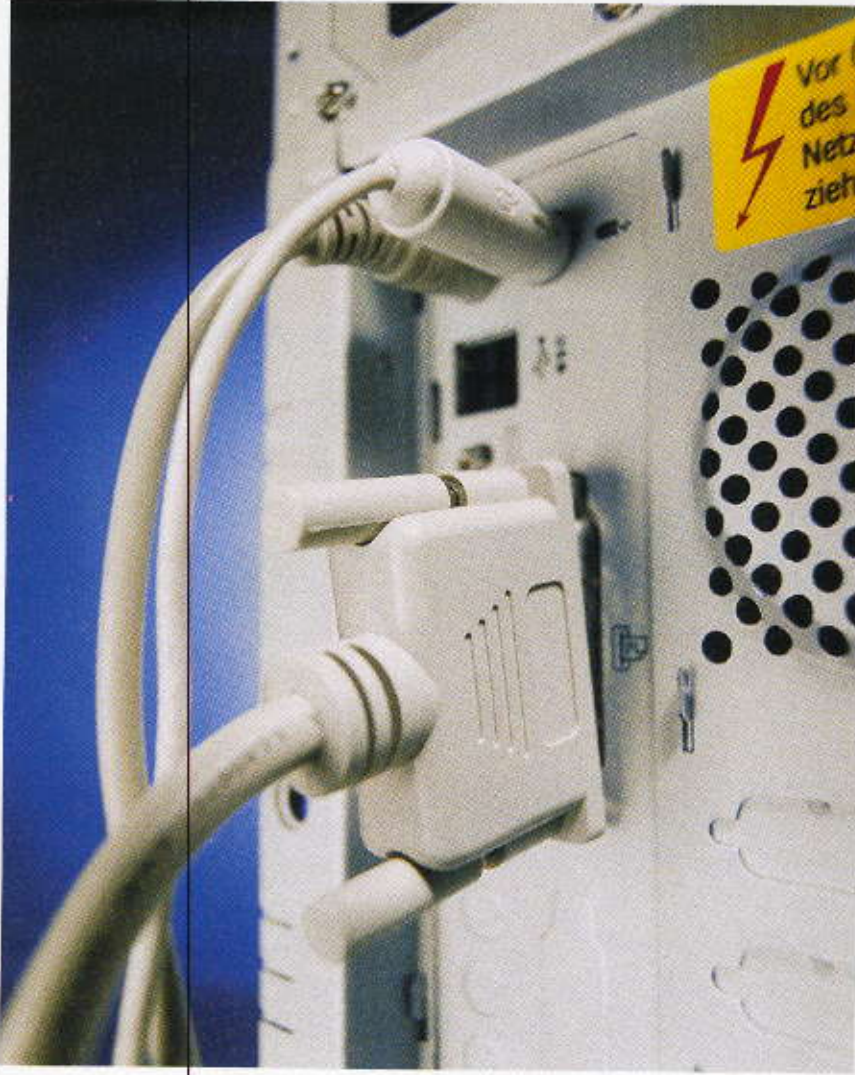
Doğru Çözünürlüğü Bulmanın Yolları

Resim Boyutu		Düşük Kalite 100 dpi'ya tekabül eder		Orta Kalite 200 dpi'ya tekabül eder		Yüksek Kalite 300 dpi'ya tekabül eder	
Genişlik cm	Yükseklik cm	Pixel Genişliği	Pixel Yüksekliği	Pixel Genişliği	Pixel Yüksekliği	Pixel Genişliği	Pixel Yüksekliği
13	9	512	354	1.024	709	1.535	1.063
18	13	709	512	1.417	1.024	2.126	1.535
28	20	1.102	787	2.205	1.575	3.307	2.362

Bilgisayar Teklediğinde Ne Yapmalı?

Donanım Problemleri Son Buluyor

Günlük çalışmalarınızda sık sık donanım sorunlarıyla karşılaşabilirsiniz. Bu problemlerden bazıları kolayca çözülebilirken, bir kısmının çözümü belli bir tecrübeyi gerektirir.

■ Büyük bir şevkle girişeceğiniz çalışmayı donanım hatası yüzünden yarıda bırakmak kadar kötüsü yoktur.

Genelde problemler bilgisayarın yüklenmesi aşamasında meydana geliyor. Çünkü bu aşamada bilgisayarın ana hafızası, grafik hafızası ya da bağlanmış cihazları önce BIOS, sonra da Windows tarafından etraflıca kontrol ediliyorlar. Ancak günlük çalışmalar sırasında da sistem, makinenin hemen her köşesinde sorun olabilecek bir ayrıntıya rastlayabilir. Aşağıda bilgisayarınızın çıkartabileceği olası zorlukları ve bu zorlukların üstesinden gelmenin yollarını bulacaksınız.

Açılış sırasında karşılaşılan sorunlar

Donanımda oluşabilecek en büyük sorun, bilgisayarın hiç açılmamasıdır. Ancak çoğu zaman bunun nedenleri hemen tespit edilebilir ve kolayca ortadan kaldırılabilmektedir.

Bilgisayar çalıştırıldığında suskun kalıyor

Bilgisayarın çalıştırma düğmesine basıyorsunuz ama hiçbir şey olmuyor. Hatta makinadan tek bir ses bile gelmiyor.

1. Olasılık: Kulağınıza her ne kadar banal gelse de, tüm cihazların elektrige bağlı olup olmadığını kontrol edin. Bil-

gisayarı ve monitörü bağladığınız elektrik fişlerini, bazı güvenlik nedenleri ile prizden çekmiş ya da tüm prizi bir kapama düğmesi ile kapatmış olabilirsiniz. Ayrıca farkında olmadan elektrik fişleri takılmalar nedeniyle prizden çıkabilir.

2. Olasılık: Bilgisayarın önünde bulunan bir açma kapama düğmesinden başka, kasanın arka tarafında da bir düğme vardır. Üstelik bu düğmenin önceliği var. Eğer bu düğme "0" konumundaysa bilgisayara elektrik gitmez ve ön tarafta bulunan düğmenin etkisi olmaz. Bu şalterin "1" konumunda olmasına dikkat edin.

Açılış mesajları yerine bir kaç ötme sesi geliyor

Açmadan sonra bilgisayardan vantilatörün ve sabit diskin çalışma seslerini duyarsınız. Sonra başlatma işlemi durur ve bir dizi ötme sesi gelir. Ekran karanlık kalır.

Bu durumda, sistemin yazılı bir hata mesajı vermesine fırsat tanımayan temel bir hata oluştu demektir. Bu nedenle oluşan bilgisayar hatayı sesli olarak bildiriyor. Ötme sesleri belli bir sıraya göre oluşturuluyor. Problemin cinsine göre bu ses dizilişi değişir. Ancak duyulan ses sinyallerin anlamları bilgisayardan bilgisayara değişir. Bu BIOS tipine de bağlıdır. En önemli kodları "BIOS'un hata sinyalleri" kutucuğunda bulabilirsiniz. Eğer aradığınız kodun anlamını bulamadıysanız bilgisayarınızın el kitabına bakın. Çoğunlukla hatalara ait kodları, bilgisayarınızın ana kartına ait el kitabında da bulabilirsiniz.

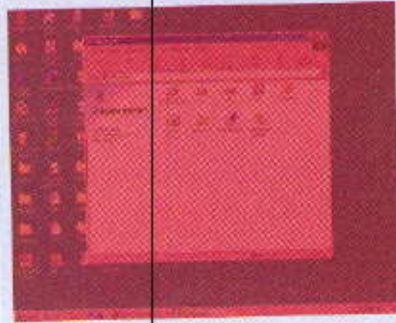

Bilgisayarın arkasındaki açma düğmesi.

Başlangıç işleminin yarıda kalması

Açma kapama düğmesine basıyorsunuz ve bilgisayar bildik sesleri çıkararak açılışa (Boot işlemi) başlıyor. Ancak uzun süre geçmesine rağmen ekranda hala bir hareket görünmüyor.

1. Olasılık: Eğer elektrik bağlantılarında bir sorun yoksa ve makina açıksa, monitörü bilgisayara bağlayan kablo yerinden oynamış olabilir. Öncelikle bu bağlantı kablosunu kontrol edin. Eğer kablo girişi yerinden oynamışsa, bağ-

Kırmızılık: PC ile monitör arasındaki bağlantı doğru değilse, ekrandaki kaymalar olabilir.

lantıyı sağlamlaştırm. Bu iş için monitör kablosunun ucunda iki vida bulunuyor. Vidalarla soketi ekran kartının girişine "vidalayın".

2. Olasılık: Monitör seçilen çözünürlüğü sağlamıyor. Bu durum çoğunlukla bilgisayara herhangi bir nedenle eski model bir monitör taktığınızda meydana gelebilir. Uygun çözünürlüğü ayarlamak için şu yolu izleyin:

1- Bilgisayarı kapatın ve yeniden açın. Sistem yüklenirken "Shift" tuşunu basılı tutun. Böylece Windows Güvenli Kip'te başlayacaktır. Bu durumda bazı donanımlarınız çalışmaz ve masa üstü alışık olduğunuzdan daha farklı görünür. Ancak size sorun olan çözünürlüğü uygun ayara getirebilirsiniz.

2- Masa üstünün herhangi boş bir yerine farenin sol tuşu ile tıklayın ve açılan menüden "Özellikler"i seçin.

Seri arabirimli fareyi sistem çalışırken bağlayabilirsiniz (sol üst). PS/2 aygıt için sistemi yeniden çalıştırmak gerekli (sağ üst).

3- Daha sonra açılan pencerede "Ayarlar" kısmını aktif hale getirin. "Ekran Alanı" kısmında bulunan ayar düğmesi ile ekranın çözünürlük ayarını düşürün.

4- Değişikliklere "Evet" ile onay verdiğinizde Windows, seçilen ayarı denemek isteyip istemediğinizi soracaktır. Soruya evet ile cevap verin ve deneme aşamasından sonra ya ayarı kullanmak istediğinizi belirtin ya da ayarlamaları yeniden yapın.

Açılış sonrasında fare imleci hareket etmiyor

Açılış aşaması sorunsuz geçildi. Alışık olduğunuz masa üstü göründü, ancak ekrandaki imleç, fare hareketlerine cevap vermiyor.

Burada sorun büyük bir ihtimalle yerine oturmamış bir kablo girişidir. Fare kablosunu kontrol edin. Bundan sonrası ne tür bir fare kullandığınıza bağlıdır. Eğer seri bağlantılı bir fare kullanıyorsanız (geniş, dokuz delikli fare girişi) fişi yerine takmanız yeterli olacaktır. Bir PS/2 faresinde Windows'u yerinden başlatmanız gerekiyor, (girişleri karşılaştırmak için resme bakın).

Başlangıç menüsünü, fare olmadan klavyenizin Windows tuşu ile açabilir-

siniz. Eğer kullandığınız klavye eski modelse, aynı menüyü "Ctrl+Esc" tuşlarına aynı anda basarak da açabilirsiniz.

Ekran görüntüsü kırmızıya dönüşüyor

Başlangıç ve yükleme aşamaları başarılıydı. Ama ekran rengi kırmızı.

Monitör ile bilgisayar arasındaki bağlantıyı kontrol edin. Fiş yerinden oynamış olsa bile ekran kartından monitöre ekran bilgileri doğru aktarılır. Ancak bazı renk bilgileri kaybolur. "Başlangıç işleminin yarıda kalması" başlığı altında tarif edilen yönergeleri uygulayın.

Çalışma sırasında meydana gelen problemler

Bilgisayarınız işletim sistemini başarılı bir şekilde yükledikten sonra, asıl işine, yani işlerinizi kolaylaştırmaya başlayabilir. Ancak örneklerden de göreceğiniz gibi bu görevde her zaman başarılı olmaz.

Sisteme bağlı olan tarayıcı taramıyor

Bilgisayarınıza yepyeni bir tarayıcı bağladınız. Ancak o taramak yerinde yal-

İPUCU

Sisteminizi Çalıştırmanın 5 Yolu

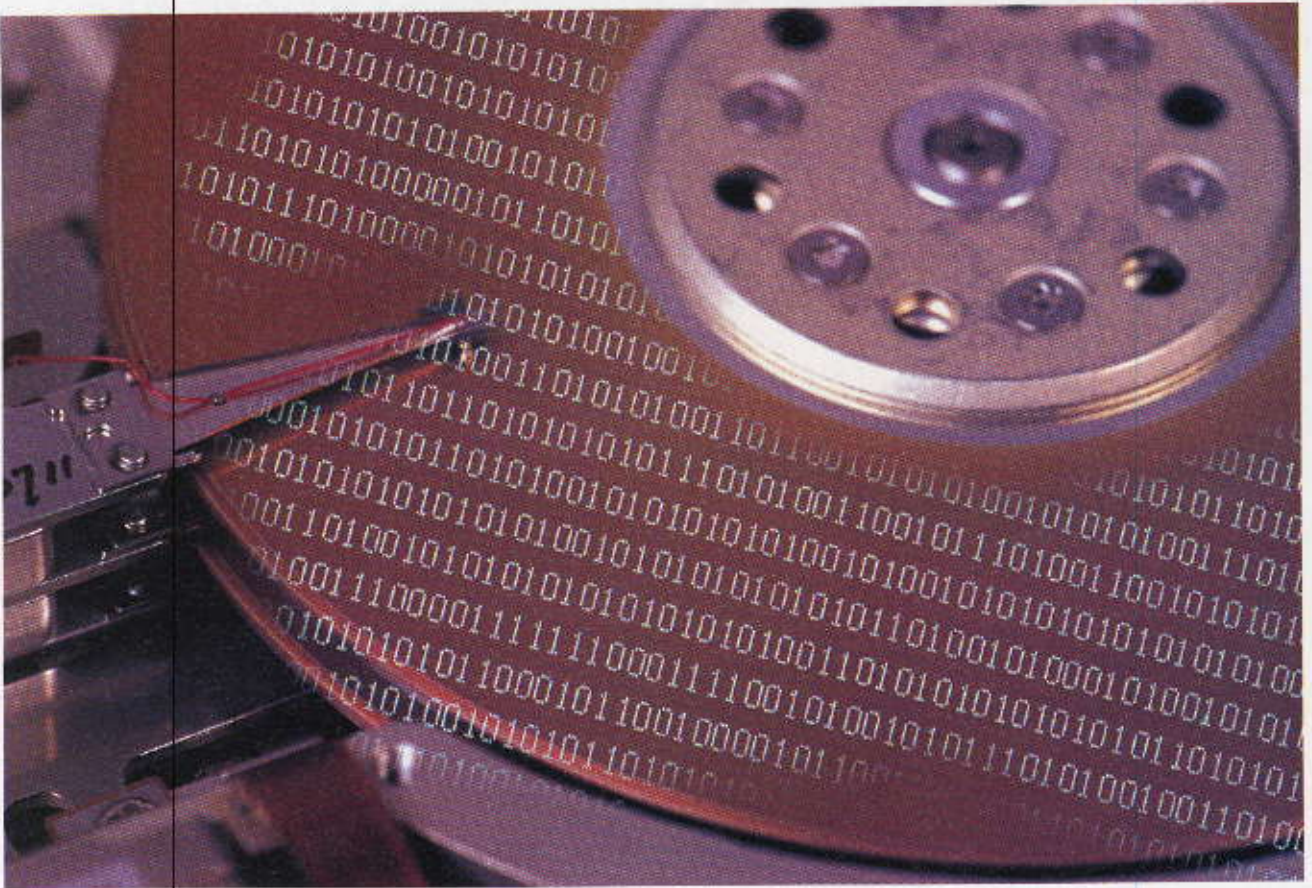
1- Elektrik bağlantısını kontrol edin: Bilgisayarınıza içten ya da dıştan taktığınız bütün cihazların elektriğe ihtiyacı vardır.

2- Kablo bağlantılarını kontrol edin: Her işlem sırasında bütün bilgisayar sisteminizin bir köşesinden diğerine veri akıyor. Bilgisayardan yazıcıya ve oradan tekrar bilgisayara, ekran kartından monitöre. Çoğu zaman bütün işlerin aksamaması için bir tek bağlantının kompası yeterlidir. Donanım sorunlarını ortadan kaldırmada izleyeceğimiz ikinci yol, bağlantıları kontrol etmektir. Bazı durumlarda bu tip bağlantıları vidalarla sağlamlaştırabilirsiniz. Eğer varsa, böylesi bir olasılığı mutlaka kullanın.

3- Sistematiik çalışın: Asıl sorunları tespit edin. Bunun için Aygıt Yöneticisine başvurun ("Başlat", "Ayarlar", "Denetim Masası", "Sistem", "Aygıt Yöneticisi"). Kırmızı uyarı üçgenleri doğru çalışmayan bileşenleri gösterir. Bunları kaldırın ve yeniden kurun.

4- Problemleri sürücüler kaldırın ya da hiç kullanmayın: Pek çok donanımlar için kısa zaman aralıklarıyla yeni sürücüler geliştiriliyor. Bunlar sisteminizi hızlandıracakken aksine daha da yavaşlatıyorlar. Bu durumda eski sürücülerini yeniden yükleyin. Ve eğer sürücü değişikliği için geçerli bir neden bulunmadığı takdirde konfigürasyonunuzu değiştirmeyin.

5- Ciddi bir duruma karşı hazırlıklı olun: Sabit diskin arızalanması gibi donanım sorunları veri kaybına neden olabilir. Bu nedenle önemli bilgilerinizi düzenli olarak yedekleyin. Bunun için "Başlat" menüsünün "Sistem Araçları" seçeneğinde bulunan yedekleme programını kullanabilirsiniz. Ayrıca mutlaka bir başlangıç disketi bulundurun. Bu disket yardımıyla bilgisayarınızı pek çok durumda başlatabilirsiniz. (Başlangıç diskinin nasıl oluşturulduğunu öğrenmek için "Başlat", "Yardım", "Dizin" seçeneklerini tıklayın ve "başlangıç diski" yazın.)

Sabitdisk Teknolojileri

Sabitdisklerin Tarihi

24 yıl içinde sabitdiskler fiziksel boyut olarak çok yol aldılar. Eskiden dolap büyüklüğündeki sabit disklerle 5 MB'lık veri depolanabilirken şimdi elimizle aynı boyutlara sahip sabit disklerle 70 GB'lık veri depolanabiliyor.

■ Sabit disklerden önce 1950 yılında Minneapolis'teki Mühendislik Araştırma Birliği Amerika Deniz Kuvvetlerine "drum" adı verilen bir depolama birimi yaptı. Bu birime ERA 110 ismi verilmişti. ERA 110'a bir milyon bit veri depolanabiliyor ve bir kelimelik veri ancak beş bin saniyede alınabiliyordu.

1956 yılında IBM ilk bilgisayar veri depolama birimini buldu. Bu depolama birimine 305 RAMAC (Random Access Method of Accounting and Control) adı verildi. 305 RAMAC'ın çapı 60 santimetre ve depolayabildiği veri beş MB'tı. 1970 yılında IBM insanları sekiz inçlik floppy diski ile tanıştırdı. 1973 yılında IBM tarafından bu günkü sabit disklerin atası olan 3340 Winchester modeli tanıtıldı. 3340 herbiri 30 MB olan 2 mile sahipti ve o zamanlar "30/30 Winchester" diye adlandırılmıştı. 1980 yılında Seagate mikrobilgisayar-

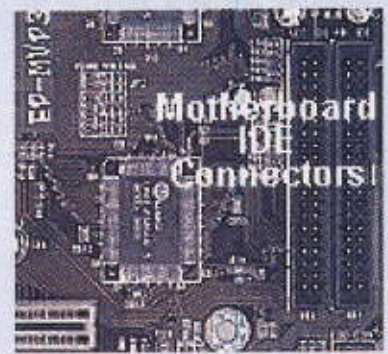
lar için yapılan ST506 modelinin tanıtımını yaptı. ST506 5 _ lük disket sürücü büyüklüğünde ve 5 MB veri depolayabiliyordu. 1983 yılında Rodime adlı kuruluş 3.5 inçlik disket sürücülerini buldu. 1997 yılında 7.200 RPM Ultra ATA sabitdisk Seagate firması tarafından piyasaya sürüldü. Aynı yılın Şubat ayında da Cheetah X15 adlı sabit disk 15.000 RPM'lerin öncüsü olarak piyasaya çıktı. IDE DMA, ATA/33, ve ATA/66 sabit disklerin kilometre taşlarının tarih sıralaması şöyle:

ARABİRİM TİPİ	VERİYOLU HIZI	YIL
ATA-2 PIO-3	13.3 MB/S	1993
ATA-2 PIO-4	16.6 MB/S	1994
ULTRA ATA/33	33.3 MB/S	1997
ULTRA ATA/66	66.6 MB/S	1999

Sabitdisklerin çalışma prensipleri nasıldır?

IDE (Integrated Drive Electronics) sabitdiskler bilgisayarımızın anakartına

sabit disk kontrolörü (denetleyicisi) adı altında anakartın bir uzantısı olan ara-birim ile bağlıdır. Sabit disk için sadece mekanik ve elektronik kısmını yapar, sabit diskin detaylı bir biçimde ne yapacağını da sabitdisk kontrolörü belirtir-

Sabitdiskler anakarta resimde de görebileceğiniz IDE bağlantıları üzerinden bağlanıyor.

Yazıcıdan alınan kağıt çıktıları şeritli şekilde

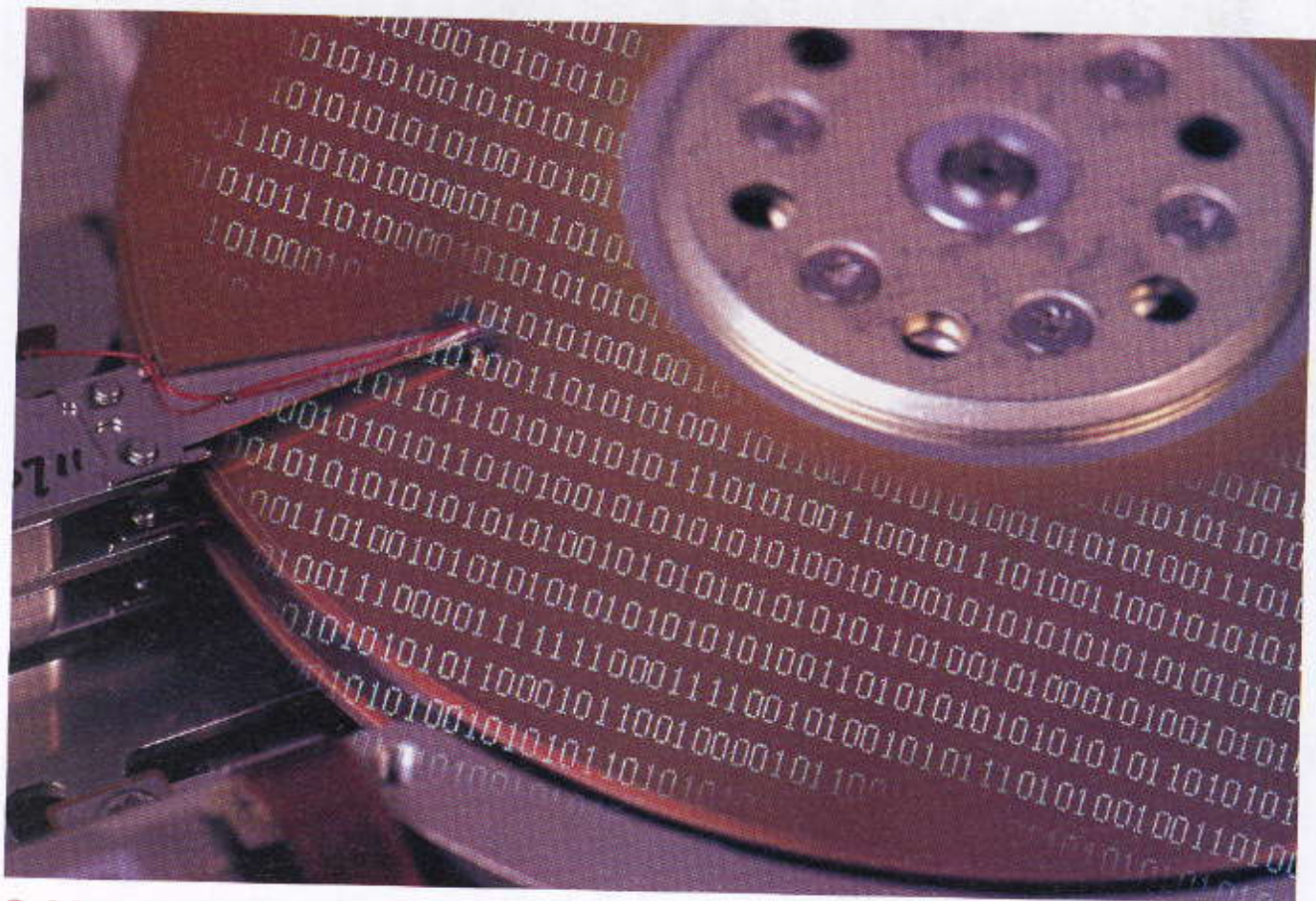
Çıktıların üzerinde uzun boşluklar bulunuyor. Bundan dolayı da baskı kalite-

- 1-3-1: Hafızada sorun var. Kartlar yerine oturmamış.
- 3-1-1: Ana kart hatalı.
- 3-3-4: Ekran kartı hatalı ya da tam olarak yerine oturmamış.

ya da başka bir soruna bağlı olarak bu mesaj ekran kartı hataları için veriliyor.)

Sürekli ötme: Hafıza ya da ekran kartı bulunamadı. Kart oturmamış olabilir.

* Sayı= Seslerin sayısı / - = Es

Sabitdisk Teknolojileri

Sabitdisklerin Tarihi

24 yıl içinde sabitdiskler fiziksel boyut olarak çok yol aldılar. Eskiden dolap büyüklüğündeki sabit disklerle 5 MB'lık veri depolanabilirken şimdi elimizle aynı boyutlara sahip sabit disklerle 70 GB'lık veri depolanabiliyor.

■ Sabit disklerden önce 1950 yılında Minneapolisteki Mühendislik Araştırma Birliği Amerika Deniz Kuvvetlerine "drum" adı verilen bir depolama birimi yaptı. Bu birime ERA 110 ismi verilmişti. ERA 110'a bir milyon bit veri depolanabiliyor ve bir kelimelik veri ancak beş bin saniyede alınabiliyordu.

1956 yılında IBM ilk bilgisayar veri depolama birimini buldu. Bu depolama birimine 305 RAMAC (Random Access Method of Accounting and Control) adı verildi. 305 RAMAC'ın çapı 60 santimetre ve depolayabildiği veri beş MB'tı. 1970 yılında IBM insanları sekiz inçlik floppy diski ile tanıştırdı. 1973 yılında IBM tarafından bu günkü sabit disklerin atası olan 3340 Winchester modeli tanıtıldı. 3340 herbiri 30 MB olan 2 mile sahipti ve o zamanlar "30/30 Winchester" diye adlandırılmıştı. 1980 yılında Seagate mikrobilgisayar-

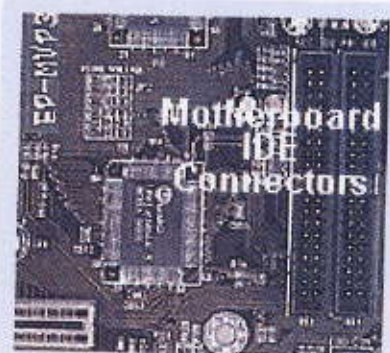
lar için yapılan ST506 modelinin tanıtımını yaptı. ST506 5 _ lük disket sürücü büyüklüğünde ve 5 MB veri depolayabiliyordu. 1983 yılında Rodime adlı kuruluş 3.5 inçlik disket sürücüleri buldu. 1997 yılında 7.200 RPM Ultra ATA sabitdisk Seagate firması tarafından piyasaya sürüldü. Aynı yılın Şubat ayında da Cheetah X15 adlı sabit disk 15,000 RPM'lerin öncüsü olarak piyasaya çıktı. IDE DMA, ATA/33, ve ATA/66 sabit disklerin kilometre taşlarının tarih sıralaması şöyle:

ARABIRIM TIPI	VERİYOLU H121	YIL
ATA-2 PIO-3	13.3 MB/S	1993
ATA-2 PIO-4	16.6 MB/S	1994
ULTRA ATA/33	33.3 MB/S	1997
ULTRA ATA/66	66.6 MB/S	1999

Sabitdisklerin çalışma prensipleri nasıldır?

IDE (Integrated Drive Electronics) sabitdiskler bilgisayarınızın anakartına

sabit disk kontrolörü (denetleyicisi) adı altında anakartın bir uzantısı olan arabirim ile bağlıdır. Sabit disk için sadece mekanik ve elektronik kısmını yapar, sabit diskin detaylı bir biçimde ne yapacağını da sabitdisk kontrolörü belirtir-

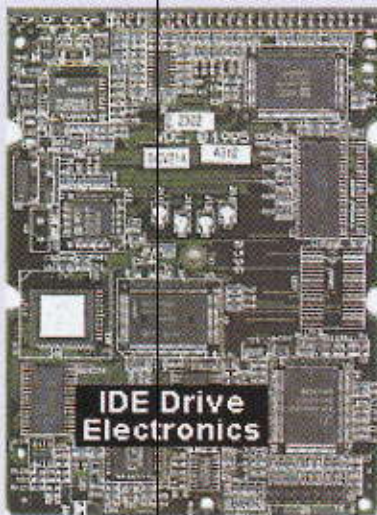

Sabitdiskler anakarta resimde de görebileceğiniz IDE bağlantıları üzerinden bağlanıyor.

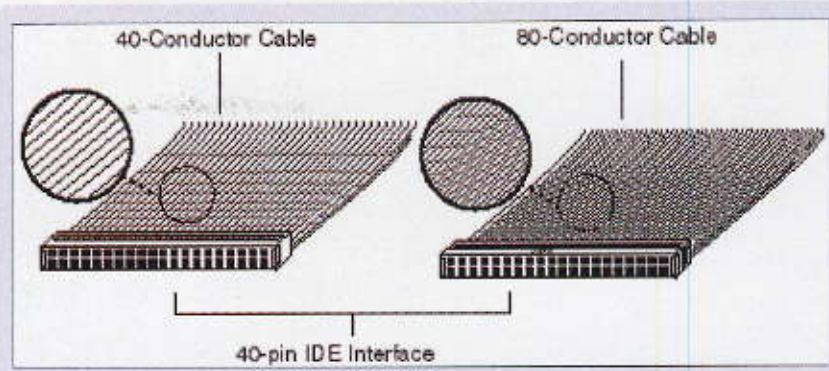
di. Zaman içinde IDE sabit disklerin sabit disk kontrolörü farklı bir kart olmaktan çıkıp sabit diskin üzerine monte edilmiş bir şekile gelmiştir. Kontrolörün üzerinde sabit diskin veri okuma ve yazma hızını artıran tampon bellekler yer alır. Bütün bu düzenlemelerin sebebi ise maliyeti düşürüp performansı artırmaktır.

Genellikle IDE kontrolörünün anakart üzerinde olduğu ve veriyoluyla IDE sabit diske bağlı olduğu bilinir. Fakat burada ismi geçen IDE kontrolörü yanlış adlandırılmıştır aslında bu sürücüyü anakarta bağlayan bir arabirimden fazlası değildir. Asıl kontrolör sabit diskin üzerinde yer alır. Örnekleyecek olursak eğer bilgisayar sabit disk kontrolöründe bir problem olduğunu söylerse bakılması gereken yer sabitdiskin üzerindeki elektronik devrelerdir. Anakart üzerinde sabitdisklerin sürücü kablosu ile bağlanabileceği iki arabirim vardır. Primary (Birincil) ve Secondary (İkincil) adı verilen arabirimlere her birine iki tane olmak üzere dört IDE aygıtı (sabit disk, CD-ROM) bağlanabilir. IDE teknolojisinin mimarı ve sahibi Western Digital adlı firmadır.

IDE sabit diskinizle işlemcinizin haberleşmesini kontrol (denetleyen) eden bir protokoldür. Buna bağlı olarak ATA, ATAPI, EIDE, aynı işi yapan protokollerdir. Diğer Maxtor, Quantum, ve Seagate gibi sabitdisk üreten firmalar ATA(AT Attachment) teknolojisini kullanır. Aslında IDE ve ATA teknolojileri aynı şeydir. CD-ROM'ların sabit disklerden bağımsız çalışabilmesi ve buna

Sabitdiskler bilgilerin saklandığı plakalar dışında birçok elektronik parçadan oluşur.

Ultra DMA 66 kablosu normal IDE kablosundan farklı olarak daha fazla minik kabloya sahiptir. Bu ek kırk adet minik kablo sağlıklı toprak bağlantısı olarak kullanılır.

benzer bazı etkenleri kaldırıp eklemek için IDE teknolojisi zaman içinde geliştirilmiştir. Sonuçları ise; EIDE (Enhanced IDE), ATAPI (ATA Packet Interface), Ultra-ATA. Bu günlerde bilgisayarlar da kullanılan teknolojinin adı ATA/66 (ATA/ 100'ler çıktı).

Yeni teknolojiler: Ultra ATA/66 nedir?

Ultra ATA/66 Ultra ATA/33'ün geliştirilmiş bir biçimidir. ATA/66 bilgisayarların veriyi sabit diskten okuma ve yazma hızını saniyede 66.6 MB çıkartan bir protokoldür. Bu hız ATA/33'ün iki katına eşittir. ATA/66 aynı zamanda 40-pin 80-iletkenli kablo ve CRC(Cyclic Redundancy Check) hata bulma kodunu da kullanarak veri güvenliğini de artırır. 80-iletkenli kablo 40 ilave yol kullanarak çapraz iletişimi azaltır ve güvenli sinyal iletişimini sağlar.

Bir sabit disk; motor, mil, yazma/okuma kafaları, gövde, plakalar, hava filtresi ve elektronik aksamdan meydana gelir. Sabit diskin mekanik kısımları gövde tarafından örtülür ve korunur. Eski taş plakaların nasıl çalıştığını hatırlıyorsanız sabit disklerin nasıl çalıştığını anlamakta bir problem çekmezsiniz. Sabit disklerin içinde de yuvarlak tabağa benzeyen bir veya daha fazla plaka vardır. Ve plakaların her iki yüzünde birer yazma/okuma kafası vardır.

Daha önceleri kullanılan teknolojilerde plakalar ısıya dayanıklı yapıya sahip olmayan alüminyumdan yapıldı. Bu günkü gelişmiş sabit disklerde bu plakalar cam ve seramik birleşiminden yapılıyor. Cam/seramik karışımı olan bu plakaların üzeri manyetik maddeden oluşan bir tabakayla kaplanmıştır. Plakalar sabit diskte motorun çevirdiği milin üstünde yer alır.

Kafalar(yazma/okuma kafaları) son derece küçük elektromanyetiklerdir (yaklaşık bir mm²). Kafalar plakalara veriye micro metreler oranında değmeden sıçramalar yaparak yazar. Bu sıçramalar sırasında kafadan çıkan manyetik dalgalar plaka üzerindeki manyetik tabakalara izler bırakarak veriyi depolar. Kafanın plakanın üzerinde yaptığı hareket sadece sıçramalardan ibaret değildir aynı zamanda kafaların aşağı ve yukarı hareket edebilmesi için, kafa süspansiyonlu bir dala bağlıdır. Bu meka-

Sabitdisk sarsıldığında, okuma kafası disk yüzeyini çarparak çizebilir.

nizma 1973 yılında IBM tarafından bulunup ilk Winchester adı verilen sabit disk modelinde kullanıldı.

Sabitdiskler için iki farklı arabirim: IDE ve SCSI

IDE ve ATA teknolojilerin aynı şey olduğunu söylemiştik. Asıl farklı olan teknolojiler IDE ve SCSI'dir. IDE kontrolörleri eski bilgisayarlarda anakart üzerinde günümüzdeki bilgisayarlarda ise sabit diske bütünleşmiş bir halde bulunur. SCSI teknolojisi için durum farklıdır SCSI anakartların büyük bir kısmının SCSI kontrolörüyle bütünleşmemesinden ekstra bir kontrolör karta ihtiyaç duyar. Böylelikle SCSI kontrolör kartı ve SCSI sabit disk IDE'ye oranla daha pahalıdır. □

Berk Gülenler (berk.gulenler@boun.edu.tr)

12 Mürekkep Püskürtmeli Yazıcı Testte

Baskı Kalitesi Fiyata Karşı

Bir yazıcı satın almak istiyorsunuz, hem de çok! Herşeyden önce yazıcıyı temel kullanım amacınızın ne olacağına karar vermelisiniz. Bu davranışınız doğru yazıcıyı satın almadaki rehberiniz olacaktır.

■ Bilgisayarınız varsa mutlaka bir şekilde yazıcıya da ihtiyacınız olur. Her bilgisayar kullanıcısı eğer yazıcısı yoksa, zaman zaman "artık bir yazıcı almanın zamanı geldi" diye düşünür. Bazıları erteler bazıları bu düşüncelerini gerçekleştirir. Yazıcı fiyatları eskiye (örneğin geçen yıla) nazaran düşük sayılabilecek bir düzeyde. Üstelik Baskı kalitesi ve sayfa maliyeti gittikçe düşmekte. Bu aşamada eğer ofis ortamında çalışmak üzere bir yazıcı satın almayı düşünüyorsanız kesinlikle bir lazer yazıcı kullanmanızı tavsiye ederiz.

Lazer yazıcılar mürekkep püskürtmeli ya da nokta vuruşlu yazıcılardan çok daha pahalı olabilirler. Fakat hızları ve baskı kaliteleri daha iyidir. Lazer yazıcıların dezavantajları, pahalı oluşları ve renkli baskı yapamamalarıdır. Fakat özellikle ofis ortamında renkli baskının çok fazla gerekli olmadığı ve sayfa maliyetinin düşüklüğü dikkate alınırsa lazer yazıcıların daha cazip olduğu yadsınmaz bir gerçek. Tabii özel amaçlar için kullanılan renkli lazer yazıcılar da yok değil. Fakat bu cihazların çok pahalı olduğunu söylemeye sanırım gerek yok. Eski bir sistem olan nokta vuruşlu yazıcıların çok gürültücü olduğunu ve bu yazıcılarla resim ya da grafik baskı söz konusu bile olmadığını belirtmekte fayda var. Bu aşamada kullanım amacınıza göre seçiminizi ya lazer ya da mürekkep püskürtmeli yazıcılardan yana yapacaksınız.

Ev kullanıcılarının yazıcı kullanma

amaçları genellikle benzer özellikler taşır. Renkli baskı kesinlikle elzemdir. Sayfalar dolusu metin yazdırılmaz belki fakat yapılan baskılarda renkli resimler mutlaka olur. Yazdırılan sayfa sayısının çok fazla olmaması zaman faktörünü de ikinci plana iter doğal olarak. Günümüzde mürekkep püskürtmeli yazıcılar genellikle mümkün olduğu kadar geniş bir yelpazeye seslenmeye çalışıyorlar. Bunun için de renkli kaliteli ve düşük maliyetli bir baskı elde edilmeye çalışılıyor.

Mürekkep püskürtmeli yazıcılarda baskı teknikleri

Mürekkep püskürtmeli yazıcıların kullandıkları Inkjet tekniği, genel olarak baskı kafasındaki çok küçük püskürteçlerden (Nozzle) kağıda mürekkep püskürtülmesi üzerine kuruludur. Püskürteçler gözle görülemeyecek kadar küçüktür. Öyle ki milimetre başına bir yazıcı kafasında 10 ila 30 arasında püskürteç olabilir. Ortalama bir baskı kafasında 60 ila 128 arası püskürteç bulunabilir.

HP'nin başını çektiği bu tekniğe alternatif olarak daha sonra Canon, BubbleJet tekniği ile cevap verdi. BubbleJet tekniğinde mürekkep damlası püskürteçlerin içinde baloncuk haline gelene kadar ısıtılır ve bu şekilde kağıda püskürtülür. Genel olarak Inkjet ve BubbleJet tekniğinde ısı mürekkebin püskürtülmesinde önemli rol oynar. Epson ise yazıcılarında genellikle piezo

Modüler yapı: Canon yazıcılarda kartuş ve yazıcı kafası ayrı ayrı değiştirilebiliyor. Fakat örneğin HP yazıcılarda kartuş değiştirmek istediğiniz zaman baskı kafasını da değiştirmek zorundasınız.

teknikini kullanır. Bu teknipte mürekkebin püskürtülmesi için elektrikle uyarılınca mekanik bir tepki veren piezo maddesinden oluşan püskürteçler kullanılır. Böylece elektrik sayesinde bir çeşit enjeksiyon gibi daralan ve haznedeki mürekkebi dışarı püskürten püskürteçlerle baskı gerçekleşir. Baskı kafasındaki püskürteçlerin toplam sayısı baskı çözünürlüğünü de belirler. Baskı çözünürlüğü de baskı kalitesini etkileyen önemli faktörler arasındadır.

İçindekiler

- 118 İpuçları
- 120 Mürekkep püskürtmeli yazıcılar
- 126 Teknik veriler
- 128 Nasıl test ettik?

Yazıcılar Hakkında Merak Ettikleriniz

Satın almayı planladığınız yazıcı hakkında tereddütleriniz mi var? Maddeler halinde başlıklara ayırdığımız ve yazıcılar hakkındaki temel bilgileri içeren yazımız size yardımcı olacaktır.

Artık evlerde kullanılan sistemlerin de ayrılmaz bir parçası olan yazıcılar hakkında bilinmesi gereken en temel bilgileri ve ipuçlarını sizler için 10 soruda derledik.

1- Piyasada ne tip yazıcılar bulabilirim?

Piyasada "Impact" ve "NonImpact" olmak üzere iki yazıcı tipi vardır. Bunlardan birincisi mürekkebi kağıda mekanik bir şekilde basar ve bu da oldukça büyük bir gürültüye neden olur. Bu tip yazıcılar, iğne vuruşlu ve şeritli yazıcılardır. Buna karşın "NonImpact" yazıcılar kağıda herhangi bir temasta bulunmadan mürekkebi kağıda yaydıkları için gayet sessiz çalışırlar.

Yazıcıları grafik özelliği olan yazıcılar ve grafik özelliği bulunmayan, bunun yerine karakterleri teker teker kağıda basan yazıcılar diye gruplandırabiliriz. Grafik özelliği olan yazıcılara

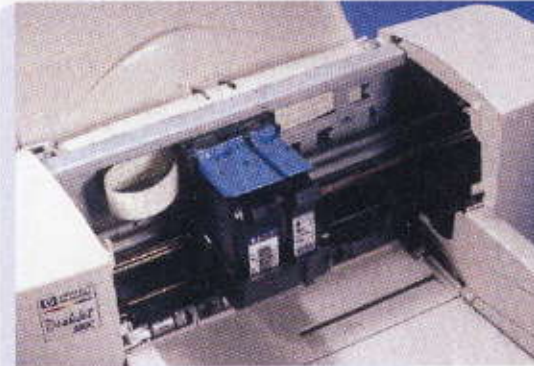

Nokta vuruşlu yazıcılar çok sesli çalışırlar ve iyi bir baskı kalitesine sahip değildirler. Ancak sürekli formların baskısı için uygundurlar.

en genel örnekler lazer yazıcılardır. Sadece text basabilen yazıcılara örnek vermek gerekirse darbeli ve şeritli yazıcıları bu gruba dahil edebiliriz.

2- İğne vuruşlu yazıcılarla şeritli yazıcıları nasıl ayırt edebilirim?

Geçtiğimiz yıllarda iğne vuruşlu yazıcılar ve şeritli yazıcılar çok yaygındı. Fakat günümüzde bu tip yazıcılar sadece özel görevler için kullanılıyor. Şeritli yazıcılar için daktilonun gelişmiş bir versiyonu diyebiliriz. Baskı kafasında şekiller ve karakterler yer alıyor, baskı sırasında bu karakter ve şekiller hızlı bir şekilde mürekkepli banta çarpıyor ve bu sayede banttaki mürekkep

Mürekkep püskürtmeli yazıcılarda baskı masraflarına dikkat etmelisiniz. Kaç text sayfası veya grafikten sonra kartuşu değiştirmek gerektiği yazıcıya göre değişir.

kağıda çıkıyor.

İğne vuruşlu yazıcıların çalışma prensibi ise şeritli yazıcılardan biraz daha farklı; bu yazıcıların baskı kafasında 9 ile 24 arasında değişen ufak iğneler yer alıyor ve bunlar mürekkep şeridinin üzerinden kağıda basılıyor. Bu yazıcının baskı kalitesi diğer yazıcıya göre daha düşük ve bir diğer eksisi de gürültülü olması.

3- Lazer yazıcıların çalışma prensipleri

Lazer yazıcılarda bir silindir bulunur ve bu silindirin yüzeyi elektrik yüklüdür. Baskı yapılacağı sırada bir lazer ışını bu silindirin üstüne yansır, lazerin yansıdığı yerlerdeki elektrik yükü azalır ve kağıda basılacak olan şekil elektrik yükünün bulunduğu kısımda oluşur. İkinci adımda ise yine elektrik yüklü olan ve üzerinde ince bir tabaka bulunan ve tonerden gelen tanecikleri yayan bir silindir diğer yüklü olan si-

Lazer yazıcılarda standart kağıtlara bile kaliteli baskı yapabilirsiniz.

lindirle birleşir, ikinci silindirdeki bu tabaka birinci silindirdeki şeklin üzerinden geçtiğinde tabakada basılmak istenen şeklin bir izi çıkar ve bu tabakadaki iz sayesinde tonerde bulunan ufak taneciklerin bir kısmı tabakadan geçerek kağıda doğru gelir, diğer kısmıysa tabakada kalır. Bu işlemden sonra üzerinde toner tanecikleri bulunan kağıt sıcak

olan bir silindirden geçer, Bu tanecikler erir ve ezilerek kağıda basılır. Bu karmaşık gözükken bir dizi işlem sonunda baskı gerçekleşmiş olur. Piyasada bulunan bir çok lazer yazıcı siyah beyaz baskı yapmaktadır.

4- Lazer yazıcı hangi kullanıcılar için daha uygundur?

Eğer sürekli siyah beyaz baskı yapıyorsanız bir lazer yazıcı almak gayet uygun olabilir. Ucuz fiyatlara keskin ve kaliteli baskı yapan bir çok siyah beyaz yazıcı bulabilirsiniz. Bu tür yazıcılar ucuz ve kaliteli baskının yanı sıra dakikada 20 sayfa basabilecek hızda sahipler. Buna karşın bir mürekkep püskürtmeli yazıcı dakikada 8 sayfa basabiliyor.

Ayrıca lazer yazıcıda normal kağıdı yüksek baskı kalitesiyle kullanabilirsi-

CHIPUCU

Yazıcı İçin Windows Yardımı

Püskürtmeli ya da lazer yazıcınızla başınız derde girdiğinde, yazıcınızı hemen servise götürmenize gerek yok, Windows'tan yardım alabilirsiniz. Tek yapmanız gereken Başlat menüsünü açmak ve oradan Yardım'a tıklamak. Ardından, açılan yardım penceresinden "Sorun giderme" oradan "Windows 98 sorun gidericisi kullan", sonra da "Windows 98 sorun gidericisi"ni seçtikten sonra yazdırmaya geldiğinizde sorununuz hakkında bilgi ve yardım alabilirsiniz.

niz. Böylece baskı masraflarınız düşecektir (bkz. 5. soru). Ayrıca renkli ve diyagram baskıda mürekkep püskürtmeli yazıcıların önemli bir üstünlüğü de bulunur.

5- Baskı maliyetlerine dikkat: En ekonomik yazıcı hangisi?

Yazıcı alırken dikkat etmeniz gereken o yazıcının sadece ucuz olması değil, sık kullanmaya uygun olup olmadığı ve sarf malzemesinin ucuz olup olma-

rı daha pahalıdır (örneğin HP).

Sözgelimi, fotoğraf baskıları için özel kağıtlar bulunur. Bu tür baskılarda bu kağıtlardan kullanırsanız çok daha iyi bir sonuç elde edersiniz. Bir diğer konu da mürekkebiniz bittiginde yeni kartuş almak zorunda kalmanız ki bu kartuşlar 15 milyon lira civarında bir paraya satılıyorlar. Bunu bir lazer yazıcıyla karşılaştırdığımızda lazer yazıcıların tonerlerinin dolum ücreti bu fiyatın yarısı.

6- Püskürtmeli yazıcılar hangi teknikleri kullanırlar?

Bu yazıcıların baskı kafaları mürekkebi kartuştan püskürtür ve bu sırada baskı kafası kağıdın üzerinde gidip gelir. Bazı yazıcılar bu mürekkebin kurumasını sağlayan bir teknoloji kullanır. Bubble-Jet teknolojisi sayesinde kağıttaki mürekkep ısı ile kurutulur. Bir başka teknik de kağıda mürekkebi püskürttükten sonra elektrik akımıyla mürekkebin şekillendirilmesidir.

7- Yazıcılardaki "Dpi" kısaltması ne anlama gelir?

Dpi "Dots per inch" in İngilizce kısaltmasıdır, yani inç başına düşen nokta sayısı. Üreticiler bununla üründe amaçladıkları baskı kalitesini belirtirler. Lazer yazıcılarda bu genellikle 600x600 dpi olur. Bunun anlamı da 2,54 cm. aralığında yan yana 600 tane tanımlanabilir noktacı basabileceğini gösterir.

8- Kartuşun mürekkebinin kendim doldurmalı mıyım?

Püskürtmeli yazıcıların kartuşları epey pahalı, bu yüzden çoğu kullanıcının aklına bu kartuşları tekrar doldurmak geliyor. Fakat bu fikir pek parlak sayılmaz, çünkü bu kartuşları doldurmak için kullanılan aletleri bulmak o kadar kolay değil ve bu aletler o kadar ucuz da sayılmaz. Ayrıca bir kartuşu ne kadar sık kullanırsanız kartuşun ucu da o kadar çok bozulup, tıkanabilir. Bu kartuşlar da size baskıda sorun çıkarırlar. Pahalı kartuşları almak yerine bu kartuşların yan sanayi tarafından üretilen benzerleri bulunuyor, bunlar hem orijinallerinden ucuz hem de başınızın çok fazla ağrmasına neden olmu-

SÖZLÜK

Toner: Toz şeklinde olur ve kullanılabildiği zaman ısıtılarak eritilir. Bu toz eritildikten sonra soğuyarak kağıda basılır.

DTP: Kısaltmanın açılımı "Desktop publishing (masaüstü yayıncılık)" bir bilgisayar yardımıyla yapılan profesyonel baskı işine denir.

İşletim Sistemi: Bu makinenizdeki donanımın birbiriyle uyumlu çalışması ve sizin makinenize hakim olmanızı sağlar.

9- "Postscript" standardı ne anlama gelir?

Postscript bir yazıcının sayfayı tam olarak anlamasını ve bu sayfayı sorunsuz bir şekilde basmasını sağlayan bir standarttır. Bu standardı destekleyen yazıcılar text ya da grafik olsun, her türlü bilgiyi sorunsuz basabilir. Bu standart DTP'den gelmekte, PCL "Printer Command Language"de buradan gelmekte. Bu iletişim dilleri yazıcıların sorunsuz bir şekilde bilgisayarlarla aralarındaki veri alışverişini sağlar.

10- GDI yazıcısı ne işe yarar, nelerde kullanılır?

Postscript ya da PCL destekleyen neredeyse bütün yazıcılar tüm işletim sistemleri tarafından tanınır. Bu bahsi geçen pahalı lazer yazıcıların çoğu, sadece Windows altında çalışır. GDI denen "Graphic Device Interface" bir işletim sisteminin grafik içeren tüm çalışmaları için geçerlidir. Yazıcı, bilgileri bu kısımda saklar ve ihtiyacı olduğu zaman buradan bilgiye ulaşır. Bu yüzden bu yazıcılara GDI yazıcıları da denir.

Kartuşları doldurmak yerine yeniden değerlendirilmiş kartuşlar satın almak daha iyidir.

Mürekkep püskürtmeli yazıcıların baskı kafaları gözle görülmeyecek kadar küçük olan çok sayıda ince püskürtece sahiptirler.

dığıdır.

İkinci şık özellikle çok önemli, çünkü bir kaç kullanımdan sonra bu malzemelere verdiğiniz para yazıcıya verdiğiniz miktarı geçebilir. Eğer mürekkep püskürtmeli bir yazıcıyı tercih ederseniz kağıdına da dikkat etmek zorundasınız. Püskürtmeli yazıcılar genellikle özel baskı kağıtlarına sahiptirler ve bunların fiyatları da pek ucuz sayılmaz. Yapacağınız baskıya göre kağıdınızın türü de önemlidir. Ayrıca bazı yazıcılarda kartuş değiştirirken baskı kafasını da değiştirmek zorunda kalırsınız. Bu yazıcılar pratik kullanımda daha az sorun çıkarırlar fakat kartuşla-

Eğer yazıcınız kullanıyorsa foto kartuşuyla fotoğrafları çok yüksek kalitede basabilirsiniz.

1. Sıra

çok iyi
(8.53)

- + A3 Baskı yapabiliyor
- + Genel olarak yüksek performans

Bilgi için: HP Türkiye
Tel: (212) 224 59 25
Tel: (212) 224 59 39
Fiyatı: 560 \$ + KDV
<http://www.hp.com>

HP 1220C

Yüksek Performans, Yüksek Fiyat

A3 baskı yapabilen bu yazıcı, testimizin en pahalı katılımcısı unvanını elinde bulunduruyorsa da genel özellikleri dikkate alınca geniş bütçeli kullanıcılar için ilk düşünülmeli gereken alternatifler arasında.

Zira toplam performans ürünün ilk sırayı alması boşuna değil. Ayrıntılı bir kitapçıkla satışa sunulmuş olan HP 1220C, genel olarak başarılı bir tasarıma sahip. Ofis baskı hızı testinde tüm testin en iyi süresini elde eden yazıcı, resim baskı hızında biraz yavaş kaldı. Yazıcı, grafik baskı hızında da oldukça başarılı olarak genel toplamda 2. olan Ep-

son'un hemen arkasında yer aldı. Baskı kalitesinin yüksekliğini de dikkate alırsak bu yazıcının başarılı bir inkjet yazıcı arayan kullanıcılara yönelik olduğunu söyleyebiliriz. Çift taraflı baskı yapabilen yazıcının bu özelliğini kullanabilmek için gerekli aparatı ayrıca satın almanız gerekiyor. Hem USB hem de paralel arabirimi destekleyen yazıcıda 8MB bellek bulunuyor. Satın alma sırasında hangi arabirimi kullanacağınıza karar verip uygun kabloyu ürünle beraber alabilirsiniz. Sonuçta bu ürün genel özellikleri ve test sonuçları dikkate alındığında birincilik ipini göğüsler.

2. Sıra

iyi
(8.02)

- + Hızlı
- + A3 baskı yapabiliyor
- Resim baskı kalitesi vasat

Bilgi için: Epson Türkiye
Tel: (212) 336 03 03
Faks: (212) 217 04 90
Fiyatı: 390 \$ + KDV
<http://www.epson.com>

Epson Stylus Photo 1270

Hızlı Baskı

Diğer birçok Epson yazıcı gibi Micro piezo baskı tekniğini kullanan Stylus Photo 1270 de ek bir aparatla çift taraflı baskı yapabilen yazıcılardan. Bu yazıcının gerek Ofis, gerek resim, gerekse grafik hızı açısından genel olarak testimizdeki en hızlı yazıcılardan biri olduğunu söyleyebiliriz. 8.4 kg'lık ağırlığıyla testimizin "ağır toplardan" biri olan Epson Stylus Photo 1270, 256Kb bellekle satışa sunulmuş. Resim kalitesi testinde pek varlık gösteremeyen yazıcı, grafik kalitesi testinde de ortalarda yer aldı. Bu yazıcıyı piyasada bulabileceğiniz A3 baskı yapabilen en uygun fiyatlı

yazıcı olarak nitelendirmek yanlış olmaz. Eğer A3 boyutlarında baskı yapabilmek sizin için önemliyse, bütçeniz de sınırlıysa kesinlikle bu yazıcıyı göz ardı etmeyin. Baskı kalitesi olarak testimizin üst sıralarında değilse de Epson Stylus Photo 1270, genel özellikleri dikkate alınca iyi bir seçenek gibi görünüyor. Ürün oldukça ayrıntılı hazırlanmış Türkçe kullanım kılavuzuyla beraber geliyor. Sonuçta eğer bütçeniz sınırlıysa ve A3 baskı yapabilmek, yazıcı satın almadaki sebeplerinizden biriyse, testimizin üçüncüsü yerine bu yazıcıyı satın alabilirsiniz.

3. Sıra

iyi
(7.86)

- + Mükemmel baskı kalitesi
- + Fiyat/performans oranı çok iyi

Bilgi için: HP Türkiye
Tel: (212) 224 59 25
Tel: (212) 224 59 39
Fiyatı: 225 \$ + KDV
<http://www.hp.com>

HP 930C

En İyi Fiyat/Performans Oranı

İşte fiyat/performans oranı olarak testimizin tartışmasız en başarılı katılımcısı. HP 930C baskı hızı olarak biraz daha iyi sonuçlar alabilseydi az farkla Epson'a kaptırdığı ikincilik koltuğunda kendisi oturuyor olacaktı. 600x600 dpi baskı çözünürlüğüne sahip olan yazıcı, 4MB belleğe sahip.

USB ya da paralel port seçimi kullanıcıya kalmış. Tüm HP ürünlerinde olduğu gibi iyi hazırlanmış bir kitapçıkla satışa sunulan HP 930C, baskı kalitesi olarak testteki en iyi değerlere imza attı. Hız olarak da vasatın üzerinde bir performans gösteren yazıcının Ofis

baskı hızı daha iyi olabilirmiş. Fakat bu ürün, gerek fiyatı gerekse kaliteli baskısıyla ev kullanıcıları için ideal bir seçim. Sonuçta zaman, ev ve ofis ortamlarında farklı derecede önem taşıyan bir kavram.

Çift taraflı baskı yapamayan 930C, testteki en uygun fiyatlı ürün değil belki ama sorunsuz ve kaliteli bir yazıcı almayı düşünenlerin kesinlikle göz ardı etmemesi gereken bir seçenek. Sonuçta bu yazıcı genel özellikleri ve test sonuçları itibarıyla editörün seçimi ödülünü almayı hak ediyor. Tabii uygun sayılabilecek fiyatı da cabası.

4. Sıra

iyi
(7.61)

- Çift taraflı baskı yapabiliyor
- Hızlı
- Resim baskı kalitesi daha iyi olabiliirdi

Bilgi için: HP Türkiye
Tel:(212) 224 59 25
Faks: (212) 224 59 39
Fiyatı: 385 \$ + KDV
<http://www.hp.com>

HP 970Cxi

Çift Taraflı Baskı

12 renkli inkjet yazıcının katıldığı testimizde çift taraflı baskı yapabilen ve bunun için gerekli aparatı beraberinde getiren tek yazıcı olmak gibi önemli bir özelliğe sahip olan bu yazıcı ile hızlı bir şekilde çift taraflı baskı yapmak mümkün.

Hız olarak baktığımızda testimizin üçüncüsü olan HP 930C'den biraz daha hızlı olan 970Cxi, baskı kalitesi olarak daha iyi bir sonuç alabilirdi. Grafik baskı kalitesi konusunda değilse bile resim baskısı testinde acele işe şeytan karışır misali bu yazıcının kendisinden daha yavaş olan 930C kadar kaliteli

baskı yapamadığını gördük. Tabii ki genel test itibarıyla bakınca yazıcının resim baskı kalitesi hiç de fena değildi. Her zamanki gibi iyi bir kitapçıkla paketlenip 2MB bellekle satışa sunulmuş olan HP 970Cxi, maksimum 600x600 dpi çözünürlükte baskı yapabiliyor.

Fiyat olarak baktığımızda yazıcının pek mütevazı olmadığını görüyoruz. Öte yandan becerileri ve kalitesi dikkate alınırsa ürün fiyatının hakkını veriyor, fakat üst sıraları paylaşan yazıcılara bakınca yazıcıyı genel toplamda Editor'ün seçimi olabilecek kadar başarılı bulmadık.

5. Sıra

iyi
(7.60)

- Yüksek baskı kalitesi
- Ek aparatla çift taraflı baskı

Bilgi için: HP Türkiye
Tel:(212) 224 59 25
Faks: (212) 224 59 39
Fiyatı: 265 \$ + KDV
<http://www.hp.com>

HP 950C

Yüksek Baskı Kalitesi

Üst sıraları paylaşan HP yazıcılardan biri de HP 950C oldu. Bu yazıcı da tıpkı 970Cxi gibi çift taraflı baskı yapabiliyor, fakat farklı olarak bunun için gerekli aparat ürünüle beraber gelmiyor. Çift taraflı baskı özelliğini kullanmak isteyen kullanıcılar gerekli aparatı ayrıca satın almak zorundalar. Bu durumda çift taraflı baskı için 970Cxi'nin alınması daha mantıklı olacaktır doğal olarak.

Genel olarak baktığımızda HP 950C, 930C ve 970Cxi'nin bir karışımı gibi. Baskı kalitesi olarak oldukça tatminkar sonuçlar veren yazıcı, hız olarak da ba-

şarılı. Ergonomi puanının düşüklüğü yüzünden 970Cxi'ye az farkla geçilen yazıcı, 4 MB belleğe sahip, 600x600 dpi çözünürlükte baskı yapabilen HP 950C, fiyat olarak da 930C ve 970Cxi'nin arasında.

Bu ürün de diğer HP yazıcılar gibi iyi hazırlanmış bir Türkçe kitapçıkla paketlenmiş. Testimize katılan 12 yazıcıdan 5 tanesi HP olunca ister istemez bu ürünler kendi aralarında da belli bir hiyerarşi içine girdiler. Bu aşamada HP 950C'nin fiyat olarak ondan çok daha uygun olan 930C'den pek de bir artışı olduğunu söylemek zor.

6. Sıra

iyi
(7.24)

- Düşük baskı hızı
- Yüksek fiyat

Bilgi için: Hesmak
Tel: (216) 391 88 00
Faks: (216) 391 87 50
Fiyatı: 434 \$ + KDV
<http://www.canon.com>

Canon BJC-8200 Photo

6 Kartuşlu Yazıcı

Açıkkası Canon yazıcılar bu testte bizi hayal kırıklığına uğrattılar. Bubble Jet teknolojinin önde gelen temsilcilerinden Canon'dan özellikle resim baskısı konusunda daha iyi dereceler bekliyorduk. Maksimum 1200x1200 dpi çözünürlükte baskı yapabilen Canon BJC-8200 Photo, 80KB bellekle satışa sunulmuş. Ürünün Türkçe kullanım kılavuzu olmaması ergonomi puanını olumsuz yönde etkilediyse de bu ürünü diğer yazıcılardan ayıran çok önemli bir fark var. Yazıcının kartuş yuvasında tam 6 adet kartuş var. Bunlar, siyah, Cyan, Magenta, Yellow, Photo Cyan ve

Photo Magenta. Böylece daha ekonomik bir mürekkep kullanımı söz konusu. Sadece biten kartuşu değiştirerek diğer yazıcılara kıyasla sayfa baskısı maliyetini düşürmek mümkün.

Yazıcı, hem paralel hem de USB arabirimi destekliyor. Ofis baskı hızı testinde başarılı olamayarak bu testin en kötü ikinci derecesini elde eden Canon BJC-8200, yazıcısından sürat bekleyen kullanıcılar için doğru bir seçim değil. Hepsini bir yana yazıcının fiyatı tek kelimeyle el yakıyor. Fiyat avantajı da olmayınca bu yazıcı pek cazip bir seçenek değil.

7. Sıra

iyi
(7.13)

- ⊕ Yüksek baskı hızı
- ⊕ Uygun fiyat
- ⊖ Baskı kalitesi düşük

Bilgi için: Hesmak
Tel: (216) 391 88 00
Faks: (216) 391 87 50
Fiyatı: 121 \$ + KDV
<http://www.canon.com>

Canon BJC-3000

Ayrı Ayrı Değiştirilebilir Renkli Kartuşlar

Bu yazıcı hızlı, gerçekten hızlı! Canon BJC-3000, 12 inkjet yazıcının katıldığı testimizde hız değerlerinde açık farkla öndeydi. Özellikle resim ve grafik baskı hızı testlerinde yüksek performans gösteren yazıcı, Ofis testinde biraz durulur gibi olduysa da yine de vasatın altına düşmedi. Canon BJC-3000 kartuş konusunda 8200 kadar esnek değil fakat diğer yazıcılardan bir gömlek daha üstün. Siyah mürekkep kartuşunun yanında Cyan, Magenta ve Yellow olmak üzere toplam dört adet kartuşu destekleyen yazıcı, Bubble Jet teknolojisini kullanıyor. 128KB belleğe sahip olan ürün,

testteki diğer Canon yazıcıların aksine Türkçe kullanım kılavuzuyla satışa sunulmuş.

Paralel ve USB arabirimi destekleyen yazıcının en dikkat çeken özelliklerinden biri de fiyatı. Testteki üçüncü en uygun fiyatlı katılımcı olan Canon BJC-3000, bu özelliğiyle takdirimizi kazandıysa da iş performansına gelince parlak bir tablo çizemediği için testimizde fiyat/performans oranı daha iyi olan yazıcılar olduğunu hatırlatmak durumundayız. Sürati ve fiyatıyla beğenimizi kazanan yazıcının baskı kalitesi pek iyi değil yazık ki.

8. Sıra

iyi
(7.08)

- ⊕ Uygun sayılabilecek fiyat
- ⊖ Düşük baskı hızı

Bilgi için: HP Türkiye
Tel: (212) 224 59 25
Faks: (212) 224 59 39
Fiyatı: 165 \$ + KDV
<http://www.hp.com>

HP 840C

Tarihten Sayfalar

Dizayn olarak eski yazıcıları anımsatan HP 840C'nin (hatta HP 600'lerle akrabalığını fark etmemek mümkün değil), yuvarlak olmaktan uzak köşeli hatlarıyla pek de estetik bir görüntümü yok. Yazıcı Türkçe kullanım kılavuzuyla geliyor ve renkli ve siyah olmak üzere iki adet kartuşa sahip.

Hem paralel hem de USB arabirim destekli yazıcıda 2MB bellek var. 600x600 dpi maksimum baskı çözünürlüğü olan HP 840C, baskı kalitesi testlerinden ucu ucuna da olsa geçer not almayı başardı. Baskı hızı testleri arasında özellikle Ofis testinde tüm

testin en kötü ikinci derecesini elde eden yazıcı, resim ve grafik baskı hızı testlerinde o kadar kötü olmasa da vasatın altında sonuçlar verdi.

Açıkçası ne olursa olsun HP olsun diyen kullanıcılardan biriyerseniz bile ne yapıp edip bütçenizi zorlayıp 930 ya da 950 gibi bir yazıcı almanızı tavsiye ederiz.

Zira bu yazıcı, HP kalitesi dikkate alındığında uygun gibi görünen fiyatının karşılığını, günümüz yazıcılarıyla karşılaştırınca veremiyor. Kısaca testteki en uygun fiyatlı HP olması bu yazıcıyı ayrı bir yere koymuyor.

9. Sıra

iyi
(6.74)

- ⊕ Yüksek baskı hızı
- ⊕ Kartuşları ayrı ayrı değiştirilebiliyor
- ⊖ Türkçe kullanım kılavuzu yok

Bilgi için: Hesmak
Tel: (216) 391 88 00
Faks: (216) 391 87 50
Fiyatı: 216 \$ + KDV
<http://www.canon.com>

Canon BJC-6200

Hızlı Fakat...

1440x729 dpi maksimum çözünürlükte baskı yapabilen bu yazıcı da diğer Canon yazıcılar gibi Bubble Jet teknolojisini kullanıyor. 128 KB belleği olan yazıcı, gerek grafik gerekse resim baskı kalitesi olarak vasatın altında sonuçlara imza attı.

Hız testlerindeyse kendisinden beklenmeyecek bir performans gösteren Canon BJC-6200, bu konuda ortalamanın üzerinde sonuçlar elde etti. Hem USB hem de paralel port'tan bağlanabilen yazıcının ergonomi puanına etkileyen en büyük faktör kuşkusuz sahip olduğu dört adet kartuş. Siyah, Cyan,

Magenta ve Yellow olmak üzere 4 ayrı kartuş yuvasını destekleyen yazıcının kartuşları teker teker değiştirilebiliyor doğal olarak.

Her nedense Türkçe kullanım kılavuzu olmayan Canon BJC-6200, sıralamadaki yeri dikkate alınırsa hiç de uygun fiyatlı sayılmaz. Genel olarak baktığımızda kartuşlarının tek tek değiştirilebilmesi ve hızlı baskısı dışında pek bir artısı olmayan yazıcının en büyük eksikliği tabii ki baskı kalitesinin düşüklüğü oldu. Başlangıçta oldukça iyi modellere rastladığımız BJC serisinden daha iyi bir sonuç beklerdik doğrusu.

10. Sıra

iyi
(5.48)

- Uygun fiyat
- Düşük baskı kalitesi

Bilgi için: Xerox Türkiye
Tel: (212) 274 06 77
Faks: (212) 267 12 80
Fiyatı: 95 \$ + KDV
<http://www.xerox.com>

XEROX DocuPrint XJ8C

Uygun Fiyatın Cazibesi

Tıpkı HP yazıcılar gibi termal inkjet yöntemini kullanan XEROX DocuPrint XJ8C, renkli ve siyah olmak üzere iki kartuşa sahip. Yazıcı maksimum 1200x1200 çözünürlükte baskı yapıyor.

Sadece paralel arabirimi destekleyen ürün, 512KB belleğe sahip. Yazıcı testimize katılan 100 doların altındaki 2 yazıcıdan biriydi. XEROX DocuPrint XJ8C, baskı kalitesi testlerinde başarılı olamıyorsa da 100 doların altındaki fiyatı birçok kullanıcıyı ister istemez cezbedecektir. Bu aşamada seçim size kalmış. Nasıl olursa olsun bir yazıcı ol-

sun diyorsanız, bu konudaki bütçenizi zorlamadan bu yazıcıyı alabilirsiniz. Hatta çıktılarını beğenebilirsiniz bile. Fakat bu mutluluk daha birkaç on dolar pahalı olan daha iyi bir yazıcının çıktılarını görene kadar sürecektir. Bizden uyarması.

XEROX DocuPrint XJ8C, testimizdeki en küçük boyutlara sahip yazıcı ve oldukça hafif. Ürünle beraber Türkçe kullanım kılavuzu gelmiyor fakat kutudan çıkan Photostudio Suite adlı programı, eviniz için gerekli takvim, kartpostal, basit baskılar gibi işlemler için kullanabilirsiniz.

11. Sıra

iyi
(6.22)

- Çok uygun fiyat
- Düşük baskı hızı

Bilgi için: Xerox Türkiye
Tel: (212) 274 06 77
Faks: (212) 267 12 80
Fiyatı: 89 \$ + KDV
<http://www.xerox.com>

XEROX DocuPrint C8

Testin En Uygun Fiyatlı Katılımcısı

Tüm testlerimizde fiyat, puanlamaya girmese de yorumlarımızda Sezar'ın hakkını Sezar'a teslim ediyoruz. Bu yazıcı testimizdeki en uygun fiyatlı yazıcı. Kıt kanaat bir bilgisayar sahibi olduysanız ve zaman zaman yazıcıya gerek duyuyorsanız bu yazıcıyı listenize ekleyebilirsiniz. Yazıcı, Ofis testinde aşırı yavaştı. Fakat resim ve grafik baskı hızı olarak nispeten iyi bir performans gösterdi. Baskı kalitesi olarak ne yazık ki sonlarda yer alan yazıcıdan yüksek performans beklemek zaten hata olur. Zira söylediğimiz gibi bu yazıcının farkı fiyatı, 4 adet kartuşu destekleyen yazıcı-

nın bu konuda esnek olması mürekkebin idareli kullanılmasını da beraberinde getiriyor. Bu durum ergonomi puanını olumlu yönde etkiliyorsa da Türkçe kullanım kılavuzu olmayışı eksi puan.

1200x600 dpi çözünürlüğü destekleyen XEROX DocuPrint C8, 512KB belleğe sahip ve sadece paralel arabirimi destekliyor. Beraberinde herhangi bir yazılım gelmemesi ve Ofis testinde çok düşük bir performans göstermesi bu yazıcının birkaç basamak daha yukarıda olmamasının en önemli sebepleri arasında.

12. Sıra

orta
(4.62)

- Düşük baskı hızı
- Düşük baskı kalitesi

Bilgi için: Pera
Tel: (212) 221 12 82
Faks: (212) 221 55 28
Fiyatı: 121 \$ + KDV
<http://www.lexmark.com>

LEXMARK Z31

Düşük Baskı Kalitesi

12 renkli inkjet yazıcının katıldığı testimizin genel toplamda sonuncusu olan Lexmark Z31, gösterdiği çok düşük resim ve baskı hızı performansı dikkat çekiyor.

Yavaş baskı bir yana baskı kalitesi olarak da açık farkla testin en kötü puanını elde eden yazıcı, termal inkjet yöntemiyle baskı yapıyor. 1200x1200 dpi baskı çözünürlüğünü destekleyen yazıcı, baskı kalitesi için çözünürlüğün her şey demek olmadığını gösteren iyi bir örnek. Renkli ve siyah olmak üzere iki adet kartuşa sahip olan Lexmark Z31, 128KB bellek taşıyor. USB desteği

olmayan ürün, bağlantı için paralel port'u kullanıyor. Yazıcı, uygun sayılabilecek bir fiyata satılıyorsa da ürünün fiyat/performans oranı için olumlu şeyler söylemek zor. Zira uygun fiyatlı da olsa testimizde gerek fiyat olarak gerekse fiyat/performans oranı olarak çok daha cazip yazıcılar olduğunu söyleyebiliriz.

Tabii tüm bunların üzerine ürünün Türkçe elkitabı olmaması tuz biber ekliyor. Daha doğrusu ürün test merkezimize kutusuz olarak ulaştırıldı. Hangi şartlar içinde satışa sunulacağını söylemek zor.

1

2

3

4

5

Model / Marka	HP 1220C	Epson Stylus Photo 1270	HP 930C	HP 970CXi	HP 950C
CHIP Notu	8.53	8.02	7.86	7.61	7.60
Firma	HP Türkiye	Epson Türkiye	HP Türkiye	HP Türkiye	HP Türkiye
Tel	(212) 224 59 25	(212) 336 03 03	(212) 224 59 25	(212) 224 59 25	(212) 224 59 25
Faks	(212) 224 59 39	(212) 217 04 90	(212) 224 59 39	(212) 224 59 39	(212) 224 59 39
Internet Adresi	www.hp.com	www.epson.com	www.hp.com	www.hp.com	www.hp.com
Fiyatı	560\$+KDV	390\$+KDV	225\$+KDV	385\$+KDV	265\$+KDV
Teknik Veriler					
Baskı Yöntemi	Termal Inkjet	Micro Piezo	Termal Inkjet	Termal Inkjet	Termal Inkjet
Baskı Hızı siyah beyaz (sayfa/dakika)	7	9	9	12	11
Baskı hızı renkli (sayfa/dakika)	6.4	8.7	7.5	10	8.5
Maksimum Baskı Çözünürlüğü (Dpi)	600x600 dpi	1440x720 dpi	600x600 dpi	600x600 dpi	600x600 dpi
Bağlantı şekli	Paralel, USB	Paralel, USB	Paralel, USB	Paralel, USB	Paralel, USB
Bellek	8Mb	256Kb	4Mb	2Mb	4Mb
Çift taraflı baskı opsiyonu	var	var	yok	var	var
Boyutu (mm)	592.3 x 233 x 672	491 x 772 x 418	440 x 196 x 400	440 x 196 x 370	440 x 196 x 370
Ağırlığı (kg)	10	8.4	5.72	6.8	5.94
Ergonomi					
Gürültü oranı (db)	47	38	46	46	46
Kartuş sayısı	2	2	2	2	2
Renkli kartuşlar tek tek değiştirilebilir mi	hayır	hayır	hayır	hayır	hayır
Firmware					
Emulasyonlar	"HP PhotoREt III, ColorSmart, Adobe PostScript3"	EPSON ESC/P2 Raster	PCL Level 3 - ColorSmart 3	PCL Level 3 - ColorSmart 3	PCL Level 3 - ColorSmart 3
Birlikte verilen yazılımlar	Acrobat Reader 4.0 - Web Jet Admin	EPSON Photo Lab - EPSON Image CD	Acrobat Reader - HP Printing Software	Acrobat Reader - HP Printing Software	Acrobat Reader - HP Printing Software
Türkçe kullanım kılavuzu	var	var	var	var	var
Sürücüler	Windows 3.1/95/98/NT4.0 - Mac OS - DOS	Windows 95/98/NT - Mac OS	Windows 3.1/95/98/2000 - NT4.0 - Mac OS	Windows 3.1/95/98/NT4.0 - Mac OS	Windows 3.1/95/98/2000/NT4.0 - Mac OS
Test Sonuçları					
Office baskı hızı	114	69	257	129	226
Resim baskı hızı	194	54	129	94	126
Grafik baskı hızı	93	69	100	75	108
Resim Kalitesi	85	72	90	82	80
Grafik Kalitesi	82	90	84	75	82
Ergonomi	90		70		70
Değerlendirme					
Ofis baskı hızı	88	46	39	49	44
Resim baskı hızı	26	72	39	39	39
Grafik baskı hızı	47	81	44	47	41
Resim Kalitesi	85	69	90	75	80
Grafik Kalitesi	82	72	84	82	82
Ergonomi	90	90	70	75	70
CHIP Toplam Puanı	85	80	79	76	76

Donanım İnceleme ve Test sayfalarında yer alan resimler KODAK DC290 ZOOM Dijital Kamera ile çekilmiştir.

6

7

8

9

10

11

12

CANON
BJC-8200 Photo

7.24

Hesmak

(216) 391 88 00

(216) 391 87 50

www.canon.com

434\$+KDV

CANON
BJC-3000

7.13

Hesmak

(216) 391 88 00

(216) 391 87 50

www.canon.com

121\$+KDV

HP
840C

7.08

HP Türkiye

(212) 224 59 25

(212) 224 59 39

www.hp.com

165\$+KDV

CANON
BJC-6200

6.74

Hesmak

(216) 391 88 00

(216) 391 87 50

www.canon.com

216\$+KDV

XEROX
DocuPrint XJ8C

6.48

Xerox Türkiye

(212) 274 06 77

(212) 267 12 80

www.xerox.com

95\$+KDV

XEROX
DocuPrint C8

6.22

Xerox Türkiye

(212) 274 06 77

(212) 267 12 80

www.xerox.com

89\$+KDV

LEXMARK
Z31

4.62

Pera

(212) 221 12 82

(212) 221 55 28

www.lexmark.com

122\$+KDV

BubbleJet-Droplet

1200x1200 dpi

Paralel, USB

80Kb

yok

450 x 333 x 205

5.9

37

6

evet

PCL Level 3

Canon sürücü yazılımları

yok

Windows

95/98/NT4.0 -

Mac OS

378

150

126

72

77

80

72

BubbleJet

9

4

1440x720 dpi

Paralel, USB

128 Kb

yok

450 x 333 x 205

5.9

37

4

evet

PCL Level 3

Canon sürücü yazılımları

var

Windows

95/98/NT4.0 -

Mac OS

243

60

48

61

59

78

71

Termal Inkjet

8

5

600x600 dpi

Paralel, USB

2Mb

var

446 x 185 x 355

5.5

42

2

hayır

PCL Level 3 -
ColorSmart 3Acrobat Reader -
HP Printing
Software

var

Windows

3.1/95/98/2000/

NT4.0 - Mac OS

308

156

130

75

75

70

71

BubbleJet

10

7

1440x720 dpi

Paralel, USB

128 Kb

yok

455 x 312 x 173

4.1

45

4

evet

PCL Level 3

Canon sürücü yazılımları

yok

Windows

95/98/2000/

NT4.0 - Mac OS

149

119

95

61

60

78

67

Termal Inkjet

8

4

1200x1200 dpi

Paralel

512Kb

yok

152 x 432 x 203

4.2

46

2

hayır

PCL Level 3

Xerox sürücü yazılımları,
Photostudio Suite

yok

Windows

3.1/95/98/

NT4.0

279

253

138

85

64

75

65

Termal Inkjet

5

2.5

1200x600 dpi

Paralel

512Kb

yok

434 x 350 x 267

4.5

46

4

evet

PCL Level 3

Xerox sürücü yazılımları

yok

Windows

95/98/2000/

NT4.0

583

180

155

62

59

78

62

Termal Inkjet

8

3.5

1200x1200 dpi

Paralel

128Kb

yok

293 x 461 x 520

3.7

45

2

hayır

PCL Level 3

Lexmark sürücü yazılımları

yok

Windows

3.1/95/98/NT

291

394

384

48

48

50

46

Puan 0 50 100

Puan 0 50 100

Puan 0 50 100

Puan 0 50 100

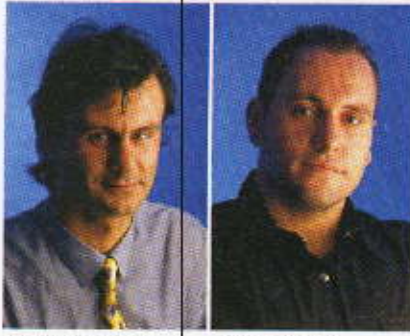
Puan 0 50 100

Puan 0 50 100

Puan 0 50 100

Mürekkep Püskürtmeli Yazıcıları Nasıl Test Ettik?

Şahin Eksioğlu
CHIP Test Merkezi
Editörü

Ecevit Bıktım
CHIP Test Merkezi
Editörü

Testimizde yazıcılar; metin, grafik ve fotoğraf değerlendirme için üç ayrı test dokümanı yazdırıldılar. Metin hızı, çeşitli yazı tiplerine ve bir de firma logosuna sahip 10 sayfalık bir iş mektubu ile ölçüldü. Yazıcılarda yazdırma parametrelerinin ayarları arasında birçok seçenek olduğundan doğrudan bir karşılaştırma yapabilmek için metin baskısında standart kalite için normal kağıt kullandık. Hız ve kalite arasındaki ikilem için en uygun orta yolu bu şekilde bulmaya çalıştık. Zira ofis dökümanlarının basımında inkjet kağıdının kullanılması ya da yazıcı ayarlarının maksimum kalitede olmasına gerek yok. Ofis belgesinin basımını Word programı içinde gerçekleştirdik. Hız testini yaparken yazdır komutunun ardından son kağıdın tamamen tablaya düştüğü anın arasındaki süreyi dikkate aldık.

Kombi doküman ile tüm baskı hataları ortada

İkinci değerlendirmede hem grafik, hem metin, hem de fotoğraflar içeren bir kombi doküman kullandık. Bu çıktı en yüksek kaliteyle yazdırıldı. Bu test

için özel inkjet kağıdı kullandık.

Kullandığımız kombi dökümandaki grafikler özel olarak hazırlanıp seçildi. Bu grafik ve resimler baskı kalitesini zorlayacak birbirine yakın çizgiler ya da renk geçişleri gibi unsurları içeriyor. Örneğin yukarıdaki resimde daireler ve merkezden çıkan çizgileri izleyerek baskı kalitesi hakkında fikir sahibi olmak çok kolay. Çizgiler, merkeze yaklaştıkça netlikleri kayboluyor ve birbirine karışıyor. Bazı yazıcıların çıktılarında çizgilerdeki netlik kaybı 2. daireden başlarken bazılarında merkeze çok yaklaşıncaya bile çizgiler kaybolmuyordu.

Kombi döküman içinde farklı boylarda yazı tiplerinden oluşan farklı renklerde metinler de vardı. Bu metinlerde gittikçe küçülen harflerle oluşturulan cümleler sayesinde çıktılardaki metin okunaklılığını puanlama şansını elde ettik. Kimi yazıcılarda gittikçe küçülen harflerle yazılmış cümlelerde örneğin 14. kelimeye kadar okumak mümkünken kimi çıktılarda bu, 9. kelimenin 2. harfine kadar düşebiliyordu. Kombi döküman zengin içeriği ile baskı kalitesi testini gerçekleştirirken yararlandığımız en önemli kriterlerden biri oldu. Kombi dökümanın sadece baskı kalitesini değil, baskı süresini de puanlamaya dahil ettik doğal olarak.

Yazıcılar için en zor sınav: Fotoğraf baskısı

Fotoğraf baskısı için kullandığımız resim, özellikle bu iş için hazırlanmış ve 1990x2550dpi çözünürlüğüne sahip. Fotoğraftaki güzel bayanın saçları, derisindeki gözeneklerin belirginliği, ya da alt dudagının alt tarafındaki minik tüylerin görünebilme oranı, yazıcılardan aldığımız çıktılarda dikkat ettiğimiz kriterlerden sadece bazıları. Bunlardan başka yüz ve kenardaki yaprağın oluşturduğu kontrast, ten rengi, yaprakların iç kısımlarındaki kıvrımlar ve arkaplandaki saatin ayrıntıları da puanlama sırasında spesifik olarak dikkat ettiğimiz kriterlerdendi. Tabii resimdeki genel kontrast ve renk dağılımını ayrıca dikkate aldık.

Yazıcıların fotoğraf baskısı en çok dikkat edilmesi gereken testlerden biriydi. Her yazıcının fotoğraf baskısını titizlikle inceleyerek belirlediğimiz kriterlere göre puanladık.

Yazıcılarda baskı hızı ve çıktı kalitesi her şey demek değil

Tabii ki puanlamayı sadece baskı hızı ve kalitesi üzerine kurmadık. Yazıcıyla beraber gelen yazılım veya ek donanım, desteklediği arabirimler ve Türkçe kullanım kılavuzu olup olmaması Ergonomi puanı başlığı altında puanladığımız kriterlerin başında geliyor. Türkçe elkitabına özellikle önem verdiğimiz bura da tekrar belirtmekte fayda var. Zira Türkiye'de satılan bir yazıcıda Türkçe

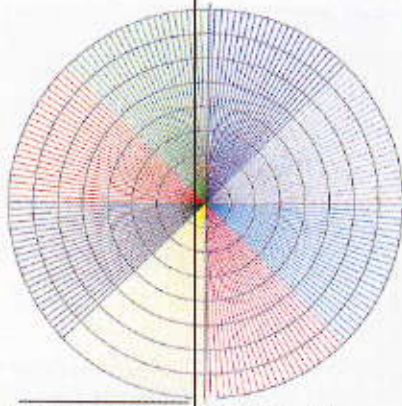

Fotoğraf baskısı testi için kullandığımız resim oldukça yüksek çözünürlükte ve sadece bu test için tasarlanmış.

kullanım kılavuzu olmasını istemek her kullanıcının en doğal hakkı. Kartuş sayısı ve renkli kartuşların tek tek değiştirilebilmesi ya da çift taraflı baskı yapabilme gibi beceriler de Ergonomi başlığı altında incelendi.

CHIP Toplam Puanı'nın hesaplanması

Teker teker tüm testleri büyük bir dikkatle tamamlayıp puanladıktan sonra sıra bu puanlardan bir toplam CHIP puanı çıkartarak sıralamaya belirlemeye gelmişti. Toplam puanı oluştururken metin, fotoğraf ve kombi döküman hızını %10'ar ağırlıkla toplam puana kattık. Fotoğraf kalitesinden alınan puan %30 gibi yüksek sayılabilecek bir oranla genel toplama etkirken, kombi dökümanın toplamda etkisi %20 oldu. Birçok kriteri dikkate alarak oluşturduğumuz Ergonomi puanı ise geri kalan %20 ağırlığın sahip oldu ve böylece CHIP toplam puanı ortaya çıktı. ■

Grafik kalitesini ölçmek için kullandığımız kombi dökümandan alınmış bir grafik.

Pentium 4: Intel'in yeni geliştirilmiş 32 bit işlemcisi 42 milyon transistöre sahip, yeni Socket 423 yapı faktöründe geliyor.

Fanlı chipset: Pentium 4 anakartındaki Tehama chipseti (850) özel bir soğutucuya ihtiyaç duyuyor (resimde ortada, siyah).

2.000 MHz Pentium 4

Intel 2 GHz ses duvarını da aşıyor: Intel Developer Forum'da (IDF) ilk defa 2002 MHz hızında çalışan bir Pentium 4 işlemcisi tanıtıldı. İnternet, ağ ve mobil aygıtlarda da chip devri yeni ürünlerini sergiledi.

■ San Jose'deki Intel Developer Forum da gelenek olduğu üzere önemli bir yenilikle açıldı: Intel Architecture Group'un ikinci başkanı Albert Yu açılışta özel soğutma çözümleri kullanılmadan 2 GHz'in üzerinde (tam olarak 2002 MHz) çalışan bir Pentium 4 işlemcisini tanıttı. Ancak izleyiciler sadece ekranda gösterilen bir sayıyı görme imkanına sahiptiler, Intel Benchmark sonuçlarını henüz açıklamak istemiyor.

Albert Yu, Pentium 4'ün piyasaya sürülüş tarihi olarak bu yılın 4. çeyreğini ifade ediyor, Intel belli ki yılbaşı pazarını elinden kaçırmak istemiyor. CPU'ların en hızlısı bu tarihte 1.4 GHz ve üstü modelleriyle satışa sunulacak. Ancak başlangıçta büyük ihtimalle sadece Rambus desteği olan anakartlarda çalıştırılabilir gibi görünüyor. Bu yüzden Pentium 4 bir sisteme sahip olma maliyetinin oldukça yüksek olmasına kesin gözüyle bakılıyor.

Yeni isimler: "Netburst" ve "Rapid Execution Engine"

Intel'in pazarlama departmanı yine iyi çalışmış: Pentium 4'ün mimarisine artık "Netburst" adı veriliyor, Intel böylece "görsel İnternet" alanına önem verdiğini kanıtlamak istiyor. Arithmetical Logical Unit (ALU) da yeni ve etkileyici bir isme sahip: "Rapid Execution Engine". Komutlar artık yarı frekans adım-

larında işleniyor, böylece ALU asıl CPU frekansından iki kat daha hızlı çalışabiliyor.

İlk Benchmark sonucu yanlışlıkla basına sızdırıldı

Pentium 4'ün geliştirme şefi Doug Cearman'ın sözcülerinden biri tanıtım sırasında baklayı ağızından çıkardı ve yeni işlemcinin performansı ile ilgili şunları söyledi: Sysmark 2000'in Windows Media Encoder Benchmark'ında Pentium 4/1.400 MHz, Pentium III 1.000 MHz'den 1.5 kat daha hızlı. Bu sonuç ilk bakışta pek de etkileyici değil: Bir Pentium III işlemcisinin aynı hızda (1.4 GHz) çalıştırıldığı varsayılırsa sadece yüzde yedilik bir performans artışı söz konusu.

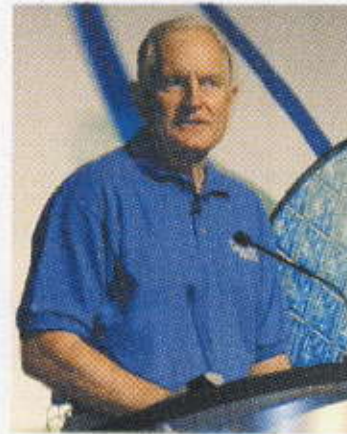
Maalesef Doug Cearman, "Launch Manager" Jeff Austin tarafından başka somut bilgiler veren açıklamalarda bulunmaması için engellendi. Resmi olmayan kaynakların söylediğine göre Pentium 4, 42 mil-

yon transistöre sahip olmasına rağmen (PIII'te 29 milyon) optimize edilmemiş uygulamalarda Pentium III ile aynı performans değerlerine sahip. Yeni IS-SE2 birimleri doğrudan kullanıldığında gerçek bir performans patlamasından söz edilebilir.

Rambus DRAM'ler Intel için geleceğin tek ümit veren bellek tipi olacak gibi görünüyor. Intel'in tekniker şefi ve ikinci başkanı Gelsinger doğru bellek teknolojisiyle ilgili soruya şöyle bir cevap verdi: "Intel, RDRAM'i Pentium 4

için en uygun çözüm olarak görüyor. Bu yüzden Rambus belleklerin piyasaya hakim olması için elimizden gelen her şeyi yapacağız. Bu gerçekleşmezse roadmap'lerimizi (yol haritaları) değiştirmek zorunda kalacağız".

Jeff Austin de Intel'in DDR-RAM'lerin kullanımını test ettiğini açıkladı, üstelik 2001'de bunun mümkün olabileceğini de ekledi. Intel'in kurucularından Andy Grove da Intel gibi dev bir

"Peer-to-Peer-iletişim Web'de yeni bir çığır açacak."

Intel Tekniker Şefi Craig Barrett

Dot.Station:

Intel'in Internet ve telefon için ucuz terminali, monitör kasasında komple bir Linux PC'yi barındırıyor.

Dersimiz sessiz PC: Pasif soğutulmuş Pentium 4 ve yarı yüksekliğindeki genişleme kartlarıyla "Quiet PC" geliyor. DVD deliğinden kasanın ne kadar küçük olduğu görülebiliyor.

chip üreticisinin pazardaki ürünlere sadık kalması gerektiğini ve müşterilerin talep etmediği ürünlerde ısrar etmesinin anlamsız olduğunu söyledi. Oldukça pahalı olan Rambus belleklerin sistem maliyetini ne kadar artıracığı gözlerden kaçmıyor.

Pasif soğutmalı Pentium 4 işlemcili "Quiet PC"

Pentium 4, AMD'nin Thunderbird'i kadar olmasa da kardeşi Pentium III'e göre çok daha fazla güce ihtiyaç duyuyor. Buna rağmen Intel, mini formatta (bakınız üstte sağdaki resim) tasarladığı bir PC'yi tanıtmayı başardı, bu sistemde 1.400 MHz'lik yeni işlemci aktif soğutmasız olarak çalışıyor. Burada hile ise şu: Kasada iki ek fan var, bunlar doğrudan Socket 423'ün üzerine üflüyorlar ve soğutucu demir plakaların üzerinde özel olarak biçimlendirilmiş soğutma dilimleri var. "low profile" yapı faktöründeki PCI ve AGP kartlara da dikkat çekmek gerekiyor: Bunlar alışıktığımız diğer normal kartlara göre sadece yarı yüksekliğindeler, böylece daha ince bir tasarım mümkün olabiliyor.

Internet'te "peer to peer": Intel Napster'in izinde

Network alanındaki diğer birçok stratejik inisiyatifin yanında gelecekte Intel, müzik parçalarının alışverişini sağlayan Napster'ı da başarıya ulaştıran stratejiye ağırlık verecek: "Internet kullanıcılarının bilgisayarları arasında doğrudan veri transferiyle sürekli olarak artan Web trafiği rahatlayacak ve optimize edilecek" diyor Intel'in başkanı Craig Barrett. "Peer to peer" adı veri-

len iletişimde bugüne kadar merkezi bir rol üstlenen sunucu bilgisayarların yükü hafifleyecek. Barrett'a göre böylece Internet'te yeni bir devir başlayacak, bu da Internet'te yeni bir devrim yaratacak potansiyele sahip, tabii güvenlik riskleri de kontrol altında tutulabildiği sürece. Doğrudan IDF'de hemen bir ilk "Peer to Peer" komitesi kuruldu, bu komite bu problemlerle uğraşacak.

Yeni ekran kartı standardı: AGP 8x geliyor, ama nasıl?

Önümüzdeki yıl Pentium 4 sistemlerle birlikte yeni grafik kartı standardı AGP8x de geliyor: 533 MHz veriyolu hızı 32 bitlik veriyolu genişliğinde 2 GByte/s üzerinde bir bant genişliği sunuyor. Ekran kartı üreticileri NVidia, ATI ve Matrox da hemen bu standardı destekleyeceklerini duyurdular.

3dfx ise dışarıda kalmayı tercih ediyor, bu üreticinin kartlarında AGP işlevselliğinden pek de faydalanılmıyor. Bir noktada 3dfx kesinlikle haklı: Versiyon numarasının artırılması bugüne kadar AGP için gerçek anlamda bir aşama olmadı. Yeni sürümün gerçekten de gözle görülebilir şekilde daha hızlı olup olmayacağını ancak bekleyip göreceğiz.

Dot.station: Intel'den damping fiyatlı Internet Box

Bir bilgisayar alacak kadar bütçesi olmayanlar veya bilgisayarı çok karmaşık ve gereksiz şekilde pahalı bulanlar Intel'in Internet aracıyla Web'e bağlanabilecekler. Gerçi Dot.station, monitörüne bilgisayar donanımı entegre edilmiş (Celeron tabanlı), ancak bu araç sadece mail gönderebiliyor, sörf yapıyor ve telefon edebiliyor. Internet

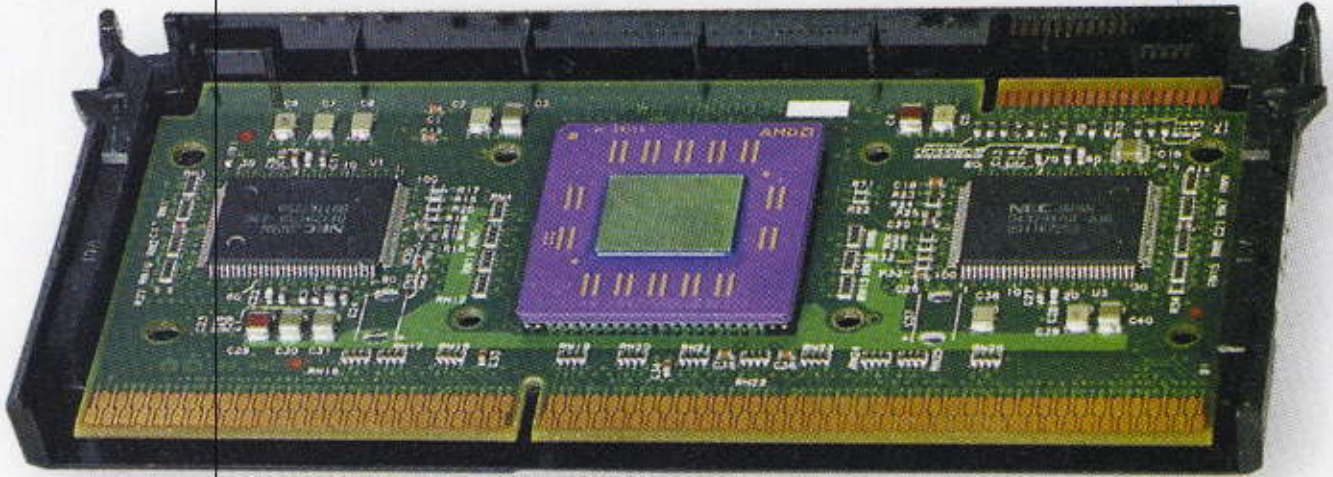
bağlantısı analog bir modem üzerinden gerçekleştiriliyor, ISDN desteği henüz yok. Tanıtılan aygıt, evlerdeki oturma odaları için biraz fazla sesli çalışan fanlara sahip, düşük ekran tazeleme frekansları da PC kullanıcılarının hoşuna gitmeyecektir. Sistem altyapı olarak Linux kullanıyor, Browser olarak Netscape'in Mozilla'sı çalışıyor. USB portundan ayrıca bir yazıcı bağlanabiliyor.

Dot.Station'un en büyük avantajı ise fiyatı. Sonbahardan itibaren bu aygıt pazara sürülecek ve tıpkı cep telefonları gibi satılması bekleniyor: Bir Internet Servis Sağlayıcısı (ISP) bu sistemi hediye edebilir de, Internet bağlantısı için bir sözleşme imzalamanız koşuluyla tabii.

Hızlı Palmtop: "Xscale" sayesinde 1000 MHz PDA

Fuarın yıldızı Pentium 4 kadar Intel'in "XScale" mimarisindeki işlemcilerinin tanıtımı da büyük ilgi uyandırdı. Yeni işlemciler, mesela Compaq'ın iPaq-PDA'sında (avuçiçi bir bilgisayar) kullanıldığı gibi Intel'in StrongARM işlemcisinin geliştirilmiş bir devamı niteliğinde. Xscale chiplerinin özelliği 1000 MHz'lik yüksek saat frekanslarına kadar çalışabilmelerinin yanında düşük elektrik sarfiyatları.

Intel böylece küçük bir firma olmasına rağmen çok başarılı ürünler çıkaran kaliforniyalı chip üreticisi Transmeta'nın ("Crusoe" işlemcileri aynı zamanda mobil alandaki kullanım için de tasarlanmış) karşısına sağlam bir şekilde çıkıyor. Uzun lafın kısıası "Intel inside" logosu önümüzdeki yıllarda birçok cep telefonu ve PDA'da karşımıza çıkabilir. ■

CPU'lar Hakkında Herşey

PC'nizin Beynini Doğru Seçin

CPU (Central Processing Unit) için yapılan en yaygın ve kısa tanımlama "bilgisayarın beyni"dir. CPU, yaptığı işler dikkate alınırsa bu iddialı tanımlamayı kesinlikle hak eder.

■ Basitçe baktığımızda bir CPU, ince bir silikon tabaka üzerinde çok küçük alüminyum yollarla birbirine bağlanmış milyonlarca transistörden oluşur. CPU içindeki transistörlerden hangilerinin ne şekilde çalışacağı ilgili yazılım tarafından anlayabileceği bir dilde CPU'ya söylenir ve böylece programlarımız çalışmış olur.

CPU konusunda en sözü geçen şirketlerden biri olan Intel, ilk CPU'sunu 1971 yılında yaptı. 4004 adındaki bu CPU içinde "sadece" 2300 transistör vardı. 108kHz hızında çalışan CPU, 0.06 MIPS gücündeydi ki bu, işlemcinin hesap makinesi olarak kullanılmasına ancak yetiyordu. MIPS: Million Instruction Per Second (milyon cinsinden sani-

yedeki işlem sayısı) anlamına gelir ve işlemcilerin karşılaştırılmasında zaman zaman kullanılır. Günümüz işlemcileri arasında popüler bir yere sahip olan PII içindeyse 28 milyon transistör var.

Şu an çoğumuzun evinde bulunan bilgisayarlar IBM uyumlu olarak anılırlar. Bu bilgisayarların işlemcileri yakın zamana kadar 80286, 80386, 80486 gibi isimlerle sınıflandırıldılar. IBM uyumlu işlemciler üreten Intel bu konudaki liderliği uzun yıllardır sürdürürken, Motorola şirketi de 68000, 68020, 68030 gibi isimlere sahip işlemcileri Apple sistemler için üretiyor.

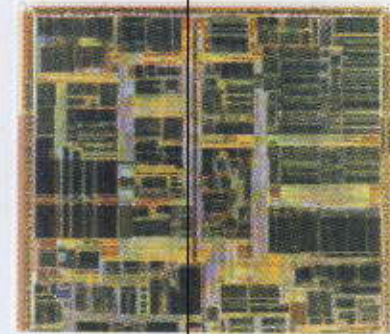
PC'nizin içindeki temel karar organı: CPU

Bilgisayarımızda gerçekleştirdiğimiz işlemlerin tümü bir şekilde CPU'ya uğrar. Fareye tıklamamız ya da klavyede bir tuşa dokunmamız CPU'da işlenecek yeni bir komut anlamına gelir. Genel olarak bir CPU bellekten bilgi almak, belleğe ya da portlara bilgi göndermek gibi işlemlerin yanında spesifik olarak mantıksal (ve, veya, değil vb.) ve matematiksel operasyonlar (toplama, çıkarma, bölme, çarpma) gerçekleştirir. Ayrıca Eşittir, Daha büyük ya da Daha Küçük gibi karşılaştırma işlemleri de CPU'nun verdiği işlemek için kullandığı fonksiyonlardandır. CPU, bu işlemleri temel ola-

rak ALU (Arithmetic/Logic Unit) sayesinde yapar. Bunun dışında CPU içindeki kayar nokta birimi karmaşık matematiksel operasyonlar için kullanılır.

Bus hızı nedir, CPU ile olan ilişkisi nasıldır?

CPU'nun hızına dair kullanılan en önemli kriterlerden biri çalışma hızıdır. Çekirdek hızı denen bu hız CPU'nun içsel hızıdır ve gelen komutları yerine getirme becerisi konusunda fikir verir. İşlemcilerin Bus hızları, mimarileriyle ilgili olarak değişebilir fakat aynı aile CPU'lar, aynı Bus hızını kullanırlar. İşlemci hızına göre değişen katsayı çarpan dediğimiz sayıdır. CPU'nun bellekle haberleşme hızını belirten Bus hızı sabit

Gelişen teknoloji sayesinde birkaç santimetrekarelik bir alanın içine milyonlarca transistörü sığdırmak mümkün hale geldi.

Donanım Kursu Planı

9/00	Anakart
10/00	İşlemci
11/00	Sabitdisk ve RAM
12/00	Ekran Kartı ve Monitör
01/01	CD-Sürücü, CD-Yazıcı ve DVD
02/01	Ses Kartı ve Modem
03/01	Yazıcılar ve Tarayıcılar
04/01	Network Donanımı
05/01	Oyun Donanımları
06/01	Web kameralar ve TV Kartları
07/01	Veri Depolama Donanımı
08/01	Diğer Bileşenler

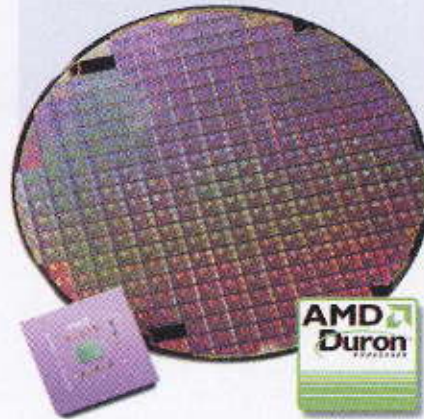
bir sayıyla çarpılır ve çekirdek hızı elde edilir. Örneğin PIII 500 bir işlemci, 100Mhz Bus hızında 5 çarpanıyla çalışır ve çekirdek hızı da $100 \times 5 = 500\text{Mhz}$ 'dir. Bus, basit anlamıyla veriyolu demektir. Yani bilgisayar içindeki bileşenler Bus üzerinden haberleşirler. Farklı bileşenlerin birbirleriyle iletişimi de farklı hızlarda olur.

Bus hızı ve diğer bileşenlerin çalışma hızları arasındaki ilişki

Örneğin 100Mhz Bus hızına sahip bir bilgisayarda CPU ile bellek arasındaki hız 100 Mhz'ken (farklı durumlar olabilir, aşağıya bkz.) PCI kartlar bu hızın 1/3'ü olan 33 Mhz'de çalışır. AGP veriyolunun hızı ise bu hızın 2/3'ü olan 66 Mhz'dir. Bus hızı 66 Mhz ya da 133 Mhz de olabilir. Bu durumda diğer donanımın çalışma hızlarının sabit kalabilmesi için farklı bölünme oranları söz konusu olur. Örneğin 133Mhz için AGP hızı 2/4 olurken PCI bölümü de 1/4 olur.

Bus hızının belirtilen üzerine çıkarılmasına overclocking denir. Bu işlemle ek hızlanma sağlanır. Çünkü, örneğin 100 Mhz'de çalıştırılması gereken bir PI-II500 110 Mhz'de çalıştırılınca $110 \times 5 = 550\text{Mhz}$ 'de çalışır. Overclocking genel donanımın özelliklerine göre belli sınırlar içinde ek performans getirirse de bu işlemin arada sırada karşınıza çıkabilecek mavi ekranların sorumlusu olmadığını kimse bilemez. Deneyimli

İşlemcilerin çekirdeği burada gördüğümüz wafer adı verilen plakalar halinde üretilir. Resimdeki wafer'da onlarca CPU mevcut.

kullanıcılar bu iş için uygun donanım seçerek ve ek soğutma önlemleri olarak istisnalar hariç yüzde 30'a varan ek hızlanma elde edebiliyor. Hatta bu yazı 450Mhz'e overclock edilmiş bir Celeron 300A sistemde yazıldı. Fakat bu işlemcinin gelmiş geçmiş tüm işlemciler arasında overclock için en elverişli CPU olarak bu alanda bir istisna oluşturduğunu hatırlatalım. Her halükarda overclocking riskli bir işlemdir ve tavsiye edilmez.

CPU ve chipsetin sistemin genel yapısındaki rolleri

Gerek CPU gerek yapı olarak chipset bir bilgisayarda genel performans olarak en çok söz sahibi olan bileşenlerdir. Chip-

set donanımsal olanakları sağlarken CPU bu olanakları kullanarak işletim sisteminin ve ilgili yazılımların çalışmasını sağlar. Desteklenen slot sayısı, USB girişleri ya da entegre ses/görüntü olanakları chipsetin becerileriyle ilgili özelliklerdir. Tabii bu özellikler arasında desteklenen FSB (Front Side Bus) hızını da unutmamak gerek.

FSB, bu aşamada CPU ve bellek arasındaki hızı chipsetin yaptığı köprü görevi olarak özetlenebilir. AMD Athlon uyumlu anakartların 200Mhz FSB hızına sahip olması bu konuda kafaları karıştırıyor. Sonuçta FSB CPU ile bellek arası hız demek olduğuna göre Athlon işlemcili sistemler 200Mhz bellek modülleri mi kullanıyor? Tabii ki hayır. Bu sistemler 100 ya da 133Mhz bellek kullanabilen bildiğimiz sistemlerden farklı değil. Fakat Athlon ya da benzer mimariye sahip işlemcileri kullanan chipsetlerde CPU ile bellek arasında köprü görevini üstlenen modül, CPU ile 200 Mhz hızında haberleşirken bellekle 100 Mhz hızında haberleşiyor.

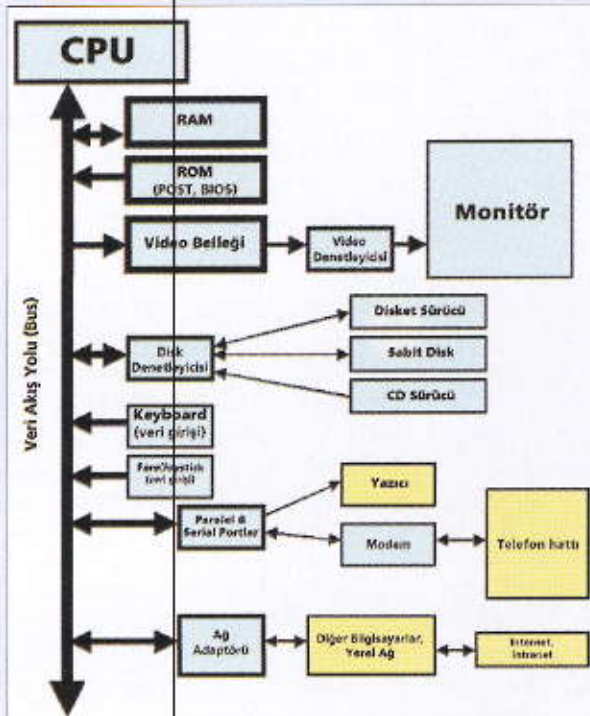
Pazarın lideri olan Intel uyumlu sistemlerde şu ana kadar CPU-Chipset-Bellek arası hızlar 100 Mhz olduğu için böyle bir durumla karşılaşılması bazı kullanıcıların AMD sistemlerin 200 Mhz FSB hızını duyunca "Yoksa 200 Mhz bellekler mi çıktı?" demesine sebep oldu.

CPU'lar için üretilen chipsetler ve anakart seçimi

Seçtiğiniz işlemci ister istemez kullanacağınız anakartı ve chipset'i de belirleyecektir. Yani AMD ya da Intel farklı mimarilerde işlemciler üretiyorlar ve birbirleriyle uyumlu değiller.

AMD mi yoksa Intel mi karar verdikten sonra da iş bitmiyor tabii ki. Zira bu sefer de soket/slot seçimi karşınıza çıkıyor. VIA gittikçe önem kazanan ve güçlenen bir chipset üreticisi olarak hem Intel hem de AMD için chipset üretiyor. Bu aşamada bir seçim de (özellikle Intel işlemciler için) burada söz konusu. Soket/slot seçimi sırasında slot anakartların küçük bir dönüştürücü yardımıyla soket işlemcileri de kullanılabileceği gibi bir esnekliği var.

Intel chipsetli bir anakartın kurulumu ile örneğin VIA chipsetli bir anakartın kurulumu farklı olabiliyor. Win98 Intel chipsetine ait Bus Master sürücülerine sahipken sorunsuz bir sistem için

Genel olarak bir PC'nin işleyişi: Çevresel bileşenler ve CPU'nun veriyolu üzerinden haberleşmesiyle bilgi alışverişi sağlanır. CPU, birçok bileşen ile sürekli iletişim halinde olmak durumundadır. Bu iletişim bazı bileşenler için tek yönlüdür (örneğin klavye) bazıları için de çift yönlüdür (örneğin bellek).

VIA chipsetli bir anakartta VIA Bus master sürücülerini yüklemek şart. Ayrıca AGP veriyolunun sorunsuz çalışması için de VIA chipsetinin bazı yama dosyalarına ihtiyaç duyduğu biliniyor. Bunun dışında Athlon işlemcili bir sistem kurmaya niyetliyseniz AMD 300W sağlayabilen bir güç kaynağı kullanmanız tavsiye ediyor. Hangi işlemciyi alırsanız alın bitçeniz uygunsa daha kaliteli olan 133 Mhz'lik bellek modüllerini tercih etmeniz de fayda var. Özellikle AMD işlemcili sistemler bu konuda seçici davranabiliyor.

Peki ama hangi CPU size daha uygun?

Her şeyden önce komut setleri kavramına bir göz atalım. Intel şu anda ve ISSE komut setlerine sahip işlemciler üretirken AMD ve 3DNow! ile buna karşılık veriyor. Peki nedir bu komut seti? Komut seti ilgili yazılım tarafından desteklendiği takdirde daha yüksek performans sağlayan ek yapıdır. Bir anlamda donanımsal kısa yollardır. Fakat dediğimiz gibi yazılımın da bu kestirme yollar dikkate alınarak hazırlanmış olması gerekir.

Hatırlarsanız MMX destekli işlemciler ilk çıktığında bu birçok kişi için çok fazla anlam taşımamıştı. Çünkü MMX destekli yazılımlar ortada yoktu. MMX komut seti oyunlar ve diğer uygulamalarca yaygın olarak kullanılmaya başlınca kadar o ilk çıkan MMX işlemciler çoktan eskimişti bile. Şu an mevcut yazılımların çoğu neyse ki her iki mimari için de komut seti desteğine sahip gibi. Tabii ki bu konuda Intel biraz daha

Intel soket ve slot mimari konusunda eskisi kadar tutucu değil. Bir çok işlemcinin hem soket hem de slot versiyonu var.

avantajlı. Öte yandan AMD Athlon'un kuşkusuz en büyük avantajı PIII'ün sahip olduğu 2 FPU birimine karşılık 3 FPU birimine sahip olması. FPU (Floating Point Unit) kayar nokta birimi anlamına gelir ve matematiksel işlemlerden sorumludur demistik. Athlon'un bu üstünlüğü, onun genel olarak 3D ve rendering gibi işlemlerde PIII'ten daha yüksek performans göstermesini sağlıyor. Ayrıca Athlon önbellek konusunda da daha avantajlı.

CPU'ların fiyat/performans oranı ve ön bellek

Her şeyden önce gerek AMD gerekse Intel, Athlon ve PIII gibi işlemciler bir yana Celeron ve Duron gibi uygun fiyatlı alternatifleri de kullanıcılara sunuyor. Bu uygun fiyatlı işlemciler pek çok kişinin sandığının aksine performans açısından hiç de altta kalmıyorlar. Gerek Celeron gerekse Duron fiyat/performans oranı açısından çoğu zaman Athlon ve PIII'ün önündeler. Bu aşamada uygun fiyatlı fakat hızlı bir bilgisayar arıyorsanız Athlon ve PIII yerine Duron ya da Celeron işlemcilerinden birini gözü kapalı satın alabilirsiniz.

Hatta donanım konusunda bilgili birçok kişi, çoğunluk PIII çılgınlığı yaşarken bryık altından gülerken kendilerine Celeron sistemler toplayıp kullandılar. CPU'larda Bus üzerinden gelen bilgilerin daha hızlı işlenebilmesi için iki farklı tampon bellek bulunur (Level 1 ve Level 2 Cache kısaca L1 ve L2). L1; PIII'te ve Celeron'larda 32Kb iken Athlon ve Duron'da 128Kb'tır. L2 önbellek konusunda ise Athlon ve PIII başa baş gidiyor. Söz konusu çekirdek ile aynı hızda çalışan L2 önbellek olunca her iki işlemci de 256Kb önbelleğe sahip. Duron 64Kb, Celeron ise 128Kb çekirdek hızında çalışan L2 önbelleğe sahip.

Genel performans konusunda L2 önbelleğin miktarı kadar çalışma hızı da çok önemli. Bu konuda tercih tabii ki çekirdek hızında çalışan L2 önbellekten yana olmalı. Celeron'a karşı birçok kişide oluşan güvensizliğin en büyük sebebi, Intel'in ilk çıkardığı L2 önbelleksiz Celeron'lardan kaynaklanıyor. Intel bu

hatasını daha sonra A serisi Celeron'larla kapamaya çalıştı, fakat birçok kişide bu konuda bir önyargı oluştu. O zamanki PII ve PIII'lerde 512Kb L2 önbellek vardı fakat bu önbellek

işlemci çekirdek hızının yarısı hızında çalışıyordu. Mevcut bazı PIII'lerde ise durum biraz daha farklı. Bu işlemciler bir anlamda eski PIII'lerle Celeron'ların karışımı gibi. Zira yeni PIII'lerde 256Kb önbellek var ve bu önbellek işlemci çekirdek hızında çalışıyor. Tabii bu yeni PIII'lerde FSB hızının 133Mhz olduğunu da hatırlatmakta fayda var. Ayrıca, 100 Mhz Bus hızında çalışan 512Kb L2 önbellekli PIII işlemciler de hala mevcut.

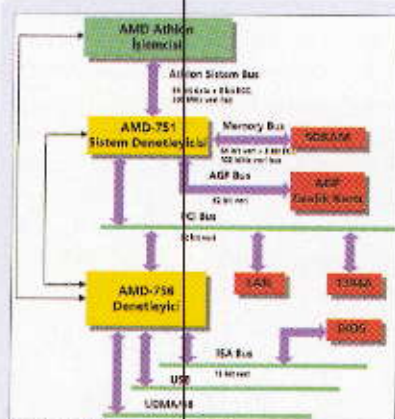
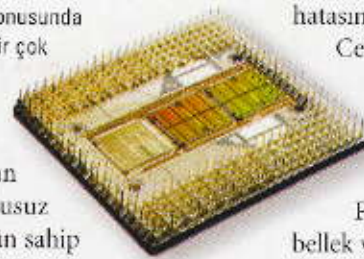
Uygun fiyatlı işlemciler devlere karşı

Athlon ve PIII ile karşılaştırdığımızda Celeron ve Duron işlemciler fiyat açısından daha avantajlı, bu bir gerçek. Performans olarak bakınca Duron'un aynı hızdaki Celeron'dan burun farkıyla önde olduğunu söyleyebiliriz.

Athlon ise PIII'e nazaran daha uygun fiyatlı olmasıyla dikkat çekiyor, fakat bu işlemci için tavsiye edilen kasanın fiyat farkı yüzünden işlemci fiyat avantajını kaybediyor. Aynı saat frekansındaki PIII ve Athlon arasında öyle aman aman bir performans farkı yoksa da gerçekleştirdiğimiz benchmark'larda genel toplamda Athlon'un önde olduğu aşikar. Athlon için üretilen VIA chipsetleriyle yaşanan ve zaman içinde kısmen giderilen bazı problemler (AGP problemi), çoğu kullanıcının Athlon'a (ve Duron'a) temkinli yaklaşmasına sebep oluyor.

Öte yandan özellikle yüksek hızlarda ki Athlon işlemciler için iyi bir soğutucu-fan kombinasyonu gerektiği de bilinmekte. PIII ise birçok kişinin şu ana kadar kullanmış olduğu Intel üretimi işlemcilerden bir diğeri. Tedbiri elden bırakmayan kullanıcıların genellikle PIII'e yöneldiğini görüyoruz. Eğer bütçeniz elveriyorsa yüksek saat hızında çalışan bir PIII ve i815E chipsetli bir anakart, yüksek performansı sorunsuz bir çalışmayla garanti edecektir. Fakat iyi çalışan bir Athlon işlemcili sistemin çok hızlı olduğunu da unutmamak gerek. Bu aşamada seçim size kalmış.

Şahin Ekşiolu (sahin@chip.com.tr)

AMD 751 chipsetinin blok şeması. Şemada da görebileceğiniz gibi CPU chipsetle 200 Mhz hızında haberleşirken, chipset bellekle 100 Mhz hızında haberleşiyor.

CHIP TOP 10 Testleri

Ekim Ayındaki En iyi Donanımlar

CHIP pazardaki ürünler hakkında en güncel ve en doğru bilgileri okurlarına sunuyor. Donanım ürünü satın almak isteyenlerin ilk başvuracakları kaynak CHIP TOP 10 listeleri.

■ CHIP Test Merkezi olarak en sık karşılaştığımız sorular genellikle "hangi ekran kartı daha iyi?" ya da "X sabit diski hızlı mı?" türünde oluyor. Her ay gerçekleştirdiğimiz testler sizi aydınlatıyor, sa da örneğin 4 ay önce gerçekleştirdiğimiz bir ekran kartı testindeki ürünler şu an için güncel olmayabiliyor doğal olarak. Bunun üzerine CHIP TOP 10 testlerini yapmaya karar verdik. Bu testler kendi içinde her ay güncellenerek size en aktüel donanım bilgilerini veremeye amaçlıyor.

CHIP TOP 10 tablolarındaki ürünler PC pazarındaki en iyi ürünlere genel bir bakış sağlıyor. En önemli donanım kategorilerinde her ay güncellenmiş olarak CHIP testlerinin en iyi 10 aygıtını bu tablolarda bulabileceksiniz. Önümüzdeki aylarda bu kategorilere yenileri eklenecek. Her değerlendirmeyi şeffaf bir şekilde tablolarda göstermeye çalıştık, yani CHIP TOP 10 sizlere sadece tablolar sunmakla kalmıyor, aynı zamanda her kategorinin nasıl test edildiğini de açıklıyor.

Tablolar size satın alma kararınızda yardımcı olacak tüm bilgileri içeriyor

İçindekiler

- 137 Sabit diskler
- 138 Monitörler
- 139 Tarayıcılar
- 142 Yazıcılar
- 144 Ekran kartları
- 144 DVD sürücüler
- 146 CD sürücüler
- 146 CD yazıcılar

(alttaki açıklamaya bakabilirsiniz): teknik bilgiler, performans değerleri, fiyatlar. Bir aygıtın listedeki sıralaması sadece teknik performansına dayanan toplam değerlendirmeye bağlı, fiyatın burada hiçbir etkisi yok. Ancak sizin için bazı özellikler çok daha önemliyse, her

bir ölçüm değeri ve fiyat verilerinden kendiniz için en uygun aygıtı tespit edebilirsiniz.

CHIP TOP 10 tabloları sayesinde gerek terfi gerekse sıfırdan bilgisayar satın alma sırasında size en uygun seçenekleri kolayca seçmeniz mümkün.

TOP 10 Tablolarından Nasıl Faydalanabilirsiniz?

Burada üreticinin ismini, ürün adını modelini ve Distribütörlerin telefon numaralarını bulabilirsiniz.

Her aygıt farklı kategoriler için test sonucuna göre puanlandırılıyor.

Farklı kategorilerin ağırlıklarına bağlı olarak toplam puan hesaplanıyor.

Sütundaki en iyi değer farklı renkte gösteriliyor.

Fiyatlar Üreticiler veya Distribütörler tarafından güncellenmiş olarak bildiriliyor.

IDE Sabit Diskler

	Marka Model	Distribütör Fiyatı	Arka Durum	Kapasite	Or. Okuma Hızı	Or. Yazma Hızı	Veri Erişim Hızı	CPU Kullanımı (%)	CHIP Toplam Puanı	Fiyat GB + KDV	MB Başına Üçüncü Fiyat
1	Quantum Fireball Plus LM (212) 585 36 50	Enix	Ultra DMA 33	15 GB	25800.0 kb/s	17700.0 kb/s	11.8	9.2	80.55	129	0.415
2	IBM Deskstar CPTA-272000 (212) 220 36 40	Ünal Elektronik	Ultra DMA 33	20.5 GB	22267.0 kb/s	44827.0 kb/s	11.8	7.3	72.87	249	0.010
3	Western Digital Caviar 2050A (216) 317 36 50	Onix A.Ş.	Ultra DMA 33	20.5 GB	21085.0 kb/s	40826.0 kb/s	12.9	7.8	71.20	197	0.010
4	Western Digital Expert 1020A (216) 317 36 50	Onix A.Ş.	Ultra DMA 33	10.2 GB	26029.0 kb/s	45024.0 kb/s	12.6	4.8	70.08	119	0.010
5	Seagate ST32000A10 (212) 248 60 11	Onix A.Ş.	Ultra DMA 33	20.5 GB	21200.0 kb/s	34619.0 kb/s	5.9	5.5	54.37	327	0.010
6	Maxtor Diamond Max 6000 (210) 317 36 50	4C	Ultra DMA 33	27.2 GB	19106.0 kb/s	37891.0 kb/s	14.3	5.8	62.40	270	0.011
7	Maxtor Diamond Max VL20 (216) 317 36 50	4C	Ultra DMA 33	20.4 GB	24207.0 kb/s	33911.0 kb/s	14.5	5.7	59.95	192	0.010
8	Quantum Fireball LCT 10 (212) 199 36 50	Enix	Ultra DMA 33	10 GB	20368.0 kb/s	20807.0 kb/s	15.0	5.5	59.19	149	0.417
9	Quantum Fireball LCT 10R (212) 555 36 50	Enix	Ultra DMA 33	10 GB	17980.0 kb/s	26724.0 kb/s	14.8	4.5	52.24	145	0.010
10	Seagate ST316002A (212) 248 60 11	Onix A.Ş.	Ultra DMA 33	17.1 GB	21090.0 kb/s	34705.0 kb/s	14.4	5.9	60.10	109	0.008

Sıralama ürünlerin fiyatından bağımsız olarak gerçekleşiyor ve toplam puana dayanıyor.

Tablolarda her aygıt için en önemli teknik ve donanımsal veriler sunuluyor.

IDE Sabitdiskler

Yüksek veri transfer hızı: Quantum, LM modeli ile yazma ve okuma veri transfer hızı testinde rakiplerine fark attı.

Test Kriterlerinin Yüzdeleri

	Marka Model	Distribütör Firma Telefon	Ara-birimi	Kapasite	Ort. Okuma Trans. Hızı	Ort. Yazma Trans. Hızı	Veri Erişim Hızı (ms)	CPU Kullanımı (%)	CHIP Toplam Puanı	Fiyat (\$ + KDV)	MB Başına Düşen Fiyat
1	Quantum Fireball Plus LM	Empa (212) 599 30 50	Ultra DMA 66	15 GB	25804.5 kb	51703.6 kb	11.8	6.2	80.55	179	0.013
2	IBM Deskstar DPTA-372050	Çizgi Elektronik (212) 273 14 91	Ultra DMA 66	20.5 GB	22287.9 kb	44677.3 kb	11.8	7.3	72.07	240	0.013
3	Western Digital Caviar 205AA	İhlas Acer (216) 317 96 50	Ultra DMA 66	20.5 GB	21896.1 kb	45608.3 kb	12.6	7.0	71.32	187	0.010
4	Western Digital Expert 102BA	İhlas Acer (216) 317 96 50	Ultra DMA 66	10.2 GB	20670.2 kb	45025.4 kb	12.6	6.8	70.08	119	0.013
5	Seagate ST328040A	İhlas A. (216) 317 96 50, Datagate (212) 288 53 11	Ultra DMA 66	28.5 GB	21320.4 kb	24019.3 kb	9.8	5.5	64.71	327	0.013
6	Maxtor Diamond Max 6800	4K (216) 317 96 50	Ultra DMA 66	27.2 GB	18110.9 kb	37869 kb	14.3	5.8	62.47	273	0.011
7	Maxtor Diamond Max VL20	4K (216) 317 96 50	Ultra DMA 66	20.4 GB	24321.9 kb	23951.8 kb	14.5	5.7	59.65	182	0.010
8	Quantum Fireball LCT 10	Empa (212) 599 30 50	Ultra DMA 66	15 GB	20938 kb	23887.9 kb	16.6	5.5	59.19	149	0.011
9	Quantum Fireball LCT 0.8	Empa (212) 599 30 50	Ultra DMA 66	13 GB	17460.1 kb	20774.3 kb	14.8	4.5	53.34	145	0.013
10	Seagate U8 ST317221A	İhlas A. (216) 317 96 50, Datagate (212) 288 53 11	Ultra DMA 66	17.2 GB	21784 kb	14705.9 kb	14.4	5.9	50.16	103	0.006

SCSI Sabit Diskler

Yüksek performans/ fiyat oranı: Atlas V, Ultra 160 arabirimli SCSI diskler arasında uygun fiyatı ile dikkat çekiyor.

Test Kriterlerinin Yüzdeleri

	Marka Model	Distribütör Firma Telefon	Ara-birimi	Kapasite	Ort. Okuma Trans. Hızı	Ort. Yazma Trans. Hızı	Veri Erişim Hızı (ms)	CPU Kullanımı (%)	CHIP Toplam Puanı	Fiyat (\$ + KDV)	MB Başına Düşen Fiyat
1	Seagate Cheetah ST31840LW	İhlas A. (216) 317 96 50, Datagate (212) 288 53 11	Ultra160/m SCSI	18.4 GB	34740.3 kb	60280.8 kb	7.4	11.3	92.26	725	0.046
2	Quantum Atlas V	Empa (212) 599 30 50	Ultra160/m SCSI	18.3 GB	26416.9 kb	59609.8 kb	8.5	9.4	78.64	399	0.033
3	IBM DMVS 18 LZX	Çizgi Elektronik (212) 273 14 91	Ultra160/m SCSI	18.2 GB	26182.5 kb	4439.9 kb	7.1	2.1	64.36	850	0.054
4	Seagate Baracuda ST39133LW	İhlas A. (216) 317 96 50, Datagate (212) 288 53 11	Ultra2 SCSI	9.1 GB	23524.1 kb	27131 kb	8.7	6.4	61.56	470	0.060
5	Seagate Cheetah ST39103LW	İhlas A. (216) 317 96 50, Datagate (212) 288 53 11	Ultra2 SCSI	9.1 GB	23449.3 kb	27037.3 kb	8.8	6.4	61.15	504	0.064
6	Fujitsu MAG3091LP	Ufotek (212) 274 56 60	Ultra2 SCSI	9.1 GB	25621 kb	4427.3 kb	7.9	2.1	60.84	516	0.066
7	Seagate Baracuda ST150176LW	İhlas A. (216) 317 96 50, Datagate (212) 288 53 11	Ultra2 SCSI	50 GB	23254.8 kb	23839.7 kb	8.7	6.1	60.00	1332	0.031
8	Seagate Baracuda ST136475W	İhlas A. (216) 317 96 50, Datagate (212) 288 53 11	Ultra2 SCSI	36.4 GB	19510.3 kb	20502.5 kb	9	5.2	54.64	1056	0.033
9	IBM DNES-318350	Çizgi Elektronik (212) 273 14 91	Ultra2 SCSI	18.2 GB	18147.8 kb	20142.8 kb	9.7	4.8	51.69	650	0.041
10	Seagate Baracuda ST318275LW	İhlas A. (216) 317 96 50, Datagate (212) 288 53 11	Ultra2 SCSI	18.2 GB	18972.2 kb	20171 kb	9.3	4.9	48.82	528	0.033

17" Monitörler

1

Mükemmel görüntü:
PF775. Perfect Flat ekran
tüpü ile kullanıcılara
yüksek bir görüntü kalitesi
sunuyor.

Test Kriterlerinin Yüzdeleeri

Marka Model	Distribütör Telefon	Boyutları GxYxD* (mm)	Max. Görüntü	Tüp Tipi	Nokta Aralığı	Yatay Frekans	Düşey Frekans	Convergen- ce + Geo. P.	Ergo- nomi	CHIP T. Puanı	Fiyatı (+KDV)
1 ViewSonic PF775	Prokom (312) 447 69 30	417x430x450	16" (40.6 cm)	Perfect Flat	0.25 mm	30-97 kHz	50-180 kHz	75.59	75.00	91.68	375
2 Nec E750	GenpaCom (212) 320 10 50	403 x 422 x 380	16" (40.6 cm)	Croma C. CRT	0.25 mm	31-92 kHz	55-160 kHz	76.70	65.49	90.26	399
3 Sony E200	Empa (212) 599 30 50	404 x 413.5 x 419.5	16" (40.6 cm)	Trinitron CRT	0.24 mm	30-85 kHz	48-120 kHz	62.48	73.12	83.4	324
4 ADI Microscan GT56	Harmony (212) 227 17 56	439x441x441	16" (40.6 cm)	Trinitron CRT	0.25 mm	30-95 kHz	50-160 kHz	61.27	74.00	82.95	350
5 Sony CPD-G200	Empa (212) 599 30 50	404x413.5x419.5	16" (40.6 cm)	Trinitron CRT	0.24 mm	30-96 kHz	48-120 kHz	59.07	70.02	79.66	389
6 Philips 107 MP	Boğaziçi (212) 217 29 29	442x433x500	16" (40.6 cm)	Dot Pitch	0.22 mm	30-95 kHz	50-160 kHz	50.43	82.00	78.81	465
7 LG Studioworks 795FT Plus	Ufotek (212) 336 61 00	415x439x435	16" (40.6 cm)	Flat Square T.	0.24 mm	30-96 kHz	50-160 kHz	66.36	55.98	77.76	395
8 Mitsubishi Diamond Plus 71	Ufotek (212) 336 61 00	410x406x425	16" (40 cm)	Diamondt. CRT Flat	0.25 mm	30-69 kHz	50-130 kHz	67.29	50.04	75.48	361
9 LG Studioworks 775N	Ufotek (212) 336 61 00	410x432x440	16.1" (40.8 cm)	Dot Pitch	0.27 mm	30-70 kHz	50-160 kHz	60.08	57.38	73.75	261
10 Sony CPD-200GST	Empa (212) 599 30 50	406X432X420	16" (40.6 cm)	Trinitron CRT	0.25 mm	30-85 kHz	50-120 kHz	53.42	63.97	72.05	399

* GxYxD: GenişlikxYükseklikxDerinlik

19" Monitörler

1

Yüksek çözünürlüklerde çalışmak: Birçok kategoride birinci olan bu Monitör, Test Merkezinin vevgeçilmez bir parçası haline geldi.

Test Kriterlerinin Yüzdeleeri

Marka Model	Distribütör Telefon	Boyutları GxYxD* (mm)	Max. Görüntü	Tüp Tipi	Nokta Aralığı	Yatay Frekans	Düşey Frekans	Convergen- ce + Geo. P.	Ergo- nomi	CHIP T. Puanı	Fiyatı (+KDV)
1 Nec FP950	GenpaCom (212) 320 10 50	442x456x447	18" (45.8 cm)	Grill Pitch	0.25 mm	31-110 kHz	55-160 kHz	67.57	83.29	91.97	827\$
2 Mitsubishi Diamond Pro 900U	Ufotek (212) 336 61 00	454x458x456	18" (46 cm)	Diamondt. CRT Flat	0.25 mm	30-95 kHz	50-152 kHz	59.42	81.09	85.11	718\$
3 Eizo FlexScan F 67	Romar (212) 252 08 09	452x455x478	17.8" (45.3 cm)	Flat Square T.	0.26 mm	30-96 kHz	50-160 kHz	58.66	73.98	80.98	631.000. 000 TL
4 ADI Microscan G66	Harmony (212) 227 17 56	470x483x425	18" (45.7 cm)	ShortLen- ght CRT	0.26 mm	30-95 kHz	50-160 kHz	52.07	69.49	73.80	490\$
5 Philips 109B	Boğaziçi (212) 217 29 29	452x462x420	18" (45.7 cm)	Dot Pitch	0.22 mm	30-95 kHz	50-160 kHz	56.22	61.50	72.91	520\$
6 Acer 99SL	İhlas Acer (216) 317 96 50	484x466x428	18" (45.7 cm)	ShortLen- ght CRT	0.26 mm	30-98 kHz	50-160 kHz	56.13	61.33	72.75	459\$
7 AOC Spectrum Series 9GLRSA	Pampa (212) 256 65 90	460x503x420	18" (45.7 cm)	Dot Pitch	0.26 mm	30-95 kHz	50-160 kHz	62.15	49.97	71.60	369\$
8 Belinea 19" "10 60 20"	Koyuncu (212) 213 40 90	500x487x480	18" (45.7 cm)	Dot Pitch	0.26 mm	30-95 kHz	50-150 kHz	56.15	48.90	66.56	440\$
9 ADI Microscan 6P	Harmony (212) 227 17 56	475x483x488.3	18" (45.7 cm)	Flat Square T.	0.26 mm	30-95 kHz	50-160 kHz	60.08	42.65	66.38	450\$
10 Likom K9033LD	Romar (212) 252 08 09	465x456x464	18" (45.7 cm)	Flat Square T.	0.25 mm	30-95 kHz	50-160 kHz	53.52	50.32	65.30	217.000 000 TL

* GxYxD: GenişlikxYükseklikxDerinlik

Tarayıcılar

2

Tek tuşla tarama:

HP 6300C, tekli tarama yapan kompakt yapısı ve sessiz oluşu sayesinde masaüstü kullanım için oldukça uygun bir seçenek.

Test Kriterlerinin Yüzdeleri

	Marka Model	Distribütör Firma Telefon	Çözünürlük	600 dpi R. Res. B. H.	600 dpi R. Res. B. Kal.	300 dpi R. Res. B. Hızı	300 dpi R. Res. B. Kal.	Dokümantasyon	CHIP Toplam P.	Fiyatı (\$ + KDV)
1	HP Scanjet 4300 C	HP (212) 224 59 25	600x 1200	60 sn	63.71	29 sn	75	60	93.16	155
2	HP Scanjet 5300 C	HP (212) 224 59 25	600x 1200	70 sn	64.34	35 sn	80	60	90.85	205
3	HP Scanjet 3200 C	HP (212) 224 59 25	600x 1200	75 sn	57.36	44 sn	74	80	89.97	130
4	HP Scanjet 4200 C	HP (212) 224 59 25	600x 1200	62 sn	65.00	20 sn	70	60	88.71	250
5	HP Scanjet 3400 C	HP (212) 224 59 25	600x 1200	69 sn	62.31	38 sn	70	60	82.81	110
6	Mustek 1200CU	Mascom (212) 212 1366 Multimedya, Ufotek*	600x 1200	98 sn	59.46	39 sn	79	70	82.53	70
7	Microtek Phantom 336 CX	Ölçsan (212) 280 97 61	300x 600	92 sn	56.89	69 sn	65	80	82.00	99
8	Microtek ScanmakerX6	Ölçsan (212) 280 97 61	600x 1200	138 sn	56.62	40 sn	75	85	80.23	161
9	Plustek OpticPro U12	Albim (216) 349 33 51	600x 1200	105 sn	62.5	42 sn	76	80	79.54	72
10	Acer 640U	İhlas Acer (216) 317 96 50	600x 1200	105 sn	59.23	40 sn	75	70	78.78	79

* Empa tel: (212) 599 30 50, Multimedya tel: (212) 212 98 50, Pampa tel: (212) 256 65 90

TEKSTİL BİLGİİŞLEMCİLERİ !!

Yardım Konusu: İsviçre / NORSEL Tekstil Barkod Etiketleri

F1

'e basın...

İçindekiler | Dizin | Bul

Dev işletim sistemlerinin minyatür anahtarı

- Boyamada - Kassarlamada - Yıkamada
 - Hiçbir şekilde okunabilirliğini kaybetmeyen woven / non - woven özel barkod etiketleri
- Kumaşa kaynak yöntemiyle uygulanmasında
 - Kolaylık
 - Dayanıklılık
 - Yapışmada sağlamlık
- Referanslarımızdan:
 - Altinyıldız
 - Bahariye
 - Yünsa
 - Aksu
 - Can Tekstil

Kapat

Yazdır...

İptal

Mürekkep Püskürtmeli Yazıcılar

Her ortama uyumlu:
HP 1220C, her türlü kullanıcı kitlesine tavsiye edebileceğimiz nadir yazıcılardan biri.

Test Kriterlerinin Yüzdeleri

■ 30% Resim Kalitesi
■ 20% Grafik Kalitesi
■ 20% Ergonomi
■ 10% Resim Baskı Hızı
■ 10% Grafik Baskı Hızı
■ 10% Ofis Baskı Hızı

	Marka Model	Distribütör Telefon	Çözünürlük (dpi)	Bağlantı Şekli	Office Baskı Hızı	Resim Baskı Hızı	Grafik Baskı Hızı	Resim Kalitesi	Grafik Kalitesi	Ergonomi	CHIP Toplam P.	Fiyat (+KDV)
1	HP 1220 C	HP (212) 224 59 25	600x600	Paralel, USB	114 sn	194 sn	93 sn	85	82	90	85.30	580\$
2	Epson Stylus Photo 1270	Epson Türkiye (212) 217 04 90	1440x720	Paralel, USB	218 sn	69 sn	54 sn	69	72	90	78.63	390\$
3	HP 930C	HP (212) 224 59 25	600x600	Paralel, USB	257 sn	129 sn	100 sn	90	84	70	80.21	225\$
4	HP 970 Cxi	HP (212) 224 59 25	600x600	Paralel, USB	205 sn	129 sn	94 sn	75	82	75	76.13	385\$
5	HP 950C	HP (212) 224 59 25	600x600	Paralel, USB	226 sn	128 sn	108 sn	80	82	70	72.45	265\$
6	Canon BJC-8200 Photo	Hesmak (216) 391 88 00	1200x1200	Paralel, USB	378 sn	150 sn	126 sn	72	77	80	72.45	434\$
7	Canon BJC-3000	Hesmak (216) 391 88 00	1440x720	Paralel, USB	243 sn	60 sn	48 sn	61	59	78	71.38	121\$
8	HP 840C	HP (212) 224 59 25	600x600	Paralel, USB	308 sn	156 sn	130 sn	75	75	70	70.90	165\$
9	Canon BJC-6200	Hesmak (216) 391 88 00	1440x720	Paralel, USB	149 sn	119 sn	95 sn	61	60	78	67.47	216\$
10	Xerox DocuPrint XJ8C	Xerox Türkiye (212) 274 06 77	1200x1200	Paralel	279 sn	253 sn	138 sn	65	64	75	64.85	95\$

1500\$'ın Altındaki Lazer Yazıcılar

Ekonomik : Brother 1250, Lazer yazıcılar arasında uygun fiyatı ve ortalamanın üstündeki performansı ile göze çarpıyor.

Test Kriterlerinin Yüzdeleri

■ 40% Resim Kalitesi
■ 25% Resim Baskı Hızı
■ 25% Office Baskı Hızı
■ 10% Dokümantasyon

	Marka Model	Distribütör Telefon	Baskı Hızı (say/dk)	Çözünürlük (dpi)	RAM (MB)	Çalışması için G. süre	Office Baskı H. (s)	Resim Baskı H. (s)	Resim Kalitesi	Dokümantasyon	CHIP Toplam P.	Fiyat (+KDV)
1	Xerox Docuprint N2125	Xerox (212) 274 93 54	20	1200	32	14 sn	43	25	85	70	81.91	1471 \$
2	Canon LBP-1760	Hesmak (216) 391 88 00	17	1200	4	25 sn	47	17	73	75	80.86	1964 \$
3	Brother 1660e	GenpaCom (212) 320 10 50	16	1200	8	16 sn	48	18	73	75	79.50	1121 \$
4	Xerox Docuprint N17	Xerox (212) 274 93 54	12	1200	16	12 sn	53	27	85	70	77.55	1471 \$
5	HP 2100M	HP (212) 224 59 25	10	1200	8	17 sn	70	25	80	85	74.27	F.A.
6	Lexmark Optra M410	Para (212) 221 12 82	12	600	4	17 sn	65	30	80	80	72.42	709 \$
7	Epson EPC-5700	Romar (212) 252 08 09	8	1200	4	19 sn	85	27	82	85	72.37	246 000 000 TL
8	Brother 1250	GenpaCom (212) 320 10 50	12	1200	4	15 sn	80	25	80	70	71.01	399 \$
9	Brother 1270	GenpaCom (212) 320 10 50	12	1200	4	15 sn	75	23	78	60	70.45	638 \$
10	Oki 10ex	Bigitaş (212) 275 00 20	10	1200	2	12 sn	70	19	64	75	68.98	361 \$

Ekran Kartları

1

Yüksek performans: 64 MB DDR Ram ve GeForce 2 GTS işlemcili bu kart bir çok uygulamayı birincilikle bitirdi.

Test Kriterlerinin Yüzdeleri

- 45% 3D Mark 2000 Pro
- 30% Veri Erişim Hızı
- 20% Ergonomi
- 5% Quake III
- 5% Viewport OpenGL

	Marka Model	Distribütör Telefon	Chipseti	Mimarî	RAM	Quake III	Quake II	3D Mark Pro 2000	Viewperf OpenGL	Ergonomi	CHIP Top. Puanı	Fiyatı \$+KDV
1	Leadtek Winfast Geforce2 GTS	Leadtek Türkiye (212) 217 08 50	Nvidia Geforce2 GTS	AGP 4x	64MB DDR	83.10	79.00	85.20	68.10	95	88.92	406
2	Abit Siluro GF256 GTS	GenpaCom (212) 288 10 78 Datagate (212) 288 53 10	Nvidia Geforce2 GTS	AGP 4x	64MB DDR	83.48	75.12	84.17	67.12	85	86.55	F.A.
3	Leadtek Winfast Geforce2 GTS	Leadtek Türkiye (212) 217 08 50	Nvidia Geforce2 GTS	AGP 4x	32MB DDR	71.2	77.85	75.72	65.54	95	85.83	310
4	Elsa Gladiac	TET (212) 256 35 32	Nvidia Geforce2 GTS	AGP 4x	32MB DDR	79.08	77.17	80.4	65.1	70	84.75	349
5	Leadtek Winfast Geforce 256	Leadtek Türkiye (212) 217 08 50	Nvidia Geforce256	AGP 4x	64MB DDR	69.34	74.82	68.36	66.81	95	81.55	F.A.
6	Creativa 3D Blaster Geforce2 GTS	GenpaCom (212) 288 10 78 Empa, Multimedia*	Nvidia Geforce2 GTS	AGP 4x	32MB DDR	70.05	77.02	78.22	64.9	70	81.29	328
7	Leadtek Winfast Geforce 256 Pro	Leadtek Türkiye (212) 217 08 50	Nvidia Geforce256	AGP 4x	32MB DDR	68.10	72.16	69.8	64.3	95	81.01	F.A.
8	Leadtek Winfast Geforce 256	Leadtek Türkiye (212) 217 08 50	Nvidia Geforce256	AGP 4x	32MB DDR	66.44	68.92	63.75	64.90	95	80.79	220
9	Asus Geforce V6800 Deluxe	Çizgi Elektronik (216) 273 14 91	Nvidia Geforce256	AGP 4x	32MB DDR	63.48	66.77	60.46	64.06	100	76.56	245
10	Leadtek Winfast Geforce2 MX	Leadtek Türkiye (212) 217 08 50	Nvidia Geforce2 MX	AGP 4x	32MB DDR	60.08	71.90	57.60	67.61	90	75.66	155

* Empa tel: (212) 599 30 50, Multimedia tel: (212) 212 98 50

F.A.: Firmayı arayınız.

DVD Sürücüler

3

Standartlarla uyumlu: Acer DVP-1640A'nın CD standartları ile mükemmel uyumu sayesinde tam kapasiteli bir CD-Rom olarak da kullanılabilir.

Test Kriterlerinin Yüzdeleri

- 40% DVD Tach
- 30% CD Tach
- 10% Audio Grabbing
- 10% Hata Düzeltme Performansı
- 10% Beraberinde Gelenler

	Marka Model	Distribütör Firma Telefon	DVD Hızı	CD Hızı	CD Yerleş-tirme	DVD Per-formansı	CD Per-formansı	Audio Ripping	Hata Düz. Performansı	Beraberinde Gelenler	CHIP Toplam P.	Fiyat (\$+KDV)
1	Pioneer DVD-A05S2	Multimedia (212) 212 98 50	16X	40X	Slot	62.45	57.90	60	25.80	90	89.89	160
2	Aopen DVD-1640PRO	İhlas Acer (216) 317 96 50	16X	40X	Slot	57.25	61.43	58.40	45.37	75	88.80	131
3	Acer DVP1640A	İhlas Acer (216) 317 96 50	16X	40X	Tray	54.77	57.80	58.80	9.60	70	79.63	144
4	Philips PCDV104R	Boğaziçi Bilgisayar (212) 217 29 29	10X	40X	Tray	42.95	42.10	80.00	21.80	70	67.48	144
5	Creative DVD1242E	Empa (212) 599 30 50, Multimedia, GenpaCom*	12X	40X	Tray	33.42	44.36	31.20	55.49	70	65.01	139
6	Creative DVD8400E	Empa (212) 599 30 50, Multimedia, GenpaCom	8X	40X	Tray	39.35	32.70	67.20	35.40	75	64.96	119
7	Samsung SD-612	Ufotek (212) 274 56 60	12X	40X	Tray	34.30	45.56	31.20	57.00	65	64.06	143
8	LG DRD 8080B	Ufotek (212) 274 56 60	8X	40X	Tray	37.50	42.46	49.60	13.99	75	62.38	124
9	NEC DV-5700	Emeaa (212) 210 08 58	12X	40X	Tray	31.62	44.96	67.20	13.47	65	61.05	135
10	BTC BDB108A	Albim (216) 349 33 51 Boğaziçi (212) 217 29 29	8X	32X	Tray	42.87	37.00	24.80	15.00	70	58.12	107

* Empa tel: (212) 599 30 50, Multimedia tel: (212) 212 98 50, GenpaCom tel: (212) 320 10 50

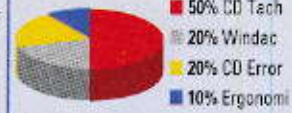
CD Sürücüler

1

Rakipsiz: Kenwood kullandığı Innovation teknolojisi sayesinde daha düşük bir motor dönme hızı ile daha yüksek bir transfer oranına ulaşabiliyor.

Test Kriterlerinin Yüzdeleri

	Marka Model	Distribütör Firma Telefon	Arabirim	Hızı	Ön Bellek (Cache)	CD Tach Perfor.	Audio Ripping	Hata Düzelt. Performansı	Ergonomi	CHIP Toplam P.	Fiyatı (\$ + KDV)
1	Kenwood UCR-421	Vega (212) 347 01 47	IDE Ultra DMA 33	72X	2 MB	57.86	12.4 X	277.80	80	83.88	160
2	Aopen CD-948E	İhlas Acer (216) 317 96 50	IDE Ultra DMA 33	48X	128	30.76	20 X	125.40	65	75.67	34
3	Aopen CD-952E	İhlas Acer (216) 317 96 50	IDE Ultra DMA 33	52X	128	27.50	19.1X	136.00	65	70.05	41
4	Asus CD-S550	Çizgi Elektronik (212) 273 14 91	IDE Ultra DMA 33	50X	128	35.88	13.9 X	158.10	65	66.99	48
5	Creative CD5233E	GenpaCom (212) 320 10 50 Multimedya, Empa*	IDE Ultra DMA 33	52X	256	30.02	7.8 X	81.40	70	63.03	45
6	Samsung SC-152	Ufotek (212) 274 56 60	IDE Ultra DMA 33	52X	128	27.32	7.9 X	70.20	60	62.70	42
7	Sony CDU4811	Emeaa (212) 210 08 58, Pampa, Empa*	IDE Ultra DMA 33	48X	128	31.52	7.8 X	82.30	60	62.56	40
8	Sony CDU4821	Emeaa (212) 210 08 58, Pampa, Empa*	IDE Ultra DMA 33	48X	512	29.04	7.8 X	99.10	60	57.76	39
9	LG CRD-8482B	Ufotek (212) 274 56 60	IDE Ultra DMA 33	48X	128	25.54	7.9 X	90.30	60	56.61	44
10	Pegasus 50X	Gold Bilgisayar (216) 418 11 44	IDE Ultra DMA 33	50X	128	27.35	7.8 X	143.10	70	53.18	40

* Empa tel: (212) 599 30 50, Multimedya tel: (212) 212 98 50, Pampa tel: (212) 256 65 90

CD Yazıcılar

1

Yanmalara son: Plextorun kullandığı Burn Proof teknolojisi sayesinde CD'leriniz artık yanmayacak.

Test Kriterlerinin Yüzdeleri

	Marka Model	Distribütör Firma Telefon	Arabirim	Yazma/R W/Okuma	Ön-bellek	Ort. Veri Tran. H.	Erişim Süresi	Hata Düzelt.	Audio CD	Data CD	Doküman.	CHIP Toplam P.	Fiyatı (\$ + KDV)
1	Plextor PX-W1210TA	Sky (212) 225 68 08 Microbeta (312) 467 06 35	IDE	12/10/32	2	1567 kb/s	158 ms	97ms	598 sn	395 sn	75	59.04	290
2	Plextor PX-W8432T	Sky (212) 225 68 08 Microbeta (312) 467 06 35	SCSI-2	12/4/32	4	1433 kb/s	171 ms	83.7ms	603 sn	405 sn	75	51.16	380
3	LG CED-8080B	Ufotek (212) 274 56 60	IDE	8/4/32	2	3532 kb/s	84 ms	136.8ms	907 sn	539 sn	75	49.32	274
4	Ricoh MP 7060A-DP	Ufotek (212) 274 56 60	IDE	6/4/24	2	2486 kb/s	96 ms	98.6ms	800 sn	636 sn	75	48.43	268
5	Acer 8432-A	Sky (212) 225 68 08 İhlas Acer (216) 317 96 50	IDE	8/4/32	8	2431 kb/s	134 ms	82.4ms	1030 sn	568 sn	70	47.02	210
6	Yamaha 8424E	Multimedya (212) 212 98 50 Sky (212) 225 68 08	IDE	8/4/24	4	2370 kb/s	133 ms	131.8ms	1020 sn	518 sn	75	46.77	270
7	Sony CRX-140S-RP	Pampa (212) 256 65 90 Empa (212) 599 30 50	SCSI-2	8/4/32	4	2654 kb/s	68 ms	109ms	1110 sn	554 sn	80	46.24	194
8	HP Plus 9210i	HP (212) 224 59 25	SCSI-2	8/4/32	4	2566 kb/s	105 ms	107.6ms	1111 sn	510 sn	80	45.68	448
9	Acer CRW6432-A	Sky (212) 225 68 08 İhlas Acer (216) 317 96 50	IDE	6/4/32	2	2540 kb/s	82 ms	92.8ms	1009 sn	689 sn	70	45.29	190
10	Creative CDRW Blaster 8432	GenpaCom (212) 320 10 50, Empa, Multimedya*	IDE	8/4/32	2	1488 kb/s	185 ms	78.3ms	880 sn	730 sn	90	43.84	200

* Empa tel: (212) 599 30 50, Multimedya tel: (212) 212 98 50

Yazılım

İçindekiler

- 154 Ayın Shareware'leri
- 160 Yazılım Testi
- 170 Windows, Linux ve MacOS arasında iletişim
- 178 Office 2000'de Güvenlik
- 184 Windows Scripting Host
- 194 Word'de Hata Denetimi
- 210 Word-Excel İpuçları
- 210 Outlook Kullanımı
- 216 Paint Shop Pro 6.0
- 222 Office Sihirbazları
- 226 PC'den Faks Çekmek
- 232 PHP Uygulama Örnekleri
- 236 PC'de Müzik

Yazılım Devleri Open-source'a Karşı

Yazılım Ne Kadar Serbest?

Avrupa Patent Kurumu yazılımların patenti için bir kurallar paketi hazırlıyor. IT firmaları ve Açık Kaynak (Open Source) yazılım üreticileri ise buna karşılar.

Amerika'da şu an yürürlükte olan yasa Avrupa'da patent idaresinin getireceği bir uygulamayla Avrupa için de geçerli olabilir. Eğer bu olursa artık Avrupa'da da yazılım şirketleri yazılımları için patent almak zorunda kalacaklar. Yetkililer, bu patent zorunluluğunu Avrupa'daki piyasa içerisinde ürünlerin korunmasını sağlamak için istiyorlar.

Amerika'da bu patent zorunluluğu yüzünden şirketler aralarında işbirliği yaparak bazı patentleri aralarında değiştirmekteydiler. Fakat Avrupa'daki firmaların böyle bir şey yapmaları pahalıya patlayabilir. Amerika'da patent kavgaları artık olağan karşılanıyor. Adobe firması, Macromedia

firmasını Flash 5 programında kullandığı bir paletin 1996 yılında kendi adına patentli olduğu iddiasıyla mahkemeye vermişti.

Amerika'da ise Sun Microsystems, StarOffice'in gizli program kodlarını internette yayınladı. Bunun üzerine Star Division şirketinin bu kodları alarak StarOffice'i geliştirdiği anlaşılıyor.

Patent tartışması: Avrupa Patent Kurumu'nun planlarına göre, gelecekte yazılımların patenti alınabilecek.

Business Plans

Nasıl Yapmalı da İşleri Planlamalı...

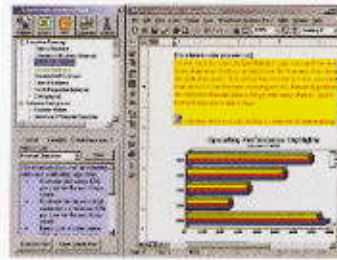
İş yazılımı dünyasında yerini alan Canon OfficeReady Business Plans, iş ortamında ihtiyaç duyacağınız dokümanları yaratmanıza yardımcı oluyor. Word, Excel ve PowerPoint ile uyumlu şekilde çalışan bu yazılımı yükledikten sonra yeni bir iş planı yaratabilir ya da var olanı değiştirebiliyorsunuz. Önce Yeni'ye basın ve ardından bir iş ismi girin. Bu işlemi yaptıktan sonra size bir de metin girmek isteyip istemediğiniz sorulacaktır. Bazen fotoğraf ya da logo konusunda da aynı soruyla karşılaşabilirsiniz. Bundan sonraki adımda program çalışmaya başlayacak ve 3 dakika

40 saniye sonra planların temel halleri hazır hale gelecek. OfficeReady iş planı Word dokümanı olarak açılacak ve ardından bir de menü seçeneği ekleyecek. Plan dokümanının içinde bazı satırlar bulunur ki, bunlara tıklamanız gerekir. Her başlığın altında da

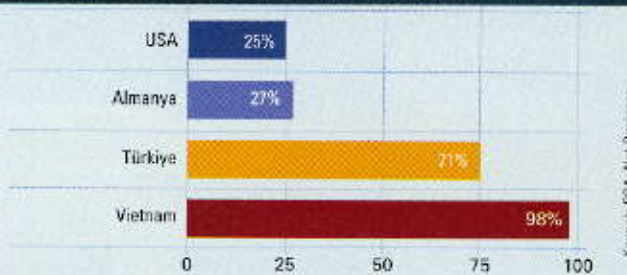
talimat metni yer alır.

Planın bir kısmı, metnin bazı rakamlardan oluştuğu için, OfficeReady bir Excel tablosu oluşturur ve bu tablonun içine satış sonuçlarını, çeşitli gider raporlarını koymanız da mümkündür. Fakat tabloları yenileme işlemi bazen çok fazla vaktinizi alabilir.

Planınıza istediğiniz konuları ekleyebilir, belli bir konu başlığını kaldırabilir ya da OfficeReady iş planı template'inin içinde tanımlanmış olan konu başlıklarından birini kullanabilirsiniz. Ama template'den bir başlık eklediğiniz zaman, bununla ilgili talimat metni karşınıza çıkmayabilir.

Kopya Yazılım: Uluslararası Pazarlar

Yasadışı: Ülkemizde kopya yazılım kullanımı ne yazık ki çok yaygın. Vietnam'da ise, kullanılan yazılımların neredeyse tamamı kopya.

In & out

Video Yerine PC

Film fanatiklerinin beğendikleri filmleri sabitdisklerine kaydetmelerini sağlayan video yazılımları giderek yaygınlaşıyor.

Profesyonel Grafik Yazılımları

Özellikle Web tasarımı için, pahalı profesyonel yazılımlar yerine, yine çok sayıda fonksiyon sunan amatör yazılımlar tercih ediliyor.

Hotbar

Hotbar İle Internet Explorer Daha Renkli

Hotbar var olan Internet Explorer'ınıza renk katmak için üretilmiş bir yazılım. Yazılım sayesinde dinamik bir araç çubuğu ve skin'ler edinebilirsiniz. Skin, basitçe browser'ınızın üstündeki menü metni ve tuşların arkasında yer alan duvar kağıdı olarak tanımlanabilir. Hotbar'da da bu skin'lerden en az 5 bin adet var. Bunların birçoğu da gayet eğlenceli resimlerden oluşuyor. İstemediğiniz zaman da browser'ınızın skin'ini kaldırmanız mümkün oluyor.

Bunun dışında, Hotbar'da var olan menü ve tuşları kullanarak popüler web sitelerinin sayfalarına da erişebilirsiniz. Ayrıca Hotbar'ın sponsorluğunu yapan şirketlerden doğrudan alışveriş yapmanızı sağlayan tuşlar da bulunuyor.

BSA

BSA'dan Önemli Bağış

BSA Türkiye katılımcıları, Eğitim Gönüllüleri'ne bağışta bulundu. Bilinç düzeyi yüksek bir toplumun eğitilmiş insanlardan oluşması gerektiğini dile getiren katılımcılar, eğitim sorunlarının giderilmesine destek vermekten

memnunluk duyduklarını belirttiler. İçinde bulunduğumuz çağda eğitimin büyük önem taşıdığını belirten BSA katılımcıları, lisanssız yazılım kullanmanın yasal ve teknik sakıncalarının bilincine varılması gerektiğini söylediler.

Chemnitz Linux Cluster

Kendi Bilgisayarını Kendin Yap

Chemnitz Üniversitesi parasızlıktan bir server alamadığı için, hocalar kendi server'larını kendileri yaptılar. Clic (Chemnitz Linux Cluster) adındaki süper server üniversitedeki bilim adamları tarafından yapıldı ve ona bu ad koyuldu. Bilgisayarın yapımında

kullanılan parçaların hepsi bildiğiniz donanımlar ve her yerde satılıyor. Bu PC, saniyede bir milyarı aşkın hesaplama yapabiliyor. Buna karşın bilgisayarın maliyeti, satın alabileceğiniz super server'ların sadece beşte biri kadar.

Office 10

Office 2000'in Bir Sonrası Office 10

Microsoft, Office üzerinde bazı değişiklikler yapıyor. Şimdilik Office 10 adını kullanan yazılım, 2001 yılının ortasında piyasaya çıkacak. Ama yeni sürümle ilgili olarak vereceğimiz en iyi haber üreticisi olan Microsoft'un hiçbir uygulamanın dosya formatını değiştirmemiş olması. Ayrıca Word, Excel, Outlook ve PowerPoint'te çalışmak çok daha keyifli hale getirilmiş. FrontPage üzerinde ise önemli değişiklikler yapılmış.

Obongo Bar

Boşluk Doldurmaca

Son zamanlarda çıkan yeni yazılımlar ve kendini browser'a ekleyen programlar sayesinde internet üzerinden alışveriş yaparken her seferinde kredi kartı bilgilerinizi girmenize gerek kalmıyor. Obongo Bar da sizi bu zahmetten kurtaran yazılımlardan bir tanesi. Obongo Bar'ı kullanmak son derece kolay, çünkü yüklemeniz ya da indirmeniz gereken hiçbir şey yok. İsim, adres, e-mail adresi ve kendi seçtiğiniz bir kullanıcı ismi ile şifreyi girdikten sonra Obongo Bar'ı browser'ınızın üstüne sürükleyebilir ve bir adet sık kullanılan oluşturabilirsiniz. Bazı yazılımlar gittiğiniz adreste doldurulması gereken formlar olduğunu fark edip ortaya çıkar-

ken, Obongo bunu yapmıyor. Ona ne yapması gerektiğini sizin söylemeniz gerekiyor. Aslında Obongo komutları takip etme ve sırasıyla uygulama konusunda son derece başarılı. Bu form doldurma özelliğinin

yanı sıra, Obongo'nun başka özellikleri de var. Örneğin anahatar kelimeler verip bunları içeren siteleri aratabiliyorsunuz. Arama sonuçlarını da açık olan browser penceresinde görebiliyorsunuz.

Uygulamalardan birini ilk defa çalıştırıp yeni bir dosya yarattığınızda, kullanıcı arayüzlerinde birçok gelişmeler olduğunu göreceksiniz. Task Pane olarak adlandırılan Office uygulamaları bölümü ekranınızın neredeyse beşte birini kaplıyor olacak ama bu bölümü istediğiniz takdirde kapatabileceksiniz. Word içindeyken Yeni komutuna tıkladığınızda önünüze birçok farklı seçenek çıkacak. Yeni doküman yaratabilecek, web sayfası açabilecek ya da yeni bir e-posta yaratabileceksiniz.

ChatNANNY

İnternet'te Birileri Sizi İzliyor

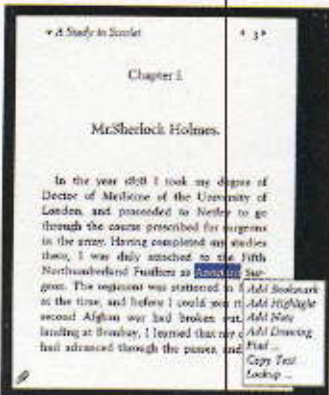
ChatNANNY, America Online 4.0 ve 5.0, AOL Instant Messenger, CompuServe 2000, MSN Instant Messenger ve Yahoo Instant Messenger kullanılarak yapılan her türlü sohbeti görüntüleme ve ekran görüntüsü alabilme özelliğine sahip. Aynı zamanda AOL, CompuServe 2000 ve Internet Explo-

rer kullanıcılarının gittiği URL'lerin de bir listesini alabiliyor. Böylelikle çocuklarınızın ya da bir işverenseniz elemanlarınızın hangi siteleri ziyaret ettiklerini ve burada ne kadar zaman harcadıklarını da tespit edebilirsiniz. Yazılımın en iyi tarafı da şu: Windows 95, 98 ve N.T. 4.0 ile uyumlu olan bu yazılım sürekli olarak arka planda çalışıyor ve böylelikle de elemanlarınız gözetlendiklerinin farkına bile varmıyorlar.

Microsoft Reader

E-Kitap Okumak Microsoft Reader'ın İş

Microsoft, 8 Ağustos 2000 tarihinde PC ve dizüstü bilgisayarlar için hazırlanmış olduğu Microsoft Reader yazılımının [http://](http://www.microsoft.com/reader/)

www.microsoft.com/reader/ adresinden ücretsiz olarak indirilebileceğini duyurdu. Windows 95 ya da daha üstü işletim sistemi kullananlar bu yazılım sayesinde eBook'larını okuma fırsatını bulacaklar. Barnes&Noble.com da Microsoft Reader kullanıcıları

için Barnes&Noble.com eBookStore'u açtı. İsteyenler bu online kitapçıdan Reader'la okunabilir kitaplar satın alacak. Simon&Schuster Inc., Time Warner Books ve Random House Inc. gibi yayınevleri de en çok satan kitapları Microsoft Reader formatında hazırlayıp satışa sunuyorlar.

Görünüm oldukça temiz ve kesintisiz

Microsoft Research tarafından yaratılmış olan Microsoft Reader, LCD ekran kullanan dizüstü bilgisayar ve Pocket PC'lerdeki font çözünürlüğünü epey geliştiriyor. Microsoft, ClearType'in dışında da okumayı kolaylaştıran birçok özelliği bu yazılıma eklemiş. Bu özellikler sayesinde temiz ve kesintisiz bir görünüm elde etmek mümkün olacaktır.

Microsoft'ta teknoloji geliştirmeden sorumlu başkan Dick

Brass, bilgisayar ortamında kitap okurken kullanılabilecek en gelişmiş yazılım olduğunu iddia ettiği Microsoft Reader'ın Barnes&Noble.com'un bir eBook mağazası açmasıyla birlikte tüketicilere eBook'ların gerçek potansiyelini göstereceğine inandığını ifade ediyor.

ClearType teknolojisini kullanan Microsoft Reader yazılımı, bu yöntem sayesinde kullanıcıların bilgisayardan yaptıkları okuma işlemini, aynen kağıttan okuyormuş gibi yapabilmelerini sağlıyor.

Microsoft yetkilisi Brass'a göre bu, yayıncılık endüstrisi için mihenktaşı olarak nitelendirilebilecek bir gelişme. Windows temelli herhangi bir bilgisayarı kullanarak da her isteyen bu deneyimi yaşayabilir. Brass, eBook okuma deneyimi yaşamak isteyen kişileri iyi bir eBook olarak Microsoft Reader kullanmaya davet ediyor.

VoiceXpress 5

VoiceXpress 5 Sesinizi Tanıyor

Lernout&Hauspie tarafından üretilen VoiceXpress 5, bir önceki versiyonuna göre kendini epey geliştirmiş durumda. Versiyon 5, bir dakika içinde okuduğunuz 100 kelimenin 55 tanesini doğru yazarken, Versiyon 4'de bu sayı 50'de kalıyor.

Daha önceki versiyonlarda yazılımın sesinizi tanıması için verilen eğitim 30 ila 60 dakika arasında sürerken, son versiyonda yüklemeyi yaptıktan sonra sadece 7 dakika beklemeniz yeterli oluyor. Bunun dışında, yazılımı spesifik kelime ve tabirler konusunda da eğitebiliyorsunuz. Böylelikle bu kelimelerin kullanıldığı dokümanlarınızın yazılışı sırasında çok

daha az hata ortaya çıkıyor.

Versiyon 5'e dizüstü bilgisayar kullanan kişiler için de bir özellik eklenmiş; bu versiyon bir uygulamaya ve dikte edilen sesleri kaydetme özelliğine sahip. Sesli dosyaları kaydedip daha sonra bunları masaüstü sisteminize aktarmanız bu sistem sayesinde mümkün oluyor. Kafanızdan geçen bazı düşünceleri düzenli biçimde olmasa da not edebilirsiniz.

Yazılımın dört farklı şekli var. Birincisi standart olanı. Bu versiyonda sadece Word ve metin formatlarını kaydedebilirsiniz. Sesle e-mail kontrol edebilir ya da yazdırabilirsiniz. İkinci versiyon ise Advanced olarak adlandırılmış. Bunda da Word ve WordPerfect için destek mevcut durumda. Üçüncüsü VoiceXpress Professional. Bu versiyon ise, saat, hesap makinesi gibi sesle kontrol edilebilen daha basit cihazları destekliyor. Son versiyon ise VoiceXpress Mobile Professional. Bu versiyon küçük bir ses kayıt cihazıyla birlikte geliyor.

Win 2000

UDMA66 Problemi

Microsoft, geçen ay yayınladığımız ve Win 2000'in UDMA66 ile sorunu olduğunu belirten haberle ilgili olarak, Win 2000'in tasarımında UDMA66 modunun standart olarak pasif durumda bulunduğunu ve Registry'de yapılacak bir ayarlamayla bu modun aktif duruma getirilebileceğini belirtti. Bunun için gerekli bilgileri <http://support.microsoft.com/support/kb/articles/Q247/9/51.ASP> adresinde bulabilirsiniz.

Progress Version 9.1

Progress'ten Rekor

Progress Version 9.1 RDBMS veritabanı Version 8.3'e göre yüzde 400'den daha fazla hız artışı sağlamış durumda. Bununla ilgili testler SUN, HP ve IBM'in önde gelen sunucularında yapılmış ve böylelikle ölçeklenebilirlik farklı şekillerde ölçülebilmüş. Progress tarafından yapılan bu yeni test, 9.1'in performans ve ölçeklenebilirlik açısından oldukça önemli bir yol kat ettiğini kanıtlıyor.

Kısa Kısa

Mikro Yazılımevi 12 Yaşında

Mikro Yazılımevi, 12 yaşını doldurdu. Binin üzerinde bayi, 14 genel dağıtıcı, 50'den fazla farklı ürünü ile ticari ya da muhasebe otomasyonuna ihtiyaç duyan işletmelerin ihtiyaçlarını karşılayacak çözümler üreten Mikro Yazılımevi'nin ürünleri 70 bin işletme tarafından kullanılıyor.

KOBİ'ler için Gold

LBS ürünlerine bir yenisini ekledi. 1992 yılından bu yana kullanılan Gold'un teknolojisi ve tasarımı yenilenerek KOBİ'ler için yeniden yapılandırıldı. MS SQL Server ve DB2/400 veritabanlarını destekleyen Gold Klasik 2 ileri teknolojileri kullanıma sunarak KOBİ'lerin verimlilik ve karlılığını artırmayı amaçlıyor.

Sözlüğünüz Sempa'dan

Pratik, kolay kullanıma sahip İngilizce-Türkçe / Türkçe-İngilizce sözlük.

lök Sempa Bilgi İşlem ve Fono tarafından piyasaya sürüldü. Türkiye'de üretilen en iyi sözlük programlarından biri olan Fono Modern Sözlük kullanıcıların kelimelere kolaylıkla ulaşmalarını yanı sıra, başka birçok özelliği de içeriyor. Sözlük, 70 bin temel sözcük, onbinlerce alt sözcük ve binlerce deyim kapasitesiyle başlangıç düzeyinden, gelişmiş düzeye kadar pek çok kullanıcının ihtiyacını karşılayacak şekilde hazırlanmış.

Çocuklar Okumayı Sevecek

Bilden tarafından piyasaya sunulan Okumaya Başlıyorum çocuklara okumayı öğretirken aynı zamanda sevdirmeyi de amaçlayarak hazırlanmış. Oyunlu alıştırmalar, sesli hareketli hikayeler, okumayı destekleyen oyunlar gibi birçok özelliği bulunan ürün, çocuklara doğru yöntemle okuma yazma öğretmeyi hedefliyor. Bunun içinde ilköğretim okullarında kullanılan çözümleme yöntemi ve multimedia teknolojisinin olanakları biraraya getirilmiş.

SHAREWARE

WWW.CHIP.COM.TR'DE
TOP 10 PROGRAM

1. İcq 2000a
2. Winamp2.65
3. Winzip 8.0
4. Download Accelerator
5. WebFerret v3.02
6. Getright 4.2c
7. Webshots Desktop
8. Napster 2.0 Beta 6
9. CuteFTP 4.0 (32-bit)
10. Godzilla

GÜNCEL SHAREWARE'LER İÇİN

www.winfiles.com
www.download.com
www.davecentral.com

PGPfreeware 6.5.8

Daha Güvenli Kişisel Şifreler

PGP'nin bu son sürümünde önemli bir güvenlik hatası düzeltilmiş. Böylelikle artık sisteme saldıran kişiler rahatlıkla Additional Decryption Keys (ADKs) ekleyip sistemin güvenli bölgelerine giremeyecekler. Bunun yanı sıra PGPnet'e eklenmiş yeni güvenlik ekleri ile TCP/IP üzerinden

haberleşen yerel bilgisayarlar ve diğerleri daha güvende olabilecekler. Son olarak yine yeni eklenen Self-Decrypting Archives (SDAs) adlı özellik ile, artık PGP kullanılmadan da şifrelerin otomatik açılabilmesi sağlanıyor. web.mit.edu/network/pgp-form.html

AXSoft CaptureScreen

Ekranınızın Resmini Çekin

Eğer kendi programlarınızı yazıyorsanız ve zaman zaman ekran görüntüsünü yakalama gereği de hissediyorsanız bu küçük kontrolü kullanarak, kolayca ekran görüntüsünü yakalayabilirsiniz. Üstelik tüm ekranı yakalayabilecekleri gibi, aktif pencereyi ya da başka bir pencereyi hatta ekranın sadece belirli bir bölümünü yakalamak da mümkün. Görüntüler ise BMP dosyası olarak kaydedilebileceği gibi resim kontrolüne de gönderilebilir. Kodu kullanabilmek için bilgisa-

yarınızda Visual Basic 5 ve üstü olması yeterli olacaktır. <http://axsoft.hypermart.net/products/capscreen/download.htm>

Chompter 3D

Pacman Geri Dönüyor

Yaş grubu olarak 25-30 arasındaysanız mutlaka bir zamanların popüler oyunu Pacman'ı hatırlıyorsunuzdur. İşte o zamanların efsanesi yeni ekler ve daha değişik bir oyun ekranı ile tamamen 3D olarak geri geliyor.

Yeni binyıla yeni bir yüz ile giren PacMan'de Donkey Kong'un da dünyası dahil olmak üzere 60 3D dünya ve bonus level mevcut. Bunların üzerinde 5 farklı PacMan ve Miss PacMan karakterlerinden birini seçerek oynayabiliyorsunuz. Artık tek bir ekrana sığmayan level'lar, power up'lar, power down'lar, hayalet radarı ve daha bir çok özellik oyunu tekrar çekici kilmaya yetiyor. Müzik ve gerçek konuşma sesleri de oyuna ayrı bir hava katmış. Ancak eğer nostalji yapmayı planlıyorsanız oldukça değişmiş oyun size bu imkanı vermeyebilir. Mutlaka deneyin.

www.debitexpress.com/software/chomptman.zip

Şifreleri Unutmak Artık Problem Olmayacak

Kayıp Program Şifreleriniz İçin Komple Çözümler

Dosyalarınızı yabancı gözlerden koruyabilmeniz en iyi yöntemi onları şifrelemektir. Tabi ki daha sonradan şifreyi unutmamak kaydıyla. Peki ya unutursanız işte o zaman yazının devamında incelediğimiz yazılımlar bu tür şifre unutma olaylarında size yardımcı olacaklar ve büyük bir oranda şifreyi çözeceklerdir. Eğer Windows ve Office araçları yanında Zip gibi bazı standart araçları da kullanıyorsanız bu durumda size en uygun yazılım Password Recovery Kit (<http://www.lostpassword.com/demos/kitd.exe>) olacaktır. Microsoft Access, Excel, Outlook ve Word gibi Office araçları-

nın yanında içinde FileMaker, Internet Explorer, Paradox, Quicken, WinZip ve WordPro'nun da yer aldığı 20 kadar programda çözüm sağlayabilen bu programı üreten firmanın aynı zamanda Windows NT için ürettiği kurtarma modülü ise anahtar disket ya da şifre kaybolduğu zaman çözüm oluşturabiliyor.

Eğer şifreler ile ilgili problemleriniz biraz daha farklı ise o zaman İopus firmasının çözümlerini de deneyebilirsiniz. Bu firmanın 007 Password Recovery (http://www.iopus.com/download/007pwd_setup.exe) programı özellikle unutulmuş internet şifreleri için yıldızları karakterlerin aslında neler olduğunu gösterirken, 007 Write All Stored PWL Passwords (WASP) (<http://www.iopus.com/download/007wasp>) ise Microsoft'un PWL

dosyası içinde saklanan tüm şifreleri size sunabiliyor. Ancak bu son program sadece o an Windows oturumu açmış kullanıcı-

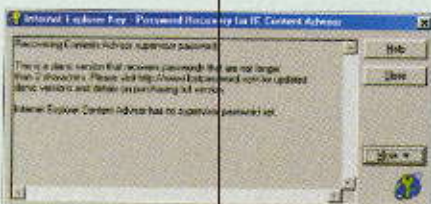
nın şifresini ekranda gösterecektir.

Eğer herkesten biraz daha farklı yazılımlar ile çalışıyorsanız da Access, Act, Ami Pro, Approach, Ascend, DataPerfect, dBase, Excel, Lotus 1-2-3, Money, Netware, Outlook Express, Paradox, PKZip, Pro Write, Q&A, Quattro Pro, QuickBooks, Quicken, Scheduler+, Symphony, Windows NT Server ve Workstation, WinZip, Word, WordPer-

fect ve Word Pro gibi dosyaları kurtarabileceğiniz Password Recovery Toolkit (<http://www.accessdata.com/programs/prtkdemo32.zip>) daha iyi bir çözüm olabilir.

Eğer probleminiz bir başka sıkıştırma programı olan RAR ile ise bu durumda da Advanced RAR Password Recovery (<http://www.elcomsoft.com/ARPR/arpr.zip>) programı yardımınıza koşabilir. Hem RAR hem de Win-

RAR arşivlerindeki şifreleri kurtarabilen program da Shareware olduğu için diğer bir çoğu gibi sadece ilk üç karakteri kurtarıyor. Ayrıca bazı "dictionary-attack" seçenekleri de iptal edilmiş. İncelediğimiz son kurtarıcı ise biraz daha donanıma yönelik. Çünkü BiosPwds (<ftp://ftp.cdrom.com/pub/simtelnet/win95/util/biospw12.zip>) isimli bu program sadece Award BIOS şifrelerini çözebiliyor.

RealJukebox

Real Player'in Kardeşi Gerçek Bir Jukebox

Eskiden beri RealPlayer ile birlikte gelmesine alıştığımız RealJukebox'ın kullanılması ile artık bilgisayarınızdaki dijital

de mümkün oluyor. RealJukebox aynı zamanda CD'lerin ya da tek şarkıların satın alınabilmesine de olanak tanıyor.

CD, RealAudio, MP3 ve WAV dosyaları da dahil olmak üzere neredeyse aklaya gelebilecek tüm ses formatlarını da çalışabilen RealJukebox CDDB desteği ve birçok genel işlem için yardım si-

müzik kütüphanenizi rahatlıkla yönetebiliyorsunuz. Seçtiğiniz şarkıları ya da CD'leri, yüksek kalitedeki RMX ya da MP3 formatına çevirebilen program "Get Music" özelliğini kullanarak tek bir fare tıklaması ile güvenli a2b ve diğer formatlarda müziklerin download edilmesi

hırbazları da sunuyor. En yeni sürüm olan RealJukebox 2'ye yeni bir arayüzün yanı sıra, otomatik çalma listesi de eklenmiş. Bu şekilde yine birkaç tıklama ile çalma listelerinin yaratılması ve tekrar düzenlenmesi mümkün oluyor.

www.real.com/jukebox/

Audio Converter

Ses Dosyalarını Dönüştürün

Bilgisayarda ses üzerine uğraşanlar işte size oldukça başarılı bir dönüştürücü programı. Ses dosyalarını ve müzik CD'lerini MP3, WAV ya da WMA formatına dönüştüren bu program MP1, MP2, MP3, WMA, ve WAV dosyalarını birbirlerine de dönüştürebiliyor.

Çok temiz ve anlaşılabilir bir ara yüz üzerinden dosyaların tek tek olduğu kadar topluca dönüştürülmesi de mümkün oluyor. Bunun yanında istenirse dönüştürme işleminin ardından orijinal dosyanın silinmesi de mümkün oluyor. CDDB desteği de sunan Audio Converter böylelikle ID3 tag'larını da otomatik yazabiliyor ve değiştirebiliyor.

İsmi değişen program daha önce MP3 Converter adıyla anılmaktaydı. Ancak artık daha fazla dosya formatını tanıyabilmesi ve işleyebilmesi ile bir isim değişikliğine gerek duyulmuş.

[ftp://ftp.dennisre.com/audconv/audc20.exe](http://ftp.dennisre.com/audconv/audc20.exe)

Güncelleyin

Winamp 2.65

Winamp'ın yeni tam sürümü WMA ve ASFS de dahil olmak üzere yine tüm ses formatlarını rahatlıkla çalışabiliyor. WinAMP visualization studio ile birlikte gelen bu son sürümde bir önceki sürümde olan hatalar da düzeltilmiş ve MP3 http streaming ayarları da oldukça geliştirilmiş.

www.winamp.com

Microsoft Internet Explorer 5.5 Advanced Security Privacy

Browser çerezlerini daha rahatlıkla yönetebilmenize imkan tanıyan bu yeni eklenti internet üzerinde sörf yaparken daha fazla kişisel güvenlik sağlıyor. Böylelikle browser'inizi ayarlayarak web sunucularına göre çerezler arasında kolaylıkla ayrımlar oluşturabiliyorsunuz. Bu eklenti mutlaka yükleyin.

www.microsoft.com/windows/ie/download/preview/privacy.htm

Javascript Tutor 25 Derste Java Öğrenin

Eğer kitap kullanarak Java öğrenemiyorsanız bunu etkileşimli olarak da yapabilirsiniz. İşte bu basit Java öğretim aracı, basit javascript programlama üzerine deneyerek öğrenebileceğiniz etkili tam 25 adet ders içeriyor.

Bu aracı kullananlar basit kavramlar ile öğrenmeye başlayıp belirli bir süre sonra rahatlıkla daha karışık projelere geçebilirler. Üstelik tamamen ücretsiz olan bu derslere devam etmek için daha önceden programcılık bilgisine sahip olmak da gerekmiyor. Sadece örnek uygulamaların kullanılması bile yeterli oluyor.

Programın yanında bir çok alıştırmaya da bulunuyor. Javadan korkacağınız, tüm platformlarda çalışan bu dili öğrenmeye çalışmanız daha iyi olacak.

www.pagetutor.com/javascript/jstutor.zip

Mediadome

Sanal Diskoda MP3 Keyfi

Mediadome, gerçekten çok ilginç bir yazılım. Giriş arabirimi çok sıradan gibi gözükse de sonuçta ekrana Anime stili dansçıları, robot barmenleri ve DJ'leri

sayfalarını alıp onları diskonun video ekranlarında görüntülüyor. Burada ekranlara tıklayarak sayfalara daha yakından bakmak da mümkün oluyor.

İstenirse video ekranlarında isteğe bağlı URL'ler ayarlanıp, bunlar da gösterilebiliyor. 3D müzik dinlemeyi sevenler ise disko ortamında dolaştıkça Mediadome'un gerçek hayattaki benzer müziğin karakteristiğini

ile birlikte tamamen modern eksiksiz bir 3D disko görüntüsü geliyor.

Program MP3'leri çalmak için Winamp ya da Sonique'e ihtiyaç duyuyor ve Internet'e bağlanarak dinledikleriniz ile ilgili web

değiştiren özelliğini de seveceklerdir. Eğer güçlü bir sisteminiz ve 3D video kartınız varsa programdan daha da çok zevk alabilirsiniz.

www.mediadome.com/dlsite7_17/mediadome_1.0.1.exe

ACDSee32 3.1

Yeni sürüm resimlerin ayarlanmasından e-mail ile gönderilmesine kadar her tür işlem için yeni plug-in'ler ile birlikte geliyor. Tanıyabildiği ek resim formatlarının yanı sıra kullanıcıya tekrar düzenlenebilir araç çubukları gibi özellikler de tanıyor. Ayrıca, resimlerin içine eklenmiş ses dosyalarını da çalıştırıyor. ftp.acdsystems.com/pub/english/acdsee/acdsee.exe

CloneCD 2.7.6.1

CloneCD, kopya korumalı olsun olmasın tüm CD'lerin birer kopyasını çıkarabilen bir program. Yeni sürümde birçok hata düzeltilmiş.

www.brennmeister.de/files/clonecd/CloneCDen.exe

CHIP CD

AXSoft Capture Screen, Airfix Dogfighter, Page Tutor, Offline Explorer, Sonic Burner, ePop, RealJukeBox, Javascript Tutor, Mirc32, Winamp, ACDSee

Airfix Dogfighter

Farklı Bir Simülasyon!

Uçak simülasyonlarını sever misiniz? Oyun türü olarak ilginç ve zevkli olsalar da oynanma zorluğu fazla olan bir türdür. Eğer siz de simülasyon oyunlarından

hoşlanmanıza rağmen, sırf zorluğu dolayısıyla oynayamayanlardansanız bu oyunu mutlaka denemelisiniz. Aslında tam anlamı ile simülasyon olarak nitelendirilmese de, bir uçak uçuşunun zevkini oyuncuya tattırır ve onlarca tuş kombinasyonunu bilmenize gerek kalmadan oynatabileceğiniz bu oyunda ilginç olan ise tüm uçuş rotanızın büyükçe bir evin içi ile sınırlı olması.

Sadece model uçakların kullanıldığı eğlenceli, basit ve hareketli bu uçuş simülasyonunda sahne, büyükçe bir evden oluşu-

yor. Tüm ailenin tatile gittiği evde "Evde tek başına" filmindeki şakacı ve yaratıcı çocuk misali, kendi yaptığınız maket uçağınız ile II. Dünya Savaşı pilotu olma hayalleri kurarken birden tüm ev canlanıyor ve senaryolar gerçeğe dönüşüyor. Bundan sonra yapmanız gereken tek şey, birebir uçak savaşları ve bombalama görevlerinden oluşan oldukça hareketli görevleri tek tek yerine getirip aileniz gelmeden her şeyi eski haline döndürmek. Tek kişilik görevlerin yanı sıra multiplayer bölümlerle de aynı evin içinde diğer arkadaşlarınız ile kapışabilirsiniz.

Airfix Dogfighter, sadece multiplayer oynayabilmenize imkan sağlamakla kalmıyor, multiplayer oyunlar için kendinize özel evler ve alanlar yaratmanız için size bir ev tasarımcısı da sunuyor. Bir başka ek program ile de uçaklarınızı süsleyecek semboller ve logolar yaratmanız mümkün oluyor.

ftp.dailyradar.com/demos/Dogfighter_DEMO_000629sc.exe

AudioMulch

Gerçek Zamanlı Ses Efektleri

Ses efektleri ya da komple müzik kompozisyonu işlemleri için gerçek zamanlı ses sentezleri ve ses işleme yazılımları üreten firmanın yeni ürünü AudioMulch, bir çok ses sentezi ve işleme modü-

lünü bünyesinde barındırıyor. Program aynı zamanda VST plug-in'lerini host etmek için de kullanılabilir.

www.maz-sound.com/archives/am09b2.exe

Page Tutor

Herkes İçin HTML Kursu

İnternet üzerinde sadece sörf yapmanın dışında, bir şeyler üretmeyi denediniz mi hiç? Zor demeyin! Basit olduğu kadar gelişmiş web sayfası tasarımı için de dersler barındıran bu kullanımı kolay eğitim aracıyla artık öğrenmek çok kolaylaşıyor. Üstelik tüm belgeler HTML formatında hazırlanmış. Böylelikle onları sadece browser'ınızı kullanarak da izlemeniz mümkün oluyor. Eğer daha önce hiç web sayfası tasarlamadıysanız basit dersler bölümü size HTML'in ilk adımlarını sunuyor. Program sadece yeni

başlayanlar için değil, aynı zamanda HTML'nin temelini bilip, gelişmiş derslerden yararlanmak isteyenler için de çok kullanışlı. PageTutor'la eski HTML sayfalarınıza yeni özellikler nasıl ekleyeceğinizi de öğrenebilirsiniz. www.pagetutor.com/pagetutor.exe

The POD

Herkes Kişisel Masaüstü

The POD, kısaca özetlersek; dosya paylaşımı yapabilmenize, e-mail gönderebilmenize, gerçek zamanlı mesajlaşabilmenize ve medya dosyalarını çalışabilmenize yarayan komple bir internet aracı.

Kısa adı POD olan "Personal Online Desktop" programının kullanılması ile, hem MP3 dinleyebiliyor hem de en favori dosyalarınızı size sağlanan internet üzerindeki 50 MB'lık alanda da saklayabiliyorsunuz. Bunun yanı sıra diğer POD'lardan video klipler de alabilmeniz, paylaşabilmeniz ve programı ajanda olarak kullanabilmeniz de mümkün.

Bir eğlence merkezi olarak da değerlendirebileceğiniz POD'u kullanarak aynı zamanda internet TV ve radyosundan yararlanabiliyor, müzik kliplerini, filmleri ve canlı olayları izleyebilirsiniz. OMNIPOD, MP3, Win-

dows Media Player ve QuickTime da dahil olmak üzere birçok medya formatını destekleyebiliyor.

Size ayrılmış olan alanda ise güvenli bir şekilde her türden dosyayı saklayabiliyorsunuz. Böylece, istediğiniz her yerden dosyalarınıza ulaşabiliyorsunuz. www.omnipod.com

Offline Explorer

İnternet'e Bağlanmadan Sörf Yapın

MetaProducts'ın bu Windows 9x ve NT altında çalışan programı, en sık kullandığınız web ve FTP sitelerini bilgisayarınıza indirerek daha sonradan internete bağlantınız olmasa da izleyebilmenize ve düzenleyebilmenize olanak tanıyor. Üstelik indirdiği site sayısı aynı anda 100'e kadar çıkıyor. Offline Explorer bir çok web geliştirme özelliğine sahip. Böylece bilgisayarınıza indirdiğiniz dosyaların tekrar düzenlenmesi de oldukça kolaylaşıyor.

Programın bir başka dikkat çekici özelliği ise seçime izin vermesi. Anahtar kelimelerin kullanılması ile rahatlıkla sunucular, klasörler ya da dosyalar indirileceklerin listesine dahil olabiliyor ya da liste dışı bırakılabiliyor. En iyi kullanıcı arabirimine sahip ve en fazla bilinen bu web sitesi indirici program hız olarak da oldukça tatmin edici. FTP, değişik

proxy sunucuları, Macromedia Flash, çerezler gibi endüstri standardı çoğu teknolojiyi destekleyen Offline Explorer'ın içinde dahili olarak bulunan HTTP sunucu ise indirilmiş web sitelerinin tüm intranet'in kullanımına açılmasına da olanak tanıyor. Ayrıca, Export özelliğini kullanarak sitelerin bir kopyasını başka bir yere, değişik bir formatta taşıyabilirsiniz.

www.metaproducts.com/download/oesetup.exe

Sonic Burner

Sadece 10 Dolara Müzik CD'leri

Program; CD, MP3, WAV ayırt etmeksizin her tür müzik dosyası ile ilgilenen müzikseverlerin kendi evlerinde bu formatlar arasında dönüşüm yapmalarını sağlar-

ken, müzik CD'leri yazmak için ihtiyaç duyacakları tüm araçları da sağlayabiliyor. Limitsiz olarak CD ve MP3 dinlemeye olanak tanıyan Sonic Burner, en sevdiğiniz CD'lerden sadece 20 adet yüksek kalitede MP3 oluşturuyor. Eğer daha fazlasını istiyorsanız programı satın almanız gerekiyor. Bunun yanı sıra, tam tersi bir işlemle sadece tek bir fare tıklaması ile MP3'leriniz herhangi bir standart CD çalıcıda da çalınabilecek şekilde CD'ye de kaydedilebiliyor.

Sonic Burner aynı zamanda şarkıları USB kullanarak doğrudan RIO 500 çalıcıya da aktarabiliyor. Gerçekten çok da şık bir

arabirime sahip program, gördüğümüz en hızlı CD kayıt ve MP3 encoding yazılımlarından biri. Hem yeni başlayanlar hem de profesyoneller için çok uygun olan yazılım sayesinde, MP3 dosya yapısı, Redbook CD kaydı gibi birçok teknik bilgiyi bilmeye gerek kalmadan MP3'den CD yapmak ya da tam tersi mümkün. Üst seviye kullanıcılar ise daha birçok başarılı ek özelliği de kullanabiliyorlar. İnternet üzerinden tam sürümünü sadece 10 dolara alabileceğiniz bir yazılım olarak çok başarılı.
altavista-svca.www.conxion.com/sonicburner/av_sonicburner.exe

CD Box Labeler Pro

CD'leriniz kapsız kalmasın

CD yazıcıların ucuzlaması ve CD yazma programlarının daha kullanıcı dostu bir hale gelmesi ile artık herkes kendine özel CD'ler hazırlıyor. İşte bu tür CD'ler için kapak ve etiket yaratmaya yarayan program ek olarak disket ve ZIP sürücü etiketleri de oluşturabiliyor.

Bu etiketler üzerine istediğiniz metni ekleyebileceğiniz gibi CD sırtı ve kapağı için istediğiniz resmi kullanmanız da mümkün oluyor. Tüm grafikler sürükleyip bırakarak taşıyıp rahatlıkla tekrar düzenlenebiliyor ve boyutlandırılabilir.

Taradığınız resim üzerinde kul-

lanabileceğiniz birçok efektte de sahip olan program CD indeksini CD içinden okuyabiliyor ya da müzik CD'leri için CDDB ile bağ-

lantıya geçebiliyor.

Program içinde yer alan sihirbaz birçok program ayarını bilmeden de etiketler yaratabilmenize olanak tanıyor.

Yarattığınız etiketlerin saklanması daha sonradan istediğiniz adette kopyasının alınması da mümkün. Programın Shareware sürümünde kısıtlama bulunmuyor. Bunun yerinde sadece reklam gösteriyor.
http://www.gpssoftuk.com/software/cdb_s142.zip

Güncelleyin

Scour Exchange

Tüm medya formatlarını arayabilen ve Napster benzeri bir program olan Scour'un bu yeni sürümünde otomatik dosya kurtarma özelliği artık yarıda kesilmiş download'ları bitirmek için elinden geleni yapıyor. Daha da gelişmiş firewall desteğinin yanı sıra bir önceki sürümdeki bir çok hata da düzeltilmiş. Medya kütüphanesindeki dosyalarınızın da yönetilmesi artık çok daha kolaylaştırılmış.

sx.scour.com/Configure/GetLatest/SXClient/Windows/

Netscape Communicator (32-bit) 4.75

Önceki sürümde yer alan bir Java güvenlik problemi dışardan herhangi bir kullanıcının kolaylıkla sabit diskinizdeki

X-setup

Bu son sürüm artık bütün değişiklikleri bir kayıt dosyasında tutuyor. Yeni "Record Mode" özelliği aktif durumdayken REG dosyasını değiştirilerek kaydedilebiliyor. Üstelik yaratılan bu dosya X-Setup kurmaya gerek olmadan diğer tüm bilgisayarlara da aktarılabilir.
[ftp://ftp.cdrom.com/pub/simtelnet/win95/util/qxqset57.zip](http://ftp.cdrom.com/pub/simtelnet/win95/util/qxqset57.zip)

dosyalara erişip tümünü İnternet üzerinden download edebilmesine olanak tanıyor. Yeni sürümde bu "Brown Orifice" güvenlik problemi düzeltilmiş.

ftp.netscape.com/pub/communicator/english/4.75/windows/windows95_or_nt/complete_install/cc32d475.exe

Mirc32 5.8

Bu en popüler chat programının yeni sürümünde birçok eski hata düzeltilmiş. Artık "No such nick/channel" mesajı anında görüntüleniyor. Böylelikle konuştuğunuz kişi sohbeti terk ettiğinde boşu boşuna mesaj atmaya devam etmiyorsunuz.

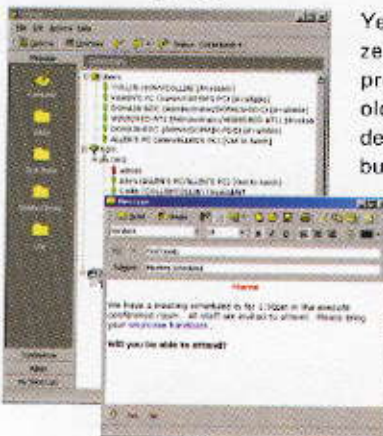
www.irc-scripts.com/files/mirc58t.exe

ePop

Network Üzerinde Hızlı Mesajlaşma

Eğer şirket içinde iş arkadaşlarınız ile mesajlaşmak için ICQ kullanıyorsanız İnternet bağlantınızın kopması sonucunda bu özelliği de kaybediyorsunuz demektir. Ancak ePop adlı bu yazılımı kullanarak İnternet olmasa dahi network üzerinden gerçek zamanlı olarak iletişim sağlayabilirsiniz.

EPop ile sadece popup mesajlar gönderebileceğiniz gibi, grup sohbetleri, uzaktan ekran kontrolü, uygulama paylaşımı gibi birçok özelliğe daha ulaşabilirsiniz.

Yerinizde olmadığınız zaman size gelen notları da tutabilen programın güvenlik ayarları da oldukça başarılı. Network üzerinde kolaylıkla kurulabilen yazılım; buddy listeler, dosya transferleri, otomatik cevap, yerinde yok mesajları, makrolar gibi güçlü büyüklü birçok özellik daha içeriyor. İcq'nun çözülmediği durumlarda mutlaka denemeniz gereken bir program.
www.wiredred.com/downloads/esetup.exe

İçindekiler

- 160 QBeo Photo Genetics 2.0
Fotoğrafçılık hatalarına son
- 161 Winfax Pro 10
En popüler faks yazılımı
- InstallShield Professional 2000
İki ürün bir kutuda
- 164 FineReader 4.0
Çok dil desteğine sahip OCR
- Gizmos Mega Pak
Şık arayüzlü birçok yararlı araç
- 166 MindManager
Düşüncelerinizi görün
- 168 Bilgisayar Asistan
PC öğrenmenin en sevimli yolu
- Spam Buster
Tüm Spam'cılar Eller Yukarı!

NASIL TEST ETTİK?

Yazılım

CHIP editörleri yeni yazılımları hemen test edip yorumlarını not formunda da belirtiyorlar:

 çok iyi

CHIP yazılımların kalitesini şu üç alanda değerlendiriyor:

İşlevsellik: Bu kriter şu ana soruya cevap arıyor: Program, yerine getirilmek üzere geliştirildiği işleri ne kadar iyi bir şekilde yerine getiriyor? Burada özellikle fonksiyon kapsamı ve hatasız bir koda önem veriliyor.

Ergonomi: CHIP, dokümantasyonun kalitesini ve kolay kullanımı bu başlık altında inceliyor. Programla birlikte gelen kitapçık ne kadar kapsamlı ve anlaşılır, online yardım yeterince iyi mi, sihirbazlar ve diğer yardımcı araçlar var mı?

Kaynaklar: Bu başlık altında da iki alan değerlendiriliyor: Programın fiyat/performans oranı nasıl ve sistem gereksinimleri (bellek ihtiyacı, işlemci gücü gibi) ne kadar yüksek?

QBeo PhotoGenetics 2.0

Fotoğrafçılık Hataları Artık Sorun Değil

Basit bir resim işleme yazılımı görünümündeki PhotoGenetics 2.0 sayesinde, fotoğraflarınızla ilgili problemlerinizi oldukça uygun maliyetlerle çözebiliyorsunuz.

Dijital resimlerinin kalitesini artırmak için basit bir yöntem mi arıyorsunuz? O zaman mutlaka PhotoGenetics 2.0 yazılımını denemeniz gerekiyor. Üstelik tüm işlemleri çok hızlı bir şekilde gerçekleştiren yazılım değişiklikleri son olarak uygulamadan önce kullanıcıya ön izleme olanağı da sunabiliyor.

PhotoGenetics, başta "Evolving an Image" olmak üzere re-

boyutlarda izlenmesi için ise Navigator penceresini kullanmanız yeterli oluyor.

İşlem hızının aksine efekt ayarları oldukça kısıtlı

Ancak genel olarak bu geliştirme işlemine bakıldığında sonuca ulaşmada belirgin bir hızlanma sağlasa da kullanıcı daha önceden tanımlanmış sayı az ayarlara takılmaktan da kurtulmıyor. Program içinde

ceden tanımlanmış Genotype'ları seçip Apply tuşuna tıklayarak hemen uygulayabiliyorsunuz. Sonucu beğenmezseniz, her zaman Undo tuşunu kullanarak işlemi geri almanız da mümkün oluyor. Program içinde yer alan diğer düzenleme seçenekleri ise döndürme, boyutlandırma, kırpma, tavşan göz hatasını düzeltme, çevirme, dewarp ve bunun gibi birçok araçtan oluşuyor.

Resmin geliştirilmesi alt tarafta yer alan kaydırma çubuğunu hareket ettirerek başka bir işleme gerek kalmadan yapılabilir.

Dijital kameranın lens hatalarını çözümlayın

Özellikle Dewarp özelliği dijital kameraların geniş açılı lensinden kaynaklanan bozulmaları düzeltebiliyor. Tekniği uygulamak için Dewarp'a tıklayıp ardından da size uyan kamera tipini açılacak pop-up listeden seçmek yeterli oluyor. Eğer kullandığınız kamera listede bulunmuyorsa bunun için Qbeo ile bağlantıya geçip uygun bir Genotype talep etmeniz gerekecek.

Tabi ki sonuçta Dewarp efekti çok güçlüyse ya da istediğiniz gibi değilse bu konuda maalesef başka şansınız yok. Çünkü bu sürümle birlikte gelen Dewarp özelliği kısıtlı bir sürüm. İsterseniz Dewarp eklentisinin tam sürümünü, yanında Isocolor ve Artistic filtreleri ile birlikte 30 dolara almanız da mümkün oluyor.

 orta

Bilgi için: QBeo

Fiyatı: Download ile 30\$

Web: <http://www.qbeo.com/>

 Basit kullanım

 Uygun fiyat

 Efektlerde ince ayar mümkün değil.

 Gelişmiş resim işleme ve rötuş yok.

sim kalitesini artırmak için birçok işlemi bünyesinde barındırıyor. Bahsettiğimiz işlemde orijinal resmin bilgisayar tarafından bir çok varyasyonu çıkartılıyor ve bunlar arasında bir karşılaştırma yapılarak en iyisi seçilebiliyor. Resmin hemen altında yer alan boyutlandırma çubuğunun kullanılması ile değişimin kalitesinde oynama yapılarak istenen görünümün elde edilmesi de mümkün olabiliyor.

Sonuçtan tam emin olduktan sonra ise, işlemi durdurup geliştirilmiş resmi orijinali ile karşılaştırabilirsiniz. Üstelik bu geliştirme işlemlerinin Genotype olarak adlandırılan ayrı bir dosya olarak da kaydedilmesi mümkün oluyor. Böylelikle dosya bir taslak gibi tüm diğer resimler için de kullanılabilir. Resimlerin değişik

özellikle resim kalitesini ayarladığınız çubuk üzerindeki değerlerin iyi, çok iyi, daha çok iyi gibi adımların yerine daha ince ayarlara sahip olması resim işleme kalitesini de artırabiliirdi.

Aynı şekilde renk düzeltme için kullanılabilecek bir başka özellik olan "Color Temperature and Intensity" ise maalesef sadece resmi geliştirmeden önce ve sonra kullanılabiliyor. Resme biraz daha kırmızı ya da mavi ekleyebileceğiniz "Color Temperature" kaydırma çubuğu ile resmin yoğunluğu üzerinde oynayabileceğiniz "Intensity" ayarları buna rağmen oldukça etkililer ve resimlerdeki birçok problemi çözebiliyorlar.

Bir resmin görüntülenmesi sırasında Navigator penceresinin hemen altında yer alan ön-

WinFax Pro 10

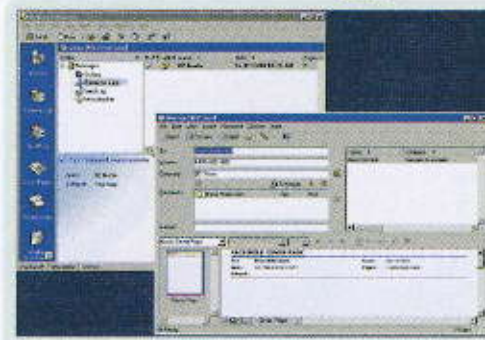
En Popüler Faks Yazılımı

Symantec'in popüler Windows tabanlı faks alma ve gönderme yazılımının bu en son sürümünde tüm temel özellikler aynen korunmuş. Dolayısıyla yazılım kendi sınıfındaki en iyi faks yazılımı olma özelliğini hala koruyor. Windows işletim sistemi üzerinde çalışan bir bilgisayara sahip kullanıcıların masafütlerinden faks almalarına olanak tanıyan yazılımı kullanabilmek için sadece bir faks/modem kartına sahip olmak yeterli oluyor. Üstelik eğer kartınızı sadece bu amaçla kullanmayı düşünüyorsanız WinFax tüm işlemleri otomatik olarak da yürütüyor.

Tek bir faks/modem kartı ile herkese faks makinesi

WinFax içinde yer alan ve özellikle yerel ağa sahip işyerleri için geliştirilmiş bir diğer özelliğin kullanılması ile, herhangi bir bilgisayarın bir faks

WinFax 10'un Message Manager ve diğer tüm pencereleri Windows 98 altında bile düzenli, Windows 2000 tarzı bir görünüme sahipler.

sunucusu gibi çalıştırılması da mümkün olabiliyor. Bu durumda aynı sürümü kullanan diğer WinFax 10 kullanıcıları bu faks sunucusunu kullanarak fakslarını gönderebiliyor ve sunucu tarafından alınmış fakslarını da izleyebiliyorlar. Bu şekilde, tek bir faks modem kartının kullanılması ile, çalışanların her biri ayrı bir faks makinesine sahipmişcesine çalışabiliyorlar. Program, maliyetleri düşürmesinin yanı sıra hemen her uygulama içinden

faks çekilmesine izin vermesi ile de işleri oldukça pratik hale getiriyor. Böylelikle faks çekmek için sadece programın yazdırma menüsünden yazıcı olarak "WinFax virtual printer" seçilmesi gerekiyor.

Başarılı temel özelliklere eklenmiş yenilikler

En son sürüm olan 10'a eklenmiş yeni bir özellik de, WinFax'ın kullanılarak sürüklenip bırak yöntemi ile de faks çekilebilmesi. Herhangi bir belgenin

WinFax simgesi üzerine taşınması otomatik olarak faks işlemini başlatmak için yeterli oluyor. Message Manager uygulaması ise, hala biraz karışık olmasına rağmen, yeni çekici yüz ve özelliklerle eskiye oranla çok daha kullanışlı. Yeni sürüm ile birlikte artık Outlook ya da Act programlarının Contact Manager'ları da WinFax'ın yerine kullanılabiliyor. Yine bir başka yeni özellik olan "fax via e-mail"ın kullanılması ile fakslanacak her türlü belge dönüştürülüp içinde kendi izleyicisi olan bir exe dosyası halinde seyahattaki kişiye e-posta olarak da atılabiliyor.

çok iyi

Bilgi için: Symantec

Fiyatı: 120 \$

Web: www.symantec.com/winfax

- + Dahili faks sunucusu
- + Outlook ve Act bağlantısı
- + E-posta yoluyla faks imkanı
- Message Manager halen biraz karışık

InstallShield Professional 2000

İki Ürün Bir Kutuda

InstallShield Professional'ın en son sürümü olan 2000 ile hem geleneksel hem de Windows Installer setup programları oluşturmak mümkün oluyor. Aynı paket içinde yer alan bu

oluşturucusu iken InstallShield for Windows Installer ise kullanıcıya Windows kurulum servisi için yine tüm özelliklere sahip bir kurulum geliştirme ortamı sunuyor.

için sihirbazlar kullanılıyor. Programın script editöründeki gelişmelerin yanı sıra InstallScript'te de artık olay tabanlı bir yapı kullanılmış. Bu da önceki sürümlere kıyasla büyük bir gelişme olarak nitelendirilebilir.

Otomatik olarak VB projelerinden scriptler de üretebilen program çeşitli kurulum tiplerinin de desteklediği install ve uninstall appletleri oluşturabiliyor, registry ayarlarını değiştirebiliyor ve bileşenlerin uyumunu da yine otomatik tanıyabiliyor.

Ortam olarak disket, bir ya da birden fazla CD-Rom ve web'den çalışabilecek kurulumlar hazırlayan InstallShield programında bir kere herhangi bir kurulum tanımlandığında daha sonradan, güncellenen ve

değiştirilen dosyaların otomatik olarak yenilenmesiyle her an yeniden oluşturulması da mümkün oluyor. Programın içinde yer alan çoklu dil desteğinden yararlanabilmek içinse maalesef her bir dil paketinin ayrı satın alınması gerekiyor.

"InstallShield for Windows Installer" ise Windows kurulum servisinin karmaşıklığını çok anlaşılabilir ve düzenli bir arabirim ile içinde biraz da InstallShield Pro'dan özellikler katarak kullanıcıya ulaştırıyor.

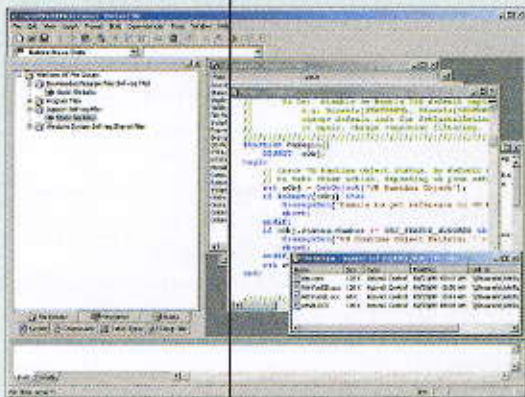
iyi

Bilgi için: InstallShield

Fiyatı: 995 \$

Web: www.installshield.com

- + Olay tabanlı script yapısı
- + VB projelerinde script üretme
- + Web için kurulum oluşturma
- Dil paketlerinin ayrı alınması gerekiyor

iki üründen ilki olan InstallShield Professional tüm özelliklere sahip geleneksel bir kurulum

InstallShield Professional'da C dili benzeri bir script diliyle kurulum scriptleri yaratmak

Philips FreeSpeech 2000

Artık Daha Fazla Dil Tanıyor

Ses tanıma yazılımı yeni sürümünde, çok daha fazla yabancı dili çok daha başarılı bir şekilde tanımlayabiliyor. Ancak halen ilk kurulum için harcanan süre fazla.

Ses tanıma yazılımları, artan işlem gücü ile özellikle son yıllarda çok hızlı bir şekilde gelişti. Bu konuda piyasanın en gençlerinden biri olan Philips'in FreeSpeech yazılımı da istisna değil. En son sürüm olan 2000'de de yüzlerce gelişmenin yanı sıra ses tanıma başarısı da oldukça artırılmış. Hatta FreeSpeech 2000 standardı tüm bir paragrafı hatasız olarak tanıyacak kadar başarılı.

Sadece ses kontrolü ile çalışmak şimdilik hayal

Tabii ki yazılım her ne kadar başarılı olursa olsun, bazı noktalarda, örneğin sadece ses ile yapılan düzeltmelerde problemler yaşayabiliyorsunuz. Aslında yazılımın kullandığı iki düzeltme tekniği de tam anlamı ile etkili değil. İlk olan çalma ve düzeltme modunda program önce sizin söylediklerinizi yanlışsız bir şekilde geri çalarken, aynı anda da bir işaretleme belgesi üzerinde konuşmanıza karşılık gelecek kelimelerin üzerinde ilerliyor. Burada herhangi bir hata ile karşılaştığınızda çalmayı durdurarak Correct tuşuna tıklamak ya da sadece "correction" demek yeterli oluyor.

Sunulan alternatifler listesi oldukça geniş

Daha sonra sistem diğer ses tanıma yazılımlarında da olduğu gibi, olabilecek alternatifleri içeren bir listeyi karşınıza getiriyor. Bu noktada FreeSpeech'in sunduğu alternatifler listesi Dragon's NaturallySpeaking ve L&H Voice Xpress gibi programları ile karşılaştırıldığı zaman gerçekten de oldukça iyi. Bu da programın ne kadar güçlü bir ses tanıma motoruna sahip olduğunu gösteriyor.

Alternatif olarak hatalara

Program istenirse Philips'in Speechmike isminde hem trackball hem de mikrofoni görevi gören çok yararlı bir araç ile birlikte alınabiliyor.

manuel olarak müdahale edip hatalı kelime üzerine fare ile tıklayarak açılacak drop-down listeden gerekli düzeltmeyi yapmak da mümkün oluyor.

Her türlü düzeltmeyi yapabilmenize rağmen maalesef bu

işlemlerin tamamını sadece ses kullanarak yapmak mümkün olmuyor. Ek olarak dikkatimizi çeken bir başka problem de programın komut ve kontrol fonksiyonlarında, dikte ederken yaptığınızdan daha fazla hata yapmasıydı.

Playback modunda, örnek 500 kelimeye yakın bir word belgesinin düzeltmeler dahil dikte edilmesi ortalama 10 dakika sürüyor. Bu da neredeyse dakika başına 50 kelimeye denk geliyor. Bir karşılaştırma yaparsak, program NaturallySpeaking ya da L&H Voice Xpress'den biraz daha geride kalırken, IBM'in ViaVoice'ından hemen fark edilir bir şekilde daha iyi.

Farklı ihtiyaçlar için farklı tanım kütüphaneleri

FreeSpeech 2000'in en dikkat çekici özelliği ise Voice Xpress gibi birden fazla konteksti destekleyebilmesi. İş ve teknoloji terimleri gibi değişik konular-

daki özel sözlükler anlamına gelen bu kontekstler konusunda FreeSpeech gerçekten çok zengin. Çünkü program Fransızca, Kuzey İspanyolca, İtalyanca, Almanca ve İngiliz ve Amerikan İngilizcesi gibi bir çok dil için de kontekst içeriyor.

Ek olarak FreeSpeech 2000, web sörfü için ses komutları, ek makro ve kendinizin de komutlar tanımlamanıza yarayacak kişisel komut desteği de sağlıyor. Bu şekilde "my phone" biçiminde tanımlanacak komut karşısında FreeSpeech rahatlıkla sizin telefon numaranızı istenilen yere otomatik yerleştirecektir. Bunun yanı sıra kullanıcı başına birden fazla kontekst desteğinin yanı sıra program içinde çoklu kullanıcılara da imkan tanıyor.

Diğer ses tanıma programlarında olduğu gibi FreeSpeech, daha fazla performans için Pentium III'lerde yer alan

SIMD (Single Instruction, Multiple Data Stream) komut setinin avantajlarından da yararlanabiliyor. Ancak bu ne yazık ki kayıt olma ve eğitim zamanında bir kısımla sınırlanıyor.

Tüm bu işlemler dikte için 15 dakika işlemler için de 10 dakika olacak şekilde yarım saate kadar uzuyor. Bu süreler yanlış okumaların ve hataların düzeltilmesi de eklendiğinde tam kurulumu gerçekleştirmek için bir 45 dakikayı gözden çıkarmak gerekebiliyor.

Özel işlemler için çok daha uygun bir yazılım

Genel anlamda baktığımız zaman program üzerinde daha önceki sürümlere göre görülebilen anlamda gelişmeler sağlanmış. Ses tanıma yüzdesi gerçekten yükselmiş. Ancak halen yüzde 100 olarak sesle kontrol edilememesi bir dezavantaj. Klavye ve fareye ihtiyacı devam eden programda komut ve kontrol modunda ise yanlış tanımlar azalsa da, halen devam ediyor.

Çalışmalarınızda İngilizcenin yanı sıra diğer yabancı dillere de ihtiyaç duyuyorsanız, FreeSpeech yapılabilecek en iyi seçim. Ancak yirmiyeye yakın dile sahip iken halen Türkçe desteği bulunmayan yazılımı, iki şekilde satın almanız mümkün. Birincisi, fiyat olarak daha makul olan kulaklık içeren set. İkincisi ise, yanında hem mikrofoni hem de trackball işlevi görecektir çok şık bir kontrol aygıtı içeren set... Seçim size ait.

Bilgi için: Philips

Fiyatı: Kulaklık ile 100 \$

Web: <http://www.speech.philips.com/freespeech2000/>

+ Çoklu kullanıcı ve farklı kontekst desteği

+ SIMD desteği

- Sadece ses ile çalışmıyor

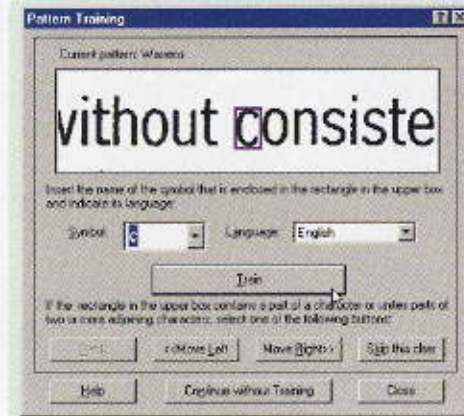
- İlk kurulum uzun sürüyor

FineReader 4.0

Çok Dil Desteğine Sahip Kusursuz OCR

Mükemmel bir OCR programında bazı özelliklerin bulunması gerekir. Bunlardan ilki, metnin taranmış ya da fakstan alınmış bir resimden hatasız bir şekilde alınması, ikincisi de kullanıcıların tarayıcının tarama yazılımındaki birçok ince ve gereksiz ayrıntıdan uzak tutulmasıdır. Ayrıca tüm bu işlemler, olabildiğince basit, ancak sıra dışı belgelerin işlenebilmesi için de bir o kadar esnek olmalıdır.

Aslında tüm bu özelliklere sahip bir programa rastladığımız henüz söylenemez. Ancak en azından ABBYY's FineReader 4.0 professional sürümünün diğer tüm rakiplerini metni kusursuz okuma özelliği ile geride bıraktığını söyleyebiliriz. Çok iyi bir OCR motoruna sahip olmasına ve 53 farklı dilin üstesinden gelebilmesine rağmen

Bir kere aktif duruma getirildikten sonra bir sonraki taramalar için FineReader'a özel karakter ve lekeli taramaları nasıl tanıyacağını da öğretebilirsiniz.

men maalesef aynı başarı arabirimde gösterilememiş. Default olarak "auto-learn" özelliği kapalı olarak gelen programda kameralar, kart okuyucular ve tarayıcılar gibi aygıtlar da ayırt edilmemiş ve dahili olarak tanımlanmamış.

Aslında diğer OCR yazılımları ile kıyaslandığı zaman Fine-

reader'da ki en büyük problem default olarak resimlerin alınması için oldukça karmaşık olan TWAIN tarama yazılımının kullanılması. Benzer OCR programlarında çoğu tarayıcı için hazır ayar dosyaları geldiğinden bir problemle karşılaşıldığında problemler otomatik olarak çözümlenebilmekte.

Bilgi için: Abbyy

Fiyatı: 399 \$ Professional

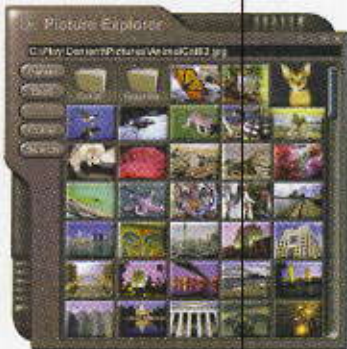
Web: <http://www.abbyyusa.com/products/fine/index.htm>

- ➕ En iyi OCR motoru
- ➕ 60'a yakın dil desteği
- ➖ Karmaşık arabirim
- ➖ Tarayıcı tanımları yok

Gizmos Mega Pak

Şık Arayüzlü Bir Sürü Yararlı Araç

Nedense Windows için yardımcı araçlar hazırlayan programcılar sık sık yararlı olan şeyin sıkıcı olması gerektiği gibi bir düşünceye kapılıyorlar. Ancak sanırsanız bu Gizmos Mega

Pak gibi hem eğlenceli hem de yararlı birçok Windows aracının toplandığı bu paketi hazırlayan Play Incorporated için pek geçerli değil.

Araçlar ya da diğer adıyla "Gizmo"lar güvenlik araçların-

dan multimedya araçlarına, saatlerden takvimlere ve kart oyunlarına kadar herşeyi içeriyorlar. Bunun yanı sıra hepsinin arabirimi de bildiğimiz geleneksel arabirimlerden oldukça farklı. Metalik yüzeyler ve Windows pencerelerinin aksine köşelerin yerini almış kıvr-

Picture Explorer tarafından her resim dosyası için oluşturulan önizlemelere çift tıklayarak tam ekran izlemek mümkün oluyor.

rimlar tüm araçlara ayrı bir hava katmış. Ancak tabii ki kullanılmaları da ona göre biraz zorlaşmış.

Yine de özellikle resim dosyalarını bir araya toplayan ve slayt şeklinde gösterirken üzerine müzik de çalabilen "Per-

former" ismindeki araç, en ilginç olanların başında geliyor. Bu araçta resim geçişleri arasında çok değişik efektlerin kullanılması da mümkün oluyor. Hatta sonuç olarak tüm bunlar kendi kendilerine çalışır bir exe haline dönüştürülüp, diğer kullanıcılar ile de paylaşılabiliyor. Güvenlik araçları içinde yer alan bir başka ilginç araç olan Shredder, istediğiniz bir dosyayı sabit diskinizden bir daha geri alnamayacak şekilde temizlemeye yarıyor. Vault ise, dosyaları şifreleyerek, şifreyi bilmeyen kimsenin dosyalara ulaşmasını engelleyebiliyor.

Paket içinde yer alan tüm araçlar rahat kullanılmalarının yanında oldukça da hızlı çalışıyorlar. Sonuç olarak bu araçları kullanmak için öyle çok da büyük sistemlere ihtiyaç duy-

mayorsunuz. Yine de güvenliğe çok önem verenlerin daha başka güvenlik araçlarına da bir göz atmaları iyi olacaktır. Çünkü, programın hiçbir yerinde CAST 5 encryption algoritmasının anahtar uzunluğu herhangi bir şekilde belirtilmemiş ve dolayısıyla da bazı kullanıcılar için yeterli olmayabilir. Tümüne baktığımız zaman Gizmos Mega Pak gerçekten sıkça ihtiyaç duyduğumuz araçları eğlenceli bir şekilde sunabiliyor. Ancak 50 dolarlık fiyata deyin deymeyeceği artık size kalmış.

Bilgi için: Play Incorporated

Fiyatı: 50 \$

Web: <http://cf.play.com/play/gizmosmega/>

- ➕ Şık gözüken arabirim
- ➕ Sık kullanılan araçları içeriyor
- ➖ Kontroller ufak
- ➖ Yüksek fiyat

MindManager

Düşüncelerinizi Görmeye Ne Dersiniz?

Düşüncelerinizi ve fikirlerinizi grafiksel yöntemler ile ifade edip, her tür planlama, organizasyon ve raporlama işlerinizi kolaylaştıran bir program.

Eğer daha önce çeşitli fikirlerin tartışılarak belirli kararların alınmaya çalışıldığı bir toplantıya katıldıysanız mutlaka bazı insanların tüm fikirleri, konseptleri ve düşünceleri bir liste halinde toplamaya çalıştığına şahit olmuşsunuzdur. Düşünce olarak doğru ve yapılması gereken bir şey olsa da, bu listelerin daha sonradan işe yaramayacağı da bir gerçektir çünkü çok yüzeyseldirler ve çoğu zaman toplantıdan sonra pek bir şey ifade etmezler. Çözüm için ise MindManager benzeri bir organizasyon programı sizin yardımınıza koşabilir.

"MindMap" olarak adlandırılan bir özellik, yüzeysel olmayan fikirlerinizi, konseptleri, planları, organizasyonları ve daha bir çok şeyi grafiksel olarak organize etmenize olanak tanıyan MindManager, konusunda gerçekten başarılı bir yazılım. Mindmap üzerinde farklı yerlerdeki tüm ilişkilerin ve bağlantıların oklar ile gösterildiği programda öğeler başka MindMap'ler içinde yer alan öğeler ile de bağlanabiliyor. Bu şekilde tüm bir web sitesini bile bu programla kolaylıkla tasarlama mümkün olabiliyor.

MindManager ile hazırlanmış Web sayfaları orijinal MindMap'lerden çok da farklı bir görünüme sahip değildir.

Görsellik ile desteklenen sınırsız sayıda fikirler

Örnek olarak "dergi satışlarını artırmak" gibi herhangi bir ana fikriniz olsun... daha sonra bunun üzerine sağ tuş ile tıklayıp "daha kaliteli içerik" gibi konuyu destekleyecek alt başlıklar oluşturun ve tüm bunları bu yazılımla istediğiniz yönde yeni dallar ekleyerek devam ettirin. Özellikle menüleri ve kısayol tuşlarını kolay aklında tutamayanlar için programın "sağ tuş herşeyi yapar" mantığı en iyi özelliklerden biri olarak gösterilebilir. Böylelikle menülerle uğraşmak zorunda kalmayacağınızdan, düşünmek ve beyin fırtınası yapmak için

kullanıcıya çok daha fazla zaman kalabiliyor. Ana fikir çerçevesinde akla gelen ve yeni dallar şeklinde eklenen fikirlerin daha sonradan birbirine bağlı olduğuna ya da birinin diğerinin alt fikri olması gerektiğine karar verildiğinde ise tüm bu değişiklikler sürükleyip bırak tekniği ile de kolaylıkla yapılabilir. Yine sağ fare tuşunu kullanarak metnin karakter biçimi ve rengi de değiştirilebiliyor. Böylece, örneğin ortak bir şeyler içerdiğine inandığınız fikirler için aynı rengi kullanabiliyorsunuz.

Geniş dahili sembol kütüphanesi

Üstelik program sadece metin ile sınırlı da değil. Geniş sembol kütüphanesinin kullanılması ile anlamlı resimlerin de yine sürükleyip bırak tekniği ile Mindmap'e eklenmesi mümkün oluyor. Üzerinde çalışıldıkça büyüyen ve gerçekten hantal bir hal alan MindMap'lerin daha anlaşılabilir hale gelmesi için, belirli seviyelerin daha altı istenirse kapanabiliyor. Bu da gerçekten oldukça kullanışlı bir özellik. Bunun yanı sıra görünüm üzerinde kendinize göre istediğiniz değişiklikleri de gerçekleştirebiliyorsunuz.

Fikirlerinizi sadece ekrana değil internete de yayın

Üstelik programı kullanırken sadece ekran ile bağımlı kalmak zorunda da değilsiniz. MindManager size MindMap'in grafiksel olarak yazıcıdan da çıkışının alınmasına imkan tanıyor. Tam olarak 4.5 feet'e kadar çıkış imkanı sunan bu özellik beyin fırtınası yaparken ya da fikirlerinizi başkalarına sunarken çok rahat davranmanızı sağlıyor.

MindManager tüm içeriği web'den izlenmek üzere HTML formatında da kaydedebiliyor. Eğer aynı tarzda MindMap'leri farklı amaçlar için kullanmak istiyorsanız taslaklar yaratarak zamandan da tasarruf edebilirsiniz. Kurulumu hiç sorun çıkarmadan gerçekleşen programın öğrenme süreci de oldukça kısa. MindJET'in içerdiği örnek Chart'lar ile MindManager'ın grafiksel olarak neler yapabileceğini görebileceğiniz gibi MindManager ile neler yapabileceğinizi de öğrenme şansına da kavuşmuş oluyorsunuz.

Böylelikle en basitinden bir başkasının fikrini sadece kopyalayarak kendi MindMap'leriniz üzerinde de kullanabiliyorsunuz. Bu kadar dikkat çekici özelliğin yanı sıra maalesef MindManager'ın bir de zayıflığı bulunuyor. O da yazım denetiminin çok basit düzeyde kalması. Bunun haricinde hemen her organizasyon, MindManager programında kendilerine yarayacak bir bölüm bulacaklardır.

çok iyi

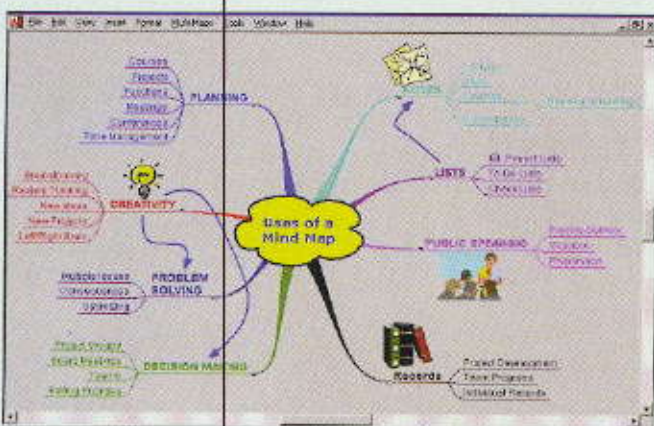
Bilgi için: Mind Manager

Fiyatı: 139 \$

Öğrenci: 60 \$

Web: <http://www.mindmanager.com/>

- + Grafiksel detaylı çalışma alanı
- + Her özelliğe sağ tuş ile ulaşılabilirliği
- Zayıf yazım denetimi

MindManager'ı kullanarak fikirlerinizi semboller, fontlar, renkler, oklar ve bağlantılar gibi çeşitli öğelerle grafiksel olarak ifade etmeniz mümkün oluyor.

Bilgisayar Asistan

Bilgisayar Öğrenmenin En İyi Yolu

Hızla gelişen teknolojinin ve internetin inanılmaz cazibesine kapılarak bilgisayar öğrenmeye karar verdiğinizde, sadece kitapları kullanarak bu işin mümkün olmayacağını anlamak çok da zamanınızı almayacaktır. Çoğu şeyde olduğu gibi bilgisayar öğrenirken de pratik her zaman teorik çalışmanın önündedir. Bundan dolayı, görerek, duyarak öğrenmenin, yani etkileşimli eğitimin her zaman daha başarılı olduğu gerçeğini de rahatlıkla savunabiliriz.

Kafmedya tarafından üretilmiş bu yazılım da, işte bu ideal öğrenme tekniğini kullanarak bilgisayar konusunda temel olan her şeyi, tek bir CD ile kullanıcıya sunuyor. Fare kullanımından temel bilgisayar bilgilerine, yine temel Windows bil-

Renkli ve eğlenceli arabirimin yanı sıra teklifdiğiniz konularda yardımcı olmakla görevli sevimli bilgisayar karakterini çok seveceksiniz.

gilerinden en çok merak edilen konulara her türlü bilgi CD içinde yer alıyor. Bunun yanı sıra bilgisayarın neler yapabildiğini sorusuna cevap olacak şekilde evde ve işte bilgisayar kullanımını bölümü, bilgisayar konusunda merakınızı giderecek sık sorulan sorular ve yanıtlar bölümü ile bilgisayar korkunu-

zu yenmeye yarayacak bölümler de CD içinde yer alıyor.

Denetim masası ayarları, tanınmış programlar bölümleri ve belirli işlemleri yapmanızı sağlayacak yol gösterici bölümlerinin tümünde de diğerlerinde olduğu gibi konu anlatımları tamamen seslendirmeli ve görüntülü olarak gerçekleştiril-

miş. Kullanıcıların öğrenirken sıkılmamaları için aralara çeşitli oyunlar da serpiştirilmiş. Her ne kadar çok detaylı olmasalar da ilgili konulardaki becerileri geliştirmek için oyunların oldukça etkili olduğu da bir gerçek. Yüksek kalitedeki görsellik ve seslendirme sayesinde zevkli ve kolay bir eğitim imkanı sunulurken bir öğretmene gerek kalmadan, bilgisayar başında istediğiniz her türlü bilgiye de ulaşabiliyorsunuz. Programın kayıtlı kullanıcısı olmanız durumunda ise, daha sonradan çıkacak ürünlerde indirimler, çekilişlere katılma şansına da kavuşabiliyorsunuz.

Bilgi için: Kafmedya

Fiyatı: Firmayı arayınız

Web: www.kafmedya.com

- ➕ Çok sık kullanıcı arabirimi
- ➕ PC konusunda geniş içerik

Spam Buster

Tüm Spam'cılar Eller Yukarı!

Aranızda hayatında hiç spam mail almamış biri var mı? Hiç sanmıyoruz. Almadıysanız bile günün birinde bu tip hiç tanımadığınız firmalar ya da insanlar ne yapıp edip posta kutunuzu spam

Contact Plus tarafından üretilmiş Spam Buster adlı program, daha mesajınızı açmadan bu sorunun üstesinden gelebiliyor. POP3 uyumlu e-mail hesabı üzerinden çalışan program bir kere kurul-

lanmış arama teriminin ve 52 farklı durumun kullanılması ile spam maillerin aradan kaçması da oldukça zorlaşıyor.

Diğer bir yandan daha önceden tanımlanmış en meşhur 17 bin spamcının mail adreslerini içeren veri tabanı sayesinde de spam tanıma aracı daha da güçleniyor. Spam Buster ile ilgili en dikkat çekici özellik ise programın sadece cinsel içerikli ve reklama yönelik mesajları değil, zincir mektuplar ve virüslü mesajlar gibi diğer tüm lüzumsuz ve zararlı mesajları da engellemesi. Üstelik bu tür mesajların içine hiçbir zaman kullanılmayan bedava tatil ve e-ticaret teklifleri de dahil.

Diğer bir taraftan programda yer almayan, ancak sizin istemediğiniz bir başlığa sahip mesajlar için kendi anahtar kelimelerinizi de Spam Buster'ın arama kriterleri arasına ekleyebilirsiniz. Benzer şekilde spamcıların e-mail adres veri tabanına da ek giriş

yapma şansınız bulunuyor. Sonuçta program bir spam'e rastladığında onu doğrudan gelen kutusundan silecektir.

Aslında aynı işlemi artık çoğu e-mail programı bünyesinde de yapabilmesine rağmen Spam Buster ile çok daha fazla filtre tanımlayabiliyorsunuz. Belki profesyonel kullanıcılar için değil ama sürekli spam tuzaklarına düşen daha yeni kullanıcılar için de ideal bir program.

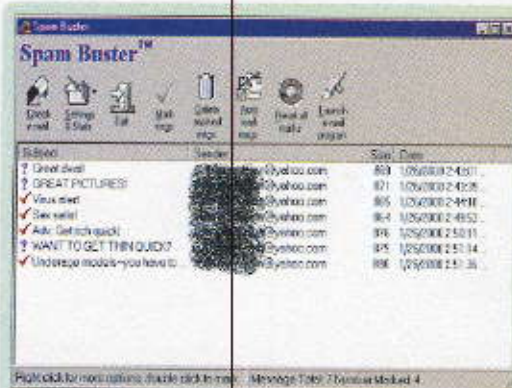

Bilgi için: Contact Plus

Fiyatı: 20 \$

Web: http://www.contactplus.com/products/spam/spam.htm

- ➕ Başarılı spam avlama kriterleri
- ➕ 17 bin spam'cının yer aldığı veri tabanı
- ➖ Profesyonel kullanıcılar için gereksiz

Program hazırlanan tüm test e-postaları başarıyla yakaladı.

adını verdiğimiz, tamamen lüzumsuz ve çoğunlukla sizi hiç ilgilendirmeyen bir sürü reklam ya da bilgi mesajı ile dolduracaklardır.

İşte bunun önüne geçmek için

duğu zaman otomatik olarak herhangi bir POP3 bilgisini varsayılan e-mail adresinden alıyor ve 6 adede kadar POP3 mesaj kutusunu kontrol ediyor. Kontroller sırasında 98 farklı önceden tanım-

Farklı İşletim Sistemlerini Tek Bir Ağa Bağlamak

İşletim Sistemlerinin İletişimi

Farklı işletim sistemleri ile çalışanlar, ağ kurma aşamasında zorlanabilirler. CHIP, Windows, Linux ve Mac'i güvenli bir şekilde nasıl birleştireceğinizi adım adım anlatıyor.

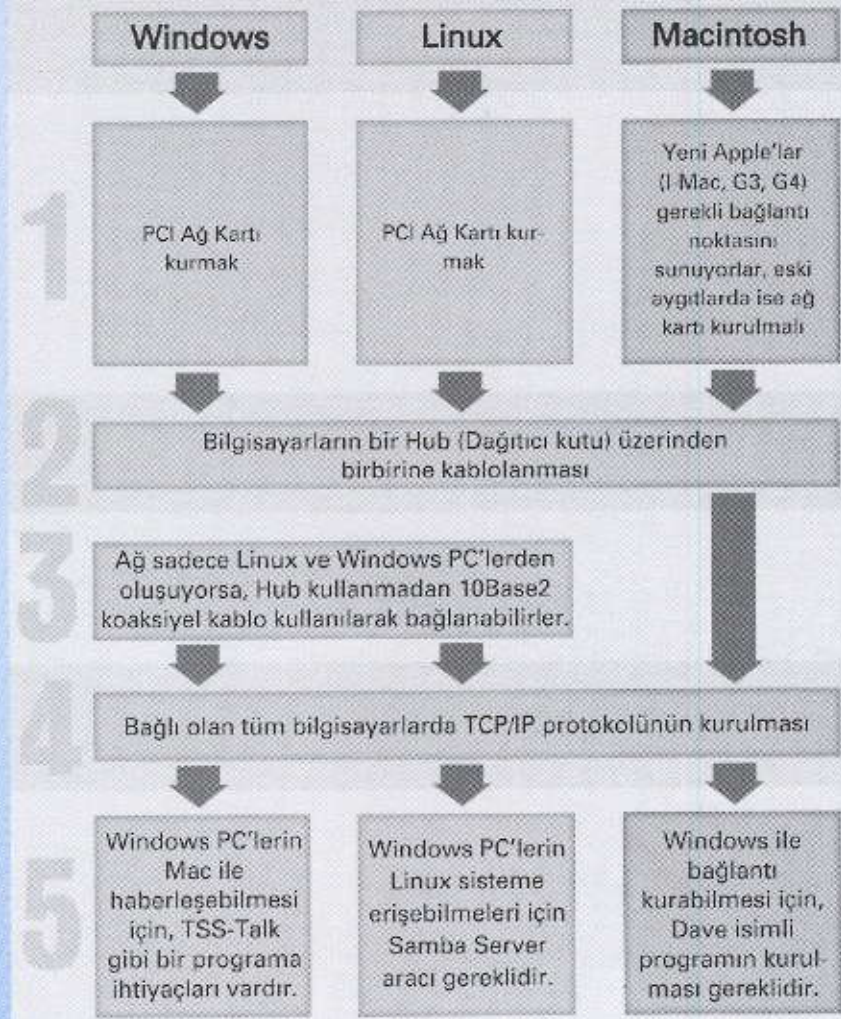
■ Küçük bir reklam ajansının yöneticisi olan Orçun Ekim, esnekliğin ne anlama geldiğini çok iyi biliyor. Her gün kendilerini ve ürünlerini tüm ortamlarda, tabii internette de etkili bir şekilde tanıtmak isteyen farklı müşteriler ile çalışıyorlar.

Bu ajansın çalışanları tasarlıyor, yazıyor, reklam spotları hazırlıyor ve kataloglar üretiyorlar. Bunların hepsi dijital ortamda gerçekleştiriliyor. Ajansın donanımı da çalışanlara paralel olarak karmaşık bir şekilde gelişiyor. Orçun Ekim ilk işe başladığında, ajansın sadece Windows PC'ler bulunuyordu, ancak daha sonra iş arkadaşları Apple'ın grafik, tasarım ve video düzenleme konusundaki avantajlarını anlatarak, yöneticilerini ikna ettiler. Böylece ajansa bir de Mac geldi.

Ardından, bir iş arkadaşı, Orçun Ekim'i firmasındaki bu karışıklığa bir tane de, maskotu frag giyen bir penguen olan Linux sistemini de ekleme konusunda ikna etti. Arkadaşı Orçun Ekim'e, Linux'un şüphesiz, kendi sunucusu üzerinde tasarlanan web sayfaları için kullanılan en iyi seçim olduğunu kanıtladı.

Bu reklam ajansı o zamandan beri, farklı bilgisayar dünyalarının yarattığı korkunç bir karmaşa içerisinde çalışıyor. Aslında bu durum sadece bu ajans için değil, günümüzde birçok işyeri için geçerli. Tabii ki Windows halen bilgisayar dünyasına tek başına hükmediyor, ancak 90'ların başında büyük atılım yapan Mac, ilgi çekici görünümüne gerek-

Adım Adım: Üç Dünyayı Böyle Birleştirin

duymadan da günümüzde tekrar nüfuz sahibi olabilir.

Farklı konulardaki uzmanların takım çalışması

Ve Linux? İnternetin yayılmaya başlamasından beri, Linux'un kullanımı her geçen gün daha fazla arttı. Tüm web sunucularının yüzde 20'den fazlası Linux kullanıyor. Yeni ve görsel olarak daha kullanışlı yazılımlar, ücretsiz sistem kullanıcılarının sayısının da artmasını sağlıyorlar.

Bilgisayar kullanıcıları için, bir işletim sisteminin ilk versiyonunun yayınlanmasından hemen ardından, işin eğlence kısmı bitip kullanırlık kısmı başlar. Söz konusu işyeri için eğer heterojen bir ağı kurulması gerekiyorsa da, bu kısaca fazla mesai anlamına gelir...

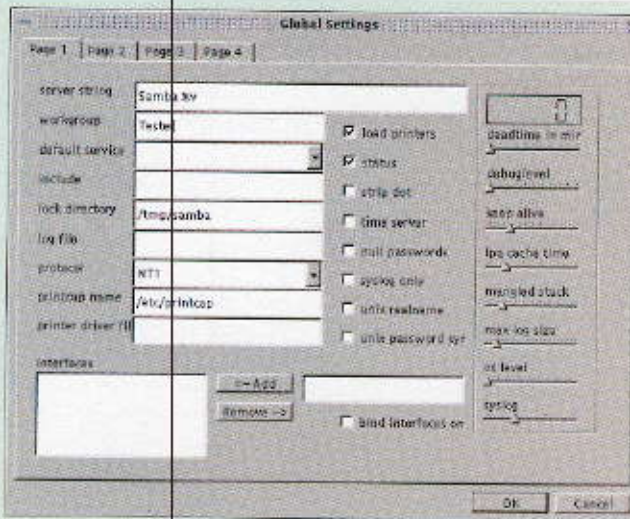
Günümüzde Windows, Mac ve Linux'un birbirine bağlanmasının, uygun donanımlar sayesinde, daha kolay ol-

ması aslında çok önemli bir şans. İçerisinde farklı işletim sistemleri kullanan makinelerin bulunduğu bir ağ kurmak isteyenler, ilk olarak donanım ve yazılımsal çevreyi iyi belirlemek zorundalar.

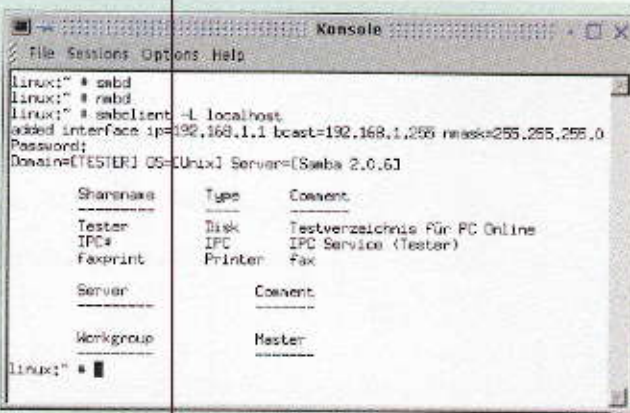
Mac grafik işlemleri yerine getirmek üzere geliştirildiği için, direkt tarayıcı bağlantısı sunar. Bunun avantajı, PC'ye bir SCSI kartı bağlamaya kıyasla, Mac bağlantısının çok daha kolay olarak yerine getirilebilmesidir. Gerçi Universal Serial Bus (USB) Windows dünyasındaki çeşitli sorunları çözmüş olsa da, yüksek değerli kaliteli tarayıcılar henüz USB bağlantısına sahip değiller.

Linux'un avantajları: Administrator olarak Linux

İdari işlemler için, örneğin bir e-posta sunucusu veya tüm ağ kullanıcılarının internete merkezi giriş kapısı olan firewall gibi çok işlevli bir çalışma grubu ▶

Samba Server'in kurulumu için yardımcı programlar bulunur. Gerekli parametreleri smb.conf dosyasından belirleyebilirsiniz.

Samba Server'i konsoldan rahatlıkla çalıştırabilirsiniz.

İçerisinde, özellikle Linux kullanan bir bilgisayar faydalı olacaktır. İlk neden, Linux çok kullanıcı bir işletim sistemidir, yani birçok kullanıcı, sistemin çalışmasını aksatmadan, aynı anda sunucu kaynaklarına bağlanabilir.

İki numaralı neden: Bunun için ücretsiz yazılımlar bulunuyor. Böylece, yüksek lisans ücretleri ödemeye gerek kalmadan, çok işlevli bir web sunucusu kurabilirsiniz.

Doğuştan bir ağ üyesi: Mac sahnede

Bu farklı bilgisayar dünyalarını buluşturmada önce, elektrik enerjisi aracılığıyla birbirlerine bağlamak gerekir. En iyi ve en kolay yöntem, Windows ve Linux altında PCI ağ kartlarının kullanılmasıdır. İşletim sistemi bir çok kartı takılma sonrasında otomatik olarak tanıyıp ve uygun sürücüyü yükler. Yeni Apple'larda (i-Mac, G3, G4) ise gerekli olan bağlantı noktası hazır. Eski aygıtlar ise bir bağlantı kutusu ya da bir PCI ağ kartı üzerinden bağlanırlar.

Bundan başka bir de Hub'a ihtiyacınız olacak. Bu, tek bilgisayarların bağ-

landığı bir dağıtıcı kutudur. Apple dünyasında olduğu gibi eski ağ kartları, bu yıldız biçimli dağıtım üzerinden saniyede 10 Megabit'lik veri aktarma hızlarına ulaşabiliyorlar. Buna karşılık yeni

kartlar on kat daha hızlı çalışıyorlar: 100 Megabit.

Rakipler birarada: Windows ve Linux'un düeti

Sadece Windows ve Linux'u birbirine bağlamak isteyenler hub kullanmak zorunda değiller. Bunun için 10Base2 olarak adlandırılan bir koaksiyel kablo yeterli olacaktır. Dikkat edilmesi gereken nokta ise, bilgisayarların direkt bağlanmamalarıdır. Tüm ağ kartları bir T parçasına sahiptir, bilgisayarlar bir zincir oluştururlar. Sıra dizilmiş olan ilk ve son bilgisayarlardaki her iki boş uca da bir sonlandırıcı takılmalıdır. Fakat bu uygun maliyetli ağ versiyonunda veri transfer hızı saniyede 10 Megabit'in üzerine çıkamıyor.

Üçün bir varyasyon da Funk aygıtı aracılığıyla bağlamaktır. Eğer burada kullanılan tüm aygıtlarda IEEE802.11 standardı çalışıyorsa, sadece uygun sürücüler yüklemek zorundasınız.

Her işin altından kalkabilir: TCP/IP protokolü

Tüm sistemlerdeki haberleşme temeli TCP/IP'dir. Linux ve Mac sistemleri bunu otomatik olarak tanımlayabilir, ancak bu durumda aşağıda verilen ayrıntıların ayarlanması gereklidir. Ve Windows ile internette sörf yapanlar veya e-posta alan ve gönderenler, bilgisayarlarında zaten TCP/IP'yi kullanıyorlardır. TCP/IP'nin yüklü olup olmadığını

İŞLETİM SİSTEMLERİNİN TEMELLERİ

Aynı ve Bir O Kadar da Farklı

Şeytan ayrıntılarda saklı. Üç ayrı dünyaya Windows, Linux ve Apple arasında ilk bakışta çok büyük farklılıklar göze çarpmasa da, bu kılıfın altında değişimlerde dikkat edilmesi gereken bir çok nokta mevcut. Windows, Windows 98 sürümüne kadar bir MS-DOS uzantısıydı. Ancak Windows NT ve 2000 ise tek başlarına birer işletim sistemleri. Bu da hafıza kullanımı ve dosya sisteminde etkisini gösteriyor.

Linux'da işletim sistemi ve masaüstü birbirlerinden ayrı durumdadır. Unix kopyası olarak, Windowmanager olarak bilenen Xfree veya Motif kullanıyor. Birçok Linux sistemi KDE, küçük bir kısmı da Gnome kullanıyor. Her iki alternatif de Linux çekirdeğine etkili bir çehre kazandırıyor. Şayet bunlar

mevcut değilse, Linux oturumu direkt olarak bir metin konsolundan açılıyor. Bunun haricinde Windows'da otomatik olarak çalışıp da Linux'da manuel olarak çalıştırılması gereken birçok şey mevcut. Microsoft tarafından 90'ların başından beri söz edilen, bilgisayara açıklık kazandıran Plug&Play, Linux için uzun bir süre yabancı bir kelime olarak kaldı. Mac ise grafik arayüze sahip ilk bilgisayardı. Burada sadece çok seyrek kullanılan komutlar klavye kullanılarak çalıştırılıyordu. Mac'in dezavantajı ise sadece tek tuşlu bir fareye sahip olması. Buna karşılık hem Windows hem de Linux'da gerek tasarımcılar gerek programcılar olsun sağ fare tuşunun varlığı konusunda hem fikirler. Böylece bu tuş, her programda farklı bir fonksiyona sahip.

kontrol etmek için Başlat/Ayarlar/Denetim Masası komutunu çalıştırın ve Ağ simgesi üzerine iki kere tıklayın. "Aşağıdaki ağ bileşenleri yüklendi" listesi içerisinde TCP/IP de bulunmalı. Şayet burada görünmüyorsa Ekle düğmesine tıklayın. Yeni bileşen tipi olarak İletişim Kuralları ve liste içerisinde de üretici olarak Microsoft'u seçin. Son olarak TCP/IP üzerine tıklayın. Daha sonra Tamam düğmesine tıklayarak kurulumu sonlandırın ve bilgisayarı yeniden başlatın.

Bu arada TCP/IP protokolü kuruldu ancak ağ kartı henüz düzenlenmedi. Bu bağlantıyı daha sonra manuel olarak oluşturmalsınız. Bunun için liste içerisindeki girdiye ve Özellikler düğmesine tıklayın. Bağlantılar kartı üzerindeki Windows Ağı işaretlenmiş olmalı.

Windows PC'leri ile Linux kullanan sistemlere erişebilmek için, her iki bilgisayar da farklı dosya sistemleri kullandıklarından dolayı, bir dönüştürücüye ihtiyacınız olacaktır. Bunun nedeni ise, Windows dünyasında Server Message Block (SMB) kullanılırken, Linux bilgisayarlarda NFS'in (Network File System) geçerli olmasıdır.

Windows iletişimi için dijital Samba

Bu dönüştürücü programın adı Samba Server'dır ve ücretsiz olarak elde edilebilir. Bazı dağıtımların içerisinde standart olarak bulunabiliyor. Kurulum sonrasında bağlı olan sistemler için Linux dünyasına bir pencere açıyor. Ancak Samba'ya dışarıdan erişebilmek için ilk olarak sunucunun ayarlanması gerekiyor. Konfigürasyon: "/etc" dizini içerisinde bulunan "smbd.conf" konfigürasyon dosyasını açın ya da bazı dağıtımlarda sunucu ile beraber bulunan Samba konfigürasyon aracını çalıştırın.

Aşağıdaki ayarların uygulanması gereklidir: Windows PC'lerinden farklı olarak kullanılması gereken Netbios Name kısmından Linux bilgisayar için bir isim girin. Her iki sistemde kullanılan Workgroup isminin de aynı olması gereklidir. Server String, bilgisayarın Windows altındaki tanımlamasıdır ve istenildiği gibi kullanılabilir.

Samba, karışık TCP/IP ağlarında problemlere neden olabilen IP Adreslerini isme çevirmenin yanı sıra WINS Server'ın görevini de üzerine alabilir. Şayet bir Linux PC'yi varolan bir WINS

Server'a bağlayacak olursanız (örneğin bir NT ağı), kullanılan seçenek bu nedenle No olacaktır. Bunun haricinde Windows bilgisayarların IP adreslerini de Samba'ya bildirmelisiniz.

Samba, paylaşımdaki sürücülere erişimi Security parametresi ile kullanılan doğru parola üzerinden denetleyecektir. Share'de tüm kaynaklar için tek bir parola kaydedilir. User'da kullanıcının, Linux kullanıcı veritabanı içerisine eklenir ve hakları merkezi olarak düzenlenir. Server ve Domain de, büyük bir ağ içerisinde bulunan bilgisayar için kullanılan ayarlardır.

Şimdi, Samba Server'ı konsol üzerinden çalıştırın. Orada ilk olarak SMBD ve daha sonra da NMBD komutlarını aktif hale getirin. Her iki komut da herhangi bir geri dönüş mesajı vermediği için, işlerin yolunda olup olmadığını kontrol etmelisiniz: Bunun için konsola "smbclient -L localhost" yazın ve geri dönüş mesajını kontrol edin.

Linux Windows bilgisayarlarının kaydını bu şekilde kabul etmesine rağmen Samba'da

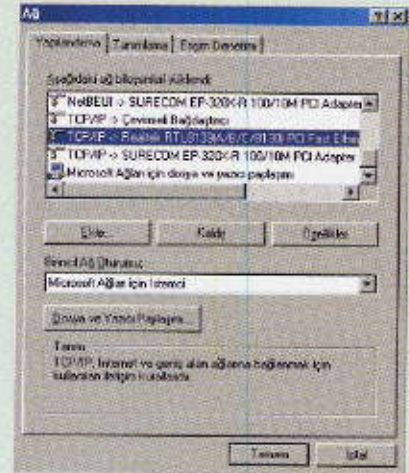
parolaların şifrelenmesi halen kapalıdır. Bunun nedeni, Windows 95'in parolaları açık olarak yayınlamasına rağmen, Windows 98, NT ve 2000'in PC'lerde kodlanmaları. Samba konfigürasyonundaki "encrypt password" seçeneğini "no" olarak ayarlayın.

Üç yeni Windows sürümü için parolaların şifrelenmesi ek olarak engellen-

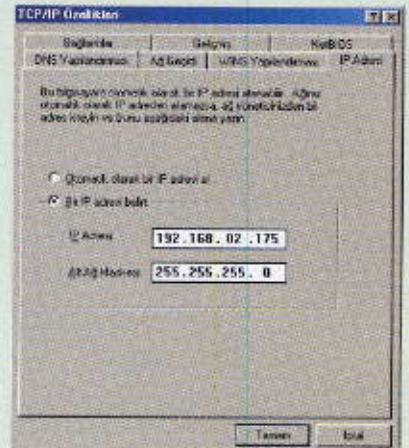

melidir. Bunun için Kayıt Düzenleyici'si'ni çalıştırın ve "HKEY_LOCAL_MACHINE\System\CurrentControlSet\Services\VxD\VNSETUP" anahtarını aktif hale getirin. "EnablePlainTextPassword" girdisine tıklayın ve değerini "1" olarak değiştirin. Şayet bu girdi mevcut değilse ekleyin.

Son olarak Linux PC üzerindeki hakları belirleyin. Kayıtlı olan kullanıcının, sadece hangi dosya ve dizine erişim hakkı olduğunu belirlemekle kalmaz,

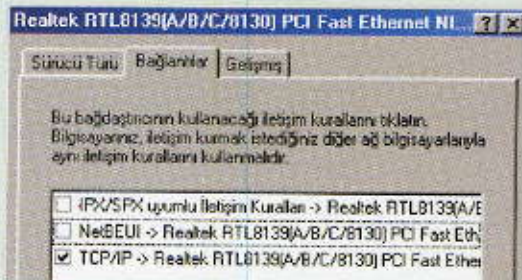

Bir ağ kartının TCP/IP tanımlamasını tek başına belirlemek için, Denetim Masası üzerinde, ağ kartına bağlı olan protokole tıklanması yeterlidir. Orada...

IP Adresi kartını seçin ve oraya gerekli olan değerleri girin.

Bağlı olan bilgisayara ağ üzerinden Internet Explorer ile erişebilirsiniz.

Linux dünyasına erişebilmek için, ağ kartının sadece TCP/IP protokolünü kullanıyor olması gereklidir.

aynı zamanda bu erişimin nasıl olacağını da düzenleyebilirsiniz. Bunlar, "Shares" ayarları altından belirleniyor. Burada dikkat edilmesi gereken çok önemli bir nokta, PC'deki dosya listesinin görünebilmesi için "browsable" seçeneğinin aktif hale getirilmesi gerektirir.

Şimdi karışık çalışma için bütün şartlar yerine getirildi. En nihayet, Windows PC ile Linux PC'ye erişebilmek için farklı ağ protokollerinin bağlantısını Windows ağına uydurmalısınız. Bunun için Denetim Masası içerisinde yer alan Ağ simgesine ve üzerindeki ağ kartı girdisine iki kere tıklayın. Bağlantılar kartını aktif hale getirin ve üzerinde bulunan tüm işaretleri TCP/IP'ye kadar kaldırın.

Mac ve Windows PC arasındaki ilişki

Macintosh ve Windows da TCP/IP üzerinden haberleşiyorlar. Mac'in diğer bilgisayarların dünyasını ve aynı şekilde diğer bilgisayarların da Mac dünyasını görebilmeleri için, kullandıkları dosya sistemlerinin farklı olmasından dolayı her iki taraf da bir programa ihtiyaç duyar. Dave isimli program bu görevi Mac için yerine getiriyor ve PC'den Mac'e erişmek isteyenler de TSS Talk aracını ya da Miramarsys'nin MacTan programını kullanabilirler.

Dave'in kurulumu biraz sabır istiyor, ancak program konfigürasyonu adım adım yapmanızı sağlıyor: İlk olarak Mac ve PC'nin IP adreslerini belirleyin. Mac üzerinde TCP/IP'yi aktif hale getirmek için uygun düğmeye tıklayın. Eğer Apple ile Internet'te sörf yapıyorsanız ve burada internet bağlantınızın ayarları görünüyorsa kontrol menüsünden ismi değiştirin ve standart olarak atayın. Aksi takdirde bundan sonra Internet bağlantısı gerçekleşmeyecektir.

Daha sonra TCP/IP iletişim penceresinden bağlantı olarak Ethernet'i ve daha sonra da konfigürasyon metodu listesi içerisinde Manual'i seçin. Daha sonra aşağıdaki değerleri metin kutuları içerisine girin:

IP-Adresi: 192.168.0.1
Alt Ağ Maskesi: 255.255.255.0

resi Belirt seçeneğini işaretleyin. Buraya da aşağıdaki değerleri girin:

IP-Adresi: 192.168.0.2
Alt Ağ Maskesi: 255.255.255.0

Şimdi tekrar Mac'e dönün ve konfigürasyon programının diğer ayarlarını takip edin. Mac'in PC ile beraber çalışabilmesi için Windows ile aynı çalışma grubu içerisine ayarlayın. Eğer bu grubun ne olduğunu bilmiyorsanız, tekrar PC'ye dönün ve Denetim Masası içerisindeki Ağ simgesine iki kere tıklayın. Tanımlama kartı üzerinde PC'nin ismi ve çalışma grubu mevcuttur. Burada örneğin, Workgroup bulunabilir.

Aynı tanımlamalar Mac'de de sorulacaklardır. Çalışma grubu tüm PC'lerle aynı olmak zorundadır ancak bilgisayar ismi farklı olmalıdır. Son olarak PC'nin nereye erişebileceğini ve bunun nasıl gerçekleşeceğini belirlemelisiniz.

Açılış sonrasında Dave, Apple menüsü üzerinden içerisinde bulunan Windows PC'ler ile beraber ağ grubunu ve ardından bir tıklama ile de ağ içerisindeki diğer bilgisayarların kullanımına açılmış olan dosya ve dizinleri gösterecektir. Çift tıklama ile bir başka pencere daha açılır, üçgen üzerine tıklanınca da dizinler aşağıya doğru görüntüleneceklerdir. Şimdi Dave'i kullanarak, Sürük-&Bırak yöntemiyle dosyaları içeri ya da dışarı taşıyabilirsiniz.

İletişim penceresini kapatarak girdiğiniz değerleri onaylayın.

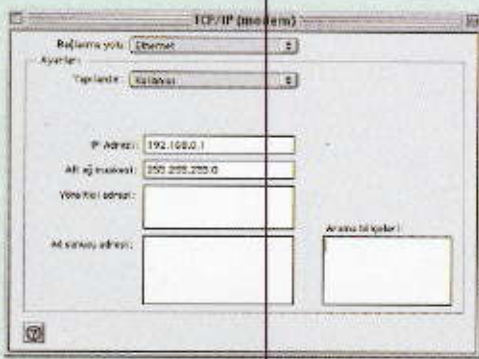
Windows yüklü bilgisayarda ise Başlat/Ayarlar/Denetim Masası içerisindeki Ağ üzerine iki kere tıklayın. TCP/IP protokolüne tıklayacak olursanız bir sonraki iletişim penceresi (Ağ kartı) ekrana gelecektir. Burada bulunan Özellikler düğmesine tekrar tıklayın. Daha sonra IP-Adresi kartını seçin ve IP-Ad-

Bunlardan başka hangi seçenekler mevcut?

Windows, Mac ve Linux haricinde, özellikle profesyonel ortamlarda, Sun Solaris ile başarılı bir şekilde kurulabilir. Bunun bir nedeni, bu işletim sisteminin bir Sun Server'ın satın alınması ile ücretsiz olarak gelmesi olabilir. Buna karşılık Microsoft, Windows NT ya da 2000 üzerindeki hizmetlerini kullananlardan her sunucu için lisans ücreti talep ediyor. Multimedya sistemlerde, çok da başarılı olmayan BeOS bir alternatif olarak görülebilir.

Diğer birçok sistem de bit pazarı içerisindeki yerini alıyor veya aradan sıyrılmaya çalışıyorlar. İsrarcı bir grup uzun zamandır Amiga'nın reenkarnasyonunu bekliyor. Atari fanları da ROM üzerinde bulunan işletim sistemi ve 80 MegaHertz'lik saat frekansı ile Milan üzerine yoğunlaşmış durumdadır.

TW / Kadir Tuzgöç (ktuzgoc@chip.com.tr)

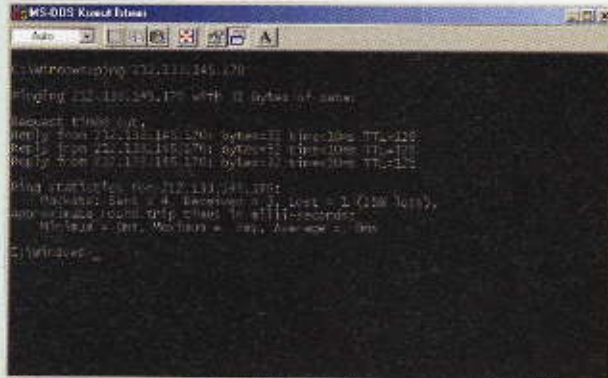

Mac'in ağ içerisinde açık bir şekilde tanımlanabilmesi için bir IP numarası olmalıdır.

PC, Mac üzerinden paylaşıma açılan kaynaklara erişebilir.

İlk test: DOS altında ping komutu ve yabancı sistemin IP adresini beraber kullanarak, Mac ve Linux sistemin bağlantısının var olup olmadığını kontrol edebilirsiniz.

Office 2000'de Güvenlik

Kapılarınızı Kilitleyin

Özellikle işyerinde çoklu kullanıcı ortamlarına geçildikçe en fazla değer kazanan ifade güvenlik oldu. CHIP bu yazıda Office 2000'deki güvenlik önlemlerine açıklık getiriyor.

■ Büyük bir firmanın yöneticisi, firmada önümüzdeki yıl gerçekleşecek değişiklikleri gösteren bir tabloyu Excel altında hazırladı. Bu tablo içerisinde firmanın ve çalışanlarının geleceğini etkileyebilecek çok önemli bilgiler mevcut ve tabii ki tablonun kimse tarafından kesinlikle görülmemesi gerekli. Yöneticinin bilgisayarına yalnızca yardımcısının girmesi hakkı var. Peki sadece sözlü olan bu tedbir yeterli mi?

Bu tabloyu meraklı gözlerden saklayacak tek şey, erişim için bir parola kullanılmasıdır. Eğer kullanılan işletim sistemi Windows 95 veya 98 ise sistem kullanımı üzerinde herhangi bir güvenlik mekanizması bulunmaz. Ancak Windows NT/2000 veya Linux gibi sistemlerde güvenlik ön plandadır.

Ancak işletim sisteminin sunmadığı bu güvenlik fonksiyonunu tablolama programı Excel tek başına sunuyor. Böylece söz konusu tablonun bulunduğu belgeyi açmak isteyenler ilk olarak, belgeyi oluşturan kişinin belirlediği bir

parolayı girmek zorunda kalıyorlar. Ancak burada dikkat edilmesi gereken bir nokta da, parolanın unutulmamasıdır. Aksi takdirde parola ile korunan bu belgeye bir daha erişmek mümkün olmayacaktır.

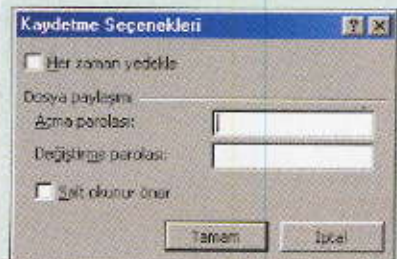
Parola zaten kullanım amacıyla, istemediğiniz kişilerin belgelerinize erişimini engellemektir. Bunun için parola seçiminde dikkatli olmalı ve üçüncü şahıslar tarafından kolaylıkla bulunabilecek, örneğin doğum tarihiniz veya çevrenizde size yakın olan kişilerin isimleri benzeri parolaları kullanmamalısınız. Eğer mümkünse parola içerisinde sayıların ve harflerin beraber kullanılması, parolanın çözülmesini daha da zorlaştıracaktır.

Excel çalışma kitaplarına parola atamak

Microsoft, Office paketi içerisinde en yaygın olarak kullanılan programlar olan Word ve Excel'de belgelerin parola kullanılarak erişimin engellenebilmesi

imkanını sunuyor. Ayrıca gerekirse Access veritabanı dosyalarının da herkes tarafından açılmasını engellemek için parola belirleyebilirsiniz. Office ailesinin diğer üyeleri olan Powerpoint, Publisher, Outlook ve Frontpage'de ise buna benzer bir fonksiyon bulunmaz.

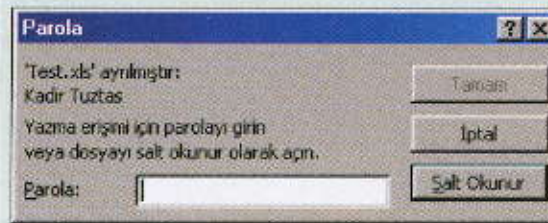
İstediğiniz herhangi bir Excel belgesini parola ile koruyabilirsiniz. Ancak gereksiz belgelere parola atayarak çok fazla şifre ile çalışmak kafanızın karışmasına neden olabilir veya tüm belgelerde

Tablo için parola atamak: Kaydetme Seçenekleri'ni kullanarak dosyanın güvenliğini istediğiniz düzeyde tutabilirsiniz.

aynı şifrenin kullanılması da kullandığınız parolanın ortaya çıkarılma ihtimalini yükseltecektir.

Herhangi bir Excel dosyasını parola ile korumak için ilk olarak Dosya/Farklı Kaydet komutunu çalıştırın. Bunun sonucunda ekrana gelen pencere üzerinde bulunan Araçlar düğmesine tıklayın ve açılan menü üzerindeki Genel Seçenekler komutunu çalıştırın. Bunun sonucunda ekrana Kaydetme Seçenekleri penceresi gelecektir. Açma Parolası kutusuna kullanmak istediğiniz parolayı girmelisiniz. Parola en fazla 15 karakterden oluşmalıdır ve içerisinde rakam, harf ve özel karakterler kullanılabilir. Bunun haricinde Excel'in büyük/küçük harfe duyarlı olması da parolanın bulunma ihtimalini oldukça düşürüyor. Parolayı onaylamak için bu pencere üzerindeki Tamam düğmesine tıkladığınızda ikinci bir pencere daha ekrana gelecektir. Kullanmak istediğiniz parolayı bu pencereye tekrar girmelisiniz. Bu sa-

Eğer dosya salt okunur olarak açılırsa içerisinde değişiklik yapılamaz, ancak parola olmadan da değişiklik hakkı elde edilemez.

girmeden de dosyayı açabilirsiniz. İptal düğmesi ile yükleme işlemi durdurulurken, belgeye yazma/okuma yani tam erişim için de parolanın girilmesi gereklidir.

Ancak bu sağlıklı bir koruma sağlamaz. Salt Okunur olarak açılan dosyaların bu durumları başlık çubuğu üzerinde dosya isminin yanında belirtilir. Bu şekilde açılan dosyalar içerisinde değişiklik yapılabilir ancak, dosya ile aynı isimde kaydedilemezler. Bu nedenle, yaptığı değişiklikleri kaybetmek istemeyen kullanıcılar, bu korumalı dosyayı farklı bir isim altında kaydedebilirler. Belgenin orijinali üzerine kayıt yapıla-

ve uzantısı "*.XLK" olan güvenlik yedeklerinin otomatik olarak alınmasını sağlayabilirsiniz. Dikkat! Orijinal dosya ile aynı ortamda bulunan yedeklerinin de, örneğin sistem çökmesi gibi bir durumda zarar görme ihtimali yüksektir. Bu nedenle söz konusu dosyaların farklı bir sürücü üzerinde saklanması oluşturulma amaçlarını yerine getirecektir.

Tablonun belirli alanlarını koruma altına almak

Genellikle bütün çalışma kitabını değil de sadece bunun içerisindeki belirli sayfaların koruma altına alınması yeterli olur. Özellikle karmaşık formüller ile çalışıyorsanız, söz konusu hücreleri kilitleyebilir ve sadece giriş hücrelerinde değişiklik yapılabilmesini sağlayabilirsiniz. Böylece başka birinin veya sizin, binbir zahmetle oluşturduğunuz formüllere dikkatsizlik sonucu zarar verilmesi de engellenmiş olacaktır.

Dosyanın Salt Okunur özelliği başlık çubuğu üzerinde, dosya isminin yanında belirtilecektir.

yede parolanın doğru olarak girildiği ve yazım esnasında hata olup olmadığı belirlenir. Bu pencereyi de Tamam düğmesine tıklayarak kapatın. Şayet girilen parola da hata olursa, Excel sizi uyaracaktır.

Excel'de "Yazma Koruması ve Güvenlik Yedekleri"

Biraz önce parolanın girildiği Kaydetme Seçenekleri penceresinin sunduğu fonksiyonlar bu kadarla sınırlı değildir. Eğer parolayı Açma Parolası değil de Değiştirme Parolası kutusuna girmiş olsaydınız, koruma mekanizması kendisini sadece belge içerisinde değişiklik yapılmak istendiğinde gösterecekti. Bu, isteyen her kullanıcının söz konusu Excel belgesinin içeriğini görebileceği ancak herhangi bir değişiklik yapamayacağı anlamına geliyor. Belge içerisinde değişiklik yapılabilmesi için doğru parolanın girilmesi gereklidir. Bu tür dosyaların açılması sırasında da ekrana parolanın girilmesini isteyen bir pencere gelecektir. Ancak bu pencere üzerindeki Salt Okunur düğmesini kullanarak parola

madığı için dosya içerisinde herhangi bir değişiklik meydana gelmeyecektir.

Bu koruma mekanizmasında bir açık daha mevcut. İsteyen kullanıcı, söz konusu belgeyi orijinal belge ile aynı isim altında kaydedebilir ve daha sonra orijinalini silebilir. Excel, bu tür bir durumla karşılaşılması için Kaydetme Seçenekleri penceresinde "Salt Okunur Öner" özelliğini sunar. Eğer kaydetme sırasında bu seçeneği işaretleyecek olursanız Excel, yazma korumasını kaldırmak için doğru parola girilse dahi, dosyanın salt okunur olarak açılmasını sağlayacaktır. Bu yöntem ilk bakışta pek mantıklı gibi görünmese de, örneğin geçen seneki kar-zarar tablosu gibi değiştirilmemesi gereken bir içeriğe sahip olan belgenin üzerine hiçbir şekilde yazılmaması gereklidir.

Bunun haricinde yine Kaydetme Seçenekleri'ni Excel'in otomatik olarak güvenlik kopyaları almasını sağlayabilirsiniz. Bunun için "Her zaman yedekle" seçeneğinin işaretlenmesi gereklidir. Böylece devamlı olarak orijinal dosya ismine ek olarak "yedek" takısını alan

Tüm bir çalışma sayfasını korumak: Zaten tüm hücreler kilitlenmiş olarak atanabilir. Ancak bu koruma, komple sayfa koruması ile bütünleşecektir. Bunun için ilk olarak Araçlar/Koruma/Sayfayı Korumayı komutunu çalıştırın. Ekrana gelen iletişim penceresi üzerinden Excel'in standart fonksiyonlarını alabilirsiniz. Yani bu, İçerik, Nesneler ve Senaryolar'ın korunabileceği anlamına geliyor. Bunun haricinde burada kullanabileceğiniz parola toplam 255 karakter uzunluğunda olabilir. Ayrıca Excel burada da büyük/küçük harfe duyarlıdır ve parola içerisinde sayılar, harfler ve özel karakterler kullanılabilir. Son olarak parolayı aktif hale getirmek için Tamam düğmesine tıklamalısınız.

Bundan böyle eğer bir hücrenin içeriğinde ve biçiminde değişiklik yapmaya çalışırsanız, bunun için gerekli olan komutun kullanılamaz durumda olduğunu görürsünüz. Örneğin, Biçim/Hücreler komutu.

Çalışma sayfası üzerindeki bu korumayı, ismi değişmiş olmasına rağmen yine aynı komutu kullanarak yani Araç-

lar/Koruma/Sayfa Korumasını Kaldır komutu yardımıyla kaldırabilirsiniz. Sayfa koruması kaldırıldıktan sonra hücreler içerisinde istenen değişiklikler yapılabilir.

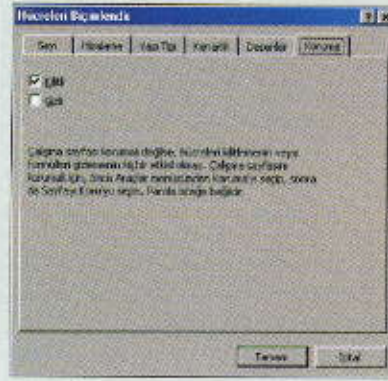
Hücre alanlarını koruma: Daha önce uygulanan koruma biçiminde Excel, sayfaları ya da hücreleri parola korumalı olarak atayabiliyordu. Ancak kullanım amaçlarına bağlı olarak bazı hücrelerin ve alanların bu koruma haricinde bırakılmasını isteyebilirsiniz.

Bunun için istediğiniz hücre(leri)yi seçin ve Biçim/Hücreler komutunu çalıştırın. Alternatif olarak, Hücre Biçimlendir penceresine, seçili olan hücre(ler) üzerine farenin sağ düğmesi ile tıklanması sonucunda açılan nesne menüsü üzerindeki Hücreleri Biçimlendir komutu kullanılarak da ulaşılabilir. Daha sonra Hücreleri Biçimlendir penceresi üzerindeki Koruma kartını aktif hale getirin ve burada bulunan Kilitli seçeneğindeki işareti kaldırın.

Eğer tüm sayfayı yukarıda anlatıldığı gibi koruma altına aldıysanız, özellikleri değiştirilen bu hücreler içerisinde artık değişiklik yapmak mümkündür. Bir tabloyu bu şekilde kullanmanın bir avantajı daha bulunur: Bu şekilde belli bir kısmı koruma dışında bırakılan hücreler arasında Tab tuşunu kullanarak geçiş yapmak daha kolaydır ve bu, tabloya veri girişini hızlandırır.

Çalışma kitabının yapısını ve düzenini koruma altına almak

Deminki çalışma sayfasını koruma işlemi sırasında diğer koruma fonksiyonlarını da görmüş olmalısınız. Araçlar/Koruma komutu altından sadece tek bir çalışma sayfası değil bütün bir çalışma kitabı da koruma altına alınabilir. Bu-

Koruma altına alınan sayfa üzerinden belirli hücreleri aktif hale getirmek için özelliklerinde değişiklik yapılması gereklidir.

nun için Araçlar/Koruma/Çalışma Kitabını Korumayı çalıştırın. Bunun sonucunda ekrana gelen aynı isimli pencere üzerindeki seçenekleri kullanarak çalışma kitabı yapısını ve pencerelerini, isteğe bağlı olarak parola korumalı olarak atayabilirsiniz. Eğer Yapı seçeneğini işaretleyecek olursanız bu çalışma kitabını oluşturan sayfaların taşınmalarını, yeniden adlandırılmalarını, silinmelerini veya çalışma kitabı içerisine yeni sayfaların eklenmesini engelleyebilirsiniz. Eğer Pencereler seçeneğini işaretleyecek olursanız benzer önlemler bu sefer pencereler için alınacaklardır. Bunun sonucunda pencerelerin boyutları değiştirilemeyecek, pencereler taşınmayacak, ekranda görünmeleri/görünmemeleri gibi bir işlem yapılamayacak veya söz konusu pencereler kapatılamayacaklardır. Tamam düğmesine tıkladıktan sonra bu koruma önlemleri aktif hale geleceklerdir.

Çalışma Kitabı korumasını kaldırmak için, çalışma sayfası korumasında olduğu gibi yine Araçlar/Koruma/Çalışma Kitabı Korumasını Kaldır komutunun kullanılması gereklidir.

Word 2000'de parola, yazma koruması ve yedekler

Aynen Excel'de olduğu gibi Word belgelerini korumak için de parola kullanabilirsiniz. Benzer şekilde burada da belgelerin açılmasını engelleyebilir veya açılmasına rağmen içeriğinin değişmesini engelleyebilirsiniz. Bunun için Word 2000 altında uygulanan işlemler Excel'deki uygulananlara göre pek bir farklılık göstermez.

İlk olarak Dosya/Farklı Kaydet komutunu çalıştırın. Farklı Kaydet penceresi üzerindeki Araçlar/Genel Seçenekler

komutunu çalıştırın. Bunun sonucunda Kaydet penceresi ekrana gelecektir. Eğer bu pencere üzerindeki Açma Parolası kutusuna bir şifre girecek olursanız, söz konusu belgeyi sadece burada belirlediğiniz şifreyi bilenler açabilir. Aynı Excel'de olduğu gibi bunun için de kullanabileceğiniz maksimum karakter sayısı 15'tir. Word'un büyük/küçük harf ayırımı yapabildiği parola içerisinde harf, sayı ve özel karakterler kullanabilirsiniz. Eğer Tamam düğmesine tıklayacak olursanız, Excel'de olduğu gibi parolayı bir kez daha girmeniz istenecektir.

Dosyanın açılmasını değil de, içeriğinin değiştirilmesini engellemek için Kaydet penceresini daha önce anlatıldığı şekilde tekrar açın. Ancak bu sefer Açma Parolası değil de Değiştirme Pa-

Excel altında hazırlanan belgeleri sayfa sayfa korumak yerine tüm çalışma kitabının yapısını da parola ile koruyabilirsiniz.

rolası isimli kutuya bir parola girin. Bu durumda tüm kullanıcılar dosyayı açıp, içeriğini görüntüleyebilirler ancak değişiklik yapmak hakkı sadece parolayı bilen kullanıcılara tanınmıştır.

Bunun haricinde Kaydetme Seçenekleri başlığı altında bulunan "Her zaman yedekle" seçeneğini işaretleyerek, kaydetme esnasında belgenin bir yedeğinin otomatik olarak alınmasını sağlayabilirsiniz.

Salt Okunur Önerilir: Metin düzenleme programı olan Word'de metin belgelerinin salt okunur olarak açılmaları sağlanabilir. Bunun için Dosya/Farklı Kaydet/Araçlar/Kaydet kartı üzerinde bulunan "Salt okunur önerilir" seçeneğini işaretlemelisiniz. Bundan sonra dosya açılırken Word, belgenin salt okunur olarak açılıp açılmayacağını sorar. Bu belge üzerinde her zamanki gibi çalışabilirsiniz ancak belge içerisinde yapılan değişiklikleri farklı bir isim altında kaydedebilirsiniz.

Bu, uygulamada yüksek bir güvenlik sağlamaz. Sadece orijinal belge içerisin-

Excel, tablo üzerinde belirli bileşenlerin korunması için isteğe bağlı olarak parola kullanılmasını mümkün kılar.

de yapılan değişikliklerin yanlışlıkla kaydedilmelerini engelleyerek çalışmayı kolaylaştırır. Bu koruma rahatlıkla aşılabılır.

Word altında belirlenen bölümleri korumak

Word'ün Excel ile benzer olan diğer bir koruma fonksiyonu daha vardır. Araçlar/Belgeyi Korumu komutunu kullanarak tüm bir metni veya belirli bir kısmını değişikliklere karşı koruyabilirsiniz. Ancak bu koruma temel olarak tüm belge için geçerlidir. Buna rağmen üzerinde değişiklik yapılması gereken alanları bu koruma dışarısında tutabilirsiniz. Bun-

kiye bölebilirsiniz. Eğer belgeyi göndermeden önce kendi kısmınızın sonuna bir bölüm sonu eklerseniz, arkadaşınız kendi bölümünü sizinkinin hemen sonuna ekleyecektir. Doküman içerisine bir bölüm sonu eklemek için ilk olarak, imleci kesmeyi eklemek istediğiniz yere yani paragrafın sonuna ya da başına yerleştirin. Daha sonra Ekle/Kesme komutunu çalıştırın ve Bölüm Sonu Türleri başlığı altında bulunan Sürekli seçeneğini işaretleyin.

Burada kullanılan Sürekli seçeneği, yeni paragrafın sizin fare imlecinizin bulunduğu alandan itibaren sayfa üzerinde herhangi bir yerden başlayabilece-

na aldığınız bu bölüm üzerinde sadece şifreyi bilen kullanıcılar değişiklik yapabilirler.

Makrolar ve sertifikalar ile çalışmak

"Melissa" ve "ILOVEYOU" virüslerinden sonra internete bağlanan ve e-posta alıp gönderen çoğu kullanıcı virüslere karşı dahili bir korumanın gerekli olduğunu farkındalar. Maalesef bu virüsler sadece e-posta ile değil, aslında çalıştırılabilir tüm dosyalar ile ve dolayısıyla Office belgelerinde sık sık kullandığımız Visual Basic makroları ile de karşımıza çıkıyorlar.

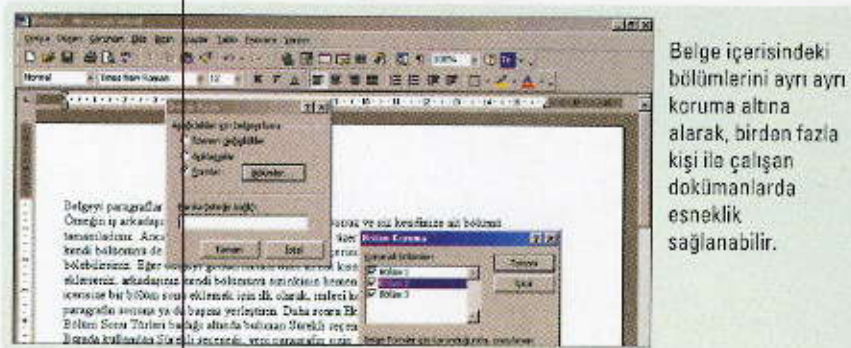
Eğer içerisinde makro bulunan Microsoft Office dosyasını açıyorsanız, ünlü uyarı penceresi ile de karşılaşmışsınız demektir. Office 97'den itibaren bu uyarı penceresinde açılmak istenen belgede bir makro bulunduğu ve makroların da içerisinde virüs bulunabileceğini anlatan bir metin bulunur. Bu mesaj sadece uyarı niteliğindedir ve dosya içerisinde virüs olup olmadığını kesinlikle söyleyemez.

İsterseniz makroyu devre dışı bırakarak dosyayı açabilirsiniz. Bu sayede muhtemel makro virüslerinin de aktif hale gelmesini engellemiş olursunuz. Ancak bununla beraber size yardımcı olacak "temiz" makroları da engellemiş olabilirsiniz. Eğer dosyanın kaynağını tanıyor ve içeriğine güveniyorsanız, dosyayı makroları ile beraber gönül rahatlığıyla çalıştırabilirsiniz. Ancak eğer kaynağı tanımıyor veya güvenmiyorsanız bu makrolar ile kesinlikle çalışmamalısınız. Microsoft, Office 2000'i, makro geliştiricilerin ürünlerini dijital bir imza ile sertifikalamalarını sağlayan ek bir program ile donatmış. Eğer içerisinde bu şekilde imzalanmış bir makronun bulunduğu belge açacak olursanız, Office sizi bu konuda bilgilendirecektir.

Ancak bu fonksiyon, Internet Explorer 4.0 yüklü olmayan sistemlerde ve Excel 4.0'dan alınan makroları barındıran Excel çalışma kitaplarında çalışmıyor. Ayrıca herkes farklı isimlerde dijital olarak imzalanmış sertifikalara sahip olabilir. Yani aslında bu imzalama yöntemi de pek güvenilir değil.

Microsoft, Office 2000'e birçok güvenlik önlemi eklemiş durumda. Ama maalesef bunların hepsi kolay veya zor, sonuçta aşılabılır önlemler. ■

Kadir Tuztaş (kuztas@chip.com.tr)

Belge içerisindeki bölümlerini ayrı ayrı koruma altına alarak, birden fazla kişi ile çalışan dokümanlarda esneklik sağlanabilir.

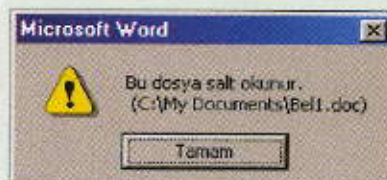
dan dolayı İzlenen Değişiklikler, Açıklamalar ve Formlar için seçilebilir ayrıcalıklar tanımlayabilirsiniz. Ayrıca Bölümler düğmesine tıklayarak koruma dışarısına çıkarmak istediğiniz paragrafları belirleyebilirsiniz.

İzlenen Değişiklikler seçeneğinde doküman içerisinde değişiklikler yapılabilir ve bunlar kaydedilebilirler. Açıklamalar seçeneğinde ise belge içeriğinin değiştirilmesi engellenecektir. Ancak diğer kullanıcılar Ekle/Açıklama komutunu kullanarak belge içerisine kendi fikirlerini belirten parçalar ekleyebileceklerdir. Formlar ise form alanları ve korunmayan paragraf haricinde kalan belgeyi değişikliklere karşı koruyacaktır. Ayrıca isteğe bağlı olarak, Excel'deki ile aynı şartlar altında maksimum 15 karakterden oluşan bir parola da kullanabilirsiniz.

Belgeyi paragraflar halinde korumak

Örneğin, iş arkadaşınızla bir proje üzerinde çalışıyorsunuz ve siz kendinize ait bölümü tamamladınız. Ancak arkadaşınızın sizin bölümünüz üzerinde değişiklik yapmadan belgeye kendi bölümünü de eklemesini istiyorsunuz. Belge içerisine manuel kesmeler ekleyerek,

gi anlamına gelir. Böylece bölüm sonu belge içerisinde belli olmaz ve sadece metin içerisindeki seçili bir alan olarak kalır. Ancak henüz paragrafı koruma altına almadınız. Bunun için Araçlar/Belgeyi Korumu komutunu çalıştırın. Ekranı gelen pencere üzerindeki Formlar seçeneğini aktif hale getirin. Bunun sonucunda Bölümler düğmesi de aktif hale gelecektir. Bunun sonucunda üzerinde belge içerisindeki bölümlerin bir listesi bulunan Bölüm Koruma penceresi ekrana gelecektir. Standart olarak işaretli olan bölümlerin korumasını ortadan kaldırmak için işaretlerinin silinmesi yeterli olacaktır. Şimdi arkadaşınızın değiştirmesini istemediğiniz bölümü korumak üzere tıklayın ve Tamam düğmesine tıklayarak geri döndüğünüz pencere üzerinden bölüm koruması için bir parola belirleyin. Artık koruma altı-

Word altında belgelerin salt okunur modunda açılarak, değişiklik yapılmadan içeriğinin görüntülenmesi mümkün olur.

Scripting Host ile Windows'u Programlayın

MS-Office Sizin Emrinizde

Tam otomatik Windows! Bu, bir bilgisayar uzmanı için eskiden bir hayaldi. Ancak Windows Scripting Host bu hayali gerçeğe dönüştürdü. VB Script ile istediğiniz script'leri hazırlayıp, Office uygulamalarını yönetin.

■ Windows Scripting Host'a giriş niteliğini taşıyan geçen ayki birinci bölümde, WSH'nin mantığı ve içeriği üzerinde durmuş ve birkaç küçük örnek uygulama hazırlamıştık. Bu bölümde, Windows Scripting Host'un nimetlerinden çok daha fazla faydalanarak Office uygulamaları Word ve Excel ile çalışma konusu üzerinde yoğunlaşırken, her gün kullanabileceğimiz bazı fonksiyonlarla ilgili örnekleri de ilgililerinize sunacağız.

Windows Scripting Host, VBA'ya dayanan bir programlama dili olan VBScript'i kullanıyor. Daha önceden VB veya VBA ile çalışmış olmanız, bu konuda herhangi bir sorun çıkarmayacaktır. Tabii ki program geliştirme ile ilgilenmeyenler de özellikle "Dosya bilgilerini okumak" başlığı altındaki Scrip-

t'ten faydalanabilirler. Söz konusu başlık altında anlatılan Script ile tüm DOC dosyaları bir klasör içerisinde toplanıyor ve ayrıca Excel kullanılarak da listeleniyorlar.

Windows 95 ya da Windows NT 4.0 ile çalışıyor olmanız, Scripting Host için önemli değil. Microsoft'un web sayfalarında tüm Windows'lar için bir versiyon bulunuyor. Scripting Host kullanımı için gerekli olan söz konusu dosyaları <http://msdn.microsoft.com/scripting/windowshost/download/default.htm> adresinden edinebilirsiniz. Burada önemli olan yükleyeceğimiz versiyonun, kullandığınız işletim sisteminin dili ile uyumlu olmasıdır (Türkçe için Turkish (x86), İngilizce için English (x86) isimli dosyalar). Aksi takdirde diller arasındaki karakter farklılıklarından

kaynaklanan sorunlar yaşanabilir.

Şayet Scripting Host bilgisayarınızda kurulu olarak bulunuyorsa bunu kaldırın ve daha sonra yerel versiyonunu kurun. Ancak Windows 98 ile beraber gelen Scripting Host'ta herhangi bir sorun yaşanmayacaktır. Bu nedenle Windows 98 ile çalışanlar, direkt olarak Scripting Host uygulamalarına başlayabilirler.

Scripting Host ile çalışmak için bir metin editöründen daha fazlasına ihtiyacınız yok. Bu yazı içerisinde bulunan tüm örnek uygulamaları Wordpad kullanarak ve Metin Belgesi türünde VBS uzantılı olarak yazın. Eğer Scripting Host sisteme hatasız olarak kurulduysa, kaydedilen dosyanın simgesi değişecektir. Bu tür dosyaları tekrar düzenlemek için üzerine farenin sağ tuşuyla tıklayın ve açılan nesne menüsü üzerindeki Dü-

zenle komutunu çalıştırın.

WSH ile Office uygulamalarını başlatmak

Küçük bir script kullanarak bir çok programı aynı anda başlatmak için sadece birkaç satır yeterlidir. Eğer devamlı olarak aynı programlara ihtiyaç duyuyorsanız, bu size zaman kazandıracaktır. VB-Script nesne tabanlı bir dildir.

pu ele alalım. Bu nesnenin belirli özellikleri vardır, küre ve kırmızı. Ve bu küre şeklindeki kırmızı top ile belirli şeyler harekete geçirilebilir. Program geliştiriciler bunu "Metot kullanımı" olarak isimlendirirler. Gerekirse topa vurabilirsiniz (ball.kick), topu atabilirsiniz (ball.throw) veya onu havada serbest bırakabilirsiniz (ball.air=0). Tabii ki topun rengini de değiştirebilirsiniz;

mak istiyorsanız aşağıdaki script kaynak kodunu girin ve MULT.VBS adı altında kaydedin.

```
Dim objExcel
Dim objWord
Set objExcel=Wscript.CreateObject("Excel.Application")
Set objWord=Wscript.CreateObject("Word.Application")
objExcel.Workbooks.Add
objExcel.visible=true
objWord.visible=true
```

Scriptin Host'da kullanılan tüm kodları Wordpad altında yazabilirsiniz. Kaydederken dosya türü olarak "Metin Belgesi" ve uzantı olarak da "vbs" seçmeyi unutmayın.

"Wscript.CreateObject("Excel.Application")" ifadesi ile bu nesneyi "objExcel" ismi altından erişilebilir hale getiriyor. Word nesnesi olan "objWord" de aynı şekilde tanımlanıyor. Excel için kullanılan ilk metot "objExcel.Workbooks.Add"dir. Bu ifade sayesinde Excel içerisinde aynı zamanda bir tane de çalışma kitabı açılıyor. Script, son olarak her iki nesneyi de ekrana getirecektir. Eğer buna karşılık "objExcel.visible" ve "objWord.visible" ifadelerindeki "true" yerine "false" değerini verecek olursanız, her iki program da arka planda kalacaklardır.

Bu aynı zamanda, tüm programların ya da örneğin dijital ortamlar gibi sistem bileşenlerinin birer nesne olarak kullanılabilecekleri anlamına gelir.

Bunun gerçek hayattaki durumunu izah etmek istersek, örnek olarak bir to-

ball.color=white.

VB-Script nesnelerle yukarıda aktardığımıza benzer şekilde çalışır. Bu örnekte kullanılacak olan nesne ise Excel'dir. Eğer Office paketi içerisinde yer alan Word ve Excel'i aynı anda başlat-

WSH ile Office uygulamalarına erişmek

Artık Excel ve Word ekranları. Şimdi programları kullanarak bir şeyler yapmanız gerekiyor. Ve bunun için yeterli imkanlara da sahipsiniz.

Örneğin bir Excel hücreğine yazmak için, aşağıdaki ifadeyi kullanmalısınız:

```
objExcel.Cells(1,3)=100 veya
objExcel.Cells(1,3)="Text"
```

Bunun için tabii ki daha önceki Script'te belirtildiği şekilde "objExcel" nesnesinin tanımlanmış olması gereklidir. Bunun için gereken satırları ilk Script'ten direkt olarak alabilirsiniz.

```
objExcel.cells(1,2)=100
objExcel.cells(1,3)=200
objExcel.cells(1,2)="b1+c1"
```

Script, normal Excel kullanımından farklı olarak hücreleri, harfler ve rakamlar değil de koordinat değerlerini kullanarak işaretler. Parantez içerisinde bulunan ilk ifade satırı, ikinci ifade de sütunu belirtir. Yani "(1,1)" değerleri ile A1 hücresi veya "(2,5)" ifadesi ile de E2 ▶

CHIPUÇLARI

Windows Scripting Host

VBA Komutlarını Bulmak

Scripting Host ile Office programlarını kullanabilirsiniz. Ancak "Excel'de bir hücreyi veya Word altında bir belgeyi değiştirmek için gerekli komutlar nelerdir?" sorusunu yöneltebilirsiniz. Buna cevap olarak Office'in VBA dokümantasyonuna bakmanız yeterlidir. VBA yardımı standart kurulumda yüklenmediği için, bunu daha sonradan kurmalısınız. Sonradan kurulum için Office kurulumunu başlatın. Buradaki Yardım klasörü altında Visual Basic Yardımı alt klasörü bulunur.

Yardım yüklü olmadan da bu bilgiye rahatlıkla ulaşılabilir. Word veya Excel altında Makro Kaydedicisi'ni çalıştırın ve Scripting Host'un yerine getireceği işlemi yapın. Makroyu kaydedin ve daha sonra düzenlemek üzere açın. Gerekli komutlar burada. İfadeleri, nesne değişkenleri olarak VB-Script altında kullanmayı unutmayın.

Office sürümleri ile yaşanan sorunlar

Windows Scripting Host ile belirli Office versiyonları arasında sorunlar yaşanabilir. Bu tür muhtemel bir sorunu, ortaya çıkmadan önce önlemek için, şayet yüklü değilse Office Service Release 1'i yükleyin. Bu yamanın bilgisayarınızda yüklü olup olmadığını öğrenmek için de, örneğin Word 97 altında Yardım menüsü içerisindeki Microsoft Word Bilgisi komutunu çalıştırın. Eğer bilgi kutusunun en üstünde Microsoft © Word 97 SR-1 ifadesi mevcutsa, Service Release yüklenmiş durumdadır. Şayet yüklü değilse ücretsiz olarak www.microsoft.com/turkiye sayfasından yükleyebilirsiniz. Bu yazıda kullanılan örnek script'ler güncellenmeye gerek kalmadan hem Office 97 hem de 2000'de sorunsuz olarak çalışacaklardır. Ancak script yardımıyla Word dosyası içerisine yazmak isterseniz, Office 97'de bir hata mesajı ile karşılaşabilirsiniz.

hücre tanımlanıyor. Hücre içerisine girilecek olan sayıları direkt olarak, metinleri ise turnak işareti içerisinde yazabilirsiniz.

Hatta temel hesaplama türlerindeki basit işlemler de direkt olarak yapılabilir. Ancak formüllerde sorunlarla karşılaşılabilir. Örneğin "objExcel.cells(1,5

ha sonra bu alanın seçili olup olmadığını düşünmeye gerek kalmadan, direkt olarak Alan nesnesi ile çalışıyorlar. "Range" ifadeleri de gereksiz. Bunun için "Dim objSecim" ile bir değişken ve "Set objSecim=objExcel.Range ("B1:F20")" ifadesi ile bir alan tanımlayın. Bir sonraki sayfadaki EXCEL.VBS Script ko-

rine, başka bir alandaki ikinci çağırma da ise "I1" ve "L5" hücrelerine, her zaman alanın sol üst hücresine bağlı olarak yazdırılıyorlar.

Script'ler ile dosya işlemlerini yerine getirmek

Scripting Host maalesef dosya fonksiyonlarını tek başına sunmuyor. Buna karşın VB-Script sürücüler, klasörler ve dosyalar ile çalışmak üzere bir grup komut ile beraber geliyor. Dosyalar kopyalanabiliyor, taşınabiliyor ve silinebiliyorlar. Ancak bu işlemler Batch dosyalarında olduğu kadar basit bir şekilde yerine getirilemiyorlar. Scripting Host'u gerektiğinde dosya sistemi üzerinde kullanabilmek için ilk olarak nesne olarak tanımlamak zorundasınız:

```
dim objFile
set objFile = Wscript.CreateObject("Scripting.FileSystemObject")
```

"objFile" nesnesi klasörlere açılan yolu size açıyor. Basit bir işlem TEST.TXT dosyasını "D:\FUN" klasöründen "C:\WINDOWS\DESKTOP\TEMP" içerisine kopyalıyor:

```
objFile.CopyFile
"d:\fun\test.txt"
"c:\windows\desktop\temp\",true
```

"objFile.CopyFile" arkasında çıkış dosyası ve hedef konum bulunur. Hedef

)="=ORTANCA(B1:D1)" ifadesi ekrana bir hata mesajı getirecektir. Bunun için ek olarak "formula" ifadesinin kullanılması gereklidir. Sonuç olarak "objExcel.cells(1,5).formula="=ORTANCA(B1:D1)" ifadesi sorunsuz olarak çalışacaktır.

Excel hücrelerinin sadece doldurulması değil, aynı zamanda iyi biçimlendirilmeleri de gerekli olabilir. Yazı tipini ve büyüklüğünü değiştirmek gibi işlemleri "font" özelliğini kullanarak yerine getirebilirsiniz. İlk olarak hücreleri seçin. Bunun için "Range(A1:B10).Select" ifadesi kullanılmalıdır. Biçimlendirme daha sonra bu alana etkiyecektir. Örnek olarak:

```
objExcel.Range("A1,D1").Select
objExcel.Selection.Font.Size=16
objExcel.Selection.Font.Bold=true
```

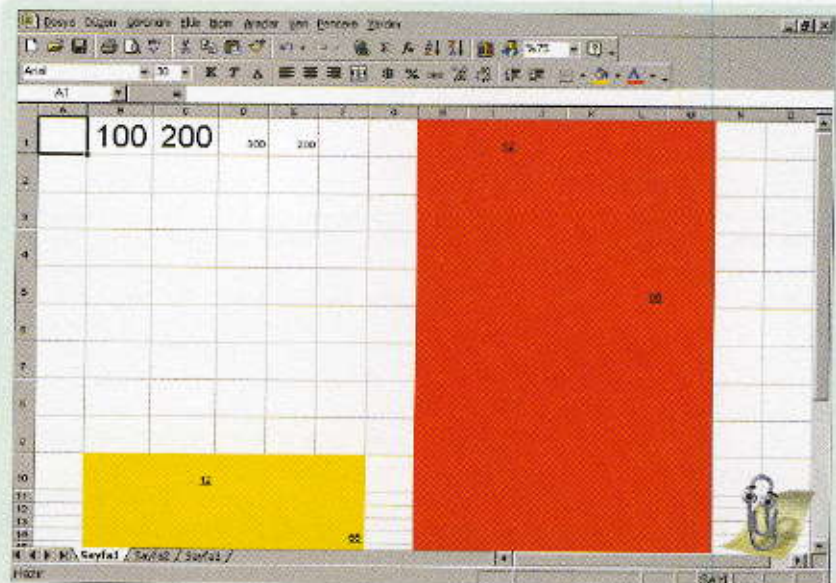
Eğer bir alana bir çok metot uygulamak istiyorsanız, alan seçimi için "Select"i kullanmalısınız. Alternatif olarak direkt olarak "Range" kullanarak da ulaşabilirsiniz:

```
objExcel.Range
("A1:D1").font.size=16
```

Nesne profesyonelleri ise daha kurnaz bir şekilde çalışıyorlar: Verilen alanı kullanarak bir nesne tanımlıyorlar. Da-

dında olduğu gibi değişkenlere devamlı yeni alanlar atayabilir ve bir prosedürde kullanabilirsiniz.

Burada hücre adreslemede, bu adresler bir alanın başlangıcına bağlı olarak seçildikleri için, sayıların kullanılması arkasındaki mantık da gözler önüne seriliyor. EXCEL.VBS bunu "objSelection.cells(1,2)=12" ve "objSelection.cells(5,5)=55" komutları ile "modify" alt programında açıkça gösteriyor. Sayılar ilk seferde C10 ve F14 hücrele-

Scripting Host ile direkt program içerisine erişebilirsiniz: Böylece örneğin Excel hücrelerini renklendirebilir veya biçimlendirebilirsiniz.

konumu "\ " kullanarak kapatmayı unutmayın, aksi takdirde Script, kopyayı yeni bir dosya içerisine yazmaya çalışacaktır. Son olarak kullanılan "True" değeri ise varolan hedef dosyaların üzerine yazılması için izin niteliğindedir. Eğer burada "false" değeri kullanılsaydı, üzerine yazma işlemi yasaklanmış ola-

Word karakterleri saymak yerine, yüklenen metin üzerinde farklı işlemler de yerine getirebilir. Örneğin yazdırmak veya farklı bir şablon kullanmak. Burası hayal gücünüzle sınırlandırılmış.

Programın çekirdek parçası devamlı tekrarlanan bir fonksiyondur. Bu, devamlı olarak kendisini tekrar tekrar ça-

gısayarınızda hatasız olarak çalışması için başlangıç klasörünün kesinlikle hatasız olarak girilmesi gereklidir, aksi takdirde script herhangi bir şey bulamayacaktır.

Global değişken "Baslangicklasoru" fonksiyon tanımlamasında bulunan "p" değişkenin işlevini devredecektir:

Function recurs (ByVal p)

Program "p"den içeriği okuyacak ve "Dizin" değişkenine atayacaktır.

Set Dizin=objFile.GetFolder(p)

Program artık dosya isimlerine "Dizin" üzerinden erişebilir. Script ilk olarak klasör isimlerini bir Excel hücresi içerisine not alacaktır.

ObjExcel.Cells(i,1)=Dizin

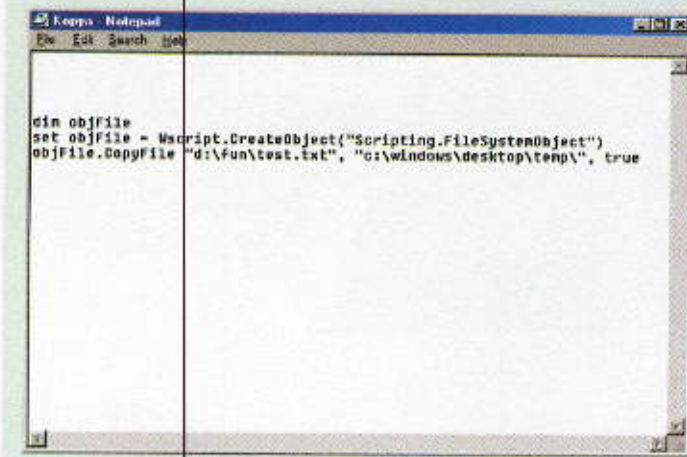
Daha sonra bir döngü Dizin içerisindeki tüm dosya isimleri ile ilgilenecektir: "for each dosya in Dizin.Files". İsimler her defasında Dosya değişkenine atanacaklardır. İsimlerde script kendiliğinden Dizin.Files üzerinden gelecektir.

"Dosya" içeriği ilk olarak bir defa Excel listesi içerisine yerleştirilir. Word daha sonra belgeyi yükler ve karakter sayısını belirler. Sonuç "Karaktersay" değişkenine atanır. Word dokümanı kapatır ve çalışmaya devam etmeden önce "Karaktersay" içeriğini Excel'e verir. Döngü sonrasında fonksiyon kendisini tekrar çağırır ve bir sonraki alt klasörle çalışmaya devam eder. "for each Altklasor in Dizin.subFolders" döngüsü içerisindeki "i+1" klasör isimleri arasında bir satır boşluk bırakılmasını sağlar.

Tüm alt klasörler tarandıktan sonra, Excel "Sone Erdi!" mesajını verecek ve listeyi biçimlendirecektir. Bunun için tüm hücreler "objExcel.Cells.Select" ifadesi kullanılarak seçilirler. Sütunlar için objExcel.Selection.Columns.AutoFit ifadesi kullanılır. Script son olarak Word'u "objWord.quit" ifadesini kullanarak sona erdirir.

Ancak programın bir hatası mevcuttur: Eğer program bir seri mektup dokümanı ile karşılaşacak olursa, adres dosyası eksik olduğu için duracaktır. Bu durumda [Alt]+[Ctrl]+[Delete] ile Görev Yöneticisi'ni çalıştırarak, Word'u kapatmalısınız.

MG / Kadir Tuztaç (ktuztas@chip.com.tr)

Scripting Host aynı şekilde dosyaları taşıyabilir veya kopyalayabilir. Ancak ilk olarak söz konusu nesneyi tanımlamak zorundasınız.

aktı. VB-Script içerisindeki FileSystem nesnesi ile ilgili daha geniş bilgiye ve dokümantasyona "www.eu.microsoft.com/scripting/vbscript/vbslang/vsscrunTOC.htm" adresinden ulaşabilirsiniz.

Script kullanarak dosya bilgilerini okumak

Son olarak, tanıtılan tüm özellikleri bir Script içerisinde kullanabilirsiniz. Bu Script'in adı TEKRAR ve bir klasör ve alt klasörlerindeki tüm DOC belgelerini Word içerisinde okuyor, belge içerisindeki karakterleri sayıyor ve sonucu da bir Excel tablosu içerisine yazıyor. Bunun yanında dosya ve klasör isimleri de liste içerisindeki yerlerini alıyorlar.

gınıyor ve alt klasörler içerisinde derinlere doğru ilerliyor. Eğer daha fazla ilerleyemezse, program çalışmasını bir yüzey yukarı çıkartıyor ve orada hangi alt klasörlerin var olduğuna bakıyor. Bu çalışma, başlangıç klasörünün tüm yapısı ortaya çıkana kadar devam ediyor.

Çalışmak içinse "on Error Resume Next" kullanılıyor: Eğer klasör içerisinde daha fazla işlem yapılamıyorsa bir hata mesajı ortaya çıkıyor. Bu hata "on Error"u buluyor ve programı bir sonraki ifadeye geçiriyor.

Bir alt klasöre ulaşabilmek için ilk olarak, o an aktif olan klasörün okunması gereklidir. Bu "recurs(BaslangicKlasoru)" fonksiyonun çağırılması ile mümkün oluyor. Bu kaynak kodun bil-

Klasör	Dosya İsmi	Karakter Sayısı
D:\Metin\Chip\092000\CK09TAmam	CK09TAmam.DOC	2620
D:\Metin\Chip\092000\CK09TAmam\1	Uygulamalar.DOC	20366
D:\Metin\Chip\092000\CK09TAmam\2	Win2000NT.DOC	21032
D:\Metin\Chip\092000\CK09TAmam\3	Win98.DOC	20546
D:\Metin\Chip\092000\CK09TAmam\4	CK09TAmam.DOC	20123
D:\Metin\Chip\092000\ey\QEK	Ek.DOC	9426
D:\Metin\Chip\092000\haberler	Hardware.DOC	8026
	Magazin.DOC	8014
	Software.DOC	5219
	TopNews.DOC	2301

TEKRAR.VBS kodu ile tanımlanan klasör içerisindeki tüm Word belgelerinin karakter sayılarını belirleyebilir ve bir Excel tablosu içerisine yazabilirsiniz.

Yazıda Kullanılan Script Kaynak Kodları

EXCEL.VBS Script Kaynak Kodu

```
'Excel ve seçim için kullanılan nesneler
Dim objExcel
Dim objSecim

Set objExcel=Wscript.CreateObject("Excel.
Application")

objExcel.Workbooks.Add
objExcel.Visible=true

objExcel.Cells(1,2)=100
objExcel.Cells(1,3)=200
objExcel.Cells(1,4)="B1+C1"

'Excel'de formül girişi
objExcel.Cells(1,5).Formula="=ORTANCA(B1:D1)"

objExcel.Range("A1:C10").Font.Size=30

'iki Range seçilir ve objSecim nesnesine atanır
set objSecim=objExcel.Range("B10:F50")
call modify (objSecim, 6)

set objSecim=objExcel.Range("H1:M30")
call modify (objSecim, 3)

'Nesnelerin değiştirilmesi için alt fonksiyon
sub modify (objselection, color)

'10 nk, kalın ve altı çizili yazım
objSelection.Font.Size=10
objSelection.Font.Bold=true
objSelection.Font.Underline=true

'iki hücre doldurmak
objSelection.Cells(1,2)=12
objSelection.Cells(5,5)=55

'Bir kere renklendirmek - renk altçağırdan geliyor
objSelection.Interior.ColorIndex=color
end sub
```

TEKRAR.VBS Script Kaynak Kodu

```
'Başlangıç klasörü, döngü sayacı ve karakter
'Sayısı için değişken tanımlama
Dim Baslangicklasoru
Dim i
Dim Karaktersay

Excel, Word ve Dosya sistemi için nesne değişkenleri
Dim objExcel
Dim objWord
Dim objFile

'Başlangıç klasörünü burada verin
Baslangicklasoru="C:\WINDOWS\Desktop\
EkinÇalışmalar\Çip\Temizle\"

'### Fonksiyon ###
'Alt klasörden itibaren
'İlk olarak eğer klasör içerisinde dha derine
'gidilemezse
'ortaya çıkan hatanın bulunması
```

```
'Daha sonra bir sonraki satırdan devam ediyor
on Error Resume Next
```

```
'Fonksiyon çağırısı burada
function recurs (yVal p)
```

```
'Aktif klasör daima bir Excel hücresinde
'görüntüleniyor
objExcel.Cells(1,3)=p
```

```
'Fonksiyon için yerel değişkenler
Dim s
Dim Dizin
Dim Altdizin
Dim Dosya
```

```
'Aktif dizini okumak
set Dizin=objFile.GetFolder(p)
```

```
'Aktif klasörü ilk sütuna yazdırmak
objExcel.Cells(1,1)=Dizin
```

```
'Şimdi aktif klasör içerisindeki tüm dosyaları
'çalıştırmak için döngü
for each dosya in Dizin.Files
```

```
'Dosya uzantısının DOC veya ".S" ile ifade edilen
'geçici bir dosya olup olmadığının kontrolü
if ((ucase(right(Dosya.Name,4))=".DOC") AND
(left(Dosya.Name,2)<>"-S")) then
```

```
'İlk olarak dosya isminin hücreye
'yazdırılması
objExcel.Cells (1,2)=Dosya.Name
```

```
objExcel.Cells(2,5)=Dizin & "\" & Dosya.Name
```

```
'Word şimdi dokümanı açıyor
objWord.Documents.Open(Dizin & "\" & Dosya.Name)
```

```
'Word karakter sayısını belirliyor ve
'değeri Karaktersay değişkenine atıyor
Karaktersay=objWord.ActiveDocument.
Characters.Count
```

```
'Doküman tekrar kapatılır
objWord.ActiveDocument.Close
```

```
'Ve karakter sayısının Excel'e yazdırılması
objExcel.Cells(1,3)=Karaktersay
```

```
'Şimdi, sonraki girdinin bir alt satıra
'yazdırılabilmesi için sayaç değeri
'bir arttırılır
i=i+1
end if
next
```

```
'Asıl tekrarlama burada geliyor: Bir dizin
'içerisinde
'alt klasörler bulunduğu sürece, fonksiyon
'kendini çağıracaktır
```


Yazıda Kullanılan Script Kaynak Kodları

```

For each AltDizin in Dizin.subfolders
    i=i+1
    s= s & recurs (AltDizin)
next
'Tekrarlama için tutucu. Bu sayede program
'nerede olduğunu bilecek
recurs=s
End Function

### Fonksiyon Sonu ###
'Değişkenleri nesnelere atamak - artık çözülebilir
Set objExcel=Wscript.CreateObject("Excel.
Application")
Set objWord=Wscript.CreateObject("Word.=
Application")
Set objFile=Wscript.CreateObject("Scripting.
FileSystemObject")

'Excel ikinci satırdan yazmaya başlıyor
objExcel.Workbooks.Add

'Excel'i ekrana getirmek. FALSE ile tümü
görünmez olacaktır
objExcel.Visible=TRUE

'Sütun başlıklarını yazdırmak
objExcel.Cells(1,1).Value="Klasör"
objExcel.Cells(1,2).Value="Dosya İsmi"

```

```

objExcel.Cells(1,3).Value="Karakter Sayısı"

'Başlıkları biçimlendirmek: 16 nk ve Kalın
objExcel.Range("A1:D1").Select
objExcel.Selection.Font.Size=16
objExcel.Selection.Font.Bold=True

'Word'ü ekrana getirmek
objWord.Visible=TRUE

'Fonksiyon buradan bağlıyor
recurs(Baslangicklasoru)

'Son olarak "Sone Erdi!" durum uyarısı geliyor
objExcel.Cells(1,5)="Sona Erdi!"

'Debugging hücrelerini silmek
objExcel.Cells(2,5)=" "

'Girişleri seçmek ve sütunları uygun genişliğe
getirmek
objExcel.Cells.Select
objExcel.Selection.Columns.AutoFit

'Seçimi tekrar bir hücre ile sınırlandırmak
objExcel.Cells(1,1).Select

'Word kapanır ancak Excel kalmaya devam eder.
objWord.quit

```

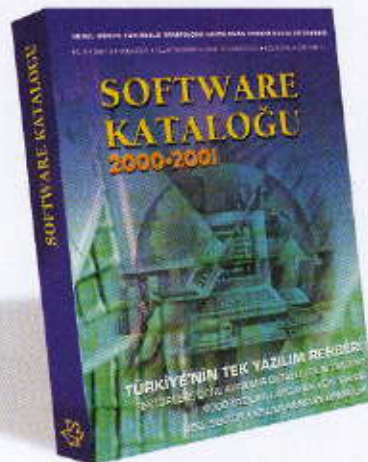
/91

Software Kataloğu

Eğitim Yazılımlarından CadCam'e Karar Destek Yazılımlarından
Ticari Yazılımlara kadar; çeşitli sektörler için hazırlanan programların
ayrıntılı bilgileri... Sektörlere göre ayrılmış detaylı ürün tanıtımı...

COMPEX 2000
(A-23)

Türkiye'nin tek yazılım rehberi,
konusunda en geniş kaynak!

Fuar süresince 4,5 milyon olan fiyatı **3.250.000.- TL** !

SİPARİŞ FORMU

Adı / Soyadı

Şirket

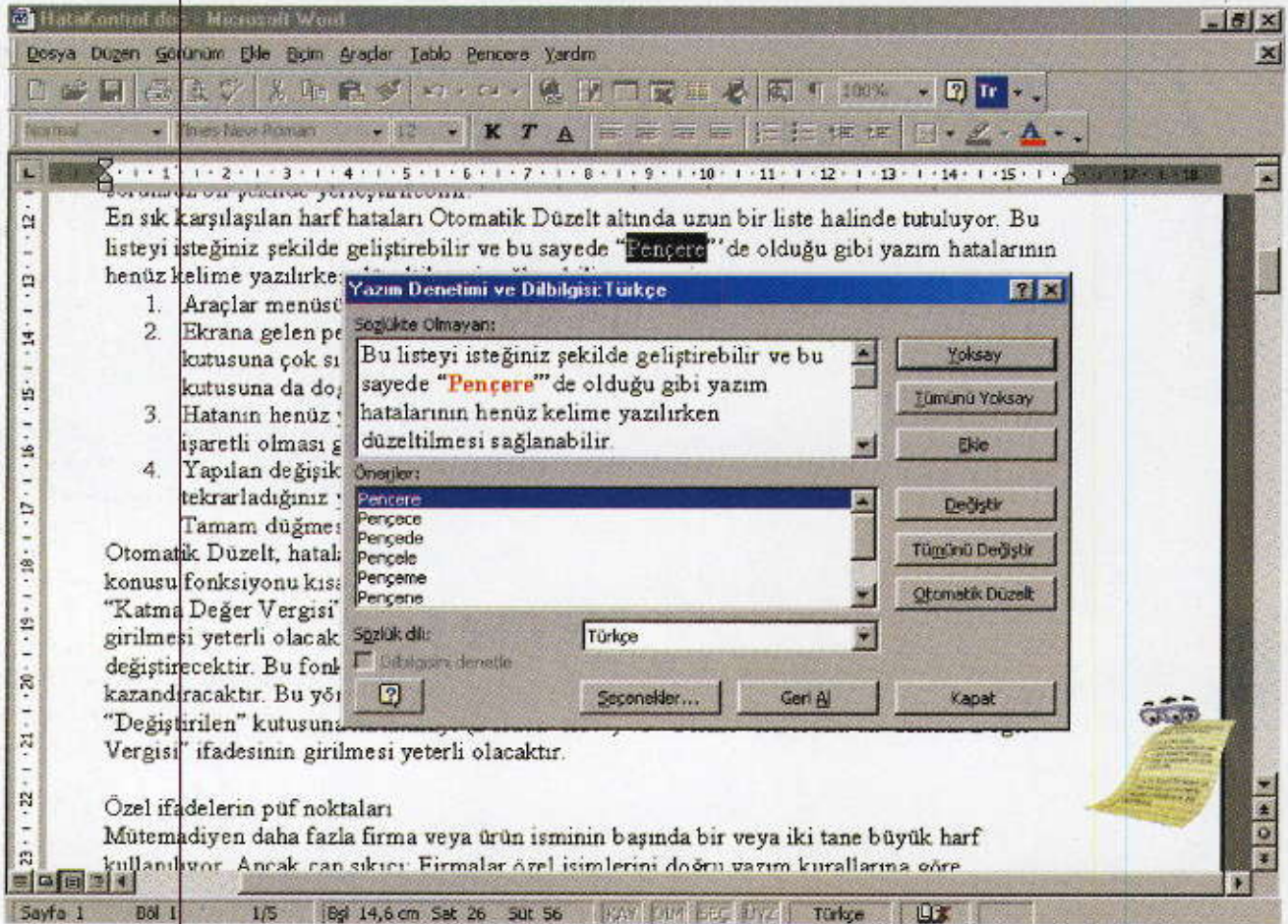
Görevi

Adres

Tel

Faks

e-posta

Word'de Hatasız Metinler

Hatalara Şans Tanımayın

Word'ün yazım sırasında hataları düzeltme özelliği şüphesiz en önemli yardımcılarınızdan biri.

Word'ün bu fonksiyonunu daha da geliştirmeniz ve hatta kendi ihtiyaçlarınıza uyarlamanız mümkün.

■ Herhangi bir metin yazımı sırasında hata yapmamak hemen hemen mümkün değildir. Bunun için yeni veya eski yazım şekli olması pek fark etmiyor. Çünkü yazım kurallarını çok iyi bilen ve çok düzgün cümle kurabilenler bile muhakkak tahsis dediğimiz harf hataları yaparlar. Fakat Word'ün sahip olduğu fonksiyonlar arasındaki denetleme fonksiyonları, bu tür hataların giderilmesi konusunda oldukça yardımcı oluyorlar. Metnin hazırlanması sürecince arkaplanda aktif olan ve metni kontrol eden Otomatik Düzelt fonksiyonu, daha sonradan manuel olarak çalıştırılan yazım ve dilbilgisi denetimi kontrol sıralamasında ikinci sırada yer alıyorlar.

Eğer denetleme esnasında bir düzeltmenin uygulanması gerekiyorsa, Otomatik Düzelt söz konusu ifadeyi kontrol

ediyor ve bunu kendiliğinden, direkt olarak belirttiği ifade ile değiştiriyor. Bu yazıda, yazım denetleme fonksiyonlarını kullanarak, dokümanlarınızı nasıl düzenleyebileceğinizi görebilirsiniz.

Otomatik düzeltme özelliğinin kullanımı

Otomatik Düzelt tüm yanlış yazım türlerini değil, sık karşılaşılan yazım hatalarını tanır. Program buna karşın alışılmamış özel isimleri, örneğin firma isimleri gibi muhtemel yanlışları da düzeltir. Otomatik Düzelt fonksiyonunu rahatlıkla günlük yazıma işlemlerinize uydurabilirsiniz.

Microsoft Word'de yazım hataları ve kısaltmalar

Hızlı ve kendine güvenen yazıcılar da harf hataları yapabilirler. Tanımlanabi-

len yanlış ifadelerin altı kırmızı ile çizilir. Örneğin hatalı yazılan "pencere" yerine "pencere" kelimesi sorunsuz bir şekilde yerleştirilebilir.

En sık karşılaşılan harf hataları, Otomatik Düzelt altında uzun bir liste halinde tutuluyor. Bu listeyi istediğiniz şekilde geliştirebilir ve bu sayede "pencere" de olduğu gibi yazım hatalarının henüz kelime yazılırken düzeltilmesi sağlanabilir.

① Araçlar menüsü altında bulunan Otomatik Düzelt komutunu çalıştırın.

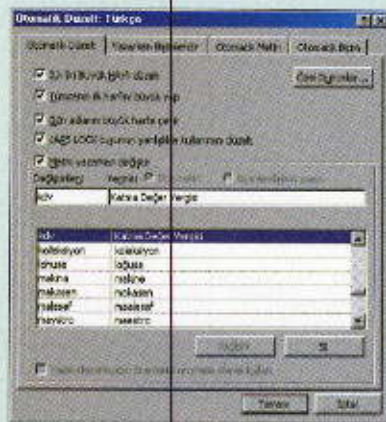
② Ekrana gelen pencere üzerindeki aynı isimli kart üzerinde bulunan "Değiştirilen" kutusuna çok sık olarak yanlış yazılan bir ifade (burada pencere) ve "Yerine" kutusuna da doğru yazım şeklini (burada pencere) girin.

③ Hatanın henüz yazılırken düzeltilmesi için Metni Yazarken Değiştir seçe-

neginin işaretli olması gereklidir.

1 Yapılan değişiklikleri Ekle düğmesine tıklayarak onaylayın. Şayet sıkça tekrarladığınız yazım hatalarının tümünü liste içerisine eklediyseniz, pencereyi Tamam düğmesine tıklayarak kapatın.

Otomatik Düzelt, hataları henüz yazım aşamasında düzelttiği için ileri düzey kullanıcılar söz konusu fonksiyonu kısaltmalar ile çalışmak için kullanıyorlar. Örneğin "KDV" kısaltmasını "Katma Değer Vergisi" ile yer değiştirecek şekilde atayın. Bundan sonra bu üç harfin girilmesi yeterli olacaktır. Word

Sık kullananlar için ideal: Otomatik Düzelt aynı zamanda kısaltmalar ile çalışmak için de kullanılabilir.

daha sonra bu ifadeyi otomatik olarak yerine girilen değer ile değiştirecektir. Bu fonksiyon devamlı tekrar eden fonksiyonları kullananlara vakit kazandıracaktır. Bu yöntemi kullanabilmek için daha önce yukarıda anlatıldığı şekilde "Değiştirilen" kutusuna kısaltmayı (burada "KDV") ve "Yerine" kutusuna da "Katma Değer Vergisi" ifadesinin girilmesi yeterli olacaktır.

Otomatik olarak düzeltme özel ifadeler için ipuçları

Mütemadiyen daha fazla firma veya ürün isminin başında bir veya iki tane büyük harf kullanılıyor. Ancak can sıkıcı; firmalar özel isimlerini doğru yazım kurallarına göre belirlemek zorunda değiller. Örneğin "MODern Zamanlar A.Ş." ifadesi yazıldığında Otomatik Düzelt fonksiyonu tarafından "Modern Zamanlar A.Ş." olarak değiştirilecektir. Ancak firma isimlerinde asıl yazım kurallarına dikkat edildiği için ikinci harfi kendiniz değiştirmelisiniz. Bu durumda isimleri devamlı olarak daha sonradan tekrar değiştirmemek için bu tür

ifadeleri otomatik denetim şartları içerisinde çıkarmalısınız.

1 Söz konusu ifadeyi siyah çerçeve içerisinde görünecek şekilde seçin.

2 Araçlar menüsü altında bulunan Otomatik Düzelt komutunu çalıştırın.

3 Otomatik Düzelt penceresi üzerinde bulunan Özel Durumlar... düğmesine tıklayın.

4 Otomatik Düzeltme Dışında Kalanlar iletişim penceresi üzerinde bulunan İlk Harfler kartını aktif hale getirin.

5 Eğer "Sözcükleri otomatik olarak listeye ekle" seçeneği işaretlenmiş ise Word seçili olan iletiyi liste içerisine alacaktır. Eğer bu otomatik fonksiyon açık değil ise kullanmak istediğiniz ifadeyi Değiştirilmeyecek Olanlar altına girmelisiniz.

6 Yapılan değişikliklerin aktif olabilmesi için her iki iletişim penceresini de Tamam düğmesine tıklayarak kapatın.

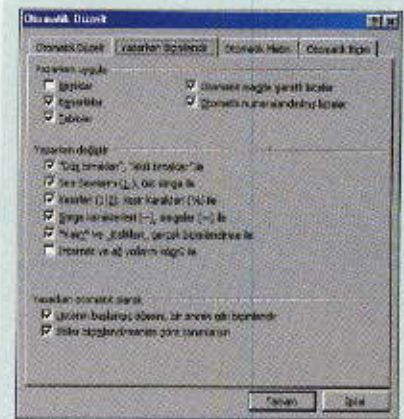
Otomatik Biçim: Doğru veya tipografik tırnak işaretleri

Tırnak işareti standart ayarlarda tipografik kurallara göre görüntülenir. Bunun anlamı, kelimenin başlangıcında altına görüntülenen bir tırnak işaretinin eklenmesi ve kelime sonundaki tırnak işaretinin de yukarıda ekrana gelmesidir.

Senelik raporlar veya diplomatik çalışmalar gibi belirli durumlarda ise görünümün önemli olması nedeniyle tırnak işaretleri (") şeklinde kullanılabilirler.

1 Araçlar menüsü altında bulunan Otomatik Düzelt komutunu çalıştırın.

2 Ekrana gelen pencere üzerindeki Yazarken Biçimlendir kartını aktif hale getirin.

Yazarken Biçimlendir kartı üzerinden Word'ün hangi biçim değişikliklerini otomatik olarak uygulayacağını belirleyebilirsiniz.

3 Yazarken Değiştir başlığı altında bulunan "Düz tırnakları", "akıllı tırnaklar" ile değiştir seçeneğindeki işareti kaldırın.

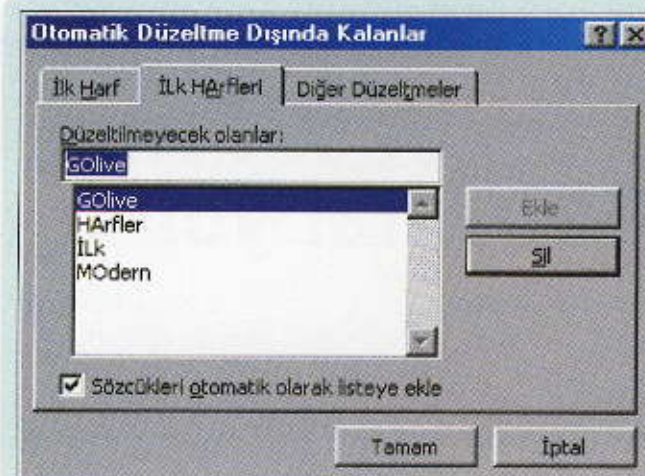
4 Tamam düğmesine tıklayarak yaptığınız değişikliği onaylayın.

Büyük yazım denetimini kapatmak

Yazım kurallarının pek dikkate alınmadığı e-posta yazı trafiği içerisinde küçük bir yazım türü devamlı olarak işlem görür. Aynı şekilde dahili bildiriler, protokoller ve küçük hatırlatma notları da bundan nasiplerini alırlar. Word standart ayarlarına göre, bir noktadan sonra gelen kelimenin ilk harfini büyük olarak yazar. Ancak isteğe bağlı olarak bu düzenlemeyi iptal edebilirsiniz.

1 Araçlar menüsü altında bulunan Otomatik Düzelt komutunu çalıştırın.

2 Ekrana gelen pencere üzerindeki Otomatik Düzelt kartını aktif hale getirin.

Özel isimler ve kelimeler birkaç işlem ile otomatik düzelt fonksiyonu sınırları dışına çıkarılabilirler.

- ❷ Bu kart üzerinde bulunan "Tümce- nin ilk harfini büyük yap" seçeneğinde ki işareti kaldırın.
- ❸ Tamam düğmesine tıklayarak yaptığınız değişikliği onaylayın.

Yazım denetiminin kullanımı hakkında

Hazırladığınız metni daha sonra bir defa daha hatalara karşı denetleyen yazım denetimini Araçlar/Yazım ve Dilbilgisi komutunu kullanarak veya [F7] tuşuna basarak çalıştırabilirsiniz.

Doğru Yazım: Değiştir, Yoksay, Otomatik Düzelt?

Word yazım denetiminde sözlük içerisinde listelenen ancak yazım şeklinin şablon ile uyumadığı bir kelime ile karşılaşacak olursa yazım hatası verecektir. Sorgulanan bu kelime "Yazım Denetimi ve Dilbilgisi: Türkçe" iletişim penceresi üzerindeki "Sözlükte Olmayan" kutusu içerisinde altı kırmızı çizili olarak görüntülenir ve "Öneriler" kutusu içerisinde söz konusu kelime için alternatifler sunulur. Bu pencere üzerinde seçebileceğiniz toplam altı seçenek bulunur:

Değiştir: Seçili olan ifadenin öneriler listesi içerisindeki bir öge ile değiştirilmesini sağlar. Bunun için eklenmek istenen kelimenin seçilmesi gereklidir.

Tümünü Değiştir: Yazım denetimi, yanlış yazılan kelimenin yerine tüm doküman içerisinde öneriler listesi içerisindeki seçili ögeyi yerleştirir.

Otomatik Düzelt: Yanlış yazılan kelime, öneriler listesi içerisinde bir öge ile değiştirilir. Bu ifade bu andan itibaren yazım esnasından otomatik olarak değiştirilecektir.

Eğer altı kırmızı çizgili olan kelime ne

Word ana sözlüğü ne de kullanıcı tarafından oluşturulan liste içerisinde bulunmuyorsa, yukarıda sunulan üç seçenek aktif olmayacaktır. Bunların yerine "Yoksay", "Tümünü Yoksay" ve "Ekle" komutları kullanılabilir.

Yoksay: Tanınmayan kelime kalır. Direkt olarak bir sonraki kırmızı işaretli kelimeye geçer. Eğer bu ifade bir daha çıkarsa tekrar yanlış olarak görüntülenir.

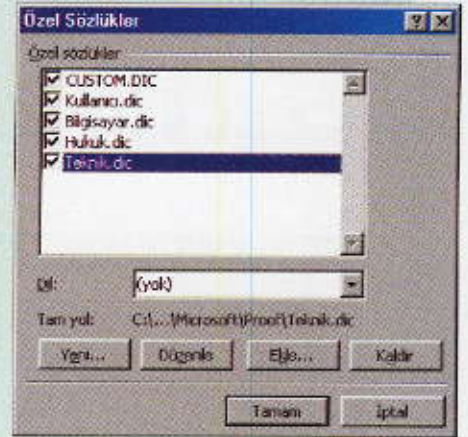
Tümünü Yoksay: "Yoksay"dan farklı olarak kelime sadece bir kere atlanmaz. Bu belge içerisindeki söz konusu kelimeyi gösteren tüm hata mesajları da engellenecektir.

Ekle: Yanlış olarak deklare edilen kelimeyi sıkça kullanıyorsanız ve yazımı aslında doğru ise, Ekle seçeneği kullanılarak söz konusu ifadenin "Kullanıcı.dic" içerisine eklenmesi ve bir daha hatalı olarak görüntülenmemesi sağlanabilir.

Kullanıcı sözlüğünü kapsamlı hale getirilmesi

Word'deki yazım denetimi tüm kelimeleri kendi kelime listesi ile karşılaştırır. Eğer bir ifade liste içerisinde bulunmuyorsa, o yanlış yazılmıştır. Bu karşılaştırma yöntemi hatalara açıktır: Özel isimler, bilimsel terimler ve farklı dillerden kelimeler, hatasız olarak kullanılmalarına rağmen kırmızı renk ile işaretlenebilirler. Ancak Word öğrenebilen bir program olduğu için kelime listesi geliştirilebilir. Bunlar "C:\WINDOWS\Application Data\Microsoft\Proof" dizini altında bulunan kullanıcı sözlüğü "Kullanıcı.Dic" dosyası içerisinde tutulurlar. Bu listeyi düzenlemek için, aşağıdaki işlemleri yerine getirin.

❶ Başlat/Programlar menüsü üzerinde

Word yazım denetimi için 10 adete kadar özel sözlük kullanabiliyor.

bulunan Windows Gezgin'i çalıştırın.

❷ Ekranı gelen pencere üzerinde yukarıda belirtilen klasörün içeriğini görüntüleyin ve "Kullanıcı.Dic" dosyası üzerine iki kere tıklayın. Dosya bir Not Defteri penceresi üzerinde ekrana gelecektir.

❸ Şimdi çok sık kullandığınız ifadeleri liste içerisine ekleyin. Her kelime girişinden sonra, kelimelerin birbirinden ayrılabilmesi için [Enter] tuşuna basın.

❹ Dosya/Kaydet komutunu kullanarak liste içerisinde yaptığınız değişiklikleri kaydedin.

Word'de birden fazla sözlük oluşturmak

Word altında birden fazla kullanıcı sözlüğü kullanabilirsiniz. Örneğin teknik terimleri çok sık kullananlar belgelerini kendi kişisel teknik sözlüğünü kullanarak denetleyebilir. Word 2000 on taneye kadar farklı sözlük kullanımına izin veriyor. Bu sözlükleri kendiniz oluşturabilirsiniz:

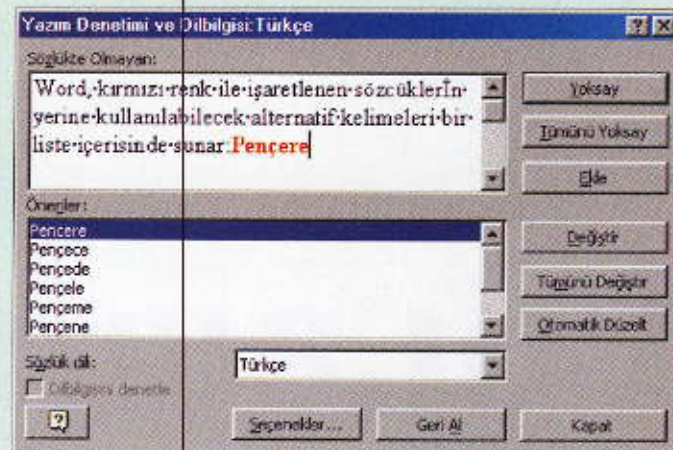
❶ Araçlar menüsü altında bulunan Seçenekler komutunu çalıştırın.

❷ Ekranı gelen pencere üzerindeki Yazım Denetimi ve Dilbilgisi kartını aktif hale getirin.

❸ Özel Sözlük başlığı altında bulunan Sözlükler ve daha sonra da Yeni düğmesine tıklayın.

❹ Özel Sözlük Yarat iletişim penceresi üzerinden hazırlayacağımız sözlüğün içeriğini belirten, örneğin Teknik.dic gibi bir isim girin ve Kaydet düğmesine tıklayarak sözlüğü oluşturun. Özel Sözlükler penceresini Tamam düğmesine tıklayarak kapatın.

❺ Yazım Denetimi ve Dilbilgisi kartı

Word, yanlış yazılmış olan bir kelimeye alternatif olarak kullanılabilecek sözcükleri bir liste halinde sunar.

üzerindeki Yazım Denetimi başlığı altında bulunan "Yalnızca ana sözlükten öner" seçeneğinin işaretli olup olmadığını kontrol edin. Şayet işaretliyse üzerine tıklayarak söz konusu işareti kaldırın.

6 İşlemi Tamam düğmesine tıklayarak sona erdirin. Yeni sözlük bir sonraki yazım denetiminde otomatik olarak kullanılacaktır.

Bir metni denetlemeden önce teknik terimleri bu yeni sözlük içerisine eklemelisiniz. Bu işlemin nasıl yapıldığını bir önceki sayfadaki "Kullanıcı sözlüğünü geliştirmek" başlığı altında görebilirsiniz. Ancak burada Kullanıcı.Dic yerine Teknik.Dic dosyasına iki kere tıklamalısınız.

Dilbilgisi denetiminin kullanımı ve ipuçları

Dilbilgisi denetiminin gerçekleştirilmesi için Araçlar/Seçenekler komutu ile açılan pencere üzerindeki Yazım Denetimi ve Dilbilgisi kartında bulunan Dilbilgisi altından "Dilbilgisi ve yazım denetimini birlikte yap" seçeneğinin işaretli olması gereklidir.

Denetlemenin kalitesini belirlemek

Dilbilgisi denetlemesi standart olarak "Hızlı Denetle" modunda gerçekleştirilmektedir. Bu, örneğin cümle uzunluğunun 99 kelime ile sınırlı olması anlamına geliyor. Bu nedenle, örneğin ikili kullanımlar gibi şivesel ifadeler de göz ardı edilirler.

Bu test işleminin kalitesini kendi isteği-

ne göre düzenlemek isteyenler, varolan yedi profilden birini kullanabilirler.

1 Araçlar menüsü altında bulunan Yazım ve Dilbilgisi komutunu çalıştırın.

2 Yazım Denetimi ve Dilbilgisi iletişim penceresini görüntülemek üzere Seçenekler düğmesine tıklayın.

3 Dilbilgisi başlığı altında bulunan ok simgesine tıklayın ve açılan liste içerisinde sunulan denetleme profillerinden birini seçin.

4 Ek denetleme işlemlerini uygulamak için de Ayarlar düğmesine tıklayın.

5 Bunun sonucunda ekrana gelen iletişim penceresi üzerinden maksimum cümle uzunluğu değerini belirleyebilirsiniz.

6 Dilbilgisi denetiminde daha gelişmiş ayarları kullanabilmek için önünde bulunan kontrol kutusunu işaretleyerek liste içerisindeki kuralların aktif hale getirilmeleri gerekir.

7 Bir kuralın etkisi hakkında fikri olmayanlar ise, söz konusu kural seçili durumdayken "Açıkla" düğmesine tıklayarak oldukça kullanışlı olan yardım metninden faydalanabilirler.

8 Yukarıda yapılan kural değişikliklerini uygulamak için Tamam düğmesine tıklayarak tüm pencereleri kapatmalısınız.

Metnin okunabilirliğini optimize etmek

Belgeleri sadece özel kullanım için değil, başka kişilerin de kullanımına sunmak için hazırlayanlar Word okunabilirlik istatistiklerini kullanmalıdırlar. Bu çok az kullanılan, ancak oldukça yararlı olan fonksiyon, istenen bir metnin okunabilirliğini analiz ediyor. Bu denetlemenin sonucu ise bir liste biçimindeki form üzerinde görüntüleniyor:

1 Yazım ve Dilbilgisi komutunu çalıştırın ve Seçenekler düğmesi üzerine tıklayın.

2 Pencere üzerinde bulunan Dilbilgisi başlığı altındaki "Okunabilirlik istatistiklerini göster" seçeneğini işaretleyin.

3 Yaptığınız değişikliği Tamam düğmesine tıklayarak onaylayın ve yazım denetimini başlatın. Bu işlem sona erdiğinde ekrana "Okunabilirlik istatistiği" penceresi gelecektir. Buradan, belge içerisindeki karakter sayısı, cümle uzunlukları, kelime sayısı gibi birçok bilgi edinebilirsiniz.

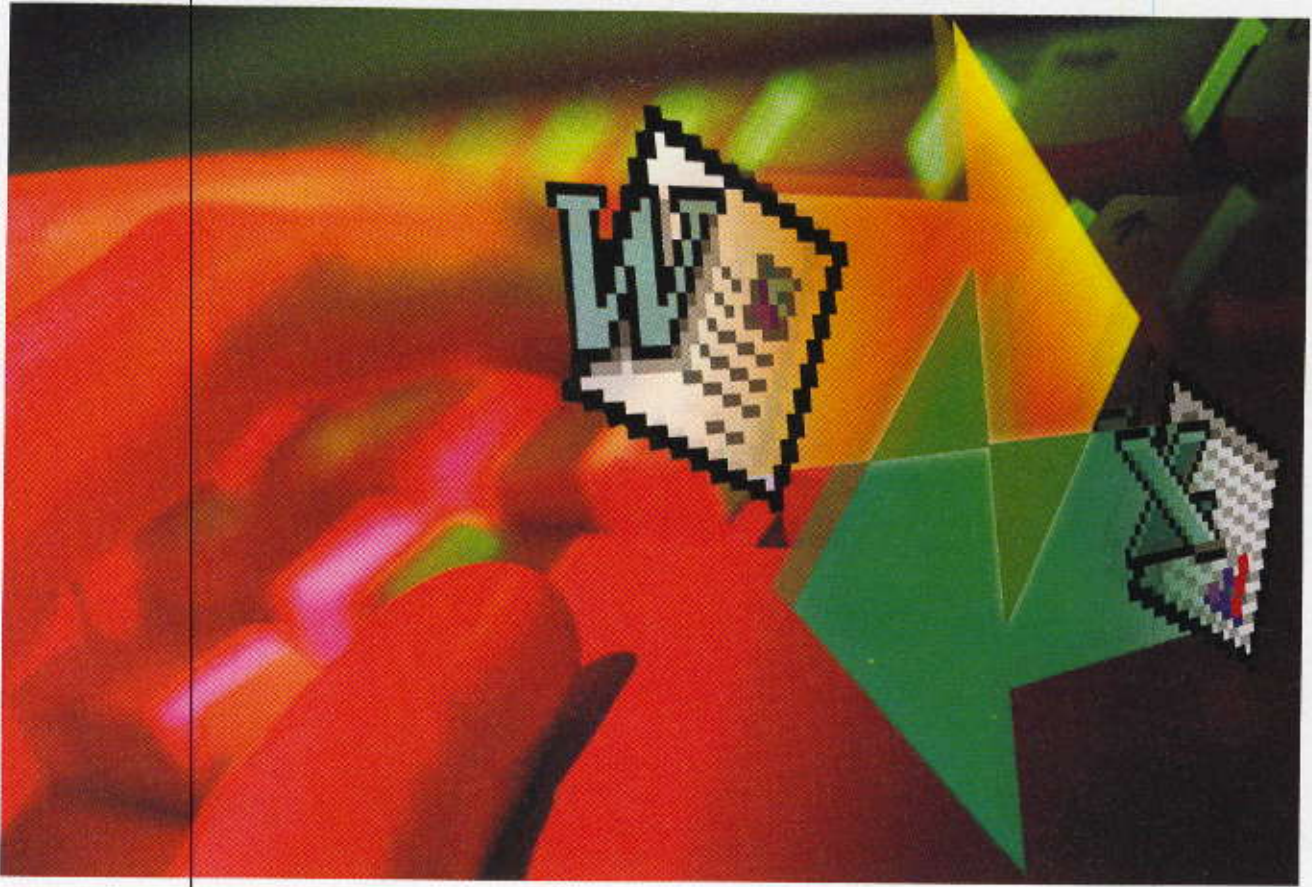
AH / Mahmut Karşoğlu (mihars@chip.com.tr)

SÖZLÜK

Yazım ve Dilbilgisi Denetimi: Tüm metin düzenleme programlarında bulunan bu fonksiyon, metni yazım ve dilbilgisi açısından denetler. Kullanıcı tarafından yazılan kelimeler, bu esnada program içerisinde bulunan bir referans listesi ile kıyaslanırlar. Eğer yazım şekli farklı olursa veya söz konusu kelime liste içerisinde bulunmuyorsa fonksiyon hata verecektir.

Otomatik Düzelt: Tüm kullanıcı girdilerini denetleyen ve isteğe bağlı olarak değiştiren fonksiyon. Daha önceden belirlenen doğru yazım düzeltmeleri, kelime girildikten ve Space tuşuna basıldıktan sonra aktif olacaktırlar.

Takım Çalışması İçin İpuçları

Word ve Excel İşbirliği

Word ve Excel'i iyi tanımak verimli çalışmayla aynı anlama geliyor. Bu ikili arasındaki takım çalışmasını kolaylaştıran fonksiyonlardan faydalanarak, verimliliği daha da artırmak mümkün.

■ Bilgisayarlarımızda en sık yaptığımız işler metin düzenleme ve tablo hesaplamalarıdır. Her yazılım günlük işlerimizin bir bölümüne hitap eder. Word'de mektuplarımızı yazar, Excel ile giderlerimizi hesaplarız. Bazen bu iki yazılımın tek tek özellikleri işimizi görmeye yetmez ve ikisini bir arada kullanmak zorunda kalırız. CHIP, Office yazılımlarının uyumunu ortaya koyan fonksiyonların nasıl kullanılacağını inceledi. Bu yazıda Word ve Excel'in ortak kullanıldığı durumları ve yöntemleri bulacaksınız.

Bir Excel tablosunu Word dokümanına yerleştirmek

Örneğin, aylık satış miktarını içeren, tamamlanmış bir Excel tablosuna sahipsiniz. Fakat ayrıntılı dokümantasyon yazmanız ve bundan sonra verileri yazı ile birlikte sunmanız gerekiyor. Yazıları Word ile yazın. Satış miktarları-

nızı doküman içerisinde görüntülemek için Word tablosu yaratmanıza gerek yok... Yapmanız gereken şey, Excel tablosundan aylık değerleri işaretleyip direkt olarak metin düzenleyicinize taşımak.

Eğer yazıları ve hazırladığınız tabloyu e-posta ile göndermek istiyorsanız, değerlerin statik hale getirilmesi uygun olacaktır. Bu da Word dokümanının sabitlenmesi anlamına gelir ve daha sonra üzerinde herhangi bir hesaplama yapılamaz.

Excel tablolarınızı bir doküman ile birleştirmeniz için iki yöntem bulunur. Bunların en kolayı panoyu kullanarak kopyalamaktır.

1 Excel dosyasını açın. Fare yardımıyla Word dokümanına taşıyacağınız tabloyu ya da bölümü seçin.

2 Düzen menüsünden Kopyala'yı seçin ya da "Ctrl+C" kombinasyonunu kullanın.

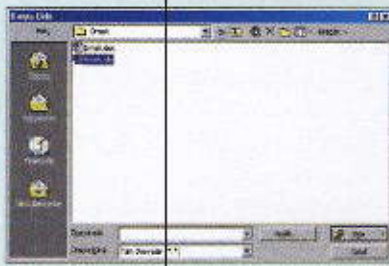
3 Word dokümanınıza geçin. İmleci tablonun yerleştirilmesini istediğiniz yere getirin. Yine Düzen menüsünden Yapıştır'ı seçin ya da "Ctrl+V" kombinasyonunu kullanın. Böylece, tablo, Word dosyanızın içine yerleşecektir.

Excel'i açmadan tabloyu direkt Word ile birleştirmek

Excel yazılımını çalıştırmadan dosyalarınızı direkt olarak doküman ile birleştirmeniz de mümkün. Bunu yapabilmek için, önce Word'ün dosya tarayıcısında, Excel dosyalarının da görünüp görünmediğini kontrol edin.

1 Ekle menüsü üzerinden Dosya'yı seçin. Dosya türü olarak "Tüm Dosyalar (*.*)" seçili olmalı.

2 Excel dosyanızın kayıtlı olduğu klasörü açın. İstedığınız dosya üzerine bir kez tıklayın ve Ekle'yi seçin. Ardından, Çalışma Sayfasını Aç penceresi ▶

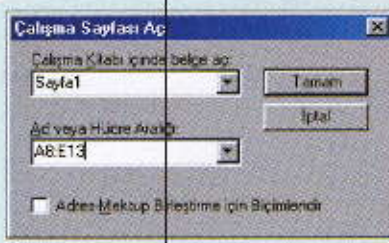
Eğer tablonun sadece bir bölümünü almak istiyorsanız hücre aralığını belirlemeniz gerekiyor.

karşınıza çıkacaktır.

3 Şimdi bütün çalışma kitabını mı yoksa bir bölümünü mü ekleyeceğinize karar vermelisiniz. Çalışma sayfası sizin daha önceden Excel dosyası içinde belirlediğiniz bölümleri ifade eder. "Çalışma Kitabı içinde belge aç" bölümünde, istediğiniz bölümü seçin ve daha sonra Tamam'a tıklayın. Tablo artık bir Word tablosu olarak dokümanınızda yer alacaktır.

4 Eğer sadece çalışma sayfasındaki verilerden bir hücre aralığına ihtiyacınız varsa öncelikle çalışma sayfasını seçin (örneğin "Tablo1"). Şimdi aktif hale gelen Ad veya Hücre Aralığı: seçeneğindeki Tüm çalışma sayfası'nı işaretleyin ve seçilmesini istediğiniz hücre aralığı değerlerini girin: Şimdi, tablonuzdaki 5-10 Haziran arasındaki değerlerin sizin için önemli olduğunu farz edelim. Bunların satır karşılığı; 8. ve 13. satırlar arasına ve sütun olarak da A'dan E'ye kadar olan bölüme karşılık geliyor. Bu durumda, Ad veya Hücre Aralığı: seçeneğinin altında kalan bölüme "A8:E13" değerini girmelisiniz.

Dikkat! Excel'deki çalışmalarınız kopyalandığında, metin içerisine Word tablosu olarak dönüştürüldükten sonra yerleştirilir. Örneğin ortalanmış bir başlık gibi belirli biçimler kabul edilmez. Excel tablosunun içeriği de statik hale dönüşmüş olur. Yani Excel içeri-
indeki formüller yazı dosyası içerisin-

Eğer tablonun sadece bir bölümünü almak istiyorsanız hücre aralığını belirlemeniz gerekiyor.

de işlevini kaybederler ve bundan sonra sadece Word fonksiyonlarıyla çalışırlar. Eğer bazı değerler değişirse hesaplanması gereken bölümler sadece Excel içerisinde hesaplanabilir. Bu durumda, tekrar kopyalayarak Word belgesinde yeniden yerine yerleştirmeniz gerekecektir.

Excel tablosundaki değişikliklerin Word dokümanına alınması

Eğer eklenen tablolardaki değerler sürekli güncelleniyorsa, bu değişiklikler otomatik olarak Word dosyasına da aktarılabilir. Çözüm Excel dosyası ile doküman arasındaki bağlantıda yatıyor. Word dokümanınız üzerinden bir tıklama ile direkt olarak Excel dosyasına ulaşabilirsiniz.

1 Excel ile aylık hesaplamalarınızı içeren, güncellenen ve Word dosyasında görünmesini istediğiniz dosyayı açın.

2 Düzen menüsünden Kopyala seçeneği ile alanı kopyalayın. İçerisinde Excel tablolarının yer almasını istediğiniz Word dosyanızı açın. Tablonun yerleştirileceği yeri belirleyin.

3 Düzen menüsü üzerinden Özel Yapıştır'a tıklayın. Bağ Yapıştır'ı işaretleyin ve listeden Microsoft Excel Çalışma Sayfası Nesne seçeneğini seçin.

4 Word dosyanızı kaydedin ve kapatın. Artık Excel'de herhangi bir düzenleme yaptığınız zaman, bu değişiklikler direkt olarak Word dokümanınıza da yansıtılacaktır. Dosyayı tekrar açtığınızda tablo alanlarının değişmiş olduğunu göreceksiniz.

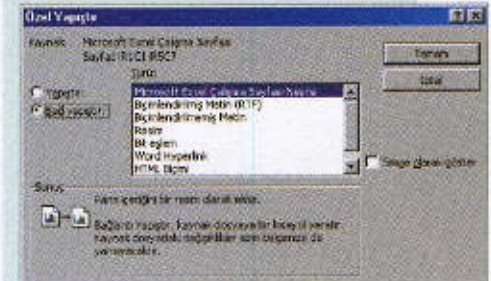
Bu bağlantı Excel tablolarına direkt ilişki kurduğu için sadece tablolardaki güncellemeleri içermez. Word dokümanınızda çalışırken değerler üzerinde bir değişiklik yapmak istediğinizde tablo üzerine çift tıklamanız yeterli olacaktır. Excel aktif hale gelecek ve orijinal dosya üzerinde çalışmanız için açılacaktır. Excel'deki tablo üzerinde çalışırken bile Word'deki tablolar otomatik olarak değişiklik gösterecektir. Orijinal tabloyu sildiğiniz zaman artık Excel fonksiyonlarını kullanamazsınız, çünkü bu işlemten sonra, Excel tablosu Word tablosu haline gelmiş olur.

Excel tablosunu eksiksiz olarak bir doküman ile ciltlemek

Biraz önce Word ve Excel arasında kurulan bağlantı, gerçek tablo üzerinde

tekrar değişiklik yapmanıza imkan tanıyordu. Çünkü Word üzerinden çift tıkladığınızda, Excel formatındaki orijinal dosya açılarak değişiklikler yapılabiliyordu.

Fakat dosya üzerinde değişiklik yapması gereken bir iş arkadaşınıza Word

Özel yapıştır penceresinde dosyayı Bağ Yapıştır altından eklerseniz değişiklikler otomatik olarak Word'e de taşınacaktır.

dokümanını gönderirken ne yapmalısınız? Tabii ki her iki dosyayı da e-postaya ekler ve gönderir, daha sonrada dosyalar arasındaki bağlantıyı tekrar kendisinin yapmasını bekleyebilirsiniz.

Başka bir alternatif de üzerine çift tıklayarak açılması gereken bir orijinal Excel dosyası bağlantısına ihtiyaç duymayacak Word dosyası hazırlamak. Verileri Word dosyasının bir parçası haline getirerek değerlerin direkt olarak dokümandan güncellenmesini sağlayabilirsiniz.

SÖZLÜK

Pano yazılımların aralarında veri transferine izin veren bir alandır. Yapıştır seçeneği ile panoda yer alan yazılar, tablolar, resim veya diğer veriler dokümana eklenir.

Menü sembollerin üzerindeki alanı ifade eder. Standart olarak ofis paketindeki yazılımlarda ve diğerlerinde Dosya, Düzen, Görünüm, Ekle gibi içerisinde birçok başka seçeneğin yer aldığı menüler yer alır.

İmleç bir girdi satırında ya da dokümanın üzerinde yanıp sönen çizgidir. Yazdıklarınız bu noktadan itibaren eklenir.

Bağlantı eklenen parçanın başka bir dosyaya bağlı olmasını ifade eder. Çift tıklama ile orijinal dosya gerçek yerinden açılır ve üzerinde çalışma imkanı tanır.

Nesne örneğin Word dokümanına ciltlenmiş Excel tablosunu simgeler. Yeni ya da daha önceden var olan bir dosya kullanılabilir.

1 Excel'deki tablonuzu açın. Word dokümanına yerleştirilmesini istediğiniz bölümü işaretleyin.

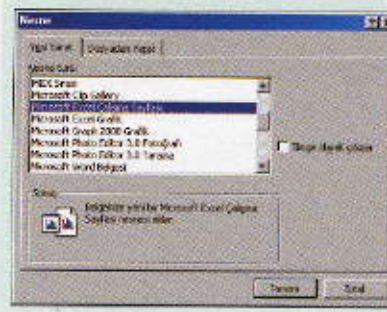
2 Düzen bölümünden Kopyala'yı seçin. Word dokümanına geçin ve imleci tablonun görüneceği yere getirin.

3 Düzen menüsünden Özel yapıştır'ı seçin. Açılan pencerede Yapıştır seçeneği seçili olmalı. Türtlü alanındaki listeden "Microsoft Excel Çalışma Sayfası Nesne"yi seçin ve Tamam'ı tıklayın.

Artık tabloya çift tıkladığınızda, Excel yerine Word ile değişiklikler yapabileceğiniz veriler karşınıza çıkacaktır.

Word'ün sembolleri arasına Excel fonksiyonları da eklenecek ve tablo üzerinde tam anlamıyla değişiklik yapabileceğiniz özelliklere sahip bir hal alacaktır. Tüm bunlar gerçekleşirken Excel aktif olarak başlatılmasa da işlemler sırasında arka planda çalışacaktır.

Excel tablosu içeren bu doküman ile iş arkadaşınız orijinal dosyadan bağımsız olarak çalışma imkanına sahip olacak. Tabii ki sadece arka planda da çalışacak olsa PC'nizde Excel'in de yüklü bulunması gerekir. Bu şekilde değişiklikler sadece Word dokümanında yapılır, orijinal dosya eskisi gibi kahr. Orijinal dosya silinse de Word dosyası için

Belgenize yeni nesneler ekleyebilmek için öncelikle türü seçmelisiniz.

den tam olarak çalışma imkanınızla birlikte tüm Excel fonksiyonları korunacaktır.

Excel tablosunu direkt olarak Word dokümanına yerleştirmek

Eğer birleşik dosyalarla çalışma ihtiyacı duyuyorsanız Word altında yeni bir Excel tablosu yaratabilirsiniz.

1 Word'de tablo ile bütünlenecek bir doküman açın.

2 İmleci tablonun yaratılmasını istediğiniz pozisyona getirin.

3 Ekle menüsünden Nesne'yi seçin.

Açılan pencerede Yeni Yarat bölümünde yer alan Nesne Türü'nden Microsoft Excel Çalışma Sayfası'nı seçin. Tamam'a tıklayarak pencereyi kapatıktan sonra dokümanınız içerisinde yeni ve boş bir Excel tablosunun açıldığını göreceksiniz.

4 İnce çerçeveli ve köşelerinde siyah kareler olan nesne, sayfada yerini alacaktır. Tablonun üzerine çift tıkladığınızda düzenleme yapabilirsiniz. Ayrıca yön tuşlarıyla tablonun boyutunu da genişletebilirsiniz.

5 Tablonun üzerinde işlem yaparken tüm Excel fonksiyonlarından faydalanabilirsiniz.

6 Son olarak Word dokümanı ile çalışmak ya da kaydetmek istiyorsanız Excel ortamını terk etmelisiniz. Bu işlem için tablo dışındaki bir alana tıklayın Dosya menüsünden Kaydet'i seçin.

Excel tablosu herhangi başka bir dosya ile bağlantısız olarak dokümana eklenir. Sonraki değişiklikler ve tamamlamalar tablo alanı üzerine çift tıklanarak yapılır.

Excel tablosunu Word'e simge olarak eklemek

Excel verilerini tablolar halinde yerleştirmek yerine, yalnız simge olarak dos-

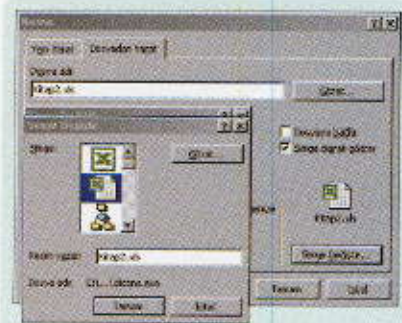
yaya eklemek size yer kazandırır ve çalışmanızı kolaylaştırır. Özellikle Excel dosyalarınız birçok sütundan veya çok fazla çalışma sayfasından oluşuyorsa, bu durum daha da anlamlı olacaktır. Dokümana yerleştirilen simgeye çift tıkladığınızda ilgili tablolar tam olarak açılır ve çalışma imkanı oluşur. Tabii ki düzenlemeler sırasında yine tüm Excel fonksiyonlarına sahip olursunuz. Simge aynı zamanda tabloların bir bölümüne değil tamamına ulaşmanızı sağlar.

1 Word ekranında Ekle menüsünden Nesne'yi seçin. Açılan nesne penceresinde Dosyadan Yarat kartına geçin. Gözet tuşuna basarak sabit diskinizde kayıtlı Excel dosyasını belirleyin ve Ekle'yi seçin.

2 Şimdi eklenen dosyaya sadece bağlantı kurulması ya da dosyanın dokümana dahil edilmesi gerektiğini belirlemelisiniz. İlk seçenek için Dosyaya Bağla kutucuğunu işaretlemelisiniz. Eğer orijinal dosyanın Word dosyasının bir parçası olmasını istiyorsanız bu kutucuğu işaretlemeyin. Bu şekilde dosyanın nerede olursa olsun bağımsız olarak çalışabilmesini sağlamış olursunuz. Aynı zamanda dikkat etmelisiniz, çünkü dosyayı dahil ettiğinizde değişiklikler orijinal dosyaya yansıtılmayacaktır.

3 Simge Olarak Göster kutucuğunu işaretleyin. Simge Değiştir'i tıklarsanız, doküman içerisinde görünecek farklı bir simge tercih edebilirsiniz. Eğer bir dosya içerisinde birden çok simge kullanacaksanız birbirine karıştırmamak için de bu özelliği kullanabilirsiniz. Listede yer alan simgelerden birini tercih ettikten sonra Tamam'a tıklayın.

4 Dosyadan Yarat kartını Tamam'a tıklayarak kapatın. Word doküma-

Excel tablonuz için kullanılacak simgeyi seçebilirsiniz.

İPUÇU

Excel'de Word Fonksiyonları

Word ile Excel arasındaki veri transferi tabii ki çift taraflıdır. Excel'de ki büyük bir projeniz için dokümantasyona ihtiyacınız varsa Word özelliklerini kullanmanız gerekir. Bu çalışmanızın önemli derecede profesyonel görünmesini sağlar. Word içerisinde yazılarınızı daha iyi boyutlandırabilir, biçimlendirebilir ve düzenleyebilirsiniz. Ekle menüsünden Nesne'yi seçin ve listeden Microsoft Word Belgesi'ni seçin. Daha sonra Tamam'ı tıkladığınızda tablonuz üzerinde boş ve uzun bir satır açılacaktır. Bu alana ya çift tıkladığınızda ya da üzerinde yazı yazarken Word özellikleri aktif hale gelecektir. Word aynı Excel'de olduğu gibi sadece arka planda aktif olacak ve ayrıca başlatılmayacaktır. Excel tablonuzun herhangi bir yerine tıklayarak yine Excel özelliklerine geri dönebilirsiniz.

nınıza Excel verilerine ulaşmanızı sağlayan bir simgenin yerleştirildiğini göreceksiniz.

Eğer verileri bağlantı kurarak eklediyseniz çift tıkladıktan sonra Excel tabloları karşınıza gelir. Word dosyası içerisinde yapacağınız her değişiklik aynı şekilde orijinal dosyaya taşınacaktır. Excel'de yapılacak değişiklikler de otomatik olarak Word içerisinde güncellenir. Ancak veriler bilgisayar üzerinde bağlantı kurulacak her iki dosyada da var olduğu zaman paylaşılır.

Eğer simgeyi nesne olarak bağlarsanız üzerine çift tıkladığınızda Excel açılarak sizi şaşırtmaz, çünkü tabloyu dü-

Fiyat ve Toplam fiyat sütunlarındaki değerlerin birimlerini ve gösterimini istediğiniz gibi ayarlayabilirsiniz.

zenlemeniz için gerekli Excel sembollerini Word'de görünür. Aynı zamanda nesne simgesine bağlı olarak yaptığınız değişiklikler sadece o nesnede kalır ve orijinaline yansıtılmaz.

Excel diyagramını Word dokümanına taşımak

Gelir ve giderlerinize toplu bir bakış ya da harcamalarınızın istatistiğinin Word dosyanıza eklenmesi arasında büyük farklıklar bulunmaz. Bu işlemin nasıl gerçekleştirileceğini göstermek için bir örnek yapalım:

1 Excel'de boş bir çalışma kitabı açın. Daha sonra tablo sayfasını biçimlendirmeniz gerekiyor. Bunun için Üçüncü satıra gelerek 3'e tıklayın ve tüm satırı seçin. Biçimlendirme sembolleri arasında bulunan K'yı seçerek o satıra yazılacak tüm yazıların Kalm olmasını sağlayın.

2 A3 hücresine tıklayın ve bu alana "Tarih" yazın. B3 alanına "Adet", C3'e "Ürün Kodu", D3'e "Fiyat" ve E3'e de son olarak "Toplam Fiyat" yazın.

3 A4 hücresine 01.10.2000 değerini girin. B4'den B33'e kadar 1 ile 100 arasında değerler yazın. Bu işlemi Excel'e de bırakabilirsiniz. B4 satırına =TAMSAYI(S_SAYI_ÜRET()*100)+1 formülünü girin. C4'de ürün numarası olarak 000-24-799, D4'de 12 değeri ve E4'de ise =B4*D4 formülü bulunacaktır.

4 Para birimini belirlemek için D4 ve E4 sütunlarını işaretleyin. Biçim menüsünden Hücreler penceresini açın. Sayı sekmesinde Kategori alanından Para Birimi'ni seçin. Ondalık basamak sayısı olarak belirlenmiş 2 değerini değiştirmeniz gerekmez. Simge alanından TL'yi seçin ve Tamam'ı tıklayarak pencereyi kapatın.

5 Şimdi de A4'ten E4'e kadar olan sütunları işaretleyin. E4'ün sağ altındaki siyah kutucuğu fare ile tutup 33. satıra kadar yani E33'e kadar çekerek kopyalayın. B4'de yer alan formül sayesinde B sütunu tesadüfi sayılarla dolduruldu ve buna bağlı olarak E sütunu da hesaplandı. Fakat aynı zamanda istenmeyen bir etki de görüldü: Ürün kodu ve fiyatların yer aldığı satırlarda da değerler birer artış gösterdiler. Bu değerlerin her satırda aynı olması gerekiyor.

6 C4 ve D4 hücrelerini işaretleyin. D4'ün sağ altında bulunan küçük siyah kareye farenin sağ tuşuyla basılı tutarak 33. satıra kadar sürükleyin ve açılan pencereden Hücreleri Kopyala'yı seçin. Artık tüm satırlar aynı değerleri içeriyor.

Tablo neredeyse tamamlandı. İfade etme yeteneği yüksek bir diyagram oluşturmak için değişen değerlerden oluşan bir tabloya ihtiyacımız olacak. Örneğimizde de bu değerler adet ve toplam fiyat sütunları altında yer alıyorklar. Ürün kodu ve fiyat sütunlarına ise ihtiyacımız olmayacak.

1 İhtiyacımız olmayan sütunları gizlemek için C ve D sütunlarını tablonun üzerinde yer alan gri alandan işaretleyin. Bu alan üzerine sağ tuş ile tıklayarak Gizle'yi seçin. Şimdilik bu hücreler görünmez hale geldiler. Aynı işlemin tersini B ve E sütunlarını işaretleyip Göster'i seçerek gerçekleştirebilirsiniz.

2 Şimdi geriye kalan A, B ve E sütunlarından bir sunum hazırlayabiliriz. A3'den E33'e kadar hücreleri işaretleyin. Fakat değerlerin kabul edilmesi sı-

Tarih	Adet	Ürün Kodu	Fiyat	Toplam Fiyat
01 May 00	66	000-24-799	12,00 TL	816,00 TL
02 May 00	17	000-24-799	12,00 TL	221,00 TL
03 May 00	56	000-24-799	12,00 TL	784,00 TL
04 May 00	23	000-24-799	12,00 TL	346,00 TL
05 May 00	38	000-24-799	12,00 TL	608,00 TL
06 May 00	24	000-24-799	12,00 TL	408,00 TL
07 May 00	56	000-24-799	12,00 TL	700,00 TL
08 May 00	45	000-24-799	12,00 TL	585,00 TL
09 May 00	57	000-24-799	12,00 TL	804,00 TL
10 May 00	43	000-24-799	12,00 TL	618,00 TL
11 May 00	16	000-24-799	12,00 TL	240,00 TL
12 May 00	25	000-24-799	12,00 TL	360,00 TL
13 May 00	46	000-24-799	12,00 TL	612,00 TL
14 May 00	39	000-24-799	12,00 TL	540,00 TL
15 May 00	57	000-24-799	12,00 TL	804,00 TL
16 May 00	78	000-24-799	12,00 TL	1008,00 TL
17 May 00	72	000-24-799	12,00 TL	936,00 TL
18 May 00	14	000-24-799	12,00 TL	240,00 TL
19 May 00	21	000-24-799	12,00 TL	360,00 TL
20 May 00	43	000-24-799	12,00 TL	618,00 TL
21 May 00	34	000-24-799	12,00 TL	540,00 TL
22 May 00	61	000-24-799	12,00 TL	852,00 TL
23 May 00	54	000-24-799	12,00 TL	720,00 TL
24 May 00	45	000-24-799	12,00 TL	612,00 TL
25 May 00	67	000-24-799	12,00 TL	924,00 TL
26 May 00	66	000-24-799	12,00 TL	912,00 TL
27 May 00	66	000-24-799	12,00 TL	912,00 TL
28 May 00	66	000-24-799	12,00 TL	912,00 TL
29 May 00	67	000-24-799	12,00 TL	924,00 TL
30 May 00	35	000-24-799	12,00 TL	540,00 TL

Tekrarlanan değerleri tablonun alt satırlarına kadar taşımak için alt tuşla işaretleyin ve Hücreleri Kopyala seçeneğini seçin.

rasında grafikte hiçbir satırın boş olmasına ya da tablodaki satırlardan birine değer girilmemiş olmamasına dikkat edin.

3 "Grafik Sihirbazı" ikonuna tıklayın. Bu pencerede grafikleri küçük resimlerden tanımlayabilirsiniz. Seçenekler arasında Sütun'u ve alt tür olarak da ilk sıradaki Kümelenebilir Sütun'u seçin.

4 Sonraki adımda Başlıklar sekmesi altında Grafik Başlığı bölümüne istediğiniz tanımlı girebilirsiniz. Gösterge Sekmesi altında yer alan "Grafik açıklamasını göster" kutucuğundaki işareti kaldırın. İleri tuşuna tıklayın ve karşınıza çıkan son pencerede de Yeni sayfa olarak'ı seçerek işlemi sonlandırın. Grafik sunumunun yer aldığı yeni çalışma sayfası "Grafik1" adı altında karşınıza gelecektir.

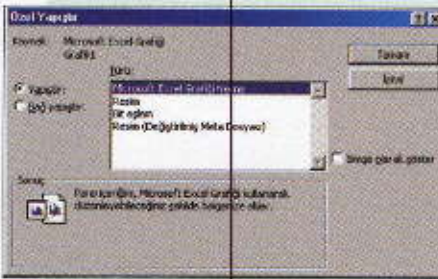
5 Eğer değerlerin yer aldığı eksenlerden birinde karışıklık varsa, örneğin en başta 30 Ekim yer alırken en sonda 1 Ekim yer alıyorsa, hatalı olan eksen değeri değiştirmek gerekecektir. Bunun için öncelikle ters gösterilen eksen belirleyin ve fare ile eksenin herhangi bir yerine tıklayın. Biçim menüsünden Seçili Eksen penceresini seçin. Açılan penceredeki Ölçek kartına geçin. Kategoriler ters sırada kutucuğunu işaretleyin ve Tamam'a tıklayın.

Eğer tabloda görünmez yaptığımız sütunları eski haline getirirsek bu değerler grafikte de görüneceklerdir. Bu

yüzden değerleri tekrar görünür yapmadan önce diyagramı Word'e kopyalayarak Ürün Kodu ve Fiyat sütunlarının değerlendirilmediği bağımsız bir nesne haline getirebilirsiniz.

1 "Grafik1" tablo sayfasındaki grafik gösterimini fare ile seçin. İnce kenarları ve köşelerinde siyah kareli olan seçili bir alan yarattıktan sonra Düzen menüsünden Kopyala'yı seçin.

2 Üzerinde çalıştığınız Word dosyasını ya da yeni bir dosya açın. Düzen'den Özel Yapıştırı'yı seçin. Eğer aktif değilse Yapıştırı'yı seçtikten sonra Tür bölümünün altında yer alan Microsoft Excel Grafiği Nesne'yi seçerek Tamam'a tıklayın.

Pano içeriğini herhangi bir bağ kullanmadan belgenize eklemenizi sağlar.

3 Bu durumda da görüldüğü gibi eğer grafik sayfaya büyük gelirse hemen Biçim menüsü altında yer alan Nesne'yi seçin. Nesne biçimlendir penceresi altından Boyut kartına geçerek yüksekliği ve genişliği bağımsız olarak ayarlayabilirsiniz. Örneğin yükseklik değeri olarak yüzde 80 ve genişlik olarak da yüzde 60 seçerek Tamam'ı tıklayın ve doküman pencerenize geri döndüğünüzde grafiğin küçüldüğünü göreceksiniz.

4 Eğer Word dokümanında grafiğin yerini ayarlamamız gerekiyorsa öteleme yaparak yer değiştirebilirsiniz.

Excel'in veritabanı olarak kullanılması

Bir kutlama yapmayı ve yakınlarınızı davet etmeyi düşünüyorsunuz. Bugüne kadar kağıtlar dolusu sakladığınız adreslerin bilgisayarınıza geçirilmesi için çok iyi bir fırsat.

Çünkü Excel tabloları çok kolay yönetilebilir ve bu gibi durumlarda örneğin adres veritabanının saklanması gerektiğinde oldukça elverişlidir. Böylelikle Word'de adresleri seri bir şekilde mektuplar için değerlendirirken, Excel

dosyalarını kullanabilir.

1 Yeni bir çalış sayfası ile Excel yazılımını başlatın. A1 hücresine "Hitap" yazın. Tab tuşuna basarak B1 hücresine geçin ve "İsim" yazın. Aynı şekilde C1, D1, E1 ve F1 hücrelerine geçerek "Soyad", "Sokak", "Posta kutusu" ve "İl/İlçe" gibi istediğiniz bilgilerin tanımlarını yazın.

2 Girdileri tanımlardan ayırmak için birinci satırı kalın harflerle belirtebilirsiniz. Bunun için birinci satırın başındaki 1'e tıklayarak tüm satırı seçin ve biçimlendirme sembolleri arasında Kalın'a karşılık gelen (K) sembolünü seçin.

3 Artık tablonun ikinci satırına "Bay" ya da "Bayan" ile başlayan A2 hücresinden F2'ye kadar bilgilerin yer alacağı ilk adres için tanımları girebilirsiniz.

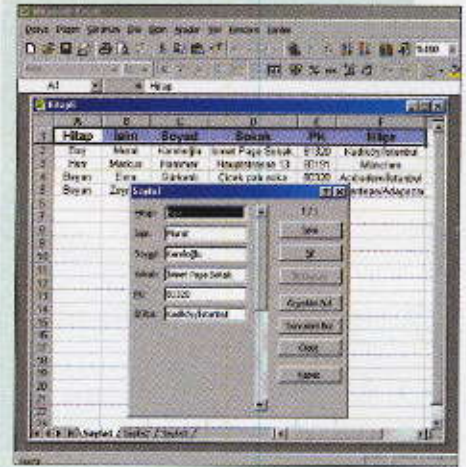
4 Excel, Access gibi bir veritabanı yazılımı olmamasına karşın kısıtlı da olsa veritabanı özellikleri sunmaktadır. Bunlardan biri Form oluşturma özelliğidir. Öncelikle bu özellikten yararlanabilmek için tanımlamaların yer aldığı hücreleri seçin. Daha sonra da Veri menüsünden Form'u seçin. Açılan pencerede sol tarafta hücrelerde yer alan tanımlamalar yer alacaktır ve sağ taraftaki kutulara değerlerin girilmesi beklenir.

İPUÇU

Word'de Tablolar

Tablolar, satırlar ve sütunlardan oluşurlar. Hücreler yazı ve sayılarla doldurulabilirler. Tablolar bilgilerin mantıksal olarak yapılandırılmasında kullanılan faydalı araçlardır. Word tablolarında sayıları sıralamak ve hesaplamak için sütunlara yazabilirsiniz. Tablolar sayfaların biçimlendirilmesinde de kullanılır. Yazılar ve grafikler sayfa üzerinden rahatlıkla düzenlenebilir.

Word'de normal olarak hesaplama tabloları sayfalarıyla yapılabilecek işlerinizi de gerçekleştirebilirsiniz. Tablo kayıtlarını alfabetik, sayısal ya da kronolojik sıraya göre listelebilirsiniz. Aynı zamanda tablolar Adres Mektup Birleştir fonksiyonu için veri kaynağı olarak da kullanılabilirler. Tablonun ilk satırı alan adı olarak tanımlanır ve aşağıdaki satırlarda bu tanımlara bağlı açıklamaları oluştururlar.

Formları kullanarak verileri girmek çocuk oyuncuğu.

5 Ziyaretçinizin verilerini boş satırlara yazın. Satırlar arasında ilerlemek için Tab tuşunu kullanabilirsiniz.

6 Satırlara verileri yazdıktan sonra Enter tuşuna basarak alt satıra geçin. İlk ziyaretçinizin verileri tamamlandıktan sonra Enter'a bastığınızda otomatik olarak Yeni Kayıt bölümüne geçilecektir. Ve yazdığınız satırlar tabloda yerlerini almaya devam edecektir. Şimdi form yeni bilgileri girmeniz için tekrar boş bir sayfayı gösterecektir.

7 Tüm kişiler forma girildikten sonra Kapat'ı tıklayarak pencereyi gizleyin. Tüm adres bilgilerinizi tabloda göreceksiniz.

8 Excel tablosunu Dosya'dan Kaydet'i seçerek sabit diskinize saklayın. Adres veritabanı artık "Adres Mektup Birleştir" işlemi için hazır hale geldi. Dikkat! Daha sonra yenilenen ya da eklenen verileri direkt olarak tabloya formu kullanmadan yazamazsınız.

Adres verilerini Excel'den Word'e almak

"Adres Mektup Birleştir" için doküman içerisinde, tabloda yer alan sütun başlıklarını alan adı olarak kullanmanız gerekir. Son olarak da adresler mektup ile birleştirilir. Davetiye yazdıktan sonra adres ve özel yazınızı da eklemeniz gerekir.

1 Word'ü başlatın ve davetiye yazınızı açın.

2 Araçlar menüsünden Adres Mektup Birleştir'i seçerek "Adres-Mektup Birleştirme Yardımcısını" aktif hale getirin.

3 Karşınıza çıkan yardımcı pencerede yer alan Yarat'a tıklayarak Mektup ▶

Formları'nı seçin.

Eğer doküman Word penceresinde açık bulunan dosya ise Etkin Pencere seçeneğini seçerek işlemlerinize devam edin. Standart semboller arasına "Adres mektup birleştir" sembolleri de eklenecektir.

4 "Adres Mektup Birleştirme Sihirbazı"nda şimdi veri kaynağının yeri belirlenecektir. Veri Al'da yer alan seçeneklerden Veri Kaynağı Aç'ı seçin.

5 Tüm Word belgelerinin yanında Excel dosyalarını da görebilmek için Veri Kaynağı Aç penceresinden Dosya Türü: bölümde Tüm Dosyalar (*.*)'ı seçin. Daha sonra da Excel ziyaretçi listenizin bulunduğu dosyayı seçerek Aç'ı tıklayın.

6 Karşınıza "Adlandırılan aralık veya hücre aralığı" penceresi gelecektir. Bu alanda listeden "Tüm elektronik tablo"yu seçin ve Tamam'a tıklayın. Şimdi ise ana belgenin birleştirme işlemi öncesi düzenlenmesi gerekiyor.

7 İmleci adresin yazılmasını istediğiniz satırın başına getirin.

8 Word pencerenize yeni eklenen "Adres Mektup Birleştirme" sembollerinin en başında yer alan "Birleştirme Alanı Ekle" yi seçerek <<Hitap>>'ı yerleştirin.

9 Aynı özelliği tekrar kullanarak ikinci satıra "Ad" ve bir boşluk bıraktıktan sonra da "Soyad"ı yerleştirin. Çünkü adres belirtirken ad ve soyad arka arkaya kullanılacaktır. "Enter" tuşuna basarak üçüncü satıra geçin ve "Sokak" tanımını da yerleştirin. Alt satırı boş bırakın ve beşinci satıra posta kutusu ve "il/ilçe" birleştirme alanlarını ekleyin. Bu işlemlerden sonra artık adres satırları tamamlandı.

10 Şimdi mektubunuzda sadece kişisel davet mesajınız eksik. Gerçekli davet mesajını iki üç satır içerisinde

de yazın ve yine semboller içerisinde yer alan Word Alanı Ekle altında yer alan "If...Then...Else..." ya da "Skip Record If..." gibi filtreleme işlemlerini yapın.

11 Word Alanı Ekle penceresi altında yer alan tanımlamalar hitap bölümüne karşılık gelecek değere göre kelime eklenmesine imkan tanıyacaktır. Örneğin "Alan Adı" "Hitap", "Karşılaştırma" "Eşit" ve "Karşılaştırılacak:" bölümüne de "Bayan" yazarsanız "Eklenecek Metin:" bölümüne "kocanız", "Aksi halde eklenecek metin:" bölümüne de "karınız" yazabilirsiniz. Bu özelliğin kullanım alanı oldukça geniştir.

12 Şimdi mektubunuza "...sizi ve karınızı aramızda görmekten mutluluk duyacağız," gibi bir satır ekleyebilirsiniz.

"Adres-Mektup Birleştirme Yardımcısı" mektuplarınızı adım adım baskıya ulaştırmanızı sağlayacaktır.

Görüldüğü gibi Excel'den alınacak sırasıyla veriye göre mektubunuza kişisel satırlar eklemek ve bunların değerlendirilmesini yapmanız mümkün olacaktır. Şimdi ise sıra verilerin mektup üzerinde gösterilmesine ve yerlerine ulaştırılmak üzere yazıcı çıktıların alınmasına geldi.

1 "Adres Mektup Birleştirme" sembollerindeki "Birleşik verileri görüntüle" anlamında kullanılan <abc> sembolüne tıklayın. Böylelikle ilk adres bilgileri dokümana taşınmış olur. Görüntüleme sembolü yanında yer alan ok tuşlarıyla bir sonraki ya da önceki mektuba geçebilirsiniz.

2 Birleşik verilerin ekranda görüldüğü sırada Yazdır sembolüne tıklayarak güncel sayfanın ilk deneme kopyasını yazıcınızdan çıkarın. Adres yazan bölümün zarf üzerinde saydam bölgeden görünüp görünmediğini kontrol edin ve gerekiyorsa yazıların yerini de-

Veri kaynağı olarak Excel'de hazırladığınız adres veritabanı tablosunu açın.

ğiştirin.

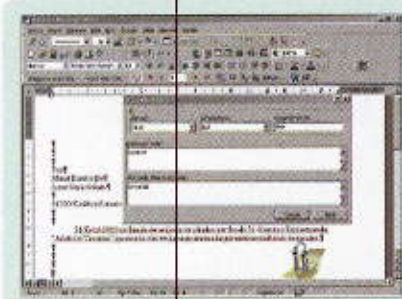
3 Tüm davetiyelerin sırasıyla basılması için semboller arasından Yazıcıya birleştir...i tıklayın. Sembolün ekrandaki şekli üç parçadan oluşur: Sayfa, bir ok ve küçük bir yazıcı. Bu işlem için normal Yazdır sembolünü kullanmak can sıkıcı olacaktır, çünkü her bir sayfa için Sonraki Kayı'ta geçip tekrar Yazdır sembolüne tıklamanız gerekecektir.

Dikkat! Word altında yer alan Adres-Mektup Yardımcısı aracılığıyla da kolay bir adres veritabanı oluşturabilirsiniz. Veri kaynağı al: seçeneği altından Veri kaynağı yarat...ı seçerek Word'de satır isimlerinin ve bilgilerin girilebileceği yeni bir sayfa açın. Bu tabloyu gelişigüzel yaratıp istediğiniz alan adlarını ekleyip çıkarabilirsiniz. Dosyayı sabit diskinize kaydettikten sonra, girdiğiniz alan adlarının yer aldığı bir form karşınıza çıkacak. Bu formu daha önceden yaptığınız gibi gerekli adres bilgileri ile doldurun. Son olarak tüm bilgiler girildiğinde karşınızda tüm fonksiyonlarıyla bir Word tablosu oluşacak.

Aynı şekilde bağımsız olarak adres verilerini Adres Mektup Birleştir fonksiyonu için hazırlayabilirsiniz. Öncelikle boş bir doküman açın. Tablolar ve Kenarlıklar sembolleri arasında bulunan Tablo Ekle'ye tıkladığınızda büyüklüğünü belirleyebileceğiniz bir Word tablosu oluşturulacaktır. Tablonuzun ilk satırını oluşturduktan sonra Tab tuşuna basarak bir alt boş satıra geçebilirsiniz.

Word'de tablolar ile çalışmak tabii ki Excel kadar rahat olmayacaktır. Word'deki tablonuzda da ilk satır boyunca "Hitap", "Ad", "Soyad" vb. gibi veri tanımlamalarına yer vermelisiniz. İkinci satırdan itibaren verilerin girilmesine başlayabilirsiniz.

TS / Murat Karşıoğlu (murat@odak.net)

Word alanı olarak veritabanında yer alan bilgiler yardımıyla geniş bir değerlendirme yapabilirsiniz.

Adresleri Yönetmek, E-mail Yazmak ve Randevuları Planlamak

Outlook'un Hünerleri Hizmetinizde

Outlook tartışmasız bilgisayarınızdaki en yetenekli programlardan biri. Onun sunduğu kolaylıklardan sonuna kadar faydalanarak hayatınızı kolaylaştırabilirsiniz.

■ Microsoft Office kullanıcısıysanız büro ve ev kullanımı için güçlü bir organizasyon programına sahipsiniz. Outlook Express günlük işleriniz için geniş kapsamlı bir yardım sunuyor. Bu program tüm office paketlerinin standart bir parçası. Outlook elbette kapsamlı bir e-mail programı olmanın ötesine geçiyor ve adresleri yönetmek ve size dostlarınızın doğum günlerini hatırlatmak gibi görevleri de üstleniyor. Bu programla ayrıca görev ve randevularınızı internet üzerinden iş arkadaşlarınız veya ilgili kişilerle birlikte belirleyebiliyorsunuz.

Pek çoğunuz Outlook Express isimli yazılımı duymuştur. Bu program Internet Explorer yazılımıyla birlikte ücretsiz olarak dağıtılıyor. Outlook'un bu kısıtlı versiyonu posta iletimi üzerine yoğunlaşmış. Belki bu yazılımla elekt-

ronik tartışma grupları yani haber gruplarında yer alabilirsiniz ama adres ve randevu yönetimi bu yazılımın yapabileceklerine dahil değil.

Buna karşılık büyük kardeş Outlook son derece değerli bir organizasyon aracı olarak gösterilebilir. Outlook Express'in yukarıda sözünü ettiğimiz işlevleri dışında bir çok yan görevi otomatik olarak yapıyor. Bu sayfalarda size uygulanması son derece kolay adımlarla bu güçlü yardımcının bir kısım seçilmiş görevini açıklayacağız.

Outlook 97, 98 ve 2000 sürümleri genel çizgileriyle aynı görevleri yerine getirdikleri için yapılacaklar sürümünden sürüme çok büyük farklılıklar göstermiyor. Yine de değişik düzenlemelerin gerektiği durumlarda sizi ayrıca bilgilendireceğiz.

Başka bir e-mail programından farklı

olarak iletileri basit bir şekilde yazma ve göndermeyi fazlasıyla aşan fonksiyonlara sahip. Bu fonksiyonlar arasında oluşturulan listeler sayesinde bir iletinin birden fazla kullanıcıya aynı anda gönderilmesi, iletilerin belli kriterlere göre sıralanması, randevuların internet üzerinden programlanabilmesi dahil edilebilir.

Postaları pek çok kişiye eş zamanlı olarak gönderebilmek

Bazı durumlarda belirli bir alıcı grubuna aynı postaları göndermeniz gerekiyorsa, Outlook'daki dağıtım listelerini kullanmak akılcı bir yol. Çalışma prensibi şöyle: Yeni bir alıcı yaratıp onu birkaç adrese bağlıyorsunuz; daha sonra bu yeni alıcıya bir ileti yollandığında bağlı tüm adreslere söz konusu ileti ulaştırılıyor:

1 Outlook çubuğunda sol tarafta Kişiler klasörüne girin. Açılan pencerede Dosya - Yeni - Dağıtım Listesi komutlarını uygulayın.

Not: Outlook 97'de Araçlar - Adres Defteri'ni seçin. Ekranı gelen pencereden Dosya - Yeni Girdi ve Kişisel Dağıtım Listesi'nden yeni bir dağıtım listesi yaratmalısınız.

2 Adı boşluğuna "Fotoğraf Klübü Üyeleri" gibi bir isim girin ve daha sonra Üyeleri Seç'i tıklayın.

3 Soldaki listede kendi kaydettiğiniz tüm adresleri göreceksiniz. Buradan dağıtım listesine dahil edilmesini istediğiniz isimlerden birinin üzerine iki kez tıklayın. Bu işlemle bu adres sağdaki listeye de katılır. Tabi ki "Yeni Ekle" seçeneğiyle yeni adresler girebilir ve onları buraya dahil edebilirsiniz.

4 Seçiminizi Tamam'la onaylayın. Bu görünümü Kaydet ve Kapat seçeneğiyle kapatın.

Listeyi oluşturduktan sonra bir Dağıtım Listesi'ne ileti göndermek istiyorsanız şu işlemleri yapmalısınız:

1 e-mail klasörlerinden herhangi birine geçin ve Dosya menüsünden Yeni - Posta İletisi'ni seçin.

2 İmleç, alıcının adresinin girileceği alanda belirir. Onun hemen sonundaki Kime düğmesine tıklayın.

3 Açılan adres defterinden az önce ayarlanan Dağıtım Listesi'ni seçin. Arama işlemini hızlandırmak için sağ üst taraftaki metin boşluğuna alıcı isminin ilk harflerini girebilirsiniz.

4 Sağdaki Bilgi düğmesine basın. Bu alana girilen adresler, alıcı tarafından görüntülenemeyecektir. Seçeneği kullanmanın sağlayacağı avantaj bu alıcının iletiyi alan diğer adreslerden haberdar olmaması. Eğer haberdar olmasını istiyorsanız, Kime seçeneğini tıklayın.

5 Adres Defterini Tamam'a tıklayarak kapayın ve e-mailinizi daha öncekiler gibi yollayın.

Outlook'da randevu ve görevlerin iletilmesi

Birden fazla iş arkadaşınızla bir proje üzerinde çalışıyorsanız veya arkadaşlarınızla birlikte bir tatil planlıyorsanız internet üzerinden randevu ve görev iletimi yapabilirsiniz. Planlarınız ilgili alıcılara e-maillerle ulaştırılır.

Eğer diğer arkadaşlarınız da Outlook kullanıcısıysa kayıtlar otomatik olarak onların görevler klasöründe ve takvim-

lerinde yerlerini alır.

1 Ekranın solundaki pencereden fare yardımıyla Takvim klasörüne geçiş yapın.

2 Buraya yeni bir randevu girin. Bunun için planlanan zamana (gün ve daha sonra saat) çift tıklayın ve iletişim kutusuna konu olarak örneğin "tatilin planlanması için ilk buluşma" yazın.

3 Katılanları Davet Et seçeneğiyle arkadaşlarınızı haberdar edin. Outlook 97'de aynı işlem için Randevu menüsünden Katılanları Davet Et komutunu kullanmalısınız.

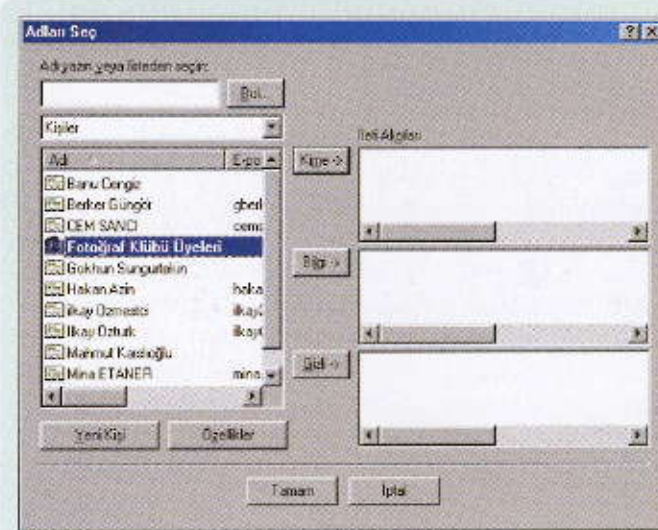
4 Sonraki aşamada tıpkı diğer e-mail iletilerinde olduğu gibi adres ve konu satırlarını doldurarak mesajınızı yolla-

birine üyeyseniz, ayrı bir klasör oluşturmak mantıklı. Örneğin Sizi ekonomi haberlerinden günü gününe haberdar eden bir e-mail listesine üyeyseniz yeni dizin için uygun bir adlandırma yapın ve bilgilerin otomatik olarak oraya kaydedilmesini sağlayın.

1 Gelen kutusu'na geçin.

2 Dosya - Yeni - Klasör seçeneklerini kullanın. Outlook 2000'de bu seçenek görüntülenmiyorsa fare imlecini menünün alt kısmındaki çift okun üzerine getirip bekleyin.

3 Adlandırmayı "Ekonomi haberleri" şeklinde yaptığınızı varsayarsak, Tamam'ı seçtikten sonra bu ad daha önceden varolan Gelen Kutusu'nun altın-

Bir mail adresi ve pek çok alıcı: Dağıtım Listesi yardımıyla e-maillerinizi eş zamanlı olarak pek çok kişiye gönderebilirsiniz.

yın. Alıcı taraf randevu talebini kabul veya reddedebileceği gibi, koşullu olarak da kabul edebilir. Onaylama halinde kayıt takvimdeki yerini kendiliğinden alır. Daha sonra da karşı tarafın seçimi ile ilgili bilgi size ulaştırılır.

Outlook'un randevu ve görevler konusundaki diğer yeteneklerini yazının son sayfasındaki "Outlook: Kişisel yardımcınız" köşesinde bulabilirsiniz.

Yeni klasörlerin ve kısayolların oluşturulması

Outlook, ilk haliyle görev, kişiler ve mektupların aralarında yer aldığı yaklaşık bir düzine klasöre sahip. Buna rağmen gelen kutusunu daha işlevsel kullanabilmek için, örneğin okuduğunuz ama silmek istemediğiniz iletiler için, ayrı bir dizin oluşturabilirsiniz. Yoksa gelen kutusu dolup taşar ve eski iletilere hakim olmak zorlaşır. Sizi otomatik olarak bilgilendiren sitelerden

da yerini alır.

Fakat şu anda solda, Outlook çubuğunda klasörünüz görüntülenemiyor. Yeni girdiyi orada da görünür hale getirmek için kısayol oluşturulmalı.

1 Gelen Kutusu'na geçin.

2 Dosya - Yeni - "Outlook Çubuğu Kısayolu" seçeneklerini kullanın. Bu seçenek de görünür halde değilse fare okunu bir süre menünün alt kısmındaki çift ok üzerinde az önceki gibi tutun. Outlook 97 için "Dosya" menüsünden "Outlook çubuğuna Ekle"yi uygulayın.

3 Gelen Kutusunun önündeki artı işaretine tıklayın. Buradaki hiyerarşi sistemine göre "Ekonomi Haberleri" klasörünü şimdi görebileceksiniz. Onu seçin ve Tamam'a tıklayın.

Outlook'da gelen kutusunun düzenlenmesi

Şimdi Outlook çubuğunun en altında yeni klasörün işareti belirecek. Dosya- ▶

ları gelen kutusundan oraya taşımak istiyorsanız şu şekilde hareket etmelisiniz.

1 Gelen Kutusu e-mail klasörüne geçiş yapın.

2 Taşımak istediğiniz mektubu seçin. Ona sol fare tuşuyla tıklayın ve tuşu basılı tutarak fare imlecini Outlook çubuğundaki "Ekonomi Haberleri"nin üzerine taşıyın. Tuşu bıraktığınızda istenen dosya taşınacaktır.

İpucu: Outlook çubuğu çok sayıda büyük simge nedeniyle karmaşık bir görünüm alırsa üzerine sağ fare tuşuyla tıklayın ve Küçük Simgeler'i seçin. Dilediğiniz sayıda klasör ve alt klasör yaratma hakkına sahipsiniz. Özel mektuplarla, firmalarla ilgili örnek dizinler yaratılabilir. Bunların içine her ay için yeni dizinler koyarak bilgi alışverişlerini her zaman kontrol altında tutabilirsiniz.

Outlook'da postaları otomatik olarak iletebilmek

Önemli kişilerden gelen mailleri farklı klasörlere elden taşımak yerine, Outlook bu süreci otomatikleştirebilecek özelliklere sahip. Farklı mail listelerine üyeyseniz, her liste için nasıl bir alt klasör yaratabileceğinizi ve Outlook 2000'de bunları sürük& bırak yoluyla nasıl yönetebileceğinizi aşağıda açıkladık (Outlook 97'de kayıtlar Araçlar'daki Gelen Kutusu Yardımcısı ile yapılıyor).

1 Gelen Kutusu klasörüne geçin ve taşınmasını istediğiniz herhangi bir postaı seçin. Örneğimizde bu bir mailing listesinden gelen iletir.

2 Araçlar menüsünden Düzenle seçeneğini seçin.

3 E-mail listesinde "Düzenleme Yolları - Gelen Kutusu" düzenle yazısını göre-

Tek bir tıklamayla özel mektupların hangi klasöre taşınacağını seçebilirsiniz.

ceksiniz. İkinci gri noktanın yanında, birinci adımda işaretlediğimiz iletinin göndericisinden gelen tüm iletler için geçerli kuralları görebilirsiniz.

4 Daha ileride tüm dizinleri içeren kutuyu göreceksiniz. Bu göndericiden alındığında iletinin kaydedilmesi gereken dizini seçin.

5 Oluştur seçeneğini tıklayarak onaylamanız halinde, Outlook o andan itibaren kuralı benimser ve uygulamaya başlar.

Tüm adreslere hakim olabilirsiniz: Kişiler dizini

Outlook'un adres yönetimi özellikleri de benzerlerinden daha başarılı. Kısayollar listesinde Kişiler simgesine tıklamanız halinde sağ pencerede çok bölmeli bir liste göreceksiniz. Buradan her adres için kendi kaydettiğiniz bilgilere ulaşabilirsiniz. Liste standart olarak kişilerin adlarına, daha doğrusu soyadlarının alfabetik sırasına göre dizilir.

Not: Seçilen düzenleme kriterleri aynı zamanda arama anahtarına girilmesi gereken bilgiyi de değiştiriyor. Klavyeden hızla O, R ve H harflerini girerseniz, Orh harf grubuyla başlayan ilk isim örneğin Orhan'ı bulacaktır. Adresleri listeleme şeklinin her kullanıcıya en uygun şekilde hazırlandığını söylemek yanlış olur. Mesela önemli bir bilgiyi veya başka bir notu adresle-

rin yanına iliştiirmeye alışkınsınız ve listede bunları görmek istiyorsunuz. Bu durumda yeni bir görünüm tanımlayarak isteklerinize uygun sunuş şeklini elde etmelisiniz:

1 Outlook çubuğundan Kişiler dizinine geçin. Görünüm menüsünden "Geçerli Görünüm" - "Görünümler Tanımla" komutlarını seçin. Outlook 97 için ise Görünüm menüsünden doğrudan "Görünüm Biçimlendir" seçeneğini uygulayın.

2 "Kişiler İçin Görünüm Tanımla" iletişim penceresinde Yeni düğmesine tıklayın.

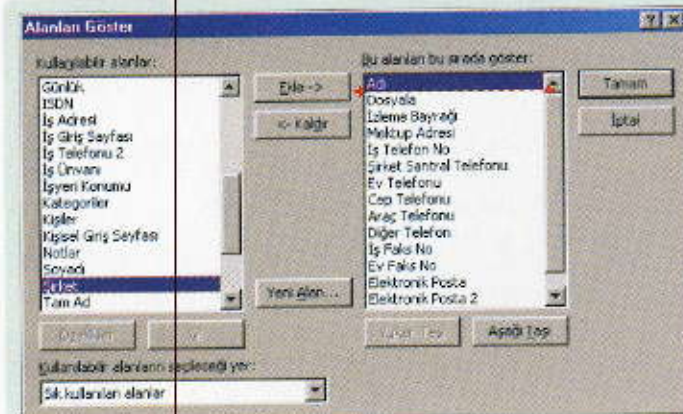
3 Metin boşluğuna herhangi bir isim girin. Örnek: "Kişisel Tercihim" Aşağıdaki görünüm türlerinden Kart'ı seçin ve Tamam ile onaylayın.

Şimdi "Görünüm Ayarları" penceresini göreceksiniz. Daha sonra değişiklik yapmak istediğinizde "Görünüm" den Geçerli Görünüm'ü seçin ve "Geçerli Görünümü Özelleştir"ı tıklayın (Outlook 97'de "Görünüm" - "Görünüm Biçimlendir"den bu noktaya ulaşılabilir). Aynı pencerede adresler için hangi alanların gösterilmesi gerektiğini belirtebilirsiniz. Ayrıca iletilerin neye göre düzenlenmesi gerektiğini ve özel bazı kayıtların listelenmelerinin gerekip gerekmediğini de belirleyebilirsiniz.

1 "Alanlar" seçeneğine tıklayın. İki listenin yer aldığı bir pencere açılacak. Solda kullanılabilir, sağdaysa o sırada gösterilecek alanların adları var.

2 Sol taraftaki listeden örneğin "Şirket" kaydını bulun ve onu fare yardımıyla sağ tarafa taşıyın. Diğer tarafta her iki kayıt arasında kırmızı bir çizgi belirecek. "Şirket"i ilk ve ikinci kayıt arasına bırakın. Bu şekilde kategoriler listesi doğrudan Ad'ın altında belirecektir. Aynı yöntemle başkalarını da ekleyebilir veya gereksiz gördüklerinizi çıkarabilirsiniz.

İpucu: Kullanılabilir alanların seçilebileceği alt kısımdaki listede örneğin "Tüm Kişi Alanları"ndan "Doğum Günü"nü seçebilirsiniz.

Sürük&Bırak yöntemiyle kişisel gösterimde hangi alanların gösterileceğini belirleyin.

3 İstedığınız sonuca ulaşınca "Tamam"a tıklayın. Sıralama kriterlerini de belirlemelisiniz. Sırala tuşuna tıkladığınızda, bir çok listenin yer aldığı iletişim kutusu açılacaktır.

4 Şimdi sıralama kriterlerini belirleyin. En üstte örneğin "Şirket" i seçin ve "Tamam" ile iletişim penceresini kapatın. Yeni görünüm şimdi size daha fazla önem verdiğiniz bilgileri sizin istediğiniz sıralamayla gösterecek.

Otomatik hatırlatma:

Doğum günlerini unutmayın

Bilgisayar her başlatıldığında kayıtlı doğum günlerini hatırlatabilecek bir çok program mevcut. Outlook'u zaten takvim olarak kullananlar ek bir programa gerek kalmadan bu özel günleri hatırlama şansına sahip.

Önceleri bir günü yeniden hatırlatabilmek için onu her sene takvime ayrıca işaretlemek gerekiyordu. Elbette Outlook çok daha akıllıca davranıyor ve sizin görevinizi fazlasıyla üstleniyor.

1 Outlook çubuğundan Kişiler klasörüne geçin. Doğum gününü kaydetmek istediğiniz adrese çift tıklayın.

2 Söz konusu kişinin adres kartı gö-

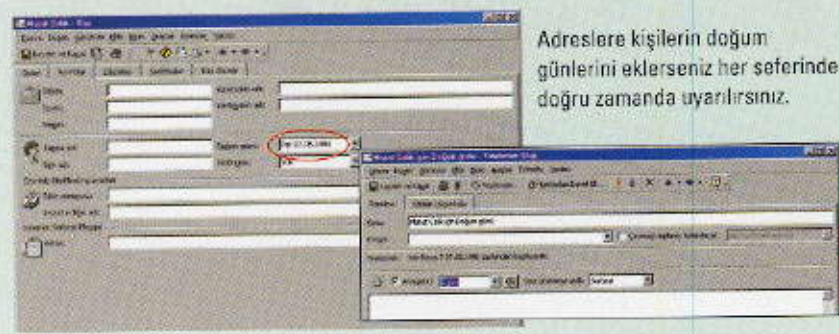
rüntülenecektir. Ayrıntılar kartına tıklayın. Doğum günü boşluğuna uygun tarihi yazın (Örnek: 07.05.1981 7 Mayıs 1981'i ifade eder). "Kaydet ve Kapat"ı seçin.

3 Az önce kaydedilen kişiyi çift tıklayarak yeniden açın. İlk sayfada adresin altında şimdi bir takvim simgesi yer aldığını göreceksiniz.

4 Bu simgeye çift tıklayın. Şimdi bu pencerede tüm yeni düzenlemeler yer alıyor. "Animatör"ün yanındaki onay kutusunu işaretleyin ve sağdaki listeden "2 gün"ü seçin. Outlook doğum gününü iki gün önceden hatırlatacağından hediye almayı da asla unutmayız.

Not: Bir adresi kaldırırsanız, onunla

Adreslere kişilerin doğum günlerini eklerseniz her seferinde doğru zamanda uyarılırsınız.

ilgili doğum günü gibi hatırlatması da takvimden silinecektir.

Arama seçeneklerinin doğru şekilde kullanımı

Daha önce Outlook içinde önemli bir konuda bir yere not aldınız ama daha sonradan nerede olduğunu unuttunuz oldu mu? Bu bir not, randevu veya bir görev de olabilir.

İşte bu durumlarda güncel alanları aramak için Outlook'un Araçlar menüsündeki "Bul" komutu uygulanabilir. Söz konusu notun hangi klasörde bulunduğunu bilmiyorsanız işiniz biraz daha zor. Belki de her klasörü teker teker gözden geçirmek gerekecek.

Outlook'un genel arama özelliği yükünüzü hafifletiyor. Örneğin Orhan Bey ile ilgili arama yapıyorsunuz:

1 Araçlar menüsünden "Gelişmiş Bul"u (Outlook 97'de "Öge bul") çalıştırın. Bu seçenek görüntülenemiyorsa fare okunu araçlar menüsünün alt kısmındaki oklar üzerinde tutun.

2 Eğer hangi tür kaydın (Kişiler, Gelen kutusu, Randevu) arandığını bilmiyorsanız, "Ara" kısmındaki "Herhangi bir Outlook Öge Türü"nü seçmelisiniz.

3 Aranacak Sözcükler kısmına arama metnini girin. Bu örnekte "Orhan Bey"

4 "Konumu" menüsünde her alandaki kayıtları aramak için "sık kullanılan metin alanları"nı seçin.

Aramayı başlatmak için "Şimdi Bul"a tıklayın. Bir süre beklemlisiniz. Adresler, randevular ve office belgeleri gibi alanlar aranacaktır.

Sonuçta detaylı bir liste elde edeceksiniz. Liste her arama başlığına göre sıralanabiliyor ve her kaydı çift tıklamayla açabiliyorsunuz. Sağ fare tuşuyla Outlook 2000'de her sonuç için bir menü gözüktür. Her kayıt türü için burada özel fonksiyonlar mevcut. E-maillerde okunmuş olarak işaretle bu fonksiyonlara örnek olarak gösterilebilir.

İB / Ozan Ali Dönmez (ozand@yaho.com)

OUTLOOK UN ARTILARI

Kişisel Yardımcı Olarak Outlook

İdari konularda ve detaylı organizasyon gerektiren işlerde faydalı olabilecek başarılı bir yardımcıya her ofiste ihtiyaç duyulur. Bu yardımcı aynı zamanda hiçbir randevuyu kaçırmamanızı da sağlamalıdır.

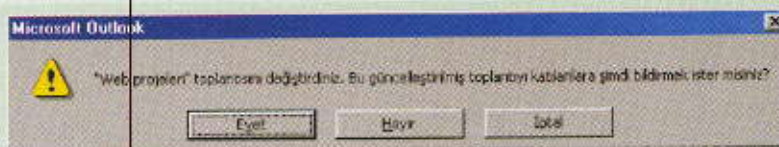
Outlook, işte bu görevleri sizin için gerçekleştirmeyi vaat ediyor, randevular için belirlenen tarihleri önceden hatırlatıyor. Diğer programlar gibi sadece sizin yaptığınız düzenlemelerle sınırlı kalmayarak sizinle birlikte düşünmeye çalışıyor. Örnek mi? Bir randevu belirlediniz ve farklı departmanlardan beş arkadaşınızı davet ettiniz. Buluşmadan kısa bir süre önce bu randevuyu mutlaka yarım saat ertelemeniz gerektiğini gördünüz.

Herkesi aramak ve değişikliği belir-

mek yerine kendi takviminizdeki saati değiştirmek yeterli. Outlook bu noktada size değişikliklerin ilgili kişilere bildirilmesini isteyip istemediğinizi soracak. Tek yapmanız gereken "Tamam"a tıklamak.

Programın sağladığı bir diğer pratiklik davet edildiğiniz görüşmelerin takviminize meşgul zaman olarak taşınması. Bu doğrultuda bir mesaj alındığında belirli bir zaman diliminin takviminizde rezerve edildiğini görürsünüz.

Aynı şekilde, bir görevi gönderme sırasında, size rapor verilmesini sağlayan "Görev tamamlandığında bana durum raporu gönder" kontrol kutucuğunu işaretleyebilirsiniz. İstenen görev tamamlandığında herşeyin yapıldığını bildiren bir Mail alırsınız.

Outlook sadece randevuları hatırlatmakla kalmıyor, aynı zamanda bir randevunun zamanını değıştirdiğinizde katılımcıların durumundan haberdar ediyor.

Paint Shop Pro 6'nın Yapabildikleri

30 Dakikada Fotomontaj

Çektiğiniz fotoğraflar üzerinde oynamalar yaparak ve fotomontaj tekniğini kullanarak çok ilginç ve neşeli resimler elde edebilirsiniz. Bunun için ideal bir program olan Paint Shop Pro 6 CHIP CD'sinde.

■ Kısa bir süre önce büyükanne ve dedenizden bir mektup aldınız ve onlar sizin ve ailenizin nasıl olduğunu bilmek istiyorlar. Onları sevindirmek için mektup kağıdına aile fotoğrafınızı basarak gönderebilirsiniz. Bu yazıda size Paint Shop Pro ile soluk enstantanelerden mükemmel fotomontajlar yapmayı göstereceğiz. Paint Shop Pro'nun tam sürümü yaklaşık 150 dolarlık bir fiyatla satı-

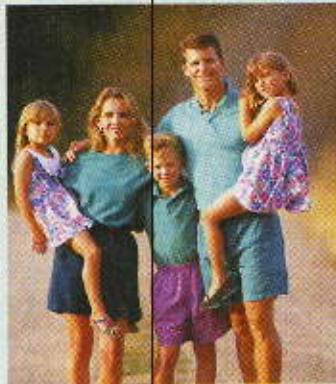
lıyor. Ama programın 14 MB'lık deneme sürümünü internetten indirmek mümkün. Elinizde amacınıza uygun bir fotoğraf var ama, istediğiniz canlılığı yansıtmıyor. Biz de tam bu noktada size ailenizi resmin orijinalinden temiz bir şekilde ayırmanın ve etkileyici bir arka plana monte etmenin yolunu göstereceğiz. Bu arada resme başka motifleri nasıl ekleyebileceğinizi de öğreneceksiniz.

Magic Wand ile insanları resimden ayırmak

① İlk önce insanları resimden ayırmalısınız. Bunun için Paint Shop Pro'yu açın ve üzerinde çalışmak istediğiniz resmi seçin. İlk denemenizin başarılı olmasını sağlamak için tekdüze bir arka plan olmasını öneririz.

② Tool palette çubuğu üzerindeki Magic Wand sembolüne tıklayın. (Programdaki tüm gereçleri yazının üçüncü sayfasında işlevleri tanımlanmış olarak bulabilirsiniz.) Kısacası olarak klavye üzerinden [M] tuşunu kullanabilirsiniz. Magic wand otomatik olarak resimdeki benzer renkli yerleri işaretleyecektir.

③ [O] tuşuyla Style palette'yi açın. Match mode'ın RGB Value ve Feather'ı 1'e getirin. Seçilecek benzer renkli noktaların hangi özelliklerde olması gerektiğini tanımlayan Tolerance değerindeki sayı, ne kadar yüksek olursa PSP o kadar fazla rengi seçime dahil eder. Magic Wand bundan sonra, resmin herhangi

Karanlık arkaplan resimdeki ilk haliyle rahatsız edici. (solda)

Magic Wand ve Shift ile gerekli bölgeleri seçin. (sağda)

bir bölgesinde farklı parlaklıktaki noktalar arasındaki farkı görmez. Ufak bir sayı verilmesi halinde çok ufak bir alanın seçilmesi tehlikesi vardır. En uygun ayarın ne olması gerektiği, kullanılan resmin arka planına bağlıdır. Resimlerdeki örnekte 15 değeri en uygun seçim olacaktır. Feather'ı 1 seçerek kesit ve arka plan arasında yumuşak geçiş sağlarız. Daha yüksek değerler, genellikle gerçekçi olmayan sonuçlara neden olur.

❶ Örneğimizdeki resim homojen bir arka plana sahip. Bu yüzden arka planı seçmek insanları seçmekten daha kolay. Magic Wand'la ilk önce arka plana tıklayın. PSP seçtiğiniz ilk bölgeyi siyah beyaz parlayan bir çerçevede gösterir.

❷ Büyük bir ihtimalle ilk tıklamayla seçmek istediğiniz tüm alanı dahil edemediniz. Magic Wand'la diğer arka plan bölgelerini de teker teker seçin. Ancak resme doğrudan tıklarsanız daha önceden yapmış olduğunuz seçimler iptal olur. [Shift] tuşuna basılı tutunca, çubuğun yanında artı işareti belirecektir. Bu şekilde geri kalan alanları da dahil edebilirsiniz.

❸ İnsanları etrafındaki tüm alan seçilene kadar arka plana tıklayın. Her defasında [SHIFT] tuşuna basılı tutun. En sonunda kesiksiz bir çizgi tarafından insanlar işaretlenmiş olur.

❹ Daha kesin sonuçlar elde etmek için Zoom gereci yardımıyla büyütülmüş arka plan üzerinde çalışabilirsiniz. Resmi yine eski boyuta getirmek için sağ fare tuşunu kullanın.

Ayarlamalar: Seçiminizi düzenlemek

Magic Wand her zaman istenilen başıy göstermeyebilir. Böyle durumlarda

fotomontaj işleminin bu aşamasını, üzerinde biraz daha yoğunlaşarak ve zaman harcayarak yapmakta fayda var. Hatalı ve kabaca yapılmış bir seçim kötü montajlarla sonuçlanacaktır. Farklı yollarla bu işleme ince ayar çekebilirsiniz.

❶ Magic Wand'ı farklı hassaslıklarda kullanmayı deneyin. En sık karşılaşılan örnek, arka planla benzerlik gösteren ve bu nedenle seçime dahil olan saç renkleridir. Bu durumlarda Stil paletindeki

resim alanları belirlenebilir. Buna karşılık Select Similar'la bu bölgeler seçili alana yakın olmasa bile benzer renkteki bölgelerin tümünü kapsama dahil edersiniz. Bu yolla genellikle istenmeyen bölgeler seçilir.

Aile resminin ana resim üzerine montajlanması

İlk bölümde amaçlanan sonuçlara ulaştığınıza inanıyorsanız, nihayet diğer adımlara geçebilirsiniz. Şimdi montaj

Güneşli bir tatil resmi, için gri arka planı, bu yeni sepmatik doğa resmiyle değiştirin.

Tolerans değerlerini küçültmelisiniz. Şayet yeni düzenlemeniz çok küçük bölgelerin seçilmesiyle sonuçlanırsa ayar yeniden eski haline getirilebilir.

❷ Hatalı bir seçim sonucu giysilerin bir kısmı da alana dahil olduğunda A tuşuyla Freehand gerecini kullanın ve istenmeyen alanları hassas fare hareketleriyle çerçeve içine alın. [CTRL] tuşu bu bölgelerin seçimden uzaklaştırılmasını sağlar. Arka plan parçalarını elbette Freehand ile yakalayabilirsiniz. Bu yolla resim parçalarını hızla seçmek için yine ayrıca [Shift] tuşuna basın.

❸ Diğer işe yarar komutları "selections" menüsünde bulabilirsiniz: Modify/Extend ile mevcut seçimi sınırlayan farklı

için arka plandan ayrılan insanlara ihtiyacınız var.

❶ Şimdiye kadar sadece arka planı seçtiniz ve insanlara dokunmadınız. Bunun için Selections menüsünden Invert komutunu seçin. Artık arkaplan yerine insanlar işaretlenecek.

❷ Seçimi kopyalamak için [CTRL]+[V] tuş kombinasyonunu kullanın.

❸ Yeni arka planın yer aldığı resmi açın. Bizim örneğimizde ayçiçeklerinin kapladığı bir alan var. Resmi yeni bir isim altında, örneğin "tatil" adıyla kaydedin.

❹ İnsanları ekleyin. Edit/Paste ve As New Layer'i seçin. Fotomontajın ilk aşaması tamamlandı. Aile şimdi ayçiçeği tarlasının önünde duruyor.

Deform gereciyle eklenen insanların boyutunu arka plana uydurmalısınız

Nesne ilk haliyle her an kalite farkı olmadan taşınabilir.

Resmi sadece bir kez boyutlandırın. Aksi takdirde kaliteden ödün vermek zorunda kalırsınız.

Boyutları uyarlamak: Oranlar ve boyutlar

İnsanları istenilen yere taşımak için Move gerecini kullanın (Kısayol: V tuşu). Örneğimizde resimler figüre göre çok büyük. Büyüklüğü değiştirmek için:

unutmayın. İşlem yeniden tekrarlandığında netsizlik artacak. Deform gerecinin çerçevesini gördüğünüz sürece boyutla ilgili dilediğiniz değişiklikleri yapabilirsiniz. Ama daha önce bir kez bu efekti kullanmışsanız ikinci bir kez kullanmamızı öneririz. Dilediğiniz za-

2 [Control]+C tuş kombinasyonu ile yeni motifi kopyalayın ve resmi kapatın.

3 Resmi fotomontaj penceresine eklemek için Edit ve Paste/As New Layer seçenekleri kullanılmalı.

4 Yeniden insanları ön plana getirme-

Paint Shop Pro 6'da yer alan Layers'da düzlemleri fare yardımıyla istenilen sıraya taşıyabilirsiniz.

Yeni sıralamaya göre aile bulutların önünde. Ayçiçekleri şimdilik görünürde yok.

1 Deform gerecini açın. [D] kısayol tuşu bu iş için kullanılabilir. İnsanların etrafını saran ince bir çizgi belirecek. Köşelerde tutma noktaları var.

2 Bu tutma noktalarına tıklayın ve sağ tuşu basılı tutarak aşağıya çekin. Bu yolla insanları isteğe göre küçültebilirsiniz. Dosya penceresi sınırlarında kaybolan parçalar, yeniden görünecekler.

3 Fare okunu çerçevenin içine hareket ettirerek, Move gerecinin belirmesini sağlayın. İnsanları istenilen pozisyona taşıyın ve büyüklükleri değiştirmek isteyip istemediğinize karar verin.

4 Değişiklikler tatmin ediciyse çerçeveye çift tıklayın. Boyutlandırmayı Yes'e tıklayarak onaylayın. Program motifin yeni boyutunu hesaplayacaktır.

Büyültme ve küçültme işlemlerinin resim kalitesini azaltabileceğini de

man nesneleri hareket ettirebilirsiniz. Bu herhangi bir kalite kaybına yol açmayacaktır.

5 Image/Sharpen ve Sharpen komutlarıyla oluşan bozulmaları düzeltin.

Düzlem tekniği:

Yeni bir motif eklemek

Tozlu bir köy yolundansa ayçiçeklerinden oluşan bir tarla çok daha iyi bir arka plan oluşturacak. Resme farklı bir düzen getirmek için bulut motifleri eklemek iyi bir fikir olabilir. Bu şekilde çok sayıda resim düzleminde birlikte çalışmayı da öğrenmiş olursunuz.

1 Mavi beyaz gökyüzünün olduğu bir resim yükleyin. Bu sırada fotomontaj için üzerinde çalıştığınız resmi de açık tutun. Gereç çubuğunda Arrow'un seçili olduğundan emin olun.

nizi gerektirecek şekilde bulut motifi tüm resmi kaplar. Bunun için [L] tuşunu kullanarak Layers penceresini açın. Pencerede fotomontajda kullanılan tüm nesneler listelenecektir. En üstte Layer 2 kaydını göreceksiniz. Eğer fare okunu uzun süre üzerinde tutarsanız PSP düzlemin içeriğini görüntüler.

2 Layer 2'yi fare tuşuna basılı tutarak Layer 1'in altına çekin. Bu şekilde yeniden aile resmini ön plana çıkarmış olacaksınız. Arka planın tamamını bulutlar kaplayacağından ayçiçeği tarlası görüntülenemeyecektir.

Yaratılan katmanlar arasında yumuşak geçiş sağlamak

Bulut motifini ayçiçekleri yeniden görüntülenecek şekilde en arka plana atmanız lazım. Tabii ki bulutları Eraser ile de silebilirsiniz ama bu şekilde sildiğiniz bölgeleri yeniden kullanmanız gerektiğinde işiniz zorlaşır. Daha sık bir yöntem uygulamamanız gerekli: Bir maskeyle istenildiğinde montaj düzlemlerinden herhangi birinin bir bölgesi saklanabilir ve saklı alanları dilediğinizde geri alabilirsiniz.

1 Layer penceresinde bulutların oluşturduğu Layer 2'nin öne çıkarıldığından emin olun. Bu motifin kaydının yanında bir onay işareti olmalıdır. Eğer yoksa Layer 2 kaydını seçin.

2 Mask menüsünden New/Show all komutlarını uygulayın.

3 Aynı menüden Edit komutunu seçin. Artık sadece bulut manzarası üzerinde

İPUÇU

Resmin Amacına Göre Uygun Kayıt Türü

Birbirinden bağımsız montaj düzlemlerini sonradan üzerinde çalışabilecek şekilde saklamak istiyorsanız resmi "File Save As" komutlarıyla PSP Image veya Photoshop türünde kaydetmelisiniz. Dikkat: TIF, JPG ve BMP gibi diğer tüm dosya türlerinde resim tek bir düzleme indirgenir. İstenilen sonuca ulaşamadığınıza inanırsanız resmi baştan düzenlemek zorunda kalırsınız.

Remi arkadaşlarınıza hızlı bir şekilde dağıtmak istiyorsanız JPG ve TIF formatlarına çevirmelisiniz. Bunun için

"File Save Copy As" komutlarını uygulayarak istediğiniz türü seçin. Üzerinde çalıştığınız dosya değiştirilmez ama, siz resmin istenilen türdeki bir kopyasını alır ve farklı varyasyonları saklamış olursunuz.

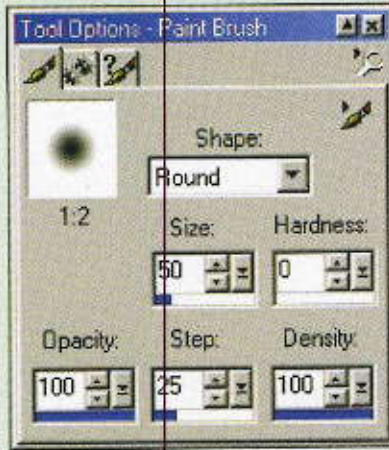
Çalışmanızı internet üzerinden veya e-posta ile göndermeyi düşünüyorsanız JPG formatını kullanmanızı öneririz. TIF ve BMP dosyalarına oranla yaklaşık on kat daha küçük boyutlardaki bu dosyalar dost ve tanıdıklara göndermek için ideal.

çalışabilirsiniz. Maske görüntülenmesi de resmin başlık satırında ve Layers penceresinde düzenleme bildirilir. Motifin tamamına yansıyan maske düzeltmelerini de ayçiçeklerini bulutların arkasından öne alırken tanırırsınız.

④ Siyah rengi, renk paletinden ilk renk olarak seçin. Bunun için renklerin yer aldığı pencereye tıklayın ve renk pipetini en sola en koyu bölgeye taşıyın. Tıklayarak renk seçimini onaylayın.

⑤ [B] Tuşuna basarak Paint Brush gerecini seçin.

⑥ Brush Tip kartında Hardness için 0

0 Hardness değeri arka plandaki bulut ve ayçiçekleri arasında yumuşak geçiş sağlar.

değeri ile yumuşak geçişler sağlayın. Başlangıç için Size 50, ve Opacity için 100'ü seçin. Bu değerleri ilgili alanın yanındaki küçük oklarla değiştirebilirsiniz.

⑦ Şimdi üzerinden geçtiğiniz bölgelerde bulutlar maskenin arkasında kaybolacaktır. Bu şekilde ayçiçekleri yeniden öne çıkar. Gereğinden büyük bir alanı örttüğünüzü düşünüyorsanız paletten beyaz rengi seçin. Maskedeki bu renkle bulutları yeniden görünür yaparsınız.

Boyadığınız bölümlerin arka planında ayçiçeği tekrar kendisini gösteriyor.

Rectangle çerçevesiyle ve 50 Feather ile çalışın. (solda)
Aileyi çerçevenin içine alın ve seçimi ters çevirin. (üste)

⑧ Şimdi etkileyici bir montaj elde ettiniz. Resmi mektup kağıdına basmadan önce son adımda bir diğer çok özel efekt uygulayacağız.

Son baskı için yumuşak geçişli kenarlar hazırlamak

Sanatsal bir montaj elde etmiş olsanız bile keskin kenarlarla kağıda baskı yapmanız pek de profesyonel olmayan bir izlenim bırakabilir. Resmin kenarlara doğru yumuşak bir şekilde bitmesini sağlarsanız daha etkileyici bir sonuç elde edilebilir ve kağıdın beyazına uyumlu bir geçiş sağlanır.

① Layer/New seçeneklerini kullanarak kenardaki beyaz boşluklar için yeni bir resim düzlemi yaratın. Layer Properties iletişim penceresini önceden verilen değerleri kabul ederek kapatın.

② Şimdi Layers penceresinde Layer 3 kaydı açılacaktır. Sol fare tuşuna basılı tutarak onu listeden üste taşıyın. Layer 3'ün tüm içeriği montajın diğer bölümlerinin üzerine geçer.

③ Gereç listesinden dikkörtgen şekilli

Selection simgesine tıklayın.

④ [O] tuşuyla Style palette'yi açın. Buradan Selection gereciyle ilgili ayarları yapmalısınız. Dikkörtgen şekli için Rectangle'ı seçin ve Feather değerini 50

Flood Fill gereciyle akıcı ve yumuşak kenarlar elde edin.

olarak belirleyin. Bu şekilde çok yumuşak ve akıcı bir geçiş oluşur.

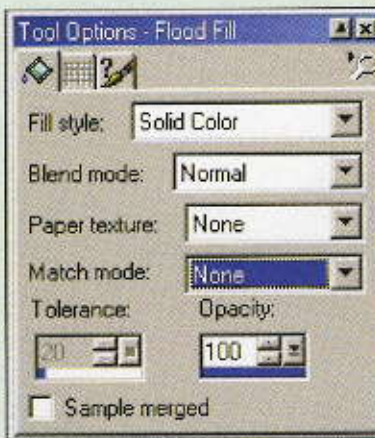
⑤ Resmin üst sol köşesine tıklayın ve dikkörtgen şekilli pencereyi büyütün. Çerçevenin konumu hoşunuza gitmezse, move gerecine geçin ve sağ fare tuşuyla seçimi taşıyın.

⑥ Selections menüsünden Invert komutunu uygulayın.

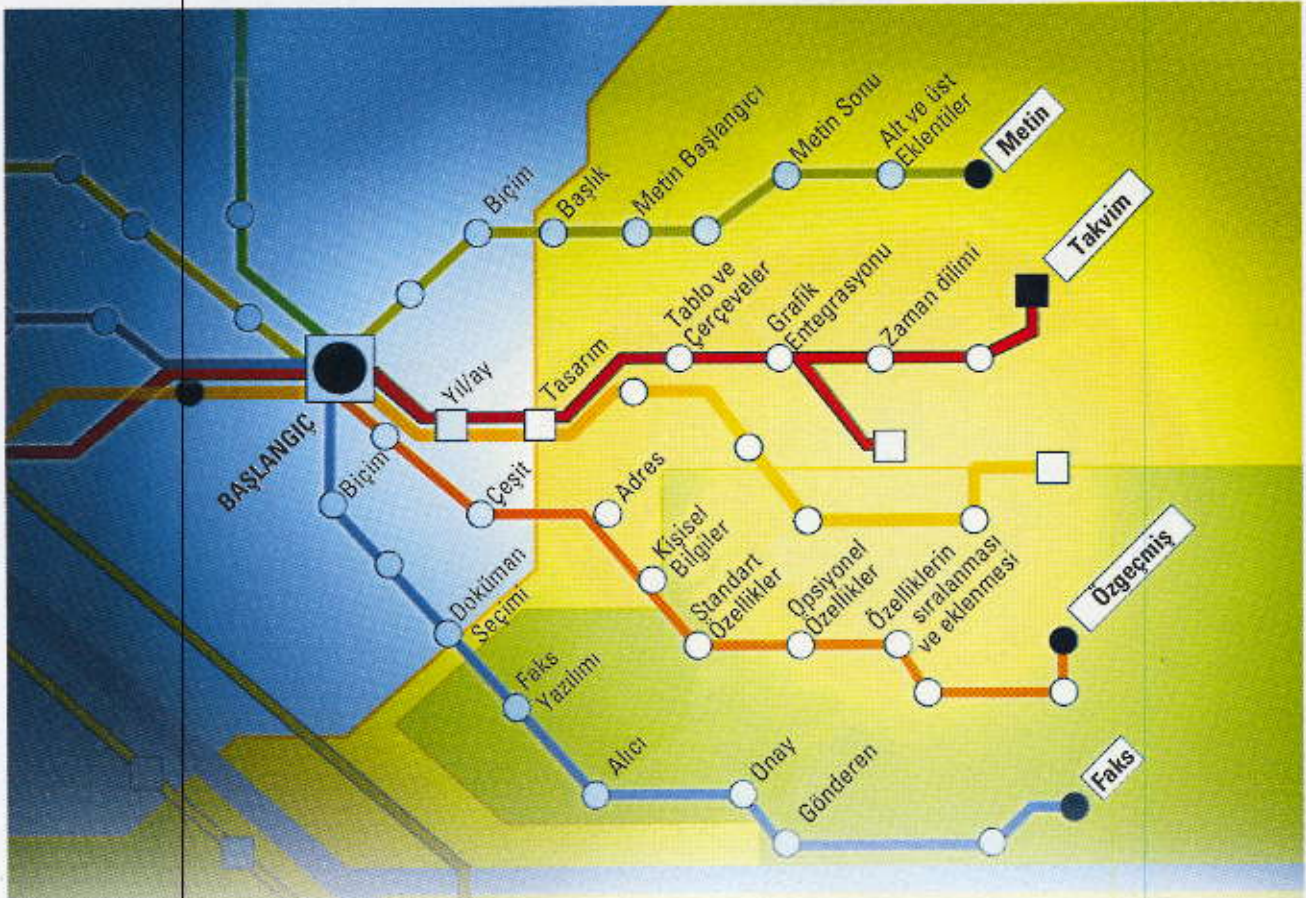
⑦ Şimdi resim kenarlarının hangi renge geçeceğini belirlemelisiniz. Bunun için sol fare tuşuna basılı tutarak alt kutucukta beyaz görünecek Color Palette'de en sağa geçin.

⑧ Sol taraftan Flood Fill gerecine tıklayın. Controls penceresinde Fill Style olarak Solid Color'ı seçin. Ve Match mode none'i işaretleyin. Opacity değeri 100'ü göstermelidir.

⑨ Seçili kenara bir kez tıkladığınızda resimden beyaz kağıda yumuşak geçiş hazırlanacak. Resmi basın ve büyükanne ve dedenize bu özel selamı gönderin.

Style palette'deki bu ayarlar yumuşak geçiş sağlamak için.

Excel, Word ve Diğerleri İçin Yardım

Sihirbazlarla İşler Kolaylaşıyor

Office'in yardımcıları Word, Excel ve diğer Office uygulamaları ile çalışırken işlerinizi oldukça kolaylaştırabilirler. Karşılaştığınız problemlerin çözümleri için de sihirbazlar emrinizde.

■ Ufak ama çalışkan yardımcılarınız; Word, Excel ve diğer office uygulamalarında size yardım etmeye hazır. Onlar ne yapmakta olduğunuzu veya neyi denediğinizi gözlemleyip her an çözüm üretmeye çalışıyorlar. Sözü edilenler; sihirbaz, şablon ve diğer yardımcılar. Microsoft Office uygulamalarının hepsinde boy gösteren, kendi köşesinde sağa sola zıplayıp duran büro atacı da bunlardan biri.

Tabii, Office sihirbazı olarak adlandırılan ve bir mektup yazmak veya Excel hesaplamaları yapmak istediğinizde, işinizi başarmanız için her adımda yanınızda olan yardımcılar da var. Bu yardımlar diğeri kadar eğlendirici olmayabilir ama en az onun kadar yol gösterici. Bu yazı Office 97 ve 2000'deki sihirbazların kullanımı ile ilgili ipuçları içeriyor.

Microsoft Office'le ilgili problemler: Asistanınıza sorun!

Bir tabloyu biçimlendirirken bir sürü problemle karşılaşmak sıkça karşılaştığınız bir durumsa ofis yardımcısına danışmalısınız:

① Sembol çubuğunda, sarı konuşma balonunun içindeki soru işaretini bulun. Tıkladığınızda ofis yardımcısı belircek ve ne yapmak istediğinizi soracak. Başka bir yardımcı isterseniz seçeneklerden galeri kartında farklı yardımcılar arasında İleri-Geri seçenekleriyle geçiş yapabilirsiniz.

② Açılan sarı konuşma balonundaki beyaz dikdörtgene örnek olarak aşağıdaki satırları yazmayı deneyin. "Asistanlar ne yapar?" Birkaç kelime bile bu ofis yardımcısı tarafından yeterli bulunacaktır. Sadece "asistan" yazdığınızda dahi asistanınız size yardımcı olmayı

deneyecektir.

③ Sorunuzu "Ara"ya tıklayarak onaylayın. Ofis yardımcısı, arama konunuzla paralellik gösteren pek çok alternatif sunacak. Herhangi birine iki kez tıklayarak konuyu seçin.

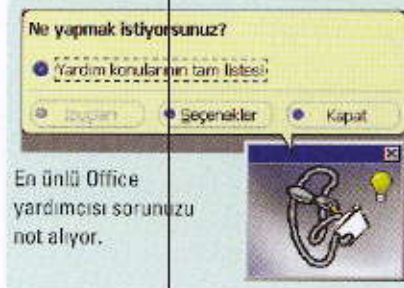
Aslında yardımcının nasıl davranması ve hangi durumlarda size kendiliğinden yardım sunması gerektiğini önceden belirleyebilirsiniz.

④ Sağ fare tuşuyla ofis yardımcısına tıklayın ve Seçenekler'i seçin.

⑤ Seçenekler kartında "Kendinden yardım konuları kestir" veya "Ses çıkart" gibi seçeneklerle onun görevlerini belirleyin. Her özelliğe tek bir tıklamayla müdahale edebilirsiniz. Burada atacın kullanıcısı rahatsız etmemesi için "Çalışma Bölgesinden Uzaklaş" seçeneği onay kutusunun daima işaretli olması önerilir.

⑥ Word veya diğer bir Office programı-

nı başlattığınızda, Office yardımcısı günün yeni ipucunu gösterir. Bu şekilde zamanla daha etkili bir şekilde çalışmaya başlarsınız. Bu özellikten yararlanmak için Seçenekler'de Başlangıçta Gü-

nün İpucunu Göster'i işaretleyin. İşlemi, onay kutusunu işaretleyip ardından Tamam'a tıklayarak yapacaksınız.

Özgeçmiş yazarken yardım almak

Her iş başvurusu için bir özgeçmiş gerekir. Özgeçmişiniz, açık bir dille yazılmanın ve önemli bilgileri içermenin ötesinde görsel olarak da başarılı olmalıdır. Word'de, size bu konuda yardım edilecek doğru tarzı yaratmak için gerekli verileri adım adım toplayan bir sihirbaz var.

1 Dosya/Yeni komutlarını uygulayın. Diğer Belgeler kartından Özgeçmiş Sihirbazı'na çift tıklayın.

2 Açılacak ilk pencereden sadece İleri komutunu uygulayın. Şimdi özgeçmişiniz için üç farklı stilden birini seçebilirsiniz. İleri'ye yeniden tıklayarak seçiminizi onaylayın.

3 Sihirbaz size farklı öz geçmiş seçenekleri sunacak. Kendi temsiliğinizi kendiniz seçeceksiniz. Yeni işe girecekler kişisel ilgi alanlarını veya bildiği yabancı dilleri ön plana çıkarabilirler. Akademik özgeçmişte yayınlarınızla ilgili ayrı bir yer bırakılmış.

4 Sıradaki pencereye adresinizi girin ve kendi özgeçmişinizde yer alması gereken kişisel bilgileri işaretleyin. Bunlar örneğin medeni durum, milliyet, yaş, doğum yeri, ebeveynler dahil edilebilir. Son olarak mevcut başlıklar içinde uygun olanı bulamadıysanız, kendi başlığınızı girin. Sihirbaz tüm seçili başlıkları ayrıca bir kez daha gösterecektir.

5 Son'a tıklayın. Bu işlemten sonra özgeçmiş kartınızı göreceksiniz. Geriye kendi kişisel bilgilerinizi gösterilen yerlere girmek, özgeçmişinizi basmak ve imzalamak kalıyor.

Microsoft Word'le faks çekme yöntemleri

Neredeyse tüm modemler faks desteğine sahiptir. Öyleyse doğrudan Word'den faks çekmenin sorun olmadığını düşünebilirsiniz. Faks Sihirbazı'nın kullanılması profesyonel bir görünüm elde etmek için önerilir. Örneğin, alıcının faksın kime gönderildiğini kolayca anlayabilmesi için faksınıza Kapak Sayfası ekleyebilirsiniz.

1 Faksı göndermek istediğiniz bir belge yazdıysanız, önce bu metni açın. Eğer böyle bir metin hazırlamadıysanız Word'ü boş belgeyle başlatın. Her iki durumda da Dosya ve Yeni komutlarını kullanarak Mektup ve Faks kartını öne çıkarın. Faks Sihirbazı'na

çift tıklayın.

2 Faks Sihirbazı ekrana geldikten sonra İleri'ye tıklayın. İlk adımı uygularken o sırada bir belge açıtıysanız, onu fare yardımıyla işaretleyin. Son olarak, Kapak Sayfası ile seçeneğini seçin. Eğer bir belge açmadıysanız geriye yalnızca Kapak Sayfasıyla bir Not seçeneği kalacaktır. Bu noktada diğer sihirbazlarda da olduğu gibi tüm adımları İleri'ye tıklayarak onaylayın.

3 Bilgisayarınıza bir faks bağlıysa onu seçin. Bağlı değilse, "Bir faks aygıtından göndermek için belgeyi yazdırmak istiyorum" seçeneğini kullanmalısınız.

4 Alıcının ismini ve faks numarasını girin ve faks mesajınız için önceden belirlenen üç türden birini seçin.

SIHIRBAZLARIN KURULUMU

Adım Adım: Sihirbazları Sonradan Kurmak

1 O anda arka planda çalışmakta olan tüm programları kapatın ve Office CD'sini CD sürücüyü yerleştirin. Kur kendinden başlatılırsa ilk iki adımı atlayarak doğrudan üçüncü adıma geçin.

2 Başlat düğmesine basın. Sırasıyla Ayarlar/Denetim Masası/Program Ekle/Kaldır'dan Yükle/Kaldır kayıt kartını açın. Daha sonra Microsoft Office'e çift tıklayın.

3 Ekle/Kaldır düğmesine tıklayın. Office 97 kullanıcıları Microsoft Word kaydını seçmelidir. Seçenek/Değiştir düğmesine tıklayın. Sihirbazlar ve Şablonları işaretleyin ve Seçenek/Değiştir düğmesine bir kez daha tıklayarak, önlerindeki onay kutuları boş olan kayıtları fare yardımıyla işaretleyin. Kurulum başlayana kadarki adımları onaylayarak geçin. Office 2000 kullanıcıları Microsoft Word yazısı önündeki artı işaretine tıklamalıdır. Sihirbaz ve Şablonlar kaydının önündeki kırmızı "X" işareti bu bileşenin kurulu olmadığını

gösterir. Sabit Diskten kullanı Şimdi güncelle seçeneklerini kullanın. Kurulum otomatik olarak gerçekleşecektir. Excel Sihirbazları için de benzer adımları takip etmelisiniz.

Diğer Ek Sihirbazlar (Word 97)

Maalesef Word 97 kurulumu ile tüm sihirbazlara ulaşamayabilirsiniz. Yukarıda ifade edilen Takvim Sihirbazı da sonradan manuel olarak kurulması gereken yardımcılarındandır.

1 Office 97 CD'sini sürücüyü yerleştirin. Office Kur kendinden başlatılırsa onu kapatın. Windows Gezgin'i çalıştırın ve CD-Rom sürücüsüne tıklayın. Valuepack\Template\Word alt dizinine ulaşınca Calender.wiz dosyasını işaretleyin. Bir diğer sihirbazı kurmak isterseniz, onu seçerken [CTRL] tuşunu basılı tutun.

2 [CTRL]+[C] tuş kombinasyonunu kullanın. Office'in yer aldığı alt dizini bulun. Bu çoğu bilgisayarda "C:\Program Files\Microsoft Office\Templates\Diğer Belgeler" olacaktır.

3 [CTRL]+[V] kombinasyonuyla seçili sihirbazları ara klasörden bu klasöre kopyalarsınız. Artık Dosya Yeni menülerini kullanarak Diğer Belgeler kartını açınca yeni sihirbaz ve şablonlara ulaşabilirsiniz.

Office için bazı bileşenleri sonradan kurabilirsiniz.

④ Gönderici olarak kendi adresini yazın ve Son'a tıklayın. Bilgisayara bağlı bir faks aygıtı varsa, faks yazılımınız başlatılacak ve belge yollanacak. Eğer yoksa, Word'le kapak sayfa belgeniz üzerinde çalışabilirsiniz. Daha sonra tüm sayfaları basıp, herhangi bir faks makinasıyla yollayabilirsiniz.

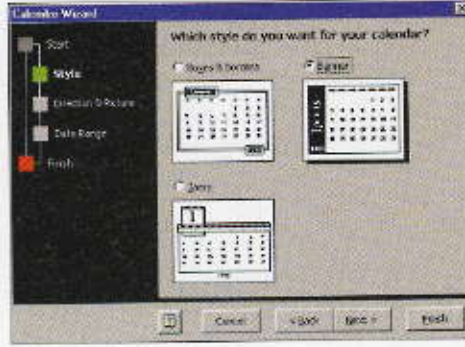
Güzel bir Duvar takvimi:

Satın almaktansa kendiniz yapın

Takvim Sihirbazı'yla her ay için farklı takvim yapıları tasarlayabilir, bu yapıları kendi resim ve fotoğraflarınızı ekleyebilirsiniz. Bu özellik Office paketinin standart kurulumu sırasında yüklenmez. Bu işlemi sonradan gerçekleştirmek için bu sayfadaki ilgili kutucuğu okumanızı öneririz.

① Dosya menüsünden Yeni seçeneğine tıklayın. Diğer Belgeler kartını açın ve Takvim Sihirbazı'na çift tıklayın.

② Takvim sihirbazı şimdi açılacaktır. Dilediğiniz takvim türünü buradan seçebilirsiniz. İleri seçeneğini kullanın. Portre veya Landscape'ten birini seçin ve takvimin üzerinde resim için yer bırakılmasını isteyip istemediğinize karar verin. Baskı sonrasında, bırakılan boşluğa fotoğraf veya resim yapıştırma şansınız var. Hediye hazırlamak için iyi

Güzel bir görünüm: Takvim sihirbazıyla kendi kişisel takviminizi yapabilirsiniz.

retleyeceğiniz hücrelerin üzerindeyse onu ufaltın. Bunu hücrelerin belirtileceği satırın yanındaki "-" işareti yardımıyla yapabilirsiniz. Satırın yanındaki simge aynı zamanda onu eski boyutuna getirmenizi sağlar.

bir fikir...

③ Sonraki pencerede kaç aylık takvim basmak istediğinizi seçmelisiniz. Ayların yanındaki oka her tıklamışta sihirbaz, ay isimlerini değiştirecektir. Yılı da aynı şekilde değiştirebilirsiniz. Son ile Sihirbaz'dan çıkın.

④ Tamamlanmış takvim ekrana yansıtacaktır. Bir grafik için yer bıraktıysanız şimdi onu da ayarlayabilirsiniz.

Excel'de işler zora girdiğinde: Koşullu Toplam Sihirbazı

Tüm diğer Office uygulamalarında olduğu gibi Excel için de birkaç asistan söz konusu. Koşullu Toplam Sihirbazı bunlardan biri. Özellikle büyük tablolarda belli koşulları sağlayan değerleri toplamak istediğinizde bu fonksiyon oldukça faydalı.

Örnek mi? Elemanlarınızın alışveriş miktarlarını hesapladığınız bir Excel tablosu üzerine de çalışıyorsunuz ve bir çalışanın geçmiş yıllar boyunca yaptığı alışverişleri hesaplamak istiyorsunuz. Koşullu Toplam Sihirbazı'yla bu kolaylıkla yapılabilir. Buradaki kolaylık, değerlerin tümünün teker teker işaretlenmesinin gerekmemesi. Excel 97 ile çalışıyorsanız doğrudan 2. adıma atlayın. Excel 2000 içinse normalde Sihirbaz'ın kurulumu gerekli.

① Excel 2000'i başlatın ve Office 2000 CD'sini sürücüyü yerleştirin. Kurulum kendinden başlatılırsa onu kapatın. Araçlarda Add-INS Manager seçeneğinden Koşullu Toplam Sihirbazı kaydına tıklayın. Kısa bir süre sonra kurulum bitecek.

② Tablonun yer aldığı Excel belgesini açın. Araçlarda Sihirbazlara gelin. Sağdan Koşullu Toplamı seçin.

③ Sihirbaz size şimdi sütun etiketleriyle birlikte toplanacak değerleri içeren listenin nerede olduğunu soracak. Bunun için tüm tabloyu işaretleyin. Boşluk ve satırların etiketleri de buna dahil olsun. Bu sırada sihirbaz penceresi işa-

④ Bundan sonraki adımları İleri düğmesiyle geçin. Bir sonraki pencerede hangi sütunun değerlerini toplamak istediğinizi girin. Koşullu toplam sihirbazı size kendi belirlediğiniz sütun etiketini seçme şansı sunuyor. Sadece oklara tıklamak yeterli. Sonraki adımda, değerleri ona göre toplamak istediğiniz koşulu seçin. Dış hizmet çalışanlarıyla ilgili örneğimizde, sütun etiketi olarak Alışverişi seçtik, bu yüzden Alışveriş sütununa girin. Belirli bir çalışanın örneğin Orhan Bey'in ne kadar alışveriş sağladığını görmek için İst'in altına = işaretini ve Değerin altına Orhan Bey'i seçin. Koşul Ekleye ve İleriye tıklayın.

⑤ Koşullu Toplam Sihirbazı hesaplanan toplamın veya koşulun, bu örnekte Orhan Bey, kaydedilip edilmeyeceğini sorgular. İki seçenek arasında fare yardımıyla geçiş yapabilirsiniz.

⑥ Sihirbazın yeni değeri hangi hücreye kaydedeceğini seçin. Bunun için tabloda boş bir hücreyi işaretlemek yeterli. Sona tıklayınca koşullu toplamı tabloya yansıyacak. Eğer bizim yardımımız yetersiz kalırsa sihirbazda her adım için bir yardım metni mevcut. Soru işaretine tek bir tıklama Office yardımcısının görev alması için yeterli.

Her problem için farklı yardımcımlar

Tabii ki burada belirtilenden çok daha fazla sihirbazdan söz edilebilir. Word basit web sayfalarının yayımlanması ve sık mektuplar hazırlanması için yardımcımlara sahip. Excel başka formüller yaratmak, Outlook da mektup almak için asistanlara sahip. Powerpoint'deki yardımcımlar etkileyici sunumlar yapmanız için sizi bekliyorlar. Ve Access'in veri tabanı programı sizi pek çok sihirbaz ile karşılıyor. Bir uygulamaya tam olarak hakim değilseniz, sihirbazlar gerçekten bu konuda yol almanızı sağlayacak içerikler. □

UN / Ozan Ali Özmez Jozand@yahoo.com

FARKLI SİMGELER

Daha Fazla Neşeli Yardımcı

Ekranın köşesindeki ataç, tek asistanınız değil. Office CD'sinde ve internete onun arkadaşları, sunacakları ipuçları ve yardımlarla kullanıcıları bekliyorlar. Biraz değişiklik diyorsanız farklı görünseler de yetenekleri birbiriyle aynı bu diğer yardımcımları da yükleyebilirsiniz.

① Sağ fare tuşuyla atacın üzerine tıklayın. (Daha önce bu pencereyi kapatmışsanız simge çubuğu üzerindeki soru işaretine tıklamalısınız).

② Seçenekler/Galeri'den İleri ve Geri komutlarıyla geçiş yapın. Dilediğiniz yardımcımlı seçtikten sonra Tamam'a tıklayın ve Office CD'sini takın. Office Kur kendiliğinden başlatılırsa onu kapatın.

③ Kısa bir süre sonra istediğiniz yardımcımlı kurulacak ve atacın yerini alacak. Office 97 için diğer yardımcımları <http://officeupdate.microsoft.com> sitesinde bulabilirsiniz.

Windows'un Gizli Faks Programı

Faks Makinesine Dönüşen PC'ler

Ev ya da iş yerlerinizde kullandığınız bilgisayarlar bir faksın tüm işlemlerini rahatlıkla yerine getirebilirler. O halde neden bir faks makinesi alıyorsunuz ki? Bu yazıya bir göz atmanız sizin için yeterli olacaktır.

■ İster profesyonel olsun ister amatör, artık çoğu kullanıcı bilgisayarını tüm sınırlarına kadar zorlayarak kullanmayı biliyor. Hatta bilgisayarının başından kalkmadan TV kartını kullanarak televizyon seyredebiliyor, modemi ile internet üzerinden alışveriş yapabiliyor ve CD yazıcısını kullanarak sadece kendi sevdiği müzikleri CD'ye kaydedebiliyorlar.

Ancak nedense tüm bu işlerin arasında bilgisayarını faks olarak kullanmak çoğu kullanıcının aklına gelmiyor. Belki de akıllarına gelse bile, kurulumu ve kullanımı karışık geldiği için ya da tam anlamı ile başarılı bir faks programına rastlayamadıkları için bilgisayarın yanı sıra bir de faks makinesi almayı tercih ediyorlar.

Ancak, bu yazıyı okuduktan sonra, ayrıca bir faks makinesine yatırım yapmadan, bilgisayarınızı faks olarak da kullanmaya başlayabilirsiniz. Üstelik

yapmanız gerekenler düşündüğünüz kadar da zor değil.

Microsoft Fax programı hala CD içinde bir yerlerde saklı

Birçoğunuz muhtemelen Windows 98 kullandığınız için Windows genelinde bir faks programının varlığından haberdar değilsinizdir. Windows 95'ten sonra listeden çıkarılan ve artık kurulmayan bu program aslında halen yeni sürüm Windows CD'lerinde bulunabiliyor.

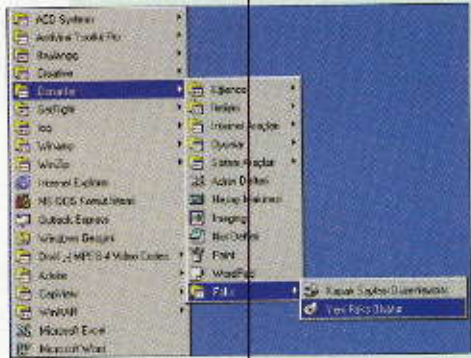
Sadece artık klasör olarak çok daha derinlerde, bulunması zor bir yerde yer alıyor. AWFAX.EXE ismine sahip bu programa ulaşmak için öncelikle orijinal Windows 98 CD'nizi bilgisayarınıza yerleştirmeniz gerekiyor. CD'ye göz attığınızda programa Tools\Old-Win95\Message klasörleri altından ulaşabiliyorsunuz. Kurmak içinse dosya üzerine çift tıklamanız gerekiyor. Kuru-

lunun ardından bilgisayarınızı baştan başlatmalısınız. Sonuçta, Microsoft faks programının yanında Yazıcılar klasörü'ne bir de Microsoft Fax Yazıcısı eklemelisiniz. Böylece, ileride daha detaylı anlatacağımız gibi uygulamaların içinden yazıcıya gönderir gibi faks çekebilirsiniz.

Programın içinde bulunduğu klasörden de anlaşılacağı gibi eski bir Windows 95 uygulaması olduğundan Microsoft Exchange, Exchange Server istemcisi ya da Outlook gibi bir tam MAPI istemcisi gerekiyor. Bu yüzden, programı kurduktan sonra eğer yoksa Outlook'un herhangi bir sürümünü bilgisayarınıza yüklemelisiniz. Çünkü Windows ile birlikte gelen Outlook Express işinize yaramayacaktır. Microsoft Fax'ın gelen bir çağrıyı yanıtlaması ve faks alması için, MAPI istemcisinin açık ve çalışıyor durumda olması gerekir.

Sorunsuz faksılar için ilk ayarlar hatasız yapılmalı

Tüm işlemleri tamamladıktan sonra artık Başlat menüsü, Programlar/Donatılar altındaki Faks klasöründe yer alan "Yeni faks oluştur" simgesine tıklayabilirsiniz. Sadece bir kereye has olmak üzere bir ayarlar penceresi karşınıza gelecektir. İlk adımda sadece faksları kullanacağımız için listede yer alan Microsoft Fax dışındaki öğelerin başından işaretleri kaldırın. Böylelikle gereksiz yere bir sürü ayar yapmaktan kurtulur-

Kurulumun ardından Faks kısayolu Donatılar menüsü altında yerini alacaktır.

sunuz. Next tuşuna tıklayarak ikinci adıma geçince, kullanmak istediğiniz modemi listeden seçip belirlemelisiniz. Sisteminizde tek modem varsa zaten bu otomatik olarak seçilecektir. Next ile devam etmeden önce bu pencerede yer alan Özellikler'e tıklayarak "Faks Modem Özellikleri" penceresine ulaşabilirsiniz.

Bu ekranda öncelikle Yanıt kipini ayarlamamız gerekir. "E1" ile seçeneğini seçerek bir faks çağrısı geldiğinde faksları isteğe bağlı olarak alabileceğiniz gibi "Çalışmasını Bekle" seçeneğini aktif hale getirerek belirli bir sayıda çalmanın arkasından otomatik olarak cevap verilmesini de sağlayabilirsiniz.

Heride hatalı ya da yarım alınmış faksların program tarafından silinmesini engellemek için de Gelişmiş modem ayarları tuşuna tıklayıp burada en altta yer alan "Hatalı alınan sayfaları at" seçeneğinin başındaki işareti kaldırın. Bu pencerelerden çıkmak için iki kere Tamam'ı tıklayın. Modemi seçtiğiniz ekrana geri döndüğünüzde buradan isterseniz Ekle tuşunu kullanarak "Ağ faks sunucusu" gibi başka aygıtları da listeye ekleyebilirsiniz. Tabii bunun için de eğer varsa bağlı olduğunuz ağ üzerinde bir faks sunucusunun da yer al-

ması gerekir. Next tuşu ile bir sonraki adıma geçebilirsiniz.

Sesli görüşmeler de yapıyorsanız otomatik cevabı kullanmayın

Eğer bilgisayarınıza bağlı telefon hattını sadece faks amaçlı olarak kullanmayı düşünüyorsanız, o zaman bu adımda Evet'i seçtikten sonra bir değer atayarak telefonun kaç kere çalındıktan sonra açılacağını da belirleyebilirsiniz. Ancak aynı hat üzerinden sesli görüşmeler de yapıyorsanız Hayır'ı işaretlemeniz gerekir. Ancak bu durumda telefon çalışırken faks almak için faks makinesi simgesine tıklamak gerekecektir. Bir sonraki adımda isim ve faks numaranız gibi bilgilerin girilmesi gerekecektir. Takip eden diğer adımları ise doğrudan iki kere Next tuşuna tıklayarak geçebilirsiniz.

Sihirbazın konumları tanımladığı adımı ise, eğer faks programını taşıyabilir bir bilgisayar üzerine kurduysanız oldukça işinize yarayacaktır. Çünkü bu pencereden istediğiniz kadar farklı tanım belirlemeniz mümkün oluyor. Eğer kullanmıyorsanız alttaki seçeneği işaretleyip hiçbir ayarı değiştirmeden bir sonraki adıma geçebilirsiniz. Arama özelliklerine tıkladığınızda açılacak olan yeni pencerede en üstten Yeni tuşuna tıklayarak yeni konumlar tanımlayıp bunlar için özellikleri değiştirebilirsiniz.

Örneğin sürekli iller arası seyahat ediyorsanız buralar için alan kodu farklı yeni konumlar tanımlayabilirsiniz. Eğer bir santral üzerinden çıkmayı düşünüyorsanız hat almak için çevrilecek numaraları yazmayı da unutmayın. Tamam ile bir üst menüye dönüp, son kez

Değişik bölgeler için farklı konumlar tanımlamanız gerekir.

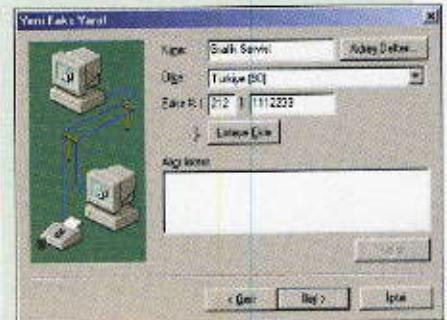

Eğer otomatik faks özelliğini kullanmak istemiyorsanız bu seçeneği seçin.

Next tuşuna tıklayarak kurulumu tamamlayabilirsiniz. Artık karşınıza "Yeni Faks yarat" penceresi gelecektir. Bundan sonra Donatılar altından "Yeni faks yarat" seçeneğini seçtiğinizde doğrudan bu pencereye ulaşabilirsiniz.

Yeni bir faks yaratmak için yapılması gerekenler

Yeni Faks Yarat penceresi karşınızda iken faksları göndereceğiniz kişiyi seçmenin iki yolu bulunuyor. Eğer toplu faks gönderimi yapmayacaksanız ve gönde-

Adres defterini kullanarak alıcıları çok daha hızlı bir şekilde seçebilirsiniz.

receğiniz kişiye de bir daha faks göndermeyi planlamıyorsanız, doğrudan o kişinin adını yazmak ve altına da faks numarasını ekledikten sonra Listeye ekle tuşuna basıp devam etmek en hızlı yöntem olacaktır. Ancak aynı faksları birden fazla alıcıya ulaştırmak istiyorsanız bu durumda ikinci yöntemi kullanıp bir liste oluşturmanız gerekir. Bu şekilde daha sonradan da bu listeyi kullanarak hızlı bir şekilde toplu faks gönderimleri yapmanız mümkün olacaktır.

Önce Adres Defteri tuşuna tıklayarak kişisel adres defteri penceresinin karşınıza gelmesini sağlayın. Sol taraftaki bölüm listede kayıtlı olan kullanıcıları listeler. İlk kullanımda bu bölüm boş olacaktır. Yeni kullanıcılar eklemek için en alttaki New tuşuna tıklayın ve giriş tipi olarak Faks'ı seçip Ok tuşuna basın. ▶

Karşınıza 4 karttan oluşan kayıt bilgileri penceresi gelecektir. Fax/Adres kartı kesin olarak doldurulması gereken bilgiler içerir. Diğer kartlardaki bilgileri doldurmak seçimsel olsa da bu karttaki bilgilerin mutlaka doldurulması gerekir. "Kapak sayfasında görünecek ad" kısmına alıcının adını, alttaki bölüme ise

ülke ve alan kodu ile faks numarası gibi bilgilerin girilmesi gerekir. Bu karttaki tüm bilgileri doldurduktan sonra Tamam tuşuna tıklayarak kişiyi listeye ekleyebilirsiniz.

**Faks alıcıları listesi
her zaman elinizin altında**

Tüm bu işlemleri istediğiniz kadar tekrarlayıp listeye daha başka kullanıcılar da eklemeniz mümkün olacaktır. Bu listeye eklediğiniz bilgiler Windows tarafından saklanır ve daha sonra faks çekmek istediğiniz zaman tekrar kullanıla-

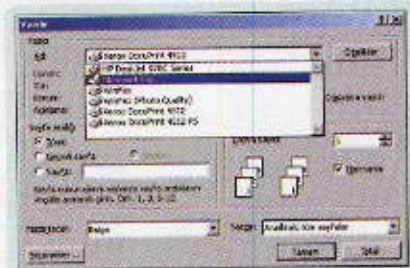
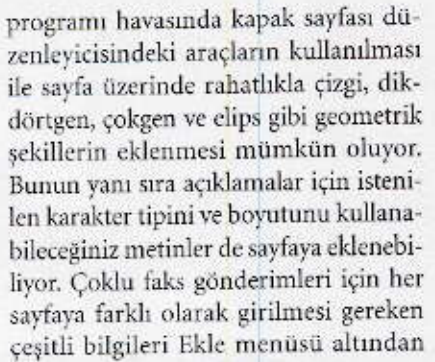
bilir. Faksı göndereceğiniz kişileri seçmek için, Adres Defteri bölümünden herhangi bir kimseyi seçip iki pencere arasındaki "To" tuşunu kullanarak kişileri alıcılar listesine transfer edebilirsiniz. Son olarak göndermek istediğiniz kişilerin tümünün seçiminin ardından OK tuşuyla "Yeni faks yarat" penceresine geri dönebilirsiniz. Next tuşuyla devam ettiğinizde bu sefer karşınıza sihirbazın kapak sayfaları ile ilgili adımı gelecektir. Bu adımda eğer bir kapak sayfası istiyorsanız "Evet" seçeneğini işaretleyerek alt bölümde yer alan örnek kapak sayfalarından birini seçebilirsiniz.

Bir sonraki adımda kapağa yazılacak konu ile varsa notunuzu yazdıktan sonra Next ile devam edin. Faksa eklemek istediğiniz bir belge varsa bu adımda belirtmeniz gerekecektir. Seçtiğiniz belgeler dönüştürülüp faksa eklenir. Son kez Next'e basıp sihirbazın son adımıma ulaştığımızda ise, altta Son yazan tuşa tıklayıp faksların gönderilmesini sağlayabilirsiniz.

Kendinize özel farklı kapak sayfalarının tasarlanması

Faks gönderme sırasında örnek kapak sayfa sayısının bir elin parmaklarını geçmediği dikkatinizi çekmiştir. Eğer bunlar içinde size uygun bir tane bulunmuyorsa, bu durumda kendinize özel olanları da hazırlayabilirsiniz. Bunun için yine Donatılar/Faks klasörü Yeni Faks Yarat seçeneği ile birlikte yer alan "Kapak sayfası düzenleyicisini" kullanabilirsiniz.

Çok basit bir masaüstü yayıncılık

sayfaya dahil edebiliyorsunuz. Böylelikle Alıcı, Gönderen ve İleti ana başlıkları altından ad, faks numarası, şirket, unvan gibi bilgilerin faksın gönderilmesi sırasında gönderileceği kişiye göre otomatik olarak da eklenmesi mümkün oluyor. Kapak sayfasını bir isim vererek kaydettikten sonra artık diğer kapaklar ile birlikte listede yer alacaktır.

**Daha hızlı faksler çekmek için
yazıcı sürücüsünün kullanılması**

Başlat menüsünden faks programına erişerek faksların çekilmesi mümkün olmaktadır. Ancak bu gerçekten uzun bir yöntemdir. Çünkü öncelikle herhangi bir metnin ya da resmin sırası ile Word ve Paint benzeri programlar ile oluşturulup kaydedilmesi ve daha sonra da faks programının çalıştırılıp bu dosyaların kaydedildiği yerden bulunup gönderilmesi gerekir.

Bu uzun işlem yerine menüleri içinde yazdırma seçeneği bulunan herhangi bir programı kullanarak da hazırladığınız işleri kolaylıkla fakslayabilirsiniz. Bunun için öncelikle fakslayacağınız içeriği hazırladıktan sonra programın genelde Dosya menüsü altında yer alan Yazdır seçeneğini seçin. Daha sonra buradan yazıcı ayarlarını geçerli yazıcınızdan Microsoft Faks olacak şekilde değiştirin. Yazdır tuşuna bastığınızda faks gönderme adımları sırasıyla karşınıza gelecektir.

Mahmut Karakoğlu (mkars@chip.com.tr)

WINFAX PRO

MS Faks'a Alternatif En Popüler Faks Programı

Windows faks programı çoğu faks işle-
mi için yeterli olsa da faks işini tam bir
otomasyon içinde yürüten Winfax Pro
sunduğu ekstra avantajlar ile en popü-
ler faks yazılımı olma özelliğini koru-

yor. Bu ay yazılım testi sayfalarımızda en son 10. sürümünü incelediğimiz program, modem üzerinden faks gönderme ve almanın dışında kullanıcıya e-mail ve internette web üzerinden faks gönderme imkânını da sunuyor. Üstelik faks çekilecek dosyaların sürükleyip bırak yöntemi ile fakslanması da mümkün oluyor. Ayrıca şirket içinde yer alan lokal ağ üzerindeki modeme sahip tek bir bilgisayarın kullanılması ile, tüm şirketteki bilgisayarların da ağ üzerinden faks göndermelerine olanak tanınıyor. Son olarak program, adres listeleri için popüler mail programları olan Outlook ve Act ile de bağlantı kurabiliyor.

PHP ile Programlama

PHP Uygulama Örnekleri

Php ile farklı uygulama tekniklerinden faydalanarak, geniş ölçekli Web sitelerinin hazırlanması sırasında işlerinizi oldukça kolaylaştırabilirsiniz. CHIP Php'nin inceliklerini örneklerle açıklıyor.

■ Bu bölümde php kullanarak, geniş ölçekli web siteleri için kullanılabileceğiniz basit ama oldukça kullanışlı birkaç kullanım şekli üzerinde duracağız. Ayrıca anlatılanlar, gerek güncelleme konusunda zamandan kazanmanız, gerekse sunucunun performansından kazanmanız konusunda fikirler verecektir. İlk olarak bu teknik konusunda açıklama ve bu açıklamaların ardından bir örnek ile yazımızı bitireceğiz.

Php uygulama teknikleri: Template (Şablon) Yapı

Template Yapı, standart olarak hazırladığımız bir site taslağını kullanarak, tüm site içerisinde ana menü, sayfanın banner bölümü olarak düşünebileceğimiz üst kısmı, adres veya ulaşım bilgilerini belirttiğimiz alt bölüm veya her sayfada göstermek istediğimiz kısa haber, mesaj, oylama gibi bölümleri, tek bir şablon dosya sayesinde sadece gerekli bir yada iki dosya içerisinde düzenleyerek, tüm sitemizdeki değişikliği yap-

Site genelinde kullanılacak olan standartlar

İlk olarak sitemizin genelinde kullanacağımız standartlarımızı belirliyor ve site tasarımımızı buna göre hazırlıyoruz (bkz. Resim 1). Toplamda 4 bölümden oluşan taslağımızı üst alan, ana menü, alt alan ve sayfa içeriği olarak bölmektediriz.

Bu bölümlerden 1,2 ve 3. alanlar site içerisindeki tüm alt sayfalarımızda standart olarak bulunduğunu düşünerek diğer alt sayfalarımızda sadece ilgili sayfa içeriğini bulundurduğumuz kısmı olan 4. bölüme yazıyoruz. Şimdi sırada alt sayfalarımızın sayısı ve bunların ana menü üzerindeki dağılımını oluşturmamız kalıyor.

Hazırlanan sitenin diğer bölümlerinin planlanması

Sitemizin toplamda 8 sayfadan oluştuğunu varsayalım. Yani ana menü olarak ayırdığımız alanda 8 farklı link bulunuyor olacak. İkinci bölüm olarak ayırdı-

şimdilik sadece firma adımızı ve web adresimizi yazıyoruz. Aşağıda site haritamız ve bu haritadaki dosyalarımızın isimlerini belirtiyoruz.

Ana Sayfamız	index.php
Ürünler Sayfamız	urunler.php
Referanslarımız	referanslar.php
Sayfamız	
Destek Sayfamız	destek.php
Hizmetlerimiz	hizmetler.php
Sayfamız	
Ziyaretçi	defteri.php
Defteri Sayfamız	
Firma Bilgisi	firma.php
Sayfamız	
Ulaşım Sayfamız	ulasim.php

Yukarıdaki tablo içerisinde sitemizin genelinde birbirine linkleyerek kullanacağımız sayfaların dosya isimlerini çıkarmış olduk. Fakat henüz kullanacağımız tüm dosya isimlerini çıkartmadık. Şimdi ise bu sayfalarımızda kullanacağımız taslak dosyalarımızın adlarını ve içeriklerini belirlememize sıra geldi. İlk şeklimizde toplamda dört farklı alan ayırmış ve bunların üç tanesinin standart olduğundan bahsetmiştik. Burada dördüncü kısım olarak sayfanın içeriği kabul ettiğimiz alanın, yukarıda sekiz farklı sayfa olarak isimlerini belirlediğimiz sayfalardan olduğuna dikkat ediyor ve toplamda bu sekiz dosyamız haricinde üç tane alan için birer tane dosyaya daha ihtiyacımız olduğunu görerek aşağıdaki dosyalarımızı da çıkartıyoruz.

Sayfanın üst kısmı için gereken
temp_ust.php
Sayfanın ana menüsü için gereken
temp_anamenu.php
Sayfanın alt kısmı için gereken
temp_alt.php

Hazırlanan taslak dosyalarının kullanımı

Taslak dosyalarımız ile birlikte sitemizi oluşturan toplam on bir dosyamız oldu. Normal bir yöntem kullanıyor olsaydık ▶

İlk olarak sitenin genelinde kullanılması gereken standartlar belirleniyor.

bilmemizi sağlayabilecek basit ama kullanışlı bir tekniktir.

Genel olarak hazırladığımız şablon tasarım dosyalarımızı, gerekli sayfalar içerisinde "include" komutu yardımı ile sayfamız içerisinde çağırarak, bu kolaylıktan sistemimizi ekstra bir yüke maruz bırakmadan faydalanabiliyoruz. Bir örnek olması açısından, aşağıda sitemizi şablon yapı kullanarak hazırlayacağız.

ğımız sayfamızın başlık kısmı için ister standart bir resim veya açıklama, istersek de bir reklam banner'ı kullanmamız mümkün. Biz şimdilik sadece firmamızın açılışını büyük harfler ile yazmakla yetineceğiz. Üçüncü bölümümüzde ikinci bölüm gibi site standartlarımızdan alt kısmı oluşturuyor, buraya adres, telefon bilgilerimizi ya da sayfamızın en üstüne link koyabilme şansımız var. Biz

sadece sekiz dosya ile bu işi hallediyor olurduk; fakat bu kez de bir güncelleme yada ekleme işlemi sırasında bu sekiz dosyayı da yeniden düzenlememiz gerekecekti ve bu bize zaman kaybına mal olacaktı. Şimdi bu taslak dosyalarımızı ve sitemizde yer alacak dosyalarımızdan birinde bu taslak dosyalarımızı nasıl kullanacağımıza dair bir örnek hazırlayalım.

```
<!--temp_ust.php dosyamız -->
<html>
<title>Deneme Şirketimiz</title>
<body>
<table border="1" width="600">
<tr><td colspan="2"> <h3>Deneme
Şirketimiz Web
Sitesi</h3></td></tr>
```

```
<!--temp_menu.php dosyamız -->
<tr>
<td width="150">
<a href=index.php>Ana
Sayfa</a><br>
<a href=urunler.php>Ürünlerimiz</a><br>
<a href=referanslar.php>Referanslarımız</a><br>
<a href=destek.php>Destek</a><br>
<a href=hizmetlet.php>Hizmetlerimiz</a><br>
<a href=defter.php>Misafir
Defteri</a><br>
<a href=firma.php>Firma
Bilgileri</a><br>
<a href=ulasim.php>Ulaşım
Bilgileri</a><br>
</td><td width="450">
```

```
<!--temp_alt.php dosyamız -->
</td></tr>
<tr>
<td colspan="2">
Deneme Şirketi<br>
http://www.deneme.com.tr
</td>
</tr>
</table>
</body>
</html>
```

Yukarıdaki üç dosyamız tüm sitemiz içerisinde standart olarak kullanacağımız taslağımızın parçalarıdır. Şimdi ise urunler.php ve index.php dosyalarımızda örnek olarak bu template dosyalarımızı nasıl kullanabiliriz ona göz atalım.

```
<!--index.php dosyamız -->
<?
include("temp_ust.php");
include("temp_menu.php");
?>

Ana Sayfamızın esas içeriği
burada bulunacaktır.

<?
include("temp_alt.php");
?>
```

```
<!--urunler.php dosyamız -->
<?
include("temp_ust.php");
include("temp_menu.php");
?>

Ürünler sayfamızın ana içeriği.

<?
include("temp_alt.php");
?>
```

Bu iki dosya diğer altı dosyamızda da ilgili sayfanın içerik bölümü hariç, diğer bilgiler olarak aynı yapıya sahiptir. Yani ilk iki include komutlarımız ile ust ve menu template dosyalarımızı çalıştırıyor. Ardından ilgili sayfa içeriğini ekrana yazdırıyor ve son olarak alt template dosyamızı ekleyerek sayfamızın eksiksiz olarak görüntülenmesini sağlıyoruz.

Yapının kullanım şekilleri hakkında bilgi

Bu örneğimiz bu yapı hakkında kabaca fikir sahibi olmanızı sağlayabilecek basit bir örnektir. Bu yapının kullanım şekilleri hakkında bilgi vermek gerekirse, elimizdeki yüzlerce sayfadan oluşan bir sitenin optimizasyonu sağlanabilir. Güncelleme ve site mimarisi açısından taslak oluşturularak, bu taslakların ilgili sayfalar tarafından çağırılması oldukça kullanışlı bir yöntem olacaktır. Mesela her sayfa için farklı bir ana menü çıktısı, farklı bir <title> çıktısı, farklı üst alan çıktısı istersek, bu kez de temp_menu.php dosyamız içerisine basit birkaç php kontrolü eklememiz yeterli olacaktır. Bu örneğimiz üzerinde temsil etmek gerekirse, urunler.php sayfamıza girildiğinde ana menümüzde normal linklere ek olarak ürettiğimiz ürünlere de doğrudan link vermesini istersek, temp_menu.php dosyamızı aşağıdaki gibi değiştirmemiz yeterli olacaktır.

```
<!--temp_menu.php dosyamız -->
<tr>
<td width="150">
<a href=index.php>Ana
Sayfa</a><br>
<a href=urunler.php>
Ürünlerimiz</a><br>
<?
if($SCRIPT_FILENAME=="
urunler.php"){
echo "-- <a
href= urunler_urun1.
php">Ürün 1</a><br>";
echo "-- <a
href=urunler_urun2.
php">Ürün 2</a><br>";
}
?>
<a href=referanslar.php>
Referanslarımız</a><br>
<a href=destek.
php>Destek</a><br>
<a href=hizmetlet.php>
Hizmetlerimiz</a><br>
<a href=defter.php>Misafir
Defteri</a><br>
<a href=firma.php>Firma
Bilgileri</a><br>
<a href=ulasim.php>Ulaşım
Bilgileri</a><br>
</td><td width="450">
```

Aynı şekilde diğer taslak dosyalarımız içerisinde de bu tarz değiştirmeler yaparak sitemizin tamamını özelleştirebiliriz.

Ziyaretçiler hakkında çeşitli bilgilerin derlenmesi

Bu şekilde hangi sayfamızın ne kadar ziyaretçi aldığı, ziyaretçilerin hangi sayfalar üzerinden bize ulaştığı, kullandıkları tarayıcı gibi özellikleri de kayıt ederek, ziyaretçilerimizin istatistiği konusunda da bilgi sahibi olabiliyoruz.

Bir sonraki yazımızda programlama teknikleri ve bu tekniklerin web sayfalarımızda ne şekillerde kullanabileceğimize dair örnekler yer vereceğiz. Ayrıca bundan sonraki yazılarımızda programlama teknikleri ve özellikle MySQL bağlantı ve çalışma örnekleri üzerinde duracağız. İlk örneğimizde bu yazımızdaki template kullanımı veya normal bir sayfa için ziyaretçi istatistiklerini kayıt ettirerek bu istatistiklere göre düzenlemeler yapma ve diğer ihtiyaç duyulabilecek çalışmalar üzerinde duracağız.

Selçuk Savaş

Cakewalk ile Audio

Audio ve PC'de Müzik

Bilgisayarda müzik yaratmak için kullanılan ve en popüler programlardan biri olan Cakewalk'da Audio dosyalarının yaratılmasını ve ince ayarları açıklıyoruz.

■ Midi düzenlemelerini kolaylıkla yapmamızı sağlayan Cakewalk Pro Audio 9 programını geçen aylarda inceleyerek, ayrıntılı ayarlarından ve kullanım özelliklerinden bahsetmiştik. Önceden de değindiğimiz gibi, bu program Midi'nin yanı sıra audio da işleyebilirken, bu alanda bize oldukça geniş özellikler sunuyor.

Cakewalk programında temel olarak neler yapabiliriz?

Cakewalk'un audio kayıt yapma özelliğini kullanarak, önceden oluşturmuş olduğunuz Midi dosyasıyla senkronize olacak şekilde, canlı kayıtlar yapabilirsiniz. Örneğin, dilerseniz alt yapısını Midi davul setleriyle oluşturduğunuz bir parçanın bas gitar, gitar gibi enstrümanlarını canlı çalıp, daha doğal düzenlemeler elde edebilir ve parçayı seslendirebilirsiniz.

Yaptığınız canlı kayıtlar üzerinde çeşitli temel efektleri (reverb, chorus, delay) uygulayabilmenin yanı sıra, oluşabilecek detone hatalar gibi pek çok hatayı da düzeltebilecek plug-in'ler kullanabilirsiniz.

Yaptığınız kaydı grafiksel olarak görüp, kesme, kopyalama-yapıştırma gibi işlemleri gerçekleştirebilirsiniz.

Audio özelliğinin kullanımı için ön hazırlıklar

Programın audio özelliğini kullanmadan önce, gerek donanımsal gerekse yazılımsal bazı düzenleme ve ayarlar yapmamız gerekir.

İhtiyaç duyulan bilgisayar donanımı

● Audio kayıtlar yapabilmemiz için, her şeyden önce güçlü bir bilgisayara ihtiyacınız vardır. İşlemciniz ne kadar

güçlüyse, o kadar sorunsuz kayıtlar yapabilirsiniz. Ayrıca bilgisayarınızda bulunan Ram miktarı da, doğru orantılı olarak uygulamaların hızını arttıracaktır.

● Yapılan tüm audio kayıtlar, birebir harddiskinizde depolanır ve bildiğimiz wav dosyaları oluşur. Herkes bu dosyaların ne kadar çok yer kapladığını bilir. Bu nedenle yüksek kapasiteli bir harddisk, her zaman için çok daha iyidir. Ayrıca, performans açısından, her yerde bulabileceğiniz 7200 devirli harddiskler ya da SCSI harddiskler bu işler için daha akıllıca seçimlerdir.

● Full duplex bir ses kartınız varsa, kayıt sırasında diğer kanallarda önceden kaydetmiş olduğunuz sesleri de duyabilirsiniz. Örneğin, üst üste iki gitar çalacaksanız, bu çok önemlidir. Böyle bir ses kartına sahip değilseniz, çok kanallı kayıt yapmanız oldukça

güçleşecektir.

Bu maddeler ışığında ciddi anlamda audio kayıtları uğraşacaksanız, bilgisayarınızın CPU, RAM, Harddisk ve ses kartının gözden geçirilmesi ve gerektiği takdirde yenilenmesi (upgrade) tavsiye ederiz. Yoksa audio kayıt hevesiniz kursağınızda kalacaktır.

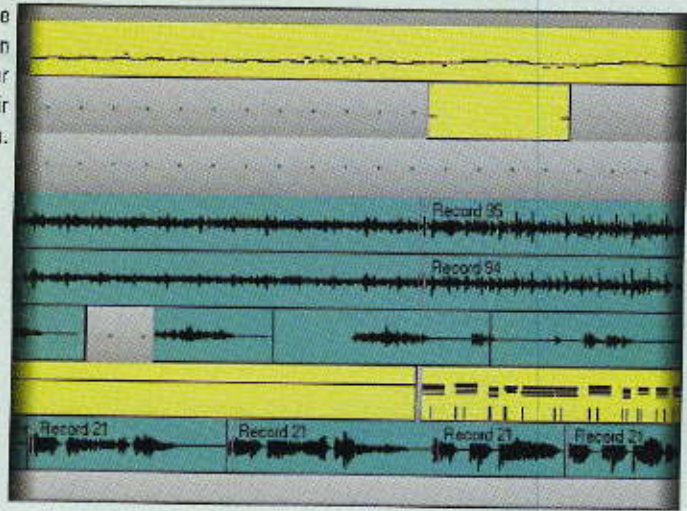
Kullanılacak olan müzik aletleri donanımı

Yapacağımız tüm kayıtların, ses kartının Line In (ses girişi) girişinden bilgisayara aktarılması doğru olacaktır. Çoğu ses kartında bulunan Mic In, yani mikrofon girişini bu iş için kullanmanızı tavsiye ederiz.

Line In girişi sesi geldiği gibi yani, yükseltmeden alır. Bu nedenle, bu girişe direkt olarak elektro gitar gibi bir müzik enstrümanı ya da mikrofon bağlamalıyız. Bu iş için, bir adet mikser edinmemiz gerekir. Piyasada pek çok çeşit Mixer marka-modeli mevcut olup, fiyatları 75 dolardan başlayıp binlerce, hatta onbinlerce dolara kadar yükselmektedir.

Ancak size fiyatları 100 dolar civarında olan, 4 kanallı mikserler yeterli olacaktır. Örneğin, Behringer marka 4 kanallı mikser, İstanbul Tünel'de 75 dolara satılmaktadır. Yeri gelmişken tekrar belirtelim, İstanbul Taksim/Tünel'de bulunan Zühal Müzik ve Tünel Müzik Mağazası, CHIP Club Card sahibi okurlarımıza indirim uyguluyor. Gerekli müzik enstrümanlarını, ol-

Midi ve Audio'nun beraber kullanıldığı bir uygulama.

dukça zengin çeşide sahip olan Zühal'den (Tel: (212) 249 85 10) ve Tünel'den (Tel: (212) 249 71 58) temin edebilirsiniz.

Mikseri olanlar, tüm enstrümanlarını ve mikrofonunu bu miksera, mikserin çıkışlarını ise, ses kartının Line In girişine bağlamalıdır.

Mikserdeki tonlama potanslarının FLAT (sıfır) konumuna getirilmesi unutulmamalıdır. Bu işlem önemli, çünkü aksi takdirde kaydedilen ses hem kayıt hem de playback sırasında iki kere tonlanacak ve çeşitli yanlışlara sebep olacaktır.

Şayet tüm donanım, kablo, mikrofon gibi gerekli olan şeyler hazırsa kayda başlanabilir. Ancak, bir iki ön ayar da Cakewalk'ta yapmamız gerekiyor.

Cakewalk'ta yapılacak program ayarları

Cakewalk'ta da, tıpkı Midi kaydetmeden önce yapmış olduğumuz gibi, audio kayıt yaparken, önceden yapmamız gereken bazı ön ayarlar vardır. İlk adım olarak, menüden, Options/Audio sayfasına gelin. Gerçi program ilk kurulduğunda yapıyor ama, ne olur ne olmaz, Wave Profiler düğmesine basarak, programın ses kartınızla ilgili DMA ayarlarını kontrol etmesi için gerekli işlemi yaptırın.

Bu sayfada, Sampling Rate bölümünde, yapılacak olan kayıtların kalitesini belirleyen ayarları yapabilirsiniz. 44100 Hz, CD kalitesinde kayıt yapmamıza olanak verir ve genelde bu değer kullanılır. Ancak, harddiskimizde daha az yer kaplayan audio kayıtları istersek, bu değeri düşürebiliriz. Bu durumda ses kalitesinden taviz vermeniz

gerekebilir. Eğer ses kartınız destekliyorsa 48000 Hz'de, ya da 96000 Hz'de kayıtlar yapabilirsiniz. Bizce buna gerek yok... zaten insan kulağı, aradaki farkı anlayacak kadar gelişmiş değildir. Bu sayfadayken, Advanced bölümüne gelin. Data Directoy ve Picture Directory bölümlerinde yazılı olanlar, yapılacak olan kayıtların harddiskinizde nereye kaydolacağını belirlerler. Harddiskinizde Audio adı altında yeni bir klasör oluşturup, bu klasörün içinde, Wave Data ve Picture Cache adlı iki yeni klasör oluşturursanız ve Data-Picture Directory'yi bu dosyaya yönlendirirseniz, yapacağınız kayıtlar bu klasörde toplanacaktır. Bilgisayarınızda iki harddisk varsa ve birini bu iş için kullanacaksanız, bu yöntemi uygulayabilirsiniz.

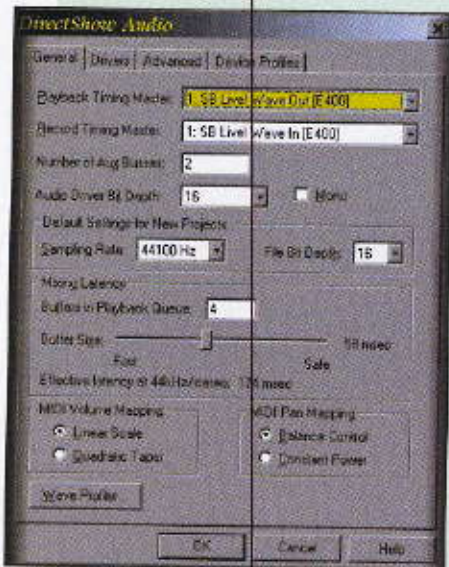
Enable Read-Write Caching, kutularını da işaretlemeyi unutmayın. Bu seçenekler, kayıt performansını olumlu yönde etkileyecektir.

Donanım bölümünde bahsettiğimiz gibi, eğer Full Duplex bir ses kartınız varsa, kayıt anında bir önceki kaydı da dinleyebilirsiniz. Bunun için Simultaneous Record/Playback seçeneğinin işaretli olmasına dikkat edin. Bu ayarlar en önemlileridir ve dikkate alınmadıkları takdirde kayıt esnasında sorunlar yaşanabilir.

Kanalları nasıl

Audio kanal yaparız?

Cakewalk'ta kanallar hem Midi, hem de Audio kanalı olarak kullanılabilirler. Bu seçimi yapabilmek için, herhangi bir kanalın kanal özelliklerine girin. Source bölümündeki seçeneklerden (SB Live Kartınız var sayalım) ▶

Kayıt öncesi tüm ayarları yapmamız, sağlıklı kayıt açısında çok önemlidir

Left SB Live! Wave In – Right SB Live! Wave In seçeneklerinden birini seçtiğinizde ses kartınız, sırasıyla sol, sağ ya da her iki kanaldan da ses alıp, kayıt yapma konumuna gelecektir. Port kısmında ise SB Live! Wave Out seçeneği işaretli olmalıdır. Bu şekilde kaydolmuş sesler, playback esnasında ses kartınızın Line Out'una, yani ses çıkışına gönderilecektir. Bu sayfadan Okey'leyip çıktığınızda, seçmiş olduğunuz kanalın, artık bir audio kanalı haline geldiğini göreceksiniz.

Ses kartı için yapılacak Mixer ayarları

Kayda başlamadan önce, ses kartının Line In girişine sesin gelmesini sağlamamız ve bu sesin geliş seviyesini ayarlamamız gerekir.

Windows görev çubuğunda bulunan hoparlör simgesine çift tıklayarak, Ses Denetim sayfasına ulaşabilirsiniz. Kar-

Üstte normal bir seviyede yapılmış kayıt. Aşağıda ise Distortion'a girmiş (çatlama olmuş) bir kayıt.

Tüm ayarlar hazır, artık kayda başlayabiliriz

Tüm ayarlar yapıldı ve artık kayda başlayabiliriz diyorsanız, yapmanız gereken tek bir şey kaldı; R tuşuna (her kanalın başında bulunan kayıt tuşu) basmak ve kaydı başlatmak. Ancak önceden de bahsettiğimiz gibi, kayıtları parçaların hemen başından başlatmanın, her parçanın başına en az iki ölçü boşluk koyun, böylece senkronizasyon hatalarının önüne geçebilirsiniz.

Diyeelim ki, audio kanalı haline getirdiğiniz bir kanala gitar kaydettiniz. Bu durumda, kanalda bir grafik belirir. Bu grafik, ses dalgalarını temsil eder ve kesme, kopyalama gibi işlemleri bu grafik üzerinden yaparsınız. Eğer bu grafik çok dışarı taşıyorsa, yapmış olduğunuz kayıta çatlama (distortion) oluşacaktır. Bunun nedeni, ses kartınızın Line In'ine sesin yüksek değerlerde gitmiş olmasıdır. Ses kartının mikserinden (Record sayfasındaki Line In seviye çubuğunu kullanarak), ya da harici mikserinizden sesi kısmanız gerekir.

Normal seviyede bir kayıt yaptığınızı farz edelim. Kaydımız, seçili olan kanalda grafiksel olarak da görünecektir. Bu grafik üzerinde, önceki sayılarda

Midi üzerinde uygulamalarını anlattığımız kesme, silme, kopyalama, yapıştırma gibi işlemleri aynı yöntemlerle yapabilirsiniz. Ancak, bu temel işlemlerin yanı sıra Audio kayıtlarına, daha fazla teknik bilgi ve tecrübe isteyen efektler de uygulayabilirsiniz.

Cake Walk'ta

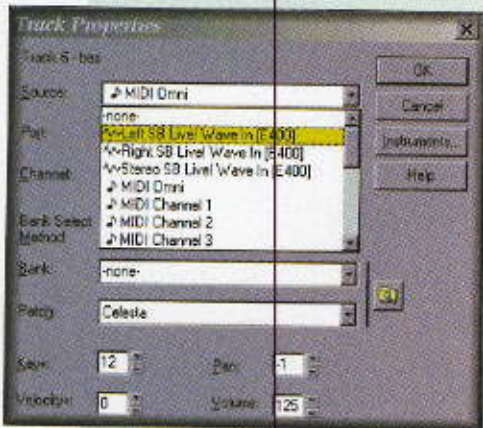
Audio kayıtlarının işlenmesi

Kaydetmiş olduğumuz kayıt, sol tuşla seçilerek, üzerinde değişiklik yapmaya hazır hale getirilir. Cakewalk'ta standart olarak bulunan efektlerin yanı sıra, ayrıca satılan efekt Plug-In'leri edinenek, daha zengin bir efekt arşivine sahip olabilirsiniz. Program, sadece Cakewalk için yazılmış olan Plug-In'lerin yanı sıra, Cubase-Wavelab gibi programlar için yazılmış olan özel Plug-In'leri, ya da DirectX vasıtasıyla çalışan Plug-In'leri de kullanabilmektedir. Şimdi, bu Plug-In'lere biraz değinelim ve her birini kullanarak ne gibi işlemler yapabileceğimizi görelim.

Hanig Plug-In ne işe yarar ve nasıl kullanılır?

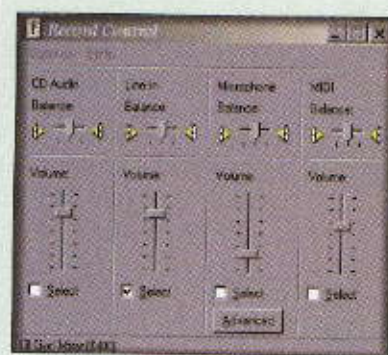
● **Remove Silence:** Kayıt aralarındaki sessiz bölgeler, aslında derinden gelen hisşirtılar içerir. Birden fazla audio kanalda kayıt olduğu durumlarda bu hisşirtılar, daha iyi duyulacak ve kayıt temizliğini bozacaktır. Bu boşlukları tamamen sessiz hale getirebiliriz. Bunun için, Edit/Audio/Remove Silence seçeneğini işaretleyin.

Buradaki ayarlarla oynayarak, hangi desibel aralığındaki seslerin silineceğini ayarlayabilir ve hisşirtılardan kurtulabilirsiniz. Ancak, ayarları dikkatli yapmanız gerekir. Aksi takdirde, kalmasını istediğiniz zayıf seslerin de silinmesine neden olabilirsiniz. Yanlış uygulama durumlarında, Undo (yapılan işlemi geri alma) seçeneğini kullanmayı unutmayın.

Gerekli ayarları yaparak, istenilen kanalı Audio kanal haline getirebilirsiniz.

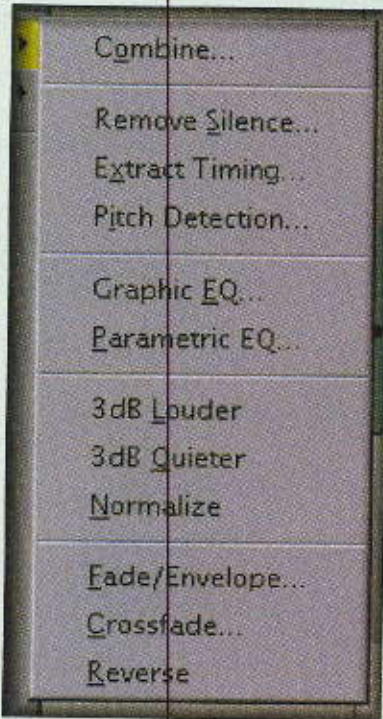
şınıza çıkacak olan Mikser, ses kartınızın giriş-çıkışlarının seviyelerini ayarlayan mikserdir. Options/Properties bölümüne gelin ve Recording seçeneğini işaretleyin. Bu sayfa, ses kartınızın kayıt girişlerini kontrol eden bölümdür. Bu sayfada Line-In'in işaretli olmasına dikkat edin. Böylece ses kartı, ses girişlerini mikrofon girişinden değil, Line In girişinden yapacaktır. Volume çubuğu ile, ses giriş seviyesini ayarlayın. Seviye çok yüksek olursa, seste çatlama (distortion) olacaktır. Bu nedenle, seviyenin ortalarında olmasına dikkat edin. Gerekli ses artışını, daha sonra harici mikserinizden yapabilirsiniz.

Ses kartınızın kayıt ayarlarını yaparak, sesin Line-In tarafından alınmasını sağlamalısınız.

● **Extract Timing:** Kaydımızda oluşabilecek zamanlama hatalarını, Edit/Audio/Extract Timing sayfasındaki özellikleri kullanarak giderebiliriz. Find A Steady Rhythm seçeneğini işaretlerseniz, program, seçili olan bölüm içinde sabit bir ritm arar ve bulursa, zamanlama kusurlarını bu Ritmi baz alarak düzeltir.

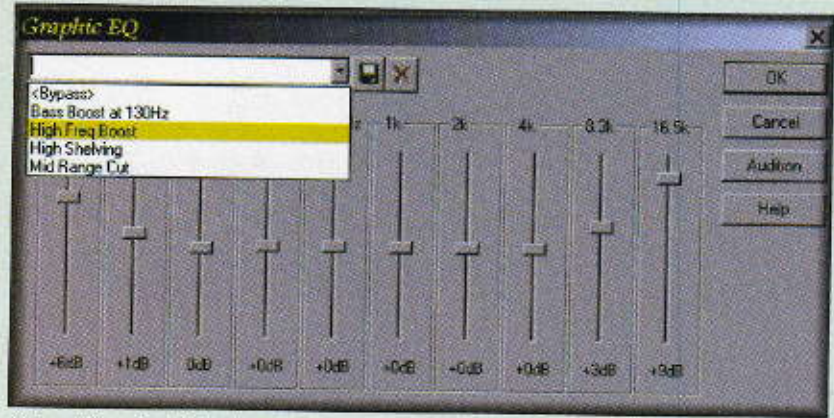
● **Pitch Detection:** Diyelim ki, gitarla solo bir bölüm kaydettiniz ve aynı soloyu Midi kullanarak başka enstrümanlara çaldırmak istiyorsunuz. Basitçe, klavye kullanarak bu işi kendiniz yapabilirsiniz. Ancak, Edit/Audio/Pitch Detection seçeneği ile, programın seçili olan bölgedeki ses kaydını

Cakewalk'un ses dosyaları üzerinde uygulanmak için bünyesinde bulundurduğu Audio Edit seçenekleri.

inceleyerek, çalınan notaları algılamasını ve bunları Midi sinyallerine dönüştürmesini sağlayabilirsiniz. Bu işlemin sonucunda oluşan sinyallerin doğruluk oranı, yapılan kaydın temizliğine göre değişmektedir. Tavsiyemiz, bu özelliğin solo enstrümanlar kullanılarak oluşturulmuş olan audio kayıtlarında denenmesidir.

● **Graphic&Parametric EQ:** Audio kayıtlarımızın basını, tizini, mid'ini ve diğer orta seslerini, tıpkı müzik setlerimizdekine benzer bir grafik ekolayzer kullanarak artırıp, alçatabiliriz. Grafik ekolayzer üzerinde bulunan, önce-

Tıpkı müzik setlerimizdekilere benzeyen Ekolayzeri kullanarak kayıtlarınızın ton katlarıyla oynayabilirsiniz.

den ayarlanmış, hazır menülerin birini seçerek, standart ayarlar da yapabiliriz. Parametrik Ekolayzer'i kullanarak, örneğin, sesimizi 1930'larda kullanılan radyolardaki sese benzetebiliriz. Bu sayfaya Edit/Audio/Graphic EQ (ya da Parametric EQ) bölümünden ulaşabiliriz.

Kaydedilen seslerin desibel değerinin değiştirilmesi

● **3 db Louder&3 db Quieter:** Kaydınızın ses yüksekliğini, üç desibel arttırmak veya azaltmak için Edit/Audio'daki bu seçenekleri işaretleyin. Örneğin, bir şarkıyı seslendirdiğinizi düşünelim ve bir bölümde sesinizi kontrol edemeyerek fazla bağırdığınızı farz edelim. Zaten Grafik olarak da bu bölümü göreceksiniz. Sesin yüksek olan bölümünü, sağ ve sol başlarından Split ederek bütünden ayırıp, bu bölümü sol tuşla seçili hale getirdiğinizde 3 db Quieter seçeneğini kullanarak sesin üç desibel daha kısık gelmesini sağlayabilirsiniz. Eğer kısılma yeterli değilse, işlemi gerektiği kadar tekrarlayabilirsiniz.

● **Normalize:** Adından da anlaşılabilirce gibi, bu seçenek kullanılarak, seçili olan bölümdeki ses seviyesi normal bir seviyeye çekilir. Yani, orijinal kayıt seviyesi alçaksa yükselir, yüksekse alçalır. Ancak bu özelliğin her zaman doğru sonuçlar vermediğini belirtmek isteriz.

● **Fade / Envelope:** Parçamızın ses seviyesinin sıfırdan başlayarak artmasını, ya da biterken sesin yavaş yavaş azalmasını istiyorsak Fade In-Fade Out efektleri uygulayabiliriz. Eğer, Fade In uygulayacaksa, parçanın başından bir bölümü, Fade Out uygulayacaksa, sonundan bir bölümü Split se-

çeneğiyle ayırarak, işlemleri bu bölümlere uygulamalıyız.

● **Crossfade:** Birbiriyle çakışan iki bölüm arasında, biri azalırken biri artacak şekilde geçişler oluşturmak için, bu seçenek kullanılmalıdır.

● **Reverse:** Garip sesler duymak isterseniz, kaydettiklerinizi tersten dinlemenizi öneririm. Edit/Audio/Reverse seçeneğini işaretlerseniz, seçmiş olduğunuz bölgedeki sesler ters çevrilir ve playback esnasında tersten çalınır. "Ne gerek var?" demeyin, deneyin. Böylece eserlerinize ilginç efektler koyabilirsiniz.

Efektleri uygulamadan önce test edin

Tüm bu efektleri onaylayıp uygulamadan önce, nasıl sonuç vereceğini deneyebilirsiniz. Bunu için, her bir efekt sayfasında bulunan Audition düğmesine tıklamanız yeterli olacaktır. Program, seçili olan bölümün başında bulunan kısımda belli bir yere kadar olan ses üzerinde, geçici bir deneme yaparak, sizin duymanızı sağlayacaktır. Stop tuşuna basarak denemeyi durdurabilir, yapılan ayarlar istenildiği gibi sonuçlanırsa işlemi onaylayıp uygulatabilir, ya da yeni ayarlar yaparak, bu işlemleri tekrarlayabilirsiniz.

Gelişmiş Plug-In'lerle parçaların zenginleştirilmesi

Önümüzdeki ay daha gelişmiş Plug-In'leri inceleyerek, bunları kullanarak parçalarımıza nasıl derinlik ve zenginlik katabileceğimizi göreceğiz. Ayrıca, yeni ürünlerle canlanmaya başlayan müzik piyasasının, en son ürünlerini tanımaya devam edeceğiz. ☐

Murat Ay (aymurat@ixir.com)

Internet

İçindekiler

- 248** Share Tool'ların karşılaştırmalı testi
- 254** İz bırakmadan sörf yapmanın yolları
- 264** E-mail'lerde güvenlik
- 268** Colt Fusion: Web uygulama sunucusu
- 272** Web sayfasına ziyaretçi defteri eklemenin yolları

CEP Telefonunda Virüs

Cep'te Virüs Mümkün mü?

Hemen her gün yeni bir virüs haberleri duyuluyor. Web sayfalarında, e-postalarda ya da cep telefonlarında... Hangisi olursa olsun, hepsi tehlikeli.

Eğer başlığı "For Free" adlı e-posta alırsanız hemen silin, çünkü bu CPU'nuzun aşırı ısınmasına ve BIOS'unuzun hata sinyalleri vererek bozulmasına neden olur. Çoğu virüs uyarısı ise, söylentiden başka bir şey değildir, fakat bazı kullanıcılar bunları fark edemiyor... Bu tür mesajlarla internette sürekli karşılaşsınız. Yakında bunları cep telefonlarının ekranlarında da görürseniz şaşmayın! Bu tür fos çıkan haberlerin biri de 1994'de yayılmıştı: Good Times adlı bir e-postanın, açar açmaz makinenizin işlemcisinin arızalanmasına neden olacağına dair bir söylenti ortarlarda dolaşıyordu, fakat böyle bir şey olmadı. Olan tek şey Amerika'da resmi kuruluşlar dahil bir çok insanın paniklemesiydi. Fakat günümüzde bu tür mesajlardan o kadar çok var ki, hangisinin bir şaka ya da gerçekten tehlike arz ettiğini ayırt etmek zorlaşıyor. Çoğu yeni kullanıcı içinse bunu anlamak neredeyse imkansız. Bazen de virüslü mesajlar kendilerini gizleyebilmek için bazı şirketlerden yollanmış gibi gösterilmeye çalışılıyor. Zlatko adlı virüs bu yöntemle çoğu bilgisayara bulaşmıştı. Şimdi ise yeni bir hedef edinen bu sahte virüsler, cep telefonlarına saldırıyor.

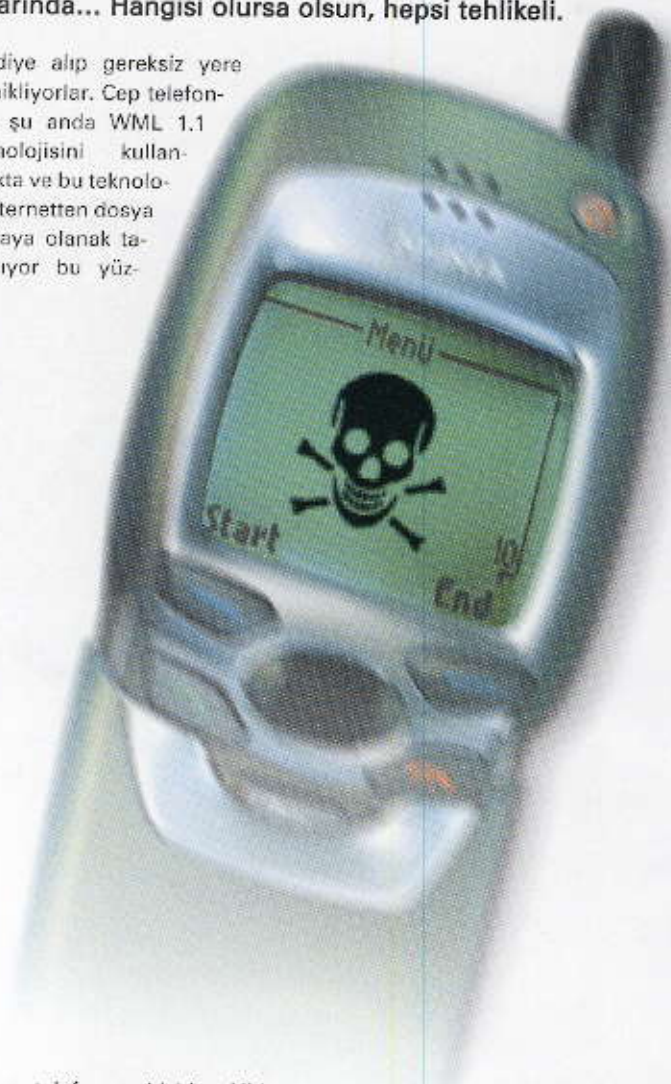
Wap teknolojisinin de yaygınlaşmasıyla insanlar cep telefonlarıyla internete bağlanıyor ve bir dizi işlem gerçekleştiriyor. Gelen bazı virüs mesajlarını da

ciddiye alıp gereksiz yere panikliyolar. Cep telefonları şu anda WML 1.1 teknolojisini kullanmakta ve bu teknoloji internetten dosya almaya olanak tanımıyor bu yüz-

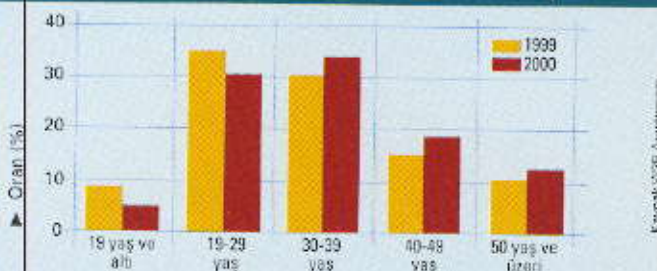
den cep telefonuna hiçbir şekilde virüs bulaşma ihtimali bulunmuyor. Fakat bu durum ileride değişecek. WML 1.2 ve 2.0 teknolojileri, data transferine imkan sağlayacak ve o zaman neler olacağını tahmin etmek istemiyoruz.

Online Tehlike

Cep telefonlarına virüs gönderilmesi kullanıcıları oldukça zor durumda bırakabilir.

Yeni Sörf Trendi: Yaş Ortalaması Artıyor

Herkes internet'te: İnternet artık sadece teknoloji meraklısı gençlerin buluşma noktası değil. İnternet'e bağlananların yaş ortalaması hızla artıyor.

In & out

Sanal İnternet Sabit diskleri

Gelişen İnternet teknolojileri ve artan bağlantı hızları ile, artık dosyaları bir yerden diğerine taşıırken sanal sabit disklerin kullanılması oranı giderek artıyor.

IRC üzerinden sohbet etmek

Eski popülerliğini kaybeden IRC üzerinden sohbetin yerini artık kullanımı daha rahat bir program olan ICQ alıyor.

Veezy Gezi

Gezginler Bu Site Sizin İçin

Türkiye'nin yeni gezi sitesi Veezy Gezi, gezginlere ve tatilcilere rehber niteliğinde bir site sunmayı hedefliyor. www.veezy.com ve www.gezi.veezy.com adreslerinden ulaşılacak Veezy Gezi sitesi, gezgin olmak isteyenlerden tatile

çal ve tarihi güzellikleri; gece hayatı, konaklama ve yemek imkanları ile diğer tüm detaylı bilgileri içeriyor.

Değişik etkinliklerden hoşlananlar için de ideal bir site olma özelliği taşıyan Veezy Gezi sitesi, kampçılık, dağcılık, da-

lış, bisiklet, trekking ve yelken gibi doğa sporlarını gerekli malzemelerden başlayarak, bu malzemelerin bulunabileceği adreslere ve bu sporlarla ilgili eğitim alacağınız yerlere kadar uzanarak anlatı-

çıkılmayı planlayanlara kadar uzanan geniş bir gruba ihtiyaç duyabilecekleri her türlü bilgiyi vermeyi ve böylelikle de gezi öncesi ve gezi süresince insanların hayatlarını kolaylaştırmayı amaçlıyor.

Veezy Gezi sitesi, ister yurtdışı, ister yurtdışında olsun, gitmek istediğiniz yerle ilgili do-

yor.

Bu ay, bir sörf sihirbazı Bora Kozanoğlu ile röportajın yer aldığı Veezy Gezi sitesinde yer alan bazı bölümler ise şöyle: Kartpostal, Survival, Hesaplı Tatil, Hafta Sonu, Röportaj, Ayın Macerası, Outdoor Kulübü, Haberler, Macera Rehberi ve Video Galerisi...

Web'e Kayıt

Siteniz Arama Makinelerinde

Adreshaber ile web sitenizi 20 ana kategorideki tam 338 bin 820 arama makinesi ve Directory'ye kaydedip birçok kişi ve müşteriye ulaşabilirsiniz. Bunun için de www.adresposta.com/www.kaydet.com gidip kayıt olmanız gerekiyor.

Bir web sitesine doğru kitlenin gelmesi için siteyi hazırlayanların ya hedef kitlenin ziyaret ettiği web sitelerine banner girmesi ya da arama makinelerine kayıt olması gerekir ki, ikinci yol çok daha ucuz ve etkili olmaktadır.

Adreshaber kayıt için "AdWeb Professional Edition" programını kullanıyor ve bu programla sitenin kaydını yapıyor. Sitenin kayıt işleminin sonunda, Adreshaber'e verdiğiniz e-mail adresine ayrıntılı bir rapor gönderiliyor. Bu raporda sitenin kaydedildiği arama makineleri, atlanan ve kaydedilemeyenler ayrıntılı olarak görülebiliyor. Kayıtların arama makinelerine girme süresi de değişiklik gösteriyor. Örneğin Yahoo için bu süre ortalama 2 ayken, Alta Vista için 15 gün civarında.

Kısa Kısa

Oyunlarınızı Değiş Tokuş Edin

Napster ilk açıldığında buna benzer başlıklar görmek mümkündü. Gene Napster'daki gibi Swapoo adı verilen bu program sayesinde, isteyen herkes birbiriyle dosyalarını paylaşabilecek. Fakat bu program, müzik paylaşımı için düşünülmemiştir... Programın amacı, internette isteyen kişilerin konsol oyunlarını paylaşmasını sağlamak. Kullanıcılar bu program sayesinde listelenmiş oyunlardan istediklerini seçerek indiriyorlar. Böylece eski konsol oyunları Nintendo, Segas mega drive ve Super Famicom gibi zamanında çok sevilen oyunlar yaşıyor. Eğer paylaştığınız

Domain'ler Bu Siteye

www.domainmerkezi.com, internette yer almanın ilk adımı olarak nitelendirilebilecek domain alımında kullanıcılara yardımcı olmak amacıyla hazırlanmış bir site. Satılık domainlerin duyurulduğu bu siteden faydalanmak isteyen kullanıcıların üye olması gerekiyor. Üye olmak için herhangi bir ücretin talep edilmediği sitede satılan domain'ler 3 gruba ayrılmış. Yüksek fiyatlı, orta fiyatlı ve düşük fiyatlı. Aynı sayfa üzerinden satışı bitmiş domain'leri de görmeniz mümkün.

Araştırma

E-alışveriş Nereye Gidiyor

IBS, "E-retailing in Turkey" (Türkiye'de e-perakendecilik) isimli araştırması kapsamında Türk internet kullanıcılarının e-alışveriş konusundaki davranışlarını incelemiş ve internetten alışveriş yapan ve yapmayan kullanıcıları karşılaştırmış. Araştırmada internetten alışveriş yapan kullanıcıların ISS'lere, internet sitelerine ve e-alışverişe bakış açıları da inceleniyor. Araştırma, İstanbul, Ankara, İzmir, Antalya, Diyarbakır, Konya ve Trabzon illerinde toplam 1187 internet kullanıcısı üzerinde gerçekleştirildi. Araştırma sonucunda yüzde 42,5'lik bir dilimin e-alışverişten habersiz olduğu, yüzde 36,4'lük bir dilimin e-alışveriş yapmadığı, yüzde 17,7'lik bir bölümün potansiyel e-alışverişçi olduğu ve yüzde 3,4'lük kısmın ise e-alışveriş yap-

tığı tespit edildi. Araştırmaya göre internette alışveriş yapan yüzde 72,5'lik kesim ev kullanıcısı ve yüzde 40 civarında bir kesim ise işyeri kullanıcısı. Potansiyel e-alışverişçiler, hiç e-alışveriş yapmayanlar ve e-alışverişten habersiz olanlarda ise yüzdeler daha düşük. İnternette alışveriş yapanlar evden ayda ortalama 21,3 gün bağlanırken, potansiyel alışverişçiler 20,1 gün, internetten alışveriş yapmayanlar 19,3 gün ve e-alışverişten haberdar olmayanlar ise 16,4 gün kullanıyorlar.

Türkiye'de elektronik alışveriş

LOGOS

Yüzen Kütüphane İstanbul'da

Türk Nokta Net, kültür ve sanata verdiği desteği sürdürüyor. Türkiye'deki seferlerine sponsor olduğu M.V. Logos II adlı kütüphane gemisi, 2 Ekim'e kadar Kuruçeşme Parkı'nda İstanbul'daki okurlarla birlikte olacak.

31 Ekim tarihine kadar Türkiye'de kalacak olan geminin İzmir'den sonraki ikinci durağı İstanbul oldu. Yüzen kütüphane 2 Ekim'den sonra Akdeniz'e açılarak Antalya ve Mersin'de demireleyecek.

Bugüne kadar 60 ülkeyi ziyaret eden gemide, 40 değişik ülkeden, 200 gönüllü genç çalışıyor. Haftanın 7 günü halka açık olacak gemide, çeşitli konularda Türkçe ve yabancı dillerde yayınlanan 5 binden fazla kitap çok uygun fiyatlarla satışa sunuluyor.

oyunları orijinal olarak tanımlamasanız bu değiş tokuş yasal olmuyor.

Bu yüzden Sega, bu site hakkında yasal işlem başlattı. Sega yetkilisi, "Sitenin kapanması için elimizden geleni yapacağız," diye konuştu.

Stephen King'in İnternetteki Başarısı

Stephen King'in yeni başarısı. Kendi yazdığı, kendi yayınladığı "The Plant" - "King Of Horror" adlı romanın ilk bölümünü internette yayınladı ve 40 bini aşkın okur tarafından download edildi.

Sharing Tool'lar İncelemede

Dünyanın En Büyük Jukebox'u

Pek çok müzik, resim ve film, Napster ve benzeri hizmetlerin sundukları devasa veri bankalarından ücretsiz olarak indirilebiliyor. CHIP, en popüler altı ortak kullanım aracını sizin için test etti.

■ Müzik endüstrisi bugünlerde pek endişeli... Önce internet üzerinde MP3 patlaması yaşandı, şimdiye Sharing Tools olarak adlandırılan kaynak paylaşımı araçlarının ortak kullanımı gündemde. Bu işte bir püf noktası var, çünkü internet sadece bir veri bankası olarak kullanılıyor, ancak veriler Sharing Tools kullanıcılarının sabit disklerinde tutuluyor.

Böylece, MP3'lerden alıştığımız ölü bağlantı dönemi de -en azından teorik olarak- çok yakında mazi olacağı benziyor. CHIP, Sharing Tool'ları test etti ve vaat ettikleri şeyleri gerçekten yapıp yapmadıklarını araştırdı.

Özel kullanım için MP3 dosyalarının takası yasal mı?

Amerikan müzik endüstrisi çok çabuk harekete geçerek, bir paylaşım ara-

cı olan Napster'ı yasaklatmaya çalıştı.

Napster hemen bir açıklama yaparak, "telif haklarıyla korunmuş eserler için bile olsa internet üzerinden MP3 dosyalarının takas edilmesinin özel kullanım için yasal olduğunu" bildirdi. Sonuçta burada maddi bir amaç değil, takas söz konusu. Napster'ın avukatı David Boies bu tezi, "Napster kullanıcıları yasa dışı davranışlarda bulunmadıkları sürece, Napster da telif haklarını zedelemiş olmaz," diye savunuyor.

Metallica internet üzerindeki takas borsasından şikayetçi

Amerikan telif hakları yasası Avrupa'dakine çok benziyor. Amerikan vatandaşları da kendi müzik CD'lerinden ticari amaç gütmemek şartıyla kopya alabilirler. Almanya'da bir albümün arkadaşlar ve aileye dağıtılmak amacıyla

en fazla yedi olmak koşuluyla kopyalanması yasal. Sonuçta dinleyiciler telif hakları yasası için zaten bir bedel ödüyorlar. 1992'deki Amerika'da geçerli olan bir yasaya göre, kayıt ve ses taşıma cihazlarının fiyatına da böyle bir bedel ekleniyor. Almanya'da da, CD yazıcı üreticileri cihaz başına 20 mark vergi ödemek zorunda.

Müzik şirketleri Napster'a karşı harekete geçtiler

Yine de, Napster Server'in sadece takas amaçlı bir koleksiyon işlevine sahip olması (download) indirme zevkinin sınırsız olduğu anlamına gelmiyor. Örneğin, Metallica Napster'dan şikayetçi oldu ve Amerikan mahkemeleince haklı bulundu. Sonuç olarak, NetPD danışmanlık firmasının indirilebilen tüm Metallica şarkılarına ula-

şan 317.377 veri bankası kullanıcısı bu yazılım üreticisinin kullanımına kapalıydı. Grubun avukatları, akıllıca bir yöntem olarak bu kullanıcı isimlerini elektronik ortamda değil 60 bin adet kağıt üzerinde bir bavulun içinde Napster'a teslim ettiler. Napster bu listeye göre kullanıcı isimlerini sildi. Kullanıcıların IP adresleri de verilmediğinden bunlar kapatılamadı, - ki bu nedenle yöntem etkisini yitirdi. Ayrıca, kullanıcı ismi silinen kullanıcı yeni bir isim ile tekrar başvurma şansına da sahip.

MP3.com müzik portalı da müzik endüstrisinin şikayetlerine hedef oldu. Yapılan bir anlaşmayla bu internet platformu, BMG Entertainment (Bertelsmann) ve Time Warner'a 15 ve 25 milyon dolar ödedi. Böylelikle MP3.com, bu plak şirketlerinin dijital müzik parçalarını, kullanıcının orijinal CD'sine sahip olması koşuluyla, yayınlama hakkını aldı.

İsveç'te mahkemeler

MP3 korsanlarını beraat ettirdi

Amerika'da olanlar Avrupa'da gerçekleşemedi. İsveç'in yüksek mahke-

mesi Haziran 2000'de müzik eserlerinin korsanlığı nedeniyle yargılanan bir kişiyi serbest bıraktı. Olay, 1999'da 18 yaşında bir İsveçlinin şikayet edilmesiyle başlamıştı. Bu İsveçlinin web sayfasında pek çok MP3 dosyasına giden link vardı.

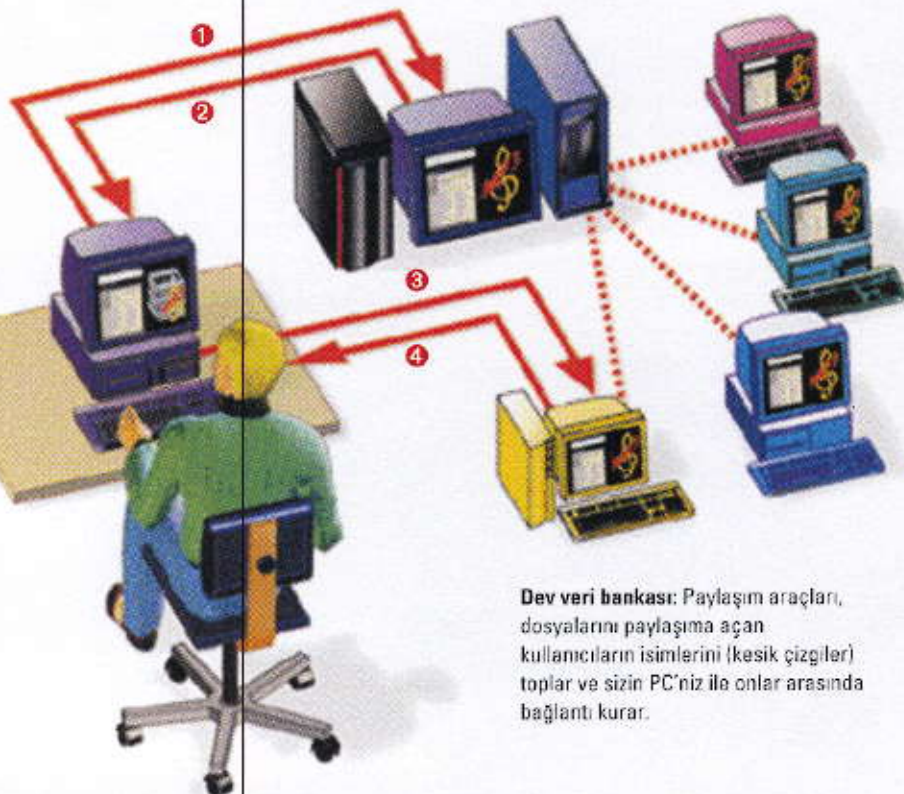
Dijital müzik takasını kontrol altında tutmak zor

Almanya'da da internet üzerinde telif hakları konusunda şiddetli tartışmalar var. Bazı veri bankası kullanıcıları suç işlemek üzereler. Bilinçli olarak yasal olmayan içerikte MP3 sitelerinin linklerinin özel web sayfalarında yayınlanması bir suç.

Telif haklarıyla korunan şarkıları da bir veri bankası üzerinden on-line kullanıma açmak da yasak. Ancak yasa ile korunan şarkıların internet üzerinden gerçekten indirilip indirilmediğini fark etmek zor. Şu ana kadar sadece Amerika'daki sanatçılar ve müzik evleri, bu büyük takas borsalarının üzerine gittiler. Sevilen bu araçların erişilebilir kalması için, pek çok tartışma var. Siz en iyisi Napster'ı mutlaka bir kez olsun deneyin.

Dosya Takas Borsası Nasıl Çalışır?

- 1 Kullanıcı istediği dosyayı aracın veri bankasında arar ve bir klasör yaratır.
- 2 Yazılım, aranan dosyaya sahip olan kullanıcıların isimlerini bulur.
- 3 İnternet üzerinden hedef PC ile iletişim kurulur, on-line olması koşuluyla.
- 4 İstenen müzik parçası veya video, diğer PC'den yüklenir.

Dev veri bankası: Paylaşım araçları, dosyalarını paylaşma açan kullanıcıların isimlerini (kesik çizgiler) toplar ve sizin PC'niz ile onlar arasında bağlantı kurar.

CHIPUÇLARI & HİLELER

MP3'leri Daha Kolay Download Edin

Sharing Tool'lar daha hızlı indirme imkanı sağlasalar bile hızı artırmak veya olası virüslere karşı korunmak için önlem almak gerekir.

► **Yazılım Download:** Client'a sadece ciddi bir kaynaktan olduğu sürece bağlanın, en iyisi veri bankası sunucusunun ana sayfası üzerinden...

► **Yükleme dizini:** Yazılımı kullanmadan önce, programın sabit disk üzerinde hangi klasörlerde MP3 dosyaların aranabileceğini belirleyin. Böylece hangi dosyalarınızın başka kullanıcılara açılacağını belirlemiş olursunuz.

► **İndirme dizini:** Yüklemeye dizini seçmeyin, yoksa yeni yüklediğiniz dosyalar otomatik olarak diğer tüm Sharing Tool kullanıcılarının kullanımına açılır.

► **Firewall:** Bir Firewall'ın arkasındaysanız MP3 aramasını ve MP3 veri bankasından indirmeyi başlatmadan önce kullanılan portu açmanız gerekir, aksi durumda çalışmaz.

► **Arama:** Kullandığınız yazılımın özelliğine göre başlık/ kavram veya besteciye göre arama yapabilirsiniz. Açık ve anlaşılır bir kavram kullanmaya özen gösterin.

► **Hızlı İndirme I:** Kısa ping zamanlarına dikkat edin. Hızlı bağlantıya sahip bilgisayarlara bağlanmaya çalışın. Yoksa indirme işlemi asırlar boyu sürebilir.

► **Hızlı İndirme II:** Eski modemlerle veri transferi yapmaktan kaçının. 56 K modemlerde yükleme işlemi maksimum 33.6 Kbit sağlıyor. Ayrıca, bu bant genişliğini tüm kullanıcılar ortak kullanmak zorunda. DSL, kablolu modem veya T1 ve T3 bağlantılara sahip kaynaklar ise en ideali.

► **Dosya Boyutu:** Bir dosya çok küçükse muhtemelen bir müzik parçasının sadece bir kısmıdır. O nedenle boyuta göre seçim yapmayın, çünkü birden fazla parçaya bölünmüş olabilir.

► **Popüler Şarkılar Listesi:** Bir kullanıcının şarkıları ilginizi çekiyorsa bir listeye kaydedip zengin bir MP3 koleksiyonu oluşturabilirsiniz.

1. Sıra

çok iyi
(9.36)

- + Ergonomik
- + MP3 fonksiyonları ile ilgili detaylı veriler
- + En büyük MP3 arşivi
- + Yararlı ek araçlar
- Ek araçlar olmadan MP3 dosyalarının takas edilmesi sınırlı

Bilgi için: www.napster.com

Ek araçlar

Napigator: www.napigator.com

Napigator ile Napster server'ı değiştirebilirsiniz.

Wrapster: <http://notoctavian.tripod.com>

Wrapster original client'ı listeler ve belli veri tiplerinin takasını sağlar.

Napster

Lider Açık Ara Önde

Internet'teki müzik veritabanlarının öncüsü diggerlerinden çok farklı. En yeni Hit şarkıları yüksek bant genişliğiyle sunuyor.

Ağ üzerinde gelmiş geçmiş müzik veri bankalarının en büyüğü olan Napster, kendini ispatladı. Tam bant genişliğinde popüler şarkılara ulaşmak mümkün.

Napster turu tamamladı: Testimizin galibi olan Napster'in arama faktörü yabana atılacak cinsten değil. Ağ üzerinden bu paylaşım aracını temin edip kuranlar ondan bir daha vazgeçemeyecekler. Yaklaşık 500 bin veriye sahip bir koleksiyonda çok özel zevklere bile hitap ediliyor.

Özellikle yazar ve müzik parçasına göre yapılan aramalar çok çabuk sonuçlanıyor. Bağlantı kalitesi, bit oranı ve parçanın ses çözünürlüğü ile ilgili detaylı veriler sayesinde en iyi adayı bulmak oldukça kolay. Birden fazla indirme işlemini aynı zamanda başlatmak da mümkün. Ayrıca en ilginç kullanıcıların bulunduğu bir top list oluş-

turmak mümkün. Yazılım böylelikle hangi kullanıcıların on-line olduğunu ve hangi dosyaları download'a açtığını gösterir.

Ancak hepsi bu kadar da değil! Makinanıza ana yazılıma ek bir araç olan Napigator'u kurarsanız, farklı Napster server'ları arasında geçiş yapabilir ve iki milyonun üzerinde MP3 dosyasına erişebilirsiniz.

MP3 dosyaları arasındaki değiş tokuş borsası büyüyor

Ek bir araç olan Wrapster normal yazılımları MP3 dosyası olarak 33kHz ile gizler ve bu verileri doğru olarak paketler. Gizli dosyaları başlatmak için yardım almak üzere Napster'a "Wrapster" yazın. Devasa bir koleksiyon sizi karşılayacaktır. Aman dikkat! Virüs programcıları ve korsan kopyacılar da Wrapster kullanıyor.

Kısa Kısa: Test Katılımcılarına Genel Bir Bakış

Napster'a rakip çıktı: CHIP testinde, Napster'ın izinden giden 11 alternatif paylaşım aracı incelendi. Avantajları, daha fazla dosya seçeneği ve daha şık bir tasarım olan bu araçları aşağıda listeledik

Cutemx: İlk tıklamada her şey yolunda. Program sürekli olarak bir Yükleme klasörünün paylaşımına açılmasını istiyor.

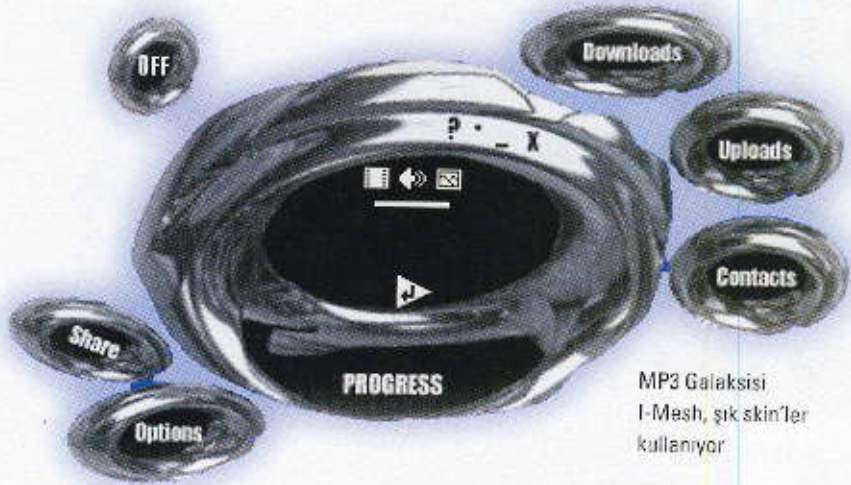
Gnutella: Winamp geliştiricisi Nullsoft tarafından freeware olarak tanıtıldı, AOL tarafından durduruldu ve şimdi açık kod ile uzun bir yol aldı. AOL resmi olmayan sürümleri ile ilgili yorum yapmıyor. Bunun nedeni, aracın bilinen zayıflıkları olabilir. On-line olan Gnutella kullanıcısının IP numarası ve portu bilinmeden hiç bir şey çalışmıyor, çünkü veri bankası merkezi bir server üzerinden çalışmıyor -bu da hiç hoş bir durum değil.

I-Mesh: Popüler şarkılar ile çok dikkat çekmiyor. Ayrıca indirme işlemi için bağlantı çoğu zaman kurulamadı. Skin tekniği ile çalışan şık client tasarımı bu durumda pek de önemli olmuyor.

Scour: Seçenekleri çok değil. İyi çözülmüş indirme ve arama fonksiyonları bile durumu kurtarmıyor. Tek teselli: "Star Wars" hayranlarına hitap etmesi.

Spinfrenzy: Modernlik, tam anlamıyla

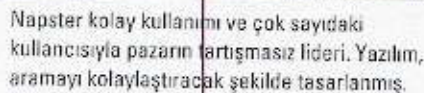
la ergonomiyi de içermek demek değildir. Arama fonksiyonları iyi ama doğrudan indirme işlemi mümkün değil. MP3 parçası yerine Spinfrenzy GET-SONG isimli bir dosya yüklüyor. Bunu Windows altında çalışmak mümkün değil, sadece Spinfrenzy'nin indirme yöneticisi ile çözümlenip dinlenebiliyor, tabii parça tamamen indirilebildiği sürece. Çok önemli bir avantajı ise, yarım kalan indirme işlemlerini devam ettirmenin mümkün olması.

MP3 Galaksisi
I-Mesh, şık skin'ler kullanıyor

Napster Ses Veriyor

Bu avda arama fonksiyonları, MP3 fonksiyonları ve sunulan şarkıların miktarı ve veriler büyük rol oynar. Ancak paylaşım araçları sayesinde ölü bağlantılarla karşılaşmama vardi pratikte pek gerçekçi bir yaklaşım değil. Çünkü takas yapacağınız taraf çoktan off-line olmuş olabilir veya indirmiş olduğunuz o en çok sevdiğiniz şarkı, aslında hişirtli bir radyo kaydından ibarettir.

Eğer size sunulan sadece sözlerle sınırlı kalıyorsa, arama yapmak eğlenceden çok bir sinir savaşına dönüşür. Unutmayın ki, Sharing Tool'lar internet sayfalarındaki MP3'lerden çok daha güvenlidir.

Testin galibi Napster

En fazlasını veren en çok arandır. Bu Napster'in sadece müzik seçenekleri değil genel yapısı için de geçerli. Kolay anlaşılır yapısı ve basit çalışına şekliyle Napster kendi alanında pazarın lideri.

Ancak müzik seçeneğini iki milyon parçaya kadar artıran ve her tür verinin aranmasına olanak tanıyan ek araçlar Napigator ve Wrapster vazgeçilmez tamamlayıcılarıdır. Sharing Tool liderinin bu başarısının yanı sıra bu kadar çok insanı da kızdırıyor olmasına şaşmamak gerek.

Online Veribankası	Napster	Cutemx
Toplam Not	9,36	5,64
Web Sayfası	www.napster.com	www.cutemx.com
Donanım ve Kapsam		
Dosya Sayısı*	500.000	400.000
Dosya Türleri	MP3	Müzik, Video, Resim, Software
Ek Araçlar	Napigator, Wrapster	-
Ergonomi		
Kütüphane	•	•
Hot Listeler	•	•
Doğrudan İndirme İşlemi	•	•
Yükleme İşlemine Hazır Gerekliliği	-	•
MP3 Fonksiyonları		
Transfer hızı bilgileri	•	•
İndirmeyle ilgili zaman verileri	•	•
Audio frekans verileri	•	-
Pingleme zaman verileri	•	•
Bağlantı şekli verileri	•	•
Veri büyüklüğü ile ilgili veriler	•	•
Arama Fonksiyonu		
Yazar	•	-
Title/Anahtar sözcük	•	•
Sunulan Top Şarkılar: Güncel Listeler		
Serbest Tarz (Bomfunk MC)	min. 100	15
It's my Life (Bon Jovi)	35	2
Ich vermiss dich... (Zlatko)	min. 100	0
Sunum Aralığı: Rock'tan Klasik		
Bommerlunder (Tote Hosen)	4	0
Olilloqui Valley (Herbie Hancock)	12	0
Der Schwan von Tuonela (Jean Sibelius)	4	0
Değerlendirme	Puan 0 50 100	Puan 0 50 100
Donanım ve Kapsam	84	84
Ergonomi	94	76
MP3 Fonksiyonları	100	85
Arama Seçenekleri	100	85
Popüler Şarkılar	100	70
İlginç Sunumlar	90	25
Toplam Değerlendirme	95	67
Özetle		

*Üstte sayılar günün farklı saatlerinde yapılan denemeler sonucunda elde edildi.

Veri bankaları arasında en iyisi. Ergonomik olarak geliştirilmiş programda hemen hemen her şeyi bulmak mümkün. Müzik çeşitleri veya güncel parçalar, her şey indirilmeye hazır.

lik tıklamada her şey yolunda, ancak indirmeyi başlatmadan önce program sizden başkaları için yüklemek üzere dosyalar açmanızı istiyor. Ne vakit!

• = eval - = have

Tüm ürünlerin genel test alanı

Her bir türün test alanındaki verisi

3

4

5

6

Gnutella**Scour****I-Mesh****Spinfrenzy****5,50****5,00****4,48****2,90**

www.gnutella.wego.com

www.scour.com

www.imesh.com

www.spinfrenzy.com

125.000

175.000

Bellli değil

Bellli değil

Müzik, Video, Resim,
Metin, Yazılım

Müzik, Video, Resim

Müzik, Video, Resim,
Metin, YazılımMüzik, Video, Resim,
Metin, Yazılım

-

-

-

-

-

.

.

.

-

.

.

-

.

.

.

-

-

-

-

-

.

.

.

-

-

.

.

.

-

-

-

-

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

-

-

-

.

.

.

.

.

21

9

min. 100

1

4

0

0

0

5

0

9

0

1

0

1

0

2

0

0

0

0

0

0

0

Puan 0 50 100

Puan 0 50 100

Puan 0 50 100

Puan 0 50 100

62

60

44

44

75

93

81

45

62

72

54

69

85

85

85

100

78

55

63

33

40

25

30

25

66

62

59

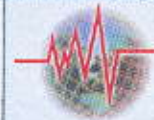
47

Crack'ler için bir MP3 veri bankası. Burada hiçbir şey merkezi bir server üzerinden çalışmıyor. Yeni başlayanlara uygun değil, profesyoneller için takas borsasına mümkün olduğunca anonim girmek için bir araç.

Seçim yapmak dilege kalmış. Oldukça kolay indirilebiliyor olması bile durumu kurtarmıyor. Ama küçük bir toselli: Web üzerinde kısa film ön izlemeli video araması yapmak mümkün.

Popüler liste şarkılarına yönelik bir şeyler sunmuyor. İndirme işlemi genellikle başarısızlıkla sonuçlanıyor. Fakat yine sevimli çünkü, program yüzeyinde pek çok I-Mesh skin'i mevcut.

Modern olması, ergonomik de olması anlamına gelmiyor. Programın pek çok eksikliği var. Doğrudan indirme imkanı yok.

NASIL TEST ETTİK?

Sharing Tools

Sharing Tool'larda farklı bileşenlerin birlikte nasıl çalıştıkları önemlidir. Örneğin MP3 çeşitliliği (Liste şarkıları yüzde 25 ve diğerleri yüzde 20) ve ergonomi (yüzde 20) var. Çünkü ergonomik nedenler yüzünden kullanılamayan bir yazılımın anlamı yok. CHIP'in bu test için kullandığı kriterler:

■ Liste Şarkıları:

CHIP, ilk üçü, test edilen Sharing Tool'larda popüler liste şarkılarının aranma sonuçlarında ortaya çıkan sayılara göre seçti.

■ Kapsam:

CHIP, üç alanda, popüler müzik listelerinde elde edilen isabet oranını değerlendirdi.

■ Ergonomi:

İndirme işlemi stressiz ve kolay bir şekilde yapabilmek için, sunulan programların kolay kullanılabilirliği oldukça önemli.

■ MP3 Fonksiyonları:

Veri bilgileri ve bağlantı kalitesi, veri seçimini kolaylaştırır.

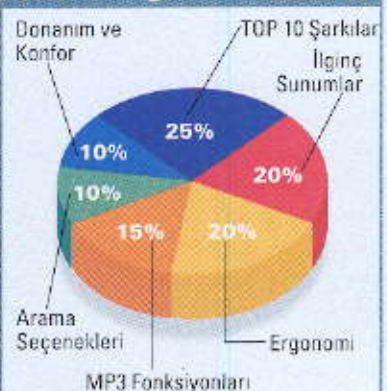
■ Arama Seçenekleri:

Hızlı arama ve hızlı bulma, on-line olunan süreyi kısaltacağından, paradan tasarruf edilmesi noktasında oldukça önemli bir rol oynuyor.

■ Donanım ve Kapsam:

Verilerin miktarı tabii ki önemli, ancak ek araçlar da konfor ve kullanım kolaylığı sağlıyor.

NASIL Değerlendirildi?

Anonim Sörf

İnternetteki Ayak İzlerinizi Silin

Kulağa korkutucu bir hikayeymiş gibi gelen veri avcılarının gerçekte uzun zamandır internet'te varlıklarını sürdürüyorlar. CHIP kişisel bilgilerinizi veri avcılarından korumanın yollarını gösteriyor.

■ İnternet'e giriş zararsız görünüyor. Giriş bilgilerinizi sadece servis sağlayıcı biliyor, diğer gizli bilgiler de web sayfaları arasında gezinirken herhangi bir tehlike altında değiller. Ve eğer bir web sitesindeki hizmetler için kişisel bilgiler istenirse, gerçek bilgiler yerine bir takma isim kullanmak yeterli oluyor.

Ancak istenilen mahremiyet, gerçekte uzun zamandır kırılmış durumda. Veri koleksiyoncuları (ya da bilgi hırsızları) internet kullanıcılarının sörf alışkanlıkları hakkında gizlice bilgi topluyorlar, e-posta adreslerini çalıyor, hobileri ve alışveriş alışkanlıklarını ortaya çıkarıyorlar.

İnternet bağlantısı, yaşanılan yerin bilinmesi anlamına geliyor. PC, bağlantı oluşmasından kısa bir süre sonra büyük bir ağı bir parçası oluyor. Bu, ağı katılan yeni bilgisayarın diğer bilgisayarlarla veri alışverişinde buluna-

bilmesi için tanımlanması gerektiği anlamına geliyor. Tabii ki HTML sayfalarının da bu tanımlama sayesinde doğru adrese teslim edilmeleri mümkün oluyor.

Basit bir koruma: Şifrelenmiş IP numarası

Bu tek anlamlı adres, sunucu bağlantısında otomatik ve büyük bir IP havuzu içerisinde tesadüfi olarak belirlenir. Bu IP numaraları bağlantıdan bağlantıya değişir, ancak sunucular protokoller sayesinde hangi kullanıcının ne zaman internete bağlandığı bilgisini elde edebilir. Adli bir soruşturmada bu durum, aranan bilgisayara hızlı bir şekilde ulaşmayı mümkün kılar.

IP adresi, internet bağlantınızı ortaya çıkaran tek bilgi değildir tabii ki. Browser'ın otomatik olarak iletildiği bilgiler, cookie kullanımı ve ek yazılımla-

rın kullanıcı bilgilerini bilginiz haricinde göndermesi ile gezinti esnasında çeşitli bilgilerinizi www aracılığıyla arkanızda bırakıyorsunuz.

Bir kayıt işlemi sırasında veya online alışveriş esnasında kişisel bilgilerinizin hedefe ulaşmaması tehlikeli bir durumdur. Bunlar potansiyel internet bilgi hırsızları tarafından alınıp, uzun süre bir internet sunucu üzerinde saklanabilirler.

İnternet gezintisi esnasında karşılaşılabileceğiniz tehlikeleri bilmeniz ve özel bilgilerinizi korumak için gerekli güvenlik şartlarını kesinlikle yerine getirmeniz gerekmektedir. İzinsiz girişler, özellikle iş nedeniyle veya işyeri konumuna bağlı olan verilerde ve özel alanlarda daha büyük risk taşırlar. Çünkü geri dönüş anahtarı sadece IP adresi değildir, browser da dikkatsiz bir şekilde önemli bilgileri yayımlar.

Hain browser: İşgüzar köstebek

Talep üzerine browser ve işletim sistemi versiyonu gönderiliyor, kullanıcının ekran çözünürlüğü hakkında bilgi veriliyor ve Java Script ve Java'nın aktif olup olmadığı bildiriliyor. Eğer bir web sayfası ziyaretçisini teknik donanımına bağlı olarak özel hazırlanmış bir sayfaya yönlendirmek isterse, tabii ki bu bilgilere gereksinim duyar.

Analiz programları tarafından elde edilen ve değerlendirilen bilgiler normalde saklanırlar. Böylece bir web sayfasının yöneticisi ziyaretçisinin yapısı hakkında bir bilgiye sahip olur.

Söz konusu bu bilgilere ek olarak, o andaki güncel web sayfasını bulmadan önce ziyaret ettiğiniz sayfaların adresleri de elde edilebilir. Bu en azından birkaç durumda haince olabilir ve birçokları tarafından özel hayata giriş olarak algılanabilir.

Web sayfası yöneticisi, ziyaretçisinin sörf alışkanlıkları hakkında çok fazla bilgi edinebiliyor, örneğin hangi sayfaların kendisiyle bağlantı kurdıkları gibi istatistikler oluşturabiliyor. Özellikle ticari sayfa sahipleri potansiyel müşterilerinin isim ve adreslerini öğrenmek istiyor. Bunun için çoğunlukla, karşılığında kişisel bilgilerinizi isteyerek vereceğiniz cazip download alanları veya ücretsiz servisler sunuyorlar.

Bu sadece yazılım veya diğer ürünler ile olmak zorunda değil. Mailinglist'e girmek veya bir çekilişe katılmak da e-posta adresinizin yayılması için yeterli olabiliyor.

Özellikle, veri koruması ile az da olsa ilgilenmek zorunda olan Amerikalı sunucular çalışkan bir şekilde müşteri bilgilerini topluyorlar ve bunları karlı

Posta Hırsızı

Browser, e-posta adreslerini ve sörf alışkanlıklarını kullanıcı farkına varmadan ele veriyor.

bir şekilde pazarlama ajanslarına satıyorlar. Sonuç, mütemadiyen gelen sıkıcı iletiler posta kutunuzu dolduruyorlar.

Internet üzerinde sırların isteyerek açıklanması

Eğer on-line formları dikkatli bir şekilde dolduracak olursanız, e-posta adresiniz muhtemelen istenecektir.

Özellikle eski browser'lar, herhangi bir sunucunun sorgusu sonucunda kullanıcının e-posta adresini verebildikleri için kullanıcıları tehlikeye atıyorlar. Bunun için sunucu aracılığıyla bir "http_from" isteği yeterlidir. Ancak yeni browser'larda, eğer FTP fonksiyonun konfigürasyonunda bu güvensiz durumu onayladıysanız, e-posta adresiniz küçük bir hile yardımıyla yayınlanabilir.

Ziyaret edilen web sunucusu, http adresi yerine sunucudan FTP bağlantısı ile yüklenen bir resim gösteriyorsa, browser'ınız şayet gerek duyulursa kaydedilen konfigürasyon bilgileri ile FTP sunucu üzerinde günlük tutabilir.

Bazı FTP sunucuların bağlantı için browser'da bulunan adresin gönderilmesini şart koşmasından dolayı FTP

konfigürasyonunuza varolan bir posta adresi girmeyin.

Bisküvilere dikkat: Cookie'ler alışkanlıklarınızı kaydediyorlar

Bir diğer sıklıkla unutulmuş konfigürasyon noktası da cookie'lerle ilgili olanıdır. Genellikle iyi bir şekilde sonuçlanmayan cookie'ler hem Netscape hem de Internet Explorer'da varsayılan ayar olarak aktiflerdir.

Cookie'ler her web sayfasının, browser ayarları izin verdiği sürece, bilgisayar üzerinde saklamak istedikleri "sadece" küçük bilgi paketleridir. Sadece birkaç satır metinden oluşan dosyalar ya genel bir dosya içerisinde oluşturulur (örneğin Netscape Communicator'da olduğu gibi) ya da direkt sabit disk üzerinde saklanırlar (Internet Explorer'daki gibi). Bu cookie'ler aslında sadece oluşturan web sayfası ta-

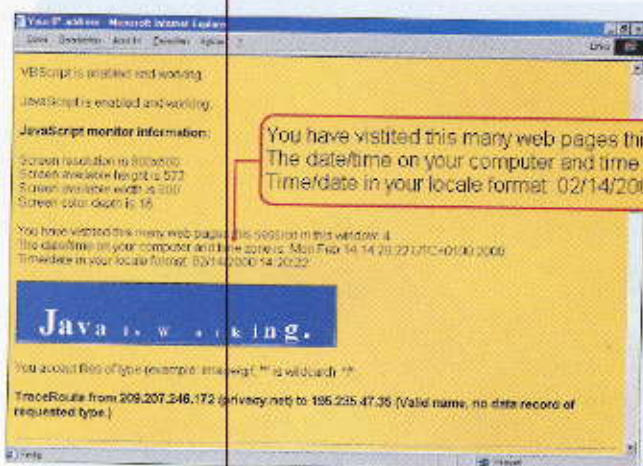
GİZLİ TEHLİKELER

Kontrol Dışındaki PC

Sörfçünün kimliği sadece internette aldığı yol nedeniyle ortaya çıkma tehlikesi geçirmiyor. Son zamanlarda kullanıcıların bilgisayarlarında kurulu olan programların her geçen gün daha fazlası, üretici web sayfası ile bilgi alışverişinde bulunuyor. Ve bu işlem genellikle kullanıcının bilgisi haricinde gerçekleştiriliyor.

Teorik olarak programcılar yerel sabit diskteki bir araç yardımıyla, istenen bilgilere internet üzerinden ulaşabilir ve şüpheli durumlarda kullanıcı bilgisayarındaki tüm kontrolü ele geçirebilirler. Buna izin veren Back Office ve NetBus programları internette ücretsiz olarak bulunuyorlar.

Ancak kontrol edilemeyen veri alışverişi son zamanlarda özellikle, otomatik olarak kendi web sayfasında güncel versiyonunun varlığını kontrol eden programlarda karşımıza çıkıyor. Örneğin Windows'da olduğu gibi bir kaç iletişim penceresi ile güncel PC konfigürasyonu elde ediliyor ve önemli güncellemeler öneriliyor. Online müzik çalıcı olan Real Jukebox'ın kullanıcının bilgisi ve onayı haricinde özel müzik koleksiyonunu Real Networks'e ilettiğinin kısa bir süre önce fark edilmesi ile bu yöntemin tehlikesi gözler önüne serildi. Üretici firma protestolar sonucunda istatistiklerin aktarılmasını durdurdu.

Şaşırtıcı ayrıntılar:
Browser IP adresi, ekran çözünürlüğü ve zong ziyaret edilen sayfa hakkındaki bilgileri veriyor.

rafından okunabilirler. Yani meraklı bir webmaster'ın kaydedilmiş tüm bilgilere ulaşması teorik olarak mümkün değildir.

Browser hatası:

Önemli bilgilere global erişim

Maalesef devamlı olarak, bu tür bilgilere başkalarının erişmesini mümkün kılan güvenlik açıkları ortaya çıkıyor. Böylece kısa süre önce keşfedilen Internet Explorer'daki bir açık ile yabancı cookie'leri okumak ve bu sayede içerinde saklanan şifreler ve giriş bilgilerini elde etmek mümkün (daha fazla bilgi için www.peacefire.org/security/iecookies). Ancak Microsoft bu arada bu açığı kapatan bir yama yayın-

Cookies

Sörfçünün alış veriş ve sörf alışkanlıklarını açığa çıkartan kontrol dosyaları

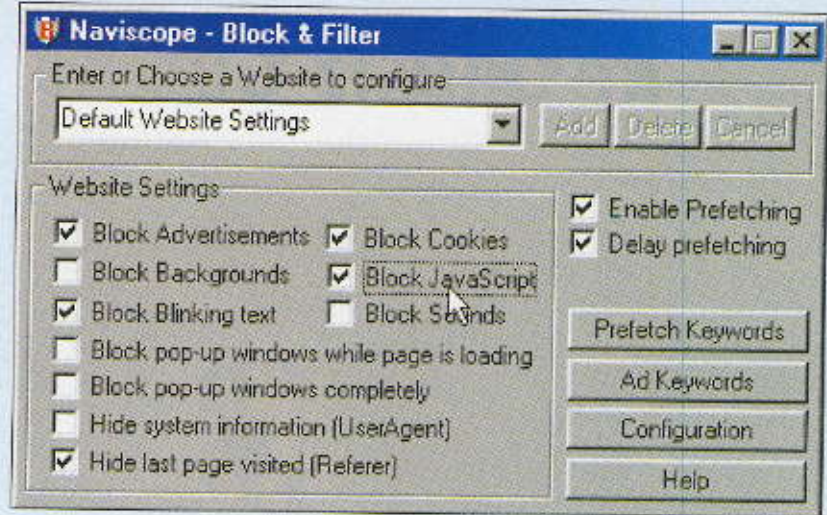
ladı (www.microsoft.com/technet/security/bulletin/ms00-033.asp).

Güvenli browser'larda da cookie'ler aracılığıyla her web sayfası tarafından tekrar tanınabileceğiniz gerçeği de tek başına düşünülmemeli. Bu sayede, örneğin size değişmeyen bir tanımlama numarası atamak sorun değil. Eğer herhangi bir zamanda ziyaret ettiğiniz sayfaya kaydedildiyse, (muhtemelen farkında olmadan) bırakmış olduğunuz bilgiler daha sonra yapacağınız ziyaretlerde otomatik olarak güncellenecektir. Bir süre sonra da eksiksiz bir kullanıcı profili oluşacaktır.

Eğer bir gün, örneğin bir sipariş esnasında kişisel bilgilerinizi girmek zorunda kalırsanız, veritabanı yöneticisi sadece sizin bilgilerinizi değil, muhtemelen sizin aylardır web sayfası üzerinde yapmış olduğunuz tüm işlemlere ait sayısız bilgiyi de kullanabilir.

Reklam ajansları kullanıcı profilleri oluşturuyorlar

Asıl endişe verici olan durum ise, sadece resmi olarak ziyaret ettiğiniz sayfa-

Komple Koruma: Naviscope sadece Cookie'leri değil, reklamları, pop-up pencereleri ve ziyaret edilen internet sayfalarının listesini de engelliyor.

ların cookie kaydetme imkanına sahip olmamasıdır. Özellikle ilk bakışta hiç ciddiye alınmayan web sayfaları da kullanıcı bilgilerinizi kaydederler. Bunlar arasında büyük reklam ajanslarının sunucuları sayılabilir. Örneğin: Double-Click.

Bu organizasyonlara ait bir reklam banner'ının direkt gösterim sunucusu üzerinde yüklenmesi esnasında, normalde mümkün olduğu şekilde bu sunucu da bilgisayarınıza bir cookie yerleştirebilir. Double-Click gibi firmalar farklı alanlarda, çok sayıda sayfa üzerinde görüntüleniyor ve bu sayede hızlı bir şekilde, çoğunluğu muhtemel olarak konu ile ilgilenen ziyaretçiler-

den oluşan bir kullanıcı profili oluşturuluyor. Sonuçta Microsoft, Yahoo ve Playboy ziyaretlerinizin birbiri ile bağlanması problem değildir.

Cookie özelliklerindeki bir hatadan dolayı, cookie'ler diğer domain'ler tarafından da okunabilirler. Böylece ziyaretçiler için teorik olarak bir gözlem ağı kurmak mümkündür (www.cookiecentral.com/bug/index.shtml).

Bu takibi delebilmek için yapılması gereken tek şey sadece cookie kaydını reddetmektir. Tüm browser'lar bunun için uygun bir seçenek sunarlar. Maalesef bu da, örneğin kullanıcı için özel Web sayfası alanları gibi bir çok fonksiyonun bir daha çalıştırılmayacağı

BROWSER ARAÇLARI

İstenmeyen Veri Trafikine Karşı Filtre

Bilgisayarınızın diğer web sayfaları ile istenmeyen bilgi alış verişini engellemek için emektar programların yardımına başvurabilirsiniz.

Sunucuların cookie'lerini, web sayfalarındaki reklam banner'larını Webwasher (www.webwasher.com) gibi programlarla güvenilir bir şekilde engelleyebilirsiniz. Webwasher tüm reklam banner'larının ekrana gelmesini engelliyor ve faydalı bir yan etki olarak da web sayfalarının yükleme sürelerini büyük bir ölçüde hızlandırıyor.

Webwasher haricinde bu ve benzeri görevleri yerine getiren değişik araçlar da mevcut. Örneğin Naviscope (www.naviscope.com), arka planda çalışıyor ve haber vermek haricinde ayarlarına bağlı olarak tüm cookie'le-

ri, JavaScript, gidip gelen yazılar ve daha birçok şeyi de süzüyor. Program bunun yanı sıra isteğe bağlı olarak takip eden sayfaları önceden yüklüyor ve böylece bekleme süresini kısaltıyor.

İstenmeyen işlemlere karşı kullanılacak bir diğer program türü de, Zonelarm (www.zonelabs.com) gibi kişisel firewall'lardır. Bu program tüm port'ları (bilgisayarın farklı girişleri olarak adlandırılabilir) veri trafiğine karşı kontrol altında tutuyor ve eğer herhangi bir program sizin bilginiz haricinde bilgisayarınızla bağlantı kurarsa alarm veriyor.

Aynı şekilde, şifreleri göndermek üzere bulunan sisteminizdeki yüklü trojan'lara karşı veri çıkışını da devamlı kontrol ediyor.

anlamına geliyor.

Cookie gönderimini engellemek için Webwasher (www.webwasher.com) veya Naviscope (www.naviscope.com) gibi bir program yeterli olacaktır. Aslında ek bir araç kullanmak da zorunlu değildir: Internet Explorer tarafından kaydedilen cookie bilgilerini silmek için

Profil

Reklam ajansları bir çok sayfa üzerinde çalışıyor, verileri bir merkezde topluyor ve kullanıcı profilleri oluşturuyorlar

"Windows \Temporary Internet Files" klasörünü açın ve internet adresleri "Cookie:..." ile başlayan tüm dosyaları silin. Daha sonra bundan böyle cookie alımını engellemek için Internet Explorer altında Araçlar/Internet Seçenekleri/Güvenlik kartı üzerinden Internet alanını seçin. Özel Düzey düğmesi üzerinden ulaşılan Güvenlik Ayarları penceresindeki Tanımlama Bilgileri başlığı altındaki Devre Dışı Bırak seçeneğini işaretleyin.

Netscape Communicator'da ise Netscape program dizini altında yer alan kullanıcı klasörü içerisindeki COOKIES.TXT dosyasını silin. Cookie alımını engellemek için de Edit/Prefe-

rences/Advanced penceresinde bulunan cookies başlığı altındaki Disable Cookies seçeneğini işaretleyin.

İsimsiz sörf:

Bırakılan izleri silmek

Maalesef tek başına tüm bu tedbirlerle mahremiyetinizi korumanız halen mümkün değil. Eğer bıraktığınız online ayak izlerini tamamen silmek istiyorsanız, en iyisi ek olarak bir proxy-server kullanmalısınız. Bunlar bir çok servis sağlayıcı tarafından kullanıma sunulmuştur ve görevi de bir ara alan oluşturmaktır. Siz sayfa isteklerinizi proxy server'a gönderiyorsunuz ve server'da sizin istediğiniz doğrultusunda sayfayı internetten yüklüyor. Bu sayede ziyaret edilen web sayfası sadece proxy ile iletişim kuruyor ve sorgu da sadece o mesafeye kadar takip edilebiliyor. Yani Güncel IP adresiniz de proxy'nin arkasında gizliliğini korumaya devam ediyor.

Tabii ki proxy server'lar da en azından servis sağlayıcınız üzerinden bağlantı kuruyorlar... Bunun haricinde, daha önceden bazı bilgilerin yayınlandığı şekilde, http başlık bilgileri de değiştirilmeden aktarılıyor.

Eğer servis sağlayıcınız proxy hizmeti sunmuyorsa ya da bilinmenizi tamamen engellemek istiyorsanız "Anonymizer" olarak adlandırılan online proxy'ler size yardımcı olabilirler. Bu durumda http başlıkları da saklanacaklarından dolayı, ziyaret edilen sayfa hiçbir şekilde hakkınızda bilgi edine-

meyecektir. Ancak bu tür maskeleyme programlarının kurulumu sırasında, tüm bilgiler ilk olarak Anonymizer programının sunucusu üzerinden aktarılacağı için, sayfa isterken karşılaşılabileceğiniz zorlukları ve yükleme süresini hesaplamalısınız.

Tanınmadan sörf yapmak için maskeleyme programları

Bu program türünün en tanınmış üyesi Anonymizer'dır (www.anonymi-

İPUCU

Tanınmadan Sörf İçin 5 Kural

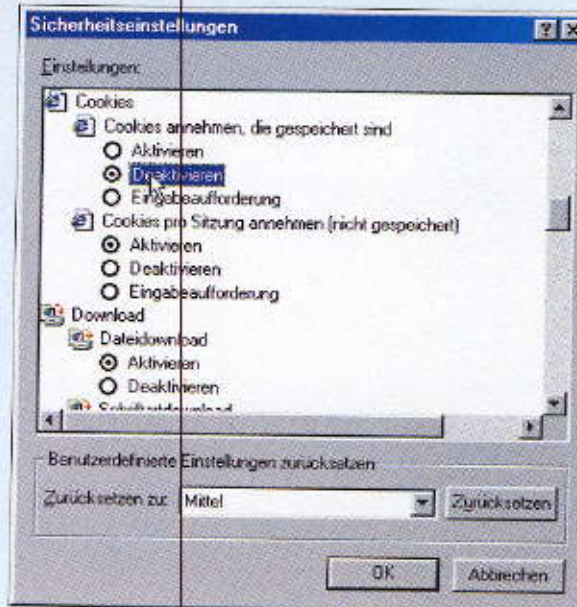
1 Web sayfaları üzerindeki formları doldurmaktan olabildiğince kaçının. Böylece e-posta adresinizi ve başka bir grup bilgiyi de orada bırakıyorsunuz. Bu kötü bir şekilde sonuçlanabilir ve ileride istemediğiniz bir ileti bombardımanına tutulabilirsiniz. Eğer bir yazılım indirmek için bu tür formun doldurulması gerekiyorsa, bunun yerine FTP sunucuları veya www.download.com gibi tanınmış Web sayfalarını alternatif bir kaynak olarak kullanın.

2 İnternette ücretsiz e-posta hizmeti veren bir yerden bir ya da iki e-posta adresi alın. Böylece bu adres(ler)i kaydolma esnasında bir web sayfasına verebilirsiniz. Mailinglist ve şifreleri almak için bu adresler uygundur. Şayet istenmeyen reklam iletilerinin sayısı artacak olursa, bu adresi kullanmaktan vazgeçebilirsiniz.

3 Her türlü durumda e-posta ve gerekirse kendi web sayfası adresinizi girmekten kaçının. Çünkü bu bilgiler yardımıyla kimliğiniz rahatlıkla ortaya çıkarılabilir. Örneğin başka hiçbir şeye gerek kalmadan sadece bir domain ismi vasıtasıyla Denic Webinterface (www.denic.de/index.en.html) ile sahibi elde edilebilir.

4 Mümkünse size dinamik IP adresi atayan bir servis sağlayıcı kullanın. Statik IP adresleri yardımıyla bilgisayarınız internette her zaman rahatlıkla bulunabilir. Eğer servis sağlayıcınız proxy hizmeti sunuyorsa, onu kullanın. Bu sayede izleriniz sadece servis sağlayıcıya kadar takip edilebilir. Böylece bilgisayarınızla direkt bir bağlantı mümkün olmaz.

5 Cookie gönderimini reddedin. Bu sayede Web sayfalarının hareketlerinizi uzun bir süre takip etmesini engelleyebilirsiniz.

Cookie'leri kapatmak: IE, "Güvenlik Ayarları" altından Cookie alınmasını engelleyebilir. Şayet alışveriş sayfalarında ihtiyaç duyulursa, "Sör" seçeneğini işaretleyin.

zer.com). Kişisel kullanım için olan versiyonu ücretsiz. Başlamak için Anonymizer web sayfasında istediğiniz URL'yi giriyorsunuz ve bu browser penceresindeki tüm hareketler Anonymizer koruması altında gerçekleşiyor. Anonymizer'a rakip olacak, ancak Almanca olan bir hizmet de Rewebber (www.rewebber.de) tarafından sunuluyor. Daha tınlı olan rakibine göre daha hızlı olan sayfayı kullanarak sörflerinizi hızlandırmanız mümkün.

E-posta riski: Web sayfası yöneticileri için tehlike

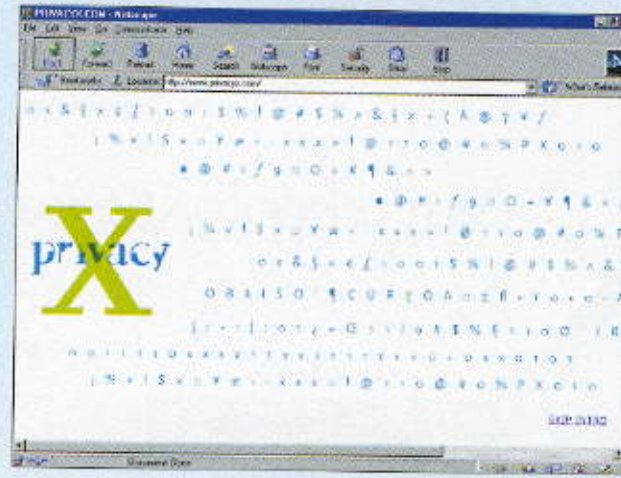
Anonymizer ve diğer hizmetler, saldırılara karşı korumak zorunda olduğunuz bir web sayfası hazırladıysanız, maalesef size yardımcı olamıyorlar. Çünkü çok az internet kullanıcısı, bir domain'in kaydedilmesi esnasında do-

Domains

Denic ile açık:
Web sayfası
sahiplerinin
kişisel bilgileri
herkese açık

main sahibinin bilgileri, son olarak da adresinin, ilgili kayıt alanına saklanacağını ve oradan da herkesin erişebileceğini biliyor. Son zamanlarda popüler web kartvizitlerin, kadir@tuztas.com.tr formunda bir e-posta adresini korumak isteyen sahipleri, DENIC (www.denic.de/index.en.html) üzerinden "Whois" sorgusu yardımıyla rahatlıkla elde edilebilir.

Telekom-Teleauskunft gibi bir on-line arama hizmeti (www.teleauskunft.de) sayesinde ilgili telefon numaralarının izini sürmek de bir sorun teşkil etmiyor. Web sayfası yöneticisi olarak özel alan kaybetme tehdidi haricinde, saldırganlar bir e-posta yardımıyla sisteminize virüs bulaştırabilir ve son olarak sayfaınızı sabote edebilirler. Bunun için gerekli olan bilgisayarınızın güncel IP adresini ise rahatlıkla bulabilirler. Saldırgan bunun için, gönderdiği iletiye eklediği resmi hacker'ların sunucusundan çağrılmak zorunda bırakabilir. Bu yöntem, iletinin

Güvenli e-posta:
PrivacyX, kendi özel e-posta adresiniz olarak kullanabileceğiniz şifrelenmiş, anonim e-posta hesapları sunuyor.

açılması ile otomatik olarak başarıya ulaşır. Resmin çağırılması için IP adresi aracılığıyla sunucuyla bağlantı kurmak zorunda kalınır ve sonuç olarak IP adresi hacker'ların elinde.

Bedava e-posta hizmetleri de müşteri bilgilerini topluyor

Bu durumda yüksek güvenlik önlemleri için en iyi çözüm, Hotmail veya Yahoo gibi web tabanlı bir e-posta hizmetinden faydalanmaktır. Eğer istenen POP ve STMP girişlerinizi standart posta programınızdan kullanıyorsanız, aslında bu durumda da e-postalarınızın izinin posta sunucunuza kadar devam edeceğini göz önünde bulundurmalısınız. Bunun için bu tür hizmetlerin büyük bir kısmı kapsamlı kayıt işlemi sırasında yine bir çok kişisel bilgiyi vermenizi istiyorlar. Pazar stra-

tejisi olarak "hedef gruba" ulaşmak için mükemmel bir kaynak.

Tabii ki çok uzun formların bulunmadığı yerler de mevcut. POP ve STMP girişlerine rağmen göndericilere tam bir tanınmama ve şifreleme sözü veren ilginç bir e-posta hizmetini PrivacyX (www.privacyx.com) sunuyor. Kayıt olmak için çok kısa bir bilgi girişi yeterli. Posta hesabı bağlantısı da kayıtlı şifreleme sertifikası üzerinden gerçekleştiriliyor.

Bu yöntem de henüz "kırılamaz" değil, ancak bu şekilde güvenlik altına alınmış iletlerinizi sürmek büyük bir zahmet gerektiriyor. PrivacyX de sunduğu hizmeti sörfçülere bir Flash introsu ile anlatıyor: Firma logosu arkasında pek belirli olamayan bir çok sıfır ve simge saklıyor. □

UE / Kadir Tuztas (ktuztas@chip.com.tr)

PGP İLE ŞİFRELEMEK

Patron da Okuyabiliyor: Posta Mahremiyeti Yok

Kullanışlı tüm posta sunucu programlarında gönderilen ve alınan postaların bir kopyasını kaydetme seçeneği bulunuyor. Bu, posta sunucusuna giriş hakkı olan herkese kullanıcıların mektuplarını okuma imkanı tanıyor.

Her gün gönderilen iletlerin tehlikesi de olduğu görülüyor. Tabii ki "Kredi Kartı" veya "Hesap" kelimeleri kullanılarak yapılan bir arama işlemi sonucunda bu iletlerin bir kopyası çıkartılabilir. Özellikle merkezi bir posta sunucusuna sahip olan işyerlerinde çalışanların birbirleriyle mektuplaşmaları sorunsuz bir şekilde kontrol edilebilir.

Böyle bir tehlikeye karşı web tabanlı e-posta hizmetlerini kullanılması da et-

kili bir seçenektir. İletiyi şifreleyerek sadece alıcının açması ve okuması da garanti altına alınabilir.

Pretty Good Privacy (PGP) bu amaç için kullanılan standart bir programdır. Program, ticari kurulum haricinde Freeware olarak iki versiyon halinde bulunuyor.

ABD ve uluslararası versiyonu patent hakları nedeniyle, aynı sonucu vermesine rağmen ilk etapta kullanılan şifreleme algoritmalarında farklılık gösteriyor. Programı PGP uluslararası Freeware sayfasından (www.pgpi.org/) elde edebilirsiniz. Kapsamlı bir dokümantasyona ise www.foebud.org/pgp/html/pgp.html adresinden ulaşabilirsiniz.

E-Postaları Yabancı Gözlardan Uzak Tutmak

Veri Hırsızlarına Şans Tanımayın

İş ve özel hayatınız hakkındaki çeşitli bilgileri içeren E-mail'ler güvenli mi? Aslında hayırlı Mail'leriniz, güvenlik önlemleri almadığınız sürece başkaları tarafından okunabilirler.

■ Hanginiz bir posta kartı üzerine hesap bilgilerinizi, ailesiyle ilgili hikayeleri veya başından geçen özel bir durumu yazar? Büyük bir ihtimalle hiçbiriniz, çünkü posta kartı üzerine kaydedilen bilgiler kolaylıkla herkes tarafından okunabilir. E-postalar söz konusu olduğunda da durum pek farklı değil. Posta kartlarının bu dijital sürümelerini teorik olarak bilgisayarlar ve internet hakkında bilgi sahibi olan herkes okuyabilir.

E-postaları korumak:

Şifreleme olunca işe yarıyor

İletilerinin yabancı ellere geçmesini istemeyenlerin, güvenilir mesajlar yollayabilmek için sanal bir mektup zarfına ihtiyaçları var. Bu işlemi daha güvenli hale

getiren yöntemin adına Kriptographie (Şifreleme) denir. Bir dizi matematiksel hile ile mektuplar kodlanabiliyor, böylece şifre çözen programlar olmaksızın okunduklarında anlaşılmaz bir dil ortaya çıkıyor. Endişe etmeyin, elbette oturup iletideki harfleri sıralamak için bir metot bulmak zorunda değilsiniz. Free-mail veya Trust Center gibi özel programlar bunu sizin için gerçekleştiriyorlar. Bu programları kullandığınızda bir taşla iki kuş vurmuş oluyorsunuz: Hem e-postalarınız şifreleniyor hem de elektronik olarak işaretleniyor. Bu elektronik imza, iletii alıcıya gönderenin siz olduğunu kanıtıyor. Ancak, pratikte nadiren karşılaşılsa da bir e-postanın gönderici ayrıntıları taktid edilebiliyor.

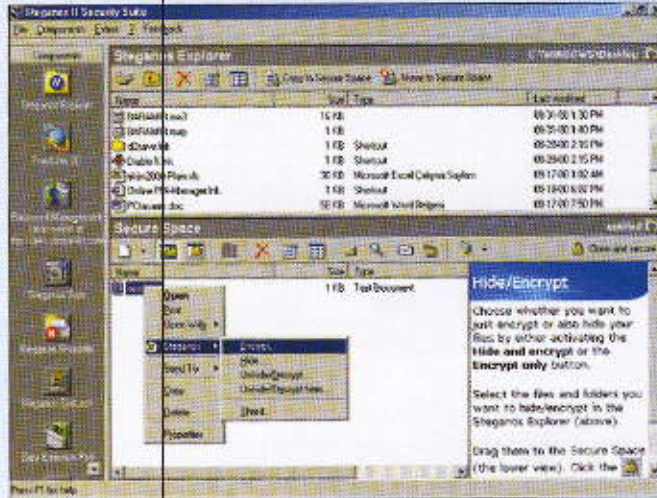
Elektronik postanın güvenliğinin sağlanması için pek çok neden var. Bu yüzden bu yazıda size e-maillerinizi en az masrafla nasıl koruyabileceğinizi açıklıyoruz.

Şayet daha çok, işlemin teorik kısmıyla ilgileniyorsanız, şifreleme ile ilgilenen web adreslerine ayrıca göz atmalısınız.

Gizli bilgileri dosya eki olarak göndermek

Bir e-postayı pek çok şekilde şifreleyebilirsiniz. Başlangıç için size hızlı ve pratik olan bir yöntem göstereceğiz. Yöntem yüzde 100 bir garanti vaat etmiyorsa bile, Word'le çalışıyorsanız çoğu zaman işe yarıyor:

Word kullanarak dosyanızı şifreleyin

Sertifika
şifrelemedir ve dijital imzanın
temelini
oluşturuyor.

ve dosya eki olarak e-postanıza ekleyin. Birazdan göstereceğimiz gibi bu çok kolay gerçekleşiyor. E-postanın kendisine herhangi bir metin yazın. Sadece alıcı gerçek iletinin dosya ekinde olduğunu bilecektir. Böylece e-postaları arama programları vasıtasıyla hassas bilgiler için, otomatik olarak tarayanlar boş kürek sallamış olacaklar.

- 1- Word'de sırasıyla Dosya/Farklı Kaydet/Seçenekler'i seçin.
- 2- İçine parola yazabileceğiniz bir iletişim penceresi açılacak. Tamam'la parolayı onaylayın. Güvenlik için parolayı sonraki iletişim penceresinde yeniden girin. Tamam'a tıklayın.
- 3- Son olarak Kaydet'e tıklayın. Hepsini bu kadar!

Parolayı bilmediğiniz sürece belgeye

ulaşamazsınız. Tabii alıcı da bu durumda iletiyi okuyamayacağından parolayı ona bildirmeniz gerekir.

Korunmayı aşmak isteyen birisi, korunan belgeyi başka bir programla açmayı denese dahi sonuca ulaşamaz. Ekranında anlaşılmaz işaretler yer alacaktır.

Word'ün metni doğru şifreleyip şifrelemediğini kolaylıkla deneyebilirsiniz. Windows Başlat menüsünde Donatılar'dan ulaşabileceğiniz Wordpad'i başlatın. Dosya türü olarak Tüm Dosyalar'ı seçin. Word belgesini yükleyin. Okuyamadığınızı göreceksiniz.

İpucu: Parola korumasını parolayı yazdığınız alanı boşaltarak kaldırabilirsiniz. Daha sonra dosyayı yeniden kaydetmelisiniz.

Şifreleme için Winzip'ten de yardım alabilirsiniz

Bu programla dosya boyutunu ufaltabilir ve dosya göndermek için geçen süreyi kısaltarak bağlantı ücretini azaltabilirsiniz. Daha önce mutlaka Winzip isimli sıkıştırma programından bahsedildiğini duymuşsunuzdur. Bu program büyük dosyaları daha küçük paketlere sıkıştırarak onların örneğin e-postalarla daha hızlı gönderilmesini sağlar. Pratik olan, Winzip'in istek doğrultusunda Word belgeleri gibi dosyaları sıkıştırırken bir parolayla koruyabilmesi. Sadece parolayı biliyorsa iletiyi alan taraf dosyaları açabilir. Winzip'in deneme sürümünü www.winzip.com adresinden indirebilirsiniz.

Dosyaları profesyonelce paketlemek o kadar zor değil

Biraz önce e-mailleri büyük bir uğraş göstermeden koruyabilmenin iki yont-

PGP

Daha Güvenlisi Yok Ama Kullanması Zor

Bu konuda uzmanlaşmış kullanıcılar PGP'nin (Pretty Good Privacy) türünün en iyi örneği olduğunu iddia ediyorlar. Çünkü şimdiye kadar hiç kimse PGP tarafından şifrelenen postaları açmayı başaramadı. Yazılım her postaya bir imza eklediğinden alıcı, gönderenin doğru olduğundan emin olabiliyor. Diğer veri ve dosyalar da bu yolla yabancı gözlerden uzak tutulabiliyor.

Tek eksiği programa hakim olmanın başlangıç düzeyindeki kullanıcılar için çok zor olması. Programın yeni İngilizce sürümün www.pgpi.org/download adresinden indirebilirsiniz.

Translator

KAMPANYA

Translator çeviri

İngilizce Metinleri
Türkçe'ye Bilgisayar
Ortamında
(WINDOWS ve MSWORD
altında, etkileşimli)
Çevirip Zaman
Kazanmak İstiyorsanız.
Çeviri Programının
En Gelişmiş Versiyonu.

Bilgisayar Destekli

32.250.000 x 4

129.000.000 TL.

ile KDV dahil

Translator Web Gösterimcisi

İngilizceniz Yeterli
Değilse ve
Yinede İnternet'te
Sörf Yapmak
İstiyorsanız.
İngilizce Web
Sayfaları Türkçe'ye
Çeviren Tek Program.

Etkileşimli Çeviri

24.750.000 x 4

99.000.000 TL.

ile KDV dahil

İnterpro

Translator Çeviri + Web Gösterimcisi

2000 COMPLEX
A-10
NOLU
STAND

İki Program Birlikte

37.800.000 x 5

189.000.000 TL.

ile KDV dahil

Bilsag

Ahmet Mithat Elendi Sokak
22/1 Çankaya - ANKARA
Tel : 0312 441 48 34 - 439 28 50
Fax : 0312 439 93 47
E-mail: bilsag@bilsag.com.tr
www.bilsag.com.tr

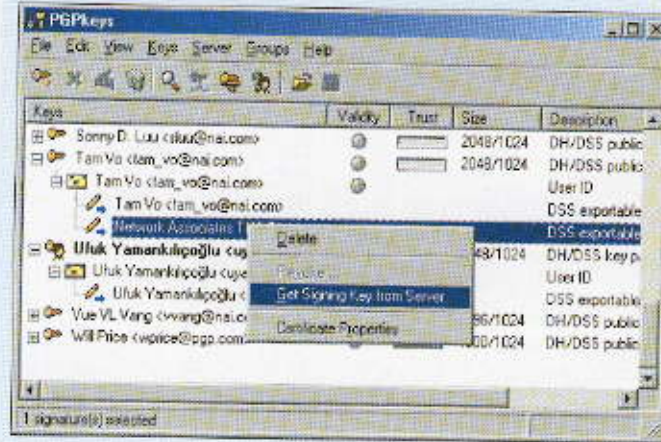
mini öğrendiniz. Pek çok bilgisayar kullanıcısı bu korumaları aşamasa da profesyonel kullanıcılar şifreli dosyalara ulaşmak için aralık bir kapı bulabilirler. Zaten Word ve Winzip şifreleme programları olarak tasarlanmamıştır.

Bu durumda Steganos gibi uzmanlar devreye giriyor. Bu program profesyonelleri terletecek türden, gerçekten zekiçe hazırlanmış birkaç hile içeriyor. Şu sahneyi göz önüne getirin: E-postayla arkadaşınıza tatlinizin ne kadar güzel geçtiğini anlatıyorsunuz. Gün batımı ve kumsalla ilgili güzel fotoğrafları da iletinize ekliyorsunuz. Bu yöntemde alışılmadık hiçbir şey olmadığını düşünüyor olmalısınız. Çoğunuz önceden benzer e-postalar göndermişsinizdir.

Gizli mesajların kaybolmasını sağlayın: Steganografi ile mümkün

Hile şu şekilde çalışıyor: Dışarıdan her şey zararsız görünüyor ama gerçek mesaj perde arkasında gizli. Metin e-posta içinde değil, kimsenin tahmin edemeyeceği bir yerde, yani resimlerin içinde. Fotoğrafın herhangi bir yerinde ufak bir iz aramak niyetindeyseniz bundan vazgeçin, çünkü hiçbir ipucu bulamayacaksınız.

Bu tekniğin adı steganografi (metinlerin resim içine gizlenmesi) denir. Bilgiler bir ifadeyle satırların arasına saklanıyor. Kullanılan yöntem biraz karmaşık

PGP: Programı kullanmak zor olabilir, ama uzman kullanıcılar bile bu şifrelemeyi kıramıyorlar.

ama kullanabilmek için çalışma prensibini bilmek yeterli olacaktır. steganografi yazılımları her resmin gereksiz bilgiler içerdiği gerçeğinden yola çıkılarak hazırlanmış. Veriler Steganografi programı tarafından ustaca gizli bir mesajla değiştiriliyor ve resim sonradan görüntülendiğinde insan gözü hiçbir fark algılayamıyor.

Ahçı bu şifrelemeyi ancak sizin vereceğiniz bir parola ile açabilir. Olayı kavrayınca, teknik yönünü de araştırabilirsiniz. İnternette bu konuyla ilgili bir dizi program bulacaksınız. Burada tavsiye edilebilecek bir örnek Steganos II Security Suite. Deneme sürümünü www.steganos.com adresinden indirilebilir.

İngilizce hazırlanmış bu sayfa sizi daha fazla bilgilendirebilecek içeriğe sahip. Sıkıştırılmış hali 5.2 megabayt olduğundan yüklenmesi zaman alabilir.

Sıkıştırma programları ile içeriği doğrudan şifrelemek

Gizli bilgileri dosya eki olarak gönderme yolu akılcıca ama zor. Daha iyi bir alternatif, içeriği doğrudan şifrelemek. Outlook Express bunu sizin için kendiliğinden yapıyor, tabii Microsoft e-posta programının ayarlarının doğru yapıldığı varsayılırsa.

Şifrelemenin gerçekleşebilmesi için önce bir sertifikaya ihtiyacınız var. Bu gerçek kimliğinizi kanıtlamaya yarayan elektronik bir kimlik. Dijital belge, her e-postaya koyabileceğiniz elektronik imzanın temelini oluşturuyor. İmza e-postanın sizden geldiğinin garantisi. Gönderici bilgilerinin başka koşullarda taklit edilebildiğini unutmayın. Sertifika talep eden kişi dijital bilgilerin 0 ve 1'lerden oluşan iki anahtar (bit kodu) ile ifade edildiği çok basamaklı kombinasyonu alıyor. Özel anahtarınız iletici garanti

altına alıyor, resmi anahtar alıcının kullanımına sunuyorsunuz, böylece mesajı okuyabiliyor.

Trust Center ve isteğe göre güvenlik: Sertifikaya bağlı

Farklı güvenlik seviyelerine göre sertifikalar mevcut. Bazılarını sadece postada görürseniz ve kimliğinizi ispat ederseniz alabiliyorsunuz. Benzer bir sertifikayı size Trust-center firması sağlıyor. www.trust-center.com'da bu hizmet "TC-Private, özel müşteriler için elektronik kimlik" olarak adlandırılıyor. Detaylı bilgiye sayfanın Products linkinden ulaşıyorsunuz. Bu düzeyde güvenlik için 30 dolar gibi bir parayı gözden çıkarmalısınız.

Aynı firma aracılığıyla ücretsiz sertifikaya da alabiliyorsunuz. Bu, diğeri kadar güvenilir değil, çünkü yalnızca e-posta adresinden ulaşıp ulaşılamadığınız kontrol ediliyor ve sadece adresin var olup olmadığı doğrulanıyor. Yine de sertifikayı Outlook Express'in şifreleme özelliklerini denemek için kullanabilirsiniz.

Trust Center'in net sayfalarında sertifikanın nasıl kullanılacağı ile ilgili 12 sayfalık ".PDF" türünde resimli bir broşür bulacaksınız. Bu tür dosyaları okumak için sisteminizde Acrobat Reader tarzı bir program yüklü olmalıdır. Programı www.adobe.com/products/acrobat/readstep.html adresinden indirebilirsiniz.

Aynı işlevlere sahip özellikle İngilizce olarak hazırlanmış farklı yazılımlar da var. Globalsign (www.globalsign.com) veya Verisign (www.verisign.com) örnek gösterilebilir. Gerçek bir güvenlik sağlamak için bir miktar para ödememiz gerekiyor. □

Ozan Ali Dönmez (ozanali@yahoo.com)

DİKKAT

Patron Yazdıklarınızı Okuyor

Büronuzdan e-postalara ulaşabiliyorsanız, mutlaka buradan özel mesajlar göndermek konusunda tereddüde düşmüşsünüzdür. Patronun e-postalarına müdahale edip edemeyeceği henüz kesin cevabı olmayan bir soru. E-postalar gene de korumasız olarak gönderildiğinden, bu konuda teknik bir engel yok. Üstelik piyasada e-postaları belli cümle ve kalıplara göre arayabilecek ve bu mektupları ayıklayabilecek programlar var. Virüs tehlikesi nedeniyle pek çok kurumda e-postalar otomatik olarak gözden geçiriliyor. Almanya gibi bazı Avrupa ülkelerinde patronun mesajlarınıza bakması bir tabu. Ama, nasıl işyerinden özel görüşmeler yapmak pek çok kurumda yasa dışı özel mesajlar göndermek de pek tabii yasak olabilir.

ColdFusion 4.5

Güçlü Web Uygulama Sunucusu

Konusunda lider cross-platform web uygulama sunucusu Allaire ColdFusion, ölçeklenebilir kurumsal ve e-ticaret sistemleri geliştirmeniz ve sunmanız için en hızlı yolu sağlıyor.

■ On-line mağazalardan içerik yayınlamaya ya da iş otomasyonuna kadar her alanda e-ticaret işlerinize güç katacak olan ColdFusion, bunu hem çok hızlı ve hem de inanmayacağınız kadar ucuz bir şekilde gerçekleştirebiliyor. ColdFusion'un Studio bölümünde görsel programlama, veritabanı ve düzenleme araçları ile kendi uygulamalarınızı geliştirmek için dahili bir geliştirme ortamı da bulunuyor. Veri tabanları ile tam ve açık entegrasyon, email, klâsörler, Java ve XML desteği ile çok karmaşık web uygulamalarını hızlı ve basit bir biçimde geliştirmek de mümkün oluyor. Programın teknolojisi onaylanmış Server bölümü ise web uygulamalarınızın ihtiyaç duyacağı performansı

ve güvenilirliği rahatlıkla sağlayabiliyor. Aynı zamanda ColdFusion, geliştirme aşamasından yayınlamaya kadar her seviyede güvenliği de başarılı bir şekilde sağlayabiliyor. İlk piyasaya sürüldüğü günden beri en çok kullanılan web uygulama sunucularından biri olan ColdFusion, intranet, extranet, ve internet uygulamalarını sunmak için, binlerce gerçekten büyük firma tarafından da halen kullanılıyor.

ColdFusion'ı kullanmak için sayısız iyi neden bulunuyor

Programın güçlü görsel araçlar, sezgisel programlama ortamı ve kolay yönetilebilir uygulama sunucusu gibi özellikleri en karmaşık uygulamaların bile hızlı

ve basit bir biçimde gerçekleşmesine olanak tanıyor. Aynı anda birden fazla servisi paralel işletme ve gelişmiş sunucu özellikleri ile, yine karmaşık sitelerin ve uygulamaların güvenilir olarak sunulması da sağlanabiliyor. Çeşitli veri tabanları, mail sunucuları, XML, COM, CORBA, EJB ve benzeri daha bir çok farklı internet ve diğer kurumsal teknolojilerin kullanılması ile uygulamaların daha da geliştirilmesi mümkün oluyor. Aynı sunucu üzerinde birden fazla uygulamayı host etmeye de olanak tanıyan program geliştirme ve yönetim için erişimi de rahatlıkla kontrol etmenizi sağlıyor.

Dahili görsel araçlar topluluğu, güçlü sunucu teknolojisi ve open language ortamına sahip olan ColdFusion, daha önce de belirttiğimiz gibi Server ve Studio olmak iki ana bölümden oluşuyor. Server bölümü ile çok sıkı bir şekilde entegre olarak çalışan Studio görsel programlama, veri tabanı ve sofistike web uygulamaları geliştirmek için düzenleme araçlarını bünyesinde barındırırken, Server bölümü ise üst seviye ölçeklenebilir ve açık mimariye dayalı e-ticaret uygulamalarınızı yayınlamak için tüm servisleri kullanıcıya sunuyor.

Programcılar için cennet sayılabilecek bir ortam

ColdFusion, web uygulamaları geliştirmek için de oldukça ideal bir dil olan etiket (tag) tabanlı bir server scripting dili kullanıyor. Programın tamamen sunucu üzerinde çalışan "ColdFusion Markup Language" (CFML) olarak adlandırılan dili, kullanıcı arabirimi için HTML'i, veri değişimi için de XML'i bünyesine dahil ediyor. Tümünü geliştirebilir ve açık olan CFML 70'den fazla sunucu tarafında çalışan tag, 200 fonksiyon ve 800 üçüncü parti bileşen içeriyor. Bu şekilde gelişmiş web uygulamaları yaratmak için en üretken dil halini alan CFML'nin yanı sıra, ColdFusion Java ve C++ da desteklerken COM, CORBA ya da EJB ile uyum içinde de çalışabiliyor.

Yeni sürümün kullanıcıya sağladığı yenilikler

Piyasaya yeni sürülen ColdFusion'da yeni güçlü araçlar seti en dikkat çeken özellik olarak ortaya çıkıyor. ColdFusion 4.5 sürümünün Studio bölümüne eklenmiş olan ve karmaşık web uygulamalarını göz açıp kapayıncaya kadar konuşlandırmaya yarayan esnek yeni proje mimarisi de dahil olmak üzere yeni araçlar üretkenliği oldukça artırabiliyor. Server tarafında ise, çıkabilecek problemleri henüz servis düzeyindeyken koruma, Cisco yerel klasör ve işle-

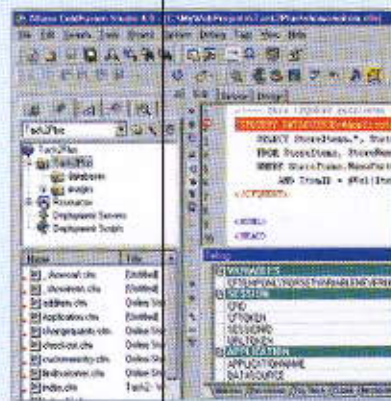
mak mümkün oluyor. CFML'e eklenen yeni dil özellikleri ise nesne scripting ve hata ayıklama gibi birçok problemin üstesinden gelmenizi daha hızlı ve basit bir biçimde sağlıyor.

Görsel araçların gelişimi ile elde edilen rahat çalışma ortamı

Programa yeni eklenmiş görsel araçlar içinde yer alan "Universal File Browser"; Windows dosya sistemi, ColdFusion Remote Development Service (RDS) sunucusu ve FTP sunucular ile tümleşik çalışıp tüm dosyalarınıza tek bir yerden ulaşmanızı sağlayabiliyor. Bu servislerin hepsinde dosya işlemleri için sürükte bırak yöntemi de kullanılabiliyor. Karmaşık web uygulama geliştirme projelerinin yönetilmesi ise kullanıcıya daha fazla esneklik ve kontrol sağlamak için, içinde fiziksel, sanal ve her şeyi içine alan proje klasörleri olduğu kadar proje kaynak browser'ına da sahip yeni proje mimarisi ile desteklenmiş.

"Scriptable Deployment" adındaki bir başka özellik ise, uygulamaları karmaşık sunucu ayarlarına bile FTP ya da ColdFusion RDS kullanarak kolaylıkla yerleştirmek mümkün oluyor. VBScript ya da JavaScript'in kullanılması ile dosyaların nasıl upload edileceği üzerine tam kontrollerin sağlanacağı scriptler de oluşturulabiliyor. Daha sonradan güçlü sihirbazların kullanılması ile oluşturulmuş olan bu script'lerin kaydedilip ileride de kullanılması mümkün olabiliyor.

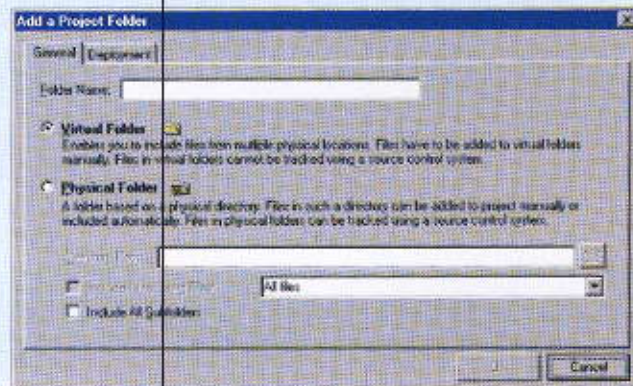
Özellikle çok geniş projeler ve karmaşık uzun scriptler üzerinde çalışırken kodun bazı alt bölümlerini kapatarak çok daha anlaşılabilir bir hale getirebiliyorsunuz. Kodun geneline ulaşabileceğiniz bu yöntemle daha sofistike uygulamaların yine çok hızlı bir şekilde

Biraz karmaşık gözüksede OF Studio'da her özelliğe aynı pencereden ulaşabiliyor.

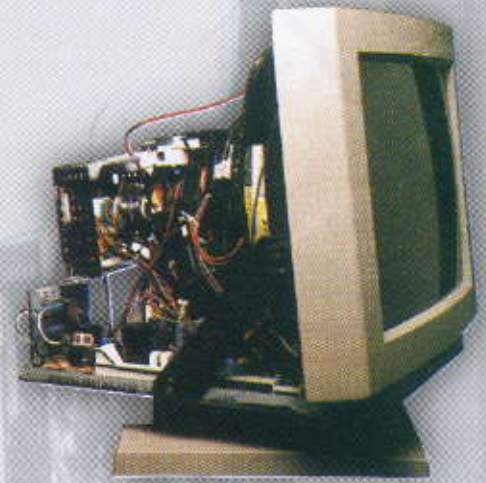
tim sistemi güvenlik entegrasyonu gibi yeni özelliklerin geliştirilmesi sırasında hep güvenilirlik, performans ve güvenlik üzerine yoğunlaşmış. İster şirketinizin HR işlemlerinde devrim yapıyor ister Global intranetinizi geliştiriyor olun ColdFusion 4.5; gerekli hızı ve güvenliği sağlayabiliyor.

ColdFusion Studio'da daha önceki sürümlere göre üzerinde ince ayarlar yapılmış görsel araçların kullanılması ile artık daha büyük projelerin yönetilmesi, daha karmaşık uygulamaların geliştirilmesi ve daha üretken ol-

Yeni proje mimarisi ile istediğiniz kadar sanal ve fiziksel klasör oluşturmanız mümkün oluyor.

UZMANLIK ALANIMIZ MONİTÖR ve PRINTER TAMİRİ

Görüntü ve baskı sistemindeki sorunlarınıza uzman desteği...

ALANINDAKİ İLK VE TEK ...

ERPA, Türkiye'de ilk kez üstün donanımlı bir monitör ve printer laboratuvarı oluşturdu. Endüstriyel medikal monitörlerden, EGA, MAC, VGA, SVGA, LCD ekranlara kadar görüntü sistemindeki tüm sorunlarınıza ve her türlü printer onarımı ihtiyacınıza ERPA güvencesiyle çözüm üretiyoruz. Hiçbir dökümana ve devre şemasına ihtiyaç duymadan, karta enerji uygulamaksızın arızayı kısa sürede saptayabilecek teknoloji yanbaşınızda...

- ✓ Test ve kontrol laboratuvarında üstün donanım
- ✓ Marka gözetmeksizin her türlü monitör ve printer onarımı
- ✓ Gezici servisler
- ✓ Yedek malzeme temini
- ✓ Anlaşmalı kullanıcılara özel fiyat
- ✓ Uzman kadro

**Monitör ve Printer
Laboratuvarı**

Yüksekkaldırım Caddesi Yunus Bey İşhanı
No : 66 Karaköy / İstanbul
Tel: 0 (212) 293 58 26 (4 hat)
Fax: 0 (212) 293 47 69

geliştirilmesi de mümkün oluyor. Kodlama sırasında ise fonksiyonların yazılım biçimine ve parametrelerine anında ulaşabiliyorsunuz. Bu şekilde kullanımını bilmediğiniz komutlar için araştırma yapıp, zaman kaybetme problemi de ortadan kalkacaktır. ColdFusion'a yeni eklenmiş kullanımı kolay başka bir görsel araç olan "Image Map Editor" ise image map'lerin oluşturulması için başka bir programa olan ihtiyacı da ortadan kaldırıyor.

Uygulamalarınıza bir stil vermek TopStyle'da pakete eklenmiş

Program içinde yer alan kurulum sihirbazı tüm ihtiyaçlarınızı karşılayacak şekilde çalışma alanını da düzenleyebiliyor. Bunun için önceden hazırlanmış bir düzineden fazla ortak ayardan biri seçilebiliyor. Program ile birlikte LT sürümü gelen bir başka program olan TopStyle CSS Editor ise web uygulamalarının görünüşünün istikrarlı olması için CSS'lerin yaratılması ve tekrar düzenlenmesine yardımcı oluyor. Görsel araçlarda yer alan bir başka yenilik olan WML desteği ise wireless web uygulamalarını hızla ve basitçe yaratmak için kullanıcıya tam set Wireless Markup Language (WML) görsel araçları sağlıyor.

Görsel gelişmelerinin yanında programın kullandığı dil olan CFML'de de oldukça fazla gelişmeler sağlanmış. VFOBJECT tag'ının yanı sıra yeni sürüm ile birlikte kullanılmaya başlanan ve CFML script'lerini kullanan script nesneleri ile COM ve CORBA'lar ile entegrasyon daha da kolay hale gelmiş. Ayrıca yeni hiyerarşik istisnaları kontrol eden özellik ile tüm içsel istisnalara erişilebileceği gibi tam anlamı ile bir kişiselleştirme de elde edilebiliyor. Ja-

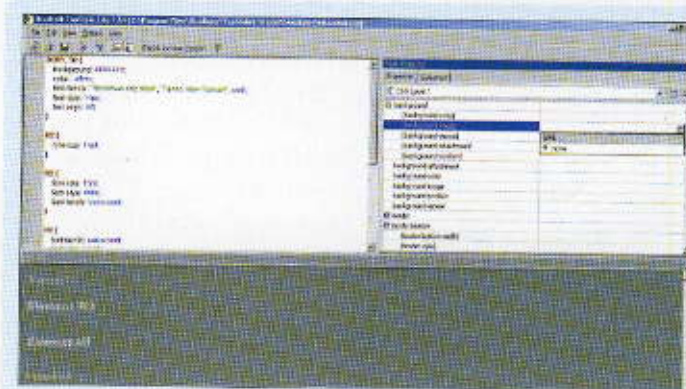
vaScript ve XML standartlarına uymak için diziler de artık daha rahat ve hızlı bir şekilde dönüştürülebiliyor.

Hemen her alanda gelişen entegrasyon ile sağlanan uyum

ColdFusion'da sağlanan en iyi gelişmelerden biri de yeni eklenmiş Java desteği. Böylelikle artık veritabanı ve posta entegrasyonu gibi en gerekli işlemler çok daha güçlü ve güvenilir bir şekilde gerçekleştirilebiliyor. Benzer şekilde Java nesnesi ve EJB bağlantısı ile ColdFusion'un kurumsal JavaBean'lere (EJB) erişim genişletilmesi ve dolayısıyla da

nucular arasında ve diğer programlama ortamları üzerinde de mümkün olabiliyor. Ayrıca klasörlere erişim için dosya filtreleme, SSL şifreleme ve Microsoft Active Directory entegrasyonu da dahil olmak üzere LDAP 3.0 da kullanılabiliyor. ColdFusion içinde yer alan bir başka dikkat çekici özellik ise işletim sistemi komut satırı script'lerinin, servislerinin, çalıştırılabilir dosyaların ve batch dosyaların da program içinden rahatlıkla çalıştırılabilmesi.

Daha önce de bahsettiğimiz gelişmiş posta entegrasyonunda mesaj başlıklarının, BCC ve çoklu dosya eklerinin

Topstyle ile CSS'ler oluşturulmuş en alt bölümden son görünümün nasıl olacağıda izlenebiliyor.

üçüncü parti bileşenlere erişimi de sağlanmış. Servlet motorları tarafından sunulan Allaire JRun gibi Java Servlet'lere ColdFusion uygulamaları içinden de erişilebilmesi ile artık çok daha gelişmiş fonksiyonlara da ulaşım mümkün oluyor. Yine Java üzerine geliştirilmiş bir ColdFusion uzantısı olan (CFX)'in yanı sıra binary nesneler ile çalışılması ve bunların XML aracılığı ile transfer edilmesi için binary nesne desteği de eklenmiş. Arama performansı, güvenliği ve esnekliği ise belirgin yeni tip arama parametreleri ile daha da artırılmış.

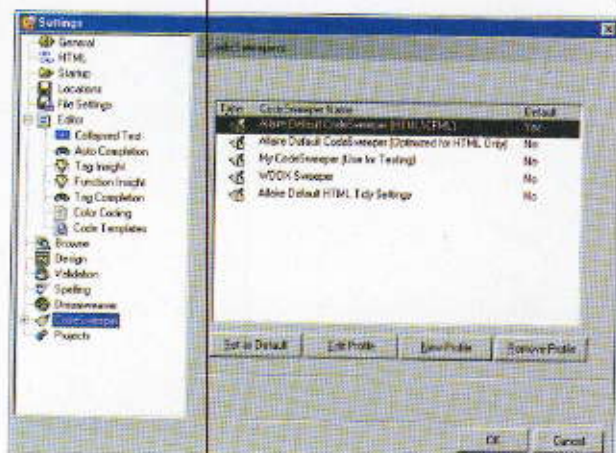
WDDX olarak adlandırılan ve Web Distributed Data Exchange anlamına gelen özellik ile resimler de dahil olmak üzere karışık verilerin birbiri arasında değişimi, su-

kontrol edilmesi ile çok daha sofistike ve sağlam e-mail uygulamalarının oluşturulabilmesinin yanında yine geliştirilmiş başka bir özellik olan server-side HTTP ile de URL yönlendirilmelerinin ve geliştirilen web uygulamalarına daha güçlü server-side HTTP desteğinin verilebilmesi de sağlanabiliyor.

Sisteminizi çok daha gelişmiş bir güvenlik sistemi ile koruyun

Daha güvenli web uygulamaları geliştirmek için programa birçok yeni güvenlik özelliği de eklenmiş. İşletim sisteminin güvenliği ile sıkılaştırılan entegrasyonun yanı sıra yeni veritabanı güvenlik özellikleri, kullanıcıya daha güvenli e-ticaret için bir çok araç da sağlıyor. Web uygulamalarınızı korumak ve dosya ile nesne erişimlerini kontrol etmek için var olan Windows NT güvenlik mimarisi de kullanılabiliyor. Son olarak tüm gelişmiş güvenlik ayarları, hızlı ve basit bir şekilde tamamen baştan tasarlanmış browser tabanlı bir kullanıcı arabirimi ile ayarlanabildiği gibi programın yine kendi CFML diliyle de çok rahat bir şekilde yönetilebiliyor. ■

Mahmut Karaloğlu (mkars@chip.com.tr)

Yeni "Collapsed Text" özelliğinin de dahil olduğu bir çok aracın ayarlarını bu menüden yapabilirsiniz.

Özel Ziyaretçi Defteri

Eleştirilerinizi Bekliyorum!

Web sayfasının etkileşimli olmasını sağlayan en önemli bileşen ziyaretçi defteridir. CHIP bu yazıda ziyaretçilerinizin düşüncelerini nasıl alabileceğinizi gösteriyor.

■ Ziyaretçilerinin hazırladığı web sayfasını begenip begenmediklerini öğrenmek isteyen bir tasarımcı, bir ziyaretçi defteri hazırlamalıdır. Net gezginlerinin üzerine not, eleştiri veya selam bırakabilecekleri bu tür elektronik yazı tahtaları, web'de hemen her köşede bulunuyor. Bu konuda CGI script'lerine olan talep çok fazla. Bu yazıda CGI script'lerinin kurulumu için gerekli olan adımları göreceksiniz.

CGI script'lerine izin veriliyor mu?

Web sayfasını, CGI Script'lerinin kurulumuna izin veren bir sunucu üzerine kuranlar, ilk engelle karşılaşmışlardır. Bunun anlamı, bir HTML sayfasının basit bir şekilde FTP Upload ile yüklenmesi gerekirken, şimdi sunucu mimarisinin derinlerine inilmesi gerektiğidir.

Bu konuda kendini iyi hissetmeyenler ise, sunucunun ziyaretçi defteri kurulumu için hazır kurulum rutinleri sunup sunmadığını kontrol etmelidir. Bazı sunucular üzerinde bu tür hazır kurulum rutinleri bulunabiliyor. Bu tür bir çözüme sahip olmayanlar ise başka

ortamlarda çalışabilirler.

Akıntıya kürek çekmeye benzeyen arama işlemi ise sonuca ulaşamayacaktır. Ancak bir çok sunucu ziyaretçi defterinin arayüzü, kullanımı ve yayınlanması konusunda demo'lar gösterirler. Ayrıca bir çok program sadece İngilizce versiyonlarının bulunmasından dolayı, varolan bir script'in seçilmesi esnasında endişeye kapılmayın.

Çünkü söz konusu bu dil engelleri rahatlıkla aşılabılır: Kullanıcılar sizin web sayfanızı HTML biçiminde ziyaret

ettikleri için söz konusu bu defterin Türkçe versiyonunu rahatlıkla hazırlayabilirsiniz. Eğer bir script'i düzenlemek isterseniz, başlamadan önce yazının maksadının ne olduğunu belirlemelisiniz. Bu bilgileri genellikle kendi web sayfasından edinebilirsiniz.

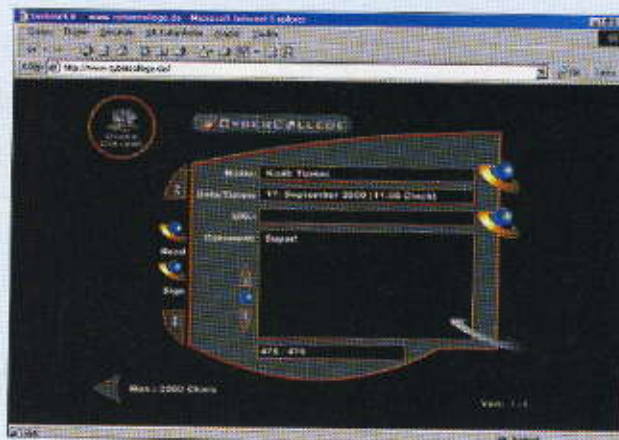
Ziyaretçi Defteri için uygun çalışma araçları

Bu yazıdaki test kurulumu için programcı Matt Wright'ın hazırladığı ve www.worldwidemart.com/scripts/ adresinden ücretsiz olarak elde edebileceğiniz bir script kullandık. Script, kompakt bir yapıya sahip, kurulumu kolay ve yazarın izin verdiği ölçüde rahatlıkla değiştirilebiliyor.

Çalışmaya başlamadan önce çalışma araçlarına göz atarsak; sunucu üzerinde belirli bir dizin oluşturmak, dosyaları aktarmak ve gerekli yazma haklarını değiştirmek için bir FTP programına ihtiyacınız olacak. WS-FTP gibi bir programı shareware veya freeware olarak bulabilirsiniz: www.ipswitch.com/products/WS_FTP

Eğer ziyaretçi defterini kendi isteğinize göre düzenlemek isterseniz, örneğin Microsoft'un Frontpage Express veya Netscape Composer gibi bir HTML editörüne ihtiyacınız olacak. Browser ile beraber gelen her iki editör de ücretsiz olarak sunuluyor.

Şimdi kurulum başlıyor: Bir ziyaretçi defteri programı tekniği olarak bilgi gi-

Flash ile ziyaretçi defteri için farklı versiyonlar elde edebilirsiniz. Resimde Flash ile hazırlanmış, etkileşimli bir ziyaretçi defteri görünüyor.

Ziyaretçi Defteri Hazırlanması

rilen formlar ve Perl Script'ten oluşur. Ziyaretçiler form içerisine düşüncülerini yazıyor, Script bu girdileri düzenliyor ve metinleri, daha sonra web sayfasını ziyaret eden tüm kullanıcıların görebileceği şekilde bir dosya içerisine yerleştiriyor.

Yol tanımlarının dikkatli girilmesi gerekir

Bu tür bir ziyaretçi defterinin en azından üç dosyadan oluşması gereklidir: Bizim örneğimizde, (Matt's Guestbook Script) "guestlog.html" (Bilgi giriş formu), "guestbook.html" (Ziyaretçi defterinin gösterimi) ve "guestbook.pl" (Perl Script dosyası). Daha kapsamlı programlar, örneğin daha rahat bir denetim için çeşitli araçlar bulundurabilirler.

Program parçalarının bir arada çalışması sırasında sorun çıkmaması için yol tanımlarının çok özenle girilmesine

dan her yeni girişin e-posta ile haber verilip verilmemesini, ziyaretçi defteri girdileri arasında çizgi bulunup bulunmayacağını veya kullanıcıya yazdığı bilgiler için bir posta gönderip gönderilmeyeceğini belirleyebilirsiniz.

Sunucuyu ziyaretçi defteri için hazırlamak

Gerekli olan düzenlemeler yapıldıktan sonraki ilk adım FTP programı yardımıyla söz konusu dizinin (Script için CGI-BIN ve geri kalan dosyalar için de örneğin GUESTBOOK) sunucu üzerinde oluşturulmasıdır. Son olarak gerekli dosyaları FTP programı yardımıyla dizin içerisine taşıyabilirsiniz. Bu sırada Perl Script'in Binary modunda değil de ASCII modunda gönderilmesine dikkat edin. Aksi takdirde hizmetten faydalanamazsınız.

Kurulu olan ziyaretçi defterinin tam olarak çalışabilmesi için dosyalar erişim

niz. Bu sırada size sunulan İngilizce metinlerin değiştirilmesi, tamamlanması veya geliştirilmesi gibi işlemleri yerine getirebilirsiniz.

Araka plan veya yazı rengi, giriş alanlarının konumu veya tanımlanması, yani sayfa tasarımını istediğiniz doğrultusunda değiştirebilirsiniz. Öneli: Her düzenlemeden sonra sayfanın sunucu üzerinde güncellenmesi gereklidir (FTP-Upload).

Ziyaretçi defterini güzelleştirmek için yapılan her türlü işlemde, "guestbook.html" dosyası içerisindeki "<- begin >" satırını asla kaldırmamalısınız. Bu, Perl Script'in ziyaretçiler tarafından yapılan girişlerin defter içerisine yazıldığı yerden itibaren işaretler. Eğer bu ifade olmazsa program kaçınılmaz bir şekilde çökecektir.

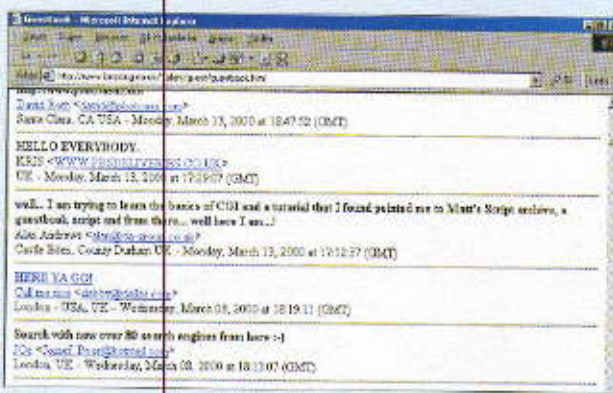
Şayet ziyaretçi defteri ilk seferde hatalı olarak çalışırsa, gerekli olan tüm yazma haklarının (CHMOD) tam olarak belirlenip belirlenmediğini kontrol etmelisiniz. Eğer Perl-Script ASCII modunda aktarılmayacak olursa da defter çalışmayacaktır. Bu tür bir durumda tüm bilgilerin tek tek aktarılması gereklidir.

Ancak maalesef her şey HTML dosyası içerisinde düzenlenemez. Her şeyden önce bir girdi (yönetici ve ziyaretçiye) sonrasındaki geri dönüşler script içerisinde kendiliğinden bulunur. Şayet buradaki satırları Türkçeye çevirmek veya yerine kendi metinlerinizi kullanmak istiyorsanız, Perl programını gerektiği şekilde düzenlemelisiniz.

Script dile çalışanlar biraz çaba harcamak zorundalar. Bazı tasarımcılar meraklıları programlarından uzak tutmak istiyorlar veya metin düzenlemesini script'in sonu ile sınırlandırıyorlar. İngilizce uyarılardan memnun olmayanlar, bunları rahatlıkla kapatabilirler. Bunun için "#set variables" alanındaki söz konusu program parametresinin "1" iken "0" olarak değiştirilmesi gereklidir.

Her web sayfası sahibi, sunucusunun CGI script kurulumuna izin vermemesi gibi bir durumla karşı karşıya kalabilir. Bunun için de bir çözüm bulunur: Bunun için standart bir ziyaretçi defteri başka bir sunucu üzerine kurulabilir. Bu hizmeti ücretsiz olarak sunan birkaç sunucu bulunur. Bu sayede her türlü durumda web sayfanız için ziyaretçi defterleri hazırlayabilirsiniz.

MB / Kadir Tuztaş / ktuztas@chp.com.tr

Matt Wright'in ziyaretçi defteri özel olarak düzenlenebilir.

dikkat etmelisiniz. Bu nedenle kurulumun ilk adımı kullanılacak dizinin hazırlanmasıdır. Son olarak bileşenleri tek tek uygun şekilde düzenlemelisiniz. Bunun için bir kurulum dosyası sık çözümler sunuyor.

Burada kullanılan sürümde değişikliklerin direkt olarak Perl Script içerisinde yapılması gereklidir. Bunun için "#SetVariables" alanında yapılacak değişiklikler: "\$guestbookurl" (Ziyaretçi defterinin URL'si), "\$guestbookreal" (sunucu üzerindeki ziyaretçi defteri için kesin yol tanımlı), "\$guestlog" ve "\$date_command". Yol tanımının yapısı sunucudan sunucuya değişiklik gösterebilir. Bunun için gerekli olan bilgileri servis sayfası üzerinde ayrıca bulabilirsiniz.

"#Set Your Options" paragrafı altından özelleştirme için gerekli diğer değişiklikleri de yerine getirmelisiniz. Bura-

haklarının tek tek belirlenmesi gereklidir. Bu işlemi de WS-FTP ile rahatlıkla yerine getirebilirsiniz. Bunun için programın Server penceresi üzerinden söz konusu dosya üzerine farenin sağ düğmesi ile tıklayarak nesne menüsünün açılmasını sağlayın. "chmod (UNIX)" seçeneği üzerinden gerekli haklar belirlenebilirler. Şimdi ziyaretçi defterinin iskeleti oluşturulmuş durumda. Test için "www.benimdomainim.com/guestbook/guestbook.html" adresini çağırabilirsiniz.

Ziyaretçi defterinde tasarım ve hata kaynakları

Ziyaretçi defterinin daha önceki yazı tasarımından hoşnut olmayanlar, bunu rahatlıkla değiştirebilirler: Ekrana gelen görüntüyü isteklerinize uygun hale getirmek için HTML dosyasını bir editör yardımıyla rahatlıkla düzenleyebilirsiniz.

Magazin

Süper Bilgisayar

Ev Yapımı Süper Bilgisayar

Kıtlık yaratıcı düşünceyi destekliyor. Chemnitz Üniversitesi Süper Bilgisayar için kaynak bulamayınca, bilim adamları doğrudan bir tane üretmeyi başardılar.

Almanya'da bulunan Chemnitz Üniversitesi'ndeki bilim adamları yeni Süper Bilgisayar'larına Clic (Chemnitzer Linux Cluster) ismini vermişler. Süper Bilgisayar üniversitedeki araştırmacılar tarafından tasarlanmış ve herhangi bir bilgisayar mağazasında bulunabilecek donanım ürünleri kullanılarak üretilmiş.

Bilgisayar bir saniye içerisinde on milyardan fazla hesaplamayı yapıyor. Böylece bu "ev yapımı" Süper Bilgisayar, piyasada satılan Süper Bilgisayar'ların performansına ulaşıyor. Maliyeti ise fiyatları 6 ila 8 Milyon dolar arasında değişen Süper Bilgisayar'ların sadece beşte biri.

Aslında üniversite bu tür konularda oldukça tecrübeli. Birkaç sene önce Alman Araştırma ve Geliştirme Kurumu (DFG), burada yüksek kapasiteli paralel bilgisayarlar üzerinde sayısal simülasyon üzerine bir araştırma yürütmüş. Sıradan PC'lerden farklı olarak, bu tür bilgisayarlar çok sayıda işlemciye sahiptirler. Bir program içerisindeki işlemlerin birden fazla bölüme ayrılarak farklı işlemciler üzerinde paralel olarak yürütülmeleri sayesinde, bu bilgisayarlar oldukça yüksek bir performansla çalışabilirler.

Bunun için gerekli olan özel programlama tekniği Chemnitz Üniversitesi'nde geliştirilmiş ve bilgisayarları üzerinde test edilmiş. Clic'i oluşturan 528 sunucu, yüksek kapasiteli ve oldukça komplike bir yapıya sahip olan

iki ağ altyapısı ile birbirlerine bağlanmış. Bu altyapının maliyeti neredeyse bilgisayarın maliyeti ile aynı.

Ağlardan biri üniversitedeki tüm bilim adamlarının Clic'e erişmelerini sağlıyor. Diğeri ise PC'lerin birbirleri ile iletişimi için oluşturulmuş.

Chemnitz'in süper bilgisayarı üniversite yürütülen ve yüklü hesaplamalar gerektiren araştırmalara hizmet ediyor.

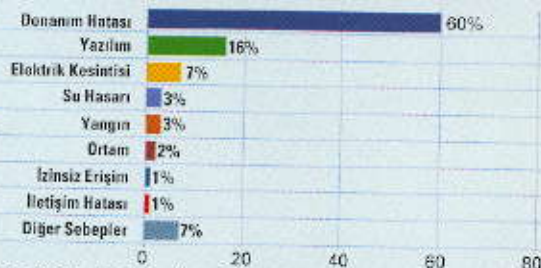
Süper Bilgisayar Clic:

Sistemin çekirdeğini 800 Mhz Pentium III işlemcili 528 adet PC oluşturuyor. Clic 264 GB anabelleğe (RAM) sahip. Sabit disk ise 10 Terabyte'tan fazla. Sunucular Fast Ethernet (100 Mbit/sn) üzerinden bağlı.

İçindekiler

- 280** M.I.T. Üniversitesi: En çığır ve en gelişmiş
- 286** İlginç ve estetik PC tasarımları
- 290** PC bileşenlerinin bakımı ve temizliği
- 296** 10 Soru 10 Cevap

Sistem Arızaları: En Sık Karşılaşılan Nedenler

Çökme İstatistikleri: Firmaların IT sistemlerini en çok donanım arızaları çöktürüyor, daha sonra ise yazılım sorunları geliyor.

In & out

Arkeolojiye Destek

Bilişim şirketleri GAP ve yeni barajlar yüzünden sular altına gömülecek olan kazı bölgelerine sponsorluk yapıyorlar.

Sanata Destek

Bilişim şirketleri artık eskisi kadar kültürel ve sanatsal faaliyetlere destek vermiyorlar

Global Vision

Bilişim Sektörü Kariyer Toplantıları

Bilişim sektöründeki teknik personel konusunda uluslararası eğitim ve sertifika programı uygulayan Global Vision, bilişim sektörü kariyer toplantılarını başlattı. Bu toplantılarda bilişim sektöründe kariyer yapmak isteyenlere, hangi eğitim ve sertifika programlarına katılmaları gerektiği konusunda bilgiler verilecek.

2000 Bahar Kurs Programı (Ücretler vergi dâhil olarak verilmektedir)		
A+ Dersleri	A+	\$ 645
Network +	N+	\$ 795
Arayışçılar, Base	Base	\$ 1000

Hafıza	Tarihler	Kurs
25	18-21 Temmuz	A+
28	25-28 Temmuz	N+
31	1-4 Ağustos	A+

Global Vision bu toplantılarda, PC teknisyeni, network yöneticisi, internet uzmanı ya da programcı olarak kariyer yapmak isteyenlere, katılmaları gereken eğitim ve sertifika programlarını ve bu aşamalar sonunda neler elde edebilecekleri konusunda bilgiler veriyor. Bilişim sektörüne adım atmak isteyenlerden sektörde olup kariyerini geliştirmek isteyenlere kadar herkesin katılabileceği toplantıların ilki, 4 Ekim Çarşamba günü, saat 17:30'da şirket merkezinde yapılacak. Ücretsiz olan toplantıya, önceden kayıt yaptıran herkes katılabilecek.

Seminerler Komdatasoft, Krizantem Sk. No: 82 Levent/İstanbul, adresinde verilecek. Ayrıntılı bilgi almak isteyenler (212) 270 55 00 numaralı telefonu arayabilir ya da www.globalvision.com.tr adresinden bilgi alabilir.

4-8 Ekim'de CompeX'de Buluşalım

Davetiyelerinizi WAP'la Alabilirsiniz.

4-8 Ekim tarihleri arasında yapılacak COMPEX 2000 25. Uluslararası Bilgisayar Fuarı, bu yıl Lütfi Kırdar Rumeli Fuar Merkezi'nde gerçekleştirilecek. Bu mekanda düzenlenen ilk fuar olma özelliğine sahip olan COMPEX 2000; masaüstü, taşınabilir ve avuç içi bilgisayarları, internet erişimi ve uygulamaları, WAP teknolojisi gibi en son yenilikler son kullanıcıyla buluşturmayı hedefliyor.

COMPEX'in bu yıl bir de sponsoru var; Telsim. Fuar ziyaret et-

Shop'lardan da temin edebilecekler. Ayrıca, Telsim hatlı telefon aboneleri, COMPEX 2000'e ücretsiz girme imkanına sahip olacaklar.

Arçelik, Beko, Boğaziçi Bilgisayar, Compaq, Escort, Microsoft, Toshiba ve Vestel gibi bilgisayar şirketlerinin yanı sıra, Superonline, Turkport ve Türk Nokta Net gibi servis sağlayıcılar ile Milliyet, Sabah ve Yeni Binyıl gibi basın kuruluşları da fuarda yer alacaklar. Bu şirketlerin yanı sıra,

2000 COMPEX

25. ULUSLARARASI BİLGİSAYAR FUARI

mek isteyenler sponsorluk kapsamında fuar davetiyelerine WAP yoluyla ücretsiz ulaşma imkanı bulacaklar. WAP uyumlu cep telefonu sahipleri, www.compeX.com.tr sitesine girip ad ve soyadlarını yazarak online WAP davetiye alabilecekler. Dileyenler, fuar davetiyelerini Telsim

elektronik ürün mağazaları, çevreirim ve tüketim malzemesi sağlayıcıları, üniversiteler ve dergiler de fuarda yer alacak diğer kategoriler arasında.

Voğel Yayıncılık'ın sponsorluğunda ilk defa bu yılki fuarda, ücretsiz Günlük COMPEX Fuar Gazetesi de ziyaretçilerle buluşacak.

Okuldaki PC'den Uzaya Şehrin Merkezinde Bilişim Vadisi

Bilişim sektörünün tanınan markalarını tek bir çatı altında toplayacak olan Bilişim Vadisi, Şişli'de açılıyor. Markaların son ürünlerini tanıtacağı "sürekli fuar" katı, DVD salonları ile Bilişim Vadisi son kullanıcılar için çağdaş bir alışveriş merkezi olmayı hedefliyor. Yetkililer, fiyat ve özellikler açısından araştırma ve alternatifleri karşılaştırma gibi satın alma eyleminin en uzun aşamasını tek bir merkezde toplama avantajı sağlamayı amaçladıklarını ifade ediyor.

Özellikle ev kullanıcıları, garanti konusuna çok önem veriyor. Bilişim Vadisi bu açıdan da bilgisayar ve yan ürünlerin satın alınmasında güvenli bir alışveriş merkezi olarak öne çıkmayı istiyor. Bilişim Vadisi yetkilileri merkezlerini "kalitenin ve marka güvencesinin merkezi" olarak nitelendiriyor.

Mühendislerle Çağrı Scenix Türk Mühendis Arıyor

Akıllı internet bağlantılarının temel olan yazılım ve chip'leri üreten Amerikan şirketi Scenix, Kaliforniya ve İstanbul'daki merkezinde çalışacak Türk mühendislerle iş imkanı sağlıyor. Scenix, İstanbul şubesinde çalışmak üzere yazılım, senior VLSI dizayn, analog/karma sinyal dizayn ve saha uygulama mühendisleri arıyor.

Gömülü akıllı ve bağlantılı uygulamalar için spesifik ürün geliştirme ve dağıtmaya yoğunlaşmanın akıllı ürün pazarından büyük bir pay sağlayacağına inanan Scenix yetkilileri, bu pazar-daki liderliğini Türk mühendisleriyle birlikte sürdürmeyi hedeflediklerini ifade ediyorlar.

Aranan özelliklere uyan adayların, özgeçmişlerini jobs@scenix.com adresine gönderebilecekler.

Adayların konu başlığı bölümüne ise "Turkish Job Application" yazmaları gerekiyor.

Kitap

Office 2000 Türkçe Sürüm Kullanım Kılavuzu

Alfa Yayıncılık tarafından piyasaya sunulan bu kitap, Office 2000'de yer alan farklı program ve özellikleri kullanmanız için gereken temel bilgileri hızlı ve kolayca öğrenmenizi sağlamayı amaçlıyor. Kitabın başında yer alan Windows 98 Komut Referansı ile Windows 98 bilgilerinizi güncelleştirebilir, elinizin altında ki bu başvuru kılavuzundan ihtiyaç duyduğunuz zaman yararlanabilirsiniz.

Bilgi için: Alfa Yayıncılık
Tel: (212) 511 53 03

Visual Prolog ile Programlama

Bu kitap, yapay zeka ve uzman sistemler konusunda çalışma yapanlara yönelik olarak hazırlanmış. amaç bu konuda çalışan kişilere Türkçe bir kaynak sunabilmek, bu dilin sadece akademik çalışmalar için değil, ticari amaçlı programlar için de iyi bir alternatif olduğunu kanıtlamak. Visual Prolog ile Programlama, ayrıntılı bir biçimde Visual Prolog dilini anlatıyor. Kitapta verilen uygulamaları başka Prolog derleyicileri ile birlikte kullanmak da mümkün. Örnek programları derleyip çalıştırabileceğiniz Visual Prolog 5.1 derleyicisi kitapla birlikte verilen CD-ROM'da mevcut durumda.

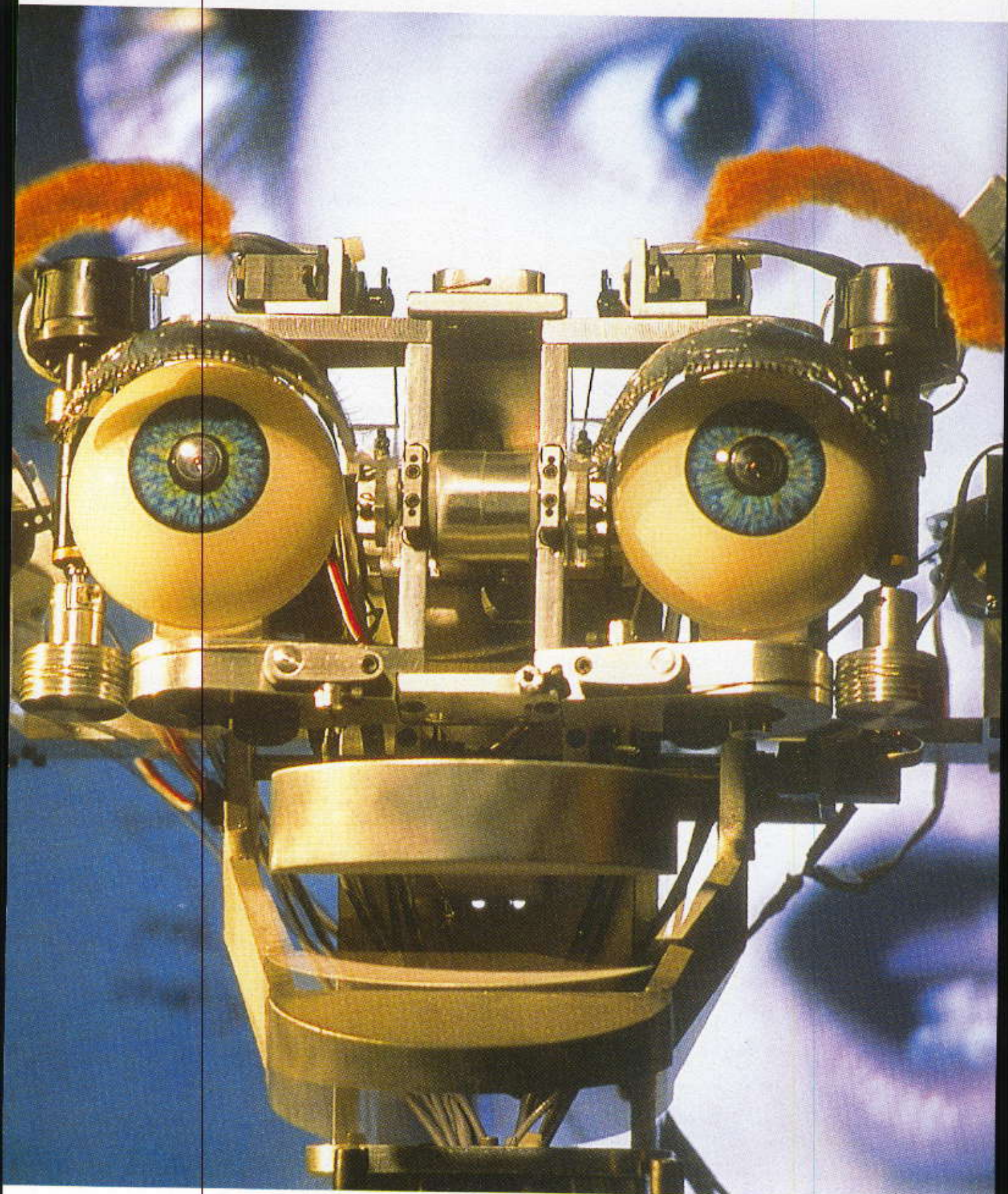
Bilgi için: Sistem Yayıncılık
Tel: (212) 293 83 72

Adım Adım Microsoft

Windows 2000 Professional

Bu kitap işletim sisteminin en son sürümünü öğrenmenin en kolay ve hızlı yolu olarak nitelendirilebilir. Bu kursu tamamlamanın yolu derslerin tümünü çalışmak ama eğer amacımız sadece belirli becerileri kazanmaksa, o zaman bu konularla ilgili dersleri çalışmamız yeterli olacaktır. Dosya ve klasörler bulmayı, bunları sıralamayı, telefon hattından ağa bağlanmayı, webde gezmeyi, e-posta alıp yollamayı, masaüstünüzü özelleştirmeyi Adım Adım Microsoft Windows 2000 Professional kitabı sayesinde öğreneceksiniz. Kitap CD-ROM'u ile birlikte geliyor.

Bilgi için: Arkadaş Yayıncılık
Tel: (312) 434 46 24

Massachusetts Institute of Technology

Dünyanın En Çılgın Üniversitesi

Amerika/Boston'daki Massachusetts Institute of Technology (MIT), kullandığı alışılmadık yöntemlerle dünyanın en iyi yüksek okulu haline geldi. Şimdi Almanya'da da bir şubesi açılıyor.

■ "Kismet" adlı insansı robotlar MIT'in önemli projelerinden sadece biri. Bu sıra dışı okul, yürüyen band üzerinde çağının en yeni teknik uygulamalarını kullanarak adından söz ettiriyor. Burada hiç bir şey gerçeğe dönüştürülemeyecek kadar saçma değil. Hightech dünyasının gözü biraz hayranlık ve kıskançlıkla Boston'a çevrilmiş durumda.

MIT şu sıralar Almanya'ya da bir şube açma hazırlıklarında. Köln/ Bonn bölgesinde MIT'in high-tech ve multimedya alanında bir merkezi açılacak. Alman ve MIT yetkilileri video konferanslar aracılığıyla bu karara vardılar. İçerik olarak Aachen'daki Teknik Yüksek Okul ve Köln Üniversitesi bu projede yer alıyor. Hedef mümkün olduğu kadar fazla üniversiteyi bu projeye katmak.

Esnek ve geleneksel olmayan yöntemler

Efsaneleşmiş MIT ruhunun Alman üniversitelerindeki etkilerini zaman gösterecek.

Aralarında 11 Nobel ödülü sahibinin de olduğu yaklaşık 1.000 kişilik profesör kadrosu 10 bin öğrenciye ders veriyor.

Öğrencilerin üçte ikisi mühendislik seçiyor. MIT'in diğer Amerika üniversiteleri arasından sıyrılarak zirvede yer alması aslında disiplinden kaynaklanıyor.

Mucitler ve dahiler dünyaya kanıtlıyorlar

Alexander Graham Bell gibi mucitler veya Norbert Wiener gibi dahiler bugün bilgisayar, mühendislik, ve biyo molekülde en iyi performansa sahip bu yüksek okulun geçmişinin birer parçaları.

Penisilin sentezinden joystick'e, manyetik kayıt cihazından fiberoptik kabloya kadar sayısız icat MIT'e dayanıyor. Okul, dünyanın her yerindeki parlak bilim adamlarını kendisine çekiyor. Ancak kabul edilme oranı yaklaşık olarak beşte bir. Öğrenciler geldikleri okulların en iyileri olmakla kalmayıp aynı zamanda pek çok fikirleri olduğunu, öğrenmeye açık yapıya sahip olup riskten korkmadıklarını kanıtlamak zorundalar. Bunları ispatlayamadan hiç kimse bu endüstri ve araştırma kurumunun bir parçası olamıyor. Başvurularda, hobilere ve yapılmış tüm çalışmalara en az okul notları kadar

Kismet adlı robot duygularını gösteriyor ve arka planda tasarımcısını şaşırttığı üzere bakabiliyor. Kismet, Boston'daki fikir macerasını MIT'te geliştirdi.

önem veriliyor.

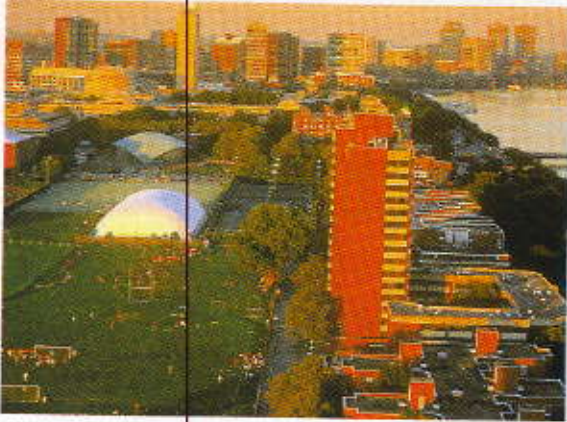
MIT dünyanın en zor teknik okulu olarak kabul ediliyor, ancak öğrencileri çok da eğleniyor. "Hacks" olarak adlandırılan öğrencilerin şakaları özellikle meşhur ve oldukça fazla mühendislik bilgisi gerektiriyor. Ayrıca öğrencilerin kendi aralarında oyuncak silahlarla seminer odalarında birbirlerini vurdıkları "Patrol Sunday (Patrol Sunday)" ve

ilkemiz için hiç de "normal" sayılamayacak, gelenekselleşen birçok etkinlik düzenleniyor.

Çok çeşitli robotlar mucitlerin deneme tahtaları

MIT'te araştırma yapanlar için robotlar birer tahta at gibiler. Tabii bu cihazların performansı giderek artıyor. İnsansı bir otomat olan "Cog" kendi ka-

tegorisinde dünyanın en hırslı projesi. Sadece insan gibi hareket etmekle kalmayıp öğrenmesi -kendi kendini programlaması- isteniyor. "Kismet", Cog projesinin bir parçası. Kendisiyle ilgilendiğinde kırmızı plastik dudakları ve kürkten yapılmış kirpikleriyle yüz ifadesini şekilden şekle sokuyor. Akıllı duyu organları ve sentetik duyu donanımıyla küçük bir çocuk gibi davran-

MIT'in yukarıdan görünüşü: Boston'daki kampüs beş fakülteden oluşuyor, 21 bölümün her birinin kendi laboratuvarı var. Kampüste spor yapmak için de yeterince alan ayrılmış.

Buluşma noktası network: Kampüsün her yerindeki öğrenciler hızlı ağ bilgisayarlarının olduğu salonda toplanıyor. Ağa bağlı workstation'ların performansları mükemmel.

Hightech ürünü: Mühendis Peter Dilworth "Troody" ile ilk adımları çalışıyor. Bu yapay hayvan uzaktan kumanda ile çalışıyor, kendi başına ayağa kalkıp dengesini sağlayabiliyor.

nıyor ve dikkati kendi üzerine çekmeyi başarıyor.

Çılgın elektronik dünyada yaratıcı karmaşa

MIT'de geliştirilen bazı şeyler gerçekten oyun gibi. Pek çok alan high-

tech bir çocuk bahçesine benziyor. Bilgisayarlar, televizyonlar, oyuncaklar, peluş hayvanlar, kablolar ve spor eşyaları arasında öğrenciler ve profesörler insan ve dünyasını dijital mutluluğa dönüştürme çabasıyla iş başındalar.

İçindeki eksikliği bilip, bunların sipari-

şini veren buzdolabından, sahibinin doktorundan daha fazla bilgiye sahip bilgisayar yönelimli iç çamaşırlarına kadar akla-hayale gelmeyecek her şey bu elektronik dünyada gerçekleştiriliyor. Burada, aptalca ya da gerçekleştirilemez bulunabilecek hiç bir fikir yok:

Bu giyilebilir bilgisayardan, elektronik gazeteye kadar geçerli. Bunlar belki hiç bir zaman seri üretimine geçilmeyecek şeyler, ama yine de tasarımı yapılırken çok ciddiye alınıyorlar.

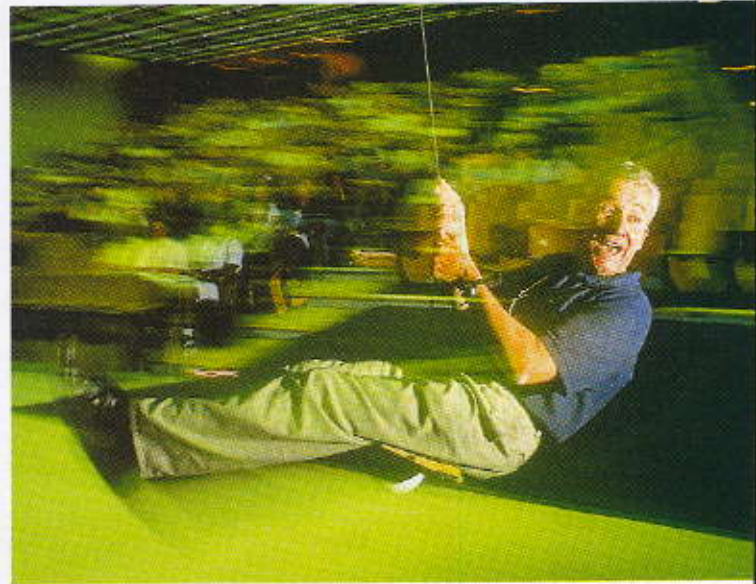
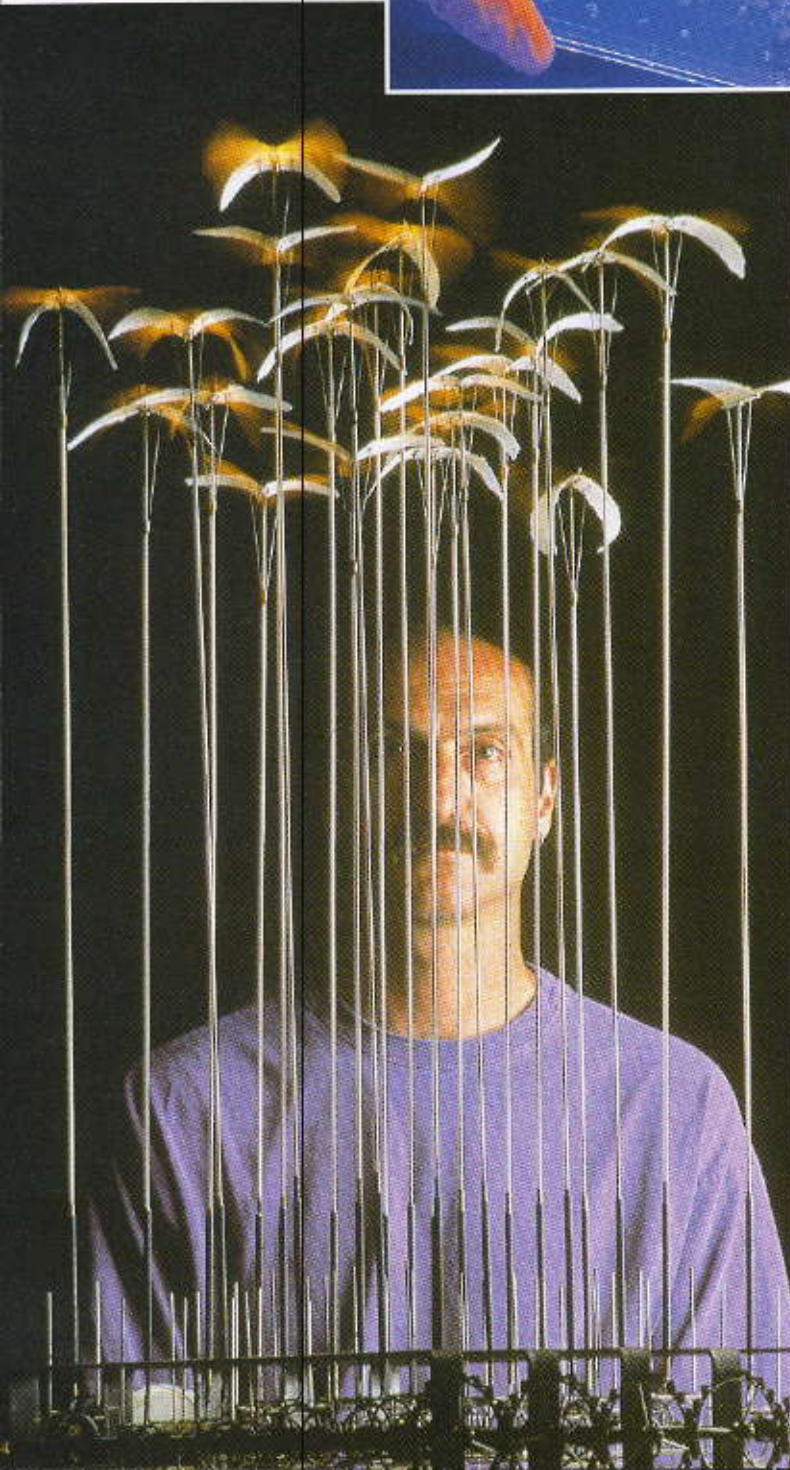
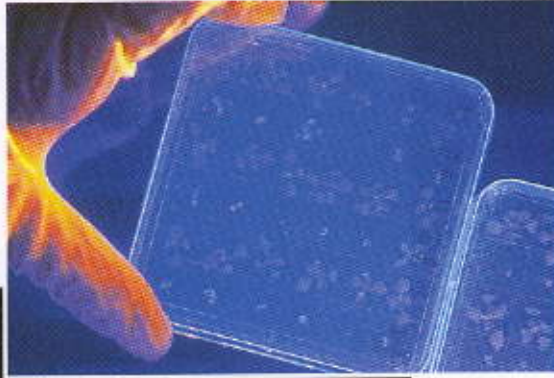
Zamanın ilerisinde olmak: Riskli projeler ve Media Lab

MIT projelerinde dikkati çeken, hep zamanın ilerisinde olmalarıdır. Okul riskli projelere para yatırmaya hazır. 1985'te oluşturulan Media Lab tam da bu duruma örnek.

O dönemlerde bilgisayar, baskı araçları, film, telsiz ve televizyonun bir arada yeni ve karmaşık bir şekilde gelişebileceğini tasavvur etmek çok zordu. Bugün pekçok gelişme var ve bu nedenle Media Lab, MIT'in en çok ilgi çeken enstitüsü konumunda.

Floresanli tohumlar:

"Arabidopsis Thaliana" gen araştırmalarında kullanılan bir bitki. UV ışığına tutulduğunda mutasyon görülebiliyor.

Sallanan profesör: Akrobatik bir donanımla fizik profesörü Wit Busza, birinci yarı yıl içinde mekaniğin temellerini öğretiyor. Öğrencilerin yararı için uğraşan profesörler derslerde sıkılmamaları için çaba harcıyorlar.

Mühendisler için estetik: "23 parçalı (kağıt) makine" diye adlandırıyor Arthur Granson MIT müzesindeki heykelini. Mühendislik öğrencileriyle hareketli projeler üzerinde çalışıyor ve mühendislik ve estetik dersleri veriyor.

Sponsorlar araştırmalar için yardıma hazır

Bu yüksek okulda doğmuş fikirleri pazara sürmek endüstrinin işi. Media Lab'ın giderlerinin dörtte üçü Amerika, Avrupa ve Asya'daki firmalar tarafından finanse ediliyor. Bu firmalar arasında Sony, Lego ve Deutsche Telekom gibi devler de var. Her sponsorun, her araştırmaya serbest giriş hakkı var. Diğer lisans hakları satılabilir.

Üniversiteden sonra kendi şirketini kuranlar

MIT'in pek çok mezunu kendi fikrini kendisi değerlendiriyor. Okuldan sonra içinde olabilecek sektör içersinde hızla yükselecek bir kariyer onları bekliyor. Örnek olarak, kendi bilgisayarlarını toplarken on-line satışıyla zirveye yükselen Michael Dell'i sayabiliriz. Dünyada başka hiçbir üniversiteden bu kadar çok yeni oluşum çıkmamıştır. MIT öğrencilerinin -yazılımlarını iki üç milyonlu hanelerle satmış olan veya Silicon Vadisi'nde fırtınalar yaratan hikayeleri neredeyse sıradan bir şey haline geldi.

Hükümet çok soru sorup girişimleri engellememeli

Kenneth Morse M.I.T.'de Entrepreneur(Yaratıcı)-ship-Center'ı - high-tech genç işletmecilerin Kaderschmiede'si-

Marihuanna içme yarışı: Öğrencilerin her yıl Kasım ayında düzenledikleri bu yarışmada kazanmak isteyen gece ve gündüz "high" gezmeyi göze almalı.

yönetiyor. Avrupa'daki sorunlar için sadece gözlerini kırıyor, nasıl daha iyi olacağını biliyor gibi: "Burada bir firma kurmak istediğinizde bankaya gidiyorsunuz, bir form alıp dolduruyorsunuz."

Office of Corporations'a gidip formla birlikte 20 dolar ödüyorsunuz. Tüm bu işlemler yarım saat bile sürmü-

yor... Hükümet soru sormadan evet demeli, pek çok soru sorup hayır demek yerine!" Köln/Bonn civarında Boston'daki MIT örneğine uygun olarak bir Yaratıcı Merkez açılacak ve bu merkezde üniversiteler, genç firmalar, sponsorlar ve politikacılar birlikte çalışabilecekler.

MF / Ali Sınmaçyan (asirim@yahoo.com)

Dijital Stradivarius:

Profesör Neil Gershenfeld bilgisayarından değerli keman seslerini çıkartabilmekle uğraşıyor.

Dahiler iş başında:

Matematik profesörü Richard Dudley, olasılık hesapları ve istatistik hesapları yaparken.

Patrol Sunday:

Oyuncak silah tarafından vurulanlar üst kata gidip kendilerine yeni bir hayat almak zorundalar. Bu oyun sadece öğrencilerin gözdesi değil elbette.

Şık PC'ler ve Pırıltılı Kasalar

Bilgisayarlarda Yeni Moda

Bilgisayarların daha yaygın olarak kullanılmaya başlamasıyla birlikte şık ve estetik PC tasarımları da öne çıkmaya başladı.

■ Daha birkaç yıl öncesine kadar bilgisayarlarda sıkıcı bir tek renk hakimdi. Bu aletler göz zevkini rahatsız etmesin diye yazı masasının altına yerleştirilirdi. Ama bilgisayar sektöründe artık yeni bir eğilim beliriyor. PC'ler ve parçaları birçok renkte ve şık biçimlerde satışa sunuluyor. Bu eğilimin başlıca nedeni, velinimet olan müşterinin PC satın alırken özgün kasa ve canlı renklere daha fazla değer veriyor olması. CHIP sizi PC ve tasarım konusunda bilmeniz gerekenler, en yeni eğilimler ve cazip aletler konusunda bilgilendiriyor.

İlk deneme: Vobis Colani-PC'ler için alıcı bulamıyor

Farklı tasarlanmış bilgisayarlarla ilk denemeler birkaç yıl önce başlamıştı. PC satıcısı Vobis, Colani tasarımına sahip bilgisayarlar satmayı denemişti. Ancak firmanın müşterileri değişik çizgilerde tasarlanmış ve disket ile CD-ROM sürücülerin gizleyen sürgülü bir kapağa sahip modellere pek rağbet göstermediler. O tarihlerde bilgisayar satın alırken yalnızca performans ve teknik donanım ön plandaydı. Müşteri olağandışı bir tasarıma sahip bir bilgisayar için biraz daha fazla para ödemeğe yanaşmıyordu.

İkinci deneme: Comtech'in renkli PC'leri de başarısızlığa uğruyor

İki yıl kadar önce bilgisayar satıcısı Comtech farklı tasarlanmış PC alanın-

da bir girişim başlattı. Renk ön planda tutuluyordu. Böylelikle müşteriler örneğin değişik renklerde tasarlanmış cephe kapakları arasında seçim yapabiliyordu. Buna karşılık bilgisayarın biçimi aynen muhafaza edilmmişti. Bilgisayar üreticisi ayrıca ünlü televizyon dizilerindeki motifleri örnek alarak örneğin bir "X-Files" ya da "Men in Black" serileri satışa sundu. Ancak Vobis gibi Comtech de orta sınıf tüketiciyi kazanamadı.

Bu başarısızlıklar üzerine PC üreticilerinin pazarlama yöneticileri tasarım konusunu geçici de olsa bir yana bırakıp yeniden temel işlevler üzerinde yoğunlaştılar. Bilgisayar tekniği geliştikçe gelişti, performans spirali aydan aya daha hızlı döner oldu. Bu gelişme sırasında estetik kaygılara aldırış edilmediğinden, PC'ler her zaman ne iseler öyle kaldılar: Gri ve kaba kutular.

i-Mac yepyeni bir tasarımla göz kamaştırıyor

Büyük değişim sonundan bir önceki yıl gündeme geldi. 1998 sonbaharında bilgisayar üreticisi Apple tarafından (1000\$'dan başlayan fiyatlarla) i-Mac piyasaya sürüldü. Yaban mersini mavisi, limon yeşili ve çilek kırmızısı renklerinde şeffaf bir kasaya sahip yumurta-bilgisayar piyasada bir bomba gibi patladı.

Başlangıçta bu bilgisayarla alaycı bir tutumla dalga geçenler çok geçmeden hüsrana uğradılar, çünkü şık i-Mac'ler Noel piyasasının altını üstüne getirmeyi başardı. Kaliforniya eyaletindeki Cupertino'da Apple, 1998 yılının yalnızca son üç ayında 500 bin bilgisayarın üzerinde bir satış rakamına ulaştı. Toplam olarak yumurta-bilgisayar ilk satış yılında yaklaşık iki milyon alıcı buldu.

Rakiplerin, yalnızca kemikleşmiş Apple hayranlarının evdeki çalışma ya da oturma odalarına koymak üzere i-Mac satın alacakları tahminlerinin çok geçmeden yanlış olduğu ortaya çıktı. i-Mac alıcılarının birçoğu için, bu renkli Mac yaşamlarındaki ilk bilgisayardı.

Yazı masası üzerindeki monotonluğa paydos: Arowana "M3" PC kasasını i-Mac tarzında sunuyor.

Peki bu insanları sıradan bir bilgisayar yerine i-Mac satın almaya iten neydi? Apple bilgisayarı kapsamlı bir tasarım konseptine dayanıyordu (bkz. Kutu: Tasarım nedir?).

Bu yalnızca kasanın üzerine biraz renk serpiştirmekten daha fazlası anlamına geliyordu. Bilgisayar çok kolay ve rahat kullanılır da olmalıydı.

Yeni başlayanlar için ideal: Satın al, kur, başla

Apple için i-Mac yeni başlayanlar için bir bilgisayar. Satın al, kur ve başla; işte müşterilerin bilgisayar dünyasına girerken geçeceği aşamalar. i-Mac'te anakart ekran kasası içine entegre edilmiş; böylelikle sabitdisk, sürücüler vs. içeren kaba kasaya gerek kalmıyor.

Ashında bu mimari, monitör kasası içinde ek donanım yerleştirmek için az yer öngördüğünden, bilgisayarın konfigürasyonunun yükseltilmesine imkan tanımıyor. Ama Apple bunu bilinçli olarak gerçekleştirmiş, çünkü bilgisayar üreticisi tasarlanmış PC için kendine TV kartı gibi sürekli yeni aletler

İlginci ve estetik PC, kasa tasarımları i-Mac ile oldukça revaçta.

edinmeyen normal kullanıcıları hedef kitle olarak seçmiş.

Tabii ki örneğin dijital kamera ya da yazıcı gibi harici aletler için bağlantılar mevcut. Bunlar bilgisayarın arkasında emeklemek zorunda kalınmaksızın

Yalnız şık değil aynı zamanda pratik: Acer kökenli tasarlanmış PC Veriton FP.

bağlantıların hızlı ve kolay yapılabilmesi için kasanın ön tarafında bulunuyor. Apple teknik olarak Universal Serial Bus (USB) kullanıyor. Bu arabirime harici aletleri işletim sırasında da bağlamak mümkün; böylelikle bilgisayar yeni tarayıcıyı otomatikman tanıyor. Geriye kalan bileşenler de yüksek kaliteye sahip. i-Mac gerçi yeni başlayanlar için bir bilgisayar, ama bu yüzden ucuzculuk yapıyor da denemez.

Apple: i-Mac tasarımı başka bilgisayarlar

Kazandığı başarıdan cesaret alan Apple, i-Mac tasarımı başka bilgisayarlar da piyasaya sürdü. Geçen yılın Eylül ayında, yeni başlayanlar için bir notebook olan i-Book (1750\$'dan başlayan fiyatlarla) piyasaya sürüldü. Yabancı mersini, mandalina ve gümüşü antrasit gibi Apple renklerindeki bu seyyar bilgisayar tümüyle i-Mac konseptinin kolay kullanım ve özgün tasarım çizgisine dayanıyor. Özellikle pratik olan Apple tarafından aletin bir taşıma sapı ile donatılmış olması.

Apple profesyonel modellerinde de yeni tasarım ilkelerini uyguluyor. Yine geçen yıl 2000\$'dan başlayan fiyatlarla sunulan bilgisayar Power-Mac-G4 değişik hatlarıyla ve şeffaf kasasıyla i-Mac kalitesinde olduğunu kanıtıyor. Ancak burada renk seçiminde daha ihtiyatlı davranılmış. Öncül G3 mavi renkteyken, takipçisi G4 gümüşü antrasit bir renge sahip. Apple G4 tase-

rımı için uyumlu bir LC ekran sunuyor.

Aksam üreticileri de şık kasalara oynuyor

Apple'ın başarısı, i-Mac ateşinin başka birçok firmaya bulaşmasına yol açtı. Tarayıcı, yazıcı ve bellek sürücülerini üretenler de aletlerini güzel biçimli, renkli ya da şeffaf kasalarda sunmaya başladılar. Beklentileri ise şık tasarımın ürünlerin satışını güçlü bir biçimde çoğaltması. Bazı güncel örnekleri sıralayalım:

- Agfa tarayıcısı Scanner Snapscan Touch (150\$) ürününü pembe limon kütü rengine kadar uzanan yedi değişik renkteki taşıma sapıyla sunuyor.
- Iomega Zip bellek sürücüsü Zip 250 USB (200\$) ürününü mavi

ışıklı kasa içinde sunuyor.

- Hewlett-Packard mürekkep püskürtmeli yazıcısı Deskjet 840c (165\$) ürününü beş değişik renkteki cephe kapaklarıyla sunuyor.

- Multiport MP3-Player Zuum3 (175\$) ürününü moda olan çimen yeşili süslemeli gümüşü antrasit rengine sunuyor.

- IBM I-serisi 1400/1500 (1500\$'dan başlayarak 2500\$'a kadar yükseliyor) notebook ürünlerini aletin kapakına tutturabileceğiniz renkli kapaklarla sunuyor.

Intel de tasarım ve kolay PC kullanımı sloganını benimsemiş durumda. "Ease of use" adını verdiği bir girişimle Kaliforniyalı chip üreticisi yeni hedef kitlelere hitap etmek istiyor. Bu yeni hedef kitle, bir başka deyişle teknoloji karmaşık buldukları için şimdiye kadar bir bilgisayar satın almaktan çekinen insanlar. Cazip biçimlerle bu insanları PC satın almaya yön-

Özellikle şık tasarıma sahip bir alet: Apple'dan i-Book.

TEMEL BİLGİLER

Tasarım Nedir?

"Tasarım işlev bakımından doğru ve estetik bakımından güzel bir sınai ürünün biçimlendirilmesi için bir taslak eskizdir." Sözlükte "tasarım" kavramının bu tip bir açıklaması veriliyor. Bir başka deyişle kasanın üzerine biraz renk serpiştirmek ya da tahta taklitleriyle PC kasalarında bir nebze ayrıcalık hissi yaratmak yeterli değil. Çünkü dış görünüş yanında bir başka önemli nokta ürünün işlevselliği. Bu özel olarak tasarlanmış bir PC'nin bir bütün olarak, yani ekran, klavye ve fare ile birlikte olabildiğince kolay ve rahat kullanılabilir olması gerektiği anlamına geliyor.

lendirmek istiyor. Söz konusu konsept üç bileşenden oluşuyor:

- Tasarım
- Kolay kullanım
- Basit bağlantı olanakları

Intel tasarım alanındaki üç değişik modelini tanıttı bile. Bunlar arasında örneğin piramit biçiminde PC'ler (kod adı Quinner) ve hafif asimetrik stile sahip küçük kasalar (kod adı Twister) bulunuyor. Bu sıra dışı bilgisayarların önemli bir bileşeni özel anakartlar. Çünkü anakartlar, içine PC'nin tüm bileşenlerinin yerleştirildiği kasanın büyüklüğünü belirliyor. Bu bileşenler soketler, işlemci, RAM ve sabitdisk ya da CD-ROM sürücü gibi dahili aletler. Flex-ATX formatıyla Intel, normalde ayrı kartlar gerektiren grafik ve ses gibi önemli işlevleri çok küçük anakartlara entegre etmeyi başarmış. Tek tek parçaların boyutunun küçülmesiyle tasarımcılar biçimleme alanında büyük bir serbestlik kazanmış oluyor.

Bilgisayarın kolay kullanılabilir olması da aynı derecede önemli. Bu bağlamda Intel "Instant on" konseptini geliştirmiş bulunuyor. Kim en az bir kez açılışını beklemekten yakınmamıştır ki? Instant on ile Intel bilgisayarın açılır açılmaz kullanıma hazır hale gelmesini sağlamak istiyor. "Aç ve başla," işte gündelik bilgisayar kullanımı gelecek yıllarda bu kadar basitleşecek.

Yazıcı ya da tarayıcı gibi çevre birimlerinin bağlantısında Intel USB arabirimleri kullanıyor. Çoğu PC'de iki USB bağlantısı varken, Intel bu standartı dörde çıkarmak istiyor. ▶

Intel ayrıca 2.0 sürümü altında yeni bir USB çeşidi planlıyor. Böylelikle saniyede 100 ila 200 Megabit tutarında veri transferi olanaklı olacak; bu rakam şimdiye kadarki sürümünün 10 ila 20 kat fazlası.

Gitgide daha fazla üretici yeni biçimlere yöneliyor

i-Mac'in başarısı ve Intel'in girişimi geniş çaplı bir etki yarattı. Neredeyse tüm PC üreticileri yeni ürün fikirleri üzerinde çalışıyor:

- Gateway, bilgisayar teknolojinin i-Mac'te olduğu gibi monitör kasası içine yerleştirildiği bir All-in-one bilgisayarı ABD'de satışa sundu bile. Ancak

Apple'in i-Mac'i oldukça şık bir tasarıma sahip bir aygıt olarak ilgi görüyor.

Gateway renk kullanmaktan kaçınmış; Astro adlı bilgisayarın rengi gri.

- PC üreticisi Acer Veriton FP (5825 mark) adlı ürününde PC teknolojisini doğrudan 15 inç boyutundaki LC ekran arkasına gizlemiş; buna rağmen kasanın derinliği 17 cm'yi aşmıyor. Bir başka deyişle bu model yazı masası üzerinde fazla yer almıyolar için anlamlı bir alternatif.

- Packard Bell Spirit (2500\$) adlı ürününde kromlanmış bir kasayla göze çarpan yüksek bir performans sunuyor. PC ile çalışmayı aynı zamanda zevkli kılmak için kasaya bir DVD sürücü ve TV çıkışı bir 3D grafik kartı da yerleştirilmiş

Özel olarak tasarlanmış modellerin dezavantajı yüksek fiyatları. 1000\$ karşılığında iyi performansla sahip bir PC (Pentium III işlemci, 128 MByte RAM ve 10 Gbyte sabitdisk) edinebilecekken, LC ekrana sahip özel olarak tasarlan-

mış bir model için iki misli fiyat ödemek gerekiyor. Bu fiyata yeni hesaplama teknolojinin yanı sıra göze de hitap eden bir ürün satın alınmış oluyor.

Arowana ise fiyatı daha uygun bir alternatif sunuyor: i-Mac tasarımına sahip renk zengini üç PC kasasıyla (50 ila 70\$) bu multimedya uzmanı can sıkıntısını çalışma odalarından kapı dışarı etmek istiyor.

Mobile Computing - yaratıcı tasarımcılar için yeni fırsatlar

Kaba saba bilgisayar kasalarını evde gözden uzak olacak şekilde saklamak mümkünken, seyyar ve avuçiçi bilgisayarlar herkesin gözü önünde kullanılıyor. Bu alanda tasarım için yeni fırsatlar doğuyor: Kim albenisi olmayan bir 08/15 kasa ile seyahat etmek isteyebilir ki? Buna küçük boy bilgisayarların kullanım alanlarının giderek artması ekleniyor. Üreticiler bu durumun farkına varmış durumda. Burada da bazı örnekler sıralayalım:

Notebook'lar: Küçük, hafif ve yassı aletler gelişimin yönünü en iyi gösterenler. Üretici Sony, notebook ürünü Vaio N505 SN (2500\$) için gümüş renkte parıltı veren bir magnezyum kasa tasarlamış.

Avuçiçi (Handheld): Gömlek cebine sığan küçük mini bilgisayarlar için de dış görünüş büyük önem kazanıyor. 3Com'un tanıttığı en yeni modeli olan Palm V de (400\$) gümüş parıltı veren bir giysiye bürünmüş. Kasanın çok yassı, hafif ve değişik biçimi tasarımdan çok daha fazlasını bekleyenlerin bile beğenisini kazanmayı başarıyor.

Psion da kısa bir süre önce tanıttığı Revo (400\$) ürünüyle tasarım çekmesinin en diplerine kadar uzanmış. Değişik biçim ve açılıp kapanabilir klavye yalnızca göz zevkine hitap etmekle kalmıyor, aynı zamanda çok pratik.

Geleceğin konseptleri:

Vücutta ya da giyside bilgisayar

Geriye, geleceğe kısa bir bakış atmak kaldı. Seyyar bilgisayarların bir sonraki aşaması "Wearable PC" adını alıyor; bunlar vücudunuzda ya da giysinizde taşıyabileceğiniz bilgisayarlar. Bu mini bilgisayarları örneğin kemerinize taka-

bilirsiniz. Bilgiler ise ya telsiz ya da kablo üzerinden bir monitör gözlüğe gönderiliyor; bu alet de verileri doğrudan gözbebeğiniz önüne yansıtıyor.

IBM ve Xybernaut gibi firmalar bu tip modeller üzerinde denemeler yapmaya başladılar bile. Notebook'lar için olduğu gibi herkesin gözü önünde olacak bu bilgisayarlar da tasarım ve estetik alanlarında bazı albeniler sunmak zorunda.

BW / Garo Antikacıoğlu (agaro@ekolay.net)

PC TASARIMI HAKKINDA

PC ve Tasarım Konusunda 5 Soru

CHIP, PC ve tasarım konusundaki en önemli 5 soruyu yanıtlıyor.

1 Bilgisayarda tasarım dendiğinde ne anlaşılır?

Çekici bir biçim yanında özel olarak tasarlanmış bir PC, çeşitli işlevlere uygunluk içinde biçimlendirilmiş olmalıdır. Bu bilgisayarın hiçbir komplikasyona maruz kalmaksızın kullanılabilir olması anlamına gelir.

2 Neden günümüzde daha önce olduğundan daha fazla şık tasarıma sahip PC var?

Apple'in i-Mac ile kazandığı başarı birçok taklitçinin ortaya çıkmasına yol açmış bulunuyor. Artık bilgisayar yanında renk zengini kasalara sahip yazıcı, tarayıcı ve bellek sürücüler gibi çevre birimlere de giderek daha fazla rastlanıyor.

3 Neden notebook'larda tasarım PC'lerde olduğundan daha fazla önem kazanıyor?

Notebook'lar genel olarak herkesin gözü önünde kullanılır. Bu yüzden bu tip aletlerin alıcıları şık biçimler için daha fazla para ödemeye daha yatkınlardır. Dolayısıyla bu tip aletleri satın almak için tasarım ve estetik bakımlarından bir şeyler sunmak gerekiyor.

4 Özel olarak tasarlanmış PC'ler hakkında nereden bilgi edinebilirim?

Tüm bilgisayar ve aksesuarları üreticileri en yeni ürünlerini internette tanıtıyor. Web sayfalarında çoğunlukla özellikle güzel aletlerin bilgisi ve resmi bulunuyor

5 Skin'ler nedir?

Skin'ler ile kastedilen, örneğin Windows 98 gibi programları güzelleştirebileceğiniz renkli yüzeylerdir.

Pc ve Aksamalarının Bakımı İçin İpuçları

PC'nizin Ömrünü Uzatmak Elinizde

PC'nizin sağlığını koruyarak ömrünü uzatmanız mümkün. CHIP klavye, fare, yazıcı, monitör ve diğer aygıtları temizlemenin yöntemlerini ve temizlik sırasına dikkat edilmesi gereken noktaları gösteriyor.

■ PC ve aksamalarının düzenli bakımı yazı masanızın üzerine yeni bir parıltı getirmekle kalmaz, aynı zamanda aletlerinizin daha az bozulmasına ve daha uzun ömürlü olmasını sağlar.

Peki aletler nasıl temizlenmelidir? PC ya da monitör için en uygun temizleme aracı hangisidir? CHIP bu yazıda, bilgisayar, klavye ve yazıcıyı nasıl doğru bir biçimde temizleyeceğinizi ve hangi temizleme araçlarının uygun olduğunu gösteriyor. Ancak temizliğe başlamadan önce mutlaka güç kablosunu prizden çekmeli ve güvenlik kurallarına uymalısınız.

Klavyenin yüzeyi düzenli olarak temizleme bezleriyle silinmeli

PC'yle çalışırken klavye özellikle ağır bir yük altına girer. Tuşlar üzerinde yağ izleri ve toz biraraya gelerek yapışkan bir tabaka oluşturur. Tuşların altında toz, saç kılı ve sigara külü gibi kirler birikir. Tuşların yüzeyini temizlemek için büro malzemesi satan dükkanlarda 5

dolardan başlayan fiyatlarla satın alabileceğiniz özel temizleme bezleri sunuyor.

Tuşlar arasındaki kiri ise ya bir fırça ya da kir çok fazla olduğu durumlarda alkolle batırılmış ucu pamuklu bir çubukla temizleyebilirsiniz. Tuşlar arasındaki geriye kalan kir artıklarını uygun başlıklı sıradan bir elektrikli süpürge ile de bertaraf edebilirsiniz. Marka ürünü olan klavyelerde fiyatı yaklaşık 5 dolar civarında olan özel bir aletle, örneğin tuşlar arasına bir ataç sıkışmışsa, tek tek tuşları çekip çıkarmanız da mümkündür.

Klavye temizliğinde geçerli kural, olabildiğince az sıvı kullanmaktır. Çünkü yuvaya sabun ya da alkol sızdığında, klavyenin bozulma olasılığı vardır. Bu yüzden klavyenin üstüne kahve dökülmesi yüzde 99 klavyenin sonu anlamına gelebilir. Bu tip bir durumda tüm temizleme ve tamir çabaları çoğunlukla sonuçsuz kalacak ve yeni bir klavyenin satın alınması kaçınılmaz olacaktır. Fi-

yatı uygun klavyeler 25 dolardan başlayan fiyatlara satın alınabilir. Daha kaliteli olan marka ürünleri ise 40 dolardan başlayan fiyatlarla satılmaktadır.

Eğer PC ile çalıştığınız alanda olağan olarak sıvılarla çok işiniz oluyorsa, size 75 dolardan başlayan fiyatlarla su geçirmez özel bir klavye satın almanızı öneririz.

Farenin yuvasında çok fazla toz birikiyor

Faredeki hareketli küre, toz emici bir elektrikli süpürgeye benzer: Bu küre masanın yüzeyi üzerinde bulunan tüm kir zerreciklerini (toz, kırıntı ya da saç kılı gibi) kendi çalışmasını sekteye uğratacak biçimde farenin yuvası içine talar. Örneğin sıçrayan ya da ekran üzerinde "yapışıp kalan" bir fare imleci kirlenmenin belirgin göstergesidir.

Temizlik için fareyi sırtüstü çevirin ve kürenin kapağını açın. Açma işlemi için genellikle kapağı saat yönünün tersine doğru çevirmeniz gerekir. Sonra ►

küreyi yuvasından çıkarın ve hem küreyi hem de yuvasını kuru bir bezle temizleyin. Görece daha büyük kir zerrecikleri için en iyisi bir cımbız kullanmaktır. Şimdi sırada farenin yuvasını uygun başlık kullanarak elektrikli süpürgeyle tozdan arındırmaya geldi. Farenin yuvasının dışını ise ya ıslak bir bezle ya da özel bir temizleme beziyle temizleyin.

Ekranda daha temiz ve daha net görüntüler

Ekrana, havadaki toz ve nikotin zerreciklerini bir mıknatıs gibi toplar ve bir sonraki açılışında kullanıcının yüzüne doğru püskürtür. Bu yüzden, düzenli temizlik yalnızca görüntünün kalitesini düzeltmekle kalmayacak, aynı zamanda sağlığınız için de yararlı olacaktır. Üreticiler 1,5 dolardan başlayan fiyatlara normal bir cam temizleyici sunuyor.

Temizleyici damla damla, temizleme disketinin yarığından içeri akıyor.

Bunu yumuşak, pürüzsüz bir bez üzerine püskürtmeniz ve mat camı böylelikle temizlemeniz gerekiyor. İstenmeyen yansımaları önleyen cam yüzeydeki hassas tabaka, özel temizleyiciler üreten bazı üreticilerin iddialarının aksine, bu tip bir temizlemeyle zarara uğramayacaktır. Cam temizleyiciler monitör yuvasının temizliğinde de kullanılabilir.

Temizlik disketi disket sürücüyü formda tutuyor

Düşük bellek kapasiteleri yüzünden disket sürücüler artık pek ender kullanılıyor. Bu yüzden burada hafif de olsa toz birikiyor ve verilerin yazılma ve okunması sırasında hatalar oluşturabiliyor. Tozu temizlemek için 5 dolardan başlayan fiyatlara satılan özel temizleme disketleri kullanabilirsiniz. Bu disketler çoğunlukla, üzerlerine disketle

birlikte satılan temizleme sıvısını damla damla serpiştireceğiniz özel bir tabaka barındırır.

Sonra disketi sürücüye yerleştirmek ve bilgisayarı çalıştırmak gerekiyor.

SÖZLÜK

En Önemli Temizleme İpuçları

Klavye, yazıcı ve tarayıcı ne kadar düzenli bakım görürlerse, o denli az bozulmaktadırlar. CHIP aşağıdaki resimlerde aletlerinizi doğru olarak nasıl temizleyebileceğinizi gösteriyor.

Klavyenizi en iyisi piyasada 5 dolardan başlayan fiyatlara satılan özel temizleme bezleriyle temizlemek olacaktır.

Tuşlar arasına yerleşmiş inatçı lekeleri söktüp atmak için alkole batırılmış ucu pamuklu bir çubuk işe yarayacaktır.

Sıradan bir cam temizleyici ile temizleme, tozlu bilgisayar ekranınıza yeni bir parlaklık getirecektir.

Farenizin kumanda rulosundaki tek tek kir zerreciklerinden kurtulmak için bir cımbız kullanabilirsiniz.

Mürekkep püskürtmeli yazıcının hareketli rulosu da düzenli olarak tozdan arındırılmalıdır.

Baskı kafasının bakımı sırasında kafanın hassas ağızlarına temas etmemeye dikkat edin.

Sıradan bir cam temizleyici ile tarayıcınızın cam yüzeyindeki parmak izlerini ortadan kaldırabilirsiniz.

PC, monitör ya da yazıcı uzun süre kullanılmıyorsa, bu durumda onları bir örtü ile tozdan korumak yerinde olacaktır.

**CD-ROM sürücüdeki
lazer optik kirlenebilir**

CD-ROM ve DVD sürücülerde de, lazer sisteminin merceğini puslandırıran ve böylelikle okuma hatalarına yol açabilen kir birikebilir. Sürücüyü temiz hale getirmek için piyasada özel temizleme CD'leri satılıyor. En ucuzu (fiyatı 15 dolardan başlayan) lazer optiği yalnızca yumuşak bir fırça ile temizliyor. Ancak Teac gibi marka ürün üreticileri bu tip CD'lerden uzak durmanızı öneriyor, çünkü bunların tozu uzaklaştırmak yerine yalnızca dağıttığını iddia ediyor. Daha uygun temizleme CD'leri ise (fiyatı 25 dolardan başlayan) hem fırça hem de temizleme sıvısı kullananlar.

Temizleme işlemi için bilgisayarınızı açın ve temizleme CD'sini sürücüye yerleştirin. Windows'un otomatik olarak başlattığı CD okuma CD'nin dönmesini ve birkaç saniye içinde sürücünün lazer optiğinin temizlenmesini sağlayacaktır.

**CD-ROM çizikleri için
özel tamir setleri**

Ancak CD-ROM ya da DVD sürücülerdeki okuma hataları çoğu durumda lazer optiğin puslanması yüzünden değil, aksine CD'lerin kirliliği ya da çizik olması yüzündendir.

Veri taşıyıcıdaki parmak izi ve kir lekelerini en iyisi, üzerine cam temizleyici serpiştirdiğiniz yumuşak, pürüzsüz bir bezle temizlemektir. Dikkat! Bezle silme işlemi CD'nin merkezinden dışına doğru gerçekleştirin; plaklardan alışık olduğumuz merkez çevresinde dönecek şekilde temizleme burada uygun değildir.

Çizikleri ortadan kaldırmak için, (30 dolardan başlayan fiyatlara) özel tamir setleri satın alabilirsiniz. Bu setlerde CD çiziklerini ortadan kaldırmanıza olanak sağlayan zımpara kağıdı da bulunuyor. Tamir setlerinde işlediğiniz CD yüzeyini yeniden pürüzsüzleştirecek özel cilalar da bulacaksınız. Ancak tamir hatalı yapıldığında, veri taşıyıcının kullanılamaz bir hale gelebileceğini unutmayın. Bu yüzden zımpara kağıdı yalnızca istisnai durumlarda kullanılmalıdır. Sizin CD-ROM sürücünüzde çalışmayan çizikli bir CD başka sürücüde çalışabilir; böylelikle belki de bir CD yazıcı sayesinde verilerinizi kurtarabileceksinizdir.

**Mürekkep püskürtmeli yazıcının
baskı kafası kabuk bağlayabilir**

Bir mürekkep püskürtmeli yazıcı uzun süre kullanılmadığında, çoğunlukla baskı kafasında yer yer mürekkep kuruyabilir ve kabuk bağlanmasına yol açabilir. Böylece baskıda tek tek noktalar ya da çizgiler eksik kalacak veya mürekkep silik olacaktır. Bu sorundan çoğunlukla, Bilgisayarım ve Yazıcılar klasörü üzerinden ulaşabileceğiniz, Windows'un Yazıcı Sürücülerini fonksiyonu sayesinde kurtulabilirsiniz. Eğer bu yoldan bir düzeltme sağlanamıyorsa, baskı kafasını elle temizlemek zorunda kalacaksınız. Hangi adımları atmak

Piyasada komple PC temizleme setleri de bulmak mümkün.

gerektiği, burada modelden modele farklılık gösterir. Yazıcınızın kullanım kılavuzunda bu konuda somut bilgi bulabilirsiniz.

Kurumuş mürekkep artıklarını uzaklaştırmak için, birçok üretici damıtık su ile nemlendirilmiş pamuk uçlu çubuklar sunuyor. Ancak bunların mürekkep ağızlarına temas etmemesi gerekiyor, çünkü aksi takdirde elektrik bağlantıları zarar görebiliyor. Yazıcı yuvasını temizlemek için, normalde özel bir temizleyiciye gerek yoktur. Bu iş için (örneğin biraz bulaşık deterjanı katılmış su gibi) bir sabun çözeltisi yeterli olacaktır.

**Lazer yazıcıdaki toner
tozunu temizlemek**

Bir lazer yazıcının düzenli olarak tozdan arındırılması gerekir. Bunun dışında burada daha az bakım yeterli olacaktır. İnattı kir lekelerinde ise plastik temizleyici yardımınıza koşacaktır.

Modern aletlerin neredeyse tümü, kullanıcının sağlığına zarar veren renk tozuyla temasını engelleyen kapalı toner sistemlerine sahiptirler. Ancak, bu durum yalnızca, yazıcı üreticisinin tüketim malzemeleri de kullanıldığında

geçerli.

Paradan tasarruf etmek ve boş toner kartuşlarını kendiniz doldurmak istiyorsanız, tonerin yuvada dağılma ve kağıt yönetimini kirlileme tehlikesi olduğunu unutmayın. Baskılardaki siyah izler bu hatanın görünen sonuçlarıdır. Yuvaran içini temizlemek için, nemli bir bez kullanmalısınız. Sakın normal bir elektrikli süpürge kullanmaya kalkışmayın, çünkü bu tip bir aletin filtresi aşırı derecede ince taneciklere sahip toneri durduramayacak, bunun yerine etrafa eşit ölçüde dağılmasına yol açacaktır.

Kağıt yönetiminin temizliği için PC piyasasında (6 tanesi 10 dolardan başlayan fiyatlara) özel temizleme kağıtları satılıyor. Bunları yazıcınızın tek kağıt girişine yerleştirin ve üzerlerine herhangi bir metin dosyası yazdırın. Yazıcıdan geçerken temizleme kağıdı gerekenden fazla olan toneri bertaraf edecektir.

**Tarayıcının cam yüzeyi
yeniden parlatılabilir**

Bir tarayıcının yuva alanlarının temizliği için, tavsiye edilen piyasada bulabileceğiniz özel bir plastik temizleyicidir. Bunu (3 ila 5 dolar arasında değişen fiyatlara) bir temizleme bezi ya da spreyi biçiminde satın alabilirsiniz. Cam yüzeyi biraz cam temizleyici ile nemlendirdiğiniz pürüzsüz bir bezle temizleyebilirsiniz. Ve nihayet cam yüzey üzerinde rahatsız edici çiziklerin oluşmaması için, çok eskilerden kalma bir yöntem öde işinize çok yarayabilir: Bu da camın gazete kağıdıyla cilalanmasıdır. ☐

RN / Garo Antikacıoğlu (ozan@yaho.com)

SÖZLÜK

Yuvarlak küre: Bu küre farenin alt tarafında bulunmaktadır ve fare imlecini ekran üzerinde kumanda etmenize olanak sağlar.

DVD: Bu kısaltma "Digital Versatile Disc" tabirinden elde edilmiştir (çok yüzlü dijital disk). Bu veri taşıyıcı bir CD-ROM'da olduğundan 26 kat daha fazla veri, ses ya da video depolayabilir ve CD-ROM ortamının geliştirilmiş bir halidir.

Baskı kafası: Mürekkep püskürtmeli ve iğneli yazıcılarda bir baskı kafası bulunur. Bu kafa satır satır bir yandan diğerine hareket ederek işaretleri kağıda döker.

Temel Bilgiler

Dosya Türleri Hakkında Herşey

Dosya türlerini tanımak PC'nizde çalışırken işlerinizi kolaylaştıracaktır. Farklı dosya türleri hakkında bilmeniz gereken herşeyi bu yazıda bulabilirsiniz.

1 Dosya formatı ne anlama geliyor?

Her dosya, işletim sistemi, onun bileşenleri ve diğer yazılımlar tarafından belirlenmiş bir türde kaydedilir. Dosya türü, söz konusu dosyanın diğerleri içinde hangi göreve sahip olduğunu gösterir. Dosyanın hangi türde saklandığınıysa onun uzantısından anlayabilirsiniz. Bu, genelde sayı ve harflerden oluşan üç karakterlik bir kısaltmadır ve dosya isminden "." ile ayrılır. Sözü edilen "örnek.doc" isimli bir dosyaysa burada "örnek" dosyanın gerçek adı, ".doc" ise uzantısıdır. ".doc" Word dosyalarını simgeler. Bu yüzden de Word belgeleri DOC-dosyaları olarak adlandırılırlar.

2 En önemli dosya formatları hangileridir?

Windows işletim sisteminin kurulu olduğu sistemlerde pek çok önemli dosya türünden bahsedilebilir. Bunlar içinde en büyük grubu belgeler oluşturur. Bahsedilen dosyalar metin, tabele, veri tabanı, çizim gibi diğer çalışma sonuç-

larını işleyen programlar tarafından hazırlanır. MsOffice büro paketindeki ".doc" ve ".xls" uzantılarıyla tanıyabilecekleriniz Word ve Excel dosyaları bunlardan sayılabilir.

Program dosyaları metin veya grafik içermezler. İçlerinde bilgisayarın onlar açılırken teker teker uygulayacağı komutlar yer alır. Program dosyalarını ".exe" ".com" ".bat" veya ".pil" uzantılarıyla tanıyabilirsiniz. Sistem dosyaları işletim sistemini yönetmek için gereklidir. Windows'un en önemli sistem dosyaları ".sys" ve ".dll" uzantılarına sahiptir.

3 Dosya uzantılarını nasıl görünür hale getirebilirim?

Normalde Windows bilinen formlardaki dosya uzantılarını saklar. Aslında bu bazı dosyalar için her zaman bir türe hitap etmeyen semboller söz konusu olduğunda karışıklık yaratabilir. Ama önceden yapılan bu ayarlamayı düzenleme şansına sahipsiniz.

Windows Gezgini'nde Görünüm/Klasör Seçenekleri menüsünden Görünüm kartını aktif hale getirin. "Bilinen Dosya Türleri için dosya uzantılarını gizle" seçeneğinin onay kutusunu boş bırakın. Tamam'ı tıkladıktan sonra artık Windows tüm dosya uzantılarını gösterecektir.

4 Bilinmeyen bir dosya türünü nasıl çalıştırırım?

Aslında bir belgeyi sadece belirli bir programla çalıştırabilirsiniz. Ama bazı türler için bu o gerekli yazılım olmadan da gerçekleştirilebilir. Örneğin Word belgelerinin (DOC-Dosyaları) içerikleri Windows donatılarına dahil olan Wordpad'le açılabilir. ".xls" dosyalarına göz atmak için <http://officeupdatemic->

Bu ekranda bir dosya türünü bir uygulamayla eşleştirebilirsiniz.

rosoft.com sitesinde ücretsiz bir yazılım bulabilirsiniz.

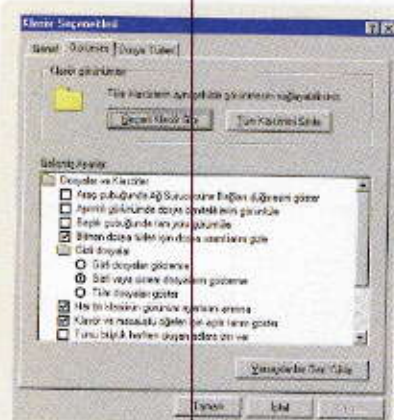
Metinler, grafik dosyaları ve diğer dosya türlerini bilgisayarda görüntülemek için Windows Önizleme seçeneği kullanılabilir. Bunun için sağ fare tuşuyla istenilen dosyaya tıklayın ve Önizleme seçeneğini kullanın.

Şayet Windows/Donatılar PC'nizde kurulu değilse, Bilgisayarım/Denetim Masası/Program Ekle/Kaldır/Windows Kur'dan Donatılar'ı yüklemelisiniz.

5 Niçin bir belgeyi RTF-Dosyası olarak aktarmalıyım?

Bir Word belgesinin başka bir PC kullanıcısına verilmesi teknik olarak hiçbir sorun oluşturmaz. Çünkü neredeyse Windows kurulu her bilgisayarda yaygın kullanılan bu türü en azından okumanızı sağlayacak bir program yer alır.

Yine de bu dosyaları Doc dosyası olarak vermemeniz için bir sebep var: Bilgisayar virüsleri korkusu. Doc dosyaları makro virüslerinin en sık karşılaşılan taşıyıcılarından biri. Bu yüzden pek çok kullanıcı daha bu dosyaları okumadan Geri Dönüşüm Kutusuna

Bu seçenek dosya uzantılarını Windows Gezgini'nde görünür yapar.

göndermeyi tercih ediyor. Kendi Doc dosyalarımızın aynı işleme maruz kalmasını istemiyorsanız onları "Rich Text Format" yani ".rtf" olarak saklamalısınız. Bunun için Dosya/Farklı Kaydet'i seçin ve dosya türünü ".rtf" olarak ayarlayın. Kaydedilen RTF-Belgesi dönüştürülürken tüm biçimlendirmeleri korur ve neredeyse tüm metin programları tarafından okunabilir.

6 Dosya türünü bir yazılımla nasıl ilişkilendirebiliriz?

Windows'un kayıt düzenleyicisi hangi yazılımın hangi dosya türleri için kurulu olduğunu bilgisini içerir. Eğer bir dosya türünü başka bir yazılımla açmak istiyorsanız bu eşleştirmeyi değiştirebilirsiniz.

Bunun için Windows Gezgini'ni çalıştırın ve sağ fare tuşuyla istenilen dosyayı seçerken [Shift]'e de basılı tutun. Birlikte Aç komutunu seçin. Kurulu yazılımların yer aldığı bir liste açılacak. Aradığınız program bu listede mevcutsa onu işaretleyin ve Tamam'a tıklayın. Eğer program sisteminizde kurulu olduğu halde burada yer almıyorsa Diğer'i seçin ve kurulu olduğu dizini bu şekilde programın iletişim kutusuna kaydedin.

7 Post-Script dosyaları neden gereklidir?

Post-Script ".ps" özel formatında belgelerin biçimlendirmesi kağıda basıma uygun olarak belirlenir. Post-Script türünün avantajı kurulu donanımdan bağımsız oluşu. Kayıt ve basma işlemleri için kullanılan bilgisayarlar birbirinden farklıysa bile her yazıcı bir Post-Script dosyasında mevcut grafik ve yazıları kaydettiği haline uygun olarak aynı şekilde kağıda geçirir.

Bu nedenle Postscript her şeyden önce profesyonel baskı firmaları tarafından kullanılır. Bir post-Script dosyasının ayarlanması genelde sadece özel bir

DTP veya grafik programıyla mümkündür.

8 PDF dosyaları nedir ve ne işe yarar?

PDF dosyaları her bilgisayarda aynı gözüken belgelerin sistemden bağımsız tanımlanmalarını içerirler. Post-Script dosyalarından farklı olarak burada yazdırma işlemi ön planda değildir. Onlar daha ziyade, metinlerin bilgisayar ekranında da el kitapları, gazete yazıları gibi görüntülenebilmesi içindir.

Windows PDF dosyalarını işleyemediğinden, Acrobat Reader isimli ücretsiz programa ihtiyacınız var. Bu programı www.adobe.com/products/acrobat/readstep2.html adresinden indirebilirsiniz.

9 Dosyaları hızlı transfer için nasıl sıkıştırabiliriz?

Bazı dosyalar fazla yere gereksinim duyarlar ve internet üzerinden değiş tokuş edilmeleri istendiğinde transfer işlemi uzun sürer. Büyük bir dosya transfer zamanını arttırdığı gibi maliyeti de yükseltecektir. Şayet resim gönderiyorsanız BMP veya TIF dosyaları gibi büyük dosyalar yerine JPG gibi nispeten daha az yer kaplayan dosyalar göndermeye dikkat etmelisiniz. Ayrıca dosyaları sıkıştırarak da boyutun küçülmesini sağlayabilirsiniz.

Bu esnada dosyada mevcut bilgiler, yerden tasarruf edilerek kaydedilir ve dosyanın boyutu önemli miktarda kısalır. Dosyalarınızı sıkıştırmak için Winzip gibi bir sıkıştırma veya arşiv programına ihtiyacınız olacaktır. Programın fiyatı yaklaşık 30 dolardır. Bu sayede birkaç tıklamayla bir veya daha fazla dosyayı bir ZIP dosyası olarak kaydedebilirsiniz.

10 İnternet sayfamı nasıl kaydedebilirim?

Kişisel internet sayfanızı kurmak için normalde Hotmetal veya Frontpage gibi her biri 150 dolar civarındaki web editörüne ihtiyaç duyacaksınız. Bir web editörü size önceden hazırlanan faklı şablonları bir araya getirme ve sonucu HTML dosyası olarak kaydetme imkanı sağlar. Microsoft Office 2000 sahibiyse, web editörü için para ödemekten kurtulabilirsiniz. Bu programla Word dosyalarını, Excel tabelalarını ve Powerpoint sunumlarını ".doc" ".xls" ve ".ppt"

MS-Dos Editor'ü her dosya türünü görüntülemek için uygun.

gibi çok kullanılır dosya türlerinde kaydetmenin ötesinde internet sayfası olarak da kaydedebilirsiniz.

Dosya/Web Sayfası Olarak Kaydet komutlarıyla bu iş çocuk oyuncağı. Herşeyden önce dikkat etmeniz gereken belgenizle bağlantılı olan grafiklerin ".jpg" ve ".gif" dosya uzantılarını taşımaları. Çünkü bu dosya biçimleri geniş boyutlu resim bilgilerini kendiliğinden sıkıştırılmış biçimde kaydeder. Bu web sayfasını browser'ınıza daha çabuk çağırabilmenizi sağlar.

Garo Antikacıoğlu (garen@yaho.com)

İPUCU

Diğer Dosyalar İçin Dosya Göstericisi

Her Windows kurulu bilgisayarda sayısız dosya türü mevcut ve bunların çoğunu görüntülemek için hiçbir özel yazılımın yok. Windows'un özel Önizleme işlevinin işe yaramadığı durumlarda bu tür bir dosyanın içeriğine yabancı mı kalacaksınız? Elbette hayır! Çünkü Windows her dosyanın boyutunu gösterebilen bir "Genel dosya görüntüleyici" içeriyor: MS-DOS Editor.

Ama programı her seferinde çalıştırmak ve gerekli dosyayı açmak can sıkıcı olabiliyor. Bu engeli aşabilir ve Gönder menüsüne yeni bir kayıt ekleyerek işlemi kısaltabilirsiniz.

Özellikli kullanmak için Windows Gezgini'ni başlatın ve Windows klasörünün önündeki artı işaretine tıklayın. [Shift] ve [Control] tuşlarına basılı tutarak "edit.com" dosyasını "Command" alt dizininden "Send to" dizinine taşıyın.

Dosyayı taşıdıktan sonra bir menü açılırsa, burada Kısayol Oluştur seçeneğini kullanın. Bundan sonra dosyaların içeriğine bakmak isterseniz dosyayı sağ fare tuşuyla seçin ve "Gönder Kısayol MS-Dos Editor"ü seçin.

Adı	Boyut	Yazdır	İzle	İzle	İzle	İzle	İzle
1. Winzip	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000
2. Winzip	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000
3. Winzip	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000
4. Winzip	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000
5. Winzip	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000
6. Winzip	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000
7. Winzip	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000
8. Winzip	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000
9. Winzip	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000
10. Winzip	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000

Winzip gibi arşiv programlarıyla dosya içeriklerini sıkıştırabilirsiniz.

SüperCHIPMan Cevaplıyor...

Okuyucu Mektupları

SuperCHIPMan tüketici hakkını arayanların ve bilgisayarla ilgili çözemediği soruları olanların hizmetinde. superchipman@chip.com.tr adresine e-mail yazarak bilgisayarla ilgili tüm sorunlarınızı iletebilirsiniz.

Internet servis sağlayıcı ve modem sorunları

Benim modemimle ilgili problemim var. Öncelikle sistemim Pentium 200 MMX TX PRO CHIPsetli anakart. 32 MB PC 66 SDRAM 2.1 GB harddisk. Kısa süre önce 56K V90 Inca Rockwell modem aldım. Ancak modem bir türlü bilgisayarına tanıtamadım! Aslında modemimi bilgisayarıma tanıtmayı başardım. Çünkü modemden daha fazla

duğundan BIOS'tan kaynaklanan bir sorun mu var?

CHIP Öncelikle bilgisayarınıza modemi gerçekten doğru tanıtp tanıtmadığınızı kontrol etmelisiniz. Eğer modemini düzgün tanıtmış iseniz, ISS (Internet Servis Sağlayıcısı) ve telefon hatlarındaki data transferlerini bilmeniz gerekiyor. Ülkemizde telefon hatlarının yoğunluğu ve internet omurgasının hala düzgün bir

bir ISS bulmamız ve size en uygun hizmeti hangi ISS'den alacağımızı bilmeniz gerekmektedir.

Linux ve Windows'ta BOOT kontrolü

Bilgisayarımı ilgili birkaç soru sormak istiyorum: Harddiskime format attım ve partition'lara ayırdım. Linux ve Windows yükledim. Daha önce tek parçaydı ve sadece Windows vardı, şimdi bilgisayarımı açtığımda Windows ekranı masaüstüne geldiği anda kasanın bir cızırtı ve çınlama sesi geliyor, arada bazen ses kesiliyor, önceleri hiç olmazdı, fdisk yaptığımdan beri bu ses geliyor. Ayrıca sadece Windows'ta iken geliyor, Linux'ta iken hiçbir ses yok. Bunun sebebi ne olabilir?

Bir de şunu sormak istiyorum: Bilgisayarı açtığımda boot'a Windows yazmadan, doğrudan Windows'un çalışmasını istiyorum, bunu nasıl yapabilirim?

(64 MB Ram'lik bilgisayarımın 6 GB'lık harddiskinin 2GB'lık kısmında Windows var.)

CHIP Farklı iki işletim sistemi kurdüğünüzde, işletim sistemleri arasında bazı problemler yaşanmaktadır. Bu kartların yapılandırılmasından kaynaklanmaktadır. Ancak çıkan seslerin sadece Windows işletim sisteminde çıkması, ses kartınızın özelliklerinden kaynaklanıyor olabilir. Bu da kullanmadığınız mikrofon veya TV Aux çıkışlarından kaynaklanıyordur. Kullanmadığınız bu çıkışları kapatırsanız, sorununuzun çözüleceğini umuyoruz. Diğer sorunu-

nuza gelirsek; Linux işletim sistemi kurulu bilgisayarlarda, BOOT sector Linux olduğu için ilk açılışı Linux işletim sisteminden yapmaktadır.

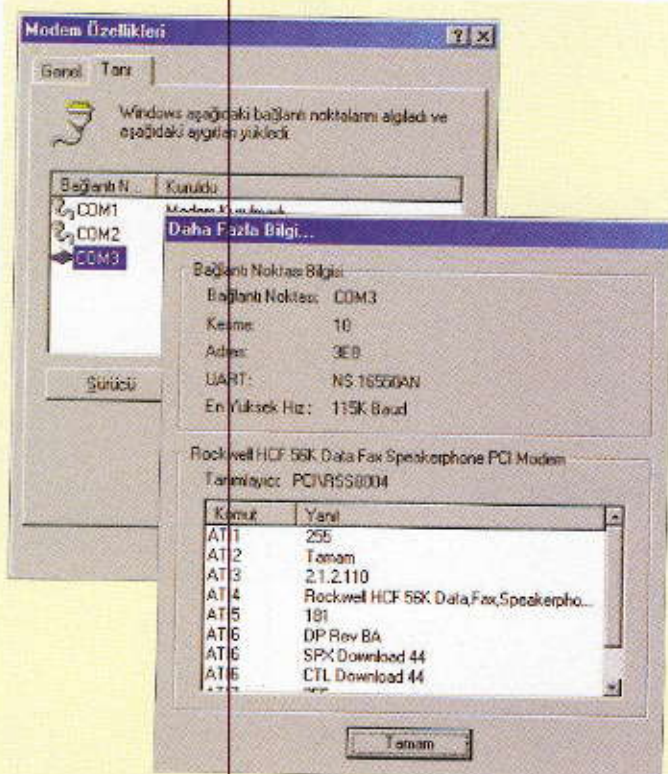
Ancak Linux işletim sisteminde iken, sisteme ROOT olarak girdiğimizde PICO editörü ile LILO.CONF dosyasını edit edersek default kısmını WINDOWS olarak belirtmemiz gerekecektir. Bunun sonucunda açılışta BOOT olarak Windows işletim sistemimiz görülecek ve Windows işletim sistemi açılacaktır.

Harddisk ve ses kartı yapılandırılması

Adım Oytun Erden ve ciddi anlamda 3-4 senedir PC kullanıyorum. Sistemimi 4 ay kadar önce upgrade ettim. Konfigürasyonum: ABIT BE6/2 mainboard, 128MB SD-RAM, Viper V770 Ultra, Sound Blaster Live! Player, 13.1GB Quantum Fireball HDD...

Önemli olan kısmı bu parçalar zaten çünkü bunları ek olarak ekledim eski sistemime. Sorunlarımı tek tek anlatayım sizlere:

Birincisi, UDMA66'nın nasıl doğru işlevsel hale getirileceğini anlayana kadar canım çıktı, ne kitapçığında yazıyor board'ın, ne de internet sayfasında. Attığım e-maillere de cevap vermediler. Önce ben Jumper ayarımı Primary Master olarak ayarladım ve Windows kurmaya kalktım, olmadı. Ya KERNEL hatası verdi ya anlamsızcasına kilitlendi (freeze) ya da Windows'un SETUP ekranına geçmeden program dosyalarını yüklerken kilitlendi. Sonra UDMA66 yerine normal IDE1'e bağlayıp Primary Master olarak tanı-

Modem özelliklerinden modemizin hangi com bağlantısını kullandığını görüp kontrol edebilirsiniz.

bilgiye, oradan da tanıtılmak istenmesine girdiğimde gerekli olan bilgileri bana veriyor. Fakat e-kolay internet erişim paketiyle bağlan dediğimde modem çalışmıyor ve bağlantı kesildi iletilmesini alıyorum. Acaba modemimde mi bir problem var yoksa sistemim biraz eski ol-

şekilde oturtulamamasından dolayı oluşan ISS ile oluşan kopukluktan bir çok kullanıcı etkilenmektedir. Analog hatlardaki aşırı parazitlenmeden dolayı, ISS ile aramızdaki bağlantı sürekli olarak kopmaktadır. Bu yüzden sisteminizin özelliklerine tam olarak uygun

tinca Windows'u kurabildim sonra UDMA66 driver'larını yükledim ve HDD'yi IDE'den çıkarıp UDMA66 portuna geri taktım. Teorikte çalışması gereken Windows çalıştı ama sık sık kilitlenmesi ve daha birçok anlamsız problemle beni başbaşa bıraktı; oyunların çalışmaması, ekran donmaları ve daha birçok tipik saçma Windows problemi. En çok deli eden şeyler ise internette iken başıma geliyordu. Çoğu zaman ya Explorer'ı açar açmaz ya da ilerleyen saatlerde (çok nadiren hiç) ekranımdaki yazıların çoğu harfler yerine kutucuklardan oluşuyordu... Kare kare kutular bazen bütün bir sayfadaki yazılar tamamen kutular halinde gözüküyorlardı. Oynadığım oyunların çoğunda da, 3D olanlarında özellikle, ya sanki 16RAM varmış gibi yavaş oluyordu ya da kilitleniyorlardı.

Daha sonra bir arkadaşım bana, HDD jumper ayarını autojumper yapmanı ve öyle denememi söyledi. Formatladım bilgisayarımı, autojumper ayarına getirdim ve başlattım ve BIOS UDMA66 portundaki HDD'mi gördü :)

Windows'u kurdum, programlarımı yükledim, oyunlarımı çalıştırdım, mutluydum. Bunların hepsi 1 ay kadar önceydi, şimdi takılmalar gene başladı ve internette yazılarım yine kutular haline geldi. Windows çok çok Rnapp32 ya da daha farklı sistem hataları veriyor ve artık ne yapacağımı şaşırdım. İşim ve merakım ve de oyun hastalığımdan ötürü bilgisayarına çok ihtiyacım var ve en küçük bir şey bile beni çileden çıkarıyor.

Başka bir şey; bilgisayarı kurduğum gün power düğmesine bastığımda monitöre görüntü hiçbir şekilde gelmiyordu. BIOS'a var gücümle bastırıp sağlamlaştırdığım halde geri götürdüm parçaların çoğunu aldığım yere. BIOS'a orada bastırıldığıdaysa açıldı.

Şimdi bile çok çok nadiren bilgisayarı açtığımda monitöre görüntü gitmiyor ve kapatıp tekrar açtığımla oluyor. Ekran kartının, mainbord'un BIOS'undaki ayarlarından emin değilim. Çünkü kartımın AGP 2x ya da 4x jumper ayarı bile var ama ben ne yazık ki (neden bilmiyorum) ekran kartımın 2x mi 4x mi olduğunu çıkaramadım! Ama gördüğüm bütün kartlarda 4x olduklarında özellikle yazdıkları için ben de Jumper ayarı yapma-

net üzerinde Everquest diye bir oyun oynuyorum ve ses kartım oyunla çakışıp beni desktop'a atıveriyor ancak disable edince bir problem yaşamıyorum. Başka bir şey de oyunu oynarken, fontların bozulması gene ara sıra oluyor ve bazen yazıların _'ü silik şekilde çıkıyorsa da nokta halinde, oyun içinde. Bu acaba Türkiye'ten mi kaynaklanıyor yoksa oyundaki bug'dan yoksa benden mi bilmiyorum. Bilmiyorum donanım da mı

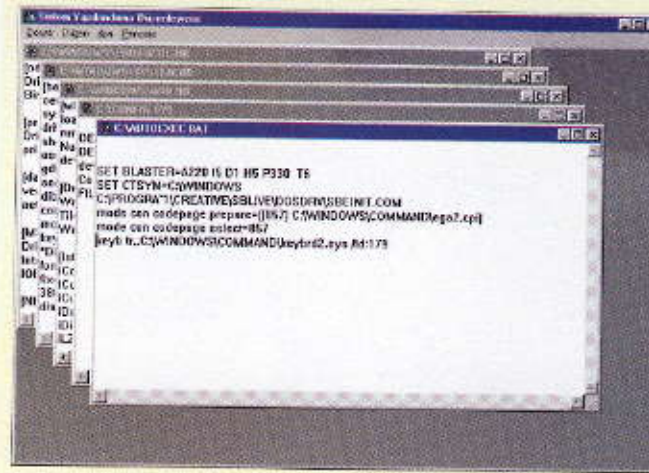
bir sorun çıkmayacaktır. Ana kartınızın web sayfasındaki incelemelerimizde, kartın özelliklerine baktığımızda DMA33/66 olarak uyumlu çalıştığını gördük (<http://www.abit.com.tw/english/product/be6r2.htm>).

Bir diğer sorununuzun da CPU'dan kaynaklanabileceğini düşünüyoruz. CPU ayarları tam olarak yapılandırılmadığı takdirde, işlemcinizin ana kart üzerindeki hızı gerçek hızına oranla yavaşlayacak ve sisteminizde kilitlenmelere yol açacaktır. BIOS'da bulunan CPU Soft Menu'den CPU'nuzun doğru yapılandırılıp yapılandırılmadığını da kontrol etmenizi öneriyoruz. Çarpanlar ve saat hızları farklı olduğu sürece sistemde hatalar verecektir. CPU üzerindeki FAN'ın çalışıp çalışmaması da gerçekten önemlidir. Çünkü aşırı ısınan bir CPU sistemde kilitlenmelere de yol açabilir. Bunu düzeltmenin yolu da gene CPU Soft Menü'sündeki Isı ayarlarından geçiyor.

Bunların yanı sıra BIOS'daki HDD menüsündeki yapılandırmayı HDD Auto detect menüsünden kendisinin seçmesi ve yapılandırması her zaman bilgisayarınız için daha doğru olacaktır.

Rnapp32.dll hatası genelde Windows işletim sistemlerinde KERNEL derlemesi sırasında, bilgisayarın düzgün yapılandırılmamasından kaynaklanmaktadır. İnternet üzerinden indirilen bir çok program bilgisayarınızda daima bir takım kırıntılar bırakırlar ve bir süre sonra bunlar işletim sistemimize kalıcı arızalar verebilir. Bir programın kurulumu sırasında, işletim sisteminde kendisini çalıştırabilmesi için gereken sistem dosyaları yüklenir. Bunlar sisteminizde bulunmadığı zaman hata mesajları ile karşılaşabilirsiniz.

Monitörünüze güç gelmesinin sebebi, monitör kablonuz veya ekran kartınızın

Sistem yapılandırma yöneticisinden ses kartınızın Autoexec.bat ve config.sys'de yaptığı set tanımlarını kontrol edebilirsiniz.

dan 2x olarak bağladım. Acaba bu mu problem oluyor? BIOS'tan grafik ayarlarını yapmadan önce 3D ya da değil, hiç bir oyun çalışmıyordu. Sizde ricam eminim Soft Menu 2'yi gayet iyi biliyorsunuzdur, bana o menüde neler yapmam gerektiğini söyler misiniz?

İkincisi de, şu anda Windows'u 2. kuruşumdan sonra yani ses kartımın SB16 emulation driver'larını yüklemiş olmam ve bütün ses kartının device'ları sağlıklı çalışıyor olmalarına rağmen bilgisayar açıldığında DOS ekranında bana SB16 emulation driver'larının çalışmadıklarını ve de "EMM386 or similar" şeklinde bir şeye ihtiyacım olduğu söyleniyor. Creative'in sitesinden son driver'ları update ettim gene olmadı. Buna karşı ne yapabilirim? Çünkü inter-

problem var, çünkü her şey 5-6 gün güzel gittikten sonra gene tersine dönünce ne yapacağımı şaşırdım...

CHIP Bilgisayarımızdaki konfigürasyona baktığımız zaman, sisteminizdeki kartların hemen hemen hiç birinde sorun olmadığını kanısına varıyoruz. Ancak HDD ile ana kart arasındaki problemler genellikle DMA33 veya DMA66 oluşundan kaynaklanmaktadır. IDE1 socket ve IDE2 socketleri arasında seçim yaparken, HDD'inizin daima IDE1'de olmasına dikkat etmeniz gerekmektedir. Çoğu kullanıcı tarafından yapılan basit hatalar sonucunda jumper ayarları unutulmaktadır. Jumper ayarlarının düzgün yapılandırılması halinde IDE33/66 arasında herhangi

AGP slotuna tam oturmaması olabilir. Bunların yanı sıra ekran kartınızın içerisindeki chip'lerin arızalanması da buna yol açabilir. Eğer gerçekten uzman bir kullanıcı iseniz, ekran kartınızın BIOS'unu web sayfasından update etmenizi tavsiye ediyoruz. Ancak unutulmamalıdır ki, bu tür update'lerde ekran kartlarının BIOS'ları yanlışlıkla silinebilir. Bu da bir daha o kartın kullanılamaması anlamına gelir.

Diamond Viper 770 Ultra ekran kartları 2x olduğu için sizin sisteminizi düzgün yapılandırdığınız düşüncesindeyiz. Upgrade işlemi sırasında, işlemcinin düşük tutulmasından dolayı performans düşüklükleri ile karşılaşılacaktır. OpenGL ve 3D'yi desteklediği için ekran kartınız düşük işlemci ile oyun sırasında kilitlenmelere ve oyundan tam bir performans alamamanıza neden olmaktadır.

tır.

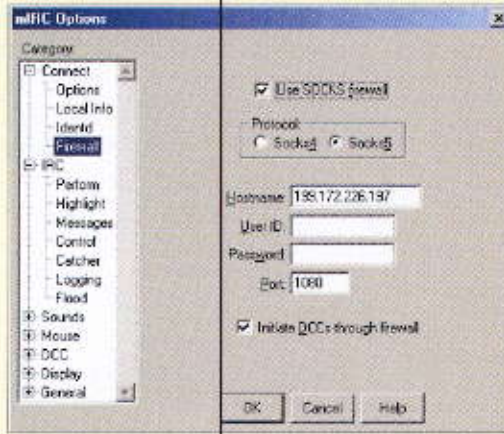
Oynadığınız oyunu konfigüre ederken ses kartınızın doğru işaretlenmiş olduğunu kontrol ederek DirectX7.0'ı yüklemenizi tavsiye ediyoruz. Çünkü internet üzerinden oynanılan oyunların bir çoğu DirectX6.0 veya daha üstünü öneriyorlar.

```
SET BLASTER=A220 I5 D1 H5
P330 T6
SET CTSYN=C:\WINDOWS
C:\PROGRA-1\CREATIVE\SB
VE\DOSDRV\SBEINIT.COM
mode con codepage prepa
re=((857) C:\WINDOWS\COM
MAND\ega2.cpi)
mode con codepage select=857
keyb tr,,C:\WINDOWS\COM
MAND\keybrd2.sys /id:179
```

Internet 'teki saldırılardan korunmanın yolları

Sayın CHIP dergisi çalışanları, Sorularım şunlar;

1- Bir gün bilgisayarım kilitlenme oldu ve bu kilitlenme

Firewall Settings'den Hostanme bölümünde bir sock Proxy tanımlayarak, sisteminizi saldırılardan koruyabilirsiniz.

Gelelim ikinci sorunuza: Creative SB Live ses kartınızın Device'larının DOS işletim sistemi tarafından tanınabilmesi için, AUTOEXEC.BAT ve CONFIG.SYS dosyalarına işlenmiş olması gerekmektedir. Aşağıda örnek olarak çıkartılmış bir AUTOEXEC.BAT dosyasında, Creative SB16 Emulation için SET tanımları verilmiştir. Ancak konfigürasyonlar iki bilgisayarda da aynı olmadığı için sizin SET BLASTER tanımınız değişik olacak-

sonucu Reset atmam gerekti, fakat ben yanlışlıkla Reset yerine POWER düğmesine bastım. Aynı gün bir de elektrik kesintisi oldu ve bilgisayarım o günden sonra normal açılıyor ama masaüstü gelmeden gelen siyah ekran yaklaşık bir dakika kadar sürüyor. Bunun sebebi ne olabilir?

2- Bir de bilgisayarımın kasa-sından son günlerde çok sesler geliyor. Fandan gelen sesler için endişelenmem gerekir mi? Gerekirse ne yapmam gerekir

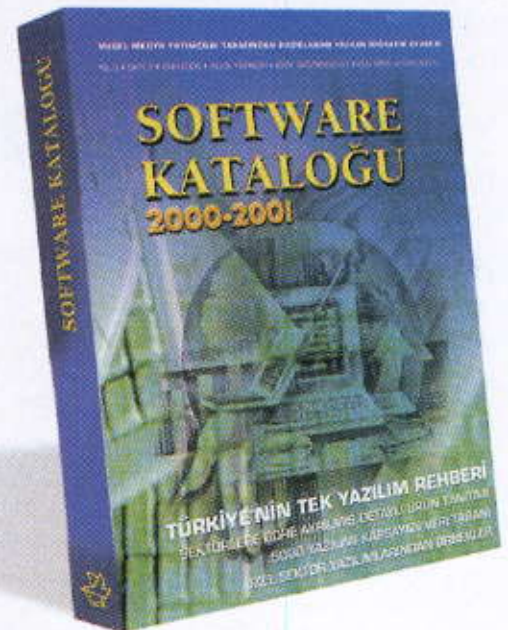
Software Kataloğu

Eğitim Yazılımlarından CadCam'e,
Karar Destek Yazılımlarından
Ticari Yazılımlara kadar; çeşitli sektörler için
hazırlanan programların ayrıntılı bilgileri...
Sektörlere göre ayrılmış detaylı ürün tanıtımı...

3. sayı Bilişim 2000'de

(9. Salon, No: 243)

Türkiye'nin tek yazılım rehberi,
konusunda en geniş kaynak!

Fuar süresince 4.5 milyon olan fiyatı

3.250.000.- TL

FORM

Adı / Soyadı

Şirket

Görevi

Adres

Tel

Faks

e-posta

ve sebebi ne olabilir?

3- Bilgisayarımı biraz da eğlenceye dönüştürmek hakkım sanırım, ve ben de chat yapıyorum ama kendilerini hacker diye tanıtan kişilerden rahat yok. Sürekli nuke ve dosya atarak bizi chat yapmaktan bıktırıyorlar. Bu kişiler sürekli benim internet bağlantımı kopartmaktan zevk duyuyorlar, sürekli dosya atıyorlar ve herkesi bilgisayarına gireriz format atarız diye korkutuyorlar. Ne yapmalıyız da kurtulmalıyız bu kişilerden, bu kişiler doğru mu söylüyor? Net'ten düşürebiliyorlar ama bilgisayarıma girebilirler mi, format atabilirler mi, modem yakabilirler mi? Ben de bu Conseal PC Firewall programını çektim, acaba bu programın ayarları var mı, benim yapmam gereken bir ayar var mı? Bu programı nasıl kullanabilirim? Yardımcı olur ve anlatırsanız çok sevinirim yoksa bu kişiler yüzünden artık delirme noktasına geldim.

4- Acaba bu trojanları bilgisayarıma dosya atmadan sokabilirler mi? Veya trojan sokmadan bilgisayarıma girebilirler mi? Eğer bilgisayarında trojan varsa bunu nasıl anlayabilirim ve nasıl temizlerim? Bu atılan dosyaları otomatik nasıl ignore edebilir ve nasıl bana atılmamasını sağlayabilirim?

5- Acaba Conseal PC Firewall programı tek başına yeterli mi? Başka hangi koruma programlarını kullanmalıyım, çünkü bazı kişiler bu koruma programlarını da asabiliyorlarmış? En fazla kaç tane koruma programı kullanabilirim? Siz neleri tavsiye edersiniz? Tavsiye edeceğimiz programların ayarlarını ve kurulumlarını da söyler misiniz?

6- Geçen gün iki dosya indirdim, ikisi de virüslü çıktı. Fakat bir türlü bu virüsleri silemedim ve ben de en sonunda virüslü dosyaları sildim. Acaba bu virüsler sistemime yayılmış

mıdır? Yayılmışsa ne yapmalıyım? Ayrıca o günden beri her gün bilgisayarımı antivirüs'ten geçiriyorum, virüs bulmuyor fakat, "6 tane dosya taranamadı yani açılmadı" diyor. Bu dosyaları silmek istiyorum fakat silinmiyor (bu dosyalar Windows'un içinde), acaba Windows için önemli dosya diye mi silinmiyor? Bu durumda ne yapmam gerekli? Beni aydınlatır mısınız?

Bilgisayarımın özellikleri: Pentium3 666 MHz, 64mb Ram...

CHIP Hemen sorularınızın cevabına geçelim...

1- Sizin durumunuz bir çok olmayacak şeyin üst üste gelmesi gibi yorumlanabilir. O arada elektriğin kesilmesi büyük şanssızlık. Büyük ihtimalle

tirmek.

2- İlk önce bilgisayarınızın içinden nasıl bir ses geldiğini bilmeniz gerek. Bu sesler kabloların fana sürmesi veya sabit diskinizden gelen metalik sesler olabilir. Size tavsiyemiz kasanın kapağını açıp ilk olarak fanı, ardından da sabit diskinizden gelen sesleri kontrol etmek. Fana bir kablo değmişse hemen düzeltin. Çünkü kablo değmesi sonucu fanın dönüş hızı düşecektir ve dolayısıyla işlemcinin soğuma işlemi tam anlamı ile gerçekleşmeyecektir. Sabit diskten metalik bir ses geliyorsa, o zaman diskinize bir scandisk işlemi gerçekleştirmeniz gerek.

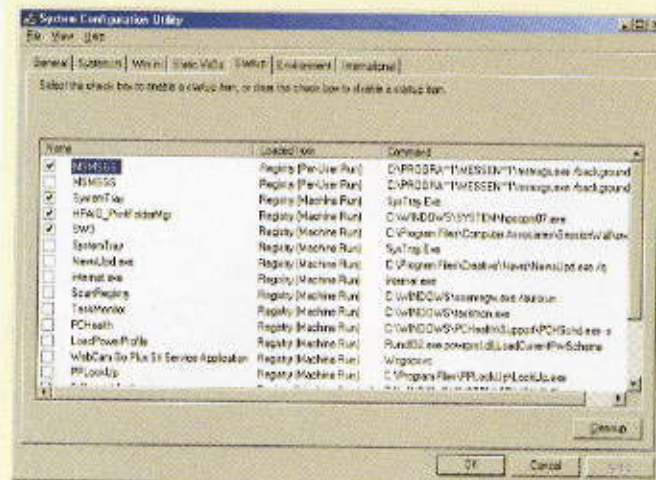
3- Çoğu kişi aynı sorundan şikayetçi. Bu tür kişiler ne yazık ki her yerde var. Ama çoğu abartarak karşındakini kor-

bir program. Kullanması çok kolay. Kurulumunu gerçekleştirdikten sonra, o kendi ayarlamalarını yapacaktır. Bu programın önemli bir özelliği, öğrenme modunun olması. Yani kurulduktan sonra size gelen packet'leri size göstererek onlara izin verip vermeyeceğinizi soruyor. Böylece siz kendi ayarlarınıza göre bir koruma duvarına sahip oluyorsunuz.

4- Trojanlar bilgisayarda yer almadığı sürece çalıştırılmaz. Bu yüzden makinanızda trojan yoksa bu tür kişilerin bilgisayarınıza girmesi zorlaşır. Yalnız dikkat etmelisiniz yeni trojanlar artık Outlook Express'den buluyor. Bu yüzden size gelen mail'leri de bir virüs taramasından geçirin. Trojanları web de bulabileceğiniz Cleaner ve Lockdown2000 programları ile engelleyebilirsiniz.

5- Conseal PC Firewall tek başına yeterli. Ama birkaç tane koruma programı kurmak istiyorsanız da sorun çıkmaz. ZoneLab ve BlackIce size tavsiye edebileceğimiz programlar arasında yer almaktadır. Chat yaparken korunmak içinse, size tavsiyemiz bir Proxy server üzerinden çıkmanız. Özellikle IRC'de bu özelliği kullanabilirsiniz. Firewall settings'den Hostname bölümüne bir 1080 Socks Proxy ekleyip chat yaptığınız takdirde, bahsettiğiniz kişiler bırakın makineye girmeyi nuke bile atamazlar.

6- Bu dosyaları silmemenizin nedeni, Windows'un onları kullanıyor olması. Bunun için Windows'unuzu ya güvenli kipte açmak ya da DOS modundan silme işlemi gerçekleştirmek zorundasınız. Son olarak size bir tavsiye daha verelim. Başlat menüsünden çalıştır kutucuğuna msconfig yazıp dosyayı çalıştırın. Msconfig'de Windows açılırken yüklenen dosyaları görebilir, istediğinizde de kısıtlayabilirsiniz. Böylece sisteminizin çok daha hızlı açılmasını da sağlamış olursunuz. ■

Msconfig dosyasını çalıştırarak çalışmasını istemediğiniz başlangıç dosyalarının yüklenmesini engelleyebilirsiniz.

sistem açılış dosyalarında bir hata oluştu. Bu durumdan sonra donanımlarınızda da arızalar meydana gelebilir. Ama ilk yapmanız gereken sistem dosyalarınızı kontrol etmek. Windows altındaki Başlat menüsünden Çalıştır seçeneğine SYSEDIT yazarak anında sistem dosyalarınıza ulaşabilirsiniz. Makinanın geç açılması, o an için sisteminizi kontrol etmesi ile ilgili. Dosyalarda sorun yoksa, size tavsiyemiz sabit diskinize Scandisk ve Defrag işlemlerini gerçekleşt-

kutmaya çalışıyor ve arada nuke atıp, bağlantınızı koparmaya çalışıyorlar. İlk olarak size tavsiyemiz modeminiz için en son sürücülerini yüklemek. Bu tür kişiler bilgisayarınıza ancak bir trojan var ise girebilirler. Bu yüzden tanımadığınız kişilerden hiçbir şekilde dosya almayın ve internetten indirdiğiniz dosyaları da antivirüs programları ile tarayın. Bilgisayarınıza bir firewall programı kurmak da bir çözüm. Conseal PC Firewall sizin sorununuza çözüm olabilecek

CREATIVE JUKEBOX

6GB depolama kapasitesi ile Nomad Jukebox 150 CD'lik dijital müziği hafızasında saklayabiliyor. Kompakt ve zarif dizaynı ile müziğinizi bundan böyle götürmek istediğiniz her yere JukeBox ile götürün.

CHIP CLUB ÜYE FİYATI	OKUR FİYATI
100 TL	50 TL
200 TL	100 TL
300 TL	150 TL
400 TL	200 TL
500 TL	250 TL
600 TL	300 TL
700 TL	350 TL
800 TL	400 TL
900 TL	450 TL
1000 TL	500 TL

550\$+KDV
560\$+KDV

AVERMEDIA AVERVISION DL

1024x768 çözünürlüğünde, Avermedia AverVision 3 ayrı zoom fonksiyonu, Avermedia Area Zoom ile ekranınızı 9 ayrı alana bölüp dilerseniz bir kerede, 9 ayrı bölüme odaklanabilme özelliği. PC, MAC ve laptopla uyumlu, Uzaktan kumanda ile ayarlayabilme.

CHIP CLUB ÜYE FİYATI
OKUR FİYATI

610\$+KDV
617\$+KDV

CHIP CLUB ÜRÜN SİPARİŞ FORMU

KREDİ KARTI ÖDEMELERİNİZ İÇİN AŞAĞIDAKİ BÖLÜMÜ DOLDURUNUZ.

Adı: _____ Soyadı: _____

Teslimat adresi: _____

Posta Kodu: _____

Tel: () Faks: ()

CHIPClub üye numarası: _____

Tarih: _____ İmza: _____

Ödeme şekli: ☒ Banka havalesi

☐ Genel toplamdaki miktarın kredi kartı hesabımdan alınmasını istiyorum

 MASTER

Kart No.

Son kullanma tarihi

Tarih

Imza

FATURA BİLGİLERİ

Vergi
Dairesi

Vergi No:

Banka hesap numaralarımız:

Vogel Medya Yayımcılık San. ve Tic. A.Ş. - İstanbul

- Osmanlı Bankası Levent Şb. Hesap No: 337655-353
- Garanti Bankası Etiler Şb. Hesap No: 6201106-9
- Yapı Kredi Bankası Levent Şb. Hesap No: 1028880-7
- İş Bankası Levent Şb. Hesap No: 774027

Posta Adresi:

Zincirlikuyu Cad. Piyalepaşa Bulvarı Ün İşmerkezi No:231/3
80380 Kaşimpasa -İSTANBUL

Telefon: (212) 297-1724 pbx, Fax: (212) 297-1733

*Ürünler kargo ile teslim edilir. Kargo ücreti alıcıya aittir.

Sipariş verilen ürün	Fiyatı
Genel toplam:	

CHIP ESKİ SAYI SIPARIŞ FORMU

Ad: Soyad: Tarih: / / 2000
 Adres: İl: Posta kodu:
 Tel: (.....) Faks: (.....)

ÖDEME ŞEKLİ

☐ KREDİ KARTI☐ VISA☐ Master Card / Eurocard

Kredi kartı hesabımdan tahsil ediniz. TL

Kart No:

Son kul. tarihi:

Tarih:

İmza:

☐ BANKA HAVALESI Vogel Medya Yayıncılık San. ve Tic. A.Ş.

☐ Akbank Taksim Şb. Hesap No: 23961 DHN
 Bulunduğunuz birimde bu bankanın şubesi yoksa herhangi bir banka şubesinden EFT sistemi ile havale yapabilirsiniz.

☐ POSTA ÇEKİ: 105 30 42

☐ Chip 99 paketi	13.000.000 TL (12 dergi CD'li)
☐ 1/99 ☐ 2/99	(CD'li) 750.000 TL
☐ 3/99 ☐ 4/99 ☐ 5/99 ☐ 6/99	(CD'li) 1.000.000 TL
☐ 7/99 ☐ 8/99	(CD'li) 1.000.000 TL
☐ 9/99 ☐ 10/99 ☐ 11/99 ☐ 12/99	(CD'li) 1.500.000 TL
☐ 1/2000	(CD'li) 1.500.000 TL
☐ 2/2000 ☐ 3/2000 ☐ 4/2000	(CD'li) 2.250.000 TL
☐ 5/2000 ☐ 6/2000 ☐ 7/2000	(CD'li) 2.250.000 TL
(Gönderi ücreti tek dergi için) 1.000.000 TL	
(Gönderi ücreti iki ve üzeri dergi için) 1.500.000 TL	
TOPLAM: TL	

Posta Adresi: CHIP Piyalepaşa Bulvarı Zincirlikuyu Ün İş Merkezi Cad. 231/3 80390
 Kasımpaşa-İSTANBUL Telefon: (212)297-1724 (Pbx) Faks: (212) 238 73 43

Not: Banka dekontu ya da Posta çekini form ile birlikte göndermeniz rica olunur.

ÜRÜN BİLGİ KUPONU

Lütfen faks ya da posta yoluyla bize ulaştırın*

Dergide reklam sayfalarında ya da ürün tanıtım bölümlerinde yer alan ürünler hakkında daha detaylı bilgi almak için lütfen formu doldurun ve fakslayın.

CHIP Bilgisayar Dergisi'nin sayısının.....sayfasında
 adlı ürün.

Ürünle ilgili olarak ek bilgiye ihtiyacım var. Bu nedenle,

☐ Teknik dokümanlar☐ Uygulama örnekleri☐ Telefonla bilgilendirme☐ Temsilci ziyareti

sağlanmasını rica ediyorum.

Ayrıca ürünle ilgili şöyle sorularım var:

Adı Soyadı:
 Firma: Görev:
 Adres:
 Posta kodu/Şehir/Ülke:
 Telefon: Faks:
 e-mail:

*Bu form CHIP Dergisi tarafından ilgili firmalara gönderilmektedir.

Her ay yeniden!

CHIPucu Kataloğu

İşinizi görecektir bir makro mu arıyorsunuz?
İşletim sisteminizin derinliklerinde kayboldunuz
ve pratik çözümlere mi ihtiyacınız var?
O halde doğru yerdesiniz.

CHIPucu Kataloğunda Bu Ay

Windows

1. Windows 98: Başlangıç Dosyalarının Bir Kısımını Kapatmak.....318
2. Windows 95/98: Windows Açılış Resmini Kapatmak.....318
3. Windows 98: "Kullanıcı Oturumunu Kapat" Ögesini Kaldırmak.....319
4. Windows 2000: CD Yazıcılar için Güncelleme.....319
5. Windows 95/98: Not Defteri'nde Büyük Dosyalarla Çalışmak.....319
6. Windows 95/98/NT: Ekran Çözünürlüğü Değiştirilemiyor.....319
7. Windows 95/98: Çevirmeli Ağ'ı Tekrar Çalıştırmak320
8. Windows 2000: Yazdırma Etnasındaki Parola
Sorgusunu Kalıtlamak.....320
9. Windows 95/98: Tüm Dosyaları Görüntülemek.....321
10. Windows 95/98: Bilgisayarım Nesne Menüsinü Geliştirmek321
11. Windows 95/98: Windows Klasörünün Bir Kopyasını Oluşturmak.....321
12. Windows 95/98: Windows Farklı Açılış Tipleri322
13. Windows 98: ACPI'yi Sonradan Aktif Hale Getirmek.....322
14. Windows 95/98: İkon Cache'ini Yükseltmek322

Uygulamalar

15. Word 97: Sablonları Mevcut Bir Belgeye Kopyalamak323
16. Word 2000: Di. Değişiminde Yeni Klavye Düzenlemesini
Engellemek323
17. Word 2000: Otomatik Numaralandırmayı İptal Etmek324
18. Word 97: Makro: Kimyasal Formülleri Hızlıca Yazmak324
19. Outlook 97/98/2000: PST Dosyalarını Ağ Sürücüsü
Üzerinde Saklamak325
20. Excel 2000: Bütünleşik Euro Fonksiyonunu Kurmak325
21. Word 97/2000: Sayfa Biçimi Değişikliklerinde Sütun
Genişliğini Sabit Tutmak.....325
22. Access 2000: Bağlantıları Internet Explorer'a Yönlendirmek326
23. Outlook 97/98/2000: Yazıcı Ayarlarını Kaydetmek.....326
24. Office 2000: Görev Çubuğunda Her Uygulama İçin Bir Simge327
25. Outlook Express 4.5: Posta Kutusu ve diğer Klasörleri
Yedeklemek.....327
26. Outlook 2000: IE siz Kurulmuyor327
27. Smartsuite: Microsoft Office 97 ile Dosya Uyumluluğu.....328
28. Communicator: Cookie Alimini Engellemek.....328
29. Communicator 4.5: Messenger ve Outlook Arasındaki
Sürtüşmeyi Engellemek328
30. Access 97: Veritabanını Özel Bir Logo ile Başlatmak328

1 Windows 98

Başlangıç Dosyalarının Bir Kısımını Kapatmak

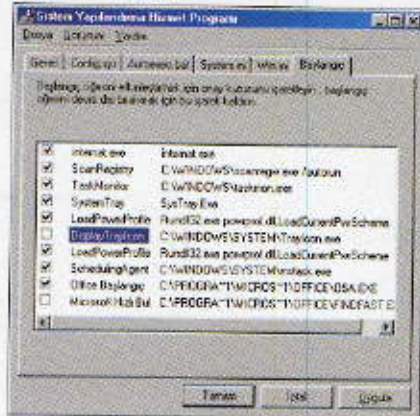
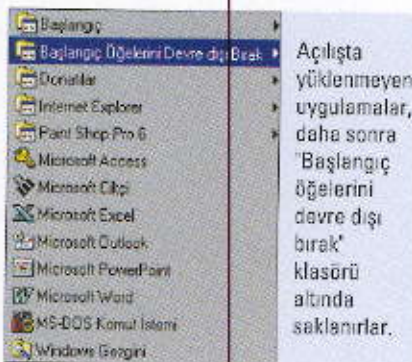
Geçen aylarda Autoexec.Bat'ın bir kısmının çalıştırılmasını engellemek konusuna değinmiştik. Ancak bunun için çok daha hızlı ve kullanışlı bir araç mevcut: Msconfig. Bu Sistem Yapılandırma Hizmet Programı'nı kullanarak AUTOEXEC.BAT, CONFIG.SYS veya WIN.INI gibi sistem dosyalarının işlevlerinin çalıştırılmasını engelleyebilir veya daha sonra tekrar çalıştırılmalarını rahatlıkla sağlayabilirsiniz.

Bu aracı Başlat/Programlar/Donatılar/Sistem Araçları/Sistem Bilgisi ile ekrana gelen pencere üzerindeki Araçlar/Sistem Yapılandırma Aracı komu-

tunu kullanarak veya alternatif olarak Başlat/Çalıştır penceresi üzerindeki Aç kutusuna "msconfig" yazıp Tamam tuşuna tıklayarak çalıştırabilirsiniz. Bunun sonucunda, üzerinde açılışta çalıştırılan sistem dosyalarının her biri için ayrı kart bulunan bir pencere ekrana gelecektir. Bu dosyalardaki tüm girdiler, tek bir tıklama ile rahatlıkla çalışmalarının engellenmesi veya daha sonra tekrar aktif hale getirilebilmeleri için kontrol kutucukları ile donatılmışlardır.

Burada bulunan Başlangıç kartı üzerinde sadece Windows/Başlangıç klasörü içerisindeki öğeler değil, aynı zamanda sistem açılış esnasında Kayıt Düzenleyicisi'nden çağrılan gizli programlar da bulunurlar. Eğer bazı öğeleri buradan kaldıracak olursanız, Windows'un bir sonraki açılışında Windows/Start Menü klasörü içerisinde "Başlangıç Öğelerini Devre Dışı Bırak" isminde yeni bir klasör ekrana gelecektir. Bu sayede hangi programların devre dışı bırakıldığını her zaman görebilirsiniz.

Sistem Yapılandırma Aracı'nı kullanarak başlangıç seçimini de yapabilirsiniz. Bu sayede bütün aygıt ve yazılımların etkileşimli olarak yüklenmesini sağlayabilir, kendi kartları olan açılış dosyalarının direkt olarak işletilmemesini sağlayabilirsiniz. Ayrıca Genel kartı üzerinde bulunan Gelişmiş düğmesini kullanarak Gelişmiş Sorun Giderme Ayarları'na da ulaşabilirsiniz.

Açılış Yardımı: Msconfig aracı Windows 98'in bir parçasıdır ve sistem dosyaları üzerinde değişiklik yapılmasını mümkün kılar.

2 Windows 95/98

Windows Açılış Resmini Kapatmak

Her açılışta ekrana gelen bulutlu gökyüzü resminden artık sıkılmış olabilirsiniz. Bu resmin ekrana gelmesini, MSDOS.SYS içerisindeki girdilerde uygun değişiklikler yaparak engelleyebilirsiniz. Bunun için "C:\\" ana dizini içerisinde bulunan MSDOS.SYS dosyası üzerine farenin sağ düğmesini kullanarak tıklayın ve açılan nesne menüsü üzerindeki Özellikler komutunu çalıştırın. Ekrana gelen pencere üzerinde Öznitelikler başlığı altında bulunan Salt Okunur ve Gizli seçeneklerindeki işareti kaldırın. Daha sonra Tamam düğmesine ve sonra da MSDOS.SYS dosyası üzerine tekrar farenin sağ tuşunu kullanarak tıklayın. Nesne menüsü üzerindeki Birlikte Aç komutunu çalıştırın ve pencere üzerindeki liste içerisinde NOTEPAD üzerine iki kere tıklayın. Burada bulunan [Options] başlığının sonuna aşağıdaki satırı ekleyin:

Logo=0

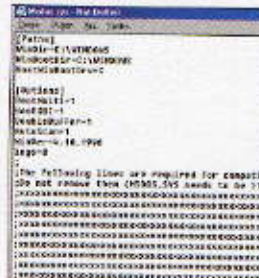
Bu satır Windows 95'de biraz farklı olacaktır. Bunun için aşağıdaki satırı eklemelisiniz:

Logo=off

Dosyayı kaydedin ve Notepad'i kapatın. Daha sonra Dosya Öznitelikleri'ni tekrar Salt Okunur ve Gizli olarak değiştirin.

Bunun haricinde isterseniz Windows'un açılışında ve kapanış esnasında ekrana gelen resimleri değiştirebilir veya Paint programını kullanarak istediğiniz şekilde düzenleyebilirsiniz. Ancak bunun için uygun şartları sağlamanız gereklidir. Biraz önce MSDOS.SYS dosyası kullanarak ekrana gelmesini engellediğiniz dosyanın ismi LOGO.SYS'dir ve açılış dizini içerisinde yer alır. BMP biçiminde olan bu resmin büyüklüğü 320x400'dür, RGB renk kodlamasını kullanır ve 256 renk-

tir. Eğer bu resmin ekrana gelmesini MSDOS.SYS dosyası içerisinde engellediyseniz, söz konusu dosyayı bulamazsınız. Bunun yerine aynı özellikleri taşıyan başka bir LOGO.SYS dosyası oluşturabilirsiniz. Kapanışta ekrana gelen resimlerin dosyaları ise "Windows Kapanıyor" resmi için LOGOW.SYS ve "Şimdi bilgisayarınızı kapatabilirsiniz" yazısı için de LOGOS.SYS'dir. Açılış resmi ile aynı özellikleri taşıyan bu resimleri de istediğiniz şekilde değiştirebilir veya düzenleyebilirsiniz.

Bulutuz: Windows 98'de açılış resminin ekrana gelmesini bu şekilde engelliyorsunuz.

3 Windows 98

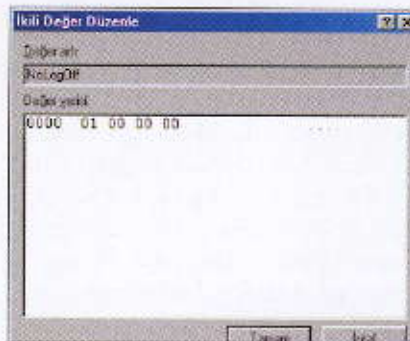
"Oturumu Kapat" Ögesini Kaldırmak

Windows 98 Başlat Menüsü'nde Bilgisayarı Kapat komutunun üzerinde "Kullanıcı İsmi Oturumunu Kapat" ögesi bulunur. Genellikle kullanılmayan bu ögeyi Başlat Menüsü'nden çıkarmak için Windows 98 Kayıt Düzenleyicisi içerisine küçük ve oldukça basit bir girdi eklemelisiniz. Kayıt Düzenleyicisi'ni başlatmak için Başlat/Çalıştır/REGEDIT/Tamamı komutunu çalıştırın.

Ekrana gelen pencere üzerindeki "HKEY_CURRENT_USER\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Policies" başlığı altındaki "Explorer" anahtarını bulun. Şayet böyle bir anahtar görünmüyorsa "Düzen/Yeni/Tuş" komutunu kullanarak ekleyin.

Şimdi Explorer anahtarı altında "NoLogOff" adında bir ikili değer oluşturmak için "Düzen/Yeni/İkili Değeri" komutunu çalıştırın. Daha sonra, bu oluşturduğunuz ikili değer üzerine iki kere tıklayın ve ekrana gelen İkili Değer Düzenle penceresi üzerindeki Değer Verisi kutusuna "01 00 00 00" değerini girin.

Şimdi Kayıt Düzenleyicisi'ni kapatın ve Windows 98'i kapatıp, tekrar açın. Bundan böyle Windows 98, "Kullanıcı Oturumunu Kapat" ögesini Başlat Menüsü içerisinde göstermeyecektir. Şayet ileride bu ögenin tekrar görünmesini isterseniz, Kayıt Düzenleyicisi içerisindeki "NoLogOff" girdisinin değerini "00 00 00 00" olarak değiştirmeli ya da tamamen silmelisiniz.

Görünmez: Kayıt Düzenleyicisi içerisindeki bir girdi ile "Kullanıcı Oturumu kapat" ögesi Başlat Menüsü'nden çıkartılabilir.

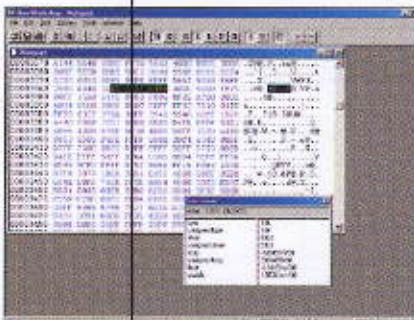
4 Windows 2000

CD Yazıcılar için Güncelleme

Örneğin CD yazma programınız Windows NT ve daha yüksek sürümler altında kullanılabilir olmasına rağmen, yaklaşık bir sene önce aldığınız CD yazıcınız Windows 2000 altında çalışmıyor olabilir. Ancak bunun asıl nedeni Windows 2000 ile CD yazıcınızın uyumsuzluğu değildir. Büyük bir ihtimalle, üreticinin bir sene önce çıkardığı firmware, o zamanki işletim sistemlerini destekliyordu. Yani Windows NT'ye kadar olan işletim sistemi yelpazesi içerisinde Windows 2000 bulunmuyor.

CD yazıcıyı Windows 2000 altında da kullanabilmek için, üretici anasayfasından kullandığınız aygıt için uygun olan güncel firmware'i indirmeli ve bunu CD yazıcınıza yüklemelisiniz. Firmware, CD yazıcının temel fonksiyonlarını belirleyen merkezi bir işletim sistemi olarak açıklanabilir.

5 Windows 95/98

Not Defteri'nde Büyük Dosyalarla Çalışma

Not Defteri için yüksek verim: Büyük dosyalarda Wordpad'i otomatik olarak çalıştırmak için NOTEPAD.EXE dosyasını bir Hex editör aracılığıyla düzenlemelisiniz.

Metin editörü olarak Not Defteri'ni kullanmaktan mı hoşlanıyorsunuz? Bu durumda "Bu dosya Not Defteri'nde açılmayacak kadar büyük. Bu dosyayı okumak için WordPad'i kullanmak ister misiniz?" mesajı ile sıkça karşılaşmış olmalısınız.

Bu hata mesajı, büyüklüğü 60 KB'den fazla olan dosyalar Not Defteri kullanılarak açılmak istendiğinde ekrana gelir. Bu mesajın ekrana gelmesini en-

gellemek ve dosyanın otomatik olarak WordPad kullanılarak açılmasını sağlamak için NOTEPAD.EXE dosyasında değişiklik yapılması gereklidir.

Bunun için bir Hex editöre, örneğin Hex Workshop (www.bpssoft.com) ihtiyacınız olacak. Daha sonra Bu Hex editörü yardımıyla Windows klasörü içerisinde bulunan NOTEPAD.EXE dosyasını açın.

Kullandığınız işletim sistemine bağlı olarak aşağıdaki kutuda verilen "önceki" değerleri, NOTEPAD.EXE dosyası içerisinde aratın ve "sonraki" değerler ile değiştirin. Bu değişiklikler sonucunda WordPad, büyük bir dosya ile karşılaşıldığında otomatik olarak çalışmalıdır.

Windows 98
Önceki: "6A 24 A1 B4 50"
Sonraki: "E9 16 00 00 00"

Windows 95:
Önceki: "6A 24 88 75 08"
Sonraki: "EB 1B 88 75 08"

6 Windows 95/98/NT

Ekran Çözünürlüğü Değiştirilemiyor

Eğer ekran kartınızın sorunsuz olarak yüklenmiş olmasına ve çok daha yüksek çözünürlüklere çıkabilmesine rağmen, ekran çözünürlüğünü değiştiremiyorsanız, bunun nedeni Windows'un monitörünüzü doğru olarak tanımamasıdır.

Bunun için, masaüstündeki boş bir alana farenin sağ tuşunu kullanarak tıklayın ve açılan nesne menüsü üzerindeki Özellikler komutunu çalıştırın. Ekrana gelen pencere üzerindeki Ayarlar kartı üzerinde bulunan Gelişmiş düğmesine tıklayın ve Monitör kartını aktif hale getirin. Eğer burada monitör ismi olarak "(Bilinmeyen Monitör)" ya da "Standart Monitör" yazılıysa, Değiştir düğmesine tıklayın ve monitörünüzü yükleyin.

Eğer sahip olduğunuz monitörün modeli liste içerisinde bulunmuyor veya bir sürücü disketine sahip değilseniz uygun bir monitör modeli seçin.

7 Windows 95/98

Çevirmeli Ağ'ı Tekrar Çalıştırmak

Windows 95'in yeni yüklenmesi esnasında çökmesinin ardından Çevirmeli Ağ ile internet bağlantısı sırasında sorun yaşayabilir ve sunucu tipi ayarlarında kullandığınız Çevirmeli Ağ için uyumlu iletişim kurallarının bağdaşmadığını, Denetim Masası'ndan ağ konfigürasyonunu kontrol ettikten sonra tekrar bağlanmanız gerektiğini belirten bir uyarı mesajı ile karşılaşabilirsiniz.

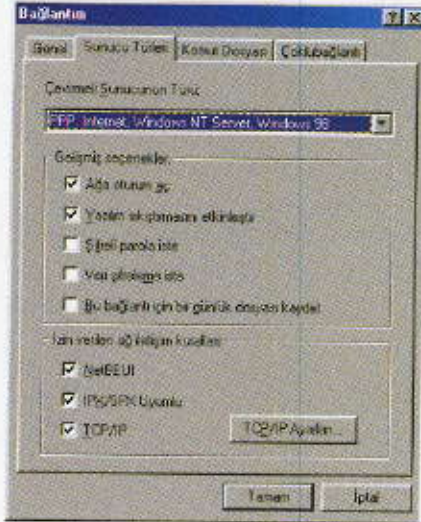
Bu mesaj altında plâsı tek hatayı bildirmesine rağmen daha sonra yanlış yönlendirmektedir. Sunucu tipi için geçerli ayarlar burada belirtildiği gibi ağ konfigürasyonu içerisinde değil, Çevirmeli Ağ içerisinde bulunur. Ancak buna rağmen, Denetim Masası içerisindeki Ağ simgesine iki kere tıklanarak ulaşılan ağ konfigürasyonunu da kontrol etmeniz gereklidir. İnternet bağlantısı için "Microsoft Ağları için İstemci" seçeneğinin işaretlenmiş olması, "Çevirmeli Bağdaştırıcı" ve TCP/IP iletişim kuralının yüklenmiş olması gereklidir. Şayet sistem çökmesi sonucunda bu bileşenlerin fonksiyonlarında hata meydana geldiyse, tek tek seçebilir ve Kaldır düğmesine tıklayarak kaldırabilirsiniz.

Daha sonra Ekle düğmesine tıklayarak da, kaldırmış olduğunuz bileşenleri tekrar yüklemelisiniz. Bunun için Windows kurulum CD'sine ihtiyacınız olacak. Ayrıca yükleme sonrasında Windows'un tekrar başlatılması da gereklidir.

Son olarak söz konusu Çevirmeli Ağ özelliklerini kontrol etmelisiniz. Bunun için Başlat/Programlar/Donatılar/Çevirmeli Ağ komutunu çalıştırın. Burada bulunan bağlantı simgesi üzerine farenin sağ düğmesini kullanarak tıklayın ve açılan nesne menüsü üzerindeki Özellikler komutunu çalıştırın. Bunun sonucunda ekrana gelen pencere üzerindeki Sunucu Türleri kartını aktif hale getirin. Bu hata mesajı, Çevirmeli Sunucunun Türü listesinden yanlış bir değer seçildiğinde ekrana gelecektir. Bunun için Point to Point protokolünü baz alan "PPP: Windows 95, Windows NT 3.5, İnternet" seçeneğinin işaretlenmesi gereklidir. Windows 98'de ise "PPP: İnternet, Windows NT Server, Windows 98" seçeneği işaretlenmelidir. Bunun haricinde "Gelişmiş Seçenekler" altından "Ağa oturum aç" ve "İzin verilen ağ iletişim kuralları" başlığı altından da TCP/IP işaretlenmiş

olmalıdır.

Eğer bu ayarları denediyseniz ve hataları düzelttiyseniz, internet bağlantınız sorunsuz olarak gerçekleşmelidir. Çeşitli işlemler sırasında karşılaşılabilecek bu hatayı ortadan kaldırmak için, gerekli tüm ayarları gözden geçirmelisiniz.

Protokol Sorunu: İnternet bağlantısı için Çevirmeli Ağ'ın PPP iletişim kuralını kullanması gereklidir.

8 Windows 2000

Yazdırma Esnasındaki Parola Sorgusunu Kaldırmak

Eğer Windows 98 PC ile Windows 2000 sistemi üzerinden paylaşım açılmış bir yazıcıya veya sürücüyü erişmek

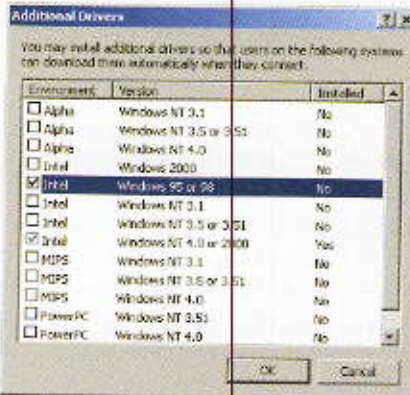
isterseniz, karşınıza bir parola sorgusu çıkacaktır. Bu erişim için Windows 2000 üzerinde herhangi bir şifre belirlemediyseniz dahi bu sorguya karşılaşırsınız. Zaten asıl sorun da bu tür bir parolanın belirlenmemiş olmasından kaynaklanmaktadır.

Windows 2000, aynen Windows NT'de olduğu gibi dışarıdan herhangi bir illegal girişe izin vermeyen geniş güvenlik önlemlerine sahip bir sistemdir. Dışarıdan yapılan girişlerde kullanılacak parolalar Denetim Masası içerisinde bulunan Kullanıcılar ve Parolalar simgesi üzerinden belirlenirler. Buradan, Windows 98 bilgisayar üzerinden yazdırma işlemini gerçekleştirmek isteyen kullanıcı ile aynı ismi taşıyan bir kullanıcı belirlemek zorundasınız. Windows 2000, kullanıcıları bu

isim vasıtasıyla tanımlayacaktır.

Bunun haricinde, Windows 98 PC kullanıcılarının, sizin Windows 2000 bilgisayarınız üzerinden paylaşılan yazıcıyı kullanabilmeleri için aynı zamanda farklı işletim sistemi kullanımını da açmanız gereklidir. Bunun için Başlat/Ayarlar/Yazıcılar komutunu çalıştırın, farenin sağ tuşunu kullanarak sürücü girdisine tıklayın ve nesne menüsü üzerindeki "Paylaş" komutunu çalıştırın.

Ek Sürücüler düğmesine tıklayın. Windows 98 kullanımı için "Windows 95 veya 98" seçeneğini işaretleyin. Eğer Tamam düğmesine tıklayarak değişiklikleri onaylayacak olursanız, Windows 2000 kurulum CD'sini takmanıza isteyecektir. Bundan böyle Windows 98 altından yazıcıya erişebilirsiniz.

Sürücü Gücü: Başka işletim sistemlerinin de Windows 2000 üzerinden yazdırabilmeleri için sek sürücüler aktif hale getirilmelidir.

9 Windows 95/98

Tüm Dosyaları Görüntülemek

Bütün dosyaların görüntülenmeleri için normalde Windows Gezgin penceresi üzerindeki Görünüm/Klasör Seçenekleri komutu ile ekrana gelen pencere üzerindeki Görünüm kartında bulunan "Tüm Dosyaları Göster" seçeneğinin işaretlenmesi yeterlidir. Ancak buna rağmen Windows'un halen görüntülenmediği dosyalar bulunabilir. İstisnasız tüm dosyaların görüntülenmesi için de Kayıt Düzenleyicisi içerisinde değişiklik yapmalısınız.

İlk olarak Başlat/Çalıştır/REGEDIT/Tamam komutunu kullanarak Ka-

yıt Düzenleyicisi'ni çalıştırın ve Düzen/Bul komutunu kullanarak HKEY_LOCAL_MACHINE altında "NeverShow-

Windows Kayıt Düzenleyicisi'nde gerekli değişiklikler yapılarak istenen dosyaların uzantılarının görüntülenip görüntülenmemesi sağlanabilir.

wExt" girdisini aratın. "Software\Classes\CLSID" anahtarı altında bulunan değerlerin bu konuda herhangi bir işlevi olmağı için göz ardı etmelisiniz.

Ancak bu dosyaların gezgin penceresinde görüntülenmesini istiyorsanız Düzen/Yeni/Dize Değeri komutunu çalıştırın ve "AlwaysShowExt" isminde yeni bir girdi ekleyin. Daha sonra "NeverShowExt" isimli girdiyi silin.

Benzer şekilde, gezgin penceresinde görünmesini istemediğiniz dosya uzantıları için "NeverShowExt" değerini oluşturabilirsiniz.

10 Windows 95/98

Bilgisayarım Nesne Menüsunü Geliştirmek

Windows 95 ile hayatımıza giren en önemli simgelerden biri de masaüstünde bulunan Bilgisayarım'dır. Direkt olarak bilgisayar içerisindeki tüm bilgilere ulaşmamızı sağlayan bu simgeye, sağ tuşla tıklanması sonucu açılan nesne menüsü ise maalesef geliştirilmeye açık değildir ve içerisindeki fonksiyonlar Microsoft tarafından belirlenmiştir. Ancak merkezi bir işleve sahip olan bu simgenin nesne menüsünde, günlük kullanımda ihtiyacınız

olabilecek fonksiyonların bulunması size zaman kazandıracaktır.

Bilgisayarım, nesne menüsüne komut eklemek için ilk olarak Kayıt Düzenleyicisi'ni çalıştırın ve "HKEY_CLASSES_ROOT\CLSID\{20D04FE0-3AEA-1069-A2D8-08002B30309D}\Shell" anahtarını aktif hale getirin. Daha sonra bu anahtar altında yeni bir Tuş oluşturun ve isim olarak da ileride Bilgisayarım nesne menüsü üzerinde görünmesi-

ni istediğiniz bir ad (Örneğin Araştır) verin. Daha sonra oluşturduğunuz bu yeni anahtar altında, "Command" adında yeni bir anahtar daha oluşturun. Son olarak bu yeni "Command" anahtarına ait "Varsayılan" değerine iki kere tıklayın ve çalıştırılmasını istediğiniz komutu (Örneğin "explorer /e,C:\") girin. Bu işlemleri uygulayarak Bilgisayarım simgesine ait nesne menüsüne istediğiniz komutları ekleyebilirsiniz.

11 Windows 95/98

Windows Klasörünün Bir Kopyasını Oluşturmak

Güvenlik için Windows'un kurulu olduğu klasörün tüm alt klasörleri ile beraber bir kopyasının oluşturulması gereklidir. Bu sayede eğer bir Windows kurulumu sorun çıkaracak olursa disk üzerinde her zaman kullanabileceğiniz çalışan bir Windows'a güvenebilirsiniz. Bunun için Windows 98 altındaki DOS komut istemi penceresinde aşağıdaki

```
xcopy32 c:\windows\*.*
c:\winsav\*.* /c/e/k/h>prot.log
```

komutun çalıştırılması gereklidir:

Bu komut sayesinde Windows klasörü Winsav içerisine kopyalanır ve bir LOG dosyası oluşturulur. Bu işlem sonucunda Windows klasörü içerisindeki tüm dosyalar, alt klasörler ve dosya özelliklikleri ile kopyalanacaklardır. Kop-

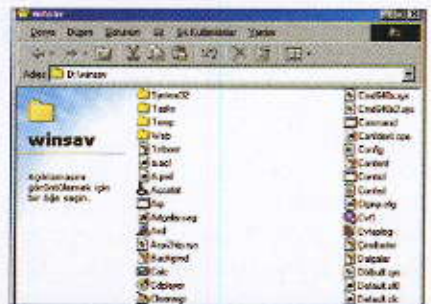
yalanan bu Windows'u çalıştırmak için de sadece iki kısa komut kullanılması yeterlidir:

```
Ren Windows Wineski
Ren Winsav Windows
```

Komut içerisinde kullanılan "c", Xcopy'nin "win386.swp" dosyasına erişimini engeller. Bu dosya kopyalanmak zorunda değildir ve isteğe bağlı olarak Windows, bu dosyayı yeniden oluşturabilir. "/e" parametresi boş da olsa tüm klasörlerin kopyalanmasını, "/k" dosya salt okunur özneliğinin değiştirilmeden kalmasını ve "/h" parametresi de gizli (sistem) dosyaları ve klasörlerinin de beraber kopyalanmasını sağlar.

Windows klasörünün yedek kopyasını almak için uzun dosya isimlerini

destekleyen, sistem dosyaları ve diğer klasörlerin özelliklerini de kopyalayabilen dosya yöneticilerini kullanarak da alabilirsiniz. Dikkat: Burada kullanılan "/k" parametresi Windows 95b versiyonundan itibaren kullanılıyor.

Windows ve kopyası olan Winsav klasörleri arasında içerik olarak bir fark yoktur.

12 Windows 95/98

Windows Farklı Açılış Tipleri

Her Windows açılışında ekrana Windows logosu ve yükleme işleminin başladığını belirten bir yazı gelir. Ancak Windows sorun çıkaracak olursa, normal açılış yerine farklı açılış tiplerinden birini kullanabilirsiniz.

Sözkonusu Windows açılış tiplerinden birini seçmek için bilgisayarı yeniden çalıştırın ve ekrana "Windows XX Başlıyor..." ifadesi geldiği anda [F8] tuşuna basın. Bunun sonucunda karşınıza Windows'un farklı açılış tiplerinin bulunduğu bir liste gelecektir.

Bunlardan birincisi sistemin her zamanki açılışını gösteren Normal'dir. Protokol açılış modunda ise açılış işlemi ve sistem sürücülerini BOOTLOG.TXT dosyası içerisine kaydedilecektir.

Windows'un açılış tipleri arasında Normal'den sonra en fazla kullanılan Güvenli Kip'tir ve genelde sorunların çözümü için bu yeterlidir. Bu mod'da sistem açılış esnasında minimum konfigürasyon bilgisi yüklenecektir. Eğer bu mod'da çalışmak isterseniz, [F8] yerine [F5] tuşuna basmanız yeterli olacaktır.

Ağ Üzerinde Güvenli mod seçeneği sadece ağa bağlı olan sistemlerde ekrana gelir. Windows güvenli modda açılır, ancak ağ erişimini mümkün kılar. Direkt olarak bu mod'da çalışmak için de [F8] yerine [F6] tuşuna basılması yeterlidir.

Onaylı açılış tipinde de CONFIG.SYS ve AUTOEXEC.BAT dosyası içerisindeki satırları Evet veya Hayır cevaplarını vere-

rek tek tek onaylamanız gerekmektedir. Benzer şekilde sıkıştırılmış sürücülerin ve WIN.COM dosyasının da yüklenip yüklenmemesini belirleyebilirsiniz.

Sadece Komut İstemi açılış modunda WIN.COM dosyasının yüklenmesi de direkt olarak engellenir. Güvenli Komut İstemi modunda ise MS-DOS komut istemi açılacak ve CONFIG.SYS ile AUTOEXEC.BAT dosyaları es geçilecektir. Son olarak sistemi Önceki MS-DOS Sürümü modunda açmak da mümkündür. Ancak bunun için Windows'un varolan bir DOS versiyonu üzerine yüklenmiş olması gereklidir. Ayrıca MSDOS.SYS dosyası içerisindeki [Options] başlığı altında da "Bootmulti=1" satırının bulunması gereklidir.

13 Windows 98

ACPI'yi Sonradan Aktif Hale Getirmek

Eğer Windows, "setup/pi" parametresi kullanılarak çalıştırılacak olursa, ACPI (Gelişmiş Yapılandırma ve Güç Arabirimi) kullanılamayacaktır. Ancak daha sonra bu özellik aktif hale getirilmek istenebilir. Bunun için Windows Kayıt Düzenleyicisi içerisindeki bir anahtar değerinin değiştirilmesi yeterli olacaktır.

İlk olarak, Başlat/Çalıştır/REGEDIT/Tamam komutunu kullanarak Windows Kayıt Düzenleyicisi'ni başlatın ve "HKEY_LOCAL_MACHINE\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Detect" anahtarını aktif hale geti-

ACPI özelliğini aktif hale getirmek için gerekli değişiklikler yapıldıktan sonra, sistem tekrar açılışında istenen sürücülerin yüklenmesi gereklidir.

rin. Bu anahtar altında yeni bir DWORD Değeri oluşturmak için Düzen/Yeni/DWORD Değeri komutunu çalıştırın ve bu yeni öğeye isim olarak ACPIOption verin. Değerini değiştirmek için üzerine iki kere tıklayın ve açılan pencere üzerindeki Değer Verisi kutusuna değer olarak "1" girin. Bu değişikliğin aktif olması için sistemi yeniden başlatın. Bunun sonucunda tüm aygıt bileşenleri yeniden bulunacak ve yükleneceklerdir. Denetim Masası içerisinde bulunan Güç Yönetimi üzerinde de yeni seçenekler ekrana geleceklerdir.

14 Windows 95/98

İkon Cache'ini Yükseltmek

Windows, simgelerin daha hızlı görüntülenemeleri için Windows klasörü içerisinde bulunan "ShellIconCache" isimli bir dosyayı kullanır. Bu dosya devamlı otomatik olarak güncellenir. 512'den fazla dosya bulunduran bir klasörün görüntülenmesi esnasında, simge hafızası çok küçük kaldığından ve boşaltılıp tekrar yapılandırılması gerektiğinden dolayı, bazı simgeler kısa

sürelilikte görüntülenemeyebilirler. Söz konusu bu Cache değerini yükseltmek için de Windows Kayıt Düzenleyicisi'ne küçük bir eklenti yapmanız yeterli olacaktır.

Başlat/Çalıştır/REGEDIT/Tamam komutunu kullanarak Windows Kayıt Düzenleyicisi'ni başlatın ve "HKEY_LOCAL_MACHINE\Software\Microsoft\Windows\Current-

Version\Explorer" anahtarını aktif hale getirin. Düzen/Yeni/Dize Değeri komutunu kullanarak pencerenin sağında yeni bir değer oluşturun.

Dize değerine isim olarak "MaxcachedIcons" verin ve değer olarak da "4000" atayın. Bu öge 1000 ile 8000 arasında değerler alabilir. Eğer simgelere doğru olarak görüntülenmezlerse, bu değer tamamen kaldırılması gereklidir.

17 Word 2000

Otomatik Numaralandırmayı İptal Etmek

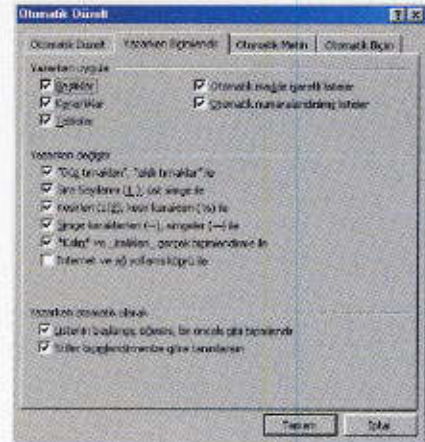
Word 2000 altında hazırladığınız metinlerde satır başına girdiğiniz her bir numaralandırma, bölümlendirme veya sayı, otomatik olarak numaralandırma veya maddelendirme olarak algılanır ve kendince uygun biçimde görüntülenir. Bu otomatik olarak düzeltme işlemlerini engellemek için Araçlar/Otomatik Düzelt komutunu çalıştırın ve ekrana gelen pencere üzerindeki Yazarken Biçimlendir kartını aktif hale getirin. Bu kart üzerinde, Word'ün yazım esnasında otomatik olarak düzeltmesi veya biçimlendirmesi gereken durumlar bulunur. Otomatik olarak gerçekleşen numaralandırma ve maddelendirme işlemini engellemek için, bu kart üzerinde Yazarken Uygula başlığı altında bulunan "Otomatik madde işaretli listeler" ve "Otomatik numaralandırılmış listeler"

seçeneklerindeki işaretlerin kaldırılması gereklidir. Tamam düğmesine tıklayarak bu pencereyi kapattıktan sonra, çalışmaya kaldığınız yerden ve bundan sonra yazma işleminiz engellenmeden devam edebilirsiniz.

Şayet Word halen yazım esnasında başlıkları otomatik olarak biçimlendiriyorsa, ek olarak "Yazarken otomatik olarak" başlığı altındaki "Stiller biçimlendirmenize göre tanımlansın" seçeneğindeki işaretin de kaldırılması gereklidir.

Otomatik numaralandırma fonksiyonunu "Biçim/Otomatik Biçim" komutu vasıtasıyla da erişebilirsiniz. Eğer bu kart üzerindeki Seçenekler düğmesine tıklayacak olursanız daha önce üzerinde çalışılan Otomatik Düzelt penceresindeki Otomatik Biçim kartı ekrana gelecektir. Bu kart

üzerindeki seçenekleri kullanarak, otomatik biçimlendirme işlemini istediğiniz şekilde uygulayabilirsiniz.

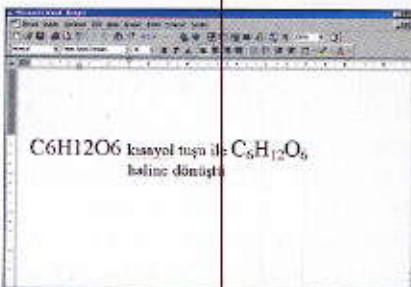
Kendiniz Belirleyin: Eğer Word'ün otomatik düzeltme fonksiyonları canınızı sıkıyorsa, istediğiniz şekilde düzenleyin.

18 Word 2000

Makro: Kimyasal Formülleri Hızlıca Yazmak

Eğer devamlı olarak kimyasal formüller yazmak zorundaysanız, bu Chipuc'u'nda anlatılan makro yardımıyla zamandan tasarruf edebilirsiniz. Makro, son yazılan kelime içerisindeki tüm sayıları daha derine yazıyor.

Makroyu yazabilmek için Araçlar/Makro/Makrolar komutunu çalıştırın ve ekrana gelen pencere üzerindeki Makro Adı kutusuna, örneğin KimyaMakro gibi açıklayıcı bir isim girdikten sonra Yarat düğmesine tıklayın. Bunun sonucunda açılan Microsoft Visual Basic Düzenleyici penceresi üzerinden ise aşağıda verilen makro kaynak kodunu

Kimyasal Çözüm: Word Makrosu aracılığıyla bir kimyasal formül içerisindeki sayıların derin yazılmasını sağlayabilirsiniz.

KimyaMakro Kaynak Kodu

```
Public Sub KimyaMakro()
```

```
Dim KelimeUzunlugu As Byte
```

```
Dim CharPos As Byte
```

```
Selection.MoveLeft
```

```
Unit:=wdWord, 1
```

```
Extend:=wdExtend
```

```
KelimeUzunlugu = Selection.
```

```
Characters.Count
```

```
For CharPos = 1 To 1
```

```
KelimeUzunlugu
```

```
If (Asc(Selection.Characters 1
```

```
(CharPos)) < 59) And 1
```

```
(Asc(Selection.Characters 1
```

```
(CharPos)) > 47) Then
```

```
Selection.Characters(CharPos).5
```

```
Font.Subscript = True
```

```
End If
```

```
Next CharPos
```

```
Selection.MoveRight 1
```

```
Unit:=wdWord, Extend:=wdMove
```

```
Selection.Font.Subscript = False
```

```
End Sub
```

girin.

Makronun çalışması ise şu şekilde gerçekleşir: İlk olarak değişkenler tanımlandıktan sonraki komut ile imleç kelimenin başına getirilir ve kimyasal

formüle dönüştürülmek istenen kelimenin uzunluğu belirlenir. Daha sonra kullanılan "For" döngüsü ile kelime içerisindeki tüm karakterlerin ASCII kodları, bu karakterin sayı olup olmadığını belirlemek üzere kontrol edilir. Makro bu durumda "derin yazım" biçimini uygular. Daha sonra imleç kelime sonuna gelir ve biçim de normal olarak kalır.

İsterseniz makroya bir kısayol tuş kombinasyonu da atayabilirsiniz. Bunun için Araçlar/Özelleştir komutunu çalıştırın ve ekrana gelen pencere üzerinde bulunan Klaye düğmesine tıklayın. Ekrana gelen pencere üzerinde, soldaki Kategoriler listesinden Makrolar'ı ve sağdaki liste içerisinde de az önce oluşturduğunuz KimyaMakro'yu seçin. İmleci "Yeni kısayol tuşuna bas" kutusuna taşıyın ve daha sonra kullanmak istediğiniz tuş kombinasyonunu uygulayın. Daha sonra Ata ve Kapat düğmelerine tıklayarak kısayol tuşu atama işlemini sona erdirin. Artık bir ifadeyi, kısayol tuşları yardımıyla rahatlıkla bir kimyasal bir formüle dönüştürebilirsiniz.

19 Outlook 97/98/2000

PST Dosyalarını Ağ Sürücüsü Üzerinde Saklamak

Outlook'un standart kurulumunda veriler, "C:\Windows\Application Data\Outlook*" klasörü içerisine yerleştirilir. Ancak çeşitli güvenlik nedenlerinden dolayı yerel bilgisayara kurulan Outlook'a ait bu dosyaların Fileserver üzerinde saklanması gerekebilir.

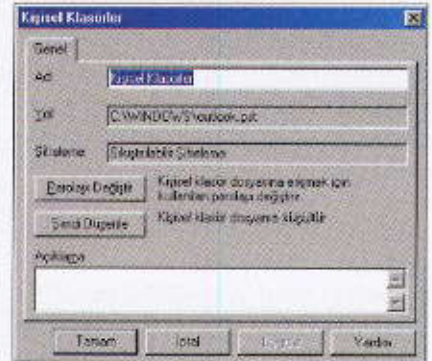
Outlook, posta kutusu ile ilgili tüm bilgileri PST dosyası (Personal Store) içerisinde, yerel disk üzerinde saklar. Veri kaydı, veri tabanının modeline bağlı olarak daimi olduğu için ve "Dosya/Kaydet" gibi bir komut üzerinden kontrol edilemediği için ilk bakışta kayıt alanına hiçbir erişim şansı yoktur.

Ancak Outlook, posta kutusu ayarlarını, PST dosyası üzerinden erişilebi-

len bir hizmet olarak kullanır. Dosyanıza erişim yolunu değiştirmek için Araçlar/Hizmetler komutunu çalıştırın ve ekrana gelen pencere üzerindeki listede Kişisel Klasörler veya Posta Kutusu isimli girdiler arayın.

Şimdi bu girdilerin yerlerini değiştirmek için ilk olarak girdileri seçin ve daha sonra Özellikler düğmesine tıklayın. Ekrana gelen pencere üzerinden söz konusu hizmete ait PST dosyasının ismini ve bulunduğu konumu görebilirsiniz. Bu dosyayı gezgin penceresini kullanarak sunucu üzerine kopyalayın. Daha sonra dosyanın konumunu bildiren kutu içerisine, dosyanın yeni yerini gösterin. Tamam düğmesine tıklayarak yaptığınız değişiklikleri onaylayın ve Outlook'u

yeniden başlatın. Program artık otomatik olarak Fileserver üzerindeki dosyayı kullanarak çalışmalı.

Yeri biliniyor: Outlook, posta kutusu ayarlarını, PST dosyası üzerinden erişilebilen bir hizmet olarak kullanır.

20 Excel 2000

Bütünleşik Euro Fonksiyonunu Kurmak

Henüz resmen kullanılmıyor olmasına rağmen, Avrupa Birliği'ne üye olan ülkelerin ortak para birimi Euro hayatımızda oldukça büyük bir edinmeye başladı bile. Tüm AB üyesi ülkelerin paralarının Euro'ya olan oranlarının sabit olması para birimleri arasındaki geçişi de kolaylaştırıyor. Excel 2000'de bu amaçla kullanılan Euroconvert isimli bir fonksiyon sunuyor. Ancak bunu kullanabilmek için ilk olarak kurmanız gerekiyor. Bunun için Araçlar/Eklentiler komutunu çalıştırın ve Euro Parabirimi Araçları seçeneğini işaretleyin.

Örneğin 5 frankı Euro'ya çevirmek için "=Euroconvert(5;"FRF";"EUR")"

formülünü kullanmanız yeterli olacaktır. Sonuç olarak "0,76" elde edilir.

Ülke	Para Birimi	ISO
Belçika	Frank	BEP
Lüksemburg	Frank	LUF
Almanya	Alman markı	DEM
İspanya	Peseta	BSP
Fransa	Frank	FRF
İrlanda	Paund	IEP
İtalya	Lire	ITL
Hollanda	Florin	NLG
Avusturya	Şilin	ATS
Portekiz	Esküdo	PTE
Finlandiya	Markka	FIM
Euro Üyesi Dev.	Euro	EUR

Değişkenlerin girilmesinde ve sonuç olarak para biriminin elde edilmesinde Avrupa para birimleri arasındaki dönüşüm kullanılır. Örneğin "=Euroconvert(1,5;"DEM";"ESP")" işleminin sonucu da 128 olacaktır. Yani 1,5 marka karşılık gelen İspanya pesetası.

Bu fonksiyonun kullanımı ise şu şekildedir: Kullanılan ilk parametre parantez içine girilen değerdir (sayı veya hücre adresi), bir noktalı virgül sonrasında bu değer bulduğu para birimi ve daha sonra da istenen para biriminin ISO kodlarının girilmesi gereklidir. Excel'in hesaplayabildiği para birimlerini kutu içerisinde görebilirsiniz.

21 Word 97/2000

Sayfa Biçimi Değişikliklerinde Sütun Genişliğini Sabit Tutmak

Eğer Word altında çok sütunlu dokümanlar ile çalışıyorsanız ve sayfa yönünü yataydan dikeye veya belgenizin sayfa biçimini "A4"den "Mektup"a dönüştürecek olursanız, buna benzer bir hata mesajı ile karşılaşabilirsiniz: "Sağ ve sol sayfa kenarları, sütun aralıkları veya paragraf girintileri bazı bölümlerde sayfa genişliği çok büyük."

Bunun nedeni, standart araç çubuğu üzerindeki Sütunlar düğmesini kullandıysanız, "Eşit Sütun Genişliği" özelliğinin otomatik olarak aktif olmamasıdır. Word, bu seçeneği sayfa biçimi ve yönlendirmesini baz alarak sütunları aynı genişlikte tutmak için kullanır. Şayet bu seçenek aktif değilse, sayfa yönünü veya biçimini değiştir-

miş olsanız dahi, Word sayfa görünümünü bu değişikliklere göre yeniden hesaplamayacaktır.

Sık karşılaşılan bu problemi ortadan kaldırmak için "Biçim/Sütunlar" komutunu kullanın ve bunun sonunda ekrana gelen iletişim penceresi üzerindeki "Eşit Sütun Genişliği" seçeneğini işaretleyin.

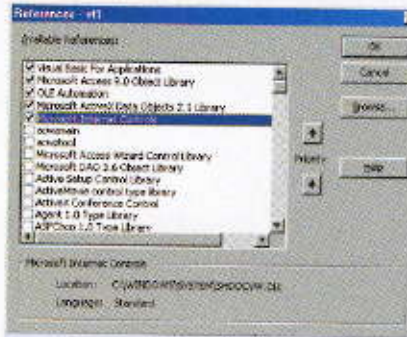
22 Access 2000

Bağlantıları Internet Explorer'a Yönlendirmek

Oluşturduğunuz bir Access veritabanı içerisindeki bir alanda bulunan URL adresini Internet Explorer'ın görüntülemesini istiyorsanız, bunun için sadece birkaç satırdan oluşan kısa bir makro kullanabilirsiniz.

Örneğin URL Göster isminde bir forma sahip olduğunuzu düşünelim. Bu form üzerinde kullanıcının ziyaret etmek istediği web sayfasının adresini girebileceği bir metin kutusu ve daha sonra da sayfanın görüntülenmesi için tıklanması gereken "URL Git" isminde bir düğme bulunsun. URL Git ismine tıkladığı zaman Internet Explorer açılır ve istenen web sayfası da böylelikle ekrana gelebilir.

Eğer bir metin kutusu ve düğmeden oluşan formu hazırladıysanız, URL Git isimli düğmeye farelin sağ tuşunu kullanarak tıklayın ve açılan nesne menüsü üzerindeki Özellikler komutunu çalıştırın. Ekrana gelen pencere üzerindeki Olay kartını aktif hale getirin ve Tıklatıldığında olayının karşısında bulunan ve [...] düğmesine tıklayın. Ekrana gelen Oluşturucu Seç penceresi üzerindeki lis-

Temel Şart: Access'den Internet Explorer fonksiyonlarını kullanabilmek için Microsoft Internet Controls nesne kütüphanesine bağlantı kurulmalıdır.

teden Kod Oluşturucusu'nu seçin ve Tamam düğmesine tıklayın. Bunun sonucunda, kutu içerisindeki makro kaynak kodunu girmeniz gereken VBA Düzen-

```
Private Sub URL_Git_Click()
Dim IEApp As New SHDocVw.
InternetExplorer
IEApp.Visible=True
IEApp.Navigate(Me!URL)
End Sub
```

leyicisi penceresi ekrana gelecektir.

Ancak bunun için "Microsoft Internet Controls" referansının yüklenmesi mutlaka gereklidir. Bunun için Visual Basic Editör penceresi üzerindeki Tools/References komutunu çalıştırın ve ekrana gelen pencere üzerindeki liste içerisinde "Microsoft Internet Controls" seçeneğini işaretledikten sonra Tamam düğmesine tıklayarak pencereyi kapatın. Bu referans sayesinde, gerekli olan nesne ve metodlar kütüphane üzerinden kullanılabilirler. Şimdi "URL_Git_Click()" fonksiyonu içerisinde aşağıdaki makro kaynak kodunu girin:

Prosedür ilk olarak Internet Explorer için ismi "IEApp" olan, "SHDocVw.InternetExplorer" tipinde bir nesne oluşturacaktır. "IEApp.Visible" özelliğine değer olarak "True" atandığı için Explorer penceresi ekrana gelecektir. Daha sonra "IEApp.Navigate()" metodu kullanılarak Internet Explorer bir sayfaya yönlendirilir. Access bu adresi, "Me!URL" ile temsil edilen URL alanından alacaktır.

23 Outlook 97/98/2000

Yazıcı Ayarlarını Kaydetmek

Tüm Outlook versiyonlarında belirli bir elemanın yazdırılması esnasında veya Dosya/Sayfa Yapısı komutu altından bir öge seçmek istediğinizde "Yazıcı ayarlarınız kaydedilmemiş olabilir" şeklinde bir hata mesajı ile karşılaşabilirsiniz. Outlook normalde tüm yazıcı ayarlarını OUTLPRNT dosyası altında sabit disk üzerine kaydeder. Ancak bu dosyanın zarar görmesi, bulunamaması veya Salt Okunur özneliğine sahip olması, söz konusu hata mesajının ekrana gelmesine neden olabilir. Bu sorunun genellikle bir anti-virüs programı aktif olduğu zaman ortaya çıkar. Söz konusu dosyanın bir uzantısı olmadığı, herhangi bir program yapısı oluşturmadığı ve bu nedenle güvenilir bir programla da bağdaştırılamadığı için, birçok anti-virüs programı söz konusu bu dosyanın virüs bulundurduğunu varsayacak ve dosya özneliğini salt

okunur olarak değiştirecek ya da dosyayı komple silecektir.

Outlook, OUTLPRNT isimli dosyayı normalde yerel Windows klasörü içerisinde saklar. Ağ kullanımı için de her kullanıcının kendi ağ sürücüsü üzerinde özel bir OUTLPRNT dosyası oluşturması muhtemeldir. Bu dosya için kullanılan, açıklanmamış Kayıt Düzenleyicisi girdisi de sizin probleminizin çözümü oluşturuyor.

Açık olan tüm programları kapatın, OUTLPRNT dosyasını sisteminiz üzerinde aratın ve ismini OUTLPRNT.DAT olarak değiştirin. Şayet böyle bir dosya mevcut değilse, herhangi bir editör yardımıyla OUTLPRNT.DAT isminde boş bir dosya oluşturun. Daha sonra bu dosyayı özel Outlook klasörü içerisine taşıyın. Örneğin, "C:\Windows\Application Data\Microsoft\Outlook"

OUTLPRNT.DAT dosyasının konumunu Kayıt Düzenleyicisi içerisinde belirlemek için ilk olarak Başlat/Çalıştır/REGEDIT/Tamam komutunu kullanarak Kayıt Düzenleyicisi'ni çalıştırın ve açılan pencere üzerindeki "HKEY_CURRENT_USER\Software\Microsoft\Office\X.0\Outlook\Printing" anahtarını aktif hale getirin. Buradaki X değeri için Outlook 97 ve 98'de "8" ve Outlook 2000'de de "9" kullanılır. Pencerenin sağında bulunan "PrintSettingFile" ifadesi üzerine tıklayın ve bu öge değerinin, OUTLPRNT.DAT dosyasının konumunu belirttiğinden emin olun. Bizim örneğimizde bu değer "C:\Windows\Application Data\Microsoft\Outlook" dur. Eğer bu bir işe yaramazsa ve bir anti-virüs programı kullanıyorsanız, o programa OUTLPRNT dosyasının güvenilir olduğunu bildirmelisiniz.

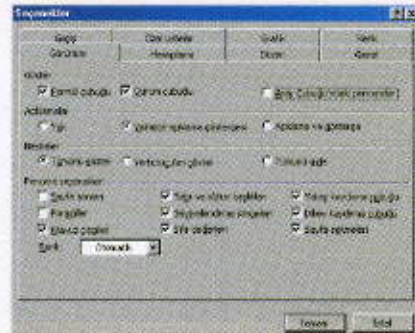
24 Office 2000

Görev Çubuğunda Her Uygulama İçin Bir Simg

Eğer Windows altında aynı anda birden fazla uygulama ile çalışıyorsanız, bu uygulamaların simgeleri küçülecek ve hakimiyeti kaybetmenize neden olacaktır. Outlook haricindeki Office 2000 uygulamaları, açık olan her pencere için görev çubuğu üzerinde ayrı bir simge oluşturacaktır. Örneğin, eğer üç tane ayrı Excel belgesi açacak olursanız, görev çubuğu üzerinde her bir pencere için ayrı olmak üzere toplam üç tane Excel simgesi oluşacaktır.

Bu durumu, Word haricindeki tüm Office 2000 uygulamalarından değiştirebilirsiniz. Bunun için Araçlar/Seçenekler komutunu çalıştırın ve ekrana gelen pencere üzerindeki Görünüm kartını aktif hale getirin. Daha sonra Göster başlığı altındaki "Araç çubu-

ğundaki pencereler" seçeneğindeki işareti kaldırın. Bundan böyle Office 2000 uygulamalarından herhangi biriyle bir ya da on tane belge açmış olmanız fark etmez: Görev çubuğunda sadece bir ta-

"Araç çubuğundaki pencereler" seçeneği ile her bir pencere için tek bir simge görüntülenmesi sağlanabilir.

ne simge olacaktır. Fakat bu işlemi tüm Office uygulamalarında yerine getirmelisiniz.

Ayrıca, eğer "Araç çubuğundaki pencereler" seçeneği haricinde, zaten görev çubuğu üzerinde devamlı olarak bir simge ekrana geliyorsa, Windows 98'den itibaren Windows'un bir parçası olan Windows Desktop Update yüklü değildir. Windows 95 ya da Windows NT 4 kullanıcıları bu güncellemeyi Internet Explorer 4.01 Service Pack 1 veya Service Pack 2'yi kurarak elde edebilirler. Bu güncelleme (Active Desktop'ın yanında) ile daha önce bahsedildiği üzere her pencere için görev çubuğunda ayrı simge oluşması gibi bazı yeni Office 2000 fonksiyonları desteklenecektir.

25 Outlook Express 4,5

Posta Kutusu ve diğer Klasörleri Yedeklemek

Kendinizi hatalara karşı korumak için ne kadar çok program kullanırsanız kullanın, en iyi yöntem, önemli dosyaların CD-Rom gibi güvenli bir ortama yedeklenmesidir. Outlook Express'in Gelen Kutusu ve diğer yerel klasörlerin yedeklerini alabilmek için de ilk olarak nerede saklandıklarının bilinmesi gereklidir.

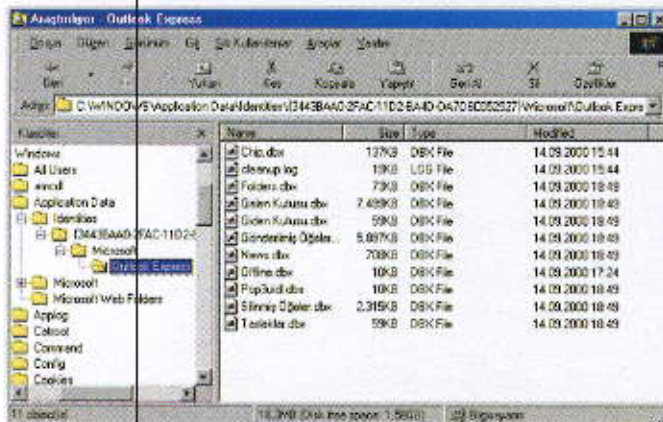
Outlook Express Gelen Kutusu, Giden Kutusu veya diğer yerel klasörlerin her biri için ayrı bir DBX dosyası oluşturur. Bu dosyalar, içerisinde var olan iletiler gibi nesneler hakkında bilgi bulundurulur. Outlook Express genel bilgileri ilk olarak başka dosyalar içerisine, örneğin FOLDERS.DBX dosyası içeri-

sinde programın klasör yapısı saklanır. Outlook Express 4 ise buna karşılık her bir klasör için bir adet IDX ve bir tane de MBX dosyası oluşturur. Outlook Express 4'ün klasör yapısı ise, FOLDERS.NCH klasörü içerisinde tutulur.

Outlook Express 5 dosyalarını genellikle "C:\WINDOWS\Application Data\Microsoft\Outlook Express" klasörü içerisinde muhafaza eder. Bundan farklı olarak "C:\WINDOWS\Application Data" klasörü içerisinde "Identities" isminde ve onun içerisinde sayılardan oluşan uzun isimli bir klasör daha bulunur. Bazı kurulumlar da söz konusu dosyalar bu klasörlerin içerisindeki "Microsoft/Outlook Express" klasörün-

dedir. Outlook Express 4 ise dosyalarını "Microsoft\Outlook Express\Mail" klasörü içerisinde saklar.

Outlook Express verilerini belirli bir klasör içerisine kaydetmek için sadece kullandığınız klasör(ler)le aynı isim(ler)i taşıyan, örneğin KLASÖR.* dosyaların diskete kopyalanması yeterlidir. Şayet dosyalar normal bir disket üzerine kopyalanamayacak kadar büyükse, klasörlerin boyutlarını düşürmek için kopyalamadan önce Outlook Express altında Dosya/Klasör/Sıkıştır komutunun çalıştırılması gereklidir.

Yeri Biliniyor:
Outlook Express dosya konumu biraz gizlenmiş. Outlook Express 5'te IDX ve MBX dosyalarının yerini DBX dosyası tek başına alıyor.

26 Outlook 2000

IE'siz Kurulmuyor

Eğer kurulum sonrasında bilgisayarınızda Outlook 2000 bulunmuyorsa, ya Internet Explorer 4.01'niz yoktur ya da kurulum esnasında IE 5.0 karşıtı bir karar vermiş olabilirsiniz. Outlook 2000'i kullanabilmek için en azından IE 4.01 versiyonuna ihtiyacınız olacaktır. Bunun için kurulumu tekrar başlatıp IE 5.0'ı kurabilir ya da önce IE 4.01 daha sonra Outlook 2000'i yeniden kurabilirsiniz.

27 Smartsuite:

Microsoft Office 97 ile Dosya Uyumluluğu

Eğer Lotus SmartSuite 97 ile çalışıyorsanız, Word 97 belgelerini okumanın herhangi bir yolu mevcut değildir. Lotus SmartSuite ancak Millennium Edition 9.0'dan itibaren MS Office belgelerini direkt olarak okuyabilme yeteneğine sahip. Ancak bu dönüştürme işlemi, beklenen performansı sağlamıyor. Güncel sürüm olan Millennium Edition 9.5'de ise uyumluluk fonksiyonları oldukça geliştirilmiş. Ancak halen dosyaların düzenlenebilme fonksiyonu eksik görünüyor. Wordpro'nun ise Word'ün tablo biçimi ile yaşadığı sorunlar halen devam ediyor.

Word dokümanları ile çalışabilmek için ya Smartsuite'in 9.5 sürümüne geçiş yapılmalıdır ki bu da kayıtlı kullanıcılar belirli bir ücretin ödenmesi gerektiği anlamına geliyor. Ya da belgelerin değişimi için alternatif olarak Zengin Metin Biçimi'ni (RTF) kullanabilirsiniz. Smartsuite altında çalışmak istediğiniz dosyaları söz konusu dosya biçiminde kaydetmek için Dosya/Farklı Kaydet komutunu çalıştır- malı ve ekrana gelen pencere üzerinden Kayıt Türü olarak da Zengin Metin Biçimi'ni seçmelisiniz.

Bu şekilde kaydedilen dokümanları, biçimlendirmelerinde herhangi bir değişiklik olmadan Smartsuite altında da açabilirsiniz.

Standart: Zengin Metin Biçimi (RTF), biçimlendirilmiş metinlerin farklı üreticiler arasındaki değişimini mümkün kılıyor.

28 Communicator

Cookie Alımını Engellemek

Cookie'ler kullanıcı ve sörf alışkanlıkları hakkında web sayfalarına bilgi veren küçük programlardır. Takip edilmeden sörf yapmak isteyenler cookie erişimini engellemek zorundadırlar. Netscape Communicator'da bu küçük programları engellemek için Edit/Preferences komutunu çalıştırın ve Advanced kartı üzerindeki Cookies başlığı altındaki "Disable Cookies" seçeneğini işaretleyin. Ancak bir çok web sayfası cookie gönderemediği zaman erişimi engelleyebilir.

Küçük bir hile yardımıyla en azından sadece COOKIES.TXT dosyasının varlığını kontrol eden sayfaları kandırabilirsiniz. Gezgini penceresinde "Program Files/Netscape/Users" klasörünü ve da-

Anonim: COOKIES.TXT dosyasının yazma koruması, internette takip edilmeden sörf yapmanızı mümkün kılıyor.

ha sonra burada bulunan kişisel klasörünüzü aktif hale getirin. Oradaki COOKIES.TXT dosyasını bir editör yardımıyla açın ve ilk üç satır haricindeki diğer satırları sildikten sonra yaptığınız değişiklikleri kaydedin. Daha sonra gezgin penceresinde bu dosya üzerine farenin sağ düğmesini kullanarak tıklayın ve açılan nesne menüsü üzerindeki Özellikler komutunu çalıştırın. Dosya Özniteliğini Salt Okunur olarak değiştirin ve Tamam düğmesine tıklayın.

Artık web sayfaları için COOKIES.TXT dosyası bulunuyor ve yazma koruması olduğu için değiştirilmeden, içi boş olarak kalıyor. Bu yöntem Netscape Navigator'ın eski versiyonlarında da aynı şekilde uygulanabilir.

29 Communicator 4.51

Messenger ve Outlook Arasındaki Sürtüşmeyi Engellemek

Eğer Netscape Communicator ve Outlook'u aynı sistem üzerinde paralel olarak kullanıyorsanız, Outlook'un bu aldatıcı hata mesajı ile karşılaşabilirsiniz: "Program açılışında hata. OUTLIB.DLL hatalı Export-Mapi32.dll:36 ile bağlandı." veya "D:\...\OUTLOOK.EXE, sisteme bağlı olan bir aygıt çalışmıyor". Bu durumda Netscape Messenger, Outlook altındaki MAPI bağlantı noktasını engelliyordur.

Bu problemi ayarlarda yapılacak küçük bir değişiklik ile rahatlıkla aşabilirsiniz. Netscape Communicator'ı başlatın ve Edit/Preferences komutunu çalıştırın. Ekrana gelen pencere üzerindeki Mail&Newsgroups başlığını aktif hale getirin ve "Use Netscape Messenger from MAPI based applications" seçeneğindeki işareti kaldırın. Bundan böyle Microsoft Outlook sorunsuz olarak çalışacaktır.

30 Access 97

Veritabanını Logo ile Başlatmak

Office 97 paketi içerisinde bulunan Access'i kullanarak oluşturduğunuz veri tabanlarının özel bir logo ile açılmasını sağlayabilirsiniz. Bunun için Access veritabanının bulunduğu klasöre, veritabanı ile aynı isimde bir BMP dosyası oluşturun. Örneğin veritabanının ismi Veriler.MDB ise BMP dosyasının da ismi Veriler.BMP olmalıdır. Böylece veritabanının daha etkili olması sağlanabilir.

Copyright by CHIP, VOGEL INTERNATIONAL
VERLAGSGES. mbH, Würzburg, DEUTSCHLAND ISSN: 1303-9418

VOGEL
Yayınları Ltd. Şti.

Genel Yayın Yönetmeni (Sorumlu)

Gökhan Sungurtekin gsungur@chip.com.tr

Yazı İşleri Müdürü

Ufuk Yamankılıçoğlu uyam@chip.com.tr

Yazı İşleri

Mahmut Karslıoğlu mkarsl@chip.com.tr

Sevda Kılıç skilic@chip.com.tr

Kadir Tuzlas ktuzlas@chip.com.tr

Banu Cengiz bcengiz@chip.com.tr

Aslıhan Bozkurt (Ankara Büro)

Taşit Merkezi

Sahin Eksioğlu seksio@chip.com.tr

Ecevit Baktım ebaktim@chip.com.tr

CHIP CD

Korcan Meydan korcan@chip.com.tr

Katkıda Bulunanlar

Gökem Çetin, Metin Kaceler, Ali Sırmırcıyan, Mustafa Bager, Garo Antikacıoğlu, Murat Ay, Manfred Flohr (MF), U. Eicke (UE), Martin Goldman (MG), Ulrike Neddermeyer (UM), Info Böhme (IB), Heico Neumeyer (HM), Thomas Schietering (TS), Artur Hofman (AH), Thomas Wungblut (TW), Peter Krajewski (PK), Martin Jäger (MJ), Michael Suck (MS), Susanne Raffin (SR), Patricia Wildenrother (PW)

Grafik Tasarım

Gökhan Koç gokhan@chip.com.tr

Grafik Asistanı

Dilek Karcan

VOGEL Satış Müdürü

Gönül Morgül gmorgul@vogel.com.tr

CHIP Reklam Koordinatörü

Şebnem Karabıyık skarabi@vogel.com.tr

CHIP Reklam Müdürü

Sevil Sartaş ssarta@vogel.com.tr

CHIP Reklam Servisi

Yeliz Koyun, Nurhan Bağcı, Nesrin Aslan, Murat Yıldırım

Reklam Trafiki

Aynur Kuna

Pazarlama ve Halkla İlişkiler Müdürü

Güler Okumuş

Pazarlama Bölümü

Özlem Çenker, Ayten Çar

Abone Bölümü Satış Müdürü

Nur Geçili

Abone Servisi

Ebru Cinek, Ayten Akgüne, Ayfer Karaalioglu

Dağıtım Sorumlusu

Nebi Danacı

Dağıtım Departmanı

Mehmet Çil, Cem Çenker

Üretim Koordinatörü

Turgay Tekatan

VOGEL Yayınları Ltd. Şti. Genel Müdürü

Hermann W. Paul

Genel Müdür Yardımcısı

Beste Özerdem

VOGEL Yayınları Ltd. Şti. Adına Sahibi

Gökhan Sungurtekin

Bank Ayırma-Film Çıkış ve Baskı

ASIR Matbaacılık Ltd. Şti

Tel: (212) 283-0438

Dağıtım

BIRYAY A.Ş.

VOGEL Yayıncılık

Piyalepaşa Bulvarı Zindirlikuyu Cad. Üni İş Merkezi

231/3 Kasımpaşa İSTANBUL

CHIP Tel: (212) 297-1724 (Pbx)

Fax: (212) 297-1733

Abone Fax: (212) 238-7343

Yazı İşleri Fax: (212) 238-7326

Yazı İşleri E-Mail adresi: chipyaz@chip.com.tr

Abone E-Mail: abone@vogel.com.tr

İnternet: <http://www.chip.com.tr>

VOGEL Ankara Temsilcisi

Sema Yurtman

Tel: (312) 467 0350

e-mail: vogelank@chip.com.tr

REKLAM İNDEKSİ

3M	177	ETKİ	139	OLGUN	289
4K	189	FİDA FİLM	276-277	ONLINE	235
ABT	103	FRAME	285	OSMANLI	111
AKADEMİ	331	GENPACOM	59-61	ÖLÇSAN	147
ALBAYRAK	273	GENPAZ	92	ÖZ-EL	255
ALTINDAĞ	167	GOLD	37-39	PCC	263
ANTPA	275	GÜVEN	29	PASİFİK	71-73
APC	55	HESMAK	227	PHILIPS	25
ARC	140-141-143-145-148-149	HP	31	PLATO	85
AVS	181	IHLAS/ACER	165	POZİTİF İNTERNET	329
BAMNET	195	INSELBERG	106-107	RAKS	295
BEBİM	271	İŞNET	192-193	RNM	244-245
BELYA	65-221	IXIR	80-81	SARAR	183
BILDEN	209	KAMEL	49	SEBİT	197
BİLGİTAŞ	32-33-187	KNC ONE	225	SEÇKİN	251
BİLSAG	265	KOÇNET	35	SEMPA	135
BOĞAZIÇI	AK-219	KOYUNCU	43-45	SETA	205
COMPEX	301	LEVIS	89	SEVCOM	261
ÇİZGİ	291	MAGIC	259	SKY	153-241
DAR FİLM	293	MARKET	333-334-335-336	SUN	115
DATAGATE	157-159		337-337-338-339-340	TEST	257
DELL	9-15		341-342-343-344-34-	TET	203
DOS	305		346-347-348-349-350-351-352	TRANSDATA	67
EBİS/SIEMENS	261	MBS	267	TURANLI	AKI
EKİN	93	MEDYA	50-51	TURKUAZ	207
EKSEN	40-41	MEGABYTE	213	UFOTEK	163-243
EMEK	169	MEGAVİZYON	231	VEGA	5
EMİN	173	MICROSOFT	ÖKİ-3-75-87	VEKTRON	95
EMPA	26-27	MOSS	17-19-21	VESTEL	129-215-229-239
ERICSSON	96-97	MULTİMEDYA	121-123	VISIONS	69
ERİŞİM	175	NORMAN	237	XEROX	233

Kasım 2000 Sayısında Neler Var?

Version: PGPIfreeware 5.5.31 for non-commercial use <<http://www.pgpi.com>>

qANQR1DBwU4DuXXKsqlSxvcQB/0Zn2JjMPr0DbjU

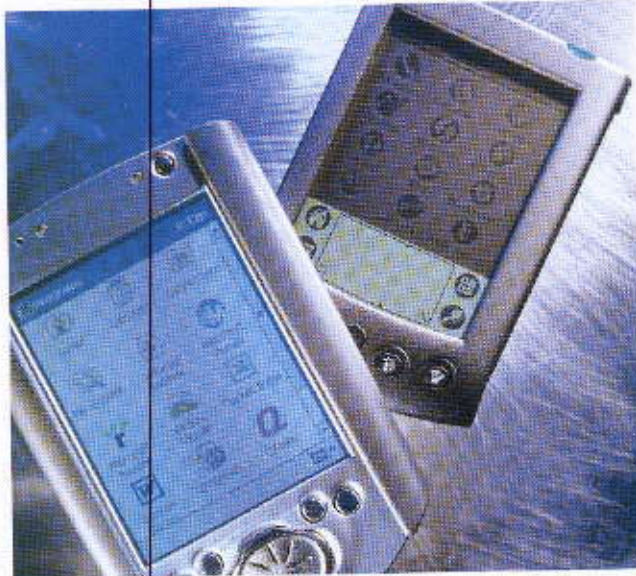
Hacker'lara Geçit Yok

Sisteminizdeki çok önemli verilerinizi korumasız bırakmamalısınız, saldırı ve tehlikelere karşı en etkili korunma yöntemleri

Test

Palmtop Cep Bilgisayarları

Yeni avuçiçileri çok becerikli: MP3, foto, e-mail ve daha fazlası için pratik ipuçları.

Diğerleri:

- Adım Adım BIOS Ayarları
- Yeni PC Kurulumu

Yazılarda gündel gelişmelerden kaynaklanan değişiklikler yapılabilir.

Teknoloji

Chip Üretimi

Daha küçük, daha hızlı, daha ucuz: chip üretiminde sınır yok.

Test

Duron ve Athlon Sokette

En hızlı işlemciler için yeni yuva sağlayan VIA KT133 chipsetli anakartlar teste.

